

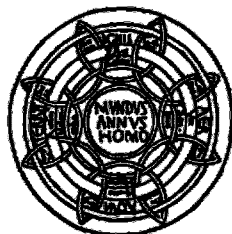
PICATRIX

THE LATIN VERSION OF THE *GHĀYAT AL-ḤAKĪM*

STUDIES OF THE WARBURG INSTITUTE

EDITED BY J. B. TRAPP

VOL. 39

87/264 ✓

PICATRIX

The Latin version of the *Ghāyat Al-Ḥakīm*

F
B
H
235
P3121
cop. 2

Edited by

DAVID PINGREE

Text

Introduction, Appendices, Indices

LONDON
THE WARBURG INSTITUTE
UNIVERSITY OF LONDON
1986

© THE WARBURG INSTITUTE, 1986
ISBN 0 85481

Printed in England by
W. S. MANEY & SON LIMITED, LEEDS

*Dedicated
to the memory of
Elsbeth Jaffé*

CONTENTS

	<i>Page</i>
LIST OF ILLUSTRATIONS	ix
FOREWORD	xi
PREFACE	xiii
INTRODUCTION	
I The Manuscripts	xvi
II Excerpts	xxiv
III The Edition	lxx
IV Table of Contents	lxxi
V Sigla	lxxxii
TEXT	
Prologue	1
Book I	
Cap. I	3
II	5
III	7
IV	8
V	15
VI	25
VII	28
Book II	
Cap. I	31
II	33
III	35
IV	45
V	46
VI	51
VII	58
VIII	61
IX	63
X	64
XI	74
XII	80

Book III		
Cap. I	91
II	95
III	97
IV	102
V	103
VI	108
VII	112
VIII	138
IX	140
X	146
XI	156
XII	170
Book IV		
Cap. I	174
II	178
III	188
IV	190
V	198
VI	200
VII	205
VIII	218
IX	222
APPENDICES I-64	237
INDICES VERBORUM		
I	Terrestrial names	255
II	Celestial names and magical words	258
III	Nouns, verbs, adjectives and some adverbs	264
APPARATUS CRITICUS	Microfiches

ILLUSTRATIONS

- Pls. 1–2 TALISMANIC SIGNS. Vienna, Oesterreichische Nationalbibliothek, MS. 3317, fol. 113, 113^v.
- Pls. 3–9 PLANETARY DEITIES
- 3 *Formae Saturni*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 378 (p. 65).
- 4 *Formae Iovis*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 379 (pp. 65–66).
- 5 *Formae Martis et Solis*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 380 (p. 66).
- 6 *Formae Solis et Veneris*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 381 (p. 66).
- 7 *Formae Veneris*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 382 (p. 67).
- 8 *Formae Mercurii*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 383 (p. 67).
- 9 *Formae Lunae*. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 384 (pp. 67–68).
- Pls. 10–18 DECAN FIGURES
- 10 Aries, First, Second and Third Decans; Taurus, First Decan. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 385 (pp. 75–76).
- 11 Taurus, Second and Third Decans; Gemini, First and Second Decans. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 386 (p. 76).
- 12 Gemini, Third Decan; Cancer, First, Second and Third Decans. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 387 (pp. 76–77).
- 13 Leo, First, Second and Third Decans; Virgo, First Decan. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 388 (p. 77).
- 14 Virgo, Second and Third Decans; Libra, First and Second Decans. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 389 (p. 77).
- 15 Libra, Third Decan; Scorpio, First, Second and Third Decans. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 390 (pp. 77–78).
- 16 Sagittarius, First, Second and Third Decans; Capricorn, First Decan. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 391 (p. 78).

- 17 Capricorn, Second and Third Decans; Aquarius, First and Second Decans. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 392 (p. 78).
- 18 Aquarius, Third Decan; Pisces, First, Second and Third Decans. Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 393 (pp. 78–79).

FOREWORD

THIS THIRD VERSION of the text of *Picatrix* to be published by the Warburg Institute appears more than fifty years after Hellmut Ritter first made the Arabic available in 1933 (*Studien der Bibliothek Warburg*, 12). The German translation made from the Arabic by Ritter and by Martin Plessner came out, in 1962, as the twenty-seventh of the English series, *Studies of the Warburg Institute*, with a Foreword by Gertrud Bing which tells the story of the Institute's involvement with *Picatrix*. Elsbeth Jaffé had early been entrusted with the complicated task of preparing, from the many extant manuscripts, an edition of the Latin text. The difficulties of the Emigration and of the 1939–45 war took their toll, however, and though Dr Jaffé was able to advance the work considerably, it was unfinished at her death in 1971. David Pingree has been able to use Dr Jaffé's papers, but the work as published here is his own, and stands as yet another testimony to his profound scholarship and his generosity. Without his immense labours the Latin text would never have seen the light.

The Warburg Institute is deeply grateful to Professor Pingree for enabling it to keep the promise made by Aby Warburg, and at last to make *Picatrix* available in the language in which it was best known to medieval and Renaissance Europe. The expedient of presenting in conventional form an accessible, indexed text, with excerpts from a range of manuscripts, and of providing Professor Pingree's vast apparatus in the form of microfiches has been adopted in the face of the daunting cost of printing in these days. I hope that users will be less daunted by the difficulties of consultation engendered by the method. A print-out of the *apparatus criticus* is available from the Institute, at cost price, on demand.

Grateful acknowledgment is due to the Oesterreichische Nationalbibliothek, Vienna, and the Biblioteka Jagiellońska, Kraków, for permission to reproduce illustrations from manuscripts in their charge; to Professor Lech Kalinowski for indispensable help; and to the MacArthur Foundation, which not only enabled Professor Pingree to spend five months at the Institute, but also provided a generous grant towards the expense of publication. A special word is due also to Yvonne and Hamish Carmichael for their labours in preparing the *apparatus criticus*, and to the University of London Photographic Service.

J. B. TRAPP

PREFACE

IN THE SUMMER of 1971 the late Martin Plessner first spoke to me of the possibility of undertaking an edition of the Latin version of the *Ghāyat al-ḥakīm* while he was engaged in editing the Hebrew translations. As one who had long been fascinated by the Arabic text I hastily agreed; and the Warburg Institute, then under the direction of Sir Ernst Gombrich, gave its assent and much more. For I was granted the privilege of borrowing the copy of the Hamburg manuscript made by Wilhelm Printz and the extensive notes collected over several decades by Elsbeth Jaffé concerning the *Picatrix*, its manuscripts, their owners, and numerous other marvellous details regarding European magicians. On some of her material I have relied in describing the manuscripts in this volume; more will be utilized in the next, which will be devoted to the influence of the *Picatrix*. The Warburg, under both Sir Ernst and J. B. Trapp, has over the years been generous in providing me with microfilms of all the Picatrician manuscripts. Without that steady flow of material this edition could not have been prepared.

I am also much indebted to the Guggenheim Foundation, which made it possible for me to spend five months in England in 1976 investigating the English Picatricians; and to the Institute for Advanced Study in Princeton, where I spent the academic year 1978–79 comparing the *Picatrix* word by word with the *Ghāya*. And finally I must thank Janet Sachs who patiently and accurately converted my manuscript into a typescript and Charles Burnett who carefully read the proofs. There will not be many others, I suspect, who will immerse themselves so completely in *Picatrix's* barbarous words.

DAVID PINGREE
Providence, October 1981

INTRODUCTION

The Latin version of pseudo-al-Majrīṭī's¹ *Ghāyat al-ḥakīm*,² known as the *Picatrix*,³ does not need an introduction,⁴ but an edition⁵ and studies of its vernacular versions⁶ and of its influence.⁷ This is the first volume of an attempt partially to meet these needs. It contains a critical edition of the Latin text based on an examination of almost all surviving manuscripts,⁸ carefully collated with each other and with their Arabic forefather, together with diplomatic editions of the excerpts from the Latin text preserved in various manuscripts (but not as quotations in other authors' works), and an *index verborum*. A second volume is planned which will contain the Italian, French,⁹

¹ I am not convinced by Sezgin's argument that he is really Abū Maslama Muḥammad ibn Ibrāhīm ibn 'Abd al-dā'im al-Majrīṭī, who was very early on confused with the more famous Abū al-Qāsim Maslama ibn Aḥmad al-Majrīṭī; see F. Sezgin, *Geschichte des arabischen Schrifttums*, 4, Leiden 1971, pp. 294–8.

² Edited by H. Ritter as *Studien der Bibliothek Warburg* 12, Leipzig-Berlin 1933; German translation by H. Ritter and M. Plessner as *Studies of the Warburg Institute* 27, London 1962; Spanish by M. Villegas, Madrid 1982. The text up to II. xi (p. 125, 12 of Ritter's edition) was published, with droll illustrations, by Maḥmūd Naṣār at Cairo [n.d.]. Useful criticisms of Ritter's edition and the Ritter-Plessner translation were given by M. Ullmann in *ZDMG* 114, 1964, pp. 196–201, and by W. Hartner in *Isis* 56, 1956, pp. 438–51, and in *Der Islam* 41, 1966, pp. 175–80; both of Hartner's reviews are reprinted in his *Oriens-Occidens*, Hildesheim 1968, pp. 415–34.

³ I am not convinced by any of the attempts to identify Buqrāṭīs = *Picatrix* with a Greek author, whether Hippocrates or Harpocrator. See most recently H. and R. Kahane and A. Pietrangeli, '*Picatrix* and the Talismans', *Romance Philology* 19, 1966, pp. 574–93.

⁴ See D. Pingree, 'Some of the Sources of the *Ghāyat al-ḥakīm*', *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes* 43, 1980, pp. 1–15.

⁵ Some selected chapters were edited from manuscripts *D*, *F*, *K*, *P*, and *V* of this edition by V. Perrone Compagni, '*Picatrix Latinus*', *Medioevo* 1, 1975, pp. 237–337, esp. pp. 286–337. They include: I pr., i–iii, vi, vii; II i, vi–viii; III vi, xii; and IV i, iii, v.

⁶ For the Spanish version of the Arabic, from which the Latin translation was made, see D. Pingree, 'Between the *Ghāya* and the *Picatrix* I: the Spanish Version', *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes* 44, 1981, pp. 27–56. The Latin version was translated, in whole or in part, into English, French, German, Hebrew, and Italian.

⁷ Much of its influence on the Italian Renaissance has been delineated, e.g., by V. Perrone Compagni, "La magia cerimoniale del '*Picatrix*' nel Rinascimento", *Atti dell' Accademia di Scienze Morali e Politiche (Napoli)* 88, 1977, pp. 279–330. I shall attempt to add to her and others' work in the second volume of this edition.

⁸ For all these manuscripts I have used the prints and/or microfilms of each and the descriptions of most made by the late E. Jaffé and loaned to me by the Warburg Institute. It is not very likely that the Providence *Picatrix* of Winfield Lovcraft (mentioned in G. Hay, ed., *The Necronomicon*, London 1978, p. 50) ever existed.

⁹ An incomplete version of this French translation was published in S. Matton, *La magie arabe traditionnelle*, Paris 1977, pp. 243–317.

and English versions of the *Picatrix*, and the citations from and references to the *Picatrix* made by late medieval and renaissance authors. It is hoped to publish the extensive fragments of the Hebrew translation of the Latin text separately. Copies of two recensions of the *Picatrix* — those in manuscripts G and I — will be deposited in the Warburg Institute for the use of interested scholars.

THE MANUSCRIPTS

The manuscripts of the *Picatrix* may be divided into six classes, the first five of which are derived from one manuscript that was in Italy in the middle of the fifteenth century, while the sixth descends from a closely related codex that was near Liège in the 1380s. The archetype contained, in its margins and probably interlinearly, many variants, some of which go back to the original Latin translation by Aegidius de Thebaldis (?) of the Spanish version by Yehudā ben Moshē (?).¹⁰ There is evidence (in appendix 21) that the archetype included marginal material from the middle of the fourteenth century; presumably it was copied either prior to or contemporaneously with that date.

Class I

This class consists of manuscripts *D*, *J*, *K* and *T*; a manuscript of this class is the source of *I*, of *V*² and of excerpt VIII. The common ancestor was copied from the archetype before ca. 1459, the approximate date of *K*.

Manuscript *D*. Darmstadt, Hessische Landes- und Hochschulbibliothek, 362 (630).¹¹ 261 ff. Copying finished on 19 May 1509. 25–28 lines per page, 40–50 letters per line. After the colophon on f. 261^v: ‘Deo gracias. Laus deo Pax vivis Requiem eternam defunctis. Amen. Anno domini 1509. 19 mey completus.’

Manuscript *J*. Prague, National Museum, 2843 (XI A 19).¹² 237 ff. Copied in the sixteenth century. 26 lines per page, 30–40 letters per line. The upper left-hand corners of ff. 1–6 have been damaged by water, and are illegible. The manuscript has many omissions of between 75 and 200 words, and a deliberate omission of p. 40, 15, et² — p. 42, 38 operari. There is also a reordering of pp. 120–25; *J*'s order is: p. 120, 5 mirabiles; p. 122, 35 in —

¹⁰ Concerning the possibility of the Spanish and Latin translations being respectively by Yehudā and Aegidius, see D. Pingree, ‘Between the *Ghāya* and the *Picatrix* I’, pp. 27–28.

¹¹ Perrone Compagni, ‘*Picatrix Latinus*’, p. 281.

¹² F. M. Bartoš, *Catalogus codicum manu scriptorum Musei Nationalis Pragensis* 2, Prague 1927, p. 169.

p. 124, 4 habebis; p. 120, 10 sunt — p. 122, 26 digneris; p. 124, 5 quando — p. 125, 22 es; p. 120, 5 et² — p. 120, 9 proposuisti; and p. 122, 26 coniuro — p. 122, 35 rogo. The smallest segment, the penultimate, contains only 50 words, but on the average these gaps contain approximately multiples of 75 words, which was probably the size of a page in *J*'s ancestor (15 lines with 5 words per line). This was also the size of the ancestor of class VI.

Manuscript *K*. Kraków, Jagiellonian University Library, 793 (DD III 36).¹³ 393 pp. In this manuscript of mixed astrological, alchemical, medical and magical contents, one item, Ipocratis *De crisibus medicinalibus* (pp. 212–216), was copied in 1459, and on p. 275, in the margin, is written: '1458'. A part of the *Picatrix*, ending with II x 31 (p. 67, 15 tenentis), is preserved on pp. 341–393. There are illustrations of the planetary and decanic figures of II x 11–41 and II xi 3–38 on pp. 378–393;¹⁴ the text describing these illustrations was copied only through the first figure on p. 383. These illustrations are reproduced on plates 3–18. The paragraphs in l v are in some disorder, but this was apparently deliberate.

Manuscript *T*. Paris, Bibliothèque nationale, latin 17871.¹⁵ 124 ff. Copied in the sixteenth century. 38–42 lines per page. 45–50 letters per line. Eleven folia of *T*, which contained p. 160, 8 — p. 181, 4 are lost between the folia now numbered lxxxi and lxxxii. *T* once belonged to the Chapitre de Notre-Dame in Paris. On the fly-leaf in front is written: 'a la Bibliotheque de L Eglise de Paris'.

Class II

This class consists of the two manuscripts *P* and *V*, and excerpts IV and V. Their common ancestor, whose text ended at p. 223, 37 pisces¹, was copied before 1466, the date of *V*. The different lacunae in the two manuscripts, and the close connections of *P*'s readings to those of classes III and IV, suggest that there were intermediaries between the common ancestor and at least *P* if not both *P* and *V*.

¹³ W. Wisłocki, *Katalog Rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Jagiellońskiego*, Kraków 1877–1881, pp. 235–6; Perrone Compagni, 'Picatrix Latinus', p. 282. It is not known when the manuscript was brought to Kraków, but a number of astrologers and magicians who were Italians or Poles who had studied in Italy were in that city in the fifteenth century; see J. Zathay, 'Per la storia dell'ambiente magico-astrologico a Cracovia nel Quattrocento', *Magia, astrologia e religione nel rinascimento*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk 1974, pp. 99–109.

¹⁴ P. 386 is reproduced in S. Mossakowski, 'La non più esistente decorazione astrologica del castello reale di Cracovia', *Magia, astrologia e religione nel rinascimento*, pp. 90–8, esp. 96 (fig. 2), and p. 391 in W. Gundel, *Dekane und Dekansternebilder*, Glückstadt–Hamburg 1936, pl. 25.

¹⁵ L. Delisle in *Bibliothèque de l'École des Chartes* 31, 1870, p. 532.

Manuscript *P*. Paris, Bibliothèque nationale, latin 10272.¹⁶ 299 pp. Copied toward the end of the fifteenth century. 32 lines per page, 45–50 letters per line. From *P* or a close relative of *P* was copied excerpt IV, apparently at Rome, about 1494. Acquired from the bookseller Tross on 3 September 1861.

Manuscript *V*. Vienna, Österreichische Nationalbibliothek, 3317 (Philos. 156).¹⁷ 114 ff. Copied in 1466. 35 lines per page, 40–50 letters per line. On f. 14^v, at the end of I, is written: 'anno xⁱ 1466'. A second scribe, *V*², has added numerous interlinear and marginal corrections from a manuscript belonging to class I, and, on f. 114, a continuation of the text from p. 223, 37 cuncti to p. 225, 1 et; a third scribe has added a note concerning a personal experience and a reference to one 'Petrus famulus Cancellarii Gallieni' (?) (appendix 59). The manuscript from which *V* was copied consisted of folia containing each about 650 words; for two such folia, containing respectively p. 132, 5 — p. 133, 23 and p. 133, 23 — p. 135, 1 were inverted when *V* was copied. On ff. 113–113^v the original scribe of *V* has collected the various *characteres* that appear in the *Picatrix*; these are reproduced on plates 1–2. The manuscript was part of the library of Rudolf II;¹⁸ it was probably the manuscript (or, at the very least, it is a very close relative to the manuscript) used by Iohannes de Bazyn at Prague in 1470 (excerpt V).

Class III

This class also consists of two manuscripts, *E* and *F*; manuscript *G* appears to have been derived from *F*, and excerpt VII is related to this class. The original manuscript of class III was copied from a manuscript which was also the ancestor of class V, probably in the late fifteenth century.

Manuscript *E*. Darmstadt, Hessische Landes- und Hochschulbibliothek, 1410.¹⁹ 109 ff. Copied at the beginning of the sixteenth century. 30 lines per page, 70–80 letters per line. This manuscript contains several readings that are closer to the Arabic than are the *lectiones receptae*; they probably represent variants noted by the translator of the *Ghāya* into Spanish. It also has numerous marginalia, only some of which have been reported.

¹⁶ L. Delisle in *Bibliothèque de l'École des Chartes* 23, 1862, p. 505; Perrone Compagni, 'Picatrix latinus', pp. 278–9.

¹⁷ *Tabulae codicum manu scriptorum praeter Graecos et Orientales in Bibliotheca Palatina Vindobonensi asservatorum*, 2, Vienna 1868, p. 259; Perrone Compagni, 'Picatrix latinus', pp. 280–1.

¹⁸ Evidently it is the copy mentioned in Hugo Blotius's *Adversaria multifaria, quibus et interspersus est catalogus librorum magicorum et chemicorum bibliothecae Palatinae Vindobonensis* in Vienna 5580, ff. 48–52^v; see R. J. W. Evans, *Rudolf II and his World*, Oxford 1973, p. 198, fn. 5.

¹⁹ I was informed of the existence of this manuscript by my kind and generous colleague and friend, the late Emilie Boer.

Manuscript *F*. Florence, Biblioteca Nazionale Centrale, Magliabechi XX 20.²⁰ 117 ff. Copying finished at Brisighella, near Faenza, on 21 May 1536. 29–32 lines per page, 60–70 letters per line. From the Marmi collection. On f. 117^v is written, after the colophon: ‘die vegesimo primo mensis maii hora vigesima prima Brasichellae in domo que est in platea a duobus faciebus et iuxta pallacium comunis (or comitis?), currentibus annis a Salutifera Nativitate millesimo quingentesimo trigesimo sexto, indictione nona, anno 2° pontificatus Pauli tertii. Ad Dei laudem et gloriam in infinita secula. Qui servare libris preciosum nescit honorem illius a manibus sit procul iste liber. Telos.’ I owe the identification of Brasichella to Professor Paola Zambelli. Two eighteenth-century hands have added bibliographical notes at the end which I will publish in the next volume, on the influence of the *Picatrix*.

Class IV

This class consists of the two manuscripts *M* and *N*, the latter being a copy of the former. The origin of the class lies probably in the manuscript acquired by Simon Forman in 1592, about which much more will be written in the volume on the influence of the *Picatrix*; for now see excerpt VII. The ancestor of *M* had close connections with class I (especially *J*), class II (especially *P*), and class VI (especially *C*), as well as with the common ancestor of classes III and V; in other words, it is eclectic and often innovative, but not authoritative. The readings of both manuscripts are reported in this edition because of their importance for the study of the English Picatricians.

Manuscript *M*. London, British Library, Sloane 3679. 158 pp. Copied in the early seventeenth century. 49–53 lines per page. 50–60 letters per line. The manuscript is probably a copy of that acquired by Richard Napier (or Sandy) (1559–1634) of Great Linford, Buckinghamshire, from Simon Forman (1552–1611) in 1599 or shortly thereafter. It was inherited by his nephew, Sir Richard Napier (1607–1676), in 1634, and he, according to a note written by Elias Ashmole (1617–1692) on p. 158, gave it to William Lilly (1602–1681): ‘This book was given to Mr Lilly by Sr Richard Napier, & I exchanged with him for another of the same written in quarto. E. A.’ From Ashmole the manuscript was evidently acquired, along with *N* and other magical manuscripts, by Henry Mordaunt, Earl of Peterborough (1623–1697), in whose library *N* was when the great union catalogue of manuscripts in England and Ireland was compiled in the early 1690s.²¹ The Earl’s

²⁰ Perrone Compagni, ‘Picatrix latinus’, pp. 279–80.

²¹ *Catalogi librorum manusccriptorum Angliae et Hiberniae*, Oxoniae 1697, tomus II, pars I, pp. 196–7, no. 6354.4 (= *N*); *M* is not numbered among the folios, but presumably was in the Earl’s possession.

manuscripts came into the possession of Sir Joseph Jekyll (1663–1738), from whose hands they passed into those of Sir Hans Sloane (1660–1753).

Manuscript *N*. London, British Library, Sloane 1302. 153 ff. This is probably the manuscript in quarto that Ashmole gave to Lilly in exchange for *M*, and this gift is probably that recorded by Ashmole as having taken place on 5 January 1648.²² An unidentified scribe has copied ff. 1–88^v, ending with III xi 117 (p. 165, 41 excitabitur); the second scribe, who is Ashmole himself, has completed the text on ff. 89–153. Their model has been *M*, which Ashmole presumably borrowed from Lilly before their temporary rift that began on 16 November 1647; so that *N* was probably copied in November and December of that year. Ashmole and his companion seem to have been able to consult a second copy of the *Picatrix* from time to time, and both changed the text that they were copying from *M* and introduced marginal and interlinear corrections and variants into both *M* and *N*.

Class V

This class consists of manuscripts *A* (from its p. 179, beginning with III ii on p. 95, 21), *O*, *Q*, *R*, and *S*; and with it are connected excerpts I, II, and III. Since excerpt I was copied in 1586 and appendix 38 refers to the alleged poisoning of Pope Julius II (died 1513), the ancestor of class V was copied, from a manuscript close to class III, in the middle of the sixteenth century. The presence of numerous words in Italian and the reference to Florence in appendix 40 indicate its origin in northern Italy. The author of this class made a concerted effort to improve the style of the *Picatrix*, much of which he did not choose to include in his edition — and the common ancestor of *A* and *Q* has omitted even more. The readings of the manuscripts of this class — except for those of *O*, which is a rather close copy of *S* — are recorded in this edition because of their importance for the study of the French *Picatrici*ans.

Manuscript *A*. Paris, Bibliothèque de l'Arsenal, 1033.²³ 339 pp. Pp. 1–175 contain the text through III i copied from a manuscript similar in character to *H*; pp. 176–178 are blank; and pp. 179–339 contain the text from III ii to the end of the book in a form virtually identical with that found in *Q*. The whole manuscript was copied by a single scribe in the seventeenth century; a few Gallicisms indicate that that scribe was French. 29–32 lines per page, 45–55 letters per line. In the early eighteenth century the manuscript belonged to Joseph-Antoine Crozat, Marquis de Tugny (1699–1750); it was bought from his heirs in 1751 by the founder of the Bibliothèque de l'Arsenal,

²² C. H. Josten, *Elias Ashmole*, Oxford 1966, 2, p. 466.

²³ H. Martin, *Catalogue des manuscrits de la Bibliothèque de l'Arsenal* 2, Paris 1886, p. 246.

Antoine-René de Voyer d'Argenson. Marquis de Paulmy, who has noted on the fly-leaf: 'Ex Bibliotheca Dr. Crozat'.

Manuscript O. Paris, Bibliothèque nationale, latin 7340.²⁴ Ff. 1–68. Copied in the middle or late seventeenth century from S. 35 lines per page, 50–55 letters per line. This manuscript ends, as does its parent, at p. 148, 20 habueris, followed by the erroneous catch-words: 'liber quartus'. It belonged to Charles-Maurice Le Tellier (1642–1710), Archbishop of Rheims, who left his library to the Abbey of Sainte-Geneviève in Paris. The readings of O, which differ very little from those of S, are not reported in this edition.

Manuscript Q. Paris, Bibliothèque nationale, latin 10273.²⁵ 294 pp. Copied in the seventeenth century. 30–35 lines per page, 50–60 letters per line. On the fly-leaf and at the top of f. 1 is written the name Darmines (or Darminy). This manuscript was evidently the second *Picatrix* in the library of the Marquis de Tugny, Dr Crozat, that was sold in 1751.

Manuscript R. Paris, Bibliothèque nationale, latin 13016.²⁶ 128 ff. Copied in the early seventeenth century. 29–31 lines per page, 50–60 letters per line. On the first fly-leaf is the note: 'Acheté à l inventaire (?) de la Brosse Blaise 25^{ll}'. The manuscript was in the library of Pierre Séguier (1588–1672), and then of his grandson, Henri Charles du Cambaut, Duc de Coislin and Bishop of Metz (1664–1732), who willed it to Saint-Germain-des-Prés.²⁷ Blaise was Séguier's librarian. The sixteenth century Parisian magician and astrologer la Brosse died (in 1593) before R was copied, but a Guy de la Brosse, physician to Louis XIII, is possibly the former owner; he died in 1641. On the second fly-leaf is a bibliographic note by Lefebvre de Villebrune dated Paris 27 Vendém an 4; this will be published in the volume on the influence of the *Picatrix*.

Manuscript S. Paris, Bibliothèque nationale, latin 13017.²⁸ Ff. 1–60. Copied in the early seventeenth century. 34–38 lines per page, 70–80 letters per line. F. 60^v ends at p. 148, 20 habueris; below this are written the erroneous catch-words 'liber quartus'. The rest of the manuscript evidently was already lost when O was copied. The manuscript belonged to the Jesuit House in Paris, for on f. 1, in the left margin, is the characteristic note: 'Paraphé au désir de L arrest du 5 juillet 1763 Mesnil'. It was evidently acquired by Saint-Germain-des-Prés, from whose library it passed into the Bibliothèque nationale.

²⁴ *Catalogus codicum manuscriptorum Bibliothecae Regiae, pars tertia, tomus quartus*, Paris 1744, p. 344.

²⁵ L. Delisle in *Bibliothèque de l'École des Chartes* 23, 1862, p. 505.

²⁶ L. Delisle in *Bibliothèque de l'École des Chartes* 28, 1867, p. 549.

²⁷ B. de Montfaucon, *Bibliotheca Bibliothecarum manuscriptorum nova*, Paris 1739, 2, p. 1114.

²⁸ L. Delisle in *Bibliothèque de l'École des Chartes* 28, 1867, p. 549.

Class VI

To this class belong the first part of *A* (pp. 1–175), *C* and *H*, as well as excerpts VI and X. The class is old — excerpt VI was copied in the fourteenth century and the ancestor of *H* was copied in 1386 — and shares a number of readings with class I, but all of the manuscripts seem to be contaminated and corrupt — *C*, e.g., often agrees with *MN*, and *H* has consulted, in the appropriate passages, the incunable of Geber's *Flos naturarum*. The texts in these manuscripts thereby lose much of their authority.

Manuscript *A*. This manuscript was described under class V. Here I would only add that serious dislocations in the text of the first portion of the manuscript permit one to reconstruct hypothetically one of the ancestors. The order in which p. 37, 1 to p. 56, 21 were copied in *A*, without the scribe's recognition of the non-sequiturs, is: p. 37, 1 virtutes; p. 53, 34 stellarum — p. 56, 21 altis; p. 42, 22 magnis — p. 53, 33 fortitudines; and p. 37, 1 quas — p. 42, 22 dominiis. This passage probably consisted of 20 folia, each of which contained about 400 words, so that pp. 37–42 were written on 6 folia, pp. 42–53 on 11, and pp. 53–56 on 3. This would indicate a manuscript of about 25 lines per page, and about 8 words per line — similar to *D*, though *A* was not copied from *D*. A dislocation of p. 56, 40 cum — p. 57, 14 fixarum so that it follows p. 57, 32 calor and the repetition of p. 58, 10 si — 19 partes after the dislocated passage indicates that an even more remote ancestor of *A* had pages containing about 75 words each; then p. 56, 40 — p. 57, 14 consisted of 2 pages (1 folio), p. 57, 14–32 of 2 pages, p. 57, 32 — p. 58, 10 of 2 pages, and p. 58, 10–19 of 1 page.

Manuscript *C*. Oxford, Bodleian Library, Canonicianus latinus 500.²⁹ Ff. 136–183. Copied in Italy in the sixteenth century. 38–42 lines per page, 50–60 letters per line. This manuscript contains only books III and IV. The omissions in the manuscript — p. 162, 20 da — p. 164, 39 est (*ca.* 950 words), p. 171, 33 omnium — p. 172, 11 spiritum (*ca.* 160 words), p. 176, 5 tu — p. 178, 32 viva (*ca.* 950 words), p. 204, 35 in — p. 207, 37 solacii (*ca.* 1050 words), and p. 218, 17 subito — p. 221, 27 scilicet (*ca.* 1200 words), suggest that *C*'s ancestor also consisted of pages of 75 or 80 words each, similar to the ancestor of *J* and of *A* and *H*. *C* is bound with a manuscript containing texts on herbs and medicines; on f. II of this manuscript is written, at the top: 'Anno 1580', and at the bottom: 'Giuseppe Columbani 1710'. It is not certain, of course, that Columbani owned *C*. The manuscript belonged to the Venetian Jesuit Matteo Luigi Canonici (1727–1805), from whose estate it was acquired,

²⁹ H. O. Coxe, *Catalogi codicum manuscriptorum bibliothecae Bodleianae pars tertia codices Graecos et Latinos Canonicianos complectens*, Oxford 1854, cols. 815–6.

along with the other *Canoniciani*, by the Bodleian in 1819. Ff. 154–156 of *Care* are constituted by the folded sheet of the imprint of a *Generalis Clavis Secretorum* ascribed to Trithemius³⁰ and a printed wheel illustrative of magical relationships of the planets. The printing appears to be of the seventeenth century; it is not known if the book was ever published.

Manuscript *H*. Hamburg, Staats- und Universitätsbibliothek, fol. 188. Pp. 1–482. Copied in the eighteenth century; at the end, on p. 482, is the colophon: 'Finitur in secundo Trudone Anno Domini 1386 mensis Maii die 12 hora secunda post meridiem'. It may be doubted whether or not this goes back to a fourteenth century ancestor, or was invented by the eighteenth century scribe; the former is the more likely hypothesis since 'secundo Trudone' is a misreading of 'Sancto Trudone', that is St Trond near Liège in Belgium. 30 lines per page, 30–40 letters per line. There are many short passages omitted by *H* of about 75 words or some multiple thereof, and one shorter omission (p. 59, 39 amen — p. 60, 3 prolixi) that *H* shares with *J*. This makes it likely that *J* and *A*, *C*, and *H* all go back to the same source; and strengthens the connection between classes I and VI. *H* was left to the Hamburg library by Dr Rudolf Johann Friedrich Schmidt in 1761. A copy of it was made for Aby Warburg by Wilhelm Printz in the early twentieth century; this is in the collection of the Warburg Institute. After the end of the *Picatrix* in *H* are written, on pp. 482–484, descriptions of three planetary talismans, two magical figures, and names of twenty-four elders.

I have not consulted the manuscript (no. 589) belonging to the Duke of Northumberland. From the description of it in E. Jaffé's notes I conclude that it is a late copy, made in France, of a manuscript of class V. Nor have I been able to consult manuscript O 95 in the Thüringische Landesbibliothek in Weimar, though it was copied as early as the late fourteenth or early fifteenth century.³¹ A letter from Dr Kratzsch, the director of the library, indicates that the manuscript is too badly damaged by water for it to be photographed.

³⁰ No work of this title is listed among the genuine and spurious works of Trithemius in K. Arnold, *Johannes Trithemius (1462–1516)*, Würzburg 1971, pp. 228–52.

³¹ P. O. Kristeller, *Iter Italicum* 3, London–Leiden 1983, p. 434.

EXCERPTS

EXCERPT I

Lübeck, Stadtbibliothek, Math. 4° 9.

This manuscript, which was lost (destroyed?) during World War II, was copied at Harpersdorff by B. Walther the Younger in 1586–1589. I rely entirely on the notes taken by E. Jaffé.

The first 33 folia, described below, contain Walther's excerpts from a manuscript of the *Picatrix* belonging to class V; the copying was completed on 22 May 1586. *Die heimliche Offenbarung Hermetis* of Paracelsus on ff. 37–40 was copied on 2(?) July 1589. The colophon of a version of the *Liber Rasielis* on f. 88 reads: 'Gorlicii ex scripto Cracovis Rhetici scrip. Barthol. Scultetus 21 Feb. A^o 1567. Ex huius scripto B. Waltherus iun. 30 Aprilis A^o 89 novi Calendri Harper(sdorff)'. On f. 91, after a *Schemaphoras* (ff. 88^v–91), is noted: 'Etiam ex Scriptis Cracovi habet Scultetus, et Waltherus ab eo'. On f. 94^v, after another brief, magical text, is written: '1 Maii Anno 89 ex Bart. Sculteti'. On ff. 95–110^v is a *VII Liber Razielis et Ultimus*, which concludes: 'Ex lib. Bartholomaei Sculteti Gorliciani descriptum 3 Maii' (rest clipped off in marg.). The *7 libri septem planetarum* on ff. 112–119^v were copied on 5 May <15>89. And finally, on f. 126, after various magical tracts, is: 'Scriptum ex Bartol. Sculteti Gorliciani Mathem. libris 6 Maii A^o 89 secundum novum computum in Harpersdorff'. It is clear, then, that Walther had close connections with the Paracelsians of Görlitz; they may have been the source of his copy of the *Picatrix*. If he copied the remaining magical texts in Lübeck 4° 9 from Scultetus's manuscripts, they did have some knowledge of the name *Picatrix*; for on f. 129 is written: 'Ad amorem ex Picatrice. Ut 2 coniuges vel aliae personae se diligant ut mater infantem R. 24. Funde duas imag. maris et foem. quamvis suo nomine. Sculpe in cuiuslibet caput suum nomen, in ventrem 7 nomina: Amonatalim, Metatelim, Caamkim, Farterkim, Horaytykim, Astaytikim, Bodraytykim. Coniunge pectora nova cera umb Rebe (?) sic ne divellantur. Sepeli in cellam vel domum ut ignoret. Idem fiat aliis honeste se amantibus ad matrimonium dum adest in domo non odium'. This passage is, in fact, not from *Picatrix*, so that it only indicates the fame of this text, not its use.

Miss Jaffé's copy of f. 1 indicates that it read as follows:

Extractio librorum Picatricis doctissimi Philosophi.

1 pr. 1

Alphonsus, Rex Hispaniae totiusque Handalitiaie, precepit hos 4 libros, ex quibus haec sunt excerpta, summo studio summaque diligentia ex Arabico in Hispanicum transferri ad laudem et gloriam altissimi et omnipotentis Dei cuius est revelare suis predestinatis secreta scientiarum, ad illustrationem etiam doctorum Latinorum

quibus est inopia librorum ab antiquis philosophis editorum. Compilatus est ex 224 libris philosophiae; proprioque suo nomine appellavit hic philosophus sapientissimus Piccatrix Hispaniensis. Perfectus est anno 1256 Domini nostri, Caesaris 1295, Alexandri 1568, Arabum 655.

Nonnisi sapientibus hoc dedicatum opus.^a

(I ii 1)

Magica sapientiam sonat. Sic appellamus omnia quae homo operatur et ex quibus sensus et spiritus sequuntur illo opere per omnes partes et pro rebus mirabilibus quibus operantem quod spiritus sequatur ea adiuvando administrandoque. Et ista sunt difficilia intellectui ratione sensus ut visui certant suis similitudinibus. Igitur magicam dicimus pro omnibus rebus absconditis a sensu, quas maior pars non appraehendit quomodo fiant aut quibus de causis eveniant. Et imagines sapientes appellant calon, quod interpretatur violator quia quicquid facit imago per violentiam facit. Et ut vincat facit proportionibus arithmeticis, influentiis atque caelestibus operibus, temporibus oportunis et suffumigationibus quibus fortificantur et spiritus attrahuntur ad imagines.

(I ii 2)

Theorica est sciencia locorum, temporum, stellarum, constellationum, characterum, imaginum, verborum, rerum sympathiae, antipathiae, etc. In his omnibus inest virtus et potentia magiae. Ergo si convenienti plura coniunxeris faciendo imaginem, plus fortitudinem est habitura.

(I ii 3)

Practica est iusta compositio naturarum convenientium in iusta natura, hora, constellatione, modo, figura; et ista debet habere calorem elementalem, qui est in suffumigatione virtutem illam complente, item calorem naturalem, id est ad comedendum. Et ista duo compleri non possunt neque adiuvari sine spiritibus hominis et animalis.

Requisita praxis magicae 2 — scilicet fides firma et non superstitiosa, vana, levis; nam alioqui non fides, sed tent<ati>o et levitas quedam animi atque malitia perniciosissima. Huic fidei affinis est imaginatio firma sine qua parum proficies. 2.

(I ii 5)

Astronomia ad minimum cognitio figurarum in 8 sphaera aliarumque stellarum et divisionis 12 signorum cum suis gradibus, natura, qualitate et eorum

(I ii 4)

signi<ficationi>bus in rebus mundi. Hinc alia operatio est ex magisterio in circulo Lunae, alia subtilitate in motibus circuli Saturni vel Veneris. Antiqui sapientes ut

(I ii 5)

Alphilaha (alias Alphiala) operati sunt ex magisterio. Graecorum sapientes operabantur subtilitate ad visum alterandum, ad apparitionem eorum quae non sunt. Et hoc dicunt scientiam imaginum ex Gethelegemoz vel Taleghm̄it; hinc quo et ap<pre>ciat attractio spirituum coelestium.

The remaining extracts, according to Jaffé's notes, are (I identify book, chapter, and paragraph of the edited text in brackets):

fol. 1'. Ad hanc scientiam caelum dividitur in 9 sphaeris; de nona hic nihil. [cf. I iii 1].

Figura 8 coeli. Difficile est aliquid dicere. [II ii 1]

aus II 12 adorigen. Verteilung des Indien auf d. Planeten. [II xii 1-38].

fol. 2-3 mitte. II 11 facies. [II xi 3-38].

^a For this phrase see the end of AQR.

fol. 3. Quae membra hominis corporis, qui calores, sapes, quae loca, animalia, metalla etc. unicuique signorum ascribuntur. aus III 2. [III ii].

fol. 3' unten. Tincturae facierum signorum. aus III 3. [III iii 13–24].

fol. 4 unten. Formae Planetarum translatae in lapidario Mercurii. Planetenbeschr. aus II 10. [II x 10–38].

fol. 5 – fol. 6'. Proprietates Planetarum quasque res sub se contineant. III 1 [III i]. Ex linguis ☉ Gallicam ☽ Almanicam.

fol. 6' ganz unten. Tincturae Planetarum (= Colores) aus III 3. [III iii 2]. Jup. Sol. Merc. in 2 versch. Fassungen. Benutzung von 2 Hss.?

Figurae 7 planetarum. Planetenzeichen aus II 10. [II x 9]. Ohne Absatz.

fol. 7. Scias quod effectus planetarum sunt multi et diverse. II 2. [II ii 6].

— fuerit dispositus ad ea

fol. 7. de ☽^e quadraturis sive dispositione cum Sole. aus II 3. [II iii 7].

fol. 7' 2. Hälfte — 9' oben. Mansiones ☽ aus I 4. [I iv 2–29]. 9'–11. NB quae in fac. imag. observ. et praecavenda aus I 4 + II 3.

II. II Pars Magiae scilicet Practica astrol. Allgemeine Vorschriften zur Elektion der Himmelsconstellationen bei Herstellung von Talismanen.

a) mit guter Wirkung. Quotuscunque intendis imaginem fac. ad bonum habes ☾ aspectu fortuna tunc . . . aus? [I v 34].

b) mit böser Wirkung. Facturus imag. ad malum ☾ sit in ☉ . . . aus? [I v 34].

II'. Quid imag. ex quibus rebus conficiantur et quid valeant. Gedanken aber ohne wörtliche Übereinstimmung aus IV, 4.

(II v 6) Im. secundum philosophos sunt spiritus temporis electi, et opera quae fiunt ex eis sunt velut miracula et miraculis similia habentia. Et hoc est quod eorum opera sunt naturalibus virtutibus caelestibus et terrestribus instituta mirabilesque producunt effectus quemadmodum rubinus subvenit epidemicis infirmitatibus virtute naturali. Sic facit imago virtute et potentia quas recipit ex corporibus absconditis sive coelestibus, alia quoque gr. stat virtute naturali impressa ut in expulsionibus pulicum, bufonum, cimicum, muscarum, quod fit ex magisterio coelestium. Proprietas naturalis est ut intelligas ex qua materia quaelibet imago fieri debeat et consuevit secundum virtutem et effectum quem ab ea desideras. Ex quibus imag. construuntur sint similia et proportionata naturae eiusdem cuius componuntur sive ad bonum sive ad malum, quod habet quilibet planeta ex metallis, animalibus, arboribus, tincturis, suffumigationibus atque sacrificiis. Quidem physici ex multis speciebus componunt medicinam, sic quoque hic ex multis convenientibus sibi invicem et petitioni cui planetae conveniat tua petitio^b componitur imago iusto tempore, die, hora, influenza.

Primum videas cui planeta conveniat tua petitio.

Folgen wieder astrologische Vorschriften und dann:

Aristoteles-Zitat aus I 5 [I v 37–39] über die Rolle der Sprache bei Herstellung von Talism.

fol. 12–12'. Figurae quae fiunt auxilio fixarum stellarum aus II 9 dort aber auxilio planetarum.

^b cui — petitio *crossed out*.

- 12'. Ad quod in quavis 12 signorum facie imagines fiant aus II 12. [II xii 2-37].
- 13 drittes Drittel. Imagines Hermetis secundum facies sign. ad sanand. infirmit. aus II 12 [II xii 39-51].
- fol. 14' ganz unten. Imag. 7 planetarum earunq̄ue mirab. effectus in magicis aus II 10 [II x 41-79].
- fol. 17. Imagines cuilibet planetae propriae = Schluss von II 10 [II x 80-87].
- fol. 17'. Sequuntur varia experimenta compositionis imaginum. Enthält die Rezepte aus I 5 [I v 1-34] vollständig v. Index-Concordanz.
- fol. 20' ganz unten. Imag. 28 Mansionum ☾ sdm. Phinonem aus IV 9. [IV ix 29-56].
Alia quaedam experimenta imaginum.
- fol. 23. Amorem mulieris acquir. aus III 10. [III x 8].
- fol. 23 ganz unten. Historia. Die Beschwörung des Mädchens aus III 5. [III v 3].
- fol. 23' letzte Zeile. Ad amorem regis consequendum (ex dictis Caynes) III 10. [III x 14].
- 24 3. Drittel. De ligandis linguis aus III 11. [III xi 1].
- 24'. Ut quis bene recipiatur a rege aus IV 8. [IV vi 13 or vii 13].
- 24'. Quomodo loqui possimus cum spiritibus ☽ in allen 12 Tierkreiszeichen aus IV 2 [IV ii 2-17].
29. Mirabilia opera magnique effectus apud Indos in suffumigationibus quas Indi Calcatirat appellant. Forts. v. IV 2 [IV ii 18-25].
- 29'. Seq. experimenta ad invisibilit. aus IV 3. [IV iii 2].
30. Ad persuadendum in concionando . . . unguentum aus IV 6 [IV vi 10].
30. Ut non persuadeatur populo IV 6 das folg. Rezept. [IV vi 11].
30. Ut suffigationibus virtutis planetae attrahatur IV 6. [IV vi 11].
30. Ut nihil operatori Magiae noceant spiritus nec toxica. Aus IV 6 d. folgende. [IV vi 12].
- 30'. Ad indaemoniandum. [IV vii 2]. —
33. Ad prudentiam et stultitiam [IV vii 44] sind aus IV 7.
33. Ut mures congr. [IV ix 3], Ut pisces congregentur [IV ix 4], Ut aves in arboribus dormientes capias [IV ix 5]. Ut cyatho aliquo bibens non inebrietur [IV ix 8], Ne mulier concipiat [IV ix 14], Ne canis latret [IV ix 15], Ut ferrum convertatur in aquam [IV ix 16], Ad fugandum cimices [IV ix 21] aus IV 9.
- Es folgen 6 Reihen 'Charaktere' (wahrsch. Alch. Zeichen). Dazu Walters Randnotiz: Diese Characteres sind auch auff seinem Schwerdsknopff gefunden worden. Alii paulo aliter habent hos characteres. A° 86. 22 Maii ☉ intrando geminos intellegi.

EXCERPT II

Lübeck, Stadtbibliothek, Math. 4° 8.

This manuscript, which, like the preceding one, was lost during World War II, was copied by Johann Staritius in the late sixteenth century from a manuscript belonging to class V. It was later corrected by comparison with Lübeck Math. 4° 9. The Warburg Institute possesses prints of pp. 1-3, which I transcribe below; everything else that I report concerning this manuscript is derived from the description by E. Jaffé.

p. 1
(I. pr. 1)

| Pikatrix vel Picatrix Arabs De rebus magicis, e barbarico translatus primo in Hispanicam linguam iussu et beneficio Alphonsi regis Hispaniae totiusque Handalitiaie,^a postea Latine redditus a venerando Abbate Trithemio. Estque hic liber ab ipso autore e ducentis aliis in arte magica et nigromantica solertissimis collectus, quem deinde author suo proprio nomine cohonestavit. Circiter annum Christi 1298 hic philosophus sapientissimus Picatrix Hispaniensis^b perfectus est anno 1256 Domini nostri, Caesaris 1295, Alexandri 1568, Arabum 655.

p. 2
(I ii 1)

| Nonnisi sapientibus hoc dedicatum opus.

Magica sapientiam sonat. Sic appellamus omnia quae homo operatur et ex quibus sensus et spiritus sequuntur illo opere per omnes partes et pro rebus mirabilibus quibus operantem quod spiritus sequatur ea adiurando administrandoque. Et ista sunt difficilia dictui ratione sensus ut visui certant suis similitudinibus. Igitur magicam ducimus pro omnibus rebus absconditis a sensu, quas maior pars non apprehendit quando fiant aut quibus de causis eveniant. Et imagines sapientes appellant calon, quod interpretatur violator quia quicquid facit imago per violentiam facit. Et ut vincat facit proportionibus arsthmeticis, influenciis atque coelestibus operibus, temporibus oportunis et suffumigationibus quibus fortificantur et spiritus attrahuntur ad imagines.

p. 3
I pr. 5

| In nomine gloriosissimi Dei. Incipit Liber magiae, qui dividitur in quatuor partes. Liber I tractat de esse coeli et eius effectu propter imagines quae sunt in eo. Secundus loquitur de figuris coeli in generali et de motu octavae sphaerae et de ipsorum effectibus in hoc mundo. Tertius habet de proprietatibus planetarum et signorum, et eorum figuris et formis eorum ostendit in suo colore et qualiter cum spiritus planetarum quis loqui possit et plura alia. Quartus habet proprietates spirituum et de his quae sunt observanda in ista arte et qualiter uniantur cum imaginibus et suffumigationibus et aliis.

Liber primus de imaginibus coeli.

I iv 1

In primis oportet nosse ad faciendas imagines scientiam motuum et aequationum planetarum.

All of the following depends on the notes of E. Jaffé; I have abbreviated her German comments in places.

1. Titelblatt.

2. Einleitung.

3. In nomine gloriosissimi Dei incipit Liber Magiae. Liber primus.

3-3'. De imaginibus coeli.

1) aus 14 oportet nosse aequationem planetarum. [I iv 1].

3'. 2) aus 12 Magicae est duplex: Theorica et Practica. [I ii 2-3].

3'-4'. 3) aus 14 die theoretischen Ausführungen nach den Mansiones. [I iv 31-33].

4'-14. 4) aus 15:

^a Hispaniae totiusque Handalitiaie added by a later scribe

^b Hispaniensis superscr.

- 4'. a) Imago ad firmum amorem inter duos ponendum . . . duas imagines arboris (amborum) . . . [I v 1].
5. de aspectibus. [I v 3].
5'. b) Sic ergo facias imaginem pro duobus amicis. [I v 4].
5'/6. c) Aliud. [I v 5].
6. d) Ad amorem durabilem. [I v 6].
6. e) ut quis a magnatibus honoretur et obtineat quaecunq[ue] petierit. [I v 7].
6'. f) ut dominus a subditis diligatur et obedientiam obtineat. [I v 8].
7. g) ut servus diligat dominum suum. [I v 9].
7'. h) ut habeas dignitatem et reputationem a domino. [I v 10].
7'. i) ad lucrum et augmentandas divitias. [I v 11].
8. k) ad fortunandam civitatem aliquam. [I v 12].
8. l) pro amore alterius acquirendo. [I v 13].
8'. m) ad destruendum inimicum. [I v 14].
9. n) ad impediendum aedificia. [I v 16].
9. o) eximere detentum in carcere. [I v 17].
9. p) ad destructionem inimici. [I v 18].
9. ad fugandum a loco. [I v 19].
9'. q) separatio duorum amicorum. [I v 20].
10. r) ut Rex irascatur. [I v 21].
10. s) ad capiendos pisces. [I v 22].
10. t) aliud pro piscibus. [I v 23].
10'. u) fugare scorpiones. [I v 24].
11. v) ad sanandum ictum scorpii. [I v 25].
11'. w) ut N. diligatur ab N. [I v 28].
12. x) destructio civitatis et similium. [I v 29].
12. y) ut philosophus vel medicus lucretur. [I v 30].
12'. z) Multiplicatio messium. [I v 31].
12'. α) contra calculum. [I v 32].
12'. β) contra infirmitates melancholicas. [I v 33].
13. γ) ut diligaris a magnatibus. [I v 34].
13'. (Plato, Thebith, Arist.). [I v 35–39].
14. Orationes pro imaginibus faciendis.
14'. a) or. ad separandum. [I v 42].
b) or. ad coniungendum. [I v 43].
c) or. ad dissolvendum. [I v 44].
14'/15. d) or. ne mala loquantur homines. [I v 45].
15. e) or. ut maledicatur. [I v 46].

Den Schluss bildet der letzte Satz von 15: Notandum quoque est planetarum opera magis firma esse si ille planeta habuerit potestatem in nativitate illius hominis pro quo operari debet. Hoc reputatur a sapientibus maximae efficaciae. Und aus dem Anfang dieses Absatzes. Habet autem quilibet planeta ex metallis, animalibus, arboribus atque aliis rebus certas suffumigationes pro sacrificiis. [I v 47].

(II 10) Sequenter formae planetarum

15'. (Saturni). [II x 11–14].

15'/16. Iovis. [II x 15–18].

16. Martis. [II x 19–21].

16'. Solis. [II x 22–25].

16'. Veneris. [II x 26–30].

17. Mercurii. [II x 31–34].

17/17'. Lunae. [II x 35–38].

17a–17a'. Eingehftet ½ Blatt doppelseitig orig. beschrieben.

1) Ad h. scienciam coelum dividitur in libro astronomiae [I iii 1]. Von quae enim sphaera an entnommen aus I 3 Ende.

2) Figurae 8 Coeli aus II 2. [II ii 1].

17'/21. (II 11) figurae facierum (Der Mann im 1. Aries-Dekan hält acinacem). [II xi 3–38].

21'. (Aus IV 2). 1) Characteres Lunae cum eam rogaturus es dum in Ariete existit in folio Canabeo ex cinere sacrificii et modico croci figurabis sic. [IV ii 2].

2). (Item in leone). [IV ii 6].

3). Accidit cuidam volenti attrahere spiritum lunae ut operaretur de nocte. Quia autem erraverat apparuit illi homo, qui manu sua os alteri clausit ut nunquam loqueretur amplius. Sed post 40 dies extinctus est. [IV ii 14].

21'/24. Sequuntur modi imagines faciendi iuxta seriem duodecim signorum zodiaci (II 12). Fängt mit Taurus [II xii 41] an; sonst vollständig.

Explicit liber Primus de rebus magicis Picatricis.

Sequitur Liber secundus.

Picatricis liber 2.

24'–27. De figuris coeli in generali et de motu octavae et de ipsorum in hoc mundo effectibus. [II tit.].

1) Das folgende ist ein kurzer Auszug aus II 3 (De operibus solis et lunae) und gibt astrologische Regeln für Iudicia. Der Anfang: in omnibus operibus tuis necesse est ut in primis inspicias Solem et Lunam et eorum dominos terminorum et exaltationum earum dominos, deinde ascendens. [II iii 6].

27. 2). Praeter supradicta autem considerandus etiam est in Magica scientia motus octavae sphaerae (aus II 4). [II iv 1].

27. 3). (II 5). In omnibus etiam operibus tuis et quaestionibus et nativitatibus si ascendit signum vel constellatio pulchrae formae, significat fortunatum quiddam, ita tamen ut sol et luna quoque sint in figuris et constellationibus formosis. Et e contra si ascendit signum vel constellatio turpis formae, sol et luna quoque sint in figuris et constellationibus deformibus. [II v 3].

27'. De Somniis (II 6). Corpus a malis humoribus purgatum nullo pravo excessu laboram somniabit vera, contra vero falsa et vana. Si scatebit cholera, somniabit ignes et similia; si scatet phlegmate, somniabit aquas. Semper enim videt aliquid ex rebus sibi abundantibus unde et comedere et bibere et exercere venerem somniant si natura est fortis. Versatur enim in naturalibus et iis delectatur. [II v 4].

27'. Exemplum quomodo imagines fieri debeant aus II 6. [II vi 1?].

28'. (Aus II 9). Abigere mures ex quocumque loco. [II ix 2].

28'. Contra bubones. [II ix 3].

29. Contra muscas. [II ix 4].

29. Ut ad te veniat quam volueris. [II ix 5].

29. Ad inimicitiam ponendam inter aliquos homines. [II ix 6].

29. Ad infortunandum aliquem locum quemcumque volueris. [II ix 7].

29'. (aus II 10). Saturnus habet ex metallis ferrum et partem auri, diamantem et partem in marcasita aurea. [II x 2].

Iupiter habet plumbum, albos et croceos lapillos, smarallum, et cristallum nec non partem in auro. [II x 3].

Mars habet aes rubrum et materias sulphureas, lapides rubeos et haematitem, et partem in virto. [II x 4].

Sol habet aurum et omnes lapides claros et lucentes, rubinum et marcasitam auream. [II x 5].

Venus habet aes rubrum, et partem in argento et in vitro. [II x 6].

Mercurius habet argentum vivum, partem in stanno et vitro, et smaragdum. [II x 7].

Luna habet argentum, marcasitam argenteam, et partem in cristallo. [II x 8].

30. Sequuntur formae septem planetarum quas invenimus in libris sequentibus: Lapidario Mercurii, et in libro Beyeli, et in libro spirituum, et in isto quem transtulit hic Autor Picatrix. [II x 10].

 Imago Saturni ad multum bibendum. [II x 41].

30'. ad discordiam. [II x 42].

30'. pro dilectione eorum qui sedent in iudicio acquirenda. [II x 43].

ut facias mulierum non concipere. [II x 45].

ut quis timeatur ab hominibus et a diabolo. [II x 46].

 Ut aliquis sit potens in malo. [II x 48].

Ut aliquis aspectu suo terreat alios. [II x 49].

Restringuere sanguinem ex quocumque loco fluat. [II x 50].

 Ut rex omnes alios superet. [II x 51].

ut aliquis non vincatur, et incepta impleat, nec falsa somnia videat. [II x 52].

ut timeatur aliquis ab omnibus sibi obviantibus. [II x 53].

 Ut quis bene recipiatur. [II x 55].

ut quis semper rideat. [II x 56].

ut diligatur quis a mulieribus. [II x 57].

contra offensionem serpentum. [II x 58].

ut pueri te diligant. [II x 59].

Prosperari in mercimoniis. [II x 61].

Contra mures. [II x 62].

Contra muscas. [II x 63].

Contra sanguisugas. [II x 64].

Ut diligaris a mulieribus. [II x 65].

- ♀ Ut liberetur quis e carcere. [II x 68].
 Ut a ♀rialibus diligaris. [II x 69].
 ut a nemine offendaris. [II x 70].
 contra infirmitates. [II x 71].
 contra febres. [II x 73].
- ♃ Ut non fias fessus in itinere. [II x 74].
 Amorem conciliare. [II x 75].
 ad memoriam. [II x 79].

34'. Sequitur nunc aliquid de proprietatibus Planetarum.

♄ contra calculum et dolorem virge. [II x 81].

♁ contra pluviam. [II x 82].

♂ contra latrones. [II x 83].

☉ contra antiquas infirmitates curandas et contra dolores stomachi et epatis. [II x 84].

♀ contra infirmitates vulvae, et ad lactificandum tristes, et ad curandum melancholicos et male cogitantes. [II x 85].

♁ ad memoriam, intellectum et gratiam hominum habendam. [II x 86].

♃ ad fortunandas messes, arbores et omnia nascentia in terra. [II x 87].

34'. (II 12). Sequuntur imagines Facierum quibus plurimum arcani attribuitur. Gibt kurz die Einleitung, veranschaulicht die 'Adorugen' durch eine Zeichnung [II xii 1], und gibt unter der Überschrift de imaginibus quae fieri possunt in faciebus singulorum signorum nur die Wirkungen für Aries I II III [II xii 2-4] an, dann noch 2 'item' u. schliesslich: et sic de reliquis. Quae ut exactius pertractemus ex Hermetis omnis Astrologiae Principis experientias sequentes subiiciemus utpote quibus lucidentiores vix quispiam est traditurus.

35'-42. (III 12). Sequuntur Imagines Hermetis Trismegisti ad omnes infirmitates membrorum humanorum. Contra calculi dolores. [II xii 39].

Fig. arietis contra o. inf. capitis. [II xii 40].

Fig. tauri super epar. [II xii 41].

II fac. super inf. fellis.

III fac. super inf. gutturis.

Fig. geminorum super inf. splenis. [II xii 42].

Fig. cancri super inf. ventris et intestinorum. [II xii 43].

Fig. leonis super inf. renis dextri. [II xii 44].

II fac. costas curat.

Secunda facies costas et quae circa fustus, renes et supra sunt curat, morbos scil. ♀ii et lunae. Aliqui dicunt quod si imprimatur in mastice, sole existente in leone, et tempore necessitatis remolliatur per decem dies in vino et bibatur — quod totaliter curat omnem morbum renis dextri per totum illum annum. Arnoldus de Villa Nova, Hermetis Trismegisti commedicus, in libro suo eodem modo fecit ad calculum. [cf. excerpt IX ff. 15-15v].

fig. Virginis contra inf. renis sinistri. [II xii 45].

fig. ♁ pro inf. stomachi. [II xii 46].

fig. ♃ pro inf. intestinorum. [II xii 47].

fig. ♄ prodest inf. manus dextrae sive Saturninae. [II xii 48].

fig. capricorni ad expell. infirmitaten ☿rialem et lunarem [II xii 49].

fig. aquarii supra inf. pedis dextri. [II xii 50].

fig. piscium ad inf. pedis sinistri. [II xii 51].

42. De ieiunio philosophorum antiquorum. [II xii 53].

42'-43'. Dictum Alraze. [II xii 55].

43'. Geber ein Satz. [II xii 58].
Plato. [II xii 59].

44. Liber Tertius.

De proprietatibus planetarum et signorum figuris et formis eorum in suo colore; et qualiter cum spiritibus planetarum loquendum sit. [III tit.].

44. Saturni virtus retentrix est. [III i 3].

Darüber ☿ est autor deceptionum

.....

Luna est receptrix virtutis planetarum . . .

habet . . . linguam germanicam. [III i 9].

47. De Signis Zodiaci (III 2). [III ii 2-13].

49. Colores Planetarum (aus III 3 Anfang). [III iii 2].

Die folgenden Planetenbeschr. nach Mercur [III iii 3-10] fehlen. Es folgt ein Satz: Observabant sapientes quando operari volebant ad complementum naturam ascendentis, et induebant se pannis ei signo competendo. prima enim domus debet fortunari merito quia ascendens est quaerentis, septima vero tribuitur petitioni. [III iii 11].

49'. Color vestimentorum. [III iii 11].

49'. Suffumigationes planetarum. [III iii 11].

50. Sequuntur Compositiones Tincturarum — qua scilicet scribi et pingi debent opera in singulis signorum faciebus.

Cum haec compositiones eadem sint quas habet liber Almudel, ideo et studio hic omisimus, benevolam lectorem eo remittentes.

Zwischen 49' u. 50 = 49^a [cf. excerpt I ff. 3v and 6v-7].

1) Tincturae facierum signorum. [III iii 13-24].

2) Figurae 7 planetarum (die 7 Planetenzeichen aus II 10). [II x 9].

3) Scias quod effectus planetarum sunt diversi et multi aus II 2. [II ii 6].

fol. 50. Quomodo fiat associatio spiritus planetarum.

Ut tibi serviat planetae alicuius spiritus utere omnibus supra positis et ordinatis illius planetae naturae convenientibus et comedendo et bibendo et induendo et suffumigando. (III 3). [III iii 25].

50. Item observa eius tempora, tincturas, orationes, sacrificia, figuras, lapides, imagines, constellationes. Haec omnia ubi simul associata fuerint complebunt effectum. Si aliqua defecerint, impiedietur expeditio [III iii 25]. Oportet etiam considerare naturas Planetarum et proprietates quas habent in certis climatibus, regionibus, et civitatibus et locis aliis [III iii 26]. Nam in uno loco facile aliquid fieri potest quod in altero est impossibile propter Planetas. Ideo dicit Hippocrates [III iii 32] . . . Sicut homo est medium quoddam inter caelestes spiritus et bruta (III 5) [III v 1] . . . bis Ergo possumus dicere quod in minori mundo fit sicut in maiori [III v 1].

51'. Exemplum de ♀re. [III v 3]. Dieses 'interessante' Experiment ist wenig gekürzt.
 53. Nunc dicemus de operibus spirituum planetarum ad complementum imaginum ut imagines recipiant virtutes planetarum, et quibus rebus abstinere debeat operans. [III v 4]. (Enthält Auszug aus dem Rest des Kap. III 5, ferner aus III 6 und den Anfang von III 7).

Sapiens quidam nomine Attrabari dicit . . . bis et haec omnia cum ipse fuerit in suis dignitatibus. [III vii 1].

57'. (III 7). Sequuntur Peticiones Planetarum. Die qualitates plan. [III vii 2–15] fehlen u. es folgt gleich

58'. III 7. Quomodo loquendum sit cum planetis ausführlich. [III vii 16–33].

65. (III 9). Sequuntur nomina spirituum planetarum. [III ix 1–7].

65. (III 9). Operatio per Saturnum etc. Iovem, Martis, Sol., Ven., Merc., Lunae. [III ix 11–17].

68/71'. (III 11). Suffumigatio ad amorem et amiciciam avertendam.

℞ sanguinis catti nigri. [III xi 13].

℞ coaguli porci auxungie mustele. [III xi 20].

68. Nota quaedam mirabilia.

℞ caput cuiuscunque animalis . . . hinc lumine accenso et facie uncta apparebit id de quo sumptum erat . . . [III xi 55].

Scribit Hermes multa mirabilia . . . ex sanguine et capite humano. [III xi 54].

Fumigium quo memoria et sensus perduntur.

68'. ℞ Cerebri asturis, muris, cati . . . et qui fumum per nares susciperit daemoniabitur. [III xi 57].

Dixit Geber vidi mirabilia ex rebus quatuor

Ergo incipio ab homine. [III xi 58].

Cerebrum . . . ad memor. [III xi 59].

Cranium . . . sanat epilept. [III xi 60].

Oculus . . . gegen malochio. [III xi 61].

capilli . . . calaefaciunt cerebrum. [III xi 62].

Saliva . . . siccatur scabiem. [III xi 63].

Saliva . . . occidit serpentes. [III xi 64].

Lingua . . . iuvat fures et iurant. [III xi 65].

Abrasis unguibus. [III xi 71].

Pulvis summitatis virgae . . . pro lepra. [III xi 72].

Urina . . . abluit scabiem. [III xi 73].

Aqua sanguinis . . . gegen febris. [III xi 77].

etc.

fol. 71. Selbständig scheinen mir:

Menstrua non restinguuntur arte si fluere inceperint in hora sub qua luna fuerit ecclipsata.

Si ungetur olla cum sanguine hirci et ponatur infra lectum, convenient pulices ibi omnes.

Semen urticae tempore messis collectum et pulverisatum et proiectum in cancrum ulceratum sanat eum.

Emplastrum ex iusquiamo et mentha factum et fronti applicatum somnum statim provocat.

Fusculum pisorum non solidum si cum eo laventur vulnera sanat illa brevi tempore.

Vinum adustum cum farina mixtum, et inde pilulae factae faciunt ad capturam carpcionum.

Mulier bibens de asaro provocabit sibi menstrua.

℞ linguam vulturis, pone in melle tribus diebus et noctibus, deinde sub lingua tene; et intelliges garrutum quarumcumque avium.

Si plantaginem, tria vel 4 folia, tenueris sub lingua et accedes apes, te nunquam laedant.

Contunde ova formicarum, semen raparum et caeparum simul in pulverem; da in potu, et facit ut bibens pedat. Sed bibens acetum iterum curabitur.

Bulliat semen hyosciami in vino vel aqua; bibens valde dormit. Remedium: bibat acetum vini; tunc enim expergefiet.

Semen hyosciami sub arbore carbonibus iniectum facit aves cadere ab arbore.

Si mulier salviam coctam cum vino albo biberit, illo anno concipiet.

Herbam petroselini si quis sternat in 4 angulis domus, facit mori omnes mures.

Argentum vivum in aurem alicuius animalis immissum facit ut iaceat quasi mortuum.

Elleborus coctus cum lacte occidit muscas.

Liber iv

De proprietatibus spirituum et huius artis observationibus; et qualiter spiritus uniantur cum imaginibus. [IV tit].

Compositio ad abscondendum hominem. ℞ leporem in 27ma mensis Arabus (*i.m.*: forsan loquendum 20 die 7timi mensis) quem versus lunam aspiciendo continue decollabis, suffumigans suffumigationibus lunae et verba lunae supradicta dicendo: 72. Rogo te, angele spiritus | nigromantie abscondite, tu qui Zaluakel dicebaris — per illum tibi supplico qui tibi virtutem, potestatem et fortitudinem in hoc opere tribuit — ut id quod tibi ex rebus tuis potentiis attribueris mihi largiri digneris. His dictis r. sanguinem leporis et misce cum eius felle; corpus sepelies ut nemo videat usque ad sequentem diem quia, si aliquo modo eum discooperum reliqueris — scilicet dum sol super ipsum fuerit elevatus — te interficiet lunae spiritus. Sanguinem autem felle mixtum tecum portabis ad usum. Cum autem te abscondere volueris ut a nemine videaris, tunc r. illius sanguinis mixti hora lunae, et ex eo inunge faciem tuam, et verba lunae supradicta non reticeas. Quibus dictis efficiaris qualis esse cupivisti, itaque facies quod placuerit. Cum iterum palam facere te vis, desine dicere dicta verba, et abluas faciem tuam, et ungas cerebro leporis supradicti dicendo: Tu, spiritus lunae, discooperias me hominibus et facie apparere facias; et videberis. Et hoc est unum magnum secretum ex operibus lunae. [IV iii 2].

iv 2. 72'. Spectanda est in planetis unius ad alterum amicitia et contrarietas ut Venus recipit pertinentia ad Iovem et econtra [IV iv 40], Iupiter abhorret pertinentia ad Martem et econtra [IV iv 42], ♀ius abhorret pertinentia ad Iovem [IV iv 44].

Sequitur ad meliorem doctrinae nostrae informationem extractio centiloquii Astrologiae Ptolomaei et ex floribus Hermetis.

1. Non potest Astrologus facere coniunctionem figurationum stellarum antequam cognoscat amicitias et inimicitias eorum. Amicitia et inimicitia eorum triplex est; est enim secundum naturam, domum, aspectum.

2. Opponitur Venus ☿rio; Hic quidem sermones et disciplinas, illa vero delectationem et voluptates complectitur. Similiter ♃ Marti; Hic quidem vult crudelitatem et impietatem, ille vero misericordiam et iustitiam.

73. 3. Magnatum et principum scias significatores superiores planetas vel Solem, scribarum vero et rusticorum inferiores planetas, et praecipue lunam.

4. Aspectus non potest minuere significationem coniunctionum, Coniunctio vero minuit significationes aspectuum; nam coniunctio fortior est aspectu.

5. Non definias vel eligas aliquid existente scorpione in ascendente nec cum anguli sunt obliqua aut si Mars existat in eis. Falsus enim eveniet diffinitionis eventus, praecipue quia scorpio est signum falsitatis.

6. Cum enim fuerit meridionalis descendens in scorpione vel piscibus, non incipies fabricare; cito enim fabrica huius diruetur.

7. In inceptione itinerum ac redituum non sit luna in ascendente vel in quarta vel in nona, etiamsi non fuerit impedita.

8. In introitu vero civitatis vel domus non sit in ascendente vel secunda vel quarta.

73'. 9. Exitus regis aut principis ad itinera penitus reprobatur, cum fuerit cancer in ascendente.

10. In exitu cuiuscunque ad pugnam, et specialiter regum, sit ascendens aliqua domus planetarum superiorum vel Sol in ascendente, et sint tam ipsae quam dominus eius fortes, Dominus vero septimae debilis et impeditus a malis.

11. In mutuis et depositis caveas ne sit sub radiis ♃is vel impeditus a malis; quod si sic fuerit nec ab impeditore receptus, nulla vel modica restitutio consequitur.

12. Notabis semper configurationem stellarum non per signa sed per radios.

13. Utere luna in curandis oculis cum fuerit aucta lumine et libera a malorum aspectu.

14. Ad personas quibus supplicaveris adaptabis planetas.

15. Luna tempore incepti itineris cum fuerit in via combusta, aegrotabit peregrinus vel aliquas graves patietur molestias.

EXCERPT III

*Vaticanus Reginensis latinus 1344.*³²

Ff. 44–46^v (f. 44^v is blank) of this manuscript contain *Picatrix* I pr. I and II, copied by a scribe in the early seventeenth century. A second scribe has copied on ff. 47–122^v German treatises of Paracelsus on the Last Supper; on f. 47 he writes: 'Incepi describere 23 Iunii Anno 1618 Theophrasti Paracelsi Libri 7 De

³² B. de Montfaucon, *Bibliotheca*, 1739, I, p. 25; B. Dudik, *Iter Romanum*, Vienna 1855, I, pp. 229–30; and P. O. Kristeller, *Iter Italicum*, 2, London–Leiden 1967, p. 595. According to R. J. W. Evans, *Rudolf II and his World*, Oxford 1973, p. 239, it was copied at Eisgrub (Lednice) in south Moravia.

coena Domini ad Clementem Septimum Pontificem Maximum Anno 1530', and on f. 122^v he writes: 'Brynnae 13 Octobris A. 1618'. Brynna is Brno in Moravia. The same second scribe wrote on f. 46^v, after the end of the extract from *Picatrix*: 'Certis de causis intermisso picatrice paracelsi libros De coena domini ad Clementem Septimum pontificem hic inferre placuit'. This makes it probable that ff. 44–46^v were copied shortly before 23 June 1618 in Brno.

f. 44
(1 pr. 1)

| PICATRIX

Alphonsus, ex Hispaniae totiusque Handalitiaie, praecepit hunc librum summo studio summaque diligentia ex Arabico in Hispanum transferri sermonem ad laudem et gloriam altissimi et omnipotentis Dei cuius est revelare suis praedestinatis secreta scientiarum, ad illustrationem etiam doctorum Latinorum quibus est inopia librorum ad antiquis philosophis editorum. Compilatus est ex 224 libris philosophiae; proprioque suo nomine appellavit hic philosophus sapientissimus Picatrix Hispaniensis. Absolutus est anno 1256 Domini, Caesaris 1295, Alexandri 1568, Arabum 655.

Nonnisi sapientibus hoc dicatum opus.

f. 45

| Liber I.

De scientia cognoscendi in quo gradu est. Caput I.

ii 1

Scias, o frater charissime, quod maius donum et nobilius quam Deus huius mundi hominibus dederit est scire quia per scire habetur noticia de rebus antiquis, quae sunt animae omnium rerum huius mundi et quae causae magis propinquae sunt causis aliarum rerum et qualiter una res cum alia convenientiam habet, et propter hoc sunt omnia quae sunt, et qualiter una res post aliam in ordine elevatur, ac in quo loco ille qui est radix et principium huius mundi rerum existat, et per eum omnia dissolvuntur, et per ipsum omnia nova et vetera sciuntur. Ipse enim est in veritate primus, et nihil in eo deficit nec aliquo alio indiget cum ipse sit primus et aliarum rerum sit causa, nec ab alio recipit qualitates. Ipse non est corpus nec ab aliquo corpore compositus, nec est mixtus alicui alteri extra se sed totus in se ipso. Et inde dici non potest nisi^a unus. Et proprie est una veritas et una unitas, et per eius unitatem quaelibet res unitatem habet. Et ipse est prima veritas nec alterius indiget veritatis; quaelibet enim res ab eo veritatem recipit. Omnia absque eo | sunt imperfecta; nam ipse solus perfectus est. Nec veritas perfecta absque ipso est nec unitas. Omnia vero sunt sub eo, et ab eo veritatem et unitatem generationi atque corruptioni tanquam a sua causa recipiunt. Et propter hoc sciri potest quam partem et quomodo et qualiter quaelibet res ab ipso recipit de qua dicas. Ipse enim solus scit gradum et ordinem generationis et corruptionis omnium creaturarum, et quae earum sunt postremae, quae primae, quae mediae causae earum corruptionis, et quod ipse non sunt causae generationis in aliquo; ut quod mediae causam habent in earum corruptione et ipsae sunt causae corruptionis omnium existentium sub eis. Et primum earum est causa generationis et corruptionis omnium aliarum rerum sub eo existentium, et quod nihil ab eo altius et perfectius est quod sit causa eius generationis aut corruptionis. Nec est praeter eam

f. 45^v

^a nisi superscr.

f. 46

aliquid quod perfecte scire valeat ordinem rerum factarum, scilicet quomodo et qualiter elevantur postremo per comparationem unius ad alt(erum^b) aliud ut convenientiam habeant cum primis, et etiam qualiter descendunt per ordinem ut convenientiam habeant cum postremis. Nam ipse solus primus est philosophia perfecta et scientia veritatis. | Et scias quod scire est res nobilis et summa, et quotidie studere debes in Deo et in mandatis ipsius et bonitate eius quia scientia, sensus et bonitas ab ipso procedit. Et eius spiritus est lux mundi nobilis et alta. Et qui in ipso studere intendit res huiusmodi debet despiciere cum finem habeant et nulla in eis sit stabilitas. Et ab ipso tanquam ab alio mundo hominis spiritus descendit; et ideo desiderare debet ad suum locum reverti unde venit, et ibi fuit radix eius. Ibi que sciat qualis est mundus et suus affectus, ac quomodo per eius creatorem factus sit. Et causam scias: ista est rerum sapientia. Et scias quod Deus ipse est factor et creator totius mundi omniumque rerum existentium in ipso et quod ipse mundus et omnia in ipso existentia ab ipso altissimo creata sunt. Et ratio huius est cuius profunda et fortis ad comprehendam et id quod ex ea comprehendi potest studio et scientia hominum. Et hoc est maximum donum quod Deus dedit hominibus studere, scire et cognoscere. Nam studere Deo servire est. Scire autem tres habet proprietates. Prima est quod semper acquirit ac nunquam diminuit, secunda quod semper elevatur et nunquam diminuitur, tertia quod semper apparet et nunquam se abscondit. Item 3 habet fortitudoines, quarum prima est quod facit contemnere res huius mundi, 2da quod acquirit bonos mores, 3tia quod non addiscit nisi quod ipse vult ac diligit, et illud inquirat cum ratione et voluntate.

f. 46^v
ii 2

| Quare scias quod hoc secretum quod in hoc libro nostro intendimus describere acquiri non potest nisi prius acquiratur scire. Et qui scire intendit et acquirere studere debet in scientiis et eas ordinatim perscrutari quia hoc secretum non potest tradi nisi per sapientem et studentem in scientia ordinatim. In hoc autem secreto est magna puritas cum qua convictum iuvare poteris.

EXCERPT IV

*Florence, Biblioteca Laurenziana, 89 sup., 38.*³³

This manuscript is composed of many pieces copied by different hands, with original foliation in the upper right corner, more recent (which I have used) in the lower right. The excerpt from the *Picatrix*, on ff. 18–23 and 27–30, was copied by a scribe who finished copying the magical text ending on f. 314: ‘Rome 4 Ianuarii 1494 die Saturni hora meridiei pulsante’. The text is copied either directly from *P* or from a close relative thereof.

^b Space of ca. 3 letters.

³³ Identified by V. Perrone Compagni, ‘La magia cerimoniale’, p. 280, fn. 5.

f. 18
iiv tit.
iiv 1

| De generationibus, proportionibus et compositionibus celi ad faciendum ymagines.

Quando vero sapientes antiqui voluerunt facere ymagines, non potuerunt refutare constellationes que sunt radices in scientia ymaginum et sunt quibus patefiunt suos effectus. Hos autem dicere intendimus istarum constellationum radices cum quibus te iuvabis in omnibus operibus ymaginum; et iste radices erunt opus celi pro effectibus ymaginum. Illi autem qui ymagines facere querunt primo equationum planetarum scientiam habeant necnon et motuum celi; et iterum similiter debent credere in operibus que faciunt in ymaginibus quod illud quod faciunt sit veridicum et sine dubio, nec dubitent aliquid de ipsis effectibus, et hoc non faciunt tam temptandi quam probandi causa utrum sit vera anne ymago; credant in suis voluntatibus vera esse. Et quod per hoc roboratur spiritus rationabilis et adiungitur ad illam virtutem mundi altior ex qua procedit spiritus illius agentis in ymagine; et tunc erit quod queritur. Nunc autem volo te docere quod valde necessarium est istis operibus. Dico enim tibi quod non facias aliquid de istis operibus nisi Luna existente in gradu convenienti et appropriato illis operibus que facere intendis. Ad presens | dicere intendo effectus et opera Lune inter 28 suarum mansionum secundum quod concordati sunt omnes sapientes Indi in 28 mansionibus Lune.

f. 18^v

iiv 2

Prima enim mansio Lune dicitur Alvach. Et incipit in primo puncto Arietis, et finitur in gradu 12 minuto 52(?) et 2.26 eiusdem signi. Et sapientes Indi incipiebant itinera et sumebant medicinas quando Luna erat in hac mansione. Hanc autem mansionem ponere debes pro radice in omnibus ymaginibus quas facere intendas pro euntibus in via ut sicure vadant et cum salute revertantur. Debent etiam poni pro radice ad discordiam et^a inimiciam inter virum et uxorem ponendam, inter duos amicos ut fiant inimici. Fundamentum quod observari debet in omnibus actibus et operibus bonis, scilicet ut videas quod Luna sit in bono esse et sit salva a Saturno et Marte et combustione Solis; et e converso in omni opere malo, scilicet quod Luna sit in combustione Solis et Saturnus et Mars vel saltem unus eorum aspiat Lunam.

iiv 3

f. 19

iiv 4

Secunda mansio dicitur Alkatayn. Et incipit in Ariete gradu 12 minuto 51 2.26, terminatur in eiusdem signi gradu 21 minuto 42 et secundo 12. In ista vero mansione facias ymagines^b cum rivos vel puteos fodere volueris, et etiam thexauros absconsos inveniendum et pro multitudine tritici seminati et ad destruendum domorum edificia antequam | sint completa; et similiter facias in ea ymaginem ad faciendum rabiare unum hominem pro alio et etiam ut magis fit fortis carcer captivorum.

iiv 5

Tercia mansio dicitur Acoraxa. Et incipitur in gradu predicto, et finitur in gradu 8 e converso 3 secundo 2 Tauri. In hac vero mansione facias ymaginem ad navigantes per mare salvandos ut cum salute redeant, et pro carcere captivorum firmando, et pro complendo arkimias, et pro operibus omnibus que in igne fiunt, et pro venationibus in terra, et ad ponendum dillectionem inter virum et uxorem.

Quarta mansio dicitur Aldeberan. Et incipitur in Tauri gradu 8 minuto 34 secundo 2, et terminatur in eiusdem signo, scilicet in gradu 21 minuto 25 ē 20. In hac autem mansione facias ymaginem civitatem^c damnandam, villam vel aliquod edificium alium quod volueris non durare; et ad destructionem pergant, et ut dominus abhoret

^a et + inter *crossed out*.^b y^o^c civitatēs

servum, et ad ponendum discordiam inter virum et uxorem, et pro damnando fontes, puteos et illis qui querunt thesauros subteratos, et ad interficiendum et alligandum omnia reptilia, animalia venenosa.

iiv 6 Quinta mansio dicitur Almites. Et incipitur a 21 gradu minuto 25 2 XX Tauri, et finitur a 4 gradu 17 minuto et 20 2 Geminorum. In ista autem mansione ymagines fac
f. 19^v pro ponendo pueros ad artes et misteria adiscendos, et ad salvanda | itinera per gentes et ut vellociter redeant et ut navigantes salvi vadant, et pro meliorando edificia et duorum societatem destruendam, et ad benivolentiam uxoris et mariti ponendam; et hoc quando Luna fuerit in signo humano et ascendente, salva a Saturno et Marte et a combustione Solis velut superius in prima mansione narravimus. Et hec sunt signa: Gemini, Virgo, Libra, Sagiptarius et Aquarius.

iiv 7 Sexta mansio dicitur Athaya. Et est a 4 gradu 17 minuto 10 secundo Geminorum usque ad gradum 17 minutum 8 2 36 eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad civitates et villas dampnandas, et pro exercitibus circa eas ponendis, et ut inimici regum ex eis sumant vindictam, et ad messes et arbores damnandas, et ad amicitiam inter duos socios interponendam, et pro meliorando venationem in terra, et ad medicinas damnandas ut eas capientibus ei non operentur.

iiv 8 Septima vero mansio dicitur Aldirah. Et incipitur a 17 gradu minuto 8 2 2 Geminorum, et terminatur in fine eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad augendas mercationes et eorum lucra ut ad bonum vadant, et ad ponendas amicitias inter amicos et socios, et ad expellendas muscas ut non ingrediantur quo volueris, et ad destruenda magisteria; et erit bona ad eundem coram rege vel alterius cuiuslibet
f. 20 | persone, et ad faciendum inclinare regiam benivolentiam vel alterius domini cuiuscumque volueris.

iiv 9 Octava vero mansio dicitur Nathra. Et incipitur a gradu 0 minutis 51 2 26 Cancrid.^d In ista mansione facias ymaginem ad amorem et ad amicitiam, et^e ut salvus pergat ille qui vadit per vicos, et ad ponendam amicitiam inter duos socios, et ut carcer captivorum sit firmior et vallidior, et ad damnandos et affligendos captivos, et ad expellendum mures in quocumque loco volueris.

iiv 10 Nona vero mansio dicitur Atrah. Et incipitur in gradu 12 minutis 50 secundorum 26 eius signi, videlicet Cancrid. In hac autem mansione bonum est facere ymagines ad meses damnandas et ad infortunandum euntes in itinere et omnes homines facere malum, et ad ponendas lites et inimicitias inter socios, et ad defendendum se ab alio homine.

iiv 11 Decima mansio dicitur Algehal. Et incipitur a gradu 25 minutis 42 51 2 Cancrid, et terminatur in octo gradu minutis 34 2 18 Leonis. In ista mansione facias ymagines ad amorem inter virum et mulierem, et ad damnandos inimicos, et ad benivolentiam sociorum, et ad auxiliandum se ad invicem.

iiv 12 Undecima mansio dicitur Azobra. Et incipitur a gradu 8 minutis 36 secundo 18
f. 20^v Leonis, et finitur in gradu 25 minutis 2 2 44 | eiusdem. In ista mansione facies ymagines ad extrahendos captivos, et ad ponendum exercitus civitatibus et vilis, et ad firmandum edificia, et ad augendos sociorum divitias.

^d cancri sup. lin. ^e et sup. lin.

1 iv 13 Duodecima mansio dicitur Acarfa. Et incipitur in gradu 4 minutis 17 secundo 6 Virginis, ^fet durat usque a gradu 17^f minutis 8 $\bar{2}$ 36 eiusdem 21 minutis 25 et secundo 44 Leonis, ^fet terminatur in gradu 4 minutis 17 secundo 6^f. In hac autem mansione facies ymagines ad meliorandas.

1 iv 14 Tertia decima mansio dicitur^g. Et incipit in gradu 4 minutis 17 secundo 6 Virginis, et durat usque ad gradum 17 minutis 8 $\bar{2}$ 36 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad augendas mercationes et earum lucra, et ad crescendas meses, et ut compleantur edificia, et ad extrahendos carceratos.

1 iv 15 Quarta decima mansio dicitur Alcimech. Et incipitur in gradu 17 minutis 36 Virginis, et terminatur in fine eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad amorem viri et uxoris, et ad sanandos infirmos, et ad damnandas meses et plantas, et ad perdendam libidinem, et ut navigantes bene habeant, et ad amicitiam sociorum.

1 iv 16 Quinta decima mansio dicitur Algafra. Et incipit in 1 gradu Libre, et finitur in gradu 12 minutis 51 secundo 26 eiusdem. In ista vero mansione facies ymagines^h ad inquirendos thesauros, | et ad impediendum viatores ut ire nequeant in itineribus suis, et ad dividendum maritum ab uxore — et numquam coniunguntur se ab invicem — et ad ponendam discordiam inter amicos et socios, et ad destruendas domus inimicorum.

1 iv 17 Sexta decima mansio dicitur Acubene. Et incipitur in gradu 12 minutis 51 secundo 26 Libre, et terminatur in gradu 25 minutis 42 secundo 52 eiusdem. In hac vero mansione facias ymagines ad merces damnandas, meses et plantas, et ad ponendum discordiam inter virum et mulierem, et ad liberandos captivos a carceribus.

1 iv 18 Septima decima mansio dicitur Alichil. Et incipit in gradu 25 minutis 42 secundo 52 Libre, et terminatur in gradu 8 minutis 36 secundo 2 Scorpionis. In ista autem mansione facias ymagines ad ponendos exercitus, et ut edificia firmiora sint et stabiliora, et ad navigantes salvandos. Et in ista mansione fac ad amorem que sunt ordinanda durabilem.

1 iv 19 Octava decima mansio dicitur Alcakl. Et incipit in otto gradu minutis 38 secundo 2 Scorpionis, et durat usque a gradu 21 minutis 25 secundo 44 eiusdem. In hac vero mansione facies ymagines ad vindictam inimicorum, et ad edificium firmandum, et ad amicos dividendos.

f. 21^v
1 iv 20 | Nona decima mansio dicitur Exaula. Et incipit in gradu 21 minutis 25 $\bar{2}$ 44 Scorpionis, et terminatur in gradu 4 minutis 27 secundo 10 Sagiptarii. In ista vero mansione facias ymagines pro exercitu extra civitatem ponendo et ipsas ingrediendo, et ad meses meliorandas, et ad fugandum captivos, et ad naves destruendas.

1 iv 21 Vigesima mansio dicitur Nahaym. Et incipitur in gradu 4 minutis secundo 10 Sagiptarii, et terminatur in gradu 17 minutis 8 $\bar{2}$ 26 eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad bestias pravas et domandas, et ad damnandum divicias sociorum.

1 iv 22 Vigesima prima mansio dicitur Elbelda. Et incipit in gradu 17 minutis 8 secundo 48 Sagiptarii usque in finem eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad edificia firmanda, et ad seperandum mulierem a proprio marito.

^{f-f} enclosed in oblong. ^g dicitur + space of *ca.* 10 letters ^h y.

1 iv 23

Vigesima secunda mansio dicitur Acadaldeba. Et incipit in primo gradu Capricorni, et durat usque ad gradum 12 minutis 51 secundo 26 eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad infirmitates salvandas, et inter duos discordiam ponendam.

1 iv 24

Vigesima tertia mansio dicitur Caciddebolah.ⁱ Et incipit in gradu 12 minutis 51 secundo 28 Capricorni, et finitur in gradu 25 minutis 42 secundo 52 eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad infirmitates sanandas, et ad iungendum virum uxori.

f. 22
1 iv 25

| Vigesima quarta mansio dicitur Caadachahot. Et incipitur in gradu 25 minutis 42 secundo ii Capricorni, et durat usque ad gradum 8 minutis 34 secundo 28 Aquarii. In ista mansione facias ymagines ad benivolentiam inter virum et uxorem, et ad mercimonias meliorando.

1 iv 26

Vigesima quinta mansio dicitur Caadaladbia. Et incipitur in gradu 8 minutis 34 secundo 26 Aquarii, et terminatur in gradu 21 minutis 25 secundo 44 eiusdem. In ista mansione facias ymaginem ad divertendum mulieres a viris suis, et ad edificia compensanda.

1 iv 27

Vigesima sexta mansio dicitur Almisdam. Et incipitur in gradu 21 minutis 25 secundo 44 Aquarii, et finitur in gradu 4 minutis 17 secundo 10 Piscis. In ista mansione facies ymago ad benivolentiam hominum ad invicem.

1 iv 28

Vigesima septima mansio dicitur^j Algaaf almuehar. Et incipit in gradu 4 minutis 17 secundo 16 Piscis, et finitur in gradu 17 minutis 8 secundo 36 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad mercimonia augenda, et ad impediendum edificia, et ad periclitationem navigantium.

1 iv 29

Vigesima octava mansio dicitur Arcexe. Et incipit in gradu 17 minutis 8 secundo 36 Piscis, et durat ad finem eiusdem. In ista autem mansione facias ymagines ad augendam mercimoniam et ponendum pacem et concordiam inter virum et uxorem et infundationem carcerum captivorum.

f. 22^v
1 iv 33

| Cum autem facere volueris opus tuum in die, disponas ut Luna sit in ascendente et ascendens sit ex signis diurnis; et si fuerit de nocte, ascendens sit signum nocturnum. Et si fuerit ascendens ex signis directe ascendentibus, erit opus magis leve et certum; et si fuerit ascendens ex signis tortuose ascendentibus, gravis opus erit. Et ideo melioramentum et eorum nocumentum est ex aspectibus fortunarum; ut si ascendens esset ex signis directe ascendentibus et infortunia esset in eo, damnificatur et destruitur opus, et si fuerit ascendens ex signis tortuose ascendentibus et in eo fortuna vel ipsum conspiciat amicabile et bono aspectu, erit ille opus leve ad faciendum, et similiter quando ascendunt signa diurna in nocte et nocturna in die, fortune aspicientis et dirrigunt et fortificant; et si inspexerint infortune destruunt. Et ille qui intendit ymaginem facere oportet quod omnia cognoscat signa tortuose ascendentia et directe, fixa et mobilia et comunia, et diurna et nocturna, planetas fortunatos et infortunatos et quando Luna est salva ab accidentibus sibi contradicentibus; et cognoscat quibus ymaginibus^k sunt propriati et a proprietate planete. Et cautas bene quantum poteris operandi opera a bono effectus pertinentia Luna existente in ecliptica ac etiam sub

ⁱ CACIDDEBOLAH above ACADALDEBA crossed out.
out. ^k y.

^j dicitur + ALGAAFAMULI, MULI crossed out.

f. 23 radiis Solis per gradus 12 ante vel retro. Et eodem modo salvabis a Saturno et a Marte et quod ipsa non sit | descendens in latitudine meridionali quando egreditur dictos 12 gradus superius notatos; et illud idem in oppositione. Et cave similiter ne sit minuens cursu et tarda, et quod non sit in via combusta, quod est magis cavendum — videlicet a 18 gradibus Libre usque 3 gradum Scorpionis — nec in fine signorum, qui sunt termini infortunarum, nec cadens ab angulo medii celi — videlicet in octava domo. Quod si forte contingerit in aliis operibus expresse necessariis que nullatenus expectari possent usque ad optationem Lune ab omnibus supradictis infortuniis, ponas Iovem vel Venerem in ascendente vel in medio celi quia ipsi rectificatur infortunia Lune.

Capitulum. De indigentibus ad faciendas ymagines.

IV I Cum ymaginem facere volueris ad amorem inter duos ponendum et quod eorum amor et dilectio habeat roboris firmitatem, facies ymaginem amborum et in suis similibus. Et fiat in hora Iovis vel Veneris, et Capud Draconis sit in ascendente, et Luna sit cum Venere vel eam aspiciat bono aspectu, et dominus septime domus aspiciat dominum ipsius domus trini vel sextili aspectu. Et post dictas ymagines insimul iunge amplexatas et subterra eas in loco alterius eorum — illius silicet quamvis magis dilligat alium. Et fiet quod volueris. |

fin. f. 23

f. 27
III vi I

| repleta, in quorum uno ponas incensum et masticem, in reliquo lignum aloes ponas. Quibus expletis, errigas te versus orientem in pedibus et supradicta quatuor nomina septies invocabis. Quibus septies invocatis, eris taliter¹ allocutus: Exclamo vos, spiritus fortes, potentes et alti, quia ex vobis scientie sapientum et intellectus intelligentium procedunt necnon et vestrorum virtute et potentia philosophorum completur ut mihi respondeatis, et mecum sitis, et me potentiis vestris et virtutibus vobiscum adiungatis, et me vestris scientiis roboratis — et intelligam ea que non intelligo, et sciam ea que ignoro; et a me removeatis necessitatem, turpitudinem, oblivionem et infirmitatem; et me ascendere faciatis ad gradum antiquorum sapientum (illorum videlicet qui habuere corda scientiis et intellectibus et cognitionibus repleta); et predicta in corde meo affingatis taliter quod cor meum in corda antiquorum sapientum mutetur. Postea dixit: Cum autem in opus prefactum predicto modo compleveris, videbis me. Hoc opus narratur in libro qui Attime nominatur. Et sapientes antiqui predictum opus semel in anno suis spiritibus facere solebant ut eorum naturas completas ordinarent. Hoc facto, comedebat cum suis amicis secum adiunctis quicquid erat in mensa composita.

III vi 2
f. 27^v

Aristotiles ait quod unusquisque sapiens habet | virtutem propriam sibi a spiritibus altis infusam, quibus potentiis clausure sensus et intellectus aperiuntur et scientie patefiunt. Et hec virtus cum virtute planete dominantis in scientia nativitatis iungitur, que virtus sic in se congregata ipsum roborat et sibi dat intellectum. Sapientes quidam antiqui et reges hoc opus facere solebant et hac ratione cum 4 nominibus supradictis orabant, quibus se iuvabant in suis scientiis et intellectibus et augmentationibus suorum negociorum, et ex istis erant securi ab insidiis inimicorum, et multa alia faciebant.

¹ taliter + taliter.

III vi 3

Quot etiam Aristotiles dixit quod primus qui cum ymaginibus operatus est et cui primo spiritus apparuere fuit Caraphzebiz. Et iste fuit qui primo artem magicam invenit; et spiritus primitus apparuere eidem mirabilia facientes, et pande[ru]nt^m naturam completam contra scientias, et ipsum naturae secretaⁿ et scientiarum intelligere fecerunt. Et spiritus familiaris: Me tecum teneas, nec me alicui revelles nec me vocanti nec in meo nomine sacrificia facienti; qui sapiens erat ex spiritibus operatus, et in suis potentiis necnon et operibus in suis actibus se iuvabit. Et ab hoc sapiente Caraphzebiz usque ad alium sapientem nominatum Amenus (qui Amenus fuit secundus ex spiritibus et magicis operatus) fluxerunt anni 12260. Qui sapiens in sua doctrina taliter amonebat, | quod quibus sapiens volens in magica operari et sibi ipsi viribus spiritum servire omnia et omnes alias scientias preter istas a se debeat penitus amputare propter quod omnes sensus et intellectus, cogitationes circa adversantur poterit faciliter acquiri; et cum huic magice scientie multum cogitationes assidue congruit, oportet operantem per ipsam non esse circa aliqua alia involutum.

f. 28

III vi 4

Et Mutintem Grecus in primo libro dicit quod qui hoc opus voluerit operari ipsius voluntatem oportet et cogitationes a ceteris depurare quia radix et totius operis fundamentum in cogitationibus consistit. Et Aristotiles dixit quod ymago ideo nuncupatur ymago propter quod vires suorum spirituum sunt coniuncte; deinde cogitatio est inclusa in re in qua virtus in spiritu recluso consistat. Et fortitudines spirituum sunt 4: sensus qui in mundo^o extitit compositus, spiritus rei quem atrahitur, spiritus cogitationis completus, sanus et illesus, et spiritus operis manibus laborati. Et hii tres spiritus in materia, voluntate et opere existentis, que quo adunantur secundum cogitationis complete, quem diximus esse in mundo compositi. Et atrahit in dies, componit eos in rebus quas componere intendit quemadmodum in speculo quod, quando versus lucem Solis elevatur, eius radii reflectuntur umbram^p collateralem; et recipit radios Solis suo lumine, | et proicit ipsos ad locum umbrosum; et ipsius umbre locus lucens efficitur,^q illuminatus; nec propter aliquid minuitur ex lumine Solis. Et sic operantur tres spiritus superius nominati qui, quando sensui mundi superius tacti iunguntur spiritus motus, quietudinis, atrahuntur vires ipsius spiritus, et ipsam in aliam effunditur. Et hic est radix ymaginis et eius nuncupationis.

f. 28^v

III vi 5

Et Socrates dicit quod natura completa est solum sapientis et eius radix cunctum. Et quem Hermetem sapientem interrogaverunt, rogantes: Cum quibus scientia et philosophi iungebantur? Respondit: Cum natura completa. Deinde quesierunt ab eo quod esset natura completa. Respondit: Natura completa est spiritus philosophi vel sapientis completa ipsum^r gubernantem colligatus. Et illud est que aperit clausuras scientie, et ex quo intelligunt ea que aliter intelligere minime possunt, et que nature opiniones procedunt et directa tam in somnis quam in vigillando. Idcirco ex predictis patet quod natura completa sic se habet in sapiente vel in philosopho quemadmodum doctor erga discipulum, qui docet ipsos principaliter in primitivis et levibus, deinde ad maiora et difficiliora procedit gradatim quousque discipulus in scientia perficiatur. Et sic operatur proprie natura predicta sua virtute et influentia et intellectum disponendo

^m pande-[end of line] nt. ⁿ secretae, a above ac. ^o mundo + existit *crossed out*. ^p umbram + cerna (?) *crossed out*. ^q efficitur + i ^r ipsum + alligantem *crossed out*.

f. 29 philosophi secundum eius naturalem inclinationem. Et intelligas predicta memorie commendari oportere; tunc ex predictis includatur quod impossibile | esset aliquem ad istam devenire scientiam nisi eidem scientie naturaliter tam propria virtute quam dispositione planete nisi in sui nativitate dominantis.

Capitulum septimum. De virtute attractionis planetarum, et quomodo loqui possumus cum eis, et quomodo effectus dividatur per planetas, figuras, sacrificia, orationes, suffumigationes, propositiones; et status celi necessarii quelibet planetarum.

III VII 1 Sapiens quidam Achabary nomine de opere sapientum in receptionibus virium planetarum operationum prout in libris antiquorum in operibus magicis invenit observandum sic ait: Cum volueris cum aliquo planetarum loqui vel ab eo aliquod tibi necessarium petere, primo voluntatem et credentiam tuam erga dominum mundifica, et omnino caveas ne in aliquo alio credas; deinde corpus tuum et pannos tuos ab omni scortice mundifica. Postmodum aspicias cuius nature sit planeta cui peticio tua appropriatur. Et cum volueris planetam ad quem tua peticio proprie deputatur, induas te pannis ipsius planete coloribus, tincturis, et suis suffumigationibus, et eius orationibus orabis. Hoc autem totum facias cum eodem planeta in suis dignitatibus permanebit et in suis dispositionibus superius nominatis, quibus servatis devenies quo affectabis.

III VII 2 Nunc vero petitiones quarumque planetarum competentes breviter recitabimus. f. 29^v Queres enim a Saturno in petitionibus senibus | petendis vel hominibus generosis, senioribus civitatum a regibus, heremetnitis, terrarum laboratoribus. Et si in cogitationibus et odoribus fueris positus aut melancholia, infirmitate gravatus, in supradictis omnibus vel in quolibet^s petitionum predictarum petiturus fueris a Saturno et petas ea que sui nature deputantur, et ab eo petas ut in posterum dicemus, et rem sue petitionis cum Iove iuvaberis. Et radix omnium istarum petitionum est: non petas alicui planete aliquam petitionem nisi ea que sui divisione sunt attribuita.

III VII 3 Petes a Iove ea que in eius divisione constituit, ut sunt petitiones virorum sublimium, potestatum, prelatorum, sapientum, predictorum, legum iudicum, bonorum virorum, somniorum interpretatorum, heremitarum, philosophorum, regum, eorundem filiorum; et omnes isti similes requires ab eodem.

III VII 4 Petes a Marte ea que de sui natura consistunt, ut sunt petitiones contra milites, officiales, agonizantes et se in actis armigeris intromittentes; et propter inimitias regum, et domos et civitates destruentes, et mala hominibus facientes. Et similiter petes ab eo ab infirmitatibus, et propter flebotomiam et similia; in quibus petitionibus cum Venere te iuvabis quia natura Veneris dissolvit quod aptatur a Marte et rectificat quod dampnificat.

f. 30 III VII 5 | Petes a Sole petitiones eidem congruas, ut versus reges, filios militum et regum, altos homines iusticiam et veritatem dilligentes et mendatia et violentia abhorrentes, bonam famam desiderantes et ab hominibus laudari affectantes, officiales, clericos, phisicos, philosophos, altos homines humiles, sensatos.

^s quoslibet, s crossed out.

- iii vii 6 Petes a Venere petitiones mulierum, puerorum et puellarum, universaliter ad amorem pertinentium mulierum et eis carnaliter coniungentium, in quibus petitionibus cum Marte te iuvabis; et his similia.
- iii vii 7 Petes a Mercurio petitiones notariorum, scribarum, arimeticorum, geometrorum et omnium scientiarum, et eorundum secretis et designatoribus, et similia.
- iii vii 8 Petes a Luna petitiones erga reges^f et per mare periclitantes, laborantes terram et arrantes, geometricos.

EXCERPT V

*Vaticanus Palatinus latinus 1354.*³⁴

This manuscript, in two columns per page, was copied by Iohannes de Bazyn at Prague in about 1470; for on f. 193vb is written: 'Expliciunt canones tabularum magistri Iohannis de lineriis finiti per Iohannem de Bazyn in Collegio Beatissime virginis marie domo Baczkonis nacionis Bohemorum anno domini 1470'. The same scribe copied the same *Canones* in the same place and year in Oxford, Bodleian Library, Canonicianus 499, ff. 154–187. The *Picatrix* extract, copied from *V* or a close relative thereof, is found on ff. 243va–246rb.

- f. 243va
iiv 1 | Dicit philosophus Picatrix capitulo 4 primi libri nigromancie. Non facias aliquod opus nisi Luna existentente in gradu convenienti et appropriato illis operibus que facere intendis, quoniam Luna in ista inferiora habet potencias et opera manifesta que cuique non latent. Et dicit effectus et opera Lune in 28 suis mansionibus.
- iiv 2 Prima mansio Lune dicitur Alnat. Et incipit a primo minuto Arietis, et finitur in 12 gradu minuto 51 2. 26 eiusdem signi. Et sapientes Indi incipiebant itinera et sumebant medicinas quando Luna erat in hac mansione. Hanc autem mansionem ponere debes pro radice in omnibus ymaginibus quas facere intendis pro euntibus in itinere ut secure vadant et cum salute revertantur. Debet eciam poni pro radice ad discordiam et inimiciam inter virum et uxorem ponendam, et inter duos amicos ut fiant inimici, et eciam inter duos socios discordiam ponere. Et fundamentum vā quod observari debet in omnibus actibus et operibus bonis est ut videas quod Luna sit in bono esse salva a Saturno et Marte et combustione Solis; et converso in omni opere malo Luna sit in combustione Solis et Saturnus et Mars | vel saltem alter eorum respiciat eam.
- f. 243vb
iiv 3 Secunda mansio dicitur Albatan. Et incipit in Ariete gradu 12 minuto 51 2. 26, et terminatur in eodem signo gradu 25 minuto 42 secundo 12. In ista vero mansione facias imaginem cum rivos vel puteos volueris facere, et eciam ad inveniendum thesauros absconditos et pro multitudine tritici seminati et ad destruendum domorum edificia antequam sint completa; et similiter facias imaginem in ea ut rabide amet unus homo alium et ut magis sit fortis et firmus carcer captivorum.

^f regens, n crossed out.

³⁴ L. Thorndike, 'Notes upon Some Medieval Latin Astronomical, Astrological and Mathematical Manuscripts at the Vatican', *Isis* 47, 1956, pp. 391–404, and 49, 1958, pp. 34–49, esp. 49, 1958, pp. 45–7.

iiv 4 Tercia mansio dicitur Alcorata. Et incipit in gradu 25 Arietis, et finitur in gradu 8 minuto 25 secundo 2 Thauri. In hac vero mansione facias ymaginem ad navigantes per mare salvandos ut cum salute redeant, et pro carcere captivorum firmando, ac pro complendo opera alchimie, et pro omnibus que cum igne fiunt, et pro venacionibus in terra, et ad ponendum dilectionem inter virum et uxorem.

iiv 5 Quarta mansio dicitur Aldebatam. Et incipit in Thauo gradu 8 minuto 34 secundo 2, et terminatur in eiusdem signi gradu 21 minuto 25 secundo 44. In hac autem mansione facias ymagines ad civitatem damnandam, villam vel aliquod aliud edificium quod volueris non durare sed ad destructionem pergere, et ut dominus abhorreat servum, et ad ponendum discordiam inter virum et mulierem, et pro damnando fontes, puteos, et illos qui querunt thesauros subterraneos, et ad interficiendum et ligandum omnia reptilia, | animalia venenosa.

f. 244^a

iiv 6 Quinta mansio dicitur Altintas. Et incipit a 21 gradu minuto 25 secundo 44 Thauri, et finitur in gradu 4 minuto 27 secundo 10 Geminorum. In ista enim mansione fac ymagines pro ponendo pueros ad artes et ministeria addiscendum,^a et ad salvandum itinera pergentium, et ut velociter redeant, et ut navigantes salvi vadant, et pro meliorando edificia, et ad duorum societatem destruendam, et ad benivolenciam mariti et uxoris ponendam; et hoc quando Luna fuerit in signo humano et ascendente salvo a Saturno et Marte et combustionem velut superius in prima mansione narravimus. Et hec sunt signa humana: Gemini, Virgo, Libra, Sagittarius et Aquarius.

iiv 7 Sexta mansio dicitur Achaia. Et est a gradu 4 minuto 17 secundo 10 Geminorum usque ad gradum 17 minutum 8 secundo 36 eiusdem. In hac autem mansione facias ymagines ad civitates et villas damnandas, et pro exercitibus circa eas ponendis, et ut inimici regum ex eis sumant vindictam, et ad messes et arbores damnandos, et ad amicitiam inter duos socios introducendam, et pro meliorando venacionem in terra, et ad medicinas damnandum; et eas capientibus non operentur.

iiv 8 Septima mansio dicitur Aldira. Et incipit a gradu 17 minuto 18 secundo 36 Geminorum, et terminatur in fine eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad augendas mercaciones et earum | lucra ut ad bonum vadant, et ad augendas mercaciones, messes, et ut salubriter vadant navigantes in aqua, et ad ponendas amicitias inter amicos et socios, et ad expellendas muscas ut non ingrediantur quo volueris, et ad destruenda magisteria, et ad eundem coram rege vel altera quacumque persona, et ad faciendum inclinare regiam benivolenciam vel alterius domini quem volueris.

f. 244^b

iiv 9 Octava mansio dicitur Anatheia. Et incipit a gradu primo Cancri, et durat usque ad gradum 12 minutum 51 secundum 26. In ista mansione facias ymagines ad amorem et amicitiam, et ut salvus pergat ille qui vadat per vicos et careriam, et ad ponendum amicitiam inter duos socios, et ut carcer captivorum sit validior, et ad damnandum et affligendum captivos, et ad expellendum mures et cinifes ex quocumque loco volueris.

iiv 10 Nona mansio dicitur Atraff. Et incipit in gradu 12 minuto 51 secundo 26 eiusdem. In hac autem mansione bonum est facere ymagines ad messes damnandas, et ad infortunandum euntes in itinere, et omnes homines damnificare, et ad ponendum lites

^a ddiscendum, a above first d.

et inimicicias inter socios, et ut homo se defendat ab alio homine qui aliquid ab eo querit.

iiv 11 Decima mansio dicitur Algebhal. Et incipit a gradu 26 minuto 42 secundo 51 Cancri, et terminatur in gradu 8 minuto 34 secundo 18 Leonis. In ista mansione facias ymagines ad amorem inter virum et uxorem, et ad damnandum inimicos, et ad firmandum carceres captivorum, et ad firmanda edificia | et pro complenda ea, et ad benivolenciam sociorum, et ad auxiliandum se ad invicem.
f. 244va

iiv 12 Undecima Ozobea dicitur. Et incipit a gradu 8 minuto 34 secundo 18 Leonis, et finitur in gradu 25 minuto 2 secundo 14 eiusdem. In ista mansione facies ymagines et ad extrahendos captivos, et ad ponendum exercitum civitatibus et villis, et ad mercancias dirigendas et lucra in eis, et ut viatores per itinera salvi vadant et incolumes, et ad firmandum edificia ut sint stabilia, et ad augendum divicias sociorum.

iiv 13 Duodecima mansio dicitur Acarfa. Et incipit a gradu 25 minuto 2 secundo 24 Leonis, et terminatur in gradu 4 minuto 17 secundo 6 Virginis. In hac mansione facies ymagines ad meliorandum messes et plantas, et ad divicias cuiuscumque queris perdendas, ad naves perdendas, et pro meliorando socios, magisteria, captivos et servos quod fiant stabiles et bona habeant.

iiv 14 Tredecima mansio dicitur Alahuc. Et incipit in gradu 4 minuto 17 secundo 6 Virginis, et durat usque ad gradum 17 minutum 8 secundum 36 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad augendas mercaciones et earum lucra, et ad crescendas messes, et ut viatores bene habeant in itineribus, et ad complendum edificia, et ad extrahendum carceratos, et ad colligandum se hominibus altis ut bene ex eis habeatur.

iiv 15 Quarta decima mansio dicitur Acimech. Et incipit in gradu 17 minuto 8 secundo 36 Virginis, et terminatur in fine eiusdem. | In ista mansione facies ymagines ad amorem viri et uxoris, et ad sanandum infirmos fisare et medicinis, et ad damnandas messes et plantas, et ad perdendum libidinem, et ad damnandum euntes per itinera, et ut meliorantur reges quod bene se habeant et ascendant eorum regna, et ut navigantes bene pergant et salvi, et ad amiciciam sociorum.
f. 244vb

iiv 16 Quinta decima mansio dicitur Algafra. Et incipit in primo gradu Libre, et finitur in gradu 12 minuto 51 secundo 26 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad fodendos puteos, et ad inquirendum thauros, et ad impediendum viatores ut ire nequeant per itinera sua, et ad dividendum maritum ab uxore ut numquam se coniungant ad invicem, et ad ponendum discordiam inter amicos et socios, et ad dispergendum inimicos a suis locis, ad destrendas domos inimicorum.

iiv 17 Sexta decima mansio dicitur Aculine. Et incipit in gradu 12 minuto 51 secundo 26 Libre, et terminatur in gradu 25 minuto 52 eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad merces damnandas, messes et plantas, discordiam inter amicos, virum et uxorem ponendam, et ad damnandum mulierem quam queris, et ad euntes in itinere impediendum ne vicus ille compleatur, et ad vis generandum discordiam amicorum, et captivos a carceribus liberandum.

iiv 18 Septima decima mansio dicitur Alichil. Et incipit a 25 gradu 42 minuto 52 secundo Libre, et terminatur in gradu 6 minuto 36 secundo 2 Scorpionis. In ista mansione facias ymagines ad deceptos meliorandum ut bene | succedat eis, et ad ponendos
f. 245ra

exercitus circa civitates et villas, et ut edificia firmiora sint et stabiliora, ad navigantes in aqua salvandos. Et omnes concordati sunt quod componentes amicitias cum amico et Luna sit in ista mansione quod ipsa amicitia durabit et destruetur; et ideo in ista mansione facias omnia que ad amorem durabilem ordinanda.

i iv 19 Octava decima mansio dicitur Alcalb. Et incipit in gradu 8 minuto 38 secundo 2 Scorpionis, et durat usque ad gradum 21 minutum 25 secundum 44 eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad homines contra reges conspirandum et vindictam de inimicis et quidquid volueris, et ad edificium edificandum atque firmandum, captivos ex carceribus liberandum et amicos dividendum.

i iv 20 Nona decima mansio dicitur Exaula. Et incipit in gradu 21 minuto 25 secundo 44 Scorpionis, et terminatur in gradu 4 minuto 27 secundo 10 Sagittarii. In ista mansione facias ymagines pro exercitu circa civitates et villas ponendum, ipsas ingrediendo et acquirendo, quicquid ex eis volueris habendo, divicias cuiuslibet placuerit destruendo, homines unius loci expellendo, homines euntes per carerias et vicos meliorando, messes augendo, captivos fugando, naves destruendo et captivos interficiendo.

i iv 21 Vicesima mansio dicitur Nahaym. Et incipit a gradu 4 minuto 21 secundo 10 Sagittarii, et terminatur in gradu 17 minuto 8 secundo 46 eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad bestias parvas et inobedientes domandatur, existentibus in careriis cito revertendum, quovis homines | veniendum quo queris, bonos homines invicem sociandos, carceres captivis firmandum et eis mala inferre et divicias sociorum damnandum.

f. 245rb i iv 22 Vicesima prima mansio dicitur Elbelda. Et incipit a gradu 17 minuto 8 secundo 46 Sagittarii usque ad finem eiusdem. In hac mansione facias ymagines ad firmandum edificia, messes crescendas, et qui in eis lucrati fuerint denarios firmiter retinendo, euntes per vicos salvando, uxorem a proprio marito separando.

i iv 23 Vicesima 2 mansio dicitur^b Cadaldea. Et incipit in primo gradu Capricorni, et durat usque ad gradum 12 minutum 51 secundum 28 eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad infirmitates sanandas, inter duos homines discordiam ponendum, servos, captivos fugendum, inter socios benevolentiam habendum et captivos evadendum.

i iv 24 Vicesima 3 mansio dicitur Cacidebehah. Et incipit in gradu 12 minuto 51 secundo 28 Capricorni, et finitur in 25 gradu 42 minuto 52 secundo eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad infirmitates sanandas, virum ab uxore dividendum, captivos evadendum et de carceribus fugiendum.

i iv 25 Vicesima 4 mansio dicitur Zazedahot. Et incipit in 25 gradu 42 minuto 52 secundo Capricorni, et durat usque ad gradum 8 minutum 34 secundum 28 Aquarii. In ista mansione facias ymagines ad mercimonia meliorandum et ex eis lucrandum, inter uxorem et maritum benevolentiam habendum, milites ex inimicis victoriam reportandum, sociorum divicias damnandum, magisterio obviando ut non impleantur.

f. 245va
i iv 26 | Vicesima quinta mansio dicitur Cadalhacia. Et incipit in gradu 8 minuto 34 secundo 28 Aquarii, et terminatur in gradu 21 minuto 25 secundo 44 eiusdem. In ista

^b dicitur + cal *crossed out*.

mansione facias ymagines exercitus circa civitates et villas opponendo, ex inimicis vindictam capiendo ipsisque mala quantum libuerit inferendo, inimicos minuendo, nunciaturas complere et ut cito revertantur, uxorem a viro dividendo, messes damnando, virum cum uxore et uxorem cum viro ligare ne ad invicem valeant misceri, quodcumque membrum humani corporis volueris ligando ut ex eo seminare non possit, captivorum carceres affirmando; et est bona ad edificia compensanda.

i iv 27 Vicesima sexta mansio dicitur Almiquidam. Et incipit in gradu 21 minuto 25 secundo 44 Aquarii, et finitur in gradu 4 minuto 17 secundo 10 Piscis. In ista mansione facias ymagines pro ponendo homines ut se invicem diligant, euntes in careris salvando, edificia et carceres captivorum firmandum et ipsis mala inferendum.

i iv 28 Vicesima septima mansio dicitur Algrafalum. Et incipit in gradu 4 minuto 17 secundo 10 Piscis, et finitur in gradu 17 minuto 8 secundo 36 eiusdem. Et in ista mansione facias ymagines ad mercimonia augenda, infirmitates sanandum, cuiuscumque volueris divicias perdendum, edificia ne fiant impediendum, navigantes per mare periclitandum, carceres captivis prolongandum, cuique volueris mala inferendum.

i iv 29 Vicesima 8va mansio dicitur Arexe. Et incipit in gradu 17 minuto 8 secundo 36
f. 245vb Piscis, | et durat usque ad finem eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad mercimonia augenda, civitates obsedendum, messes crescendas, et ad perdendum iocalia, et thesauros perdere faciendo, euntes per careris ut sani vadant et cum salute redeant, inter virum et uxorem pacem et concordiam infundendo, carceres captivorum firmando ipsisque navigantibus in navibus inferendo.

i iv 30 Sapientes vero Indi has 28 mansiones pro radice tenebant in omnibus eorum operibus et electionibus.

i iv 31 Et radix huius est ut aspicias in omnibus bonis Lunam esse salvam a Saturno et Marte et eorum aspectibus et Solis combustione; et iungatur fortunis bonis aspectibus — trino videlicet aut 6^{li} aspectu. Et in omnibus hiis aspicias quod Luna separetur a fortuna et fortune iungatur. Et e converso facias in malis operibus.

i iv 32 Et oportet operatorem artis magice esse credentem in suis artibus sine aliqua dubitatione operis quia istud est dispositio operantis.

i iv 33 Et cum facere volueris opus tuum in die, disponas ut Luna sit in ascendente et ascendens sit ex signis diurnis; et si fuerit in nocte, sit ascendens signum nocturnum. Et si fuerit ascendens ex signis directe ascendentibus, erit opus magis leve et certum; et si fuerit ascendens ex signis tortuose ascendentibus, gravius erit opus. Et tamen melioramentum et eorum nocumentum est ex aspectibus fortunarum; ut si ascendens esset ex signis directe ascendentibus | et infortunia esset in eo, damnificaret et destrueret opus et gravaret eum in esse, et si fuerit ascendens ex signis tortuose ascendentibus et in eo sit fortuna vel ipsum aspiciat bono et amabili aspectu, erit illud opus leve ad faciendum, et similiter quando ascendunt signa diurna in nocte et nocturna in die, fortune aspicientes ea dirigunt et fortificant; et si aspexerint infortune destruunt. Et illum qui intendit ymaginem facere oportet quod omnino cognoscat signa tortuose ascendencia et directe, fixa et mobilia et communia, diurna et nocturna, planetas fortunatos et infortunatos et quando Luna est salva ab accidentibus sibi contradicentibus; et cognoscat quibus ymaginibus sint appropriati planete et omnia

- signa. Et caveas quantum potes operandi opera ad bonos effectus ne Luna existat in ecliptica ac eciam sub radiis Solis per gradus 12 ante vel retro. Et eodem modo salvabis a Saturno et Marte et quod ipsa non sit descendens in latitudine meridionali quando egreditur dictos 12 gradus superius nominatos; et illud idem in opposicione. Et caveas similiter ne sit minuens cursu et tarda, quod est quando incedit minus 12 gradibus in die, quia tunc assimilatur motui Saturni propter tarditatem, et quod non sit in via combusta, quod est magis cavendum — videlicet a 18 gradu Libre usque ad 3 gradum Scorpionis — nec in fine signorum, qui sunt termini infortunarum, nec cadens ab angulo medii celi — videlicet in 8va a domo. | Quod si forte contingeret in aliquibus operibus expresse necessariis que nullatenus expectari possent usque ad optacionem Lune ab omnibus supradictis infortuniis, ponas Iovem vel Venerem in ascendente vel in medio celi quia ipsi rectificanc infortunia Lune. Et hec sunt secreta sapientum.
- f. 246rb 1 v 1 Cum ymaginem facere volueris ad amorem inter duos ponendum et quod eorum amor et dilectio habeant roboris firmitatem, facias ymaginem amoris in suis similibus. Et fiant in hora Iovis vel Veneris, et Caput Draconis sit in ascendente, et Luna sit cum Venere vel eam aspiciat aspectu bono, et 7 domus aspiciat dominum prime domus trino aut 6^h aspectu. Et postea dictas ymagines simul iunge amplexatas et subterra eas in loco alterius eorum — illius scilicet quem vis ut magis diligit alium. Et fiet quod volueris.
- 1 v 2 Ad generandum pacem inter duos et amorem. Facias duas ymagines sub ascendente eius interrogacionis. Et fortunabis ascendens et 10 domum, et removebis infortunas ab ascendente, et ponas dominum 10 domus fortunam et ipsum aspicientem dominum ascendentis de trino vel sextili aspectu.
- 1 v 3 Notandum: aspectus trinus est complete dileccionis, cuius ratio est quia omne signum ignee nature aspicit aliud eiusdem nature trino aspectu, et signum terree nature aspicit |
- fin.
f. 246^r

EXCERPT VI

Milan, Biblioteca Ambrosiana, M. 28. sup.

This manuscript, copied in the fourteenth century, contains on ff. 92–92^v an excerpt from the *Picatrix* that shares several readings with class VI. It has been published by A. d'Agostino,³⁵ whose readings I have followed, though altering the punctuation and paragraphing so that they conform to this edition.

- f. 92 | De mansionibus secundum Picadrim.
- 1 iv 2 Prima mansio Lune dicitur Alnach. Incipit in primo gradu Arietis, et finitur in gradibus 12 minutis 51 secundis 26 eius signi.
- 1 iv 3 Secunda mansio dicitur Albotym. Incipit in Ariete, gradibus 12 minutis 51 secundis 26, et terminatur in eodem signo, gradibus 25 minutis 52 secundis 12.

³⁵ A. d'Agostino, "Frammento ambrosiano del 'Picatrix'," *Studi medievali*, 3^a ser., 20, 1979, pp. 255–60.

- iiv 4 Tertia mansio dicitur Azoraya. Incipit in gradibus 25 minutis 42 secundis 12 Arietis, et terminatur in gradibus 8 minutis 34 secundis 2 Tauri.
- iiv 5 Quarta mansio dicitur Aldeberan. Et incipit in Tauro, gradibus 8 minutis 34 secundis 2, et terminatur in eodem signo in gradibus 21 minutis 25 secundis 44.
- iiv 6 Quinta mansio dicitur Almiceni. Et incipit a 21 gradibus 25 minutis 44 secundis Tauri, et finitur in gradibus 18 minutis 17 secundis 10 Geminorum.
- iiv 7 Sexta mansio dicitur Ataya. Et est a 4 gradibus 17 minutis 10 secundis Geminorum usque ad gradus 17 minutos 8 segundos 36 eiusdem signi.
- iiv 8 Septima mansio dicitur Aldirach. Et incipit a 17 gradibus minutis 36 secundis Geminorum, et terminatur in fine eiusdem.
- iiv 9 Octava mansio dicitur Anarthra. Incipit a gradu primo Cancri, et durat usque ad gradus 12 minutos 51 segundos 26 eiusdem.
- iiv 10 Nona mansio dicitur Ararthe. Et incipit in 12 gradibus 51 minutis 26 secundis Cancri, et durat usque ad 25 gradus 42 minutos 51 segundos eiusdem.
- iiv 11 Decima mansio dicitur Algebha. Et incipit a gradibus 25 minutis 42 secundis 51 Cancri, et terminatur in 8 gradibus 34 minutis 28 secundis Leonis.
- iiv 12 Undecima mansio dicitur Mobra. Et incipit in gradibus 8 minutis 34 secundis 18 Leonis, et finit in gradibus 25 minutis 2 secundis 44 eiusdem.
- iiv 13 Duodecima mansio dicitur Azarffa. Et incipit in gradibus 25 minutis 2 secundis 44 Leonis, et terminatur in gradibus 4 minutis 17 secundis 6 Virginis.
- iiv 14 Tercia decima mansio dicitur Alahue. Et incipit in gradibus 4 minutis 17 secundis 6 Virginis, et durat usque ad gradus 17 minutos 8 segundos 36 eiusdem.
- iiv 15 Quarta decima mansio dicitur Azimech. Incipit in gradibus 17 minutis 8 secundis 36 Virginis, et terminatur in fine eiusdem.
- iiv 16 Quinta decima mansio dicitur Algafra. Et incipit in primo gradu Libre, et finit in gradibus 12 minutis 51 secundis 26 eiusdem.
- iiv 17 Sexta decima mansio dicitur Azubona. Et incipit in gradibus 12 minutis 51 secundis 26 Libre, et terminatur in 25 gradibus minutis 42 secundis 52 eiusdem.
- iiv 18 Septima decima mansio dicitur Alichil. Et incipit in gradibus 25 minutis 42 secundis 52 Libre, et terminat in gradibus 8 minutis 2 secundis 44 Scorpionis.
- iiv 19 Octava decima dicitur Altalb. Et incipit in 8 gradibus minutis 2 secundis 4 Scorpionis, et durat usque ad 21 gradus et 5 minutos 44 segundos eiusdem.
- iiv 20 Decima nona mansio dicitur Exaula. Et incipit 21 gradibus 25 minutis 44 secundis Scoporionis, et terminat in 4 gradibus 27 minutis 10 secundis Sagiptarii.
- iiv 21 Vicesima mansio dicitur Nachaim. Et incipit a gradibus 4 minutis 27 secundis 10 Sagiptarii, et terminatur in gradibus 17 minutis 8 secundis 46 eiusdem.
- iiv 22 Vicesima prima mansio dicitur Albelda. Et incipit in gradibus 17 minutis 8 secundis 42 Sagiptarii, et durat usque ad finem eius.
- iiv 23 Vicesima secunda dicitur Zaaldaldeba. Et incipit in primo grado Capricornii, et durat usque ad gradus 12 minutos 51 et segundos 26 eius.
- iiv 24 XXIII^a mansio dicitur Zaaddebalah. Et incipit in 12 gradibus 51 minutis 26 secundis Capricornii, et finit in 25 gradibus minutis 42 secundis 52 eiusdem.
- iiv 25 XXIII^a mansio dicitur Zaadazohoc. Et incipit in 25 gradibus 42 minutis 52 secundis Capricornii, et durat usque ad gradus 8 minutos 32 segundos 28 Aquarii.

1 iv 26 XXV^a mansio dicitur Zaalohia. Et incipit in gradibus 8 minutis 34 secundis 28, et terminatur in gradibus 21 minutis 25 secundis 44 eiusdem.

1 iv 27 XXVI^a mansio dicitur Aliniquedea. Et incipit in gradibus 21 minutis 52 secundis 44 Aquarii, et finit in 4 gradibus 17 minutis 10 secundis eiusdem.

1 iv 28 XXVI^a mansio dicitur Algarf alnihar. Et incipit in 4 gradibus 17 minutis 10 secundis Piscium, et finit in gradibus 17 minutis 8 secundis 36 eiusdem.

1 iv 29 XXVIII^a mansio dicitur Arrexhe. Et incipit in 17 gradibus 8 minutis secundis 36 Piscium, et durat usque in finem eius.

f. 92^v | Sapientes Indey has 28 mansiones pro radice tenebant in omnibus eorum operibus.

1 iv 30 Et radix huius est ut aspicias in omnibus operibus bonis Lunam esse saluam a Saturno et Marte et eorum aspectibus et a Solis combustione; et iungatur fortunis bonis aspectibus — trino au<t> sextili. Et in omnibus hiis aspice quod Luna seperetur a fortuna mala et alteri fortune bone iungatur.

1 iv 33 Et cum facere volueris, dispones ut Luna sit in ascendente et ascendens sit ex signis diurnis; et si fuerit in nocte, sit ascendens signum toctum. Et si fuerit ascendens ex signis direntis assendentibus, erit opus magis leue iunctum; et si fuerit ascendens ex signis tortuosis ascendentibus, grauius eirit opus. Et ideo melioramentum et eorum nocumentum est ex aspectibus fortunarum et infortunarum; ut si ascendens esset ex signis directis ascendentibus et infortuna esset in eo, dampnificat opus, et si fuerit ascendens ex signis tortuosis ascendentibus et in eo fortuna uel ipsum aspiciat bono et amicabile aspectu, erit illud opus leue ad faciendum. Et caue a Luna eclipsata et etiam sub radiis Solis per gradus 12 anni uel retro. Et ipsa non sit descendens in latitudine meridionali quando egreditur dictos 12 gradus; et illo idem in oppositione. Et caue ne sint minuens cursu et tarda, quod est quando incipit minus 12 gradus in die, que tunc assimilatur motui Saturni, et non sit in uia combusta — uidelicet a 18 gradibus Libre usque ad 3 Scorpionis — nec in fine signorum, que sunt termini infortunarum, nec cadens ab angulo medii celi — uidelicet in 9 domo. Et quod si forte .9. tetigerit in aliquibus operibus necessariis expresse quod nullatenus expectari posses usque ad actationem Lune omnibus supradictis infortuniis, ponas Iouem et Venerem in assendentem uel in medio celo qui ipsi rectificant infortunia Lune.

EXCERPT VII

Oxford, Bodleian Library, Ashmole 244.

Included among the papers bound in this codex are two sheets — f. 45 (= A) and f. 97 (= B) — on which Simon Forman (1552–1611) copied out an excerpt from the *Picatrix* some time after 1592 (he notes after the text in B: ‘This bocke cam to my hand 1592 and I copied out the wholle bocke for yt was a very old bocke’). A was copied, with numerous changes, from B. Much more will be written about Forman’s *Picatrix*, which seems to have been the main, if not the only, source of class IV, in the volume on the influence of the *Picatrix*; this excerpt is presented here simply as an example of what he could and did do to the text.

Sapientes antiqui qui fuerunt in scientiis eruditi magicis viderunt quod quatuor quarte caeli^a moventur ab occidente in orientem octo gradibus, et postea redeunt ab oriente in occidens^b aliis octo gradibus. Et tale motum appellaverunt motum octave sphere. Et multi expositores tabularum astronomiae obliti fuerunt istius motus, nullam mentionem omnino^c facientes ex eo; in quo quidem motu sunt magne utilitates ipsius magice. Et fuerunt aliqui ex eis facientes tabulas qui dictum motum in ipsis tabulis posuerunt, necnon numerum et calculationem quibus eius motus ad libitum invenitur. Et hoc nullo modo tradas oblivioni, preterea quia est in ipsa magicae scientiae maxima radix eo quod isto motu figurae celi mutantur, que^d est unum ex secretioribus istius scientiae. Que quidem motus istorum octo graduum complentur in 640 annis, et in totidem rediit.^e Et iam dictum est tibi quantum custodire oportet ipsum^f motum in ista scientia magice necnon in scientia effectuum caeli. Que quidem motus est motus poli caeli signorum et est motus ab oriente in occidens^g et e contrario, nec potest aliter esse nisi ex istis duobus maneribus. Et quando motus iste movetur ab oriente ad occidens^h ostendit et significat res que in hoc mundo fiuntⁱ et opera, et quando incipit de occidente ad oriens^j ostendit et significat alia et alias res que in hoc mundo fiunt^k et effectus. Et iste motus est motus 8^c sphere figurarum stellarum fixarum, qui^l quidem motus non est celi motus equalis. Et oportet quod^m hunc motum intelligas et ipsum in omnibus operibus tuis inspicias diligenter.

EXCERPT VIII

*Wolfenbüttel, Herzog-August-Bibliothek, 3098 (17.8. Aug. 4°).*³⁶

This manuscript of 223 ff. was copied by six scribes in 1525–1527, at least partly in Ulm at the expense of Johann Heubler, an apothecary of that city. The following folia are blank: ff. 56–68^v; ff. 103^v–104^v; ff. 153^v–156^v; ff. 170–172; ff. 190^v–193^v; f. 194^v; ff. 196–198; ff. 200–201^v; ff. 212^v–213^v; and f. 223^v. The texts copied by each scribe are:

Scribe 1: A German translation by Konrad Textrius of Iohannes Regiomontanus's *De primo mobili* made and/or copied in 1525, on ff. 1–55^v. The title is: 'lxiii problemata fyr lögung oder propositiones mitt yrer exposition Ioannis de monte regio pro universali et perpetua tabula de primo mobili de verbo ad verbum verteuttscht durch Chunradum Textrium Anno MDXXV'.

Scribe 2: (a) Firmicus Maternus's *Mathesis* IV i–xvi copied for Johann Heubler, apothecary of Ulm, on ff. 69–103; the copying was finished on 2 May 1525. The title on f. 69 is: 'Ex quarto libro Astronomicorum Iulii Firmici applicationes id est Coniunctiones Lune ad reliquos planetas etc.' The

^a celi quarte + vel anguli A.

^b occidentem A.

^c omnino mentionem A.

^d qui A.

^e rediit + iterum ad pristinum vel primum locum A.

^f istum A.

^g occidente in orientem A.

^h occidente in orientem A.

ⁱ fiant A.

^j oriente in occidens A.

^k fiant A.

^l que A.

^m ut A.

³⁶ O. von Heinemann, *Die Handschriften des Herzoglichen Bibliothek zu Wolfenbüttel*, II 4, Wolfenbüttel 1900, p. 209.

colophon on f. 103 is: 'Finis applicationum et defluxionum Lune etc. 2 die Maii anno 1525 Impensis domini Ioannis Heubler apothecarii Ulmensis'.

(b) A German translation of Firmicus's *Mathesis* VIII XIX–XXX, on ff. 105–153. The title is: 'Ex octavo Iulii Firmici aigenschafft auff die nativitet durch allen gradus der XII zaichen'.

(c) A German translation, made in 1525, of a treatise by Giovanni da Vigo of Genoa on a powder of precipitated mercury, on ff. 157–169^v. The title is: 'Auss der chirurgi Ioannis de Vigo Genuensis 49 ortt von synem wunderbarlichen pulver Mercurio precipitato kurtzlich verteutsch und auszgezogen 1525'.

Scribe 3: (a) excerpts from *Picatrix*, on ff. 172^v–185^v. The correct order of the folia is: ff. 172–177, 182–185, 181, 178, 180, and 179.

(b) A characterization of Aquarius, on f. 194. It begins: 'Aquarius signum calidum et humidum'.

(c) Another text on Aquarius, on ff. 195–195^v. It begins: 'Aquarius signum habet in brachiis et in i<n>guine'.

Scribe 4: A description of each planet's magic square, on ff. 186–190. The title is: 'Sigilla sive figure planetarum scripta in'.

Scribe 5: A work on astrological aspects with a table, on ff. 198^v–199^v.

Scribe 6: (a) A work on predictions in German, on ff. 202–212. It begins: 'Je dann Ich anfang die weyssagung oder iudicium'.

b) An astrological treatise in 13 chapters, on ff. 214–223. The last chapter gives predictions for particular years; for 1523 and 1524 on f. 222, for 1525 on f. 222^v, and for 1526 and 1527 on f. 223.

f. 172^v
1 pr. 1

| Ad laudem et gloriam altissimi et omnipotentis Dei cuius est revelare^a suis predestinatis secreta scientiarum, et ad illustrationem eciam doctoris Latinorum quibus est inopia Latinorum librorum ab antiquis philosophis editorum, Alfuncius, Dei gratia illustrissimus rex Hyspaniarum tocusque Handasucie precepit hunc librum summo studio summaque diligentia de Arabico in Hyspanicum transferi cuius nomen est Picatrix. Hoc autem opus perfectum fuit anno Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo sexto, Alexandri millesimo quingentesimo sexagesimo octavo, Cesaris millesimo ducentesimo nonagesimo 5to. Sapiens enim philosophus, nolis et honoratus Pycatrix, hunc librum ex ducentis libris et pluribus philosophie compilavit, quem suo proprio nominavit.

1 pr. 2

In nomine Domini. Incipit liber quam sapientissimus philosophus Pycatrix in nigromanticis artibus ex quampluribus libri composuit.

f. 173
11 x 20

| Forma Martis secundum Mercurium. Forma Martis secundum opinionem Mercurii est forma hominis nudi, in pedibus erecti et ex dextra eius ante se virginem formosam in pedibus stantem d'onentis, que est forma Veneris; et eius capilli retro

^a revelatione, tione *crossed out*.

aptatam; et Mars ponens eius dextram supra suum collum et super eius pectus sinistram extundendo; et cum eius vultu aspicientes se et intuentes. Et hoc sapiens dixit quod hec signa in magnas potencias habet et opera magna valde; et ea Deo dante erimus in posterum locuti. Et forma istius rationis stat alia parte folii ubi est istud signum; et hoc est eius forma qui sequitur.

II x 21
f. 173^v

Forma Martis secundum alios. Forma Martis secundum opinionem | aliorum sapientum est forma hominis supra leonem equitantem, in dextra ensen habentis, in sinistra vero caput hominis stantem; et eius vestes sunt ex loriceis et ferro. Et hec est eius forma que sequitur.

II x 22

Forma Solis secundum Beylus sapientum. <F>orma Solis secundum sapientem Beylus est forma mulieris in pedibus elevatis existentis supra currum a quattuor equis tractum, speculum in dextra tenentis, in sinistra vero baculum supra pectus ligatum, et super caput ipsius similem flamme habentis. Et hec est eius forma.

II x 23

f. 174

Forma Solis secundum Mercurium. <F>orma Solis secundum Mercurium est forma hominis in pedibus erecti similis volentis salutare illas quos videt, | et in eius sini manu^b clipeum tenentis, et sub eius pedibus figuram draconis habentis. Et hec est figura eius.

II x 24

Forma Solis secundum Picatris. <F>orma Solis secundum sapientem Picatris est forma regis in cathedra sedentis, in eius capite coronam habentis, et forma corvi ante se ipsum habentis et sub eius pedibus figuram Solis quam antediximus. Et hec est eius forma.

II x 25

Forma Solis secundum alios. <F>orma Solis secundum opinionem aliorum sapientum est forma baronis erecti supra currum qui a quattuor trahitur, et in dextra eius speculum tenentis, in sinistra vero clipeum; et onens eius vestes sunt crocee. Et hec eius est forma.

f. 174^v

II x 26

| Forma Veneris secundum Beylus. <F>orma Veneris secundum sapientem Beyelum est forma mulieris in pedibus erecti et in eius dextra malum (id est pomum) habentis. Et hec est eius forma que sequitur.

II x 28

Forma Veneris secundum Mercurium. <F>orma Veneris secundum opinionem sapientis Mercurii est forma habentis corpus hominis et vultum et caput avis, pedes vero aquile. Et hec est eius forma.

II x 27

Forma Veneris secundum Picatris. <F>orma Veneris secundum opinionem sapientis Pycatris est forma mulieris tenentis in eius dextra manu malleum; et in sinistra pecten similem tabule est, et istis figuris inscriptum: a o r a. Et hec est eius forma.

f. 175

II x 29

| Forma Veneris secundum Tholomeum. <F>orma Veneris secundum opinionem aliorum sapientum, Tholomei, est forma^c mulieris nude et ante eius collum formam Martis cum una chatena habentis. Et hec est eius forma.

II x 30

Forma Veneris secundum alios. <F>orma Veneris secundum opinionem aliorum sapientum est forma mulieris cum capillis expansis et supra cervum equitantis, et in eius dextra maleum habentis, in sinistra vero flores; et eius vestes coloribus albis. Et hec est eius forma.

^b manus, s crossed out. ^c forma in marg.

- 11 x 31 Forma Mercurii secundum Beilus. <F>orma Mercurii secundum opinionem sapientis Beylus est forma iuuenis barbati et in manu dardum tenentis. Et hec est eius forma.
- f. 175^v
11 x 32 | Forma Mercurii secundum Mercurium. <F>orma Mercurii secundum opinionem sapientis Mercurii est forma habentis in eius capita gallum habentis, et supra cadedram erecti; et eius pedes similis pedibus aquile; et in palma sinistre manus ignem habentis, et sub pedibus figura que inferius dicentur. Et hec est eius forma.
- 11 x 33 Forma Mercurii secundum Picatris. <F>orma Mercurii secundum opinionem Pycatris et forma hominis erecti, et in dextra eius latere alas extunsas habentis, et in sinistra gallum parvum tenentis, et in manu dextra dardum, in sinistra vero concham rotundam tenentis, et in capite in eo stristam galli. Et hec est eius forma.
- f. 176
11 x 34 | Forma Mercurii secundum alios. | <F>orma Mercurii secundum opinionem aliorum sapientum est forma barenis coronati, equitantis supra pavonem, in eius dextra talamum, in sinistra vero tantam habentis; et eius vestes sunt omnium colorum mixtae. Et hec est eius forma.
- 11 x 35 Forma Lune secundum Mercurium. <Forma> Lune secundum opinionem Mercurii est forma mulieris formosum vultum habentis, tincta dracone. et cornua in capite habentis duobus colubris et in quolibet brachio unum colubrem circumvoluta, et super eius caput draconem et alium draconem super eius pedes; et quelibet istorum draconum vii habens capita. Et hec est eius forma.
- 11 x 36
f. 176^v Forma Lune secundum Beylus. <F>orma Lune secundum opinionem Beylus est forma mulieris supra duos thauros erecte, quorum caput unius sit iuxta | caudam alterius. Et hec est eius forma.
- 11 x 37 Forma Lune secundum Pycatris. <F>orma Lune secundum sapientis Picatris est forma hominis supra caput avem habentis, et supra baculum se sustentantis, et ante se arborem habentis. Et hec est eius forma.
- 11 x 38 Forma Lune secundum alios. <F>orma Lune secundum aliorum sapientum opinionem est forma iuuenis coronati et supra terrum quatuor equis tractum erecti; et in eius dextra unum cayadum,^d in sinistra vero speculum; et omnes eius vestes virides vestes et albe. Et hec est eius forma.
- 11 x 39 Quelibet autem istarum figurarum superius nominarum tam Solis quam aliorum planetarum habent potentias et effectus naturales in maycis operibus; quod in hoc libro, Domino concedente, explanabimus.
- 11 x 40
f. 177 Hec sunt figure et forme quas sapientes antiqui | in suis libris posuerunt, scilicet illi qui in hac scientia se intromiserunt. Et quelibet istarum formarum naturales habet effectus et maxias virtutes. Nunc dicere intendo de effectibus, suis virtutibus.
- 11 x 41 Et primo de formis Saturni. Imago Saturni ad bibendum. Si ex operibus Saturni feceris formam hominis supra altam cadedram elevati, et in eius capite pannum lineum lotosum et in eius manu falcem habentis, in hora Saturni, in ipso in ascendente existente, in lapide feyrizech, virtus istius ymaginis est quod qui ipsam secum portavit multum potabit et nonnisi in senectute morietur.

^d acaydum, first a crossed out.

11 x 42 Ad discordiam ponendum. Et si volueris inter aliquos discordiam facere, ponas ex
 f. 177^v operibus Saturni ista signa in eius hora, ipso in ascendente exeunte, in dyamente. Si
 enim cum istam imaginem sigillaveris pice et hoc sigillum | in loco duorum amicorum
 vel in loco alterius posueris, odient se ad invicem. Et caveas ne hanc imaginem portas
 omnino tecum. Et hec sunt figure.

11 x 43 Forma Iovis ut quis in diviciis et honore exaltetur. Si ex operibus Iovis formam hois
 coronati feceris ut supra chathedram sedentis, ipsaque quatuor habentis; et qlibet
 pedem supra collum habentis, et omnes isti quottuor homines sunt alas, et homo qui
 sedet in cadedra elevet manus quemadmodum faciunt orantes; et hoc in hora Iovis, in
 ascendente et ex sua exaltatione exeunte; ipsamque facies in lapide claro et albo. Et qui
 hanc imaginem secum portavit in diviciis augetur et honore, et optimam et multos
 filios habebit, et quod voluerit adimplebit, et omnia opera in quibus fuit operatus ad
 bonum tendetur, nec inimicus esse nocere potest.

11 x 44 Ut quis diligetur ab officialibus. | Et scias imaginem ex operibus Iovis, scilicet
 f. 182^v formam hominis formosi cum vestimentis amplis supra aquilam equitantis in hora
 Iovis, in ascendente et sua exaltacione existente, in lapide cristalli. Qui vero hanc
 imaginem secum portavit ab officialibus et in divitiis diligetur.

11 x 45 Ut mulier numquam concipiet. Facias imaginem ex operibus Iovis formam vulturis
 in hora Iovis, prima facie Sagitarii in ascendente, Iove in ea existente, in lapide qui facit
 leviter parere. Et si lapidem hunc venator secum portavit, aves eidem
 congregabuntur, et capiet ex eis quem voluerit. Amabitur enim ab omnibus et bene
 recipietur. Et hic lapis quem diximus trahit ad rubeum in eius colore; et quando^f in
 manibus agitur interius eum alius lapis sonat; et quando pulitur alba aqua exit ab eo.
 Et si hunc lapidem supra mulierem posueris, numquam concipiet quousque super
 eam steterit.

f. 182^v | Ut quis tumeatur ab omnibus. Dixit Hermes quod in hec lapide imaginem vulpi
 11 x 46 fecerit in die^f et hora Veneris, in ascendente Piscis; et Iupiter in eo; et Lunam eundem
 aspicientem: qui imaginem hanc temeritur tenebitur ab hominibus et a diabolis.

11 x 47 Ut videas spiritus. Et qui in hoc lapide formam feceris grues in hora Iovis, ipso in
 sui exaltacione exeunte — qui hanc imaginem in aliquo liquore laverit ipsumque in
 potu dederit videbit spiritus, et ex eis operabitur quod voluerit. Et has duas dixit
 Hermes.

11 x 48 Forma Martis ut quis tam in bonis quam in malis potens erit. Ut facias tam in bono
 quam in malo. Facias enim ex forma Martis formam hominis supra leonem equitantis
 f. 183 et in eius dextra manu ensem habentis et in sinistra | caput hominis gestantem in hora
 Martis, secunda facie Arietis ascendente et Marte in eo existente, in lapide diamantis.
 Qui hunc lapidem gestaverit, tam in bono quam in malo potens erit, et potentior in
 bono quam in malo.

11 x 49 Ut si volueris ut tumeatur, terreatur a tuo aspectu, ex forma vero Martis facias
 formam hominis erecti et lorica induti, duos enses tenentis, unum scilicet iacentem
 nudum supra collum et alterum nudum^g in eius dextra, et sinistra caput hominis, in

^f quando + pulitur *crossed out*.

^f dē

^g nudum + sua domo *crossed out*.

hora Martis in sua domo exeuntis, in aliquo ex lapidibus Martis. Et quicumque lapidem portavit, omnes eum timent et nullus accedet eum.

11 x 50 Forma Solis ut rex omnes^h — ad restringendum sanguinem a quocumque loco
 f. 183^v volueris — alios super eges vincat.^h Ad sanguinem restringendum ex quocumque
 loco volueris. Facias | ex operibus Martis formam leonis et ante se istas figuras sive
 signa in hora Martis, secunda facie Scorpionis ascendente; et predictam facies in
 alyaza. Qui hanc imaginem secum habuerit et cui sanguinis corporis loco decrevit
 statim restringuetur.

11 x 51 Si enim volueris ut rex omnes alios reges superet, vincat, facias ex formis Solis
 formam regis supra cadedram sedentis, et in capite coronam habentis et corvum ante
 se et infra eius pedes istas figuras: b o 9 o, in lapide robini vel balaxi, Sole existente in
 sua exaltacione. Rex autem qui hunc lapidem portaverit omnes alios reges vincet
 eidem opposentes.

11 x 52 Si volueris ut aliquis non vincat, sed adimpleat quod incepit, nec somnia vana
 videat, facias ex forma Solis formam leonis et supra eum, et Sole ibidem existente; et
 f. 184 infortune cadentes ab eis nec aspicientes | ea; et hec in lapide robini. Et qui imaginem
 hanc secum portavit nunquam vincetur ab aliquo, et incepit, deducet ad finem.

11 x 53 Si ex forma fortunis Solis imaginem mulieris supra currum quattuor equis tractum
 sedentis feceris et in eius dextra speculum, in sinistra vero baculum tenentis, et supra
 eius caput septem candelabra, in lapide adamantis, Sole in sua exaltacione existentem
 — qui vero hanc imaginem secum portavit, omnes videntes eum et obviantes
 timebunt eum.

11 x 54 Si ex formis Solis infrascriptas figuras feceris in lapide sedina, prima facie leonis
 ascendenti, Sole ibidem existente — qui vero hanc imaginem supra se portavit ab
 omnibus infirmitatibus lunaticis quem in combustione Lune veniunt securus erit.

f. 184^v | Si ex formis Veneris formam mulieris feceris cuius corpus sit humanum, caput
 11 x 55 vero avis necnon et pedes aquile, in dextra manu malum, in sinistra vero pectinem
 similem tabule talibus figuris — o a o I o a — inscriptum — qui vero hanc imaginem
 secum portavit bene recipiet ab omnibus et diligitur.

11 x 57 Si ex formis Veneris formam puelle nude feceris, in eius collo catenam circa
 eam tenentis, et iuxta eum hominem habentis, retro vero formam pueri parvi ensem
 elevantis facies, in hora Veneris, in lapide azuli, qui hanc imaginem secum portavit a
 mulieribus diligitur et quod voluerit faciet.

11 x 56 Forma Veneris ut quid bene recipiatur. Si ex formis Veneris formam mulieris
 feceris, in eius malum tenentis, in sinistra vero pectinem, in lapide albo, prima facie
 f. 185 ascendente, qui hanc imaginemⁱ supra se habuerit sive portaverit | ridens erit semper et
 alacer.

11 x 58 Ut quis diligatur a mulieribus. Si ex formis Veneris figuram serpentis feceris, et
 supra eius figuram tarantule, et ante eam figuram aque surgentis, et in hoc in lapide
 cristalli vel berilli, Iove existente in sui exaltacione, qui hanc imaginem secum
 portaverit a serpentibus no percucietur; qui hanc imaginem liquore laverit ipsumque
 in potu offenso dederit, statim liberabitur.

^h See 11 x 51. ⁱ imaginem + secum portavit *crossed out*.

ii x 59 Si ex formis s Veneris infrascriptas figuras, et in hora Veneris (et in quodam libro inveni istas alias figuras; tamen facias quas facere volueris); omnes enim pueri diligenter te et sequentur.

ii x 60 Ut quis semper videat. Si ex formis Veneris feceris formam mulieris sedentis et alas habentis, eius capillos retro duabus attractis et in suo sinu duos pueros habentis, in f. 185^v hora Veneris in sua exaltatione existentis, in lapide almeze — qui vero | hunc lapidem secum portavit leviter et sine damno tamnabit.

ii x 61 Si ex formis Veneris formas trium personarum ad invicem coniunctarum in hora Veneris in lapide cristalli feceris, qui formam secum portavit erit in mercunoniis fortunatus et iuris lutrabitur.

ii x 62 Si ex formis Veneris formas duorum mustipulorum et unius muris in hora Veneris feceris, et ipsa Venere in ascendente, in lapide coralli; et ubi perdictam formam posueris, ibi nullus mus remanebit.

ii x 63 Ut pueri te diligantur. Si ex formis Veneris formam musce volantis et in hora Veneris, et ipsa in ascendente, in lapide alquet; et ubi imago fuerit nulla musca remanebit.

ii x 69 Ut ab omnibus amibilter servietur. Si ex^j operibus Mercurii, in ipso ascendente, hec signa feceris et in eius hora^k, smaraldi; et hunc lapidem deferens^l et.

f. 181
ii x 64 | Si ex formis Veneris feceris unam unius sanguisuge in lapide deheneth, et hoc est una parte lapidis, et ex alia parte facias duas sanguisugas, et quelibet earum caput ad caudam alterius tenentis, et hoc in hora Veneris, ipso in ascendente existente, et si sigillaveris cum hac imagine terram vel aliquid aliud et ipsum sigillum pericieris quo volueris, scilicet ipsarum sanguisugarum, nulla earum remanebit in loco suo.

ii x 65 Si ex formis Veneris formam mulieris in lapide cristalli erecti feceris et ante ipsam formam ydole similiter in hora Veneris, ipso in ascendente existente, qui hanc imaginem secum portaverit a mulieribus diligitur.

ii x 66 Si ex formis Veneris formam mulieris elevate in pedibus et feceris^m et eius focmine similiter capillos habentis, et in eius manu similitudinem charte involute tenentis, in f. 181^v alia vero manu malleum habentis, et hoc in hora | Veneris, ipsa in ascendente, in lapide alaqueth, et si cum hac imagine sigillaveris ceram et ipsam in cibo pueris dederis a masteda liberabitur.

ii x 67 Si ex formis Veneris in lapide alquet feceris caput ezeberi, supra quod feceris caput musce et caput simile pauci adiunctamenti (id est, quod sit parva cohoptura in ipso capite), et hoc in hora Veneris, scilicet ipsa Venere existente in ascendente, et si cum hac imagine sigillaveris ceram, valebit omnibus infirmitatibus stomachi.

ii x 68 Si ex formis Mercurii feceris formam baronis supra tellam sedentis et supra eius caput gallum habentis; et ipsius pedes sint ut pedes aquile; et in eius sinistra similem ignis habentis et infra pedes hec signa habentis, et hoc in hora Mercurii sub ascendente eius alacionis, et ipso in eo existente, et imago fiat in lapide smaragdi, et si quis carceratus hunc lapidem secum portaverit, a carceribus liberabitur

f. 178
ii x 69 |ⁿ notariis et omnibus mercurialibus servietur.

^j ex + formis crossed out. ^k hora + sman crossed out. ^l deferens + space of ca. 7 letters. For the continuation, see below f. 178. ^m feceris + et feceris crossed out. ⁿ figura in lapide in marg.; see above f. 185^v.

11 x 70 Si ex operibus Mercurii figuram unius rane feceris in hora Mercurii, et ipso in ascendente, in lapide smaraldi, hunc lapidem deferens a nemine offendet; imo quilibet de eo bonum laquetur et de omnibus eius operibus bonum dicent.

11 x 71 Si ex operibus Mercurii formam leonis in lapide smaraldi feceris et aliam formam in forma capitis leonis in hora Mercurii, ascendente signo Geminorum,^o ibidem existente, et supra caput scribas unum, inferius ipsius capitis unum d — qui vero o hanc imaginem supra se habuerit vel secum portaverit ab infirmitatibus evadet et timebitur et de eo bene dicetur etc.

11 x 72 Si ex operibus Mercurii feceris formam scorpionis in lapide smaraldi^P et ipsius hora et ipso in ascendente, si que mulier pregnans hanc imaginem supra se portaverit, leviter pariet et sine periculo tam sui quam creature.

f. 178^v
11 x 73 | Ut quis a febribus liberetur. Si ex operibus Mercurii manus hominis balantis^q tenentis in hora Mercurii et ipso ascendente, in lapide marmoreo, et cum ista imagine sigillaveris cera vel aliquod agrimem sigillando et ipso infirmo dederis, a quocunque genere febrium liberabitur cito; et hoc expertum est.

11 x 75 Ad amatorem. Si ex operibus vel formis feceris hec signa in lapide lazuli, in hora Lune, ipsa in ascendente, si hanc imaginem aliquo liquore laveris et duobus vel pluribus hominibus in potu dederis, multum se diligent nec ad invicem potuerunt separari.

11 x 74 Si ex formis Lune feceris formam hominis caput avis habentis, et se supra baculum sustentantis, et in eius manu similem arboris floride habentis, in hora Lune sub ascensione eius et exaltacione, ipsa in existente ea — qui vero hanc | hanc imaginem secum detulerit numquam in itinere erit flexsus undecumque vadet.

f. 180
11 x 76 Ut multe columbe congregantur. Si ex formis Lune feceris formam mulieris capillos sparsos habentis et retro protractos, supra duos tauros erecte, unum ex pedibus supra caput alterius tenentis, et hoc in lapide cristalli; ex alia parte lapidis facias figuram mulieris elevati, et in eius capite similem corone habentis, et in eius dextra baculum, et scribas in eius circuitu hec signa, ipsamque facias in hora Lune et ipsa in ascendente, et si cum hac imagine ceram sigillaveris ipsumque sigillum in columbario posueris, multe columbe ibidem congregabunt.

11 x 77 Contra omnes infirmitates puerorum. Si ex operibus formam leonis caput hominis habentis feceris et supra eius spineam hoc signo: ☉, in hora Lune, ipsa in ascendente, et hoc in lapide lazuli, et cum | hac imagine liberabis pueros ab omnibus infirmitatibus eis advenientibus.

f. 180^v
11 x 78 Contra arbores ferentes. Et si ex figuris Lune figuram colubre feceris et supra eius caput hoc signum vel figuram, in hora Lune, ipsa in ascendente, in lapide de bezahar vel in lapide deheneth verde, et in quocunque loco hec figuram numquam coluber neque serpens ad illum locum veniet.

11 x 79 Si ex operibus Lune feceris ista signa in hora Lune, ipsa in ascendente, in lapide smaraldi, si cum hoc lapide sigillaveris incensum ipsumque sigillum dederis homini, bonam memoriam habebit et retentivam scientiarum; et hec sunt figure.

^o geminorum + space of ca. 7 letters.

^P smaraldi, first l crossed out.

^q balantis + feceris crossed out.

- 11 x 81 Facias in hora Saturni, 3^a facie Aquarii ascendente, ipso ibidem existente, imaginem ad sanandum lapidem et dolorem virge et ad retinendum sanguinem sive menstrua mulierum pariunt.
- f. 179
11 x 82 | Contra pluvias. Facias imaginem in hora Iovis, secunda facie^r ascendente, Iove ibidem existente et a Sole aspecto — imaginem ad prohibendum nimiam pluviam et ad reprehendendum eius damp.
- 11 x 83 Contra latrones.^s In hora Martis, prima facie Scorpionis ascendente, facies imaginem ad fortificandi timidum et ad humiliandum iram regis et ad retrahendum damna latronum, luporum et ferarum bestiarum et omnium maleficiencium.
- 11 x 84 Contra antiquo infirmitates.^t In hora Solis ad auferendum cogitationes malas et ad sanandum infirmitates epatis et stomachi facias imaginem, prima facie Leonis ascendente et Sole ibidem comorante; et hec imago valet ad eam que diximus et etiam ad antiquos infirmitates sanandas.
- 11 x 85
f. 179^v <I>n hora Veneris, prima facie Pistium ascendente ipsoque ibidem existente, imaginem facias ad sanandas mulieres | ex firmitatibus vulve, et ad letificandum hominem tristem, et ad curandum melancoliam, et ad auferendas cogitationes malas, et ad habendum potencias; et in prima facie Thauri sunt imagines magnorum et numeralium effectuum amoris et ad habendum hominis benevolenciam.
- 11 x 86 In hora Mercurii, prima facie Geminorum ascendente, facias imaginem ad curandum memoriam et intellectum.
- 11 x 87 In hora Luna, prima facie Cancris ascendente et ipsa in ea existente, facias imaginem ad cresendas messes et arbores et omnia que in terra nascuntur.
- 11 xi 1 Sapientes antiqui qui in hac^u scientia sunt locuti multa dixerunt vel multis hominibus comprobatis que si omnes narrare vellemus nimis longum esset et diffusum, et deviaremus a nostro proposito procedens non possumus. Et ea docebo te qui in hac scientia studere intendis quod studeas in ea tua^v proficuo cum voluntate te invandi ex ea, ut nemini reveles. Scientiam autem sp̄m̄ sapiens non habuerit nec ad ipsam attingerunt, ad id quod potuerunt ex ea, tamen ab omnibus solitudinibus. |

fin
f. 179^v

EXCERPT IX

*London, Wellcome Institute for the History of Medicine, 128.*³⁷

This manuscript was copied in Ferrara by one Ro. Bo. on 30 July 1487 according to the colophon on f. 23^v: 'Expletus est libellus iste die 30 Iulii 1487 Ferrarie per me Ro. Bo. scriptorem'. The same date is given in the colophon to the *Picatrix* excerpt, on ff. 14-17.

- f. 14 | Incipiunt secreta elementorum secretorum. Inquit quia omnia non potest sustare nisi in firmitate corporis nec potest tentare servitia tempore infirmitatis. Propter hoc fiunt

^r facie + space of ca. 4 letters. ^s contra latrones in marg. ^t contra antiquo infirmitates in marg.
^u hanc, n crossed out. ^v tua + scientia crossed out.

³⁷ S. A. J. Moorat, *Catalogue of Western Manuscripts on Medicine and Science in the Wellcome Historical Medical Library* 1, London 1962, pp. 88-9.

necessarie imagines ad curandum morbos. Et Deus parcat nobis quia totum est in intentione hominis.^a

II xii 40

De figura Arietis ad infirmitates capitis. Aries. Forma eius est recta sine lingua. Et proprietas eius est ad omnes infirmitates capitis tam de calida quam de frigida natura. Tunc si homo fuerit natus Sole existente in primo vel 3° vel 5° gradu Arietis, non perdet hanc figuram nisi fiat in augumento luminis Lune. Et hec sunt conditiones figure huius sicut Saturnus et Mars directi, et Iupiter non sit in Aquario, et Venus non sit in Scorpione quia est dominus prensionis eius Iupiter et occasus Veneris, et Mercurius non sit in Tauro; et fiat hec figura a primo gradu Arietis usque ad 5 prefacti signi, nec fiat in 2^a facie cum aliqui dicunt quod in secunda facie pertinet ad oculos et tertia auribus, et debet bene respicere in omni; et quod Sol vel Iupiter sit ex toto super terra; et fiat die et hora Solis. Et aliqui dicunt quod est bonus in die et hora Iovis. Et fiat ex auro vel argento ad pondus 7 granorum tritici.

II xii 41

Figura Tauri^b est posita super omnes infirmitates epatis eius. Et fiat in prima facie eius a primo gradu usque ad nonum. Et non fiat Saturnus in Piscibus nec Luna in Scorpione, et sit Mars directus; oportet enim in hoc et in tabulis minutare multum. Et fiat in die et in hora Solis, et non sit Sol sub terra. Et non fiat in 2^a facie Tauri; aliqui ponunt 2^{am} faciem super^c infirmitatem fellis, et in 3^a facie super infirmitatem cane, pulmonis. Et fiat forma eius ad formam bovis; et os eius parvum et oculi magni. Et fiat de ere rubeo quia de auro vel de aurcalco etc.

f. 14^v
II xii 42

| Geminorum forma est posita super splenem et super omnes infirmitates eius. Et fiat a primo gradu usque ad 10^m. Et sit Sol super terram; et si Iupiter erit in Geminis plus valebit imago quia Iupiter diminuit splenem multum. Et sunt duo corpora tortuosa ad formam duorum hominum usque ad umbilicum; ab umbilico in forma est unum corpus; et in una manu tenet unum baculum. Et fiat ex argento, et fiat in die et hora Solis et in prima facie Geminorum^d; in 2^a vel in 3^a facie non invenio nisi damnum aliis membris etc.

II xii 43

Cancer. Forma eius est posita ad omnem infirmitatem ventris. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad sextum; et secunda facies non confert istis infirmitatibus, tamen posita est ad omnem infirmitatem ultimi intestini. Et caveas ne Saturnus nec Iupiter sint retrogradi; et Mars sit in Tauro, et Luna sit in augumento luminis sui, et Sol sit in descensu (id est, post meridiem; ex hoc habetur quod non est super de necessitate quod gradus sub quibus debet fieri imago sit semper ad ascendentem), et Leo sit superans. Et non fiat nisi in die Solis et cum hora, nec fiat nisi a prima hora diei et in 8^a. Et fiat ex auro vel argento. Et forma eius sit isto modo facta. Et cavendum ne Capricornus sit in domo 6^a vel 8^a. Et Taurus non sit in domo 4^a; et multum sis cautus in istis conditionibus quia omnes sunt necessarie. Et est posita super colerica et apostemata renum. Et si posses facere in nocte Solis et hora eius, est valde bona.

II xii 44

Leo. Forma eius posita est super renem dextrum et super omnem infirmitatem renum. Et 8 virtutes principales habet ut infra patet. Et fiat forma eius ad formam leonis sine lingua; et fiat rectus, non tortuosus. Et fiat in hora Solis et in die eius, et fiat |

f. 15

^a A later scribe adds, in the margin and between the lines: et sunt ymagines 12 signorum extracte secundum consilium sapientis Picatricis in libro secundo. multociens experte fuere.

^b tauri + infirmitates crossed out. ^c sub corr. to super. ^d geminorum + iñ.

a primo gradu usque ad 10 prime faciei. Et sit Mars rectus; et Saturnus et Iupiter si possunt esse in eodem signo, non potest esse melior. Et si Luna est in Leone, sit in augmento luminis sui; et si erit in aliis signis, non times eam, tamen non in domo 4ª nec 5ª nec 6^a. Nec Saturnus sit in domo 8^a. Et fiat ex auro vel argento, et fiat sculpendo vel reprimendo primo ictu. Et non sit tempus nebulosum nec fiat post quintum gradum; et sit Sol super terram. Et facies secunda est posita ad afferendum omnem infirmitatem Mercurii et Lune, et 3^a est posita super costas que sunt circa renes; et hoc est multum certum et expertum. Et aliqui dicunt quod melior est de mastice; et aliqui sunt experti quod, si imprimatur in mostice, Sole existente in Leone, et tempore necessitatis remoliat per 10 dies in vino, et bibat paciens totum, curat omnem morbum renis dextri per totum annum illum; et hec expertum.

(II xii 39)

Hermes commendavit in libris suis De imaginibus quod valet ad carbunculum et renum passiones. Recipe ergo aurum purissimum et fac sigillum, ubi scribas figuram leonis Sole existente in Leone in prima facie vel secunda et in angulo orientis vel meridiei, et Luna non existente in sexta domo; et dominus ascendentis non aspiciat Saturnum nec Martem, nec recedant ab eo. Et hoc sigillum ligetur in lumbari; et omnes infirmitates, carbunculos et renum ulores tolit. Et ego expertus sum; nam quod illi qui tenuerit hoc postea numquam passi sunt. Et ego multotiens vidi ac feci. Et sigillavi troiscos de sanguine hirci secundum doctrinam illam, et operantur miraculose. Hoc idem fit in aliis membrorum passionum appropriatis cum forma planetarum ad conaticem secundum modum et doctrinam predictam. Arnaldi de Villa nova.

f. 15^v

Quod magnus Albertus aserit ipsemet inter alia 8 principales | virtutes. Prima est quod, si portaveris eum supra te circa cor, non habebis passionem cordis. Secunda est quod qui cadit de morbo caduco portet eum super se et bibat de vino in quo positum fuerit, et eum bibat ieiuno stomacho; et liberabitur. Tertia est quod qui patitur dolorem renum et vitium lapidis portet ipsum super se, istam umbram; et liberabitur. Quarta^e quod sigillabam olibanum et dabam pueris^f in vino habentibus lapidem in vesica; et statim mingeabant lapidem factam. Et aliter^g sigillabam olibanum et dabam habentibus infirmitatem renum et vicium lapidis; et mirabiliter curabat. Sexta est quod, si portaveris eum, nulla bestia venenosa poterit venenare; et si posueris eum in vino benedicto et eum biberis ieiuno stomacho, per 29 dies eris securus a veneno. Septima est quod, si exiret alicuius sanguis et teneris eum ita quod calor naturalis calefaciat ipsum, statim stagnabitur. Octava est quod, similiter non potest parerere, ponat illud super femoralia; cum calefactus fuerit, pariet statim; sed incontinenti eleva quia aliter malum sibi esset. Nota tamen quod dum super te habueris eum ire et redire poteris et non eris offensus sed semper victoriosus sicut leo; et hoc multoticiens probavi, et verum est.

II xii 45

Virginis forma est forma mulieris involuta et equitantis super leonem; et in manu tenet bacullum vel ferrum. Et est posita super omnes infirmitates renis destris, et ad omnem honorem ultra 50 annos. Et sunt multe alie condiccionnes que sunt posici in

^e See II xii 39. ^f pueris + la *crossed out*.

^g et aliter *crossed out and quinta est quod written in the margin by a second scribe*.

f. 16 Libro imaginum, tamen hic dico que sunt magis necessarie. Primo Saturnus et Mars et Iupiter et Venus non retrogradi, et Luna non sit in domo quinta nec Sol in domo 8^a, nec Iupiter sit in Aquario nec Saturnus in Leone nec Albetrum Albetrum | Albedetram super terra, nec Alguimidim sit cum Luna nec in aspectu eius, nec Saturnus et Mars sint coniuncti (id est, oppositi) nec Iupiter in medio celi. Et fiat Sole existente in primo gradu usque ad 5^m prime faciei. Et fiat forma hominis equitantis super leonem. Et habet magnam proprietatem; et in hoc concordantur omnes sapientes qui hoc sunt experti. Et fiat vel sculpatur in uno ferro. Postea cum fuerit tempus suprascriptum, imprimetur in argento vel in auro in die et hora Solis; et non mutetur hoc.

II xii 46 Libre forma eius posita super omnes infirmitates stomachi. Et fiat in prima facie usque ad decimam^h. Et non sunt alie condiciones nisi quod unus non retrogradus sit nec Iupiter in Libra, et Sol sit super terram; et fiat in die Iovis a prima hora usque ad quinta. Et imprimetur in auro vel argento ad pondus septem granorum tritici. Et sapientes Indie non mutant consuetudinem; immo faciunt eam in die et hora Solis; et sunt experti, et in die nebuloso non fiat. Et si potes facere quod Sol percutiat formam, non potest esse melior. Et dico quod forma Libre debet esse unus homo incedens recte super equum, et in manu eius tenet ballanzas rectas, et in capite eius una avis media alba et media nigra. Et scripserunt meridiales quod Luna non sit in diminucione sui luminis. Et si fuerit in Libra, erit melius; et sis bene cautus in numero et forma eius; et hoc est certum et expertum. Et ille qui expertus est in primo gradu invenit eam mulierem; et oppinio fuit quorundam quod Iupiter sit super terram. Et si ymago non fiat in die, erit melior; et si fiat sculpendo, erit melior quam percutiendo ad modum supradictum, scilicet informando (?) et imprimendo.

II xii 47 De forma Scorpionis. Aliqui ponunt ad formam corvi, aliqui ad formam hominis tenentis in manu unum corvum; et hoc est scriptum. Et est positum super infirmitatem intestini superflui. Et non inveni | aliquam conditionem nisi Luna sit in augumento sui luminis; et sit facta in die et hora Solis; et sit Sol super terram; et fiat a prima facie; et non sit tempus nebulosum. Indi vero posuerunt condiciones quod Saturnus non sit super terram. Et fiat a prima facie a primo gradu usque ad decimum. Et hoc est verum etc.

f. 16^v Sagittarii forma est forma hominis proicientis sagittas cum arcu suo. Enoc dicit quod ipse ascendit toruosum, et caput curvum habet; et in manu sinistra una avis est. Et est posita super omnes infirmitates manus dextre. Et comendat eam multum contra oblivionem, et erit bona ad expellendum omnes infirmitates Saturni, Martis et Veneris. Et non sit Saturnus retrogradus, nec Mars sit in domo 12 nec Iupiter in domo 4^a; et sit Sol superans; et non sit tempus nebulosum. Et fiat ex auro vel argento in prima facie a primo gradu usque ad quintum; et fiat in die et hora Solis.

II xii 48 Capricornus. Ipsius forma est unius eduli albi; et medietas est nigra. Et est posita super omnes infirmitates manus sinistre et ad expellendum omnes infirmitates Mercurii et Lune. Et posuerunt condiciones quod non sit Mercurius retrogradus et sit super terram, et Saturnus sub terra non sit, et Mars super terram in oriente, ut ita dicit Enoc. Et Indi dixerunt quod oportet quod fiat in die et hora Solis, vel in die Mercurii et

^h decimam + n crossed out.

hora Solis; tamen non est ita bona sicut illa que fit die et hora Solis. Et fiat a prima facie a primo gradu usque ad 10. Et aliqui posuerunt proprietatem eius tusui et flatui (id est, contra flectum), etⁱ aliqui posuerunt proprietatem contra hominem irossum ad reducendum eum graciosum.

f. 17
ii xii 50

| Aquarii forma est forma hominis tenentis in manu duos furitoim. Et opposita super omnes infirmitates pedis dextri. Et posuerunt conditiones quod Saturnus, Iupiter et Mars non sint retrogradi, et Luna super terram et Venus sub terra et superans. Et aliqui posuerunt hanc figuram ad omnes infirmitates^j pedum. Et fiat a prima facie et a primo gradu usque ad 4^m. Et est posita ad auferendum omnes malas cognitiones cordis. Et aliqui posuerunt eam^k ad letificandum animum. Et fiat in die et hora Solis. Et Iupiter non sit adustus (cum Sole id est), et Sol non sit alcior Iove; et Saturnus non sit in gradu ascendentis. Et illa est forma.

ii xii 51

Piscis. Forma eius est posita super omnes infirmitates pedis sinistri. Et sunt conditiones quod Luna sit in medio celi, et quod Mars non sit retrogradus, et Iupiter non sit retrogradus, et Sol sit super terram, et non sit tempus nebulosum. Et fiat a prima facie; tamen secunda facies est posita ad tibias, et tertia facies ad coxas. Et aliqui posuerunt autem tertiam contra crudelitatem hominum, ut Indi sunt experti. Et fiat ex auro et non ex alio metallo. Alii dicunt quod stagnum valet ad hec vel mastix. Et fiat de die et non de nocte.

Expliciuunt imagines signorum contra infirmitates corporis hominis secundum consilium Picatricis libro 2°. Et hoc die 30 mensis Iulii 1487.

EXCERPT X

London, British Library, Sloane 3822.

This volume contains a medley of papers from the desks of Simon Forman, Elias Ashmole, and other English magicians; more of its Picatrician material will be published in the volume on influence. Here I edit an excerpt copied from a manuscript belonging to class VI by a late sixteenth-century scribe. It is not clear how it came to England. A similar text, ending with the same words, is found in a fifteenth-century manuscript, Prague 1832, on ff. 13–14.³⁸

Sequentur 28 mansiones ☉.

f. 57
iv ix 29

| Prima enim istarum mansionum est ad depolulandum, que mansio Anat dicitur. Cum ☉ in hac fuerit, fac y hominis nigri, induti cilicio et precincti, et in pedibus erecti, et in dextra cardum aut sardum litigantis hominis habentis. Hanc vero y fac in anulo ferreo; et fumiga cum storace liquido. Et cum ipsa in cera nigra sigillabis, sic dicendo: Tu, Geriz, interfice n filium talis n mulieris breviter et cito; destruas ipsum. Hoc

ⁱ et + aq *crossed out*. ^j infirmitates + q *crossed out*. ^k eād, d *crossed out*.

³⁸ See L. Thorndike, 'Traditional Medieval Tracts Concerning Engraved Astrological Images', *Mélanges Auguste Pelzer*, Louvain 1947, pp. 217–274, esp. 264. It is not yet clear whether or not the extract in Sloane 3822 has anything to do with Dee's journey to Prague.

observato, erit id quod volueris. Scias autem quod Enedil est nomen domini istius mansionis.

Secunda mansio

iv ix 30 Secunda mansio Albotaym vocatur, et est ad auferendam iram. Cum autem perambulaverit hanc mansionem, accipe ceram albam et mastichen, et eum super ignem incorpora insimil. Deinde amove hoc mixtum ab igne, ex quo formam regis coronati facias. Ipsumque cum ligno aloes suffumigabis, et dices: Tu^a, Anedil, eiice a me iram talis n, et mea rectifica cum eo, measque petitiones erga eum compleas. Et y huius modi tecum teneas; et fiet quod volueris.^b Scias autem quod Enedil est nomen domini istius mansionis.

Tertia mansio

iv ix 31 Tertia mansio Altheraye vocatur (y Pleiades), et est ad acquirendum omne bonum. Cum Luna autem fuerit in ista mansione, facias signum mulieris sedentis, suam manum dextram super caput tenentis pannisque indute, quam cum mesche, camphora et unguia aromatica suffumigabis. Et dices: Tu, Anuncia, facias sic; et dicas petitionem tuam quamcumque volueris in bono. Hanc vero predictam figuram in annulo argenteo facias cuius mensa sit quadrata, et ipsum ponas in tuo digito. Cum autem supradicto feceris modo, fiet quod volueris et tua petitio complebitur cum effectum. Et scias quod nomen domini istius mansionis est Annucia.

Quarta mansio

iv ix 32 Quarta mansio est Aldebaram, et est ad acquirendam inimicitiam. Cum ☾ perambulaverit hanc mansionem, accipe ceram rubeam, ex qua fac y hominis super equum equitantis, in eiusque dextra serpentem tenentis; quam suffumigabis cum myrha, rosa rubea et storace. Et dicas: Tu, Assariz, facias mihi tale quid n, et meam adimpleas petitionem; et petas de pertinentibus ad inimicitiam, seperationi et male voluntati. Et fiet totum quid quesivisti. Et scias quod Assarez est nomen domini istius mansionis.

f.57^v

| Quinta mansio

iv ix 33 Quinta mansio est Almisen, ab aliis Alchataya, et est ut a regibus et officialibus bene recipiaris. Cum autem ☾ hanc perambulaverit mansionem^c, facias sigillum ex argento, in quo sit sculptum caput hominis absque corporis; et desuper hoc caput scribas nomen domini istius mansionis, et in dicto sigillo scribas tuam petitionem qualiscumque fuerit. Et cum santalo subfumigabis ipsum, et dices: Tu, Cabil, mihi tale quid n facias et meam compleas petitionem — scilicet, ut bene et peroptime reges et presides me recipiant. Cum vero hoc feceris, deferas tecum sigillum istud; et adimplebitur tua petitio. Cum autem volueris in somnio aliquid videre, pone hoc sigillum de nocte cum vadis dormitum sub capite tuo, cogitando in mente quid volueris; et de eo quod quesiveris respondebitur tibi. Et scias quod Cabil est nomen domini istius mansionis.

^a tu + anidil.

^b volueris + sciã.

^c mansionem + fac y *crossed out*.

Sexta mansio

iv ix 34 Sexta mansio est est Alchaya, et est ad ponendum amorem inter duos. Cum autem ☉ fuerit in hac mansione, facias ex cera alba duas y insimil amplexantes, quas in panno serico albo involvas. Et cum ligno aloes et ambra suffumigabis, et^d dicas: Tu, Nedeirache,^e coniunge talem n et talem n; inter eos pone amicitiam et amorem. Et ex hoc fiet quod volueris. Et scias quod Nedeirache est nomen domini istius mansionis.

Septima mansio

iv ix 35 Septima mansio est Aldimiach vel Alcelzach, et est ad acquirendum omne bonum. Cum autem ☉ hanc perambulaverit mansionem, facias sigillum ex argento, in quo sculpas y hominis suisque vestimentis induti et tuas manus versus coelum extendentis in similitudinem hominis orantis et supplicantis; in pectore quidem ipsius scribas nomen domini istius mansionis. Et illud cum^f rebus bonum habentibus odorem, et dices. Tu, Sehele, tale et tale n quid mihi facias, et talem et talem meam adimpleas petitionem. Et petas quod volueris ex pertinentibus ad bonum. Sigillum autem tecum deferas; et erit id quod queris. Scias autem quod Sehele est nomen domini istius mansionis.

Octava mansio

iv ix 36 Octava mansio est Annachra vel Anutruchia, et est ad^g victoriam acquirendam. Cum autem ☉ hanc perambulaverit mansionem, facias ex^h stanno y aquile faciem hominis habentis et suas manus super oculos tenentis; in collo suo scribas nomen domini istius mansionis. Quam cum resina pini suffumigabisⁱ, cum sulphure, et dicas: Tu, Enediex, facias mihi tale quid, et mihi compleas talem petitionem n. Cum autem hanc y perfeceris, teneas ipsam ante exercitum; vincetque et obtinebit. Scias autem quid Enediex est nomen domini istius mansionis.

f. 58

| 9 mansio

iv ix 37 Nona mansio est Acarpha, et est ad infirmandum. Cum autem ☉ hanc mans. perambulaverit, facias ex plumbo formam hominis virga carentis et suas manus super oculos tenentis; in suoque collo scribas nomen domini istius mansionis. Quam cum resina pini suffumigabis, et dicas: Tu, Razibel, facias talem n filiam talis n, sanguine currere facias aut in infirmitatem cadere. Ex istis duobus unum quod volueris petas; et complebitur si recto tramite perfeceris supradicta. Scias quod nomen domini istius mansionis est Razibel.

Decima mansio

iv ix 38 Decima mansio est Algetha, et est ad sanandum infirmos et facere ut mulier leviter pariat. Cum autem ☉ hanc peramb. mansionem, facias in auro vel latimo formam capitis leonis; et desuper id scribas nomen domini istius mansionis. Quam cum ambra suffumigabis, et dicas: Tu, Aredafer, eleva dolores, languores et infirmitates a meo

^d et + dicas *crossed out*. ^e nedeifache. ^f cum + bona *crossed out*.

^g infirmandum *crossed out*, victoriam acquirendam *written above*.

^h plumbo formam hominis virga carentis *crossed out*, stanno y aquile faciem hominis habentis *written above*.

ⁱ suffumigabis + et dicas *crossed out*.

corpore et a corpore cuiuslibet hominis comedentis vel bibentis liquorem in quo hoc signum fuerit lotum. Et quolibet die suffumigabis illud, et des^j infirmo ad portandum secum dictum sigillum vel lava ipsum cum aliquo liquore cuius lavaturam^k comedere vel bibere dabis infirmo aut etiam mulieri que dolores senserit partis. Scias autem quod Ardafir est nomen domini istius mansionis.

^j des + des. ^k lavaturam + vel *crossed out*.

THE EDITION

The edition is arranged so as to make reference to the Arabic text (and its German version) as simple as possible. The paragraphs correspond to those in Ritter's edition; here they are numbered. The beginning of every page (or rather, every change of page) in the Arabic text is indicated in the margin, and all omissions of more than a half-dozen or so Arabic words are recorded in the footnotes; major additions or rearrangements in the Latin translation are referred to in the apparatus criticus.

That apparatus criticus contains all variants that might conceivably illuminate the relationships between the manuscripts; the sigla of the manuscripts are grouped according to their classes. Obviously, there are many more individual wanderings peculiar to each manuscript that have not been recorded as it is expected that what is provided will suffice to place any lengthy quotation, paraphrase, or translation, that may be found, within the tradition. Variations in spelling have not been noted, though each variant is given in the orthography of the manuscript from which it is quoted; in the case of conflicting spellings of the same variant in several manuscripts, that closest to the norms of this edition has been cited.

Those norms of orthography were determined by an examination of diplomatic editions of documents from the court of Alfonso el Sabio, buttressed by the conforming practice of *D*, *V*, and *V*². In general, diphthongs of which the second member is "e" are replaced by "e", "i" in some cases is replaced by "y" (most commonly in "ymago"), and "ti" when followed by a vowel, except in rare cases, is replaced by "ci".

In selecting readings, my first consideration was to choose that one that could be understood as an honest (though perhaps mistaken) effort to render the Arabic text; that text must be a guide to the reader of the *Picatrix* since the Spanish translator made numerous errors in attempting to render it, and the Latin translation of that Spanish version often comes very close to being incomprehensible. The more intelligible readings of the Latin manuscripts usually reflect the scribes' feeling that they must do something to improve the strange text that lies before them. I have found *V*² to be particularly reliable in presenting readings authenticated by the Arabic. The more radical revisions by the scribes, along with the longer marginalia, are given after the edition as appendices.

TABLE OF CONTENTS

The following table of contents is copied, with minor corrections, from pp. 2–8 of *M*; there is a copy of it on ff. 1–4^v of *N*.

Liber sapientissimi atque peritissimi philosophi Piccatrux.	
Dividitur hoc opus in 4 partes vel libros ut dixit. Quorum:	
In 1 autem libro vel prima parte tractatur de caelo et eius effectum per imagines que fiunt sub eodem.	p. 3
In 2 dicitur in generali de figuris caeli, et de motu generali sphaerae, et de ipsorum effectibus in hoc mundo.	p. 31
In 3 de proprietatibus planetarum et signorum, et de eorum figuris et formis ostenditur in suis coloribus, et qualiter cum spiritibus planetarum loqui potest, et de quamplurimis aliis negromanticis.	p. 90
In 4 libro declaratur de proprietatibus spirituum, et de hiis que necessaria sunt observanda in hac prestantissima arte, et qualiter cum imaginibus et suffumigationibus etiamque cum aliis operandum est.	p. 173
Liber primus. Capitula libri primi.	
Capitulum 1. De scientia cognoscendi in quo gradu es.	p. 3
Capitulum 2. Quid sit negromantica et qualis eius proprietas.	p. 5
Capitulum 3. Quid sit caelum et qualis eius materia.	p. 7
Capitulum 4. De generibus, proprietatibus et compositionibus caeli ad faciendum imagines in 28 mansionibus Lunae.	p. 8
Capitulum 5. De exemplis propositionum, et de eis quibus indigemus ad faciendum imagines.	p. 15
Sequitur declaratio imaginum sub hoc capitulo existentium.	
1. Imago ad generandum pacem inter duos et amorem.	p. 15
2. Imago ad amorem inter duos.	p. 16
3. Imago ad amorem durabilem.	p. 16
4. Imago ut reges et magnates quoscunque volueris te diligant et ament.	p. 17
5. Imago ut dominus diligatur a suis subditis et ut obediant ei.	p. 17
6. Imago ut servus diligat dominum suum et faciat bonum.	p. 17
7. Imago ad habendum dignitatem a domino.	p. 17
8. Imago ad augmentandum divitias et mercaturas.	p. 17
9. Imago ad augmentandum civitates ut ad bonum pergant.	p. 18
10. Imago ad acquirendum amorem.	p. 18
11. Imago ad destruendum inimicum.	p. 18
12. Imago ad destruendum civitatem.	p. 18
13. Imago ad impediendum aedificia ut non fiant.	p. 18

14. Imago ad liberandum detentum in carceribus.	p. 19
15. Imago ad destruendum inimicum.	p. 19
16. Imago ad fugandum quemcunque a suo loco.	p. 19
17. Imago ad separandum duos amicos ab invicem.	p. 19
18. Imago ad faciendum cadere in iram regis quem volueris.	p. 19
19. Imago ad capiendum multos pisces.	p. 19
20. Imago ad idem.	p. 20
21. Imago ad fugandum scorprios.	p. 20
22. Imago ad percussiones scorpionis sanandas.	p. 20
23. Nomina quibus quidam sanavit omnes percussiones a scorprio.	p. 20
24. Imago ut homines ab uxoribus diligantur.	p. 21
25. Imago ad destruendum domus, civitates et alia.	p. 21
26. Imago ad faciendum ut physicus lucretur.	p. 21
27. Imago ad multiplicandas messes et plantas.	p. 22
28. Imago ad infirmitatem lapidis et ipsam sanandam.	p. 22
29. Imago ad eiciendum infirmitates multas et facinora et maleficia retrahendum, omnesque infirmitates mechanicas remove et sanitatem firmare.	p. 22
Quaedam huic operi necessaria.	p. 22
Capitulum 6. In quo gradu est minor mundus, et maiori mundo assimilatur.	p. 25
Capitulum 7. In quo gradu quaelibet res mundi est, et de aliis multis profundis per sapientes occultatis quae in hoc nostro libello discooperire intendimus.	p. 28
Secundus Liber	p. 31
Capitulum 1. Quomodo potest attingere ad istam scientiam.	p. 31
Capitulum 2. De figuris caeli et earum secretis.	p. 33
Capitulum 3. De operibus planetarum, Solis, et Lunae.	p. 35
Capitulum 4. De motu generali sphaerae et stellarum fixarum.	p. 45
Capitulum 5. De divisione huius scientiae inter gentes, et quam partem quaelibet earum gentium habet.	p. 46
Capitulum 6. De virtutibus imaginum, et cuius maneriei possunt haberi, et quomodo imagines recipere possunt vim planetarum, et quomodo opera fiunt per imagines; et hoc est radix scientiae et imaginum.	p. 51
Capitulum 7. De modo serviendi dialectice in istis secretis imaginum, et quam partem ipsius oporteat in hac scientia.	p. 58
Capitulum 8. De ordinationibus rerum naturalium, et quomodo ingredi in hanc scientiam debes.	p. 61
Capitulum 9. De demonstrationibus figurarum; et formae imaginum quae fiunt auxilio planetarum.	p. 63
Declaratio virtutum quarundam figurarum.	
1. Ad fugandum mures.	p. 63
2. Ad retrahendum bibiones.	p. 63

3. Ad fugandum muscas.	p. 63
4. Ut homo currendo veniat quo volueris.	p. 63
5. Ad inimicitiam ponendam inter 2.	p. 64
6. Ad infortunandum locum ut numquam populetur.	p. 64
Capitulum 10. De lapidibus appropriatis cuilibet planetae, et de formationibus figurarum, et de figuris planetarum.	p. 64
Forma secundum Picatrix, Belius, Mercurium et sapientes.	p. 65
Forma secundum predictos; et quaelibet earum divisim.	p. 68
Imago Saturni et eius effectus.	p. 68
Imago Iovis et eius effectus.	p. 68
Imago Martis et eius effectus.	p. 69
Imago Solis et eius effectus.	p. 69
Imago Veneris et eius effectus.	p. 70
Imago Mercurii et eius effectus.	p. 72
Imago Lunae et eius effectus.	p. 72
Sequuntur imagines 7 planetarum faciendae sub certis faciebus signorum ascendentibus.	
Imago Saturni 3 facie Aquarii ascendente.	p. 73
Imago Iovis 2 facie Sagittarii ascendente.	p. 74
Imago Martis 1 facie Scorpionis ascendente.	p. 74
Imago Solis 1 facie Leonis ascendente.	p. 74
Imago Veneris 1 facie Piscium ascendente.	p. 74
Imago Mercurii 1 facie Geminorum ascendente.	p. 74
Imago Lunae 1 facie Cancri ascendente.	p. 74
Capitulum 11. De figuris facierum signorum et de suis effectibus.	p. 74
Figurae Arietis in 1 facie, 2, et 3.	p. 75
Figurae Tauri in 1 facie, 2, et 3.	p. 76
Figurae Geminorum in 1 facie, 2, et 3.	p. 76
Figurae Cancri in 1 facie, 2, et 3.	p. 76
Figurae Leonis in 1 facie, 2, et 3.	p. 77
Figurae Virginis in 1 facie, 2, et 3.	p. 77
Figurae Librae in 1 facie, 2, et 3.	p. 77
Figurae Scorpionis in 1 facie, 2, et 3.	p. 77
Figurae Sagittarii in 1 facie, 2, et 3.	p. 78
Figurae Capricorni in 1 facie, 2, et 3.	p. 78
Figurae Aquarii in 1 facie, 2, et 3.	p. 78
Figurae Piscium in 1 facie, 2, et 3.	p. 78
Capitulum 12. De figuris et gradibus signorum et suis effectibus secundum opinionem Indorum, et quomodo proceditur cogitationibus istius scientiae, et cuius maneriei trahuntur spiritus per virtutes corporum superiorum secundum opinionem eorundem cum notabilibus secretis.	p. 80
Sub isto capitulo continentur divisim imagines facierum 3 cuiuslibet signi et effectus cuiuslibet imaginis.	

Liber tertius.	p. 90
Capitulum 1. De partibus planetarum exeuntibus in plantis, animalibus, mineralibus, et aliis quamplurimis — scilicet, explanatio virtutis planetarum et de quolibet sigillatim.	p. 91
Capitulum 2. De partibus signorum in praedictis 3 existentibus (scilicet, plantis, animalibus, et mineris), sic ut quodlibet signorum suas habeat proprietates in rebus; et primo ab Ariete, et sic de aliis signis.	p. 95
Capitulum 3. De figuris, tincturis, et vestimentis, et suffumigationibus planetarum, necnon de tincturis facierum.	p. 97
Primo de tincturis 7 planetarum.	p. 97
Secundo de formis 7 planetarum.	p. 97
Tertio de vestimentis quibus debes uti in isto opere.	p. 98
Quarto de coloribus vestimentorum cuiuslibet planetae.	p. 98
Quinto de suffumigationibus 7 planetarum.	p. 98
Sexto de tincturis facierum 12 signorum, et de quolibet sigillatim.	p. 98
Quomodo in diversis partibus mundi reperiuntur ea quae sunt huic operi maxime necessaria.	p. 100
De proprietatibus 7 planetarum in rebus inferioribus mundi.	p. 102
Capitulum 4. Qualiter secreta quae nisi in hac scientia ab assuetis intelligi possunt.	p. 102
Capitulum 5. De demonstratione propriae virtutis in animalibus et rerum nobilium in hac scientia necessariorum, et quomodo spiritus planetarum figuris et suffumigationibus trahuntur.	p. 103
Capitulum 6. De magisterio trahendi spiritus planetarum naturalibus rebus; et qualiter sit imago, et cuius maneriei potest habere virtutem.	p. 108
Capitulum 7. De attractione virtutis planetarum, et quomodo loqui possimus cum iis, et quomodo effectus dividuntur per planetas, figuras, sacrificia, orationes, suffumigationes, proportiones, et status caeli necessarios cuiuslibet planetarum.	p. 112
Sequuntur petitiones cuiuslibet planetarum competentes. Primo quid petes	
a Saturno.	p. 112
a Iove.	p. 113
a Marte.	p. 113
a Sole.	p. 113
a Venere.	p. 113
a Mercurio.	p. 113
a Luna.	p. 113
Sequuntur naturae et virtutes unicuique planetarum appropriatae, et quid significant.	
De Saturno et eius natura.	p. 114
De Iove et eius natura.	p. 114
De Marte,	p. 115
Sole,	p. 115

Table of Contents

lxxv

Venere,	p. 115
Mercurio,	p. 116
Luna, et de suis naturis.	p. 117
Qualiter loqui potest cum Saturno.	p. 117
Quando loqui volueris cum Iove.	p. 119
Quando cum Marte,	p. 124
Sole,	p. 128
Venere,	p. 130
Mercurio,	p. 132
Luna.	p. 134
Opinio sapientum <de> dictis orationibus et petitionibus oportunis planetarum.	p. 135
Capitulum 8. De modo orationum quibus Neptini orabant Solem et Saturnum, et quibus modis cum ipsis loquebantur et suos spiritus et effectus trahebant.	p. 138
Quomodo sapientes agriculturae Caldeorum hac oratione orabant Saturnum.	p. 138
Capitulum 9. De modo attrahendi vires cuiuslibet planetarum divisim et spiritus illarum virium nominandi secundum illarum partes, necnon de modo per dicta nomina operandi.	p. 140
Primo nomen Saturni et eius spiritus.	p. 140
Nomen spiritus Iovis coadiuvans.	p. 141
Nomen spiritus Martis coadiuvans.	p. 141
Nomen includens spiritus Solis.	p. 141
Nomina includentia spiritus Veneris	p. 141
et Mercurii.	p. 141
Nomen includens spiritus Lunae.	p. 141
Operatio per Saturnum.	p. 142
per Iovem.	p. 142
per Martem.	p. 143
Solem.	p. 144
Venerem.	p. 144
Mercurium.	p. 144
Lunam.	p. 145
Capitulum 10. De demonstratione confectionum spirituum planetarum, et retrahendi damnamenta operum et effectuum miraculorum nicromantiae et cibariorum, suffumigationum, unguentorum, odorum quibus uti debet operator spirituum 7 planetarum, et effectus planetarum proprios et opera quae nisi visu operantur.	p. 146
De 4 lapidibus qui componuntur et conficiuntur artificialiter, valentibus maxime huic arti et summe necessariis.	p. 146
Ad amorem mulierum acquirendum.	p. 150
Alia confectio ad idem danda comedendum.	p. 151
Alia confectio quae est suffumigatio ad amorem.	p. 152

Alia ad idem ad odorandum.	p. 153
Ea quae recitat Caynes sapiens pro commixtionibus virorum et mulierum.	p. 154
Ad amorem regum acquirendum.	p. 154
Ad inimicitias generandas.	p. 155
Ad idem opus faciendum.	p. 155
Ut homo non habeat desiderium mulieris.	p. 155
Capitulum II. De effectibus imaginum in rebus diversis, necnon in alterationibus visus ut videantur res aliter quam sunt, et etiam de modo dormiendi, videndi, faciendi toxica et eorum remedia.	p. 156
Ad amorem mulierum acquirendum et etiam virorum	p. 156
Ad idem.	p. 156
Idem.	p. 156
Idem.	p. 156
Idem.	p. 156
Ad idem.	p. 157
Ad discordiam et inimicitiam generandam, et compositiones pro inimicitia et voluntate mala.	p. 157
Ad idem opus componendum.	p. 157
Idem.	p. 157
Idem.	p. 157
4 suffumigationes quae ad inimicitias, divisiones, et depopulationes fiunt.	p. 157
Ad idem.	p. 158
Ad idem.	p. 158
7 confectiones quae hominibus in cibo ubi cum mulieribus se commisceri non possunt (sed 7 deest in praesenti).	p. 158
7 aliae confectiones quae faciunt dormire et omnes spiritus corporis quiescere ut credatur quod interficiantur.	p. 159
10 confectiones quae faciunt dormire et interficiunt ut reperiuntur in quodam libro nomine Methedeytoc.	p. 159
Mirabilia quae ex proprietatibus hominis fiunt.	p. 160
Ut videas ea quae videre volueris.	p. 160
Ad apparentum in forma cuiuslibet animalis.	p. 160
Ad sensus et cogitationes perdendum.	p. 161
Ad apparentum in figura mirabili.	p. 161
Ad sensum et memoriam amittendum.	p. 161
Multa alia secreta et mirabilia quae fiunt ex corpore hominis secundum Gebrum philosophum.	p. 161
Ad auferendum loquelam.	p. 165
Ad auferendum auditum.	p. 165
Ad discordiam et inimicitias generandas.	p. 165
Confectio ad dormiendum.	p. 165
Confectio ad idem.	p. 166
Alia ad idem.	p. 166
Confectio ad idem.	p. 166

Table of Contents

lxxvii

Venena mortifera componenda.	p. 166
Aliud ad idem.	p. 166
Lapis mineralis contra omnia venena compositus.	p. 166
Effectus ipsius lapidis.	p. 167
Ad omnes motus corporis prohibendum.	p. 169
Ut appareas in forma cuius volueris animalis.	p. 169
Ut homo exiens a civitate exire non possit.	p. 169
Mirabilia magna micromantica.	p. 170
Capitulum 12. De regulis in hac scientia necessariis.	p. 170
Liber quartus.	p. 173
Capitulum 1. A quo virtus et fortitudo spiritus procedunt, et quid sit proprietas spiritus, quid corporis, quid sensus, intellectus, et animae, necnon quae differentia inter ea.	p. 174
Capitulum 2. Qualiter vigor spiritus Lunae ad ista inferiora trahitur, et ex quibus 7 planetarum fieri debeant.	p. 178
Qualiter loqui potest cum spiritibus Lunae; et primo cum Luna fuerit in Ariete, et sic in caeteris 12 signis.	p. 179
Magna mirabilia magnis effectibus apud Indos in suffumigationibus quas Indi calcitirac appellant; consistunt etiam ex iis quibus in 7 planetarum effectibus operantur. Quas suffumigationes ex natura planetae cui petitio sit esse oportet.	p. 187
Primo de Saturno, et sic ordine de caeteris.	p. 187
Capitulum 3. In quo loquitur quid Caldae tenent ex profunditate aut secretis huius scientiae, et quid de ea loquuti fuerunt.	p. 188
Capitulum 4. De imaginibus et rationibus quae nimis iuvant hanc scientiam.	p. 190
Dicta Ptolemei sapientissimi astrologi.	p. 193
Dicta Platonis sapientissimi philosophi.	p. 194
Dicta Hypoc ^r atis philosophi.	p. 194
Dicta Aristotelis summi philosophi.	p. 194
Dicta Iohannitii philosophi.	p. 194
Dicta Geberis Habenhaien.	p. 196
Capitulum 5. Quae sunt 10 scientiae huic arti necessariae, et qualiter ex eis scientia haec adiuvatur, et quae sit radix scientiae necromanticae.	p. 198
Capitulum 6. Qualiter stellarum suffumigationes fieri debent, et quaedam compositio huic scientiae necessaria.	p. 200
Fumigationes Saturni.	p. 200
Iovis.	p. 201
Martis.	p. 201
Solis.	p. 201
Veneris.	p. 201
Mercurii.	p. 201
Lunae.	p. 201

Ut operator artis magicae non recipiat damnum.	p. 203
Ad habendum gratiam ab hominibus.	p. 203
Capitulum 7. De his quae ex arte nigromantiae inventae fuerunt in libro De agricultura Caldea quem Abudaer Abemiaxie de lingua Caldaeorum transtulit in Arabicum.	p. 205
Ad indaemoniandum aliquem, et eius cura.	p. 205
Ut quis non inebrietur aliquo potu.	p. 205
Ut ferrum ignitum sine laesione capi potest.	p. 206
Ut cimices congregas in unum.	p. 206
Ad infirmandum aliquem.	p. 206
Ad sanandum ex infirmitatibus.	p. 207
Ad iram omnem tollendam.	p. 208
Ut bene recipiaris a quocumque.	p. 208
Ad tristitiam removendum.	p. 208
Ut fons siccus recuperet aquam.	p. 208
Ut apes et vespae tibi non noceant.	p. 209
Ad pulices necandum.	p. 209
Ad vinum aptandum.	p. 209
Ad auferendum tristitiam.	p. 209
Contra grandinem.	p. 209
Ut venti et tempestates tibi obediant.	p. 209
Imago probata ad defendendum vineas a malis occasionibus.	p. 210
Ad fugandum animalia laedentia.	p. 211
Ad fugandum serpentes.	p. 211
Ad fugandum reptilia et mures.	p. 211
Ad fugandum mures.	p. 211
Ad interficiendum scorpiones.	p. 211
Ut amans oblivioni tradat amatricem.	p. 211
Ut vespae vel apes te non laedant.	p. 212
Venenum mortiferum.	p. 212
Aliud	p. 212
Theriaca ad omne venenum.	p. 212
Ad auferendum timorem a puero.	p. 212
Ad tollendam omnem iram.	p. 212
Ad faciendum aliquem infirmari.	p. 212
Ad sanandum morpheam.	p. 213
Ad capiendum aves.	p. 213
Ad porros auferendos.	p. 213
Ad separandum duos ab invicem.	p. 213
Ad prohibendum infirmitates per totum annum.	p. 213
Mirabilia nigromantica.	p. 214
Ad infirmitates dentium sanandum.	p. 215
Ut gallus te sequatur.	p. 215
Ut cuncta corpora dura mollificentur.	p. 215

Table of Contents

lxxix

Ad risum copiose provocandum.	p. 215
Proprietas herbae leonis.	p. 215
Quaedam proprietates spicae nardi.	p. 216
De proprietatibus terrarum et locorum.	p. 216
De proprietatibus quarundam arborum et herbarum in singularibus locis inventarum.	p. 216
<De> proprietatibus costi.	p. 217
Capitulum 8. De imaginibus quae virtutes faciunt mirabiles; et fuerunt inventae in libro qui fuit inventus in ecclesia de Coredib et in libro reginae Folopedii; et loquitur de aliquibus castigamentis necessariis operibus imaginum.	p. 222
Ad percussiones reptilium sanandum.	p. 222
Ut colubres egrediantur e suis foraminibus.	p. 223
Ut mures insimul congregentur.	p. 223
Ut pisces ad locum certum coadveniant.	p. 223
Ad capiendum aves in arboribus dormientes.	p. 224
Ut subtilius videas.	p. 224
Ut quis non inebrietur.	p. 224
Ad fugandum muscas a mensa.	p. 224
Ad colubres et reptilia expellenda.	p. 224
Ut vapores similes igni elevantur.	p. 225
Ut lumine antestante nihil videas; si autem post te, omnia videbis.	p. 225
Ut mulier non concipiat.	p. 225
Ut canis non latret.	p. 225
Ut ferrum convertatur in aquam.	p. 225
Ut pannus absque igne comburatur.	p. 225
Ut aqua comburatur, et omnia videantur rubea.	p. 225
Ad faciendum tarantulas virides quae interficiunt percutiundo.	p. 226
Ad faciendum scorpiones rubeos.	p. 226
Ad fugandum cimices.	p. 226
Ut lumen faciat quodcumque volueris lignum.	p. 226
Ad fugandum lupos, ursas, et omnia animalia mala.	p. 227
Ut ranae a lacubus removeantur.	p. 227
Ut tarantulae congregantur in unum.	p. 227
Recapitulatio totius libri quantum ad investigationem scientiae artis necromanticae cum 9 documentis quae Zutrac sapiens suis in fine vitae docuit discipulis, cum 7 aliis quae Pythagoras apportavit.	p. 227
Sequuntur 28 mansiones Lunae secundum Plinionem.	p. 228
Mansio 1 ad destruendum et depulandum.	p. 228
2 ad auferendum omnem iram.	p. 229
3 ad acquirendum omne bonum.	p. 229
4 ad acquirendam inimicitiam.	p. 229
5 ut a regibus et officialibus bene recipiaris.	p. 229
6 ad amorem inter duos ponendum.	p. 229

7 ad acquirendum omne bonum.	p. 230
8 ad acquirendam victoriam.	p. 230
9 ad infirmandum.	p. 230
10 ad sanandum infirmos et facilem partum mulieris.	p. 230
11 ut timearis et bene recipiaris.	p. 230
12 ad separandum 2 se invicem diligentes.	p. 231
13 ad solvendum hominem qui cum muliere agere non potest.	p. 231
14 ad separandum hominem a muliere.	p. 231
15 <ad> acquirendam amicitiam et bonam voluntatem.	p. 231
16 ad lucrandum in mercaturis et emptis.	p. 232
17 ut latro non intret ad furandum.	p. 232
18 ad febrem et ventris dolorem auferendum.	p. 232
19 ad faciendum mittere sanguinem ex muliere.	p. 232
20 ad venandum in terra.	p. 232
21 ad destruendum.	p. 233
22 ad.	p. 233
23 ad destruendum et devastandum.	p. 233
24 ad augmentandum armenta.	p. 233
25 ad custodiendum arbores et messes a malis occasionibus.	p. 233
26 ad generandum amorem.	p. 233
27 ad damnandum balneum.	p. 234
28 ad congregandum pisces ad locum unum.	p. 234
Sequuntur orationes 7 planetarum. Oratio Saturni, et sic de caeteris planetis.	p. 234
Sic expliciunt capitula 4 libri et continenter totius operis sapientissimi philosophi praedicti nomine Picatrix. Finis tabellae.	

SIGLA

- A. Paris, Bibl. Arsenal, 1033. Class vi (i pr. — iii i) and class v (iii ii — end).
- C. Oxford, Bodleian Library, Canonicianus lat. 500. Class vi.
- D. Darmstadt, Landes- und Hochschulbibliothek, 362. Class i.
- E. Darmstadt, Landes- und Hochschulbibliothek, 1410. Class iii.
- F. Florence, Bibl. Naz. Cen., Magliabechi xx 20. Class iii.
- G. Florence, Bibl. Naz. Cen., Magliabechi xx 21. Class iii.
- H. Hamburg, Staats- und Universitätsbibl. Mag. fol. 188. Class vi.
- I. Prague, Mus. Nat., X A 8. Class i.
- J. Prague, Mus. Nat., XI A 19. Class i.
- K. Kraków, Bibl. Univ. Jag., 793. Class i.
- M. London, BL, Sloane 3679. Class iv.
- N. London, BL, Sloane 1305. Class iv.
- O. Paris, BN, lat. 7340. Class v.
- P. Paris, BN, lat. 10272. Class ii.
- Q. Paris, BN, lat. 10273. Class v.
- R. Paris, BN, lat. 13016, Class v.
- S. Paris, BN, lat. 13017. Class v.
- T. Paris, BN, lat. 17871. Class i.
- V. Vienna, NB, 3317. Class ii.

< ·> *addidi*

[] *delevi*

PROLOGUE

1 Ad laudem et gloriam altissimi et omnipotentis Dei cuius est revelare suis
predestinatis secreta scienciarum, et ad ilustracionem eciam doctorum
Latinorum quibus est inopia librorum ab antiquis philosophis editorum,
Alfonsus, Dei gracia illustrissimus rex Hispanie tociusque Andalucie, precepit
hunc librum summo studio summaque diligencia de Arabico in Hispanicum 5
transferri cuius nomen est Picatrix. Hoc autem opus perfectum fuit anno
Domini MCCLVI, Alexandri MDLXVIII, Cesaris MCCXCV, et Arabum
DCLV. Sapiens enim philosophus, nobilis et honoratus Picatrix, hunc librum
ex CC libris et pluribus philosophie compilavit, quem suo proprio nomine
nominavit. 10

p. 1 2 | In nomine Domini. Amen. Incipit liber quem sapientissimus philosophus
Picatrix in nigromanticis artibus ex quampluribus libris composuit. Ut
sapiens ait: primum quod agere debemus in omnibus rebus mundi est Deo
regraciari. Propter quod dico quod ipse sit laudatus eo quod ex suo lumine
revelantur secreta et abscondita patefiunt, et ex sua potencia cuncta miracula 15
facta sunt, et in eo omnes petitiones omnesque sciencie computantur, diesque
a noctibus ex suo precepto divisi sunt, et ex ipsius virtute ex nihilo omnia
creata sunt quousque sarciuntur, et eius potencia omnes creature innovantur
et in ipso secundum sue nature pertinenciam gubernantur. Ipse autem potens
est, et per ipsum omnia per generacionem innovantur, et ipse cum aliis rebus 20
non involvitur nec separatur ab eis eo quod non habet locum terminatum nec
est extra ab eo; nam ipse est ipse locus. Cuncte lingue mundi huius narrare non
possunt opera nec potencias suas explicare; eius vero mirabilia infinita sunt, et
nihil est ei novum. Idcirco ipse sit laudatus, sibi que obedimus et eius prophetis 25
et sanctis qui ex suo precepto illustrati fuerunt in mundo et hominibus vias
ostenderunt, quibus Dei sciencias et sapiencias attingere possint. Unde ipsum
rogemus quod nos in sui gratiam recipiat et mercedem et ad sui gloriam nos
perducat eternam. Amen.

3 O tu qui sciencias philosophorum intendere vis et scire ac eorum secreta
inspicere, primo mirabilia magna artis que in suis posuerunt libris perquiras^a 30
et intendere queras mirabilia sciencie nigromancie. Primum autem scire debes
quod hanc scienciam | philosophi celaverunt et eam hominibus discooperire
nequierunt;^b imo eam pro viribus velaverunt, et cum verbis absconditis

p. 2

^a p. 1, 10–p. 2, 2 om.

^b p. 2, 3–5 om.

quicquid locuti fuerunt in ea et etiam cum signis et similibus ac si in aliis scienciis loquerentur. Et hoc pro eorum honestatibus et bonitate quia, si hec sciencia esset hominibus discooperta, confunderent universum. Et propter hoc figuraliter fuerunt locuti de ea ad hoc, ut aliquis ad ipsam attingere non valeret nisi esset sciencia illustratus ut ipsi. Et ideo in omnibus eorum occultacionibus vias dederunt et regulas quibus sapientes ad ipsam attingere valeant et proficere in omnibus que dicere voluerunt in occulto. Qua de causa librum istum compilavi et in ipso explanare intendo vias et semitas istius sciencie et glosare in quantum huius sciencie sapientes locuti fuerunt et ostendere illud quod in eorum libris occultaverunt verbis peregrinis^c viis et verbis levioribus. 5 10

4 Ego autem rogo altissimum creatorem quod iste noster liber non nisi ad manus perveniat sapientis qui intendere possit quicquid in eo sum dicturus et tenere in bono, et quicquid operabitur ex eo ad bonum et ad Dei servicium operetur. 15

p. 3 5 Liber autem iste in quatuor dividitur libros et eorum quilibet dividitur in suas partes. Nam in primo libro tractatur de esse celi et eius effectu propter ymagines que sunt in ipso.^d | In secundo loquitur in generali de figuris celi et motu octave spere et de ipsorum effectibus^e in hoc mundo. In tercio de proprietatibus planetarum^f et signorum, et eorum figuras et formas ostendit in suo colore et qualiter cum spiritibus planetarum loqui possit et quamplura alia nigromantica. In quarto^g vero de proprietatibus spirituum et de his que necessaria sunt observanda in ista arte et qualiter cum ymaginibus et suffumigacionibus et etiam cum aliis adiuvatur. 20

^c p. 2, 10–11 om.

^d p. 2, 12–14 om.

^e p. 3, 1–4 om.

^f p. 3, 5–9 om.

^g p. 3, 10–13 om.

BOOK I

Sequuntur capitula primi libri

Capitulum primum. De sciencia cognoscendi in quo gradu es.

Capitulum secundum. Quid sit nigromancia et quid eius proprietas.

Capitulum tertium. Quid sit celum et de qua materia sit.

Capitulum quartum. De generalibus proposicionibus et composicionibus celi
ad faciendum ymagines. 5

Capitulum quintum. De exemplis proposicionum et eis quibus indigemus ad
faciendum ymagines.

Capitulum sextum. In quo gradu quilibet est in mundo et qualiter scitur quod
homo est minor mundus et maiori mundo assimilatur. 10

Capitulum septimum. In quo gradu quelibet res mundi est et de aliis multis
profundis per sapientes occultatis que in hoc nostro libro discooperire
intendimus.

Capitulum primum. De sciencia cognoscendi in quo gradu es.

p. 4
1 Scias, o frater carissime, quod maius donum et nobilius quod Deus 15
hominibus huius mundi dederit est scire quia per scire habetur noticia de rebus
antiquis et que sunt cause omnium rerum huius mundi et que cause | magis
propinque sunt causis aliarum rerum et qualiter una res cum alia
convenienciam habet, et propter hoc sciuntur omnia que sunt et qualiter sunt,
et qualiter una res post aliam in ordine elevatur, et in quo loco ille qui est radix 20
et principium omnium huius mundi rerum existit, et per eum omnia
dissolvuntur, et per ipsum omnia nova et vetera sciuntur. Ipse enim est in
veritate primus, et nihil in eo deficit nec aliquo alio indiget cum ipse sui ipsius
et aliarum rerum sit causa, nec ab alio recipit qualitates. Ipse vero non est 25
corpus nec ex aliquo corpore compositus, nec est mixtus cum aliquo alio extra
se sed totus est in se ipso. Et ideo dici non potest nisi unus. Et proprie est una
veritas et unica unitas, et per eius unitatem quelibet res unitatem habet. Et ipse
est prima veritas nec alterius indiget veritate; quelibet res ab ipso veritatem
recipit. Omnia enim absque eo sunt imperfecta; nam ipse solus perfectus est.
Nec veritas perfecta absque sua est nec unitas; sola autem eius veritas vel unitas 30
perfecta dici potest. Omnia vero sunt sub eo, et ab ipso veritatem et unitatem,
generacionem atque corrupcionem tamquam a sua causa recipiunt. Et propter
hoc sciri potest quam partem et quomodo et qualiter quelibet res ab ipso

recipit de predictis.^h Ipse namque solus scit ordinem et gradum generacionis et
 corrupcionis omnium creaturarum, et que earum sunt prime et que medie et
 que postreme sunt; et quod postreme sunt cause earum corrupcionum, et
 quod ipse non sunt cause generacionis in aliquo; et quod medie causam habent
 in earum corrupcione et ipse sunt cause corrupcionis omnium existencium 5
 | sub eis. Et prima earum est causa generacionis et corrupcionis omnium
 aliarum rerum sub eo existencium, et quod nihil eo alcius et perfectius est
 quod sit causa eius generacionis et corrupcionis. Nec est preter eum aliquis qui
 perfecte scire valeat ordinem rerum factarum quomodo et qualiter elevantur
 postreme per comparacionem unius ad aliud ut convenienciam habeant cum 10
 primis, et eciam a primis descendunt per ordinem ut convenienciam habeant
 cum postremis. Nam ipse solus primus est philosophia perfecta et sciencia
 veritatis.ⁱ Et scias quod scire est res summa et nobilis, et quotidie studere debes
 in Deo — scilicet in mandatis ipsius atque in bonitate eius — quia sciencia,
 sensus et bonitas ab ipso procedunt. Et eius spiritus est lux nobilis et alta. Et 15
 qui in ipso studere intendit res istius mundi debet despiciere^j cum finem
 habeant et nulla in eis sit stabilitas. Et ab ipso tamquam ab alto mundo hominis
 spiritus descendit; et ideo desiderare debet ad suum locum reverti unde venit
 et ubi fuit radix eius. Ibique^k enim sciet qualis est mundus et eius effectus, et
 quomodo per eius creatorem factus sit.^l Et causa sciendi ista est vera sapiencia. 20
 Et scias quod ipse Deus est factor et creator tocius mundi omniumque rerum
 existencium in ipso et quod iste mundus et omnia in ipso existencia ab ipso
 altissimo sunt creata.^m Et ratio huius est nimis profunda et fortis ad
 comprehendendum; et id quod ex ea comprehendi potest cum studio et
 sciencia habetur. Et hoc est maximum donum quod ipse Deus hominibus 25
 dedit, ut studeant scire et cognoscere. Nam studere servire Deo est. Et nota
 quod scire tres proprietates habet, quarum prima est quod semper acquirit et
 numquam minuit, secunda quod semper elevatur et numquam degradatur,
 tertia quod semper apparet et numquam se abscondit. Item habet tres
 fortitudines, quarum prima est quod facit despiciere res huius mundi, secunda 30
 quod acquirit bonos mores, tertia quod non addiscit nisi quod ipse vult et
 diligit, et illud inquirat cum ratione et voluntate.

p. 6 2 | Quare scias quod hoc secretum quod in hoc nostro libro intendimus
 discooperire acquiri non potest nisi prius acquiratur scire.ⁿ Et qui scire
 intendit acquirere studere debet in scienciis et eas ordinatim perscrutari quia 35
 hoc secretum haberi non potest nisi per sapientem et studentem in sciencia
 ordinatim.^o In hoc autem secreto est magna puritas cum qua te multum
 adiuvaré poteris.

^h p. 4, 15 om.ⁱ p. 5, 4 om.^j p. 5, 6–7 om.^k p. 5, 8 om.^l p. 5, 9–10 om.^m p. 5, 11–13 om.ⁿ p. 6, 2–3 om.^o p. 6, 5–14 om.

Capitulum secundum. Quid sit nigromancia et quid eius proprietas.

p. 7 1 Scias quod ista sciencia nominatur nigromancia. Nigromanciam
 appellamus | omnia que homo operatur et ex quibus sensus et spiritus
 sequuntur illo opere per omnes partes et pro rebus mirabilibus quibus
 operantur quod sensus sequatur ea admeditando vel admirando. Et ista sunt 5
 difficilia intellectui ratione sensus et visui latent suis similitudinibus. Et hoc
 est propter quod sunt potencie divine pro antepositis rebus pro accedendo ad
 predicta; et hec sciencia nimis est profunda et fortis intellectui. Et pars istius
 sciencie est in practica propter quod sua opera sunt de spiritu in spiritum, et
 hoc est in faciendo res similes que non sunt essencia. Et ymaginum 10
 compositio est spiritus in corpore, et compositio alchimie est corpus in
 corpore. Et generaliter nigromanciam dicimus pro omnibus rebus absconditis
 a sensu et quas maior pars hominum non apprehendit quomodo fiant nec
 quibus de causis veniant. Et ymagine sapientes appellant telsam, quod 15
 interpretatur violator quia quicquid facit ymago per violenciam facit et pro
 vincendo facit illud pro quo est composita. Pro opere victorie facit
 proporcionibus arimetricis et influenciis atque celestibus operibus. Sunt
 composite corporibus propriis ad implendum predicta, et hoc in temporibus
 opportunis; et suffumigacionibus quibus fortificantur attrahuntur spiritus ad
 ipsas ymagine, et istud scire elixir assimilatur que vincit corpora et alterando 20
 ea reducit ad alia corpora magis munda; et sic ymagine faciunt que omnia
 faciunt per violenciam.^p Et similiter operatur venenum quod discurrendo
 corpora, alterando ea reducit ad suam naturam, propter quod corpus
 convertitur in aliud corpus per vim compositionis in eo existentis. Et scias
 quod proprietates lavature que dicitur elixir est composita ex terra, | aere, igne et 25
 aqua. Et iste quatuor fortitudines adunantur in ea^q et reducuntur ad ipsius
 proprietatem^r et naturam, quia lavatura quando ingreditur et penetrat in
 quovis corpore suas spargit partes ut magis allevetur alteratum et abilius
 obediat et eiusdem transmutetur in gubernacionem. Et similiter elixir idem in
 alchimia facit quia leviter convertit corpora de una natura in aliam nobiliores, 30
 primo cooperiendo spiritum, duriciem et stridorem, et tollendo sonum et
 sordiciem. Et istud est secretum elixir secundum sapientes antiquos. Et hoc
 nomen elixir interpretatur fortitudo que alias fortitudines frangit convincendo
 et transmutat de una proprietate ad aliam quousque reducit eam ad sui
 similitudinem. Et elixir esse non potest nisi compositum ex animalibus, 35
 arboribus et vegetabilibus, et de mineris pro una parcium compositionis
 quemadmodum dicunt qui dicunt quod assimilatur mundo, et mundus est
 compositus ex rebus illis quas diximus; et similiter elixir debet esse
 compositum ex istis similibus rebus quia quelibet pars eius recipit unam in

^p p. 7, 11 om. ^q p. 8, 1 om. ^r p. 8, 2-3 om.

aliam et ingreditur una in alteram propter quod arbores non possunt stare per semetipsas nec alia vegetabilia nec animalia stare possunt absque vegetabilibus, et similiter minera indiget coctione et vi ignis cum humiditate et vi aeris; et tunc adimpletur. Et hoc invenimus in libro qui nominatur Liber de ordinacionibus. Nunc autem ad nostrum propositum redeamus. 5

p. 9 2 Et dico quod nigromancia dividitur in duas partes, scilicet in theoreticam et practicam. Theorica est sciencia locorum stellarum fixarum, quia ex eis componuntur celestes figure et forme celi, et quomodo radios suos proiciunt in planetas se moventes, et ad sciendum figuras | celi quando intendunt illud facere quod querunt. Et in hoc comprehenditur totum illud quod sapientes 10 antiqui dixerunt de electionibus horarum et temporum ad opus ymaginum. Et scias quod ille qui scit equaliter in faciendo ymagines scit quod virtus ymaginum consistit tota in electionibus horarum et temporum ad habendam propriam constellationem et convenientem rebus pro quibus ymagines funduntur. Et eciam verba sunt in una parciū nigromancie quia verba in se 15 habent nigromancie virtutem. Ideo dicit Plato quemadmodum amicus malis et opprobriosis verbis fit inimicus, sic bonis et amicabilibus verbis inimicus efficitur amicus. Et ex hoc patet quod verbum in se habet potenciam nigromancie. Et maior fortitudo est quando plures fortitudines ad invicem coniunguntur; et tunc est completa virtus nigromancie. Et hec est theoretica. 20

3 Practica vero est compositio trium naturarum cum virtute infusionis stellarum fixarum; et hoc sapientes appellant virtutem, et nesciunt cuius maneriei sit neque qualiter adiungatur virtus predicta. Postquam vero insimul adiuncta fuerint ista que habent virtutes predictas, debent habere calorem elementarem; et hoc est in suffumigacione quod adiuvat ad complendam 25 virtutem illam incompletam. Et debent similiter habere calorem naturalem; hoc est ad comedendum. Et ista duo completa esse non possunt nec possunt adiuuare sine spiritu hominis et animalis.⁵

p. 10 4 Et scias quod nigromancia uno modo acquiritur actibus et operibus, et alio modo subtilitate. Illa vero que acquiritur actibus et operibus acquiritur ex 30 magisterio | quod operatus est sapiens mundi de circulo Lune et sapiens qui locutus fuit in libro De alfilaha ut dicit in eodem libro loco in quo dicitur quod accipias quatuor aves. Et pars que acquiritur subtilitate est ex operibus quibus operatus est ille sapiens qui operatus est in motibus circuli Saturni ac eciam sapiens in motibus circuli Veneris. Et hi duo sapientes eciam locuti fuerunt in 35 preallegato libro.

5 Et antiqui sapientes Grecorum operabantur subtilitatibus ad visum alterandum et ad faciendum apparere ea que non sunt. Et hoc nominabant scienciam ymaginum yetelegehuz, quod interpretatur attractio spirituum

⁵ p. 9, 12—13 om.

celestium; et hoc nomen imponunt omnibus partibus nigromancie. Et non
 habuerunt posse attingendi ad scienciam istam nisi per astrologiam nec
 excusare se possunt ab ipsa astrologia quin ad minus scienciam habeant^f
 figurarum in octava spera existencium et suorum motuum aliarumque
 sperarum et divisionis 12 signorum cum suis gradibus et eorum naturarum, et 5
 qualitatum cuiusque signorum et eorum cuiuslibet significacionum in rebus
 mundi, et parcium cuiuslibet planetarum in ipsis 12 signis, et zodiaci
 motuum, et aliarum rerum coniunctarum cum dictis, et naturarum septem
 planetarum Capitisque et Caude Draconis et eorum locorum in celis et
 cuiuslibet eorum significacionum in rebus mundi, et ascendencium 10
 concedendorum cuiuslibet predictorum pro sibi ipsis, et qualium
 ascendencium concedencium pro aliis, et radicum significacionum, que sunt
 radices astronomie, et sciendi quis planetarum septem in figura dominetur et
 cognoscendi ordinem suum in illo dominio et extrahendi partes planetarum in
 zodiaco. Et hec sunt sine quibus non potest aliquis ad opus istius | sciencie 15
 pervenire; et hec omnia in libris astronomie inveniuntur. Et hoc est quod dicit
 primus sapiens qui locutus est in libro preallegato De alfilaha, ubi dicit: me
 supra 7 celos elevaverunt. Vult dicere quod scivit omnes suos motus cum suis
 qualitibus per vim cognicionis et sensus. Et hoc est quod ait Deus quando
 dixit: exaltemus eum in altum. Vult enim dicere quod: ei demus sensum et 20
 intellectum ut ad altas sciencias valeat pervenire.

Capitulum tercium. Quid sit celum et de qua materia sit.

i Forma vero celi est sperica, rotunda et equalis in sua superficie, et sic sunt
 omnia que sunt in ipso in suis qualitibus et temporibus; et quidam
 existimavere quod celum in uno tempore apparet non rotundum in suis 25
 qualitibus. Quod falsum est^u cum celi forma sit propria forma et aliter esse
 non potest eo quod est forma spiritus, quasi dicat quod spiritus est primus et
 quod antiquius <non> sit in mundo. Nam sine dubio id quod est primum et
 antiquius in mundo formam debet habere completam. Forma autem et figura 30
 completa est circulus quia est prima figurarum inter omnes figuras et ipsa una
 p. 12 linea continetur.^v Et nil | generacionis et corrupcionis corporum mundi potest
 esse in celo, et e converso non potest aliqua pars celi in generacionibus et
 corrupcionibus per essenciam esse in mundo; et hoc nullatenus esse potest nisi
 vi et superacione. Est enim celum quemadmodum diximus spera rotunda in
 omnibus suis partibus et valde in sua rotunditate equalis, lineaque circulari 35
 contentum, in cuius medio est punctus a quo omnes linee ad ipsam lineam
 circumferencialem deducte sunt equales; et punctus ille centrum dicitur. Et

^f p. 10, 7 om. ^u p. 11, 8–9 om. ^v p. 11, 12–15 om.

dicunt quod iste linee significant radios quos stelle proiciunt in mundo ut in centro; et ex hoc est opus et virtus ymaginum, et hoc modo operantur. Et ut diximus celum esse speram rotundam et totum in se continet mundum, sua scilicet capacitate. Et talis spera nullum habet excessum nec locum et est figura in se permanens; et ab ipsa omnes potencie spirituum elevantur. Et celum stellarum fixarum est infra eum, et eius centrum ab ipso est separatum cum eius centrum sit idem cum centro terre.^w Et natura celi est una natura, et omnes motus tam corporum quam nature sequuntur motum celi. Et omnis calor est ex eo; et per hoc intendimus quod quicquid sit in mundo sit per eum. Et gradus celi sunt 360 in prima divisione, et totidem sunt figure; et per eas omnia iudicia in astrologia dividuntur quoniam et iudicia sequuntur ymagines celi, et celum est causa omnium operationum inferiorum.^x

p. 13 2 | Opera autem et potencie quando planete sunt in eis et aspectus et coniunctiones quas ad invicem habent cuiuslibet maneriei coniunctionis, et opera planetarum que habent in rebus terrenis in mundo sunt istius maneriei. Quia si fuerit Saturnus moventur res que sunt frigide et sicce, et si fuerit Iupiter res calide et humide, et si Mars calide et sicce, si vero Venus res modici caloris et multe humiditatis, si autem Mercurius debilis caloris et multe siccitatis, si vero fuerit Luna moventur res frigide et humide, quod si stelle fixe fuerint moventur suis potenciis quemadmodum in Luna. Et cum aliquis planeta fuerit in aliquo gradu celi in quo habeat posse, et ipse planeta fuerit calidus manifeste et debilis in humiditate et siccitate, et Sol trahendo suas virtutes, debemus iudicare quod iste effectus crescet et augebit. Et similiter si invenerimus quod planeta sit agens in augmentando rem per suam naturam et fortitudinem, illa res erit forcior^y et potencior in effectum; et si planeta fuerit contrarium operatus, debilitat effectum secundum fortitudinem ipsius in illo opere. Et secundum hoc effectus intelligas planetarum et non errabis. Et hoc accipere debes in libris astronomie.

p. 14 | Capitulum quartum. De generalibus propositionibus et compositionibus celi ad faciendum ymagines.

1 Quando vero sapientes antiqui voluerunt facere ymagines, non potuerunt recusare constellationes que sunt radices in sciencia ymaginum et sunt quibus patefiunt sui effectus. Nos autem dicere intendimus istarum constellationum radices cum quibus te iuvabis in omnibus operibus ymaginum; et iste radices erunt opus celi pro effectibus ymaginum. Illi autem qui ymagines facere querunt primo equacionum planetarum scienciam habeant aliarumque constellationum necnon et motuum celi; et iterum firmiter debent credere in operibus que faciunt in ymaginibus quod illud quod faciunt erit veridicum et

^w p. 12, 9 om.

^x p. 12, 14–p. 13, 1 om.

^y p. 13, 10–12 om.

sine dubio, nec dubitent aliquid de ipsis effectibus, et quod hoc non faciunt causa tentandi aut probandi utrum sint vera anne; imo credant in suis voluntatibus vera esse. Et per hoc roboratur spiritus racionabilis et adiungitur ad illam virtutem mundi alcioris ex quo procedit spiritus illius agentis in ymagine; et tunc erit quod queritur. Nunc autem unum volo te docere quod valde necessarium est istis operibus, et est operantis que magis est circa hunc mundum. Dico enim tibi quod non facias aliquid in istis operibus nisi Luna existente in gradu convenienti et appropriato illis operibus que facere intendis, quoniam Luna in istis inferioribus habet potencias et opera manifesta que cuique non latent. Et postea dicam tibi summas conclusiones in istis actibus que multum tibi proderunt in istis operibus, sed ad presens dicere intendo effectus et opera Lune in terminis suarum mansionum secundum quod concordati sunt omnes sapientes Indie in 28 mansionibus Lune

- 2 Prima enim mansio Lune dicitur Alnath. Et incipit a primo minuto Arietis, et finitur in gradu 12 minuto 51 et secundo 26 eiusdem signi. Et sapientes Indi incipiebant itinera et sumebant medicinas quando Luna erat in hac mansione. Hanc autem mansionem ponere debes pro radice | in omnibus ymaginibus quas facere intendis pro euntibus in itinere ut secure vadant et cum salute revertantur. Debet eciam poni pro radice ad discordiam et inimiciciam inter virum et uxorem ponendam, et inter duos amicos ut fiant inimici, et eciam inter duos socios discordiam ponere; et similiter facias cum volueris ut servus fugiat.² Et ostendam tibi radicem et fundamentum quod observari debet in omnibus actibus et operibus bonis, scilicet ut videas quod Luna sit in bono esse et sit salva a Saturno et Marte et combustione Solis; et e converso in omni opere malo, scilicet quod Luna sit in combustione Solis et Saturnus et Mars vel saltem alter eorum respiciat eam.
- 3 Secunda mansio dicitur Albotain. Et incipit in Arietis gradu 12 minuto 51 secundo 26, et terminatur in eiusdem signi gradu 25 minuto 42 secundo 52. In ista vero mansione facias ymagines cum rivos vel puteos fodere volueris, et eciam ad thesauros absconditos inveniendos et pro multitudine tritici seminati et ad destruendum domorum edificia antequam sint completa; et similiter facias ymaginem in ea ad faciendum rabiare unum hominem pro alio et eciam ut magis sit fortis et firmus carcer captivorum.
- 4 Tercia mansio dicitur Azoraya. Et incipit in gradu predicto, et finitur in gradu 8 minuto 34 secundo 2 Tauri. In hac vero mansione facias ymaginem ad navigantes per mare salvandos ut cum salute redeant,^a et pro carcere captivorum firmando, et pro complendo opera alchimie, et pro operibus omnibus que cum igne fiunt, et pro venacionibus in terra, et ad ponendum dilectionem | inter virum et uxorem.^b

² p. 15, 3 om.^a p. 15, 15 om.^b p. 16, 1-2 om.

5 Quarta mansio dicitur Aldebaran. Et incipit in Tauri gradu 8 minuto 34 secundo 2, et terminatur in eodem signo, scilicet in gradu 21 minuto 25 secundo 44. In hac autem mansione facias ymaginem ad civitatem damnandam vel villam vel aliquod aliud edificium quod volueris non durare ut ad destructionem pergant, et ut dominus abhorreat servum, et ad ponendum discordiam inter virum et uxorem, et pro damnando fontes, puteos et illos qui querunt thesauros subterraneos, et ad interficiendum et alligandum omnia reptilia et animalia venenosa.

6 Quinta mansio dicitur Almices. Et incipit a 21 gradu minuto 25 secundo 44 Tauri, et finitur in 4 gradu 17 minuto 10 secundo Geminorum. In ista autem mansione fac ymagines pro ponendo pueros ad artes et ministeria addiscendum, et ad salvandos itinera pergentes et ut velociter redeant et ut navigantes salvi vadant, et pro meliorando edificia et duorum societatem destruendo, et ad benevolentiam mariti et uxoris ponendam; et hoc quando Luna fuerit in signo humano et ascendente, salva a Saturno et Marte et combustione Solis ut superius in prima mansione narravimus. Et hec sunt signa humana: Gemini, Virgo, Libra, Sagittarius et Aquarius.

p. 17 7 | Sexta mansio dicitur Athaya. Et est a gradu 4 minuto 17 secundo Geminorum usque ad gradum 17 minutum 8 secundum 36 eiusdem. In hac autem mansione facias ymagines ad civitates et villas damnandas, et pro exercitibus circa eas ponendis, et ut inimici regum ex eis sumant vindictam, et ad messes et arbores damnandas, et ad amicitiam inter duos socios introducendam, et pro meliorando venacionem in terra, et ad medicinas damnandas ut eas capientibus non operentur.

8 Septima mansio dicitur Aldirah. Et incipit a gradu 17 minuto 8 secundo Geminorum, et terminatur in fine eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad augendas mercaciones et earum lucra ut ad bonum vadant, et ad augendas messes, et ut salubriter vadant navigantes in aqua, et ad ponendas amicitias inter amicos et socios, et ad expellendas muscas ut non ingrediantur quo volueris, et ad destruenda magisteria; et erit bona ad eundem coram rege vel alta quacumque persona, et ad faciendum inclinare regiam benevolentiam vel alterius domini quocumque volueris.^c

9 Octava mansio dicitur Annathra. Et incipit a gradu primo Cancri, et durat usque ad 12 gradum minutum 51 secundum 26. In ista vero mansione bonum est facere ymagines ad amorem et amicitiam, et ut salvus pergat ille qui vadit per vicos et carreriam, et ad ponendam amicitiam inter duos socios, et ut carcer captivorum sit validior, et ad damnandum et affligendum captivos, et ad expellendum mures et cimices ex quocumque loco volueris.

^c p. 17, 12–13 om.

p. 18 10 | Nona mansio dicitur Atarf. Et incipit in 12 gradu 51 minuto secundo 26, et finitur in gradu 25 minuto 42 secundo 51 eiusdem. In hac autem mansione bonum est facere ymagines ad messes damnandas, et ad infortunandum euntes in itinere et omnes homines querentes facere malum, et ad ponendum divisiones et inimicicias inter socios, et ad defendendum se hominem ab alio homine qui aliquid ab eo petierit. 5

11 Decima mansio dicitur Algebha. Et incipit a gradu 25 minuto 42 secundo 51 Cancri, et terminatur in 8 gradu minuto 34 secundo 18 Leonis. In ista mansione facias ymagines ad amorem inter virum et uxorem, et ad damnandos inimicos et caminantes, et ad firmandos carceres captivorum, et ad firmanda edificia et pro complendo ea, et ad benevolentiam sociorum et ad auxiliandum se ad invicem. 10

12 Undecima mansio dicitur Azobra. Et incipit a gradu 8 minuto 34 secundo 18 Leonis, et finitur in gradu 21 minuto 25 secundo 44 eiusdem. In ista mansione facias ymagines ad extrahendos captivos, et ad ponendum exercitum civitatibus et villis, et ad mercancias dirigendas et lucra in eis, et ut viatores per caminos salvi vadant et incolumes, et ad firmanda edificia ut sint stabilia, et ad augendum divicias sociorum. 15

p. 19 13 Duodecima mansio dicitur Acarfa. Et incipit in gradu 21 minuto 25 secundo 44 Leonis, et terminatur in gradu 4 minuto 17 | secundo 6 Virginis. In hac mansione facias ymagines ad meliorandum messes et plantas, et ad divicias cuiuscumque perdendas, et ad naves damnandas, et pro meliorando socios, magisteria, captivos et servos quod fiant stabiles et bona habeant. 20

14 Tercia decima mansio dicitur Alahue. Et incipit in gradu 4 minuto 17 secundo 6 Virginis, et durat usque ad gradum 17 minutum 8 secundum 36 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad augendas mercaciones et earum lucra, et ad crescendas messes, et ut viatores bene habeant in caminis, et ad complendum edificia, et ad extrahendum carceratos, et ad colligandum se hominibus altis ut bene ex eis habeat. 25

15 Quarta decima mansio dicitur Azimech. Et incipit in 17 gradu 8 minuto secundo 36 Virginis, et terminatur in fine eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad amorem viri et uxoris, et ad sanandum infirmos phisica et medicinis, et ad damnandas messes et plantas, et ad perdendum libidinem, et ad damnandum euntes per caminos, et pro meliorando reges ut bene se habeant et ascendant eorum regna, et ut navigantes bene pergant et salvi, et ad amiciciam sociorum. 30 35

16 Quinta decima mansio dicitur Algafra. Et incipit in primo gradu Libre, et finitur in gradu 12 minuto 51 secundo 26 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad fodiendos puteos, et ad inquirendum thesauros subterraneos, et ad impediendum viatores ut ire nequeant in itineribus suis, et ad dividendum maritum ab uxore ut numquam se coniungant ad invicem, et ad ponendum 40

discordiam inter amicos et socios, et ad dispergendum inimicos a suis locis, et ad destruendas domus inimicorum.

p. 20 17 | Sexta decima mansio dicitur Azubene. Et incipit in gradu 12 minuto 51 secundo 26 Libre, et terminatur in gradu 25 minuto 42 secundo 52 eiusdem. In hac vero mansione facias ymagines ad merces damnandas, messes et plantas, 5 ad discordiam inter amicos, virum et uxorem, ponendum, et ad damnandum mulierem quam queris, et ad euntes in itinere impediendum ne via illorum compleatur, et ad generandum discordiam amicorum et captivos a carceribus liberandum.

18 Septima decima mansio dicitur Alichil. Et incipit in 25 gradu 42 minuto 52 10 secundo Libre, et terminatur in gradu 8 minuto 36 secundo 2 Scorpionis. In ista autem mansione facias ymagines ad deceptos meliorandum ut bene succedat eis, et ad ponendos exercitus circa civitates et villas, et ut edificia firmiora sint et stabiliora, et ad navigantes in aqua salvandos. Et omnes concordati sunt quod componentes amicicias cum amico et Luna sit in ista 15 mansione quia ipsa amicicia durabit et numquam destruetur; et ideo in ista mansione facias omnia que sunt ad amorem durabilem ordinanda.

19 Decima octava mansio dicitur Alcalb. Et incipit in gradu 8 minuto 38 secundo 2 Scorpionis, et durat usque ad gradum 21 minutum 25 secundum 44 eiusdem. In hac vero mansione facias ymagines ad homines contra reges 20 conspirandum et vindictam de inimicis et quicquid volueris, et ad edificium edificandum atque firmandum, captivos ex carceribus liberandum et amicos dividendum.^d

p. 21 20 | Decima nona mansio dicitur Exaula. Et incipit in 21 gradu 25 minuto 44 secundo Scorpionis, et terminatur in gradu 4 minuto 17 secundo 10 Sagittarii. 25 In ista autem mansione facias ymagines pro exercitu circa civitates et villas ponendo, in ipsas ingrediendo et acquirendo, quicquid ex eis volueris habendo, divicias cuiuscumque placuerit destruendo, homines unius loci expellendo, homines euntes per carrerias et vicos meliorando, messes augendo, captivos fugando, naves destruendo et frangendo, divicias 30 sociorum dividendo et destruendo et captivos interficiendo.

21 Vicesima mansio dicitur Nahaym. Et incipit in gradu 4 minuto 17 secundo 10 Sagittarii, et terminatur in gradu 17 minuto 8 secundo 46 eiusdem. In hac vero mansione facias ymagines ad bestias pravas et inobedientes domandas, euntes in carreriis cito revertendum, quosvis homines veniendum quo queris, 35 bonos homines ad invicem sociandos, carceres captivis firmandum et eis mala inferre et divicias sociorum damnandum.

22 Vicesima prima mansio dicitur Elbelda. Et incipit in gradu 17 minuto 8 secundo 46 Sagittarii, et durat usque ad finem eiusdem. In hac autem

^d p. 20, 16–18 om.

mansione facias ymagines ad firmandum edificia, messes crescendas, et qui in eis lucrati fuerint denarios firmiter retinendo, euntes per vicos salvando et uxorem a proprio marito separando.^e

23 Vicesima secunda mansio dicitur Caadaldeba. Et incipit in primo gradu
 Capricorni, et durat usque ad gradum 12 minutum 51 secundum 26 eiusdem. 5
 p. 22 In ista mansione facias ymagines ad infirmitates | sanandas, inter duos
 homines discordiam ponendum,^f servos et captivos fugiendum, inter socios
 benevolenciam habendum et captivos evadendum.

24 Vicesima tertia mansio dicitur Caaddebolach. Et incipit in 12 gradu 51
 minuto 26 secundo Capricorni, et finitur in 25 gradu 42 minuto 52 secundo 10
 eiusdem. In ista vero mansione facias ymagines ad infirmitates sanandas, ad
 amicos iungendum, virum ab uxore dividendum, captivos evadendum et de
 carceribus fugiendum.

25 Vicesima quarta mansio dicitur Caadaçohot. Et incipit in 25 gradu 42
 minuto 52 secundo Capricorni, et durat usque ad gradum 8 minutum 34 15
 secundum 28 Aquarii. In ista vero mansione facias ymagines ad mercimonia
 meliorandum et ex eis lucrandum, inter uxorem et maritum benevolenciam
 habendum, milites ex inimicis victoriam reportandum, sociorum divicias
 damnandum et magisterio obviandum ut non compleantur.

26 Vicesima quinta mansio dicitur Caadalhacbia. Et incipit in gradu 8 minuto 20
 34 secundo 28 Aquarii, et terminatur in gradu 21 minuto 25 secundo 44
 eiusdem. In hac autem mansione facias ymagines exercitus circa civitates et
 villas apponendo, ex inimicis vindictam capiendo ipsisque mala quantum
 p. 23 libuerit inferendo, nuncios invitando | nunciaturas complere et ut cito
 revertantur, uxorem a viro dividendo, messes damnando, virum cum uxore 25
 et uxorem cum viro ligare ne ad invicem valeant commisceri, quodcumque
 membrum humani corporis volueris ligando ut ex eo se iuvare non possit,
 captivorum carceres magis affirmando; et est bona ad edificia compensanda.

27 Vicesima sexta mansio dicitur Almiquedam. Et incipit in gradu 21 minuto
 25 secundo 44 Aquarii, et finitur in gradu 4 minuto 17 secundo 10 Piscis. In ista 30
 vero mansione facias ymagines pro vinciendo homines ut se ad invicem
 diligant, euntes in carreriis salvando,^g edificia et carceres captivorum
 firmando et ipsis mala inferendo.

28 Vicesima septima mansio dicitur Algarf almuehar. Et incipit in 4 gradu 17
 minuto 10 secundo Piscis, et finitur in gradu 17 minuto 8 secundo 36 eiusdem. 35
 In ista vero mansione facias ymagines ad mercimonia augenda et in eis luca
 acquirenda, socios associandum, messes augendum, infirmitates sanandum,
 cuiuscumque volueris divicias perdendum, edificia ne fiant impediendum,

^e p. 21, 16–17 om.^f p. 22, 1–2 om.^g p. 23, 7 om.

navigantes per mare periclitandum, carceres captivis prolongandum et cuicumque volueris mala faciendum.

29 Vicesima octava mansio dicitur Arrexhe. Et incipit in 17 gradu 8 minuto 36 secundo Piscis, et durat ad finem eiusdem. In ista autem mansione facias ymagines ad mercimonia augenda, civitates obsidendas, messes crescendas, 5 res compensandas, et ad perdendum iocalia, et thesauros perdere faciendum, euntes per carrerias ut sani vadant et cum salute redeant, inter virum et uxorem pacem et concordiam infundendum, carceres captivorum firmandum ipsisque et navigantibus in navibus mala inferendum.

p. 24 30 | Sapientes vero Indi has 28 mansiones pro radice tenebant in omnibus 10 eorum operibus et electionibus.^h

31 Et radix huius est ut aspicias in omnibus operibus bonis Lunam esse salvam a Saturno et Marte et eorum aspectibus et a Solis combustione; et iungatur fortunis bonis aspectibus — trino videlicet aut sextili aspectu. Et in omnibus his aspicias quod Luna separetur a fortuna et alteri fortune iungatur. Et e 15 converso facias in malis operibus.

32 Et oportet operatorem artis magice esse credentem in suis actibus sine aliqua dubitatione operis quia ista est dispositio operantis qui bene disponatur ad recipiendum opera predicta et virtutes ex illis quas facere intendit. Et talis dispositio, scilicet istius maneriei, non potest esse nisi in homine tantum; sed 20 dispositio que est in aliis sensibilibus est quemadmodum recipiunt sensitivum suis propriis naturis sicut cera leviter recipit formas impressas in ea, et quemadmodum recipit demonium demoniacus virtute alterius propter quod corpus eius est dispositum ad recipiendum tale demonium; et hoc propter debilitatem membrorum impotencium ad resistenciam talium 25 faciendam. Et similiter invenitur dispositio debilitatis loco fortitudinis quemadmodum est dispositio quam oportet in rebus ex quibus ymagines componuntur; omnia enim sunt disposita ad recipiendum aliquod opus congruum eis. Et hec est radix in istis operibus, et omnes concordati sunt in ea. Et quando fuerit dispositio ad recipiendum talia, erit receptio facta; et cum 30 fuerit receptio, erit opus patens et manifestum, et figura recipiet fortitudinem. Et erit opus quod queris quousque materia et forma erunt in unum coniuncte ut unitur figura hominis in speculo et aqua et sicut est unitas spiritus cum corpore.ⁱ

p. 25 33 | Et cum facere volueris opus tuum in die, disponas ut Luna sit in ascendente 35 et ascendens sit ex signis diurnis; et si fuerit in nocte, sit ascendens signum nocturnum. Et si fuerit ascendens ex signis directe ascendentibus, erit opus magis leve et certum; et si fuerit ascendens ex signis tortuose ascendentibus, gravius erit opus. Et ideo melioramentum et eorum nocumentum est ex

^h p. 24, 2 om. ⁱ p. 24, 16—p. 25, 3 om.

aspectibus fortunarum; ut si ascendens esset ex signis directe ascendentibus et infortuna esset in eo, damnificat et destruit opus et gravat eum in esse, et si fuerit ascendens ex signis tortuose ascendentibus et in eo fortuna vel ipsum aspiciat bono et amicabili aspectu, erit illud opus leve ad faciendum, et similiter^j quando ascendunt signa diurna in nocte et nocturna in die et fortune aspicientes ea dirigunt et fortificant; et si aspexerint infortune destruunt. Et illum qui intendit ymaginem facere oportet quod omnino cognoscat signa tortuose ascendencia et directe, fixa et mobilia et communia, diurna et nocturna, planetas fortunatos et infortunatos et quando Luna est salva ab accidentibus sibi contradicentibus; et cognoscat quibus ymaginibus sint appropriati planete et omnia signa.^k Et caveas tantum quantum poteris operandi opera ad bonos effectus pertinencia Luna existente eclipsata ac eciam sub radiis Solis per gradus 12 ante vel retro. | Et eodem modo salvabis^l a Saturno et Marte et quod ipsa non sit descendens in latitudine meridionali quando egreditur dictos 12 gradus superius nominatos; et illud idem in opposicione.^m Et caveas similiter ut non sit minuens cursu et tarda, quod est quando incedit minus 12 gradibus in die, quia tunc assimilatur motui Saturni, et quod non sit in via combusta, quod est magis cavendum — videlicet a 18 gradibus Libre usque ad 3 gradum Scorpionis — nec in fine signorum, qui sunt termini infortunarum, nec cadens ab angulo medii celi — videlicet in nona domo. Quod si forte contingeret in aliquibus operibus expresse necessariis que nullatenus expectari possent usque ad adaptacionem Lune ab omnibus supradictis infortuniis, ponas Iovem et Venerem in ascendente vel medio celi quia ipsi rectificant infortunia Lune. Et scias quod quicquid dicimus non dicimus nisi ad discooperiendum secreta que in libris sapientum sunt scripta. Et rogamus Deum omnipotentem quod sua pietate et mercede liber iste non perveniat nisi ad sapientum et bonorum virorum manus. Tu autem custos esse debes operis predicti ut nemini reveles indigno.

Capitulum quintum. De exemplis propositiionum et eis quibus indigemus ad faciendum ymagines

r Cum ymaginem facere volueris ad amorem inter duos ponendum et quod eorum amor et dilectio habeat roboris firmitatem, facias ymagines amborum in suis similitudinibus. Et fiant in hora Iovis vel Veneris, et Caput Draconis sit in ascendente, et Luna sit cum Venere vel eam aspiciat bono aspectu, et dominus 7 domus aspiciat dominum prime domus trino aut sextili aspectu. Et postea dictas ymagines insimul iunge amplexatas et subterra eas in loco alterius eorum — illius scilicet quem vis ut magis diligat alium.ⁿ Et fiet quod volueris.

^j p. 25, 10 om.

^k p. 25, 15 om.

^l p. 26, 1 om.

^m p. 26, 4 om.

ⁿ p. 26, 16–17 om.

- p. 31 2 | Ymagines ad generandum pacem et amorem inter duos. Facias duas ymagines sub ascendente eius interrogacionis. Et fortunabis ascendens et decimam domum, et removeas infortunab ab ascendente, et ponas dominum decime domus fortunam et ipsum aspicientem dominum ascendentis de trino vel sextili aspectu. 5
- 3 Hic autem patefacere intendo aliqua necessaria in aspectibus. Dico enim quod aspectus trinus est complete dilectionis, cuius ratio est quod omne signum ignee nature aspicit aliud eiusdem nature trino aspectu, et signum terre nature aspicit aliud eiusdem nature trino aspectu, et similiter intelligendum est de signis aereis et aquaticis; et ex ipso aspectu completur 10 perfecta amicitia. Et aspectus sextilis est medie amicitie propter quod signa isto aspectu se aspiciencia concordantur in naturis activis et non passivis et ista de causa vocatur aspectus medie amicitie. Et aspectus quartus est medie inimicitie quia aspiciunt se ex duabus naturis contrariis. Et aspectus oppositus est perfecte inimicitie eo quod signa se aspiciencia contrariantur ad invicem in 15 omnibus quatuor qualitatibus naturalibus. Nunc autem redeamus ad nostrum propositum.
- 4 Et dico quod facias secundam ymaginem: si fuerit pro duobus amicis, cuius ascendens sit undecima prime domus predictae ymaginis prime; et si fuerit vir et uxor inter quos volueris amicitiam generare, sit ascendens secunde 20 ymaginis septima domus prime. Et facias quod dominus ascendentis illius qui querit redire ad amicitiam aspiciat dominum ascendentis alterius bono aspectu et quod bene recipiatur ab eo bona receptione. Postea iungas ymagines et ipsas sub terra in loco illius qui querit amicitiam; et erunt amici abinde ut antea. 25
- p. 32 5 | Ymago ad amorem inter duos ponendum. Facias duas ymagines ascendente prima facie Cancri, et Venus in ea, et Luna in prima facie Tauri et in undecima domo. Et cum ymagines sic feceris, adiungas eas amplexatas ad invicem et sub terra eas in loco alterius eorum. Et diligunt se et habebunt amorem durabilem inter eos. Et istas appellant figuras alterationis, et de eis 30 loquitur Ptolomeus in libro Centiloquii verbo 33. Et nos locuti erimus de hoc in libro quarto huius nostri voluminis; ibi enim explanabimus, si Deus voluerit.
- 6 Ymago ad amorem durabilem. Facias duas ymagines, et ponas fortunam in ascendente et Lunam in Tauro iunctam Veneri. Et scribas in una ymagine 35 cifram — videlicet figuram algorismi que talis est: 0 — 220 vicibus, | ipsamque figuram scribas in alia ymagine 284 vicibus. Et ambas iungas insimul se amplexantes;° et tunc erit completus amor durabilis inter eos.^P
- p. 33

° p. 33, 2 om.

^P p. 33, 3 om.

- p. 28 7 | Ymago ut reges et magnates quemcumque volueris diligant. Facias ymaginem in forma illius hominis et in nomine suo hoc modo. Fortunabis ascendens fortuna forti que non sit cadens, retrograda aut combusta, et dominus ascendentis sit fortis et in bono esse et directus et in sua exaltacione,
- p. 29 et dominus 10 aspiciat dominum ascendentis trino vel sextili aspectu⁹ | cum 5
receptione forti; et quod dominus ascendentis sit in signis imperantibus et dominus 10 sit in signis obedientibus. Et quamdiu ille pro quo facta fuerit supradicta ymago penes habuerit eam, diligetur et honorabitur et quicquid querit a dominis quibus commiscetur habebit.
- p. 30 8 | Ymago ut dominus diligatur a suis hominibus et semper obediant ei. 10
Facias duas ymagines, quarum unam facias in hora Iovis, et Luna Solem aspiciente bono aspectu et separata ab infortuniis; et ponas Caput Draconis in ascendente.^r Deinde facias aliam ymaginem cuius ascendens sit quinta domus ab ascendente prime ymaginis, et hoc in hora Veneris; et Caput Draconis sit in ascendente vel aspiciat ipsum ascendens bono aspectu, et hoc in hora Lune; et 15
Luna sit libera ab infortuniis. Et subterra ymagines sub ascendente aliquorum signorum fixorum in hora Saturni. Et cum hoc feceris, amabitur ab omnibus suis subditis, et ei obedient.
- p. 29 9 | Ymago ut servus diligat dominum suum. Fiant due ymagines, quarum una fiat in hora alicuius planetarum alciorem; et ascendens sit ex domibus 20
alicuius predictorum planetarum alciorem, et Luna crescens lumine, et Caput Draconis in ascendente, 4, 7, vel 10 domo. Et secundam ymaginem facias in hora alicuius planetarum inferiorum, cuius ascendens sit 10 domus ascendentis alterius ymaginis hic nunc nominate, et Cauda Draconis sit in ascendente, 4, 7, vel 10 domo. Et quando istas duas ymagines hoc modo 25
feceris, eas insimul amplexatas adiunge, et subterra eas in loco illius qui amorem alterius querit.^s
- p. 28 10 | Ymago ad habendum dignitatem a domino. Facias ymaginem, et fortunabis ascendens et 10 et dominum ascendentis similiter, et remove infortunas ab ascendente et eius domino, et ponas fortunam in 11 domo 30
aspicientem ascendens et eius dominum bono et laudabili aspectu, et quod dominus decime domus cum domino ascendentis se ad invicem aspiciant bono aspectu cum receptione. Et cum ymaginem sic perfeceris, teneas eam tecum secrete ne ab aliquo videatur; et cum iveris coram domino et ab eo officium vel dignitatem quesieris, habebis. 35
- 11 Ymago ad augmentandum divicias et mercancias. Facias ymaginem, et fortunabis ascendens et 10 et eorum dominos dominumque domus domini ascendentis et dominum domus domini 10, Lunam et dominum domus eius. secundam quoque domum et eius dominum; et dominus 2 domus sit receptus

⁹ p. 28, 19—p. 29, 1 om.^r p. 30, 11 om.^s p. 29, 8 om.

a domino ascendentis trino vel sextili aspectu, et fortuna sit in 2 domo; et ponas partem fortune in ascendente vel 10, et dominus partis ipsius fortune ipsam aspiciat bono aspectu. Fortunabis quoque 11 et eius dominum. Et cum hanc ymaginem sic feceris, custodias eam tecum tenendo secreta ut a nullo videatur, et lucraberis in quantis facies et habebis bonum in omnibus momentis tuis. 5

p. 27 12 | Ymago ad augmentandum civitates ut ad bonum pergant. Facias ymaginem, et fortunabis ascendens et 10 et eius dominum, et fortune ipsum aspiciant, et fortunabis dominum domus 2 et dominum 8 domus, et dominus ascendentis sit fortunatus, et quod fortune aspiciant eum; et fortunabis 10 dominum domus domini ascendentis et Lunam et dominum domus Lune. Hac vero ymagine sic completa ut dictum est, eam subterra in medio eius civitatis; et fiet quod queris.

p. 29 13 | Ymago ad acquirendum amorem alterius. Facias duas ymages, quarum unam facias in hora Iovis et ascendente Virgine et Luna crescente lumine, 15 ipsamque ponas in ascendente, 4, 7, vel 10 domo. Secundam vero ymaginem fac hora Veneris se aspicientis cum Iove; et infortune sint cadentes ab ascendente, et quod ascendens istius ymaginis sit 7 domus predictae, et dominus ascendentis ipsius aspiciat dominum ascendentis prefate trino vel sextili aspectu. Et quando ipsas hoc modo feceris, adiungas eas amplexatas ad 20 invicem, et subterra eas in loco illius qui vult acquirere amorem et dilectionem.

p. 27 14 | Ymago ad destruendum inimicum. Fiat ymago in forma et similitudine illius quem vis male tractare in hora Martis, Luna existente in Scorpione; et quantumcumque poteris infortunabis ascendens ponendo infortunas in 25 ascendente vel ipsum aspiciant malo aspectu, et quod infortune et dominus ascendentis se invicem aspiciant; et quod quantum poteris infortunabis dominum 4 domus et dominum ascendentis, et se ad invicem aspiciant; et infortunabis dominum ascendentis in domo 4, vel quod sit receptus ab infortuna in 4 domo vel in ascendente. Et cum hoc feceris, eam subterra capite 30 inferius posito extra civitatem in qua ille tuus inimicus manet; et fiet quod queris.

15 Ymago ad destruendum civitatem. Fiat ymago sub hora Saturni eo quod est infortuna sub ascendente illius civitatis, et infortune sint in eo et cum domino ascendentis et cum domino domus domini | ascendentis similiter; et removeas 35 fortunas ab ascendente et eius domino et a triplicitate ascendentis necnon a 4, 7, et 10 similiter. Et cum ymaginem sic feceris, subterra eam in medio civitatis; et videbis mirabilia.

p. 29 16 | Ymago ad impediendum edificia ut non fiant. Facias duas ymages, quarum unam facias in hora Solis et ascendente Leone et alteram hora Lune et 40 ascendente Cancro; et quod Luna sit crescens lumine et sit salva ab infortuniis

et velox cursu. Et cum ipsas feceris, subterra eas hora Veneris; et impediatur edificium.

- p. 30 17 | Ymago ad fugandum detentum in carcere. Facias ymaginem in forma illius carcerati quem volueris extrahere in hora Lune, ipsa crescente lumine, veloci in cursu et separata ab infortuniis. Et subterra eam sub ascendente 10 5
domus illius civitatis ponendo faciem ymaginis versus domum illius carceratum detinentis.
- 18 Ymago ad destruendum inimicum. Facias duas ymagines, quarum unam facias in hora Solis et ascendente Leone et Luna cadente ab ascendente, et alteram facias in hora Martis et ascendente Cancro et Marte cadente a Luna; et facias eas ad similitudinem unius percucientis alteram.^t Et subterra eas in hora Martis prima facie Arietis ascendente. Et cum hoc feceris, operari poteris tuis inimicis per quemcumque modum.^u
- 19 Ymago ad fugandum hominem quemcumque a suo loco. Facias ymaginem sub ascendente | aliquorum signorum tortuose ascendencium; et eius dominus 15
sit cadens ab ascendente, 4, 7, vel 10 domo, et Luna sit cadens similiter. Et subterra ymaginem in quadrvio vie combuste, et ponas faciem ymaginis versus locum a quo volueris separare ipsum; et videbis mirabilia.
- 20 Ymago ad separandum duos amicos ab invicem. Facias ymaginem sub ascendente quovis, et ponas | infortunam fortem in ascendente et 10 domo, et 20
infortunabis dominos ascendentis et 10 domus; et infortune aspiciant eos ex 4 vel opposito aspectu; et facias fortunas cadentes ab ascendente et 10 domo et ab eorum dominis. Aliam vero ymaginem facias in omnibus et per omnia prout superius dictum est. Et subterra eas in loco in quo moratur alter eorum sub ascendente signi fixi infortunati a Cauda Draconis vel altero infortunio. Et 25
cum ista feceris, odient se et numquam ad invicem se diligant.
- 21 Ymago ad faciendum in iram regis cadere quem volueris. Facias duas ymagines secundum doctrinam predictarum ymaginum; et quod dominus ascendentis sit cadens a domino 10 domus vel infortunatus ab eo, et quod aspiciat dominum domus 4 ex 4 vel opposito aspectu. Et subterra eas sub 30
ascendente aliquorum signorum fixorum infortunato. Et cum hoc feceris, rex odiet illum.
- p. 33 22 | Ymago ad capiendum multos pisces. Fac ymaginem in forma piscis existentis in illo flumine, et facias ascendente Pisce; et Iupiter in eo, et dominus hore sit Venus. Et facias eam in hunc modum: facias primo caput ipsius et 35
corpus, et postea caudam, et iungas ea insimul hora predicta. Et fac unum stilum argenteum subtilem, et ponas ymaginem in capite stili; et facias unum urceum sive aliud vas habens os strictum de plumbo, in cuius medio ponas stilum erectum et ymaginem piscis in summitate stili. Deinde predictum vas

^t p. 30, 6–7 om.^u p. 30, 8 om.

impleas aqua eiusque os claudas cum cera ne aqua vasis valeat exire. Postea proice vas in fundo fluminis. Omnes vero pisces qui fuerint ex illa parte congregabuntur ad eum.

p. 35 23 | Ymago ad capiendum pisces. Dixit Alhanemi in quodam libro istius artis quem ipse habebat et ipse expertus fuit; et invenit quod erat veritas. Et dixit sic: facias ymaginem in figura piscis, et funde eam secunda facie Piscis ascendente; et Luna una cum Mercurio sit in ascendente; et fiat hoc in hora Lune. Et cum hec ymago sic fuerit facta, proice eam in flumine cum piscari volueris; et videbis mirabilia quia multitudo piscium in illo loco congregabitur. 5 10

p. 33 24 | Ymago ad fugandum scorpiones. Facias ymaginem scorpionis ex auro purissimo in hora Solis, et Lunam ponas in ascendente, 4, 7, vel 10, ipsa in Tauro existente, Aquario, vel Leone, quorum melius est Leo quia eius natura magis contraria est scorpionis; et Sol sit in Leone, Saturno existente retrogrado. Et primum facias caudam, postea pedes, deinde manus, ultimo vero caput. Et multum aspicias in ista diversitate et intelligas eam bene, quia iuvabit te in omnibus operibus. Et quando ista membra sic feceris, ponas manum sinistram in loco manus dextre et pedem dextrum in loco pedis sinistri, ponasque caput ipsius in loco proprio erectum et caudam similiter. Post hec facias spinam, et ipsam ponas inversam supra suum spinacium et capita spinarum posita in propriis locis; et ipsa cum cauda percuciat semet ipsam. Et | quando ymaginem feceris hoc modo, subterra eam in lapide perforato, et sit de minera. Postea subterra lapidem in nobiliori loco civitatis; et fugient ab illo loco, et non appropinquabunt loco ymaginis per 45 miliaria ex quacumque parte. 15 20 25

p. 34 25 Ymago ad percussiones scorpionis sanandas. Facias ymaginem scorpionis in lapide de bezahar, et hoc in hora Lune, ipsa existente in 2 facie Scorpionis, ascendente Leone, Tauro, vel Aquario. Ipsamque petram ligabis in annulo aureo, et cum illo sigillabis incensum mollificatum in supradicta constellatione. Et dabis bibere percusso unum ex illis sigillis incensi; et sanabitur statim, et sedabitur dolor. 30

26 Et dixit quidam qui semper laboravit ad predicta probandum et istas sciencias, qui venit de terra Nigrorum, qui probavit scribere unum nomen in tabula latonis ipsamque tenebat cum eo. Et quando aliquis percuciebatur a scorpione, lavabat ipsam tabulam in aqua et ipsam dabat percusso in potu; et statim sanabatur, et sedabatur dolor. Dixit etiam ipse quod quando deficiebat ei tabula latonis, scribebat nomina in scutella limpida cum creta qua scribi poterat quemadmodum crocus et similia que possunt bibi. Et lavabat eam cum aqua et dabat in potu infirmo; et statim dolor cessabat. 35

27 Et nisi esset ex metu prolixitatis verborum, narrarem mirabilia que ipse fecit cum istis nominibus, quia homines quibus dedit ea in potu sunt in 40

maxima quantitate, et non possem eos breviter narrare. Tamen quia vidi
 experienciam istorum nominum, ipsa nomina in isto libro nostro et in
 presenti capitulo narrare decrevi. Et sunt ista: zaare zaare raam zaare zaare
 fegem bohorim borayn nesfis albune fedraza affetihe taututa tanyn zabahat
 aylatricyn haurane rahannie ayn latumine queue acatyery nimieri quibari 5
 yehuyha nuuym latrityn hamtauery vueryn catuhe cahuene cenhe beyne ✠.
 Et predicta nomina debent scribi in septem lineis precise, nec plus nec minus,
 et signum Salomonis in capite septime linee. Et dicunt aliqui quod debent
 scribi prima die Iovis mensis Maii, et dicunt alii quod scribantur in prima die 10
 Iovis cuiuscumque mensis volueris; et ego vidi scribi ea in quacumque die
 placuerit. Et caveas tibi ne erres in ipsis nominibus nec in formis nec in figuris
 eorum ut error non cadat in eis. Et nomina que sunt scripta bohorim vidi
 sapientem scribere nohorim, scilicet cum n, sed ego recollegi ea cum b ut
 superius dixi. Et hoc dico tibi ut secreta huius sciencie sint tibi manifesta.

28 Ymago ut homines cum uxoribus diligantur. Facias ymaginem puelle 15
 metallo frigido et sicco, et facias eam sub ascendente Virginis et Mercurio in ea
 existente et in circulo augis necnon et ipso existente almutaz in figura; et
 disponas hoc opus in hora Mercurii. Et sic facies quousque compleatur
 ymago. Postea facias aliam ymaginem in figura iuvenis, et facias ipsam 20
 Mercurio existente in Virgine redeundo ad locum prime ymaginis vel ipso
 existente in Geminis; et caveas a diversitate ascendentis — videlicet quod si
 Mercurius est in Virgine non ponas signum Geminorum in ascendente, vel
 Mercurius in Geminis non ponas Virginem in ascendente; sed qualecumque
 posueris in ascendente, Mercurium ponas in eo. Et quando duas ymagines hoc 25
 modo perfeceris, adiungas eas amplexatas, et ponas manus cuiuslibet earum in
 costis alterius; et omnia operentur in hora Mercurii tam in ascendente Virginis
 quam Geminorum. Et cinge ymagines cum cingulo illius metalli quo fudisti
 eas, et subterra eas in vico civitatis magis populato. Et quando hoc feceris,
 adiungentur homines mulieribus et habebunt bonum amorem ad invicem.
 Similiter facias quando aliquis querit diligere aliquam ut ab ea diligatur, 30
 subterrando eas in loco quo volueris coniungi.

p. 27 29 | Ymago ad destruendum civitates, domum et alia. Facias ymaginem sub
 ascendente illius civitatis, si sciveris, vel sub ascendente illius interrogacionis;
 ipsumque ascendens et 4 necnon et dominum ascendentis et Lunam et
 dominum domus Lune et dominum domus domini ascendentis, decimamque 35
 et eius dominum infortunabis. Cum autem supradictam ymaginem feceris,
 eam in medio civitatis subterra; et fiet quod queris.

p. 35 30 | Ymago ad faciendum ut phisicus lucretur.^v Facias in lamina stannea
 ymaginem hominis sedentis in cathedra, habentis opera phisice; faciasque

^v p. 35, 5-6 om.

aliam ymaginem hominis stantis in pedibus, ante ipsum habentis urinale in suis manibus in actu et consilium petentis ab eo. Ipsasque ambas ymagines facias sub ascendente Tauri vel Libre, Marte in ascendente et Capite Draconis in medio celi. Et quando hec feceris, fac ipsam laminam ymaginem habentem iacere in loco quo volueris homines venire; et videbis mirabiliter trahere homines ad illum locum.

31 Ymago ad multiplicandum messes et plantas. Facias in lamina argentea ymaginem hominis sedentis, in circuitu eius messes, arbores et plantas; et hanc facias ascendente Tauro, et Luna in hoc a Sole eunte versus Saturnum. Ipsamque subterra quo libuerit loco; et omnia seminata et plantata ibidem crescent bene et velociter absque damnacione aliqua tam bestiarum quam avium, tempestatis vel alterius cuiuscumque maneriei nocumenti messium.

p. 36 32 Ymago ad sanandum infirmitates lapidis. Facias ymaginem leonis in lamina auri purissimi tenentis in ipsius manibus | lapidem ac si tripudiaret cum eo; ipsamque facies in hora Solis primo gradu secunde faciei Leonis ascendente.^w Et qui languens hanc tabulam secum detulerit statim liberabitur. Et hoc sepiissime probatum est.

33 Ymago ad eiciendum infirmitates melancolicas et facinora, si volueris remove infirmitates mechanicas cuiuscumque queris, sanitatem firmare quousque sit bene roborata, et ad retrahendum ne maleficia maleficient cui volueris. Facias ymaginem in argento purissimo in hora Veneris, Luna existente in ascendente, 4, 7, vel 10 domo et aspiciente Venerem bono aspectu; et dominus sexte domus aspiciat fortunam trino vel opposito aspectu, et dominus octave in 4 aspectu Mercurii. Et cave ne ipse Mercurius sit retrogradus, combustus nec ab infortuna aspectus. Ipsamque facies in ultima hora dominice diei; et dominus hore sit in 10 ab ascendente. Et cum ipsam feceris hoc modo, dictas infirmitates retrahet.

p. 37 34 Scias quod virtutes ymaginum et earum potencie ipsarumque effectus quos habent in se ipsis non sunt nisi ex corporibus celestibus, et quando ipse ymagines fiunt secundum motus celestes non invenies quicquam impediens vel destruens eas. Et ea que necessaria sunt ad observandum in fundendo ymagines est quod facias eas ad amorem et amicitiam Luna existente cum fortunis completa lumine; et advertas ne facias aliquid in predictis Luna cum infortunis existente et lumine diminuta. Exemplum ad idem. Facias ymaginem ad amorem et dilectionem et ad visitacionem regum et dominorum sublimiorum in die Lune, | completa lumine ipsa existente in Sagittario, Tauro, Cancro, vel Pisce (et si fuerit in Capite Draconis erit forcior in opere), et ipsa semper existente in mansione fortunata^x et operi appropriata, et quod ipsa Luna sit iuncta Veneri in hora Iovis, ipso Iove existente in Pisce,

^w p. 36, 2 om.

^x p. 37, 2-3 om.

Sagittario, vel Cancro et Luna cum eo. Et e converso facias ymaginem ad mala, scilicet Luna existente in mansione infortunata et cum planetis infortunatis vel aspiciente eos ex 4 aspectu vel opposito^y. Et quando sic feceris, adimplebitur opus tuum in omnibus que volueris. Et nota quod opera ymaginum nocturna sunt meliora diurnis in omnibus supradictis.

35 Et illud quod est necessarium in dictis operibus et sine quo aliquid complere non possumus est adiungere totam voluntatem et credulitatem operi taliter quod virtus spiritus cum virtute celi iungatur; et tunc omnia complebuntur cum effectu. Plato dixit in Libro amphorismorum: quando enim loquentis verbum cum intencione et credencia concordat, qui audit movetur; et e converso si contrarium feceris. Et hec radix est iungendi voluntatem cum credencia in oracionibus, et hoc est primum in petendo ea que petere volumus a domino quando orare debemus.

36 Et iterum necessario oportet ut istorum operum operacio lateat hominibus et lumini Solis nec operetur in loco in quo ingrediatur Sol, et quod aliquis nullam noticiam habeat de suis operibus nisi esset fidelis in sui amicitia et credens in opere, nec sit derisor nec incredulus in operibus et potenciis spirituum celi et suarum potenciarum que sunt potentes in hoc mundo, et quod opera fiunt ex eis spiritibus. Et ad verificandum quod dixit Thebit ben Corat in libro quem composuit De ymaginibus, qui sic ait: sciencia ymaginum est nobilior pars astronomie. Et subdit: corpus caret vita deficiente spiritu. Et hoc dixit propter ymagines que non fiunt temporibus congruis et opportunis, que non erant apte ad recipiendum spiritus planetarum, et tunc erunt similes corporibus mortuis in quibus non est spiritus. Et quando | fiunt congruis temporibus debitis et opportunis, recipiunt spiritus et infusiones virium planetarum et erunt similes corporibus viventibus ex quibus postea sequenter mirabiles effectus.

p. 38

37 Aristoteles dixit in suis libris ymaginum: melius et alcius quod habeant ymagines ex 7 planetis provenit, et durabilius est quando aspicit fortuna. Vult enim dicere protrahendo spiritus et virtutes celi in terra. Et iterum dixit quod sunt nomina spirituum que, quando quis e^r invocat et ipsos trahere voluerit spiritus, quod descendant, et eorum virtutes in sua hora interficiant illum nisi fuerit bene instructus et sapiens in natura illius spiritus et planete illi operi congruentis ad trahendum ipsum, et quod recipiat eum ad corpus.

38 Et per hunc modum est illud quod referunt illi qui operantur nomine maiori, qui dicunt se mutare virtute eorum res a naturis propriis, et faciunt mirabilia in mundo; et maior pars illorum qui operati sunt nomine predicto in hoc sunt discordati. Et ego feci unum librum istius nominis et quomodo

^y p. 37, 5 om.

ipsum intelligere debeamus, et exposui hoc in exposicionibus cuiuslibet eorum.

39 Et volo redire ad dictum Aristotelis dicentis se locutum fuisse in dictis nigromancie quamvis non est aliquid circulum celi excedens nec simile posse habeat ad trahendum spiritus, sed verba non habent tale posse nisi hoc esset ex precepto Dei gloriosi et alti, qui movet ipsos suo precepto ad terram divertendo mittensque ipsos ad centrum terre. Et hoc ait Aristoteles.² 5

p. 39 40 | Et omnes sapientes qui in hac sciencia locuti sunt concordant quod verba cum oracionibus in operibus ymaginum iuvant ad complendum res et operationes. Thoos sapiens ait: verba in ymaginibus sunt quemadmodum spiritus in corpore moventes spiritus et potencias versus illud opus; quanto magis verbum illius qui operatur iungitur voluntati et certitudini ipsius operantis quia tunc ex isto elemento nobili fit id cum quo complentur ymagines et verba que diximus. Et ea que hic intendere dicimus sunt que loquuntur verbis convenientibus illis operibus que in nostris considerantur voluminibus.⁴ 10 15

41 Exemplum quod si operaberis in ymagine amoris et unitatis hoc modo loquaris: iungatur talis N. cum tali N. quemadmodum iunguntur ignis et aer et aqua et terra; et moveatur spiritus talis versus talem quemadmodum radius solaris movet lucem mundi et suas virtutes; et componat talem et sua opera in visione talis quemadmodum celum est cum suis stellis compositum et arbores cum suis floribus. Et ponas spiritum talis altum et sublimem super spiritum talis ut aquam super terram; et quod dictus talis non habeat posse comedendi, bibendi, tripudiandi nec letandi absque tali. 20

42 Et si feceris opus tuum ad separandum unum ab alio vel ad ponendum inimiciciam inter eos, dicas sic: divides et abscindas inter talem et talem per virtutes istorum spirituum et planetarum quemadmodum lux dividitur a tenebris; et postea: intret inter eos inimicicia et mala voluntas ut ignis et aqua ad invicem inimicantur. 25

43 Et si feceris ad iungendum aliquem cum aliqua muliere aut cum pluribus aliis, dicas sic: liget te spiritus voluntatis talis vel talis mulieris (si pro una muliere feceris) vel omnibus aliis (si pro omnibus feceris), et capiat hoc opus per vim et potencias spirituum et planetarum quemadmodum cumulatio et ligamenta moncium eorumque lapidum. 30

p. 40 44 | Et si hoc feceris ad aliquem ligatum dissolvendum, sic dicas: disligetur et dissolvatur et destruatur ligamentum spiritus voluntatis talis qui est ligatus et constrictus talis vel talium mulierum in virtute spirituum et planetarum quemadmodum cera liquatur igne et ut Sol destruit tenebras et suos spiritus et sicut consumitur nix calore Solis. 35

² p. 38, 15-16 om.

⁴ p. 39, 6 om.

45 Et si volueris prohibere ne homines mala loquantur de te vel alio quocumque volueris, dicas sic: cooperias talem cooperimento luminis lucentis, et amputes linguas hominum a se, et cooperias eorum oculos cooperimento spirituum trahencium a se malas incantaciones. Et amputentur eorum lingue et male voluntates. 5

46 Preterea si hoc feceris ut de aliquo male dicatur et odiatur ab hominibus, dicas sic: corrumpatur et destruat talis per virtutem et potenciam istorum spirituum et planetarum quemadmodum solaris radius destruit et corrumpit nubium spissitudinem et densitatem, et ponat spiritus suos malignis hominum linguis affixos ut ipsum corrumpant quemadmodum sagitte a 10 balistis proiecte corrumpunt corpora.

47 Et advertas quod dum aliquid operaberis ex predictis non erres in aliquo predictorum inconvenientibus ipsis operibus quibus operaberis; imo loqueris in rebus augmentibus opera tua et quibus adimpleantur.^b

48 Et custodias predicta bene et diligenter quia magnum proficuum et utilitatem in operibus ymaginum eris consecutus; ex eis procedendo et advertendo istis tramitibus poteris omnes componere ymagine mundi. Ea vero ex quibus ymagine construuntur debent esse similia et proporcionata nature eiusdem cuius componitur ymago sive ad bonum sive ad malum. Et ego dicere intendo post ista illud quod habet quilibet planetarum ex metallis, 20 animalibus, | arboribus, tincturis, suffumigacionibus atque sacrificiis cuiuslibet eorum. Et iuvabis te de quolibet eorum in omnibus operibus tuis quemadmodum phisicus multis medicinis et speciebus operatur et obediencia infirmi in dietis observandis et medicinis capiendis; per hunc modum phisicus attingit intentum. Nam tota radix istarum operacionum est ut aspicias 25 directiones planetarum et constellacionum. Antiqui vero sapientes Grecorum solebant aspicere planetam attendentes quousque esset in suo geuzahar proprio. Et ponebant ipsum in gradu medii celi, ipsumque suffumigabant suffumigacionibus illi planete competentibus, et sacrificia faciebant cum suis oracionibus ipsi congruentibus, et petebant quod volebant ipsumque 30 obtinebant. Similiter dicebant se operaturos cum planeta quando erat in auge; similiter faciebant quod volebant. Et est notandum quod predicta opera erunt magis firma si ille planeta habuerit potenciam in nativitate illius hominis pro quo operatur. Totum istud debes intelligere quia propter hoc poteris quod 35 volueris obtinere.^c

p. 41

p. 42

| Capitulum sextum. In quo gradu quilibet est in mundo et qualiter scitur quod homo est minor mundus et maiori mundo assimilatur.

^b p. 40, 11 om.^c p. 41, 9—p. 42, 4 om.

1 Scias quod sciencia est quid valde nobile et altum; et qui studet in ea et per
 eam operatur suam recipit nobilitatem et altitudinem. Et sciencia est
 quemadmodum sunt gradus quia scito uno scibili statim aliud apparet. Et ille
 est perfectus qui sciencie gradum attingit ultimum et ipsos gradus sciencie
 diligit et amat. Et tales appellantur philosophi Grece, Latine vero 5
 interpretantur sciencie amatores. Et qui in scienciis non laborat est
 defectuosus et debilis auctoritatis, et per consequens homo appellari non debet
 nisi nomine, forma et figura hominis. Postquam vero contingat sciencias
 inspicere ex quibus cognoscat quid sit ipsemet homo, et quod ipse est minor
 mundus similis mundo maiori et est corpus cum spiritu rationabili 10
 completum, animatum et rationale, et est quid separatum cum istis tribus
 spiritibus ab omnibus rebus mundi et animalibus omnibus in quantum est
 rationale. Et rationalis idem sonat quod cognitor quia possunt apprehendere
 contingencia, et determinare que non sunt vera, et intendere ea que sunt in
 mundo et quolibet loco (scilicet mundi) apprehendetur sua sciencia et suo 15
 sensu, et retinere sua vi et potencia ea que audit. Et per ista videt in suo sensu
 quid potest accidere in die et in homine vel in minori mundo quod idem est
 simile maiori cui assimilatur in sua forma et in rebus inventis in ipso. | Et
 similis est animalibus in omnibus rebus naturalibus, et est separatus ab
 animalibus in suis magisteriis et scienciis. Habet sex motus; habet ossa dura, 20
 omnia naturaliter in linea recta ordinata, que moventur a parte latitudinis;
 habet digitos et palmas linea recta compositas; et habet caput rotundum et
 estimacionem. Et recipit sciencias et scripturas, et invenit magisteria, et
 remittit omnia animalia; et ipse non remittitur ab aliquo. Ridet et plorat, et
 sonum tristicie in ploratu facit. Et est in eo virtus Dei et sciencia iusticie pro 25
 civitatibus gubernandis. Et est ymago habens intra se lumen eo quod eius
 corpus est ymago. Et est potens in spiritu et equalis in sui figura. Et ea que
 iuvant et nocent cognoscit. Operatur^d industria et arte, et similiter ab aliis
 industria et arte retrahitur. Et invenit magisteria subtilia et eorum subtilitates,
 et facit miracula et ymages mirabiles, et scienciarum formas retinet. Et est 30
 separatus ab omnibus aliis animalibus sensibilibus. Fecitque ipsum Deus
 compositorem et inventorem suarum sapienciarum et scienciarum et
 explanatorem suarum qualitatum et omnium rerum mundi receptorem
 spiritu prophetico sue sapiencieque thesaurum, intellectorem omnium rerum
 et coniunctionum in maiori mundo existencium. Et eciam ipse homo 35
 comprehendit omnes intelligencias et composiciones rerum huius mundi suo
 sensu, et ipse non comprehendunt eum; et omnia serviunt ei, et ipse nulli
 eorum servit. Et sua voce assimilatur unicuique animali quando ei placet, et
 facit similes formas eis suis propriis manibus, suoque verbo numerat et narrat

p. 43

^d p. 43, 7 om.

et explanat eorum naturas et opera. Et non est aliud animal quod habeat potencias intelligendi eum nec possit transformare voces suas nec ipsas assimilare ullis aliis vocibus quemadmodum gallus, canis et leo eorum voces transformare non possunt; et ipse homo sua naturali voce habet potenciam faciendi omnes alios sonos omnium animalium, et mutare formas eorum et similitudines quemadmodum voluerit. Et dirigit semetipsum in bonis moribus, et animalia alia in illis dirigit et eis ea ostendit. Et habet corpus densum et spiritum subtilem, propter quod habet unam partem subtilem et aliam grossam. Pars vero subtilis est vite, grossa mortis; nam medium ipsius est mobile et aliud medium fixum, et medium est figuratum et aliud non est figuratum, et medium ipsius est nox et aliud est dies, unum lux et aliud tenebra, unum palam et aliud absconsum, unum sentit et aliud non intendit nisi sensu, et unum deprimens et aliud depressum. Et ipse in malis verecundatur operibus, et facit ea que vult electione, et penitet se aliquorum operum. Et est compositus ex materia spissa et subtili; habet in se ex grossicie terre, subtilitate aeris, caliditate ignis et frigiditate aque, ex quibus efficitur equalis in motibus virtutis vitalis. Et cognoscitur caliditas ignis que est in eo ex caliditate que est in eo, et frigiditas aque ex frigiditate patente in ipso; et huiusmodi alia elementa cognoscuntur in eo ex qua quidem compositione.

2 Forma ipsius capitis celi forme, figure et rotunditati assimilatur. Et hominis forme omnia subtilia generaliter adiunguntur.^e

p. 50 3 | Et generalis forma hominis est archa forme spiritus in generali, et spiritus generalis est archa sensus generalis, et sensus generalis est archa luminis unde sensus procedit. Et nunc lumen est materia sensus generalis que est alior omnibus inferioribus, et materia semper est magis infima eo et est simplex erga eum.^f Et sic est homo completus ex forma composita hominis quia servitur ab omnibus aliis corporibus et ipse coniunctus est cum alia natura.

4 Et qui hoc scire desiderat complete debet esse simplex, declinans ad bonitatem, nitidus et liber ab omnibus sordiciebus corporis et ab omnibus cogitationibus quia homo sic dispositus potest suo sensu intendere et videre et istius rei certificari.

5 Iam autem locuti sumus in predictis quod deviamus ab intencionibus huius libri quia ista et isti sensus sunt radices rerum in quibus liber iste fundatur, qui est ex sciencia magice; quia si laboraveris semper in scienciis et intellectibus rerum et sensibus earum quemadmodum sunt, tunc quicquid sit nigromancia et magica intendere poteris et scire. Et secundum hoc loquitur Plato in libro quem ipse edidit qui vocatur Timeus, qui multum prolongavit verba et rationes in formis. Et hanc rationem exposuit multum bene eo quod

^e p. 44, 7—p. 50, 1 om.

^f p. 50, 4–5 om.

locutus est in occulto quemadmodum consuetudo sapientum est cooperire et celare sciencias suas taliter ut insipientes ad eas non valeant pervenire. Et similiter quidam alius sapiens nomine Zadealis idem fecit in libro suo, qui locutus fuit in eo cooperte et profunde.

6 Et celamentum et profunditas verborum est subtilitas sapientum in suis rationibus ut ea intendi non possint absque consideracione magna. Et in eis quiescere quousque intellectus coopertus extrahatur ab eis; et tunc extrahitur ab aliis intencionibus que intelliguntur ex primo intellectu et visione. Et hec sciencia dividitur in duas partes quarum una est manifesta, altera vero absconsa. Pars vero absconsa est profunda; et sunt sensus profundi qui non possunt intendi absque aliis antecedentibus | cum industria quousque hec ratio pateat et discooperiatur. Si aliquis autem in ipsa perscrutatus fuerit ut dictum est supra, habebit id quod desiderat, et ei aperietur occultum, et ad id attinget quod voluerit. Semite autem et vie ad ista obtinenda sunt multe; et aliquae ex eis sunt ad revertendum probacionem manifestam ad absconsam vel redire ramos ad radicem ut simul copulentur vel suos sensus componere et cogitaciones cum dictis credibilibus sanctorum hominum vel hominis sancti. Et isto modo habebis complementum et perfectionem, et attinges ad ea que volueris, et discooperietur tibi sensus celatus et manifestus in illis verbis. Et accipies quam libuerit viarum supradictarum ut ea ad sciencias attingere valeas et pervenire et discooperire abscondita — una predictarum viarum quia per hoc poteris quod volueris obtinere et intelligere sciencias et suos intellectus et intelligere omnia et omnes sensus suis ordinibus.

Capitulum septimum. In quo gradu quelibet res mundi est et de aliis multis profundis per sapientes occultatis que in hoc nostro libro discooperire intendimus.

1 Et omnia huius mundi sunt suis ordinibus ordinata quemadmodum subiungitur. Primum omnium rerum huius mundi nobilius, alcius et magis completum rerum inventarum in mundo est ipse Deus qui est factor et creator omnium. Postea sequitur in ordine sensus seu intellectus, post sensum spiritus, post spiritum materia; et ista sunt immobilia, inalterabilia et immutabilia de loco ad locum. Postea est celum nature, quod primum mobile motuum nuncupatur et quod est primum generacionis et corrupcionis que accidunt in mundo. Deinde est celum stellarum fixarum, ex quo inventi sunt alii celi secundum suos ordines usque ad celum Lune. Post quod inventa est materia communis — scilicet prima — in qua est ordo omnium mundi rerum que sunt in ista materia sed non apparent. Post istam vero materiam sunt elementa que in ista communi materia operantur, quia elementa non habent

p. 52

operaciones nec opera in materia. Et subsequenter in ordine post ista elementa sequuntur minere, post quas sunt plante, deinde animalia | subsequuntur, et ultimo animal rationale. Et huius ordinis invencio est diversa ab aliis ordinibus quia alii ordines compensantur ex intellectu, qui est nobilior et alcior omnibus rebus, et sic descendendo procedunt ad viliora quousque Lune celum attingant, et post ipsum a viliori usque ad nobilius procedendo quousque ad hominem attingant, qui est nobilior omnibus rebus sub celo Lune existentibus. In eo enim complentur sciencia, sapiencia et querencie manifeste. Quapropter scire debes quod illum qui in scienciis laborare intendit oportet ut istos tramites consequatur. Et qui in hoc laborabit secum habebit fortunam maiorem, et evadet ab eo quod dicitur a sapiente: nil deterius in hominibus quam scientes velle sophisticè apparere et scienciam non habere. Quia per hoc non attingunt scienciam sed in ea fideliter laborantes, quia sciencia vera privatus non est homo nisi equivoce.

2 Et scias quod inventa in mundo habent alios ordines et alias divisiones quas hic dicere intendo ad acuendum intellectum ut magis exercitetur in scienciis; et postea advertas in eis, et intelliges secreta sapientum. Cuius ordo talis est: primo est principium, postea est materia alta, postea elementum, deinde materia, postea forma, deinde natura, postea corpus, deinde augmentum, postea animal, deinde homo, postea masculus, deinde individua hominum nominata. Sed primum principium est communis materia alta quia dicitur super materiam et accidens, et materia non dicitur nisi ut materia in corpore. Et materia est communior elementis quia materia est sine complexione, et elementum non potest esse sine complexione. Et elementum est communius aliis materiis quia elementum est corpus simplex et recipit qualitates, et materia est coadunacio elementorum ordinata ad recipiendum formam. Et materia est communior forma quia est simplex ante recepcionem forme, et quando recipit formam est materia et forma. Exemplum in hoc: quemadmodum es quod est materia <forme> vasis et lignum est materia forme scamni. Et quando recipiunt motum et aptacionem, est virtus mixta, et cum hoc fit natura. Quando nature simul iunguntur et recipiunt colorem, augmentum et diminucionem, tunc fit corpus, Et corpus dividitur in augmentum et diminucionem; et augmentum dividitur in animal et non animal; et animal dividitur in hominem et non hominem; et homo dividitur in masculum et feminam; et masculus in talem et talem singulariter cognitum.⁸

p. 53

3 Et materia est coadunacio elementorum ordinata ad recipiendum formam. Et materia dividitur in duas partes, quarum una est materia simplex que non recipit nisi formam elementi compositam ut terre, aeris, aque et ignis, et de una ad aliam materiam transmutatur; alia est materia generalis disposita ad recipiendum omnes formas compositas ex qualitatibus simplicibus

⁸ p. 53, 2 om.

quemadmodum est caliditas, frigiditas, siccitas et humiditas, et non transmutatur de una materia in aliam. Et nominavit sapiens eam sic quod est disposita ad recipiendum omnes formas diversas, et eciam alio nomine appellatur ex parte nature quod est corpus quo dirigitur et impletur omnibus istis.

4 Et quantum diximus in istis rationibus non diximus nisi ad acuendum intellectum et sensum illustrandum quia predicta verba et dicte rationes sunt ymagines spirituales et verba que recipit Adam a Domino Deo. Et non possunt intelligi nisi a sapientibus qui in scienciis fideliter laboraverunt et intellexerunt quemadmodum sunt encia veritatem attingendo. Omnia autem 10 ista intelligas et reponas in intellectu quia ea que in hoc libro sumus hactenus locuti sunt radices magice artis, si bene intelligis eas.

Explicit liber primus.

BOOK II

p-54

| Incipit liber secundus in quo loquitur in generali de figuris celi et motu octave spere et de ipsarum effectibus in hoc mundo. Incipiunt capitula libri secundi.

Capitulum primum. Primo ostenditur quomodo potest attingi ad istam scienciam. 5

Capitulum secundum. De figuris celi et earum secretis.

Capitulum tertium. De omnibus operibus planetarum, Solis et Lune.

Capitulum quartum. De motu octave spere et stellarum fixarum.

Capitulum quintum. De divisione huius sciencie inter gentes et quam partem quelibet earum gencium habeat. 10

Capitulum sextum. De virtutibus ymaginum, et cuius maneriei possunt haberi, et quomodo ymagines possunt recipere vim planetarum, et quomodo opera fiunt per ymagines; et hec est radix scienciarum nigromancie et ymaginum.

Capitulum septimum. De modo serviendi dialectice in istis scienciis ymaginum, et quam partem ipsius oporteat in ista sciencia. 15

Capitulum octavum. De ordinationibus rerum naturalium, et quomodo possunt ingredi in hanc scienciam.

Capitulum nonum. De demonstracionibus figurarum et formis ymaginum que fiunt auxilio planetarum. 20

Capitulum decimum. De lapidibus appropriatis cuilibet planete et formacionibus figurarum.

Capitulum undecimum. De figuris facierum et signorum et suis effectibus.

Capitulum duodecimum. De figuris et gradibus signorum et suis effectibus secundum opinionem Indorum, et quomodo proceditur cogitacionibus istius sciencie, et cuius maneriei trahuntur virtutes corporum superiorum secundum opinionem eorundem cum notabilibus secretis. 25

Capitulum primum. In quo ostenditur quomodo potest attingi ad istam scienciam.

1 Sapientes qui naturali sensu sunt dotati numquam cessant nec deserunt petere et inquirere ut sapientum secreta sciant et intelligant, que incluserunt in suis libris et scripserunt verbis occultis, et qui predicta invenerunt sollicitis 30

inquisitionibus quousque attigerunt que voluerunt; sed homines imbecilles et intellectu carentes ad predicta attingere nequeunt vel venire.^h Sed motus mee voluntatis processit ad inquisitiones magice et pravitatum tempore quo iuventute florebam. Et studebam in Centiloquio Ptolomei, in quo dicitur quod omnia huius mundi celestibus obediunt formis. Et manifestum est quod omnes sapientes in hoc sunt concordati, quod planete habent influencias et vires in hoc mundo quibus omnia fiunt in eo et alterantur motu planetarum in signis; qua de causa cognoverunt quod radices magice sunt motus planetarum.ⁱ | Et volo hic exemplum ponere quod intellexi a quodam sapiente qui in his scienciis laboravit, qui [dum] morabatur in Egipto in domo regis, in qua erat quidam iuvenis qui ex Indie partibus fuerat profectus qui multum etiam studuerat in predictis.

2 Qui mihi dixit quod, dum ipse et iuvenis ille ad invicem loquerentur, audierunt vocem hominis lamentantis ex percussione scorpionis venenosa ac si moreretur. Quo ab ipso iuvene audito, extraxit de bursa pannum in quo involuta erant sigilla quamplurima que odore assimilabantur incenso. Et iussit unum ex eis dari eidem in potu, et statim sanaretur, ut dixit. Et ego cupiens addiscere et probandi causa surrexi accepique sigillum ex suis manibus ipsumque in potu dedi ut iusserat; et statim sedate fuere voces et dolores, et salvus factus est. Et ego iam aspexeram sigillum; eratque in eo figura scorpionis. Ipsumque quesivi cum quo sigillaverat eum, ostenditque mihi anulum aureum lapidem habentem de bezahar figuram habentem scorpionis. Perscrutavique ab eo que erat illa figura et quibus secretis influenciis predicta fiebant. Respondit ipsam figuram esse factam Luna in 2 facie Scorpionis existente; et hoc erat secretum et vis illius annuli. Et sic retulit mihi sapiens ille. Ego autem feci ymaginem illius figure in hora predicta cum qua sigillavi tam incensum quam quecumque alia sigillanda, et cum illis faciebam mirabilia quibus mirabantur omnes.^j

3 | Quapropter scire debes et intelligere quod nullus potest scire vel intelligere virtutes et opera | celi in isto inferiori mundo nisi fuerit instructus in quadrivio naturali et mathematica; et qui predicta ignoraverit erit incompletus in motibus celi nec poterit intelligere eos nec attingere ad hoc quod voluerit quia compositiones et radices eiusdem sunt de predictis extracte. Et qui ignoraverit arisometricam et geometriam non poterit calculare motus corporum celestium nec suis tramitibus poterit remeare nec intendere ipsos motus cum eorum intellectus sit in arisometricis et geometricis constitutus. Et similiter oportet habere musicam ad intelligendum proporciones et numeros rerum, et cuius maneriei res celestes in amore et odio cum terrestribus actibus concordentur et quomodo opera corporum celestium magis apparent in una rerum terrestrium

^h p. 54, 8 om.ⁱ p. 54, 13 — p. 55, 1 om.^j p. 55, 12 — p. 56, 18 om.

quam in alia. Ille vero qui istas proporciones non intendit privatur intelligencia operum cuius maneriei sunt hec nec estimare potest similitudines eorum ad invicem. Item ille qui ciencias naturales ignorat non potest scire generaciones et corrupciones nec earum causas quia, si hec nesciverit, non poterit intelligere nec scire opera corporum celestium nec eorum potencias in terrenis corporibus. Et similiter qui metaphisicam ignoraverit non poterit scire vel intelligere in quibus terrenis locis infunduntur virtutes celestium et in quibus non. Quapropter necessario concluditur quod non poterit intelligere vel scire scienciam istam perfecte nisi qui sciverit suos ordines et radices, quod scire non poterit nisi philosophus eo quod omnia extracta sunt de partibus philosophie quemadmodum diximus. Idcirco ad istam scienciam nemo pervenire poterit complete nisi philosophus perfectus.

p. 58

| Capitulum secundum. De figuris celi et earum secretis.

1 Notum est quod loqui in formis celi est multum difficile et grave propter quod omnes sapientes recluserunt et latitaverunt opus in quantum potuerunt. Sed dicam tibi causam ipsius celamenti. Tamen qui multum querit et desiderat in predicta sciencia studere et ad cognicionem omnium formarum et figurarum desiderat pervenire studeat in Libro magno figurarum quem composuit Rozuz sapiens, qui in illo libro locutus fuit omnium figurarum et formarum bene et complete. Ascensiones figurarum celi sunt duobus modis, quorum unus est 48 formarum ex stellis figuratarum. Et hoc est quod videmus mutari propter accessum et recessum stellarum fixarum quemadmodum mutantur signa et alie figure celi ut figura Canis, Urse, Galline, et similia. Omnes vero iste figure mutantur de signo ad signum et de loco ad locum, et non secundum naturam celi. Et multo magis forme signorum zodiaci mutantur aliis quia in annis mille de facie ad faciem mutantur, sed in illis que sunt circa polos non discernitur in ipsis mille annis sensibilis motus in eis eo quod earum motus in parvis circulis commoventur; qua de causa in multis mille annis motus sensibilis non discernitur in eis. Et iste sunt maneries figurarum.

2 Secundus motus est figurarum celi estimatarum secundum opinionem Indorum, qui in eis taliter sunt locuti: quod ascendit in prima facie Arietis homo habens oculos rubeos magnamque barbam et^k | pannum lineum album convolutum, faciens gestus magnos in incessu sicut coopertus magna clamide alba ac fune precinctus, stans in uno pede ac si aspiceret quod tenet ante se. Et ascendit in 2 facie Arietis mulier clamide cooperta linea, rubeis vestibis induta, unum tantum habens pedem; et in sui figura est similis equo, habens in

p. 59

^k p. 58, 14 — p. 59, 1 om.

animo iram, et querit vestimenta, ornamenta ac filium. Et ascendit in 3 facie Arietis homo colore albo et rubeo, capillos rubeos habens, iratus et inquietus, habens in dextra ensem et in sinistra perticam, vestibus rubeis indutus; et est doctus et perfectus magister laborandi ferrum, et cupiens facere bonum, et non potest. Et isto modo procedunt usque ad ultimam faciem signorum. 5

p. 60 3 Postea scire debes quod non estimaverunt istas figuras nisi ex naturis stellarum et signorum.^l | Et isto modo poteris intelligere ex illo quod dictum est in hac facie 2. Et ex isto modo sunt omnia dicta sua. Et iam locutus sum hactenus que poteris intelligere sensu et ymaginacionibus tuis; et poteris omnia quecumque volueris facere. 10

4 Et secundum hoc locutus fuit Abenoaxie in libro suo quem transtulit ex lingua Naptionum, quem nominavit Timachanin, qui locutus fuit in triplicitatibus signorum. Et ex eis nominavit triplicitatem aque, et dixit in ea id quod dixit ex figuris septentrionalibus. Et dicit sic: quando quis nominare voluerit aquam, fluvium, puteum vel aliam quamcumque rem istis similem, 15 debes intelligere quod opus suum est in aqua. Et per istum modum in omnibus aliis figuris triplicitatum ubi querit nominare ignem, terram, vel aerem, debes intelligere per supradictum modum. Et ista via incessit Tymtym et omnes alii sapientes qui fuerunt locuti in figuris et gradibus celi.

5 Et hoc est quod dixerunt in nominibus graduum, et eciam hoc quod 20 dixerunt in exemplis suarum formarum in locis suis, quia omnia ista sunt signa quibus apprehendere poteris vires et opera graduum. Ideo ea sic intelligere debes. Exemplum ad predicta: quidam vero caput curtum | et manus curtas nomine sic dicit cum locutus fuerit de morte et languoribus et semitis unius planete cum aliis, cum omnia ista sunt semite ad intelligendum 25 planetarum effectus et qualiter alia corpora roborantur ab eis usque quo mirabilia et eorum effectus in ipsis appareant. Et isto modo totam magicę artem intelligere debes.^m

6 Et scias quod effectus planetarum sunt multi et diversi, et eorum effectus in quolibet gradu celi mutantur, scilicet cum unus solus planeta in uno solo 30 gradu fuerit aut quando cum alio planeta coniungatur. Quod si istorum effectuum summam scire volueris, scilicet cuiuslibet planete in quolibet gradu celi, multiplices sepcies 360, et erit eorum summa 2520; et harum figurarum quelibet per se diversos habet effectus. Si vero multiplicaveris sex vicibus 360, erunt figure ex coniunctione quorumlibet duorum planetarum in uno graduⁿ 35 | 2160; et he figure potencias habent et mirabiles effectus in hoc mundo. Et si multiplicaveris quinquies 360, erunt figure ex coniunctione trium planetarum in uno gradu 1800; et he figure similiter vigorem et effectus habent mirabiles in hoc mundo. Si autem quater 360 multiplicaveris, erunt eorum figure ex

^l p. 59, 7—p. 60, 5 om.^m p. 61, 5–14 om.ⁿ p. 62, 1–6 om.

quorumlibet 4 planetarum coniunctione in uno gradu 1440; et similiter he figure habent vigorem et effectus mirabiles in hoc mundo. Si vero ter multiplicaveris 360, erunt figure ex coniunctione quorumlibet 5 planetarum in uno gradu 1080; et he figure similiter habent mirabiles effectus in hoc mundo. Et si multiplicaveris bis 360, erunt figure ex coniunctione quorumlibet sex planetarum in uno gradu 720; et he figure ut supra habent mirabiles effectus in hoc mundo. Et si multiplicaveris semel 360, tunc erunt figure ex coniunctione omnium 7 planetarum in uno gradu 360; et he figure similiter habent potencias et mirabiles effectus in hoc mundo. Et hic est modus quem primus sapiens accepit quando in figuris celi locutus est et earum iudiciis que iste figure significant, et eciam in motibus 7 planetarum et graduum signorum. Summa vero coadunata istarum figurarum sunt 10080 que habent potencias et effectus mirabiles.

p. 63 7 Post hoc autem ipse primus sapiens dixit quod quando istas figuras facere volueris, facias sic. Cum vero unum ex 7 planetis in uno gradu posueris et alium in secundo gradu, et illud divides super 7 planetas, et postea posueris eos inter quoslibet duos gradus; et isto modo facies in omnibus gradibus celi qui sunt 360. Sed hoc opus longius est primo quod diximus, tamen veracius existit; et per istum modum poteris intelligere vigores et effectus dictarum figurarum in hoc mundo. Et cum hoc feceris, redeas ad coniunctiones 7 planetarum se movencium in gradibus cum stellis fixis^o, et e converso ad applicationem stellarum fixarum et separacionem movencium per se et separacionem stellarum fixarum per se. Postea vero memorie commendes omnia ista et ea bene intelligas causa inveniendi figuras. Et caveas ne alicui discooperias istarum figurarum proprietatem nisi qui fuerit ad ea dispositus.

Capitulum tercium. De omnibus operibus planetarum, Solis et Lune.

1 Quidam vero sapientes de supradictis loquentes dixerunt quod effectus celi et eius potencie in hoc mundo non sunt nisi per augmentum et diminucionem caloris; et hoc dixerunt quia non intellexerunt istas mirabiles proprietates celatas. Et dixerunt sic: quod isti effectus Solis et Lune et aliorum quinque planetarum in hoc mundo operantes iuvant et roborant istos effectus celi. Et iterum dixerunt quod ex motu celi alii motus probantur, scilicet omnium aliorum septem planetarum insimul, et ex qualitatibus Solis insimul probantur omnes nascencium qualitates. Et dixerunt quod Luna habet qualitates ex quibus probantur et intelliguntur omnes sue qualitates et effectus. Et prima suarum qualitatatum est elongacio eius a Sole, scilicet postquam separatur a Sole usque ad primam quadraturam. Et tunc eius vigor

^o p. 63, 4-5 om.

p. 64

est in augmentando humiditatem et caliditatem, sed magis movet humiditatem quam caliditatem. Et tunc eius effectus apparet in crescendo arbores et plantas; | et eius effectus augmentacionis magis apparet in herbis in terra commorantibus quam in arboribus que elevantur a terra. Secunda est a fine prime quadrature usque ad^p opposicionem. Et tunc apparet magis effectus eius in augmentando caliditatem et humiditatem equaliter. Et tunc apparet eius effectus bene in augmentando^q humiditatem et caliditatem in vegetabilibus et mineris. Et quando recedit ab opposicione usque ad quadraturam secundam, tunc eius vigor est in augmentando humiditatem et caliditatem, sed magis augmentat caliditatem quam humiditatem. Et magis eius effectus apparet in augmentando corpora animalium et vegetabilium et minerarum que crescunt, et tunc in omnibus suis partibus; et ideo tunc magis operatur in calido quam in humido. Et ab ista quadratura secunda usque ad combustionem Solis apparent sui effectus, motus et opera in caliditate multum remissa, imo minus omnibus aliis tribus disposicionibus supradictis quousque quod contrariatur istis aliis operibus modicum desiccans et multum infrigidans. Et hoc dicit propter motum ipsius qui tunc est modicus in humiditate; quapropter dicere possumus quod ista quarta est modicum sicca et multum frigida.

- 2 Et quando coniungitur Soli in uno minuto, tunc habet quintam qualitatem de qua sapientes Caldei dicunt quod est melior omnibus aliis qualitibus Lune et est potencior^r omnibus suis figuris. Sed sapientes de Alfors dicunt quod potencie et debilitates, augmentum et diminucio operum istius quinte qualitatis sunt secundum naturam signi in quo coniunguntur. Sed sapientes Grecorum et Egipciorum in hoc sunt concordati; dicunt enim, ut antea diximus, quod coniunctio Solis est forcior, | sed negant hoc quod antea diximus, quod ista qualitas coniunctionis sit melior; imo preponunt opposicionem ipsi, scilicet quando est lumine completa^s. Sed omnes sapientes nostri ad invicem concordantur quod melior qualitas Lune in sua figura est quando coniungitur Soli in uno minuto, et credunt quod ista quinta qualitas sit Solis et debet alia iudicia habere diversa a iudiciis aliarum quatuor qualitatum quoniam melior et forcior est aliis in omnibus suis operibus. Et hoc est: quando Luna iungitur Soli, gaudet et letatur quemadmodum viator de suo itinere quando domum vel suum locum applicat, qui tunc erit magis complete factor omnium rerum, et maxime quod ante hoc fecerat estimacionem istorum effectuum. Quando iungitur Soli, complet opera que diminuta erant et remissa et ea augmentat que deficiebant. Et iterum dixerunt quod tunc virtutem habet faciendi effectus similes effectibus Solis; et hoc est magnum quid et nobilis qualitas. Et tunc dixerunt quod omnia corpora composita

p. 65

^p p. 64, 2 om.^q p. 64, 4 om.^r p. 64, 15-16 om.^s p. 65, 2-3 om.

recipiunt virtutes quas habere debent, nec ex predictis intelligatur quod Luna faciat virtutes et opera alia quam fiunt ex Sole, sed Luna ipsos effectus publicat et extrahit opera que sunt facta per Solem et non apparent quousque Luna manifestet ea que prius latitabant et illuminat que antea erant in obscuris^f.

3 Et iste quinque qualitates Lune quas accipit ex supradictis quinque 5
 qualitibus quas habet erga Solem sunt secundum qualitates^u omnium
 animalium in annis eorum vite quemadmodum sunt etates quinque ut
 p. 66 infancia, puericia, iuventus, senectus et decrepitas. | Et sic sunt quatuor
 tempora anni — scilicet ver, estas, autumnus et hyems — et similiter quatuor
 partes mundi — scilicet oriens, occidens, meridies et septentrio; et quelibet 10
 istarum parcium ventum habet principaliter appropriatum. Similiter sunt
 quatuor humores in corpore, ut sanguis, colera, flegma et melancholia.

4 Et isti sunt sensus et opiniones que debent intelligi in predictis, et maxime
 quod omnes radices istarum operacionum sunt ex potenciis planetarum, Solis 15
 et Lune, et eorum motuum secundum qualitates graduum signorum quibus
 recipiunt vires et potencias planetarum in motibus suis, que vires transeunt ad
 illas ex planetis existentibus in suis figuris. Idcirco alias habebunt qualitates
 significacionibus aliarum figurarum a suis figuris separatarum quas habebant
 in suis disposicionibus. Et quando ista sic sunt, manifestum est quod omnia 20
 corpora composita mutantur et alterantur in omnibus qualitatibus mutabili
 duracione quocumque tempore et quacumque hora secundum recepcionem
 motuum planetarum et suarum figurarum ad invicem; et mutaciones iste
 mutaciones divise nuncupantur. Sed alie prime quas antea diximus, que sunt
 radices et proprietates omnium rerum, sunt que appellantur mutaciones
 communes et remanentes, que non mutantur nec alterantur quia, si 25
 alteracionem reciperent aliquam vel mutacionem, corrumperentur et
 destruerentur omnes figure universalium rerum mundi; quapropter sunt
 remanentes et communes.

5 Sed conclusio quam accipere debemus in omnibus que hactenus diximus est
 quod omnia mundi in omnibus suis qualitatibus, ordinibus et finibus sunt ex 30
 figuris Lune cum Sole propter quod est in quantum continetur in arboribus et
 corporibus compositis propter stellas et Lunam. Et ista est maior potencia et
 p. 67 damnamentum que recipiunt propter eclipsim Lune et aliorum planetarum
 eclipsatorum | < . . > a Sole et Luna et stellis fixis mutaciones durabiles; et
 postea mutantur et recipiunt bonitatem a bonis qualitatibus et damnacionem a 35
 malis. Et eclipsis est quid contingens Soli et Lune et aliis planetis, et
 assimilatur damno aliorum corporum compositorum. Nec credatis ullo
 modo quod Sol et Luna damnum aliquod recipiant natura vel accidente; et
 nominabimus ista impedimenta celi que taliter intelligas quod cause

^f p. 65, 13–14 om.

^u p. 65, 16 om.

damnificantes sunt animalibus, arboribus et aliis corporibus compositis ex quatuor elementis que alterantur, mutantur et damnantur propter eclipsim Solis et Lune et aliorum planetarum.

- 6 Deinde subsequenter debes inspicere ad locum congruum et profectuosum in omnibus operibus et convenientem tuis operacionibus, notando signa veridica et falsidica in rebus que influunt in hoc mundo tam generacionis quam corrupcionis, eo quod istud est illud quod maiorem potenciam habet in mundo in omnibus suis qualitatibus. Similiter inspicias liberacionem ab impedimentis et infortuniis et quod non sit in via combusta quia omnia opera que ordinantur Luna existente in bona qualitate et recto tramite, illa complentur et perficiuntur ad bonum; et quicquid ex eis queritur apparebit cum effectu, et eorum durabilitates erunt secundum motum Lune tardum vel velocem, et secundum quod ostendunt signa in quibus cum infortunis erit coniuncta, vel descendens in meridie, vel sit in fine signorum et in postremo gradu vel penultimo eorundem, quia omnia ista damnificant et debilitant eam; vel sit descendens in suo descensu, vel cadens a domino domus sue non aspiciens eum, vel cadens ab ascendente vel aliquo angulorum aliorum, vel sit cum Capite, quoniam hoc inceptum non adimplebitur nec durabilitatem | habebit; vel non sit planeta a quo separatur Luna vel ille ad quem vadit Luna in angulis vel succedentibus angulorum quoniam Luna quando est cadens ab angulis seu a succedentibus angulorum non est congruens alicui operi. Et <si> locus sui descensus racione circuli domorum est contraria domus ab ascendente, ipsa existente in nona domo, et dominus eiusdem domus cadens ab ascendente, erit similiter ut supra. Et si inveneris dominum domus Lune in ascendente, medio celi, II, vel 5, orientalem et directum, omnia erunt congrua et competencia rebus quas facere disposuisti. Exemplum: quemadmodum benevolencia Veneris est pro omnibus operibus que sunt in actibus iuvenum, leticie et picturarum vultus mulierum, et ut benevolencia Iovis appropriatur operibus prelatorum, regum et dominorum, et similiter benevolencia Mercurii nunciis appropriatur et scribis, et ut benevolencia Solis regnis et magnis operibus et regibus appropriatur, necnon et benevolencia Lune disciplinis et nunciis attribuitur. Et sic secundum predicta debes inspicere in omnibus operibus et disposicionibus que facere volueris cum effectu, scilicet Solem et Lunam et dominos suarum exaltacionum necnon et dominos terminorum suorum; deinde aspicias ascendens et medium celi quod quando inveneris eos ab infortunis mundos et quietos et eorum dominos^v in bonis locis situatos, erit illud opus bonum et bene ibit et complebitur et ad effectum tradetur; et quanto magis <si> fortune fuerint lucentes et apparentes ex dextro et dominus ascendentis orientalis, quia planete quando sunt

p. 68

^v p. 68, 10–11 om.

p. 69

orientales significant victoriam et complementum rerum absque difficultate aliqua impediendi, et quando fuerint occidentales, et maxime in uno 4 angulorum, significant pigriciam, tarditatem et elongacionem rerum. Et si inveneris Lunam in bono | loco eiusque dominum cadentem, signat quod dispositio huius negocii erit bona in principio, in fine vero mala^w. Et si 5 inveneris Lunam et dominum domus eius in bono loco, opus illud bonum erit in toto et totum complebitur, et que in eo volueris obtinebis, et finem bonum habebit; et hoc quanto magis erit si dominus ascendentis sit fortuna et in ascendente vel in aliquo angulorum ascendentis, vel si fuerit infortuna et sit in bono loco situatus. Propterea melius et utilius quod esse possit in predictis est 10 ut Iupiter vel Venus sit in ascendente vel ascendens aspiciant bono aspectu; et tunc negocium illud leviter adimplebitur bonumque finem obtinebit, et adimplebitur intentum leviter et cito. Et quanto magis <si fu>erit Luna ligata fortunis et ille fortune non sint minuentes lumine nec retrograde, quia ista omnibus operibus sunt conveniencia preterquam in captivis qui a dominis suis 15 fugere laborant vel volentibus capere que sua non sunt.

7 Et advertas Lunam in omnibus operibus tamquam principaliozem omnibus aliis planetis propter quod habet manifestiores effectus et iudicia omnibus aliis in hoc mundo, eique pertinet potencia generacionis et corrupcionis, et est tamquam mediatrix in istis operibus; recipit enim influencias et impressiones 20 stellarum et planetarum, et infundit eas in inferioribus huius mundi. Quapropter advertas illa que supra diximus de suis fortunis et infortuniis, augmento et diminucione luminis, quia postquam separatur a Sole compensantur eius vires; deinde mutantur quando est in sextili, 4, 3, et opposito aspectibus. Et erit eius fortitudo secundum naturam planetarum et 25 stellarum quibus iungitur, ipsa in predictis aspectibus existente. Et si inveneris Lunam crescentem lumine, tunc eius virtus et potencia | melior erit et utilior in omnibus operibus que facere volueris augmento; et si ipsam inveneris minuentem lumine, tunc erit apta et congrua in omnibus operibus que facere 30 volueris diminucione. Et postquam Luna separatur a coniunctione Solis usque ad quadraturam sinistram,^x quousque attingat oppositionem, semper erit bona et congruens empcionibus et vendicionibus, iudiciis et debitis petendis, disputacionibus et pro consiliis in omnibus requirendis. Et postquam separatur ab oppositione, transiens per quadraturam dextram usque ad 35 coniunctionem Solis, erit bona et apta ad petendum debita que debemus, et pro illis qui tenent possessiones et redditus alienos, et pro sapientibus et pro potentibus et inquirentibus veritatem.

p. 70

8 Et scias quod melior et forcior fortuna ascendentis est quod habeat fortunam in ipso ascendente signo necnon et in 2 eiusdem. Preterea te non

^w p. 69, 1-2 om.^x p. 70, 3-4 om.

lateat quod signa mobilia sunt bona et appropriata omnibus que vincere volueris et obtinere, et maxime Aries et Capricornus; et signa communia nigromancie et rebus mirabilibus appropriantur; signa vero fixa competunt et ordinantur ad ligandum et ad trahendum et magicis operibus operandum.^y Et omnia que durabilia appetis esse, et eciam in maiori opere, sunt aptanda et ad spiritus attrahendum penitus et ligandum.^z Preterea in precedentibus sunt consideranda ut ascendens sit signum commune et Luna sit in signo mobili aspiciens ipsum | ascendens. Et similiter in omnibus rebus durabilibus ponas ascendens signum fixum vel commune, Lunam in signo fixo existentem, aspicientem dominum domus sue trino vel sextili aspectu, liberum existentem ab infortunis necnon et a combustione et retrogradacione. Et si omnia ista non possent plene considerari, tamen aspicias ut Luna sit aspiciens fortunam et dominum ascendentis trino vel sextili aspectu; et caveas in omnibus a 4 et opposito aspectu quia meliores aspectus sunt trinus et sextilis, deteriores vero 4 et oppositus. Et similiter quando dominus domus aspicit Lunam amicabilem aspectu, et ipso infortuna existente, erit bonum in petitionibus et in omnibus quibus fueris operatus.^a Et in omnibus tuis operibus caveas ne sit Luna cum Cauda Draconis coniuncta nec ab infortunis 4 aspectu vel opposito intuita; necnon et multum forcius aspicias in omnibus tuis operibus diminucionem Lune, quia quando minuitur arguit et ostendit damnum et detrimentum, tarditatem et debilitatem in omnibus rebus mundi. Et iste sunt diminuciones Lune: scilicet, quando minuitur lumine et computo et tarda est in motu. Et melior status et condicio istius Lune est quando est crescens lumine et computo et velox cursu nec aspiciens Martem aliquo aspectu quia, quando aspicitur a Marte ipsa crescens lumine, inter magna ipsius Lune infortunia reputatur; et quando aspicitur a Saturno, ipsa minuente lumine, est infortunium grave. Sed una inter alias ipsius virtutes et potencias est quod sit super terram in nocte.^b | Et scias quod melior et utilior inspectura in omnibus quibus operamur in predictis est ut Luna et ascendens sint in signis directe ascendentibus; et quando sic erunt, opera illa complentur cum effectu leviter et cito, et maxime quando erunt in signis communibus vel fixis.

9 Tamen ex mobilibus signis mobilior est Aries, deinde Cancer,^c postea Libra, quod est forcius omnibus aliis inimicis. Eodem quoque modo intelligas quod anguli sunt leviores in omnibus operibus, postea succedentes; cadentes vero sunt magis tardi. Et levior omnibus quod esse potest est quando fortuna erit in ascendente et Luna crescens lumine et computo. Notandum insuper quod fines rerum non dignoscuntur nisi ex triplicitate Lune et domino ascendentis et ex calculacionibus suorum locorum et qualitatatum et aspectibus

^y p. 70, 12 om.^z p. 70, 14-15 om.^a p. 71, 8 om.^b p. 71, 15 — p. 72, 1 om.^c p. 72, 4-5 om.

cum planetis eorum ad invicem in ipsis temporibus; et secundum predicta fines rerum sunt iudicandi.

- 10 Et Dorothius suis documentis sic nos docuit, dicens quod in iudicando iudicia et dispositiones rerum est aspiciendum ascendens et eius dominus, Luna et dominus domus Lune. Et caveas tibi in ipsis dispositionibus a 10 5 iudiciis Lune; nec ipsa sit cadens ab ascendente pro posse tuo; et multo magis p. 73 | ne sint dominus ascendentis et dominus domus Lune due infortune aspicientes Lunam ab ascendente vel a domibus eorum propriis. Et aspicias in omnibus operibus et dispositionibus ne pars fortune sit cadens ab aspectibus Lune vel coniunctione eius; nec cures de domino partis nec eciam de parte 10 propria utrum sit cadens ab ascendente postquam aspiciat ascendens et Lunam. Tamen si dominus ascendentis erit iunctus parti, erit melior omnibus operibus et dispositionibus tuis. Et diligenter aspicias in omnibus operibus tuis ne sit Luna in 3, 6, 8, vel 12 domo ab ipsa parte fortune, quia tunc in omnibus negociis mala erit et incongrua. Et nota semper in omnibus operibus 15 tuis ut Luna et ascendens sint in signis directe ascendentibus. Et scias et intelligas quod ascendens et 4 omnes dispositiones communiter significant et ostendunt. Et si inveneris Lunam male dispositam et occurrerint tibi aliqua de necessitate agenda, que nullo modo retardare posses ne fierent, facias Lunam cadentem ab ascendente nec partem aliquam in eo habentem, et ponas 20 fortunam in ascendente, fortunabisque idem ascendens necnon et dominum eius. Et hoc est quod Dorothius dicit.^d
- 11 Et debes scire quod fortitudo et bonitas ascendentis in duobus consistit, scilicet in forma et fortuna, nec aliter de domino intelligas ascendentis. Forma enim est quod ponas ascendens simile nature rationibus et qualitatibus 25 petitionis intente. Et similitudo qualitatis est istius condicionis, quod, si operatus fueris in rebus cito et leviter adimplendis et per vim motus et in domibus regum et sublimis, in his omnibus ex signis igneis ponas ascendens. Et similitudo huius rationis est quod, si opus tuum fuerit in bellicosus et armigeris rebus operandis, ponas in ascendente unam ex domibus Martis. Et 30 fortunabis domum petitionis necnon et dominum ipsius domus propter quod locus sive domus petitionis demonstrat et ostendit id quod erit in principio et ordinacione, et dominus petitionis significat et ostendit id quod erit in medio ipsius petitionis per effectum, et dominus | domus domini petitionis significat 35 finem et eventum rei. Et eodem modo ascendens demonstrat id quod erit in principio rei,^e et dominus domus domini ascendentis significat finem rei. Et aspicias partem petitionis; nam ipsa ostendit qualitatem ipsius petitionis, eiusque dominus similiter et dominus domus domini partis. Et diligenter inspicias quomodo dirigas predicta loca quemadmodum narravimus in

^d p. 73, 12 om.^e p. 74, 2 om.

predictis, et ponas in eis fortunas ex fortunis ipsis que dant fortitudinem quando in ipso loco consistunt, et predicta bonis aspectibus aspicientes; et facias ut infortune sint ex ipsis locis cadentes. Et nullo modo ponas dominum ascendentis nec petitionis dominum planetam retrogradum quia, si aliquis eorum erit retrogradus, illud tardabitur et elongabitur et non implebitur; hoc enim ostendit et demonstrat. Et similiter omnia alia loca sint salva in omnibus suis qualitatibus. Et si aliquis eorum fuerit retrogradus, destruentur ipsius effectus in principio et non complebuntur nisi cum labore et periculo. Et iterum advertas ne aliquis predictorum sit in coniunctione Solis et Lune nec in eorum oppositionibus,^f sed sint in ascendente vel in loco petitionis aut cum ipsius petitionis parte;^g et fortune sint in ascendente vel in aliquo angulorum ascendentis vel in ipsius petitionis loco. Et scias quod fortuna maior habet maiorem vim et potenciam in omnibus petitionibus, altis scienciis et legibus, et fortuna minor extenditur et operatur in omnibus petitionibus cum mulieribus litigancium necnon in ornamentis et gaudiis mulierum et viciis et similibus. Et nullo modo ponas Lunam in ascendente in aliquibus que facere intendis quia est inimica ascendentis, sed Sol non inimicatur ipsi ascendenti eo quod discooperit encia et disgregat congelata.

12 Et similiter non ponas infortunam in ascendente nec in aliquo angulorum eius, et maxime si ipsa infortuna habet potenciam in aliquibus locis malignis quemadmodum si esset dominus in octava domo; hoc enim ostendit damnum in rebus mercimonialibus et in mutacionibus | et dominiis magnis; et si ipsa infortuna dominium haberet in 6 domo, ostendit detrimentum illius rei causa inimicorum, servorum, infirmitatum, carceratorum, seu bestiarum; si vero ipsa infortuna dominium habuerit in 12 domo, ostendit impedimentum et damnacionem illius rei ex miseria, conflictu, inimicis aut mediis carceribus; quod si infortuna habuerit dominium in 2 domo, ostendit et arguit damnum illius rei ex aliqua causa diviciarum aut causa serviencium aut causa comedendi aut bibendi. Et aspicias in predictis omnibus in quibus de ista materia sumus locuti quod non obliviscaris aliqua predictorum, sed ea teneas tamquam p. 75 radices tocius magice artis. Et in omnibus in quibus operatus fueris in die ponas signum diurnum et directe ascensionis in ascendente, et in operibus nocturnis ponas in ascendente signum nocturnum et ascensionis directe. Et iterum aspicias Solem et Lunam si poteris, et aspicias istas horas et dominos locorum potencium et fortificatorum; et hoc ut potencie et fortitudines superius tacte coadunentur insimul et iungantur. Quapropter inspicere debes et dirigere status planetarum ostendencium et significancium opera que facere volueris et aggregare priusquam incipias operari. In omnibus vero operibus

^f p. 74, 9-10 om.

^g p. 74, 11 om.

que facere volueris ad amorem et benevolentiam viro vel mulieri aspicias quod Luna sit recepta a Venere trino vel sextili aspectu; et melius si fuerit in domo vel exaltacione sua.

13 Et nota quod trinus aspectus est ille qui iungitur triangulo equalium laterum ita quod quodlibet latus habeat 120 partes ex circumferencia celi, et sextilis 5 aspectus est qui iungitur in figura exagona 6 latera equalia habente et in quolibet sui latere habet 60 partes ex circumferencia celi, et quartus aspectus est qui iungitur in quadrangulo quatuor laterum equalium constituto et habet in unoquoque sui latere 90 partes ex circulo celi diviso; oppositus est ut sint in extremitatibus ipsius diametri celi. 10

14 Nunc autem redeo ad racionem in qua morabar, et dico quod si contigerit aliquod opus tibi quod non possis retardare usque quo Luna sit a Venere recepta, facias ipsam esse in suo trino aspectu et receptam a Iove vel a domino domus sue trino vel sextili aspectu; et si hoc totum facere non poteris, facias ipsam esse in termino Veneris fortunatam a Iove et ab infortuniis mundam. 15
 p. 76 | Sed si opus tuum fuerit ad amorem et benevolentiam, ponas gradum ascendentem unum ex terminis Veneris. Et si opus tuum fuerit ad acquirendas partes hereditatum, ponas dictum terminum Veneris in principio 4 domus. Et si opus tuum fuerit ad acquirendum proficuum ex legibus, sit hoc in 9 domo. Et si opus tuum fuerit fiducie et pro ea cogitas et laboras, sit hoc in 11 domo, et 20
 et forti loco fortunabis partem fortune necnon et eius dominum ponas a fortunis receptum. Et si opus tuum fuerit pro proficuo litis et preliis et similibus appropriatum, facias Martem receptum et a Luna amicabilem aspectu receptum. Et si opus tuum fuerit pro debitis ordinandis, facias loco Martis receptorem Saturnum. Et si opus tuum fuerit propter numeros, scribanias, vel studium, 25
 facias ut ipsa receptio sit Mercurii. Et si opus tuum fuerit pro placitando vel litigando cum regibus^h et altis hominibus, facias ut Iupiter recipiatur ut supra. Et si peticio tua fuerit in aliis racionibus, videlicet in racionibus remanencium, facias ut ipsa receptio sit domini ascendentis; hec autem receptio Lune et ascendentis et partis fortune necnon et partis substancie. Et dirigas dominum 30
 Lune et dominum ascendentis necnon et dominum quarte domus quemadmodum diximus in predictis, et facias predictorum omnium loca esse munda ab infortuniis et quieta et fortunata a fortunis in quantum poteris pro posse quia istis locis dignoscitur finis rerum.

15 Et quando volueris petere aliquid ab aliquo ut de bonis tibi concedat et 35
 tribuat, ponas dominum ascendentis et Lunam receptos ab almutaz et domino petitionis, et ponas Lunam vel dominum ascendentis in loco petitionis. Et si petieris senibus vel terram laborantibus, ponas Saturnum dominum

^h p. 76, 8 om.

petitionis. Et si tua peticio fuerit officialibus, iudicibus, prelati vel hominibus
 divitibus et francis, sit dominus tue petitionis Iupiter. Et si peticio tua fuerit
 militibus vel hominibus in armis et magisteriis, ferreis vel igne se
 intromittentibus, ponas dominum petitionis tue Martem. Et si peticio tua
 fuerit regibus vel altis hominibus, ponas dominum petitionis tue Solem. Et si
 p. 77 peticio tua fuerit mulieribus vel hominibus gaudiis se intromittentibus,
 ornatoribus, | pictoribus, [ornamentis,] histrionibus et illis qui se intromittunt
 [de] picturis pannorum sericorum vel deauratorum et similium, ponas
 Venerem dominum petitionis tue. Et si peticio tua fuerit mercatoribus, scribis
 vel hominibus magisteriis et subtilitatibus geometricis se intromittentibus, 10
 ponas dominum petitionis tue Mercurium. Et si peticio tua fuerit in rebus
 frigidis et aquee nature, nunciis vel causa coram rege eundi seu hominibus se
 intromittentibus apessonandi et similibus, ponas dominum petitionis tue
 Lunam. Et similiter in omnibus petitionibus tuis fortunabis dominum
 ascendentis pariter et Lunam. Et si peticio tua fuerit propter questionem 15
 substancie et victus, dirige partem fortune ut sit recepta¹ a fortunis. Et caveas
 ne ab aliqua infortunarum lumen Lune abscindatur a domino ascendentis vel e
 contrario, nec aliqua infortunarum sit cum domino petitionis et cum Luna
 necnon et cum domino ascendentis nec habeat coniunctionem nec posse
 aliquod cum ipso petitionis domino, et quod receptio quam antea diximus sit 20
 de trino vel sextili aspectu cum fortunis vel infortunis similiter et coniunctio
 sit cum fortunis. Et caveas ne dominus petitionis sit cadens ab aliquo
 angulorum, necnon Sol et Luna et dominus ascendentis similiter. Quod si
 omnia observare non poteris, advertas motum unius 5 dominorum petitionis;
 et habeat aspectum et receptionem secundum petitionem quemadmodum 25
 diximus. Et ponas ista duo loca bene recepta a fortunis. Et caveas ne aliqua
 infortunarum sit cum domino domus Lune nec cum domino domus 4 et
 domino ascendentis similiter; quia si aliqua infortunarum esset in predictis,
 damnat, destruit et impedit finem petitionis tue.

16 Et si volueris operari in aliqua re ex magisteriis et ministrilibus,^j aspicias ut 30
 Luna et ascendens sint in signis communibus, munda ab infortunis. Et si opus
 tuum fuerit ex auro, fortifica Solem et apta ipsum cum fortunis in tui operis
 principio; et eundem in qualitatibus omnibus observabis.

p. 78 17 | Hactenus diximus generaliter in iudiciis stellarum, in quibus si 35
 animadvertas in eis et ea intellexeris quemadmodum debes, te iuvabis ex eis in
 quibuscumque operibus in ista sciencia fueris operatus; et per generalia
 particularia intelligere poteris et estimare. Et debes esse cautus omnino ut
 nemini predicta reveles et ostendas nisi intelligenti in ipsis et studenti. Et scias

¹ p. 77, 7 om.^j p. 77, 16–17 om.

quod iste sunt radices et cimentum ymaginum, et ista sunt quibus sua secreta in propatulo demonstrantur; qua de causa fuit a lege prohibitum profundum studium artis astronomie propter quod eius sciencia profunda attingit ad scienciam magice artis perscrutandum.^k Quam ob rem ait Aristoteles regi Alexandro: O Alexander, caveas omnibus momentis tuis et operacionibus in quibus fueris operatus eas facere secundum motus, aspectus et qualitates corporum celestium;^l quod si ad predicta inspexeris, petitiones tue implebuntur cum effectu, et habebis quicquid in tua voluntate fueris estimatus. Et hoc documentum est bonum valde et utile quia ista est differencia inter motiva sapientum et insipientum qui mundanis cogitacionibus nequeunt pervenire et cogitacionibus alterius mundi sunt obfuscati; que cogitaciones alterius mundi nihil aliud est quam secreta sapientum circa sciencias et sapiencias inclusa.

Capitulum quartum. De motu octave spere et stellarum fixarum.

i Sapientes antiqui qui fuerunt in scienciis magicis eruditi viderunt quod quatuor quarte celi moventur ab occidente ad orientem 8 gradibus, postea redeunt ab oriente ad occidentem aliis 8 gradibus; et talem motum appellaverunt motum 8 spere. Et multi ex expositoribus tabularum astronomie obliti fuerunt istius motus, nullam mencionem facientes de eo; in quo quidem motu sunt magne utilitates ipsius magice. Et fuerunt aliqui ex eis facientes tabulas qui dictum motum in ipsis tabulis posuerunt necnon et numerum et calculacionem^m | quibus eius motus semper ad libitum invenitur.ⁿ Et hoc nullo modo tradas oblivioni propter quod est in ipsa magice sciencie maxima radix eo quod isto motu figure celi mutantur, quod est unum ex secrecioribus istius sciencie. Qui quidem motus istorum 8 graduum completur in 640 annis, et in totidem redit.^o Et iam dictum est tibi et ostensum quantum custodire oportet ipsum motum in ista sciencia magice necnon in sciencia effectuum celi. Qui quidem motus est motus poli celi signorum et est motus ab oriente ad occidentem et e contrario, nec potest aliter esse nisi ex istis duabus maneriebus. Et quando motus iste movetur ab oriente ad occidentem ostendit et significat res que in hoc mundo fiunt et opera, et quando incipit de occidente ad orientem ostendit et significat alios qui in hoc mundo fiunt effectus. Et iste motus est motus octave spere signorum et stellarum fixarum, qui quidem motus non est celi motus equalis. Et oportet quod hunc motum intelligas et ipsum in omnibus operibus tuis inspicias diligenter.

p. 79

^k p. 78, 4-5 om.

^l p. 78, 6-7 om.

^m p. 78, 14 — p. 79, 1 om.

ⁿ p. 79, 1-9 om.

^o p. 79, 11-12 om.

p. 80

| Capitulum quintum. De divisione huius sciencie inter gentes et quam partem quelibet earum gencium habeat.

1 Dico enim tibi quod vidi cuidam ex sapientibus antiquorum quoddam mirabile magnum valde ad istam scienciam pertinens quod ad presens dicere decrevi. Qui dicebat hanc scienciam in tres partes esse divisam. Quarum 5 prima est sciencia magica; et qui magis student et operantur in ea sunt quos nominavimus Azahabin, qui sunt servi capti Caldeorum. Secunda est sciencia stellarum et orare ipsis cum suffumigacionibus, sacrificiis, oracionibus et scriptis; et illi qui in hac sciencia studuerunt sunt Greci, qui in ea sunt multum subtiles, scientes et intelligentes in ipsa (videlicet astrologia), et isti scienciam 10 veridicam habent quia astrologie sciencia pro radice tocius magice sciencie reputatur. Tercia vero pars est sciencia que operatur suffumigacionibus, dictis et verbis proprie appropriatis illis rebus, necnon et sciencia spirituum illis verbis coniungendorum necnon et ipsis separandorum; et Indi circa hanc scienciam maxime versantur, et quidam de Liemen et Naptini de Egipto sunt 15 in hac manerie maxime operati. Et quelibet harum predictarum manerierum habet radicem et essenciam theorice et practice.

2 Et notum est et manifestum quod Indi habent vim et potenciam verbis quibus ex venenis mortiferis absque medicinis liberantur et sanantur. Et similiter habent dicta et verba quibus quem volunt a demoniis male vexant, 20 necnon et ipsis possibile est transmutare sensum solo verborum predictorum auditu, et movent motus quos movere desiderant ipsorum verborum virtute. Et similiter habent instrumentum musice artis compositum, quod nominant alquelquella, et cordam armoniarum habens solam, quo faciunt sonos et omnes eius subtilitates quemadmodum cupiunt et optant. | Et similiter 25 mirabilia operantur circa mulieres, quas concipere faciunt absque coniunctione virili; et hoc motibus, operibus et medicinis. Et quidam Indi faciunt quoddam potabile vinum quod bibunt, quod eis prohibet et vetat canescere et debilitatem senectutis, et non nisi naturali morte moriuntur ipsius vini virtute. Et in predictis omnibus sunt potenciores omnibus aliis eo quod 30 predicta eis sunt natura concessa, aliis vero industria conceditur hoc et labore; et ipsi habent maiorem potenciam in artibus nigromancie et fascinacionibus ceteris huius mundi. Et quidam Indi vulgari sermone dicunt et asserunt quod a linea equinoctiali versus meridiem est quedam populacio quam diabolos appellant. Sunt enim subtilissimi quia non generant neque moriuntur, cum 35 quibus lex concordatur. Et ibi planete sive corpora celestia que in eis vires et potencias habent sunt Saturnus et Cauda Draconis.^P Et dicit sapiens superius nominatus quod omnes forme et figure generacionis et corrupcionis in hoc

p. 81

^P p. 81, 7–8 om.

mundo existentes sunt viribus et influenciis stellarum fixarum et secundum figuras et dispositiones stellarum fixarum in ipsis ymaginibus existencium disponuntur et ordinantur. Et dicit iterum quod alie figure et forme sunt in celo que non sunt in terra et non cognoscuntur nec comprehenduntur nisi a sapientibus qui sunt docti in sciencia artis magice et spirituum, que terminatis proporcionibus terminantur. Et eis posuerunt nomina quibus cognoscuntur, non propterea quod ista nomina ostendunt aliquod esse vel aliquam qualitatem ipsarum figuram. Et ista nomina sunt figure et sigilla quemadmodum ista: \circ \circ \circ ; postea ad invicem lineis coniunguntur. Et iste linee que de una protrahuntur ad aliam sunt sicut radii considerande, qui de uno ad aliud protenduntur, quibus figure et ymagines inde figurantur; et ipse in octava spera⁹ et stellis fixis sunt situate.

p. 82 3 | Et idem sapiens dixit quod alie ymaginative figure sunt in celo que non nisi intellectu sunt figurate quemadmodum sunt gradus celi suis corporibus. Et mirabilia que prefatus sapiens locutus fuit non possunt intelligi nec sciri nisi ex libris Indorum, qui se multum in hac sciencia intromiserunt. Et dicunt quod iste figure fieri debent in horis et temporibus et constellationibus debitis et opportunis cum ascendentibus debitis et appropriatis. Et conati sunt similiter inquirere auguria capitum et avium necnon in speculis et ensibus inspiciencium et somniorum interpretaciones explanandi. Et predicta faciunt ut possint se iuvare in suis petitionibus et ut subtilitates et secreta scire possint. Et cum eis se iuvare valeant quemadmodum astrologi se iuvant ex circulis qui circa planetas et Lunam fiunt et iride sive celesti arcu in aere apparente necnon et ex scintillationibus in stellis apparentibus et turbine in Sole apparente, ex quibus omnibus iuvat se astrologus in iudicando et ipsos celi effectus cognoscendo. Et similiter dixerunt quod in celo sunt forme pulchre et formose et alie pulchritudine carentes, que fiunt ex dispositionibus et figuracionibus stellarum fixarum. Preterea nascentes sub ascensionibus formarum pulchrarum et formosarum, Sole vero et Luna existentibus in figuris similiter formosis, ostendit tales fortunatos esse in suis operibus et motivis; et si hora nativitatis fuerit in ascendente figura turpis et deformis, Sole autem et Luna in similibus existentibus, ostendit quod homo sic natus in omnibus suis operibus, negociis et motivis erit infortunatus. Et sic aspicere debes in revolucionibus nativitatum et in quibuslibet coniunctionibus; et in magice operibus idem. Et eciam dicunt sapientes quod in constellationibus et suis motibus est unum quid quod in aliquo iudicio nihil ostendit quemadmodum sunt somnia vana nullam significacionem habencia nec intellectum. Ex quibus predictis constellationibus advertas ne aspicias in eis;

⁹ p. 81, 14–17 om.

imo ab aliis tuam petitionem perquiras. Sed ipsas aspicere in nativitatibus, coniunctionibus et revolucionibus oportet. Similiter sapientes dixerunt quod sciencia somniorum est quedam vis consistens in anima, que cum spiritibus celi est ligata. Et per eam videntur forme et figure rerum secundum quod in terra possunt possibles esse, et in ipsis vis spiritus formatur; et hec sunt somnia veridica quibus accertamur in rebus. Et sciencia hec somniorum est congrua sciencie astronomie et suis similibus propter quod in hac sciencia somniorum iuvant se ex sciencia astrologie. Et hec vis et influencia est ex viribus Mercurii quia, cum Mercurius in radice nativitatis fortis fuerit, divinacionem somniorum ostendit. Et somnia similiter quandoque veniunt a quietudine, quandoque propter humores, quandoque propter vapores ad cerebrum ascendentes ut phisici dicunt et asserunt; et talia somnia nihil significant.

p. 83 4 | Et scias quod somnia sunt veraciter demonstraciones rerum simplicium separatarum et a corporibus diversarum. Et hoc est quando anima deserit sentire ex virtutibus sensitivis nec se iuvat ex ipsis; imo formantur secundum cogitaciones mentis et vires encia informantes — has que tenent virtutes rerum sensibilium^r et iterum habent terciam proprietatem quemadmodum est reminiscencia rerum postea secundum hoc: quando spiritus rationalis existit completus ut debet, videt encia que viderat ipse homo. Et veniunt nec plus nec minus prout in somnio ante videbantur apparentes. Et si virtus in qua encia formantur erit forcior spiritu rationali, videbit quod viderat in propria similitudine rei prius per visum apprehense, sed non proprie ipsam. Exemplum ad istas duas maneries: homo qui in se habet spiritum rationalem completum videbit in somniis quemadmodum ursum vel canem post se currentem, et idem accidet ipsi. Et alia maneries: apparebit somnio predicto ut sit latro vel homo male condicionis currens inter eos; et hec est similitudo. Et si natura fuerit fortis et potens, erit spiritus impeditus cum ipsa natura fortitudine que est fortis et intromittens se rebus naturalibus ut comedere, bibere, induere et cum mulieribus iacere; et omnia que naturalia sunt corpori videbit in somnio similia rebus plus abundantibus ex parte. Ac si corpus coniunctionibus mulierum esset dispositum, scilicet spermate repletum, sibi videbitur ac si esset mulieri coniunctus; et hoc quia natura vult expellere a se ipsius materie replecionem. Et si corpus esset humidis humoribus repletum, in somniis rivos et aquas videbit. Et si esset colera repletum, apparebunt in somniis ignis et accensio eiusdem et similia. Et si melancolia fuerit repletum, videbit in somniis res metuendas et expavescendas et huiusmodi similia. Et similiter augurii certificantur; et sic est veritas quando vigor estimacionum ipsorum iungitur illis rebus que ipse augurius visu et auditu et sedendo

^r p. 83, 3-4 om.

comprehendit et cogitando in eis rebus ab augurio perceptis. Et si eorum virtus in qua encia formantur fuerit fortis et munda ad informandum in se res illas que habent esse quemadmodum sapiens in speculo videt encia et adiuvat se cum eis que videt et audit, et omnibus istis potest attingi vis sciencie et intellectus rerum que habent esse. Et hoc totum est vi et fortitudine spiritus. 5
Et isto modo facit virtus sive vigor in qua encia formantur cum separantur a sensitivis et relinquunt sensitiva. Et efficitur medium inter sensitivum et actum visibilem in instanti; et adunantur viribus spiritus. Et ex hoc | sunt somnium et augurium, hoc est: si corpus fuerit a malis humoribus purgatum et equale in sui complexione, quicquid videbit erit veridicum et certum; et si fuerit e converso, quicquid videbit erit falsum et vanum. 10

p. 84

5 Et manifestum est quod divinacio est virtus quinte essencie, et est illa quam propheciam appellamus. Et est una ex viribus spirituum in qua formantur ea que videntur ex rebus separatis.⁵ Et percipit et intelligit ea dormiendo vel vigilando quia, quando virtus illa in qua formantur encia est completa et munda ab omnibus superfluitatibus et immundiciis, videbit res separatas quemadmodum sunt ut encia in speculo apparencia; et eodem modo patefiunt in spiritu quando est nitidus et completus. Et propter hoc nemo divinator erit qui predicere possit de rebus abstractis quid eveniat nec attingat res que sensu comprehenduntur perfecte. Et si completus fuerit in rebus superius nominatis 20 que sensu comprehenduntur, et aliis sufficienciis carebit antedictis, erit sapiens solummodo. Et si ipsa duo complementa habuerit, erit propheta. Et hoc esse non potest nisi in hominibus singularibus in quibus prophetici spiritus complete funduntur a primo encium dispositore, qui est ipse Deus, qui ipsos spiritus propheticos transmittit et infundit mediante sensu communi 25 ita quod ipse Deus talem virtutem in eo naturaliter ponit, et ex isto sensu communi evenit virtus et potencia sensui sive intellectui hominis. Et ipse sensus iungitur viribus ex quibus encia formantur; deinde, propter ligamentum illius virtutis, sensus ipsius hominis est sapiencia decoratus; et propter quod attingit virtutibus encia formantibus eciam propheta appellatur. 30 Et homo qui est sic dispositus est alcior et magis completus et magis fortunatus ceteris quibuscumque. Et hoc est bonum quod querimus: ut per ipsum ad talem situm attingere valeamus. Non enim desideramus bonitates nisi ut per eas habeamus fortunam maiorem. Quamobrem decet nos circa bonos mores et appetitus versari ne homines malorum morum fiamus. Et ideo 35 docent homines in legibus et credenciis futurorum ut ipsos coadunent uni intellectui in bonitate. Et ista est via et modus attingendi ipsam fortunam maiorem necnon et cognoscendi res mundi et suas qualitates et qualiter sunt insimul copulate necnon et quelibet divisa per se. Et istam partem propheciam

⁵ p. 84, 4-5 om.

p. 85

appellamus, cuius ordo est a rebus sensibilibus | usque ad alciora procedere
 discurrendo quousque ad metaphisicalem scienciam veniamus in qua virtus
 hominis completur; et per sciencias speculativas est perfectus. Et hoc est
 bonum quod querit homo, nec aliquid maius eo poterit invenire quoniam
 nihil melius quam fortunam completam inquirere poterit et habere. Unde 5
 dicit Albinasar Alfarabi in libro quem fecit in magisterii ministerio: quod
 ordo et dispositio rerum universalium erit modus et via res altas et sublimes
 percipiendi, et ea quibus attingimus ipsam fortunam maiorem sunt boni
 mores et opera virtuosa que pariunt bonitates. Et ille qui ad ista attigerit habet
 inicium durablem omni tristitia carens, imo gaudium et leticiam et durablem 10
 sapienciam habebit in perpetuum et sine fine. Et idem asserit conditor legis,
 dicens quod non est [veritatis vita] digna memorari nisi vita alterius
 mundi futura, quia presens vita respectu illius est pro nihilo reputanda.^t

6

Nunc autem ad propositum redeamus. Et dico quod secundum opinionem
 Indorum spiritus se ostendunt ut corpora loquuntur et ostendunt res que 15
 faciunt reges diligere et odire quos volunt, producere et retrahere ab effectibus
 ea que volunt. Et hoc est secundum operationes antiquorum sapientum quas
 faciunt in ymaginibus diversarum figurarum, includentes in ipsis horas cum
 suis oracionibus illius quod petit. Et iterum dicunt quod ymagine sunt
 spiritus temporis electi propter quod opera que fiunt ex eis sunt veluti 20
 miracula et similitudinem miraculorum habencia. Et hoc est quia eorum opera
 sunt naturalibus virtutibus instituta eo quod virtutes naturales mirabiles
 faciunt effectus quemadmodum lapis iargonza rubea (id est rubinus) qui
 subvenit et iuvat tenentibus eum a malis et infirmitatibus et in epidimia et
 multis aliis operibus virtute naturali. Et sic facit ymago cui copulantur due 25
 virtutes, videlicet virtus et potencia corporum celestium quam ipsa recipit
 ymago a corporibus absconditis, alia a virtutibus naturalibus impressa
 quemadmodum fit in expulsionem pulicum, bibionum, et muscarum, que fit ex
 magisterio et operibus constellationum et corporum celestium. Et ymagine
 horis et punctis debitis facte ex materia naturaliter appropriata habent 30
 | effectum quem queris. Et proprietas virtutis naturalis est quod intelligas et
 scias ex qua materia quelibet ymago fieri debet et construi secundum virtutem
 et effectum quem ab ea desideras evenire, et quod scias quod omnia opera que
 in hoc mundo fiunt causa aliquid sciendi vel aliquid factum aut scienciam
 attingendi — omnes sunt ymagine ex qua manerie queris ex ymaginibus. Et 35
 si ad predicta omnia que sumus hactenus pertractati diligenter inspexeris,
 multum iuvabis te ad istius sciencie perfectionem acquirendam.

p. 86

^t p. 85, 8–9 om.

Capitulum sextum. De virtutibus ymaginum, et cuius maneriei possunt haberi, et quomodo ymagine possunt recipere vim planetarum, et quomodo opera fiunt per ymagines; et hec est radix scienciarum nigromancie et ymaginum.

1 Et scias quod istud quod dicitur virtus est id quod natura et experimento 5
 comprobatur. Si illud agens quod in ipsa virtute agit habuerit naturam in illo
 opere manifestam, et maxime ut talis operacio sit virtutem habens in ipsis
 rebus, non natura manifesta quam habeat in eis, tunc opus illud erit forcus et
 magis apparens, et quod ex eo effectualiter apparebit veracius et magis
 cognitum. Et hoc est quemadmodum virtus scammonee que coleram virtute 10
 propria attrahit, et hoc propter convenienciam quam colera secum habet in
 caliditate et siccitate, quibus assimilatur colere nature. Et patet eciam in
 medicinis simplicibus que, quando aliquid operantur virtute et similitudine
 natura existentibus in eis, tunc illa operacio esset manifestior, veracior et
 magis apparens. Et isto modo ymagine operantur virtute et similitudine quia 15
 ymago nihil aliud est quam vis corporum celestium in corporibus
 influencium. Et ideo quando materia ipsius corporis fuerit disposita ad
 recipiendum influenciam ipsorum corporum celestium seu planetarum et ipsa
 corpora sive planete fuerint similiter disposita ad influendum in ipsis
 materialibus ymaginis corporibus, tunc ipsa ymago erit forcior et magis 20
 disposita ad omnes effectus quos ex ipsa petimus et optamus; et similiter
 datum planete perfectius erit et magis completum. Exemplum: quando
 volueris ordinare facere ymaginem, considera rem et formam pro qua ipsam
 ymaginem facere volueris necnon et materiam qua ipsam construere volueris
 et ordinare. Et facias quod predicta omnia in similitudine ad invicem 25
 concordentur; et similia sint encia viribus et influenciis planete ipsi operi
 dominantis. Que cum sic fuerint ordinata, erit ymago valida et completa, et
 eius sequetur effectus et patefiet, et eius spiritus ex quo ipsa ymago
 componitur apparebit effectum. Et tunc opus illius planete manifestabitur tibi
 quemadmodum fuerit, et modus recepcionis (scilicet cuius maneriei fuerit) 30
 manifestabitur et apparebit. Homines enim in quocumque tempore facientes
 ymagine et ignorantes predicta male faciunt. Et ideo cum volueris facere
 p. 87 | aliquid animal ex animalibus vel aliquam posituram arborum componere
 vel aliquid facere in operibus lapidum, primo accipias partes compositionis
 ipsarum et partibus que sunt sue maneriei eas adiungas; misceantur enim et 35
 incorporentur illi rei mixtura condecanti. Et sic operaberis quousque tuum
 negocium impleatur. Et quousque hoc feceris, natura non desinit operari in
 ipso effectum; et stelle similiter ipsum effectum augent et crescunt quousque
 finem debitum consequantur, quemadmodum multimode fiunt encia et
 operantur tam in tincturis quam in animalibus que homines propria industria 40

facere possunt vivencia, ut sunt reptilia, serpentes, scorpiones et multa eis similia que fiunt compositionibus et congruis operibus dispositionibus nature et viribus planetarum, et similiter opera que fiunt decoctionibus et mixturis specierum, ex quibus convenientes medicine fiunt rebus necessariis et opportunitis, quemadmodum est decoctio virilis spermatis in matrice, in qua quidem decoquitur quousque redeat ad dispositionem convenientem essencie illius creature; tunc natura suum opus operatur et planete eciam viribus propriis quousque illud opus proprio ordine adimpletur. Et eodem modo est in mineris et aqua ex quibus lapides componuntur; quia primo est aqua clara, et postea venti decurrunt super eam, ipsam verberando et percuciendo quousque sit in similitudine coagulati lactis, et postea decoquitur a natura minere et naturis erga ipsam existentibus, tandemque coquendo coagulatur et assimilatur lapidi ipsi minere convenienti et illius minere formam recipit et figuram. Et per hunc modum materia arboris fit et ordinatur in omnibus rebus in terra nascentibus tali modo. Et similiter fiunt: primo putrescit materia tandem ad redeundum ex dispositione qua fieri possit arbor illa que generari debet. Et recipit formam et figuram sibi convenientem ad complementum sue forme;^u et talem formam et complementum recipit ex nutritione humiditatis recepta ab ipsa materia putrefactionis tempore acquisita. Isto vero modo sunt omnia que magisterio fiunt, quoniam primo auferri debet forma et figura que in illa materia primitus existebant. Et cum res illa talem perdiderit figuram, tunc ad aliam formam recipiendum et figuram disposita erit; et nulla materia | formam et figuram aliam recipere potest nisi perdendo formam et figuram que in ea primitus existebant. Et per hunc modum omnes magistri qui aliqua opera intendunt facere operantur et taliter agendo procedunt. Primo accipiunt partes ex quibus illa res quam intendunt facere componitur, et ipsis operantur quousque redeant ad ipsam partem compositam materialem et dispositam ad recipiendum aliam formam. Et isto modo videmus operari magistrum facientem fermentum, et idem operatur ille qui facit caseum et butirum et alia opera que ex lacte seu melle sunt composita;^v et similiter faciunt magistri filantes bombicem et omnes alii magistri cetera magisteria operantes, qui unum in alterum convertunt taliter et transformant. Et hoc accidit propter quod aliqua materia formam habens et figuram non potest aliam formam recipere nisi primam perdat et amittat; et sic materia disposita ad recipiendum formam secundam tunc recipit ipsam. Et quando materia aliquam formam recipit et formatur eadem, est libera et expedita ab omnibus aliis formis preterquam ab illa. Et hoc non dicimus nisi propter materias hic inferius existentes; sed in mundo superiori est materia formata formis durabilibus in ea que ab ipsa numquam separari possunt, nec illa materia potest formas capere

p. 88

^u p. 87, 15-16 om.^v p. 88, 5 om.

alias.^w Et intelligas quod opus ymaginum est istius maneriei quia constructores ymaginum primo aspiciunt in recolligendo res ex quibus ipsa ymago construitur, que sint disposite et convenientes ad recipiendum ipsam formam, quemadmodum videmus in baccis lauri que iuvant et subveniunt veneno colubrorum et quemadmodum videmus ex ipso croco a quo scorpiões fugiunt; et vespe que fugiunt ab acerbis et amaris rebus et diligunt et inquirunt aquam rosaceam necnon et recolliguntur odore herbe vocate thymus; et multarum aliarum istius maneriei existencium, sicut sperma et virtus coitus maris cum femina ex comestione cicerum et aliarum multarum rerum huic operi appropriatarum augetur et crescit. | Et sic corpus ymaginis fuerit compositum ex multis rebus simul adiunctis, ex quarum adiunctione efficitur eius forma disposita ad recipiendum vires et potencias rerum pro quibus ymago ipsa efficitur et creatur.

p. 89

2 Et hoc modo phisici operantur in componendo medicinas quando intendunt ad sanandum dolores et infirmitates quia opus phisice cum medicinis ex maneriebus duabus consistit. Quarum una est opus cum medicinis simplicibus; et hoc opus est opus boni et perfecti medici secundum quod Iohannicius in Phisica sua dicit: quod semper et quandocumque cum simplicibus medicinis te poteris iuvare, numquam compositis medicinis sis operatus. Secunda vero est operacio medicinarum multarum compositarum dispositarum operibus unius medicine; et per hunc modum fiunt electuaria et tyriaca maior Galieni, que multarum medicinarum existit ordinata.^x

3 Et dico tibi quod unus planeta facit diversos effectus et ad invicem separatos, sicut ignis facit in decoctione mellis quod, quando decoquitur debite et equaliter, recipit saporem bonum, imo meliorem primo; et si nimis decoquitur, forte comburitur et malum recipit saporem. Et sic accidit in planetis quando in gradibus lucidis et tenebrosis consistunt. Et celum habet duos effectus, quorum unus est motus et naturalis effectus, alter vero est calor accidentalis qui ex motu generatur; et per consequens calor fit ex motu, et motus fit ex celo. Et hoc dictum est veridicum et manifestum. Sed illud quod apparet ad sensum est quod motus fit ex motu et spiritu octave spere sive celi signorum; et hoc propter vires stellarum fixarum,^y | quapropter veraciter apparet quod calor sequitur motum, et motus sequitur vires et fortitudines stellarum fixarum. Et virtus stellarum fixarum est prima compositio non habens ante se aliam prioritatem.

p. 90

4 Et similiter intelligas de omnibus partibus et motibus celi et caloribus nascentibus ex eo. Et effectus stellarum hoc modo consequuntur effectus celi secundum quod celum producit effectus suos una cum ipsis stellis, et stelle non faciunt effectus suos nisi per celum sive a celo eo quod ipse stelle nullum

^w p. 88, 12 om.^x p. 89, 9-10 om.^y p. 89, 17 — p. 90, 1 om.

motum habent in semetipsis, sed ipse habent opera et effectus mirabiles secundum motum celi. Et materia prima est natura prima, et est ipse conditor veritatis; et opera stellarum sunt secundum vestes et tincturas quas facimus. Ideo illud est nobilius et alcius alio. Et gradus celi nullam proprietatem habent nisi quod sunt positi et ymaginati quia non est in celo pars agens et non agens; imo est totum unum in forma, posse et opere et sensu absque aliqua diversitate vel differencia in suis partibus. Et quia totum est unius materie, ideo nullam diversitatem in aliqua suarum qualitatum tempore aliquo potest habere.

5 Et nullo modo esse potest aliquis gradus celi sive firmamenti carens qualitate et essencia stellarum fixarum propter quod ipsum celum stellarum fixarum totum est ex eis repletum. Et illi qui dicunt quod talis gradus celi est stellis in tempore denudatus non dicunt nisi quod ipse visu vel sensu percipi non possunt quoniam non nisi maiores ex eis videntur cum non sint maneriei qua possint discerni per visum. Et secundum hoc contingere potest quod stella sit in aliquo loco ubi non facit aliquod opus manifestum, videlicet ut non sit in suo termino vel exaltacione, auge vel opposito augis, retrograda vel directa (nisi eundo ad aliquem supradictorum | locorum), nec eciam habeat aliquod iuvamen vel aspectum cum aliquo planetarum eidem nature conveniencium nec a suis contrariis, quia ista loca maxime eciam que sunt agencia et habent effectus contrarios locis agencibus stellarum fixarum sunt similia locis nullam operacionem habentibus quia planete numquam in celo sunt motu carentes et ideo non possunt effectibus carere. Et hoc quod in isto loco sumus locuti est valde obscurum et profundum. Et ideo advertas et cogites diligenter in eo quousque intelligas cum effectu quemadmodum subiungitur quia planete, postquam sunt forciores in suis operibus, duobus modis operantur, videlicet in generali et particulari. Et effectus generalis est qui non opponitur uni parti manifeste; effectus vero particularis est qui opponitur uni parti manifeste. Et secundum hoc (dicunt) talis planeta est dator vel habet aspectum vel colligacionem aut recepcionem et similia.

6 Exemplum ad idem: quando cibus est in stomacho et trahitur ab epate, eundo per mesaraicas, convertitur velut sanguis; et quando ab epate mittitur ad alia membra, fit in similitudinibus aliorum membrorum quemadmodum diversificantur. Et sic in quolibet membro ad similitudinem eius perdit et amittit similitudinem sanguinis ac si numquam habuisset, et fit ossa in ossibus et eciam in nervis nervi; et idem fit in ceteris membris. Et similes sunt effectus planetarum in suis motibus, qui, quando vadunt versus aliquem aspectum, coniunctionem vel ad aliquem locum ex dictis, vadit se convertendo secundum naturam et operacionem illius loci ad quem vadit. Et similiter planete habent alios effectus nobiles ut subiungitur, quod, quando planeta fuerit in auge, operatur secundum operacionem stelle super ipsum existentis directe, et associatur secum in effectibus; et tunc facit mirabilia. Et eciam

quando est in opposito augis operatur secundum planetam sub eo existentem. Idcirco advertas bene et peroptime ad ea que diximus in hoc loco. Quod propter hoc dicimus: quod celum stellarum fixarum operatur secundum operationes et effectus primi mobilis, et celum Lune influit et operatur secundum opera nature ignis et aeris plus quam alie nature suis subtilitatibus. 5
 Et secundum hoc dicimus de Saturno quod quando est in sua auge facit effectus stellarum fixarum super eum existentium, et quando est in opposito augis facit effectus Iovis. Et idem | alii dicimus in planetis, scilicet quod quando planeta fuerit in auge sua erunt effectus eius et opera sua secundum opera et effectus planete supra eum in ordine existentis, et cum fuerit in 10
 opposito augis operabitur secundum operationes planete sub eo in ordine existentis. Et hec ratio multum in arte magica appreciatur. Et sapientes antiqui predicta totis viribus celavere; et si non explanaremus ea, esset indecens omnino. Et firmiter teneas quod planeta qui in motibus suis gravior incedit est forcior in suis effectibus, et e converso levior planeta in motu 15
 debilior est in opere, et medius in motu medius est in effectu. Et in hac sententia sapientes antiqui non sunt communiter concordati, quia aliqui dixerunt diversa et contrarium, qui dixerunt quod planeta tardior in suo motu est debilior in effectu et levior in motu est forcior in effectu. Quorum ratio 20
 talis est: quod accipiunt predicta secundum ordinem et dispositionem primi mobilis ad speram stellarum fixarum; et aliorum ratio est secundum dispositiones motuum generacionis in terra, secundum quod planeta ponderosior forcior erit in effectu et levior motu debilior in effectu. Et secundum opinionem aliam nunc tactam de dispositione primi mobilis ad 25
 speram stellarum fixarum erit planeta levior in motu forcior in effectu et gravior in motu debilior in effectu quia est proportio similis. Et in hoc sapientes in tantum sunt discordati quod una pars sapientum antiquorum tenebat contrarium, hanc similitudinem ponentes et eam attribuentes primo mobili et spere stellarum fixarum; et secundum hoc planeta ponderosior erit 30
 propior et magis conveniens in similitudine ipsi primo mobili necnon et spere stellarum fixarum in sui tarditate propter quod est gravis in motu,² et sic erit motus tardus similis motui tardo et levis levi. Et circa predicta multum sapientes antiqui in suis libris dixerunt secrete et occulte; et nunc hic intendimus dicere secreta sapientum artis magice antiquorum. Scias quod, 35
 quando Luna erit iuncta Saturno, erit opus eius secundum opera Saturni. Et hoc contingit quia opera Saturni sunt forciora operibus Lune | quemadmodum est in omnibus planetis cum Saturno ad invicem colligatis, quorum effectus erunt secundum dispositiones et effectus Saturni. Et hoc est propter quod potencia Saturni est fortissima virium omnium planetarum; et

² p. 92, 14-15 om.

hoc contingit rationibus et causis superius nominatis, que sunt propter eius supremam altitudinem et propinquitatem celorum aliorum, utputa primi mobilis et spere stellarum fixarum. Et quia est multum tardus, incessus assimilatur primo mobili et aliis qualitibus superius nominatis secundum predicta existentibus. Et omnia que loquuntur in istis coniunctionibus Iovis, 5 Solis et Veneris, [qui] quando miscentur cum effectibus Saturni, mutantur vel alterantur mutacionibus vel alteracionibus magnis. Et eodem modo accidit Iovi cum stellis fixis, et generaliter omnibus quousque deveneris ad Lunam. Et subsequenter effectus istarum stellarum fixarum apparet in igne et aere, et effectus ignis et aeris patet in aqua et terra; effectus quoque istorum 4 10 elementorum in generacionibus que generantur ex ipsis patenter apparent.

- 7 Et quorumlibet duorum planetarum coniunctio potest habere tres qualitates in eorum coniunctione, videlicet augmenti, diminucionis et equalitatis ad invicem, quemadmodum in Luna iuncta Saturno erit opus Lune debile et absconsum. Hoc est quod virtus Saturni ipsius Lune virtutem 15 excedit, scilicet cum fuerit eidem iuncta in eodem gradu longitudinis et latitudinis in suo haye et exaltacionibus et qualitibus similibus eidem ita ut sint Luna et Saturnus in uno tramite et in uno istorum locorum, nec aliter. Et sic qualitas Saturni et aliorum planetarum est in aliis locis. Et bene posset contingere quod effectus Lune et eius virtus esset maior et forcior virtute 20 Saturni; et hoc cum Luna fuerit in locis altis supradictis et Saturnus fuerit in contrariis eorundem. Quod si Luna fuerit iuncta Saturno in locis contrariis supradictis nobilibus locis, tunc opus Lune erit sequens opera Saturni quemadmodum in aliis qualitibus supradictis; et si fuerit Saturnus in illis 25 altis locis et Luna in eisdem contrariis, opus Lune erit multum debile et extinctum. Et si fuerit Luna equalis in motu vel tarda in eo et in aliis locis similibus istis, | tunc erit virtus Lune et Saturni equalis et similis in virtute; et quanto magis <si> Luna appropinquabit augi sue, que est maior elevacio que possit esse in Luna (et tamen talis elevacio non equatur maiori depressioni ipsius Saturni), quanto magis si Saturnus fuerit directe progressurus. Sed 30 qualitas Saturni cum Iove non est ut qualitas Saturni cum Luna, sed semper aut in pluribus erunt equales. Et hoc est: quando Saturnus et Iupiter erunt elevati, tunc opus Iovis forcius erit opere Saturni; et si fuerit Iupiter elevatus et Saturnus equalis in motu, directus et in exaltacione, tunc opus ipsius Iovis non erit supra Saturni opus elevatum; sed cum fuerit e contrario, tunc erit virtus 35 Saturni supra Iovem et ipsius Iovis virtus erit debilis et remissa. Nec hoc apparet in qualitibus Saturni cum Marte quando ad invicem coniunguntur; erunt enim opera Martis manifestius apparencia nisi forte fuerit in qualitibus et disposicionibus superius tactis. Sed Venus et Mercurius habent disposiciones et similitudines cum quolibet planetarum, et Luna 40 similitudinem non habet et convenienciam quia Luna cum planetis nullam

similitudinem nec convenienciam habet. Et ista est quedam radix magna, custodienda multum et valde necessaria in operibus magicis.

- 8 Debes autem scire quod opera planetarum sunt opera per se; et hoc propter quod sunt corpora simplicia. Et que sunt simplicia nullum accidens vel corrupcionem aliquam recipere possunt quoniam, si ea que sunt simplicia aliquam reciperent corrupcionem, inveniri non possent, sed detrimentum et corrupcio non possunt accidere nisi in corporibus ex diversis rebus compositis. Et scias quod opus primi mobilis est opus perfectum et est radix omnium operacionum celorum planetarum et stellarum fixarum; et hoc propter quod est virtus et fortitudo motus movendi alios celos. Et propter hoc dicunt quod ipsum est motor omnium, nec in se est mobile quicquam; et qui dicerent ipsum in se esse mobile resisterent veritati. Sed celum stellarum fixarum, maxime quod eius motus est generalis, est separatum secundum motum primi mobilis; et idem contingit omnibus aliis speris. Et scias quod | motus cuiuslibet celi cum motu sperarum et stellarum fixarum est motus equalis omnibus eis, et motus planetarum est propter motum essencialem suorum celorum quibus moventur quia stelle nullum motum habent in seipsis nisi per accidens. Et ideo effectus celi est duplex quemadmodum diximus; et est motus quem habet ex se et calor quem habet ex accidenti. Postquam calor sequitur motum et motus est naturalis ipsi celo quemadmodum diximus, deinde est datum et infusiones planetarum, quod adpetitum in ymaginibus est, movere res et fortitudines et eas reducere ut sint manifeste, quia in forma est similitudo rerum et in materia est vis recipiendi eas. Et quelibet materia habet formam pro qualibet complexione, et quelibet forma habet materiam cuiuslibet complexionis. Exemplum ad predicta: ignis enim cum fuerit parvus et creverit quousque magnus efficiatur, sic crescit et augetur quia ignis in modica quantitate existens attrahit a materia in qua comburendo agit ignem et quod est in ea absconsum quousque patefacit eum, et ex hoc augmentatur et crescit.
- 9 Et scias quod corrupcio non ingreditur res apparentes eas damnando; imo ingreditur res non apparentes et eas corrumpit non apparenter. Omnia vero que sunt secundum naturam sunt equalia et contra naturam existencia inequalia sunt. Et propter hoc calor apparens naturaliter movet calorem absconsum, et similiter calor absconsum manifestato calore^a movetur; et hoc quia calor absconsum est dispositio suorum effectuum; sic est generacio sui ipsius. Has autem rationes intelligas diligenter; nam proficuum extrahes ex eis.

p. 95

^a p. 95, 14–16 om.

p. 96

|Capitulum septimum. De modo serviendi dialectice in istis scienciis ymaginum, et quam partem ipsius oporteat in ista sciencia.

1 Ex his autem que per nos hactenus dicta sunt satis evidentem apparent forme receptionis ad eius materiam et datum influencie planetarum in ymaginibus et recepco suarum virium necnon et forma similitudinis et diversitatis, quoniam 5 similitudo est ex manerie adiunctionis in effectibus ymaginum; et hoc propter quod opus ymaginis indiget similitudine effectuum stellarum et opere metalli ex quo ymago componitur tempore in quo fit ipsa et loco in quo talis ymago funditur et paratur. Quibus omnibus insimul adiunctis et in propria similitudine appropriatis, erit ipsius ymaginis effectus; quod si 10 diversificarentur in aliquo, ymago ipsa deficeret in effectu. Et ex hoc apparet quod coadunacio est quedam radix maxima ad effectus artis magice acquirendos.

2 Et similiter quantitas est radix istius sciencie eo quod ipsa in quadrivio operatur. Secundum suam primam divisionem dividitur in duas partes, que 15 quidem partes sunt ipsa quantitas continua et discreta. Quantitas vero continua dividitur in partes quinque, que sunt linea, superficies, corpus, tempus et locus; et quantitas discreta dividitur in duas partes, videlicet numerum et verbum. Omnes vero ipsius quantitatis partes multum sunt magicis operibus opportune, quemadmodum linea est necessaria in ymagine 20 ratione aspectuum et simbolitatis que ab ipsa ymagine requiruntur erga illud quod querimus recipere effectum ymaginis similitudine vel dissimilitudine. Que quidem due partes ex quibus in hoc loco divisimus lineam ipsam secundum aspectum et convenienciam quemadmodum diximus est secundum quod dicitur in quadrivio, capitulo de linea recta, in quo sic dicitur: 25 quod linea recta est inter duo puncta posita in directo unius ad alterum. Et hoc dictum est magis completum omnibus aliis dictis ymaginum eo quod linea recta super quam vadit res disposita uno tramite et modo a principio primi puncti linee per cetera alia discurrendo |quousque attingat ad alium in 30 directum eius positum. Qua de causa dicimus quod talis est in directo talis; et hoc erit quando habuerit aliqua obviencia illi rei que suo cursu per lineam rectam defluat et decurrat — verbi gracia, punctualis projectio radiorum planetarum que directe influit in puncto existente in superficie corporis dispositi ad recipiendum projectiones talium radiorum. Causa autem quare istud est perfectius in ymaginibus est propter datum stellarum quod queritur 35 in effectu ymaginis. Et eciam est projectio radiorum conveniens ingrediendi ipsum metallum vel rem ex qua componitur ymago pro complendo illum effectum pro quo efficitur et ordinatur ipsa ymago contrario vel similitudine. Quamobrem directe apparet quod linea exiens a planeta in ipsam ymaginis formam debet necessario esse recta ut datum sit integrum et completum, quod 40 non esset dicta linea obliqua existente; imo esset debile et diminutum.

p. 97

3 Superficies autem ex vi est figura dati; et hoc quia superficies est extensio effectus ymaginis in locum ipsum. Deinde quando extenditur, necessario fit superficies; omne enim quod extenditur in extremo subtilitatis est superficies. Qua de causa aqua in se ipsa mutatur et alteratur cum effectu quemadmodum mutatur calore, frigiditate, lumine, odore, coloribus et aliis similibus istis. Et id supra quod vadunt linee infuse a planetis in ymaginibus et he que ab ipsa ymagine proveniunt ad locum faciunt superficiem. Idcirco ista secreta intelligas et addiskas. Causam autem quare taliter operentur antiqui sapientes nondum in patulo posuere. 5

4 Tempus quidem est necessarium et congruum in operibus ymaginum eo quod sequitur motus corporis quemadmodum explanabo et dividam effectum ymaginis in seipsum. Et dividitur tempus per partes in effectibus ymaginum, deinde tempus aspectuum secundum locum in quo est datum et influencia illius effectus si volueris ut compleatur anne id quod est ex partibus | declinationum planetarum. Et hoc est aspicere tempus planete in hora debita et competenti, et scire coniunctiones quas habet cum aliquo planetarum existente secum coniuncto in uno gradu, vel sit in aliquo alio aspectu tam oppositionis quam quarti, trini et aliorum aspectuum. Et alia que huic operi sunt necessaria consideranda ex locis planetarum efficiencium effectus tam completos quam incompletos secundum modum et formam operandi sic discernere oportebit, videlicet: an planeta sit directus vel descendens vel in sua exaltacione, vel in quo loco erit datum planete vel in quo loco amputatur secundum fortunas vel infortunas, necnon et quando fuerit planeta in gradibus lucidis et puteis et tenebrosis, et aliis que in astronomia dicta sunt. Et hoc est secretum maximum valde in magice doctrina secundum istum modum diversitatis, ut dicunt, in similitudine et contrarietate. Et hoc est tempus aspiciendi cuius modi erit ille effectus dati, et illud est tempus quod aspicere debemus in preparacione ymaginum predictarum in loco in quo preparari debent et res similes rebus similibus ipsius temporis. 15 20 25

5 Locus autem est ultimum membrum divisionis supradicte quantitatis continue. Et est locus aspectus ad hoc, ut sit levitas operandi quousque ad optatum finem in opportuno tempore attingat. Et locus ymaginis necnon et ipsius apparatus in aere vel in terra celandi vel manifestandi et aliis similibus (et hec sunt loca in quibus ymagines construuntur) et locus in quo illam materiam ex qua ymago illa fieri debet disponunt et laborant, quia omnia sunt in operibus magicis consideracione digna, quia propter consideracionem omnium predictorum erit datum | et effectus planetarum et complebuntur magis effectus et mirabiles qui sunt graves credendi opinionibus auditorum. Amen. Dico tibi quod vere dici potest de natura miraculorum et mirabilium effectuum (et isti sunt effectus ymaginum), et maxime quia earum effectus non sunt in similitudine effectuum animalium; imo sunt quemadmodum 30 35 40

extirpacio arenarum et mundacio lapidum, sequestracio mortalitatis, diluviorum et nubium, mutacio ventorum et similia supradictis, que hic non sunt recitanda propter inconuenienciam sermonis proluxi.

6 Sed verba et numeri qui sunt ex materia quantitatis discrete sunt necessaria in divinacionibus, auguriis et somniorum interpretacionibus et loquencibus in 5 populo et in similibus; nam et ista in unam ex maneriebus ingrediuntur artis nigromancie. Sed quantitas per se est necessaria in istis operibus et opportuna eo quod retinet tempus, quod quidem non est nisi computacio motus celorum. Quod, quando dicimus: a tali tempore usque ad tale tempus, veraciter apparet quod dicimus aliquem numerum ad computacionem; qui 10 numerus, quando eundem locum attingit, tunc perficitur in computacione. Item cum dixerimus quod: talis operacio erit ab hac hora usque ad 42 dies, hoc dicto apparet quod dicere voluimus aliquam numeri computacionem.

7 Proporcio autem modum istius sciencie ingreditur propter quod est forma ymaginis. Et locus ipsius effectus est qui recipit virtutem et potenciam quam 15 dicunt esse factorem in ymagine. Et pro maiori parte sunt ingressi in modum proporcionis et figuram preparandi ymagine in loco in quo preparari debet ista qualitas. Et hoc totum ingreditur maneriem proporcionis, et alia aliarum qualitatium his similia ingrediuntur hanc maneriem proporcionis.

8 Sed qualitas per se est causa in effectibus ymaginis eo quod res que est 20 composita effectuum ymaginis debet habere virtutem et potenciam completam similem illius effectus ipsiusque qualitatis que componi debet | in ipsa ymagine ad apparenciam illius virtutis et effectus in ipsa ymagine petiti. Et hec est aptacio et mixtio quam debet habere ab alciorum naturis in inferioribus naturis impressis taliter ut hec res composita dato planetarum 25 assimiletur et recepcioni quam debet habere ad complementum ipsius effectus peticionis quem in hoc libro sepe narravimus, quod planete magis participant in uno quam in alio quemadmodum appropriatur aliquis planeta uni civitati, tali nature arborum, animalium, lapidum et aliis eisdem similibus. Ideo cum fuerit lapis ille qui compositus est in alia re composita et ad recipiendum 30 effectus illius planete disposita vel eciam similetur ei in recepcione effectus illius planete, necnon et eius natura que est composita in ea sit similis effectui et recepcioni illius planete sic operantis. Et eodem modo debet esse lapis ille vel illud ex quo ymago extitit composita, eo quod natura lapidis vel alterius rei ex qua fit ymago fortis et robusta ut in se ipsa fortificetur omnino quousque 35 nature victoriam attingat; et tunc manifestatur et eius effectus extenditur. Et illi qui in hac sciencia fideliter laboraverunt non invenerunt viam qua ad predicta pervenire possent nisi ad naturam lapidis vel illius alterius rei eiusdem qualitatis vel aliarum qualitatium similium eidem attingat quousque roboretur eius natura taliter quod superet et vincat omnes alias naturas quemadmodum 40 accidit in electuariis et tyriaca que viribus propriis obtinet et vincit. Et talis

victoria accidit ex vi multarum medicinarum existencium in eisdem eo quod propter coniunctionem medicinarum insimul multa mirabilia fiunt quemadmodum phisica et opus maius et alia opera naturalia sicut ymagines et diversio mortalitatis et opera lapidum ad invicem. Et semper dicta sapientis memorie commenda, dicentis quod in omnibus operibus et effectibus tuis aspicias benevolenciam et res se ad invicem diligentes, et avertas a diversitatibus et a rebus se odio habentibus et que natura sunt ad invicem resistentes.^b

p. 101 | Capitulum octavum. De ordinacionibus rerum naturalium, et quomodo possunt ingredi in hanc scienciam.

1 Ordinem vero quem sapientes antiqui posuerunt in gradibus naturarum non fuere nisi hac via perquisiti quousque scivere ordinem et naturam specierum et earum gubernacionem et omnium aliarum rerum. Deinde composuere species ad invicem quousque medicinarum utilitatem cognovere et effectus quos facere possunt earum adiunctione insimul. Nec possumus unum necessarium hic sub silencio portare, quod est discordacio sapientum antiquorum ad invicem in naturis simplicibus quales et quante sunt. Quorum pars quedam, quam veraciorem esse credo, dicit quod nature simplices sunt matres et priores omnibus aliis, que quidem nature sunt 4: frigiditas, humiditas, siccitas et caliditas, que qualitates prime et simplices sunt veraciter nuncupate. Deinde sequuntur predictas alie nature composite que sunt iste: calidum, frigidum, humidum et siccum. Id quod nos dicimus calidum exprimitur quod materia est iuncta cum calido, et idem in aliis est intelligendum. Et bene apparet ex hoc dicto — scilicet cum dicimus calidum vel frigidum — quod non est simile huic dicto cum dicimus calorem vel frigiditatem, et hoc modo cum in aliis hoc sumus locuti. Deinde sequitur istam materiam compositam alia secunda composita quam appellamus calidam et siccam vel calidam et humidam, frigidam et siccam vel frigidam et humidam, que sunt 2 nature composite. Et patet bene quod iste non sunt equales aliis de quibus sumus locuti, scilicet calidum absque sicco et humido et frigidum absque sicco et humido. Tercio vero sequuntur alie nature composite, videlicet ignis, aer, aqua et terra, que sunt tercie nature composite ex primis et secundis qualitatibus coadunate. Deinde istas naturas sequuntur alie nature composite in 4 ordine situate, videlicet que sunt in corporibus que in multis partibus dividuntur — scilicet in quatuor anni temporibus ut sunt | hyems, ver, autumnus et estas, et in quatuor humoribus tam in hominibus quam in aliis animalibus situatis, videlicet sanguis, flegma, colera et

^b p. 100, 16–17 om.

melancolia. Sed materia hominis est magis delicata et subtilior omnibus aliis materiis animalium eo quod ipsorum animalium nature sunt grossiores et multo magis turbide ipsa hominis natura. Sed nature in arboribus et plantis ex terra nascentibus existentes, sicuti sunt oleum, tinctura, semina, radices et similia, sunt tercię in ipsis; et huiusmodi in naturis lapidum sunt qualitates. Et que fuimus hactenus locuti, est intelligendum; id quod diximus in arboribus et lapidibus, est equale id quod narravimus in hominibus et animalibus hoc modo, quod arbores sunt in subtilitate nature secundum alia animalia. Et iterum sequuntur ista res magisterio composite, et sunt que dicimus esse composite ex compositis et sunt ultime composite; et iste sunt veluti medicine et alia huiusmodi composita. Omnia vero in quibus nature simplicium et compositarum constant dividuntur in septem partes, que postea usque ad 28 partes perveniunt extendendo. Et volo hic exemplificare ad idem propter secundam ut patefaciamus id quod divisum est in prima explanacione quemadmodum in hoc exemplo.

2 Dico quod nature simplices sunt caliditas, frigiditas, humiditas et siccitas; et prime nature composite sunt calidum, frigidum, humidum et siccum; et secunde nature composite sunt calidum et siccum, calidum et humidum, frigidum et siccum, frigidum et humidum; et tercię nature composite sunt ipsa elementa, utputa ignis, aer, aqua et terra; et quarte nature composite sunt tempora anni, scilicet ver, hyems, estas et autumnus; et quinte nature composite sunt quatuor humores, scilicet sanguis, colera, flegma et melancolia; et sexte nature composite sunt tincture, oleum, radices et semina; et similia.

p. 103 3 | Qua de causa dico quod caliditas, frigiditas, humiditas et siccitas sunt similes igni, aeri, aque et terre, in multis partibus eorum sensu et sensibilitate divise. Dicunt enim ignem esse calidum eo quod est calidus et siccus, nec dicunt propter calorem talem quod est ignis, nec quod est compositum igne vel aliquo alio, quia omne compositum est simul adiunctum ex rebus precedentibus eos et nominatis in ipsis, et quod taliter sit compositum ut calor precedat ignem, humiditas aerem, frigiditas aquam et siccitas terram. Sed hoc dictum tamquam exemplum ponimus in predictis; et hoc modo dicitur in epate, pulmone, felle, corde, capite, tibiis, manibus et omnibus aliis membris. Et calor, ut prediximus, fit ex motu celi, frigiditas ex centro ipsius generatur (utputa terra que centrum primi mobilis nuncupatur), ex quo materie terrestres dant omnes generaciones in omnibus materiebus; et frigiditas taliter contrariatur ipsi calori in omnibus suis qualitatibus necessario, quietudine et motibus, quia caliditas est qualitas similia coniungens dividensque contraria. Et hoc modo dicimus quod contraria frigiditate iunguntur, et eadem similia dividuntur. Et sic debet esse in his que omnibus suis qualitatibus opponuntur; quod si non fuerit eorum definicio, leditur et damnatur.

4 Idcirco tibi dico quod, si volueris operari in istis altis et nobiles scienciis et gravibus intellectu, quod nullo modo parcas studio nec piger sis in studendo dicta et libros sapientum quia isto tramite quod volueris attinges. Et cetera que hactenus sum locutus in rebus mixtis et adiunctis tam sapientum dictis quam scienciarum omnium extractis non dixi nisi ad explanacionem et dispositionem tui spiritus et intellectus, ut te benevolum, docilem et attentum reddam in predictis. 5

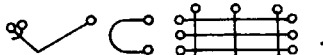
p. 104 | Capitulum nonum. De demonstracionibus figurarum et formis ymaginum que fiunt auxilio planetarum.

1 Nunc autem ad rationes antedictas, quando locuti fuimus in figuris celi et in effectibus suis quos faciunt auxilio et influenciis stellarum, redire propono. Et dico quod sex ymagine, de quibus inferius sumus principaliter tractaturi, habent virtutes, potencias et effectus in mundo. Et hoc in loco dicere intendo et nominare istas figuras, videlicet id quod ex suis actibus est expertum et ex suis effectibus, secundum quod sapientes antiqui in hoc laborantes sunt ad invicem concordati. 15

2 Quarum prima est ad fugandum mures ex quocumque loco volueris. Scribas istas figuras in lamina eris rubei, prima facie Leonis ascendente, que figure sunt adiuncte ex stellis fixis in Leonis signo existentibus. Et cum hoc feceris, ponas ipsam laminam in loco murium; et fugient omnes ab eodem 20

loco et recedent. Et he sunt figure:

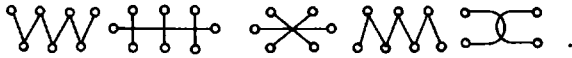
3 Ad retrahendum bibiones. Facias subsequentes figuras in lapide sulfureo, secunda facie Tauri ascendente, quem lapidem ponas in loco quo volueris. Nec bibiones ad ipsum locum umquam venire poterunt quousque lapis steterit ibi. Et he sunt figure: 25

4 Ad fugandum muscas ex quocumque loco volueris. Figurabis istas figuras in lamina stanni, tertia facie Scorpionis ascendente, quam laminam ponas in quocumque loco volueris. Et musce ab eodem loco recedent. Et he sunt figure stellarum que separant: 30

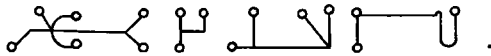
5 Ut homo quem volueris currendo veniat ad te vel ad locum quem volueris. Facias istas figuras in panno lineo, quas in die Veneris et hora eius facias, secunda facie Tauri ascendente, Venere ibidem existente; ipsaque hora

p. 105

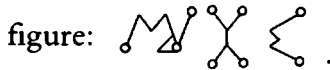
scribas nomen illius quem volueris ad te venire. Deinde accendas caput ipsius panni linei igne. Et statim veniet ad te quem proposuisti.^c Et he sunt figure:

- 6 Ad inimiciam ponendam. Cum volueris divertere duos homines ut numquam se ad invicem diligant, facias infrascriptas figuras cum dente canis nigri in lamina plumbi nigri in die et hora Saturni, tertia facie Capricorni ascendente, Saturno ibidem existente; ponasque laminam in loco alterius eorum vel in loco in quo solent simul adunari. Et dissolvetur eorum amicitia, et numquam se diligant.^d Et he sunt figure:

- 7 Ad infortunandum locum quem volueris ut numquam populetur. Facias istas figuras in lamina plumbea cum cerebro porci in die et hora Saturni, ascendente secunda facie Capricorni et Saturno in ea existente; et ponas laminam in loco quem volueris depopulari. Et virtus mala Saturni infundetur in eo, et numquam populabitur quousque lamina steterit ibidem. Et he sunt

- 8 Omnes autem sex operationes predictae fiunt virtute planete sive planetarum quando predictis constellationibus corporaliter fuerint coniuncti. Et scias quod figure que fiunt auxilio stellarum fixarum non sunt nisi iste sex, nec aliquis sapientum fuit in pluribus locutus. Qua de causa in isto libro in hac sciencia complete ponere decrevi.^e

p. 106 | Capitulum decimum. De lapidibus appropriatis cuilibet planete et formacionibus figurarum.

p. 105 1 | In hac vero parte patefacere intendo id quod quilibet planeta habet tam in metallis et lapidibus quam in figuris planetarum et suis operacionibus admirandis.

p. 106 2 | Et primo de Saturno. Saturnus enim ex metallis habet ferrum et partem in auro, ex lapidibus quoque diamantem et aliaza, camaffes et azebehe, que est nigra et clara, et ferus et almagnicie(m) et partem in lapidibus rubeis et in marchasita aurea necnon et in sedina.

3 | Iupiter ex metallis habet plumbum, et ex lapidibus preciosis albos et croceos et partem in alaquech et in smaragdo et in almehe et in cristallo et in omnibus lapidibus albis et claris et lucentibus necnon et in auro.

^c p. 105, 2–3 om.

^d p. 105, 8 om.

^e p. 105, 15–16 after title of chapter 10 in Arabic MS V and in Latin.

4 Mars ex metallis habet es rubeum et omnes maneries sulfuris et habet partem in vitro, et ex lapidibus habet premonada et lapidem sanguinis et partem habet in alaquech et in aliaza necnon et in omnibus lapidibus rubeis et maculis guttatis.

5 Sol ex metallis habet vitrum Egipti et azernech, et habet ex lapidibus albezedi et diamantem et conchas rubeas et omnes lapides lucentes et claros et partem in sedina et in azumbedich et rubino et in balasso et in marchasita aurea.

6 Venus ex metallis habet es rubeum et partem in argento et vitro, et ex lapidibus azurum et corallum et dehenech et habet partem in almehe et in almagnicie.

7 Mercurius ex metallis habet argentum vivum et partem in stanno et vitro, et ex lapidibus habet smaragdum cum omnibus suis speciebus et habet partem in azumbedich.

p. 107 8 | Luna ex metallis habet argentum, et ex lapidibus marchasitam argenteam et aliofar minutum et partem habet in cristallo et azuro et in aliaza et in almehe.

9 He sunt figure^f septem planetarum:

Saturni	Iovis	Martis	Solis	Veneris	Mercurii	Lune
						

10 He sunt figure planetarum quemadmodum translatas invenimus in Lapidario Mercurii et in libro Beylus et in Libro spirituum et ymaginum quem transtulit sapiens Picatrix.

p. 110 11 | Forma Saturni secundum opinionem sapientis Picatricis est forma hominis corvinum vultum et cameli pedes habentis et super cathedram sedentis, in dextra manu hastam habentis, in sinistra vero lanceam vel dardum tenentis. Et hec est eius forma.

12 Forma Saturni secundum opinionem sapientis Beylus est forma hominis senis super altam cathedram sedentis erecti. Et hec est eius forma.

13 Forma Saturni secundum opinionem sapientis Mercurii est forma hominis erecti, suas manus supra caput ipsius erigentis et in eis piscem tenentis et infra eius pedes similem unius lagari<i> (id est racani) habentis. Et hec est eius forma.

14 Forma Saturni secundum opinionem aliorum sapientum est forma hominis super draconem erecti, in dextra manu falcem tenentis, in sinistra vero hastam habentis, et nigris pannis et pardis induti. Et hec est eius forma.

15 Forma Iovis secundum opinionem Beylus est forma hominis super aquilam sedentis et in uno panno involuti, et pedes supra lumbos aquile, et caput panni in quo involvitur sua dextra tenentis. Et hec est eius forma.

^f p. 107, 3 om.

- p. 111 16 | Forma Iovis secundum opinionem Picatricis est forma hominis leoninum
vultum et pedes avis habentis, et infra eius pedes tenentis draconem vii capita
habentem, et in eius dextra dardum habentis ac si ipsum proicere vellet in
caput draconis. Et hec est eius forma.
- 17 Forma Iovis secundum opinionem Mercurii est forma hominis cooperti 5
cum uno linteamine, equitantis super draconem et in eius manu lanceam vel
dardum tenentis. Et hec est eius forma.
- 18 Forma Iovis secundum opinionem aliorum sapientum est forma hominis
super aquilam equitantis, pannum in sua dextra tenentis, in sinistra vero nuces
habentis; et omnia eius vestimenta sunt crocea. Et hec est eius forma. 10
- 19 Forma Martis secundum opinionem sapientis Beylus^g est forma hominis
coronati et ensem scriptum in dextra habentis. Et hec est eius forma.
- 20 Forma Martis secundum opinionem Mercurii est forma hominis nudi, in
pedibus erecti et ex dextra eius ante se virginem formosam in pedibus stantem
tenentis, que est forma Veneris; et eius capilli retro aptati; et Mars ponens eius 15
dextram super suum collum et super eius pectus sinistram extendendo; et cum
eius vultu aspicientis se et intuentis. Et hic sapiens dicit quod hec figura
magnas potencias habet et opera magna valde; et de ea Deo dante erimus in
posterum locuti. Et hec est eius forma.
- 21 Forma Martis secundum opinionem aliorum sapientum est forma hominis 20
supra leonem equitantis, in dextra ensem habentis, in sinistra vero caput
hominis gestantis; et eius vestes sunt ex loricis et ferro. Et hec est eius forma.
- p. 107 22 | Forma Solis secundum opinionem sapientis Beylus est forma mulieris in
pedibus elevate et existentis supra currum a quatuor equis tractum, speculum
in dextra tenentis, in sinistra vero baculum supra pectus ligatum, et supra 25
caput ipsius similitudinem flamme habentis. Et hec est eius forma.
- 23 Forma Solis secundum opinionem Mercurii est forma hominis in pedibus
erecti similis volenti salutare illos quos videt, et in eius sinistra manu clipeum
tenentis, et sub pedibus eius figuram draconis habentis. Et hec est eius forma.
- p. 108 24 | Forma Solis secundum opinionem Picatricis est forma regis in cathedra 30
sedentis et in eius capite coronam habentis, et formam corvi ante ipsum
habentis et sub eius pedibus figuram Solis quam antediximus. Et hec est eius
forma.
- 25 Forma Solis secundum opinionem aliorum sapientum est forma baronis
erecti supra currum qui a quatuor equis trahitur, et in dextra eius speculum 35
tenentis, in sinistra vero clipeum; et omnes vestes eius sunt crocee. Et hec est
eius forma.
- 26 Forma Veneris secundum sapientem Beylus est forma mulieris in pedibus
erecte et in eius dextra manu malum habentis. Et hec est eius forma.

^g p. 111, 9–11 om.

27 Forma Veneris secundum opinionem sapientis Picatricis est forma mulieris tenentis in eius dextra manu malum et in sinistra pectinem similem tabule et istis figuris scriptum: OAOIOA. Et hec est eius forma.

28 Forma Veneris secundum opinionem sapientis Mercurii est forma habens corpus hominis et vultum et caput avis, pedes vero aquile. Et hec est eius forma. 5

29 Forma Veneris secundum opinionem Ptolomei est forma mulieris nude et ante eius collum formam Martis cum una cathena habentis. Et hec est eius forma.

30 Forma Veneris secundum opinionem aliorum sapientum est forma mulieris cum capillis expansis et supra cervum equitantis, et in eius manu dextra malum habentis, in sinistra vero flores; et eius vestes ex coloribus albe. Et hec est eius forma. 10

p. 109 31 | Forma Mercurii secundum opinionem sapientis Beylus est forma iuvenis barbati et in manu dardum tenentis.^h Et hec est eius forma. 15

32 Forma Mercurii secundum opinionem sapientis Mercurii est forma hominis in eius capite gallum habentis, et supra cathedram erecti; et eius pedes similes pedibus aquile; et in palma sinistre manus ignem habentis, et sub pedibus signa que inferius dicentur. Et hec est eius forma.

33 Forma Mercurii secundum opinionem Picatricis est forma hominis erecti, et in dextro eius latere alas extensas habentis, et in sinistro gallum parvum tenentis, et in manu dextra dardum, in sinistra vero concham rotundam tenentis, et in capite medio cristam galli.ⁱ Et hec est eius forma. 20

34 Forma Mercurii secundum opinionem aliorum sapientum est forma baronis coronati, equitantis supra pavonem, in eius dextra calamum, in sinistra vero cartam habentis; et eius vestes sunt omnium colorum mixte. Et hec est eius forma. 25

35 Forma Lune secundum opinionem Mercurii est forma mulieris formosum vultum habentis, cincte dracone, et cornua in capite habentis duobus colubris circumvoluta, et super eius caput duos colubros et in quolibet brachio unum colubrum circumvolutum, et super eius caput unum draconem et alium draconem sub eius pedibus; et quilibet istorum draconum septem habet capita. Et hec est eius forma. 30

p. 110 36 | Forma Lune secundum opinionem Beylus est forma mulieris supra duos tauros erecte, quorum caput unius sit iuxta caudam alterius. Et hec est eius forma. 35

37 Forma Lune secundum opinionem sapientis Picatricis est forma hominis supra caput avem habentis, et supra baculum se sustentantis, et ante se arborem habentis. Et hec est eius forma.

^h p. 109, 2-3 om.

ⁱ p. 109, 9-10 om.

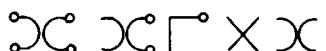
38 Forma Lune secundum opinionem aliorum sapientum est forma iuvenis coronati et supra currum a quatuor equis pertractum erecti; et in eius dextra unum cayadam, in sinistra vero speculum; et omnes eius vestes virides sunt et albe. Et hec est eius forma.

p. 108 39 | Quelibet autem istarum figurarum superius nominatarum tam Solis quam 5 aliorum planetarum habet potencias et effectus mirabiles in magicis operibus, quos in hoc libro, Domino concedente, explanabimus.

p. 112 40 | He vero sunt forme quemadmodum sapientes antiqui in libris suis posuerunt, scilicet illi qui in hac sciencia se intromiserunt. Et quelibet istarum formarum mirabiles habet effectus et maximas virtutes. Et nunc dicere 10 intendo de effectibus et suis virtutibus.

p. 120 41 | Ymago Saturni^j ad multum bibendum. Si ex operibus Saturni feceris hominis formam super altam cathedram elevati, et in eius capite pannum lineum lutosum et in eius manu falcem habentis, in hora Saturni, ipso in ascendente existente, in lapide de feyrizech, virtus istius ymaginis est quod qui 15 ipsam secum portaverit multum potabit et nonnisi in senectute morietur.

42 Et si volueris inter aliquos discordiam ponere, facias ex operibus Saturni istas figuras in eius hora, ipso in ascendente existente, in diamante:

 . Si enim cum ista ymagine sigillaveris picem et hoc

sigillum in loco duorum amicorum vel in loco alterius eorum posueris, odient 20 se ad invicem. Et caveas ne hanc ymaginem portes tecum omnino.^k

p. 121 43 | Forma Iovis. Si ex operibus Iovis formam hominis coronati feceris et supra cathedram sedentis, ipsaque ymagine quatuor pedes habente; et quilibet pedum supra collum hominis, et omnes isti quatuor homines habeant alas, et homo qui sedet in cathedra elevet manus quemadmodum faciunt orantes; et 25 hoc in hora Iovis, ipso in ascendente et in sua exaltacione existente; ipsamque facies in lapide claro et albo. Et qui hanc ymaginem secum portaverit in diviciis augebitur et honore, et optimam vitam deducet, et multos filios habebit, et quod voluerit adimplebit, et omnia sua opera in quibus fuerit operatus ad bonum tendent, | nec inimicus ei nocere poterit.^l 30

p. 122 44 Et si ab officialibus et iudicibus volueris diligi, facias ex operibus Iovis formam hominis formosi cum vestimentis amplis supra aquilam equitantis in hora Iovis in ascendente et in sua exaltacione existentis in lapide cristalli. Qui vero hanc ymaginem secum portaverit ab officialibus et iudicibus diligitur.

45 Quod si prohibere conceptionem mulieris volueris et aves capere desideras, 35 facias ex operibus Iovis formam vulturis in hora Iovis, prima facie Sagittarii

^j p. 120, 2–7 om.

^k p. 120, 15 — p. 121, 11 om.

^l p. 122, 2–5 om.

ascendente, Iove in ea existente, in lapide qui dicitur < . . . > qui facit leviter parere. Et si lapidem hunc venator avium secum portaverit, aves circa eum congregabuntur, et capiet ex eis quantum voluerit. Amabitur eciam ab hominibus et bene recipietur. Et hic lapis quem diximus trahit ad rubeum in eius colore; et quando manibus agitatur intus eum sonat alius lapis; et quando politur aqua alba exit ab eo. Et si hunc lapidem supra mulierem posueris, numquam concipiet quousque supra eam steterit.

46 Et dixit Hermes:^m qui in hoc lapide ymaginem vulpis fecerit in die et hora Veneris, ascendente Pisce; et Iupiter in eo; et Luna eundem aspiciente — qui ymaginem hanc tenuerit timebitur ab hominibus et a diabolis.

47 Et qui in hoc lapide fecerit formam gruis in hora Iovis, ipso in sua exaltacione existente — qui hanc ymaginem in aliquo liquore lavaverit ipsumque in potu alicui dederit videbit spiritus, et ex eis quod voluerit operabitur. Et has duas virtutes dixit Hermes.ⁿ

p. 123 48 | Ymago Martis ut facias quod volueris tam in bono quam in malo. Facias ex formis Martis formam hominis supra leonem equitantis et in eius dextra nudum ensem tenentis et in sinistra caput hominis gestantis in hora Martis, secunda facie Arietis ascendente et Marte in ea existente, in lapide diamantis. Qui hunc lapidem gestaverit, tam in bono quam in malo potens erit, sed potencior in malo.

49 Et si volueris ut ex tuo aspectu timeatur vel terreatur, ex forma Martis facias formam hominis erecti et lorica induti, duos enses tenentis, unum scilicet iacentem supra collum et alterum nudum in eius dextra, et in sinistra caput hominis, in hora Martis in sua domo existentis, in aliquo ex lapidibus Martis. Et quicumque lapidem portaverit, omnes eum videntes timebunt, et nullus accedet ad eum.^o

50 Ad sanguinem restringendum ex quocumque loco volueris. Facias ex operibus Martis formam leonis et ante se istas figuras sive signa: $\text{ZI} \text{M}$, et hoc in hora Martis, secunda facie Scorpionis ascendente; et predicta facias in aliaza. Qui hanc ymaginem secum portaverit cui sanguis ex aliquo corporis loco decurrerit statim restringetur.^p

p. 112 51 | Ymago Solis. Si volueris ut rex omnes alios reges superet et vincat, facias ex formis Solis formam regis supra cathedram sedentis, et in sui capite coronam habentis et corvum ante se et infra eius pedes istas figuras:

$\text{b} \circ \text{p} \circ$ in lapide rubini vel balassi, Sole existente in sua exaltacione. Rex autem qui hunc lapidem portaverit omnes alios reges vincet eidem oppositos.^q

^m p. 122, 13 om.

ⁿ p. 122, 18 om.

^o p. 123, 8 om.

^p p. 123, 11 om.

^q p. 112, 7 om.

52 Si volueris ut quis non vincatur, sed adimpleat quod incepit, nec somnia
vana videat, facias ex formis Solis^f formam leonis et supra eum quatuor
figuras predictas, ascendente Leone et Sole ibidem existente; et infortune sint
cadentes ab eis nec aspicientes ea; et hoc in lapide rubini. Et qui ymaginem
hanc secum portaverit numquam vincetur ab aliquo, et quod incepit deducet 5
ad finem eciam ut diximus.

53 Si ex formis Solis ymaginem mulieris supra currum quatuor equis tractum
sedentis feceris et in eius dextra speculum, in sinistra vero baculum tenentis, et
supra eius caput septem candelabra, in lapide adamantis,^g Sole in sua
exaltacione existente, qui hanc ymaginem secum portaverit, omnes videntes 10
eum et obviantes timebunt eum.

p. 113 54 | Si ex formis Solis infrascriptas figuras in lapide sedina feceris, prima Leonis
facie ascendente, Sole ibidem existente, qui hanc ymaginem secum portaverit
ab infirmitatibus lunaticis que e combustione Lune veniunt securus erit.

IG430☉^t

15

p. 114 55 | Ymago Veneris. Si ex formis Veneris feceris formam mulieris cuius
corpus sit humanum, caput vero avis necnon et pedes aquile, in dextra manu
malum, in sinistra vero pectinem tenentis ligneum similem tabule talibus
figuris scriptum: OΛOIOΛ, qui hanc ymaginem secum portaverit bene
recipietur et ab omnibus diligitur.^u 20

56 Si ex formis Veneris formam mulieris feceris in eius dextra malum tenentis,
in sinistra vero pectinem, in lapide albo, prima facie Libre ascendente, qui
hanc ymaginem supra se habuerit sive portaverit ridens erit semper et alacer.

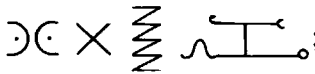
57 Si ex formis Veneris formam puelle nude feceris, in eius collo catenam
circa eam tenentis, et iuxta eam hominem habentis, retro vero formam pueri 25
parvi ense elevantis, in hora Veneris, in lapide lazuli, qui hanc ymaginem
secum portaverit a mulieribus diligitur et quod voluerit faciet.^v

p. 115 58 Si ex formis Veneris | figuram serpentis feceris, et supra eam figuram
tarantule, et ante eam figuram aque surgentis, et hoc in lapide cristalli vel
berilli, Iove existente in sua exaltacione, qui hunc lapidem secum portaverit a 30
serpentibus non percucietur; et qui hanc ymaginem in liquore aliquo lavaverit
ipsumque in potu offenso dederit, statim liberabitur.

^f p. 112, 9 om.^g p. 112, 15 om.^t p. 113, 3 — p. 114, 2 om.^u p. 114, 7 om.^v p. 114, 14–16 om.

59 Si ex formis Veneris feceris infrascriptas figuras in hora Veneris:

 (et in quodam alio libro inveni istas alias figuras:

; tamen facias quas facere volueris), omnes pueri te diligent et sequentur.

60 Si ex formis Veneris feceris formam mulieris sedentis et alas habentis, eius 5
capillos retro duabus triciis attractos et in sinu suo duos pueros habentis, in
hora Veneris in sua exaltacione existentis, in lapide almehe, qui hunc lapidem
portaverit leviter et sine damno caminabit.

61 Si ex formis Veneris formam trium personarum ad invicem coniunctarum 10
in hora Veneris et in lapide cristalli feceris, qui hanc formam secum portaverit
erit in mercimoniis fortunatus et in eis lucrabitur.

62 Si ex formis Veneris feceris formas duorum muscipulorum et unius muris
in hora Veneris, et ipsa Venere in ascendente, in lapide coralli, ubi predictam
formam posueris nullus mus remanebit.

63 Si ex formis Veneris feceris formam musce volantis in hora Veneris, et ipsa 15
in ascendente, in lapide alaquech, ubi hec ymago fuerit nulla musca
remanebit.

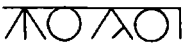
64 Si ex formis Veneris feceris formam unius sanguisuge in lapide dehenech, et
hoc ex una parte lapidis, et ex alia parte facias duas sanguisugas, et cuiuslibet
earum caput ad caudam alterius tenentis, et hoc in hora Veneris, ipsa in 20
ascendente existente, si sigillaveris cum hac ymagine ceram vel aliquid aliud et
ipsum sigillum proieceris quo volueris, scilicet in loco ipsarum
sanguisugarum, nulla earum remanebit in loco illo.

p. 116 65 | Si ex formis Veneris formam mulieris erecte in lapide cristalli feceris et ante 25
ipsam formam idoli similiter elevati in hora Veneris, ipsa in ascendente
existente, qui hanc ymaginem secum portaverit a mulieribus diligitur.

66 Si ex formis Veneris formam mulieris in pedibus elevate feceris et in eius
femore similitudinem capillorum habentis, et in eius manu similitudinem
carte involute tenentis, in alia vero manu malum habentis, et hoc in hora
Veneris, ipsa in ascendente existente, in lapide alaquech, si cum hac ymagine 30
sigillaveris ceram et ipsam in cibo pueris dederis, a masseda liberabuntur.

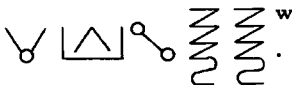
67 Si ex formis Veneris in lapide alaquech feceris caput azeberi, supra quod
feceris caput musce et caput simile pauci adiunctamenti (id est, quod sit parva
coopertura in ipso capite), et hoc in hora Veneris, ipsa Venere existente in
ascendente, et si cum hac ymagine sigillaveris ceram, valebit omnibus 35
infirmatibus stomachi.

68 Ymago Mercurii. Si ex formis Mercurii feceris formam baronis supra sellam sedentis et supra eius caput gallum habentis; et ipsius pedes sint ut pedes aquile; et in eius sinistra similitudinem ignis habentis et infra pedes hec signa:

 , et hoc in hora Mercurii sub ascendente eius exaltacionis, et

ipso in eo existente, et hoc fiat in lapide smaragdi, et si quis carceratus hunc lapidem secum portaverit, a carceribus liberabitur. 5

69 Si ex operibus Mercurii, ipso in ascendente, hec signa feceris in eius hora, in lapide smaragdi, hunc lapidem deferens a scribis et notariis et omnibus

mercurialibus servietur: .

p. 117 70 | Si ex operibus Mercurii figuram unius rane feceris in hora Mercurii, et ipso in ascendente, et hoc in lapide smaragdi, hunc lapidem deferens a nemine offendetur; imo quilibet de eo bonum loquetur et de omnibus eius operibus bonum dicet.^x 10

71 Si ex operibus Mercurii formam leonis in lapide smaragdi feceris et aliam formam in forma capitis leonis in hora Mercurii, ascendente signo Geminorum, Mercurio vero ibidem existente, et supra caput ipsius scribas unum a, inferius vero ipsius capitis unum d, qui hanc ymaginem secum habuerit ab infirmitatibus evadet et timebitur et de eo bene dicetur. 15

72 Si ex operibus Mercurii feceris formam scorpionis in lapide smaragdi in ipsius hora et ipso in ascendente, si qua mulier pregnans hanc ymaginem supra se portaverit, leviter pariet et sine periculo tam sui quam creature. 20

73 Si ex operibus Mercurii feceris formam manus hominis balancias tenentis in hora Mercurii, ipso in ascendente, in lapide marmoreo, si cum ipsa ymagine sigillaveris ceram vel aliud congruum sigillando et ipsi infirmo dederis, a quocumque genere febrium liberabitur cito; et hoc expertum est contra febres. 25

p. 118 74 | Ymago Lune.^y Si ex formis Lune feceris formam hominis caput avis habentis, et se supra baculum sustentantis, et in eius manu similitudinem arboris floride habentis, in hora Lune sub ascensione eius exaltacionis, ipsa in ea existente, qui hanc ymaginem secum detulerit numquam in itinere erit fessus undecumque vadat. 30

75 Si ex formis Lune feceris hec signa in lapide lazuli, in hora Lune, ipsa in ascendente, si hanc ymaginem in aliquo liquore lavaveris et duobus vel

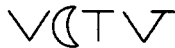
^w p. 117, 1-4 om.

^x p. 117, 8-9 om.

^y p. 118, 2-5 om.

pluribus hominibus in potu dederis, multum se diligent nec ab invicem poterunt separari: .

76 Si ex operibus Lune feceris formam mulieris capillos sparsos habentis et retro protractos, supra duos tauros erecte, unum ex pedibus supra caput unius et alium pedem supra caput alterius tenentis, et hoc in lapide cristalli, et ex alia 5 parte lapidis facias figuram mulieris elevate, et in eius capite similitudinem corone habentis, et in eius dextra baculum, et scribas in eius circuitu hec signa:

, ipsamque facias in hora Lune et ipsa in ascendente, et si cum

hac ymagine ceram sigillaveris ipsumque sigillum in columbario posueris, multe columbe ibidem congregabuntur.² 10

p. 119 77 | Si ex operibus Lune formam leonis caput hominis habentis feceris et supra eius spinam hoc signum: , in hora Lune, ipsa in ascendente, et hoc in

lapide lazuli, cum hac ymagine liberabis pueros ab omnibus infirmitatibus eis advenientibus.³

78 Et si ex operibus Lune figuram colubri feceris et supra eius caput hec signa: 15

, in hora Lune, ipsa in ascendente, in lapide bezahar vel in lapide

dehenech viridi, in quocumque loco hec figura fuerit numquam coluber neque serpens ad illum venient.

79 Si ex operibus Lune feceris ista signa in hora Lune, ipsa in ascendente, in lapide smaragdi, et si cum hoc lapide sigillaveris incensum ipsumque sigillum 20 dederis homini, bonam memoriam habebit et retentivam scienciarum:

.

p. 123 80 | He sunt ymagine proprie cuiuslibet planete.

p. 124 81 | Et primo de Saturno. Facias in hora Saturni, tercia facie Aquarii ascendente, ipso ibidem existente, ymaginem ad sanandum lapidem et 25 dolorem virge et ad retinendum sanguinem sive menstrua mulierum.

² p. 119, 1-6 om. ³ p. 119, 9-13 om.

82 De Iove. Facias in hora Iovis, secunda facie Sagittarii ascendente, Iove
ibidem existente et a Sole aspecto, ymaginem ad prohibendum nimiam
pluviam et ad retrahendum eius damna.

83 De Marte. In hora Martis, prima facie Scorpionis ascendente, facias
ymaginem ad fortificandum timidum et ad humiliandum iram regis et ad 5
retrahendum damna latronum, luporum et ferarum bestiarum et omnium
male faciencium.

p. 123 84 | De Sole. In hora Solis ad auferendum cogitationes malas et ad sanandum
infirmittates epatis et stomachi facias ymaginem prima facie Leonis ascendente
et Sole ibidem commorante; et hec ymago valet ad ea que diximus et eciam ad 10
antiquas infirmitates sanandas.

p. 124 85 | De Venere. In hora Veneris, prima facie Piscium ascendente ipsaque
ibidem existente, ymaginem facias ad sanandas mulieres ex infirmitatibus
vulve, et ad letificandum hominem tristem, et ad curandam melancoliam, et
ad auferendas cogitationes malas et habendum potenciam et augmentum 15
multum in coitu; et in prima facie Tauri fiunt ymagine magnorum et
mirabilium effectuum amoris et ad habendam hominis benevolenciam.

86 De Mercurio. In hora Mercurii, prima facie Geminorum ascendente, facias
ymaginem ad acuendam memoriam et intellectum^b in scienciis et sapienciis et
graciam ab hominibus acquirendam. 20

87 De Luna. In hora Lune, prima facie Cancri ascendente et ipsa in ea existente,
facias ymaginem ad crescendas messes et arbores et omnia que in terra
nascuntur.

Capitulum undecimum. De figuris facierum signorum et suis effectibus.

1 Sapientes antiqui qui in hac sciencia sunt locuti multa dixerunt et multis 25
racionibus comprobarunt, que si omnia narrare vellemus, nimis longum esset
et diffusum, et deviamus a nostro proposito. Sed dicamus ex suis racionibus
p. 125 que sunt necessarie | et sine quibus esse in nostro proposito non possumus. Et
ego docebo te qui in hac sciencia studere intendis quod studeas in ea tuo
proficuo cum voluntate iuvandi te ex ea,^c et nemini reveles. Scienciam autem 30
spirituum sapientes non habuerunt nec ad ipsam attigerunt nisi cum magna
difficultate, studio et labore; et attigerunt ad id quod potuerunt ex ea, tamen
ab omnibus sollicitudinibus et curis mundi quietati prius et remoti, et in ea
continuis studiis studuerunt bonis intellectibus et memoriis quas habebant.
Per bonum vero intellectum et memoriam spiritus fortificatur et sensus, et 35
sciencie profunde intelliguntur iuxta quas homo habet meliorem sensum
discernendi et verificandi ea in quibus non omnes provenerunt. Et veritatem

^b p. 124, 14 om.

^c p. 125, 2-6 om.

discernere dicencium propter bonam memoriam et intellectum accidit et contingit; quapropter sapientes dixerunt quod est quedam credulitatis species, et quod totum est claritas spiritus rationabilis et datum virtutis roboracionis rerum cum claritate suorum tramitum. Et claritas spiritus rationabilis est agilitas et dispositio sue recepcionis rerum quas recipere querit et ex quibus peticio fit levis. Idcirco est intellectus vigorosus, agens et fortis, et iudicium contra opus debile. Exemplum fortis et debilis istius maneriei tale est, quod forte agit leviter agenda et sine magno labore, et debile recipit alteracionem leviter et cito, quemadmodum habens bonum intellectum et memoriam intelligit sciencias leviter et in modico tempore addiscit quod intelligere sit propter naturalem sensum et studium et intuitum in rebus. Et huiusmodi bona recepcio fit et apprehensio acuitate spiritus quousque in modico tempore obtineat quod petit. Hic autem intellectus et agilitas sive dispositio extrahitur ab acuitate ignis, qui velociter in suis effectibus agit, necnon et ab acuitate Solis, qui aeris partes disgregat et in sui hora illuminat et clarescit. Et huiusmodi est acuitas intellectus qui propter acuitatem et sui claritatem disgregat petitem et inquit cum omnibus suis partibus quousque certitudinaliter intendit et in modico tempore intelligit eum quemadmodum est. Et ideo quanto magis ipse intellectus acucior est, tanto levius et leviter intelligit petitem et quecumque eidem presentantur. Et hoc totum est necessarium ad intelligendum in hoc loco.^d

p. 126

2 Nota quod quodlibet duodecim signorum in tres partes equales dividitur, et quelibet divisio facies nuncupatur. Et in qualibet illarum facierum sunt ymagine, forme et figure quemadmodum sapientes Indi dixerunt, et unaqueque dictarum facierum alicui 7 planetarum appropriatur. Que facies dividuntur et distribuuntur secundum situm et ordinem planetarum, ab alciori incipiendo usque ad infimum per ordinem procedendo, deinde ad alciolem redeundo quemadmodum explanabo. Et primo de Ariete, cuius prima facies attribuitur Marti, secunda Soli qui sequitur eum in ordine, tertia Veneri que ipsum Solem sequitur; et prima Tauri Mercurio, et sic proceditur per ordinem planetarum usque ad finem signorum. Que quidem facies naturas et formas habent convenientes formis et naturis suorum dominorum; et hic dicere proponimus formas ascendentes in qualibet istarum facierum ut sequitur.^e

3 Prima facies Arietis est Martis, et ascendit in ea secundum opinionem magni sapientis istius sciencie forma hominis nigri, inquieti et magni corporis, rubeos oculos habentis et in eius manu ascionem incidentem tenentis, panno albo precincti; et est magni precii in se. Et hec facies est fortitudinis, altitudinis et precii absque verecundia.^f Et hec est eius forma.

^d p. 126, 3 om.^e p. 126, 7-10 om.^f p. 126, 13 om.

4 Et ascendit in secunda facie Arietis mulier viridibus pannis induta et una tibia carens. Et hec facies est altitudinis, nobilitatis, precii et regni. Et hec est eius forma.

p. 127 5 | Et in tercia facie Arietis ascendit vir⁸ inquietus, in manibus auream armillam tenens et pannis rubeis indutus, cupiens facere bonum et non potest. 5
Et hec facies est subtilitatis et subtilium magisteriorum et rerum novarum et instrumentorum et istis similium. Et hec est eius forma.

6 Et ascendit in prima facie Tauri mulier crispis capillis, unicum filium habens pannis similibus igni indutum, ac eciam ipsa similibus pannis induta. Et hec facies est arandi et laborandi terram, scienciarum, geometrie et seminandi et 10
fabricandi. Et hec est eius forma.

7 Et ascendit in secunda facie Tauri vir similis figure cameli, et in eius digitis ungulas habens similes vaccinis, et ipse totus coopertus linteamine fracto; et vult laborare terram, seminare et fabricare. Et hec facies est nobilitatis, 15
potencie et premiandi populum. Et hec est eius forma.

8 Et ascendit in tercia facie Tauri vir rubei coloris, dentibus albis et magnis extra os apparentibus, et corpore similis elephantis, cuius tibie longe; et ascendit secum unus equus, unus canis et unus vitulus. Et hec facies est nequicie, paupertatis et miserie et metus. Et hec est eius forma.

9 Et ascendit in prima facie Geminorum mulier formosa, magistra suendi; et 20
cum ea ascendunt duo vituli et duo equi. Et hec facies est scribanie, computi et numeri, et dandi et accipiendi et scienciarum. Et hec est eius forma.

10 Et ascendit in secunda facie Geminorum vir cuius vultus est similis aquile, et 25
eius caput | panno linteo opertum; lorica plumbea indutus et munitus, et in eius capite galeam ferream, supra quam est corona serica, et in eius manu balistam et sagittas habens. Et hec est facies pressure necnon et malorum, subtilitatum. Et hec est eius forma.

11 Et ascendit in tercia facie Geminorum vir lorica indutus, habens balistam et 30
sagittas et pharetram. Et hec facies est audacie, probitatis, divisionis laborum et consolacionum. Et hec est eius forma.

12 Et ascendit in prima facie Cancris vir habens digitos et caput tortuosos et obliquos; et eius corpus est simile corpori equi; et pedes albos habens et supra eius corpus folia ficuum. Et hec facies est documenti, sciencie, amoris, 35
subtilitatis et magisteriorum. Et hec est eius forma.

13 Et ascendit in secunda facie Cancris mulier formosa vultu, et in eius capite 35
myrti viridis coronam habens, et in eius manu perticam arboris que dicitur nenufar, et ipsa cantilenas amoris et leticie cantans. Et hec facies est ludorum, diviciarum, gaudii et abundancie. Et hec est eius forma.

⁸ p. 127, l om.

14 Et ascendit in tertia facie Cancri celhafe, et in eius manu colubrum, et ante se catenas aureas habens. Et hec facies est currendi et equitandi et acquirendi bello, lite et contrarietate. Et hec est eius forma.

15 Et ascendit in prima facie Leonis vir sordidis vestibus indutus; et ascendit cum eo figura domini equi aspicientis contra septentrionem; et eius figura assimilatur figure urse et figure canis. Et hec facies est fortitudinis, liberalitatis et victorie. Et hec est eius forma. 5

p. 129 16 Et ascendit in secunda facie Leonis vir in suo capite coronam albi myrti | habens et in eius manu balistam. Et hec facies est pulchritudinis, equitandi et ascendendi hominis nescii et vilis; et est facies belli et ensium nudorum. Et hec est eius forma. 10

17 Et ascendit in tertia facie Leonis vir senex et niger et turpis, fructus et carnes in eius ore tenens et in eius manu urceum ereum tenens. Et hec facies est amoris et dilectionis, ferculorum et salutis. Et hec est eius forma.

18 Et ascendit in prima facie Virginis puella virgo linteo laneo veteri cooperta, et in eius manu malum granatum tenens. Et hec facies est seminandi, arandi, germinandi arbores, colligendi uvas et bone vite. Et hec est eius forma. 15

19 Et ascendit in secunda facie Virginis vir pulchri coloris, corio indutus, et supra vestimentum corii aliud vestimentum ferreum. Et hec facies est petitionum, desideriorum et lucri, tributi et denegandi iusta. Et hec est eius forma. 20

20 Et ascendit in tertia facie Virginis vir albus, magni corporis, albo linteamine involutus; et secum mulier tenens in manu eius oleum nigrum.^h Et hec facies est debilitatis, senectutis, infirmitatis, pigriciei, damnamenti membrorum et destruendi populum. Et hec est eius forma. 25

21 Et ascendit in prima facie Libre vir in eius dextra lanceam tenens, in sinistra vero avem pedibus pendentem. Et hec facies est iusticie, veritatis, bonorum iudiciorum, complementi iusticie populi et debiliu personarum, bonum indigentibus faciendi. Et hec est eius forma.

p. 130 22 | Et ascendit in secunda facie Libre vir niger, sponse et gaudii iter habens. Et hec facies est quietis, gaudii, abundancie et bone vite. Et hec est eius forma. 30

23 Et ascendit in tertia facie Libre vir equitans supra asinum, et ante se lupo. Et hec facies est malorum operum, sodomitarum, adulterii, cantorum, gaudii et saporum. Et hec est eius forma.

24 Et ascendit in prima facie Scorpionis vir in eius dextra lanceam, in sinistra vero caput hominis tenens. Et hec facies est disposicionis, tristicie, male voluntatis et inimicicie. Et hec est eius forma. 35

^h p. 129, 13 om.

25 Et ascendit in secunda facie Scorpionis vir equitans supra camelum, in eius manu tenens scorpionem. Et hec facies est sciencie, verecundie, disposicionis et male loquentis unius ad alterum. Et hec est eius forma.

26 Et ascendit in tercia facie Scorpionis equus et lepus secum. Et hec facies est malorum operum et saporum et coniungendi se mulieribus vi et ipsis invitis. Et hec est eius forma. 5

27 Et ascendit in prima facie Sagittarii tria corpora hominum, quorum unum est croceum, aliud album, tercium vero rubeum. Et hec facies est caloris, liberamenti, fructificandi in campis et ortis, sustinendi et separandi. Et hec est eius forma. 10

28 Et ascendit in secunda facie Sagittarii vir ducens vaccas et ante ipsum habens simiam et ursum. Et hec facies est metus, lamentacionis, luctus, doloris et miserie et inquietudinis. Et hec est eius forma.

29 Et ascendit in tercia facie Sagittarii vir capellum in capite tenens occidensque p. 131 alium | hominem. Et hec facies est malarum voluntatum, adversorum et malorum effectuum et levitatis in eisdem et malis voluntatibus, inimicie, dispersionis et male agendi. Et hec est eius forma. 15

30 Et ascendit in prima facie Capricorni vir in manu dextra arundinem tenens, in sinistra vero upupam. Et hec facies est leticie, gaudii et dispergendi negocia pigricia, debilitate ac malis incessibus. Et hec est eius forma. 20

31 Et ascendit in secunda facie Capricorni vir ante se mediam simiam habens. Et hec facies est petendi ea que nullo modo esse possunt nec aliquis ad ea attingere prevalet. Et hec est eius forma.

32 Et ascendit in tercia facie Capricorni vir tenens librum ipsumque aperiendo et claudendo, et ante ipsum caudam piscis habens. Et hec facies est diviciarum, accumulacionis pecunie et cumulandi et ascendendi negocia ad bonum finem tendencia. Et hec est eius forma. 25

33 Et ascendit in prima facie Aquarii vir caput curtum habens et in eius manu pavonem tenens. Et hec facies est miserie, paupertatis et analecte. Et hec est eius forma. 30

34 Et ascendit in secunda facie Aquarii vir similis regi qui se multum licetur et abhorret quos videt. Et hec facies est pulchritudinis et posture, habendi quod querit, complementi, detrimenti et debilitatis. Et hec est eius forma.

35 Et ascendit in tercia facie Aquarii vir habens caput curtum et mulierem senem habens secum. Et hec facies est abundancie, complementi voluntatis et affrontacionis. Et hec est eius forma. 35

36 Et ascendit in prima facie Piscium vir duo corpora habens et similis ac si saluaret suis manibus. Et hec facies est pacis et humilitatis, debilitatis, multorum itinerum, miserie, inquirendi divicias, miserandi victus. Et hec est eius forma. 40

37 Et ascendit in secunda facie Piscium vir ex adverso secundum caput

deorsum habens, et pedes sursum in altum elevatos, et in eius manu fercula comedendi. Et hec facies est magnitudinis precii et fortis voluntatis in rebus altis, gravatis et preciatas, et cogitandi. Et hec est eius forma.

p. 132 38 | Et ascendit in tercia facie Piscium vir tristis et malarum cogitationum, in decepcionibus et prodicionibus cogitando; et ante se mulier et asinus 5 ascendendo super eam, et in eius manu avis. Et hec facies est ascensionis et iacendi cum mulieribus appetitu magno, quietudinem et requiem inquirendi. Et hec est eius forma.

39 Et scias quod in predictis faciebus signorum est maximum secretum et proficuum valde que intelligi non potest nisi a multum studentibus in arte 10 astronomie et qui in ea bonum intellectum habeant, acutum et subtilem extrahendi radices et subtilia profunda. Et hoc est quod unus planeta alterius planete effectus potest impedire; et forcior est potencia termini potencia faciei, et potencia faciei forcior est potencia domus. Et ex naturalibus unum 15 ingreditur super aliud, velut aqua que extinguit calorem ignis et ignis qui aufert frigiditatem aque, et aqua que siccitatem terre mollificat et humectat et terra que humiditatem desiccatur aque. Et hoc est: quando naturalia ad invicem iunguntur et sunt pura, forcius vincit et obtinet. Et si naturalia debilia fuerint 20 multa ad invicem copulata, forciores eis devincere possunt. Et si fuerint equalia in suis potenciis et effectibus, id opus et effectus erit ipsis naturis mixtum.ⁱ Et si fuerit una natura multum abundans et a proprio situ remota, suam perfectionem diminuit et damnat quemadmodum quando sanitas est in suo potissimo esse tunc generatur infirmitas, et quando completur fructus 25 tempus est recolligendi et ipsum ab arboribus amputandi,^j et ut colubra parva magnas colubras mactat et occidit, et ut vermes parvi et minuti quando insimul coadunantur occidunt colubram, et maxime cum debiliores et debilitatiores in naturis suis erunt. Tu autem diligenter aspicias in predictis. Et proprietates istarum facierum sunt ut aspicias id quod necessario aspicere oportet in quolibet planetarum de operibus et corporibus. Sed quando aliquam figurarum supra in faciebus nominatarum feceris, hoc facias in 30 corpore convenienti planete in ipsa facie dominantis; tunc erit opus illud quod dicimus — videlicet, si fecerimus illam figuram ipso planeta in ipsa facie existente, tunc illud opus complebitur et apparebit in mundo. Et si forte accideret cum hoc quod Sol esset in ascendente in hora illius planete vel habeat secum aliam mixtionem quam volueris, tunc illud opus erit stabilius et 35 forcius. Et in his que supra diximus caveas ne planeta illam naturam vincens sit cum Sole. Si autem rationes predictas intellexeris omnes, ymagines facierum habentes nominatos effectus in qualibet ipsarum facierum facere poteris et implere.

ⁱ p. 132, 10–11 om.

^j p. 132, 12–13 om.

p. 133

|Capitulum duodecimum. De figuris et gradibus signorum et suis effectibus secundum opinionem Indorum, et quomodo proceditur cogitationibus istius sciencie, et cuius maneriei trahuntur virtutes corporum superiorum secundum opinionem eorundem cum notabilibus secretis.

1 Quidam autem sapientes Indi dicunt quod radices artis magice effectuum 5
est dignitas quam adorugen appellant. Et isto modo dicunt quod quamlibet
partem ipsius adorugen appellant, quas concedunt et attribuunt 7 planetis; et
planetam qui est dominus illius partis vocant adorugen. Et adorugen sic
invenitur: quod signum ascendens in tres equales partes dividitur, et prima
pars eius domino ipsius ascendentis attribuitur, 2 autem domino quinte 10
domus, 3 vero pars domino none domus; et hoc propter quod ascendens,
quintum et nonum sunt eiusdem triplicitatis. Opera autem magice artis per
facies signorum secundum opinionem sapientum Indie fienda sunt prout
dicetur inferius seriatim.

2 Primo enim incipiamus ab Ariete. Et dicimus quod eius prima facies est 15
Martis, in qua quidem fiunt ymages ut illi pro quibus ille ymages
funduntur in preliis et litigiis et controversiis vincant semper et obtineant, et
ne in perpetuum devincantur; necnon et in ea fiunt ymages ad prohibendum
lac bestiarum et ad damnandum eorum butirum.

3 Secunda vero facies Arietis est Solis, et in ea facies ymages pro regibus et 20
dominis et ad eorum acquirendum amorem et ad retrahendum eorum
nocumenta.

4 Tercia facies est Iovis; in ea facies ymages pro officialibus, vicariis,
iudicibus civitatum et pro prelatiis et ad inter eos pacem et benevolentiam
ponendam necnon et eos concordandos cum discordes fuerint. 25

5 Prima facies Tauri est Veneris, in qua quidem ymages fiunt ad ponendum
amorem inter virum et uxorem.

6 Secunda facies est Mercurii, et in ipsa facies ymaginem ad inimiciam
ponendam et ad ligandum voluntates et ad discordiam in mulieribus
ponendam. 30

p. 134 7 |Tercia facies est Saturni, in qua quidem facies ymaginem ad ligandum
viros ut cum mulieribus se coniungere non possunt, et e contra ad faciendum
mulieres infirmari et ad homines a mulieribus separandos.

8 Prima facies Geminorum est Mercurii, in qua fiunt ymages ad
damnandum sensum et intellectum. 35

9 Secunda vero est Veneris, et in ea fiunt ymages ut absens veniat et
fugitivus ad locum revertatur.

10 Tercia autem est Saturni, in qua quidem fiunt ymages ut de quo volueris
male dicatur et ut in infamiam deducatur.

11 Prima facies Cancri est Lune, in qua quidem facies ymages ad nubes et 40

imbres tempore necessitatis provocandos et ut absens tam per terram quam per mare revertatur.

12 Secunda vero facies est Martis, et in ea facies ymaginem ad pluvias et nives male facientes prohibenda^k et ad retrahendum colubros et bestias feras tam maris quam terre male facientes. 5

13 Tercia vero facies est Iovis, in qua quidem facies ymaginem maritimis periculis evadendis.

14 Prima facies Leonis est Solis, in qua quidem facies ymaginem ad amorem et benevolentiam dominorum acquirendam et ut lupi, ursi et fere bestie quas queris coadunentur in loco quo volueris. 10

15 Secunda facies est Iovis; in ea facies ymaginem ad retrahendos lupos et ursos ut bestiis armentorum non noceant.

16 Tercia vero facies est Martis, in qua quidem facies ymaginem ad congregandos ursos, lupos et bestias feras in quacumque civitate, villa vel loco volueris. 15

p. 135 17 | Prima facies Virginis est Mercurii, et in ea facies ymaginem ut scribe bene habeant et in suis negociis lucrentur.

18 Secunda vero facies est Saturni, in qua quidem facies ymaginem ad damnandum instrumenta et scribanias.

19 Tercia vero facies est Veneris; in ea facies ymaginem ad pacem et amorem 20 mulierum cum maritis suis ponendum.

20 Prima facies Libre est Veneris, in qua quidem facies ymaginem ut quem volueris affligatur amore mulieris vel e contra.

21 Secunda est Saturni, et in ea facies ymaginem ad amorem et secundum predicta in omnibus. 25

22 Tercia vero est Mercurii, in qua quidem facies ymaginem ut fugitivus redeat ex quocumque loco fuerit.

23 Prima facies Scorpionis est Martis, et in ea facies ymaginem ad congregandum tarantulas, colubros et bivoras ad quemcumque locum volueris. 30

24 Secunda est Iovis, in qua quidem facies ymaginem ad fugandum tarantulas et colubros ex quocumque loco volueris.

25 Tercia est Lune, et in ea facies ymaginem ad retrahendas et prohibendas pluvias et damnamenta tam ipsius pluvie quam maris.

26 Prima facies Sagittarii est Iovis, in qua quidem facies ymaginem ad amorem 35 et benevolentiam et societatem.

27 Secunda est Martis, et in ea facies ymaginem ad affligendum et infirmandum quem volueris.

^k p. 134, 13 om.

- p. 136 28 | Tercia est Solis, in qua quidem facies ymaginem ad amorem et graciam regum et superiorum acquirendum.
- 29 Prima facies Capricorni est Saturni, in qua quidem facies ymaginem propter venacionem avium et bestiarum et ut lac armentorum crescat et augeatur. 5
- 30 Secunda facies est Veneris, et in ea facies ymaginem ad augendum lac caprarum et meliorandum apes et eas multiplicandum in locis suis et ad provocandum aves in locum quem volueris.
- 31 Tercia facies est Mercurii, in qua quidem facies ymaginem ad damnandum omnia in precedenti facie contenta. 10
- 32 Prima facies Aquarii est Saturni, in qua quidem facies ymaginem ad amorem et amicitiam et ad sociandum senes et maiores et servientes et ad inveniendum et capiendum thesauros.
- 33 Secunda facies est Mercurii, et in ea facies ymaginem ad amorem et societatem puerorum. 15
- 34 Tercia est Veneris, in qua quidem facies ymaginem ad amicitiam et benevolentiam mulierum.
- 35 Prima facies Piscium est Iovis, in qua quidem facies ymaginem ad piscandum in mari et in ipso bona itinera habendum.
- 36 Secunda est Lune, et in ea facies ymaginem ad beneficiendum arbores et fructus et ad pluvias tempore necessitatis provocandas et ad pisces in quo volueris loco tam fluvii quam maris congregandos. 20
- 37 Tercia est Martis, in qua quidem facies ymaginem ad habendum bona itinera in actibus militaribus et in venacione avium et bestiarum.
- p. 137 38 | Et has facies supradictas Indi adorugen vocant. 25
- 39 Hermes autem Trismegistus dixit in libro De ymaginibus ad calculum ubi posuit ymagine omnes et singulas appropriatas cuilibet membro corporis humani et sub signorum faciebus constructas: recipe aurum purum et fac sigillum, in quo scribas figuram leonis, Sole existente in Leone in prima facie vel secunda et in angulo orientis vel meridie, et Luna non existente in eius domo, et domino ascendentis non aspiciente Saturnum vel Martem aut recedente ab eo. Et hoc sigillum ligetur in lumbari vel circa renes. Expertus sum quod qui tenuerit eum postea numquam passus est. Vidi etiam quendam medicum sigillantem cum sigillo illo olibanum tamquam ceram; et illud sigillatum dabat in potu pacienci, et statim liberabatur. Ego enim feci sigillari troscos de sanguine hirci secundum doctrinam istam factos, et operabantur miraculose. Hoc idem fit in aliis passionibus membrorum secundum modum et formam et ad equacionem planetarum. 30
- 40 Aries. Forma eius est erecta sine lingua. Et proprietates eius sunt ad omnes infirmitates capitis. Tamen qui natus fuerit Sole existente in primo vel tercio vel quinto gradu Arietis, non prodest ei hec figura nisi fiat in augmento Lune 40

sive eius luminis. Et he sunt condiciones figure: sint Saturnus et Mars directi, Iupiter non sit in Aquario, et Venus non sit in Virgine quia est domus depressionis, et Mercurius non sit in Tauro; et fiat hec figura a primo gradu Arietis usque ad quintum prime faciei, nec fiat in secunda facie (dicunt enim aliqui quod secunda facies pertinet ad oculos et tertia ad aures, unde debet respici in gradu); et quod Sol vel Iupiter sit ex toto supra terram; et fiat in hora Solis. Dicunt alii quod bonum est in die et hora Iovis. Et fiat ex auro vel argento ad pondus septem granorum tritici mediocris. Et expertum est. 5

41 Taurus. Forma eius est posita supra epar et super omnes eius infirmitates. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad nonum. Non sit Saturnus in Piscibus nec Luna in Scorpione, et sit Mars directus; oportet etiam multum mutare. Fiat enim in die et hora Solis; non sit Sol sub terra. Et non fiat in secunda facie; dicunt enim aliqui secundam faciem esse supra infirmitatem fellis, et tertiā super infirmitatem canne. Et fiat forma eius ad formam bovis: cauda eius magna, os parvum, oculi magni. Et fiat de ere rubeo. 15

42 Gemini. Forma eius est posita super splenem et super omnes infirmitates eius. Fiat enim a primo gradu usque ad 10. Sit Sol super terram; et si Iupiter erit in Geminis plus valebit quia diminuit splenem. Gemini sunt corpora duo tortuosa ad formam duorum hominum usque ad umbilicum, et ab umbilico inferius est unum corpus; et in una manu tenet unum baculum. Et fiat ex argento in die et hora Solis in prima facie; in secunda vel tertia invenies damnum aliis membris. 20

43 Cancer. Forma eius est posita ad omnes infirmitates ventris. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad quintum; secunda facies non confert isti infirmitati, tamen posita est ad omnem infirmitatem ultimi intestini. Cave ne Saturnus et Iupiter sint retrogradi; et Mars sit in Tauro et Luna in augmento luminis sui, et Sol sit in descensu (id est, post meridiem), et Leo sit super terram. Et non fiat nisi in die Solis, nec fiat nisi a prima hora usque ad octavam vel in prima et in octava. Et fiat ex auro vel argento. Et forma eius est ad formam cancri. Et cave ne Capricornus sit in domo media (secundum opinionem magistri doctrinalis domus media est domus sexta vel octava). Et Taurus non sit in domo quarta; sis enim cautus in istis condicionibus quia omnes sunt necessarie. Et est posita super colicam passionem. Et si posset fieri in nocte Solis et hora eius, esset valde bona. 30

44 Leo. Forma eius est posita super renem dextrum et super omnem infirmitatem renum. Fiat forma eius ad formam leonis sine lingua; rectus non tortuosus. Et fiat in die et hora Solis, et fiat a primo gradu usque ad decimum prime faciei. Et sit Mars directus; et Saturnus et Iupiter si fuerint in eodem signo, non potest esse melius. Et si Luna fuerit in Leone, sit in augmento; et si fuerit in aliis signis, non timeamus eam, tamen non sit in quarta, quinta, vel sexta. Nec Saturnus sit in domo octava. Et fiat ex auro vel argento, et fiat 40

sculpendo vel imprimendo uno ictu. Et non sit tempus nebulosum nec fiat a medio quinti gradus superius; et sit Sol super terram. Secunda facies posita est ad auferendum omnem infirmitatem Mercurii et Lune, et facies tertia posita est super costas que sunt coram renibus; et expertum est. Aliqui dicunt quod, si imprimatur in mastice, Sole existente in Leone, et tempore necessitatis remolliatur per 10 dies in vino et bibatur totum, curat omnem morbum renis dextri per totum illum annum.

45 Virgo. Forma eius est mulieris involute et equitantis super leonem, in manu tenentis baculum vel ferrum. Et est posita super omnes infirmitates renis sinistri, et ad hominem ultra quinque annos. Et sunt multe alie condiciones que posite sunt in Libro ymaginum, tamen hic dicam que magis sunt necessarie. Saturnus, Iupiter et Mars sint retrogradi, Luna vero non sit in domo quinta nec Sol in domo octava, nec Iupiter sit in Aquario nec Saturnus in Leone nec Aldebaran sub terra, nec Algamidirus sit cum Luna nec in aspectu eius, nec Saturnus et Mars sint contrarii (id est, oppositi) nec Iupiter in medio celi. Et fiat Sole existente a primo gradu usque ad quintum prime faciei. Et fiat forma hominis equitantis super leonem. Et habebit in hoc magnam proprietatem; et in hoc concordantur sapientes Indi qui in hoc sunt experti. Et fiat ex argento vel auro in die et hora Solis, et non mutes hic aliquid, et sis cautus in numero.

46 Libra. Forma eius est posita super omnes infirmitates stomachi. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad decimum. Et Venus non sit retrograda nec Iupiter in Libra, et Sol sit super terram; et fiat in die Iovis a prima hora usque ad quintam. Fiat ex auro vel argento ad pondus septem granorum mediorum tritici. Sapientes vero Indie non mutabant consuetudinem; imo faciunt in die et hora Solis; et sunt experti quod in die nebuloso non fiat. Et si poteris facere quod Sol percuciat formam, non potest esse melius, sicut scripsit Enoch; et expertum est. Et dicitur quod forma Libre debet esse vir unus ascendens vel incedens recte, et in eius manu tenens balancias rectas, et in eius capite avem mediam albam et mediam nigram. Et scripserunt meridionales quod Luna non sit in diminucione sui luminis. Si fuerit in Libra, sis bene cautus in numero et forma; hoc est expertum. Et qui expertus est invenit eam meliorem in primo gradu; et secundum opinionem eius fuit quod Iupiter erat super terram et fuit facta de die, et fuit melior quia fuit facta sculpendo et non percuciendo.

47 Scorpio. Aliqui ponunt formam eius formam corvi et aliqui formam hominis tenentis in manu corvum; et hoc sicut est per experimentum. Et est posita super infirmitates intestini superflui. Et sit Luna in augmento sui luminis; et fiat in die et hora Solis; et sit Sol super terram; et fiat in prima facie; et non sit tempus nebulosum. Indi autem ponunt quod Saturnus sit super terram. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad undecimum.

48 Sagittarius. Forma eius est hominis proicientis sagittas arcu. Enoch dicit quod ipse ascendit tortuose ut caput eius curvum; et in manu eius sinistra avis. Et est posita super omnes infirmitates manus dextre; et commendat eam multum contra oblivionem quia est bona ad expellendas omnes infirmitates Saturni, Martis et Veneris. Et non sit Saturnus retrogradus, nec Mars sit in domo duodecima nec Iupiter in domo quarta; et Sol sit super terram; et non sit tempus nebulosum. Fiat ex auro vel argento in prima facie a primo gradu usque ad quintum in die et hora Solis. 5

49 Capricornus. Forma eius est unius eduli albi; et medietas ventris est nigra. Et est posita super omnes infirmitates manus sinistre et ad expellendam infirmitatem Mercurii et Lune. Et Mercurius non sit retrogradus et sit super terram, et Saturnus sub terra et Venus super terram in oriente, ut dicit Enoch. Indi autem dicunt quod oportet quod fiat in die et hora Solis, vel in die Mercurii et hora Solis; tamen non est ita bona sicut illa. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad decimum. Aliqui ponunt proprietatem eius risui et fletui (id est, contra risum et fletum), aliqui posuere contra hominem iratum ad reducendum eum graciosum. 15

50 Aquarius. Forma eius est hominis tenentis duos urceos. Et est posita super omnes infirmitates pedis dextri. Et Saturnus, Iupiter et Mars non sint retrogradi, et Luna sit super terram et Venus sub terra. Aliqui posuerunt hanc figuram ad omnes infirmitates pedum. Et fiat in prima facie a primo gradu usque ad quartum. Et est ad auferendas omnes malas cogitationes cordis. Aliqui posuerunt eam ad letificandum. Et fiat in die et hora Solis. Et Iupiter non sit adustus, cum Sole, et Sol non sit alcius Iove; et Saturnus in gradu ascendentis. 20 25

51 Piscis. Forma eius est posita super omnes infirmitates pedis sinistri. Et facias ut Luna sit in medio celi; et Mars non sit in medio celi, Iupiter non sit retrogradus; et Sol sit super terram; et tempus non sit nebulosum. Et fiat in tota prima facie; tamen facies secunda posita est ad tibias, et tertia ad coxas. Et aliqui posuerunt hanc tertiā contra crudelitatem hominum, ut Indi sunt experti. Et fiat ex auro et non ex alio metallo. Aliqui dicunt quod stannum valet ad hoc vel mastix. Et fiat de die. Has autem formas supradictas Hermes posuit in suo libro ad calculum. 30

p. 137 52 | Et quidam magnus sapiens Indorum dicit quod infusio virtutis stellarum fixarum non completur nisi ordinacione, mundificacione et inquisitione et estimacione voluntatis, eo quod virtutes corporum superiorum sunt forme et vires inferiorum, et forme inferiores sunt ut materia virtutibus superiorum, et sunt ad invicem colligate propter quod una trahit aliam. Et hoc quia eius materie corporee sunt una materia tantum et earum materie spirituales sunt una materia. 40

53 Et quidam sapientum eorum dicunt quod virtutes et potencie sunt subtilitates quas fecit Deus, et eas posuit in mundo supra eius creaturas indulgencia et pietate; qui quidem sapientes multos libros fecerunt in predictis, et omnes locuti fuerunt de intellectus subtilitate et acuitate. Et quando querunt attingere et devenire ad gradum alciorum qui leges statuere,¹ 5 primum agunt penas in suis corporibus et mundificant se ab omnibus sordibus. Et hoc incipiebant in prima hora dominice, que dies et hora sunt proprie Soli attribute, et ieiunabant 40 diebus absque comestione carnum, et gubernabantur ex rebus nascentibus in terra et ex granis et herbis.^m Et p. 138 | minuebant omni die de eorum cibis usque ad 40 diem; et quantum 10 comedebant in ipso ultimo 40 dierum erat quadragesima pars eius quod comederant in primo. Et in toto predicto ieiunio utebantur et post medicinis quibus perditur desiderium comedendi et bibendi, et in nihilo opportunitatis deficiebant. Et quando faciebant ut supra, inveniebant in eorum spiritibus subtilitatem intellectus et acuitatem, et intelligebant quod volebant, et 15 retinebant et augebant eorum voluntates et sensus; et minuebantur partes terrestres et ponderositates que erant in eis, et subtilitas et acuitas in eis manifeste apparebant, et apparebant sapor et appetitus ad mundum alciolem ascendendi et ad locum quo spiritus extrahitur; et abhorrebant sapes, quietudines et delectaciones mundi. Et cum hoc fecerunt, tunc oportebat eos 20 trahere virtutes et potencias celi; dicebant enim et faciebant mirabilia, et attingebant que volebant preterita et futura sciendo periodos eorum vite.ⁿ et habebant potencias leges ad libitum statuendi; et spiritus stellarum obediebant eis. Et in hoc libro sunt magna secreta que veritatem rerum appellant, ex quibus sciunt Deum altum et ipsum cognoscunt factorem omnium et 25 creatorem. Et asserunt quod omnia que fuere hoc opere usi non faciebant nisi p. 139 | ut ad ipsum Deum et ad eius unitatem cognoscendam attingere prevalerent ut eius possent lumine illustrari. Et quantum sumus locuti in predictis non diximus nisi ad ostendendas eorum radices et conventus eorum effectuum et ordinationum quas in suis legibus sanxere.^o 30

54 Et eorum tanta fuere mirabilia que si narrare vellemus essent auditoribus et narrantibus difficilia, et hoc opus nostrum nimis longum esset et prolixum, et a nostro deviamus proposito. Idcirco ad nostrum propositum redeamus predicta utiliter relinquendo.^p

p. 144 55 | Dico enim quod sapiens Alraze unum librum magice fecit,^q in quo unam 35 constellationem per eum probatam posuit que talis est. In omnibus vero operibus magice que ad amorem, amicitiam et societatem vel ad omnia similia istis erimus facturi, aspicere debemus ut Luna sit iuncta Veneri vel ipsam

¹ p. 137, 9 om.^m p. 137, 12-17 om.ⁿ p. 138, 8-15 om.^o p. 139, 2 om.^p p. 139, 3 — p. 144, 10 om.^q p. 144, 12-14 om.

p. 145 aspiciens in signo Piscium, vel ipsa Luna in Pisce | aspiciens Venerem in signo Tauri existentem;^f quod cum istam constellationem in predictis taliter observaverimus, intentum nostrum mirabiliter obtinebimus et adimplebimus quod voluerimus in ipsis. Et cum voluerimus operari ex quacumque manerie mali, aspicere debemus ut Luna sit in Cancro vel Libra aspiciens Martem vel ei 5 coniuncta existens in ascendente vel septima domo; et quod petierimus adimplebitur in malo. Et in omnibus operibus in quibus voluerimus ut sanguis decurrat ex quocumque cursu ponamus Lunam in signo aquatico. Et in omnibus ad discordiam et inimiciciam operantibus ponamus Lunam in Ariete vel Cancro aspicientem Saturnum ex quarto aspectu vel cum eo 10 iunctam. Et in operibus quibus linguas voluerimus ligare ponamus Lunam sub radiis Solis, et nostre operationes sint in nocte. Et in omnibus quibus operati erimus pro regibus, senioribus et altis hominibus, ponamus Lunam Solem aspicientem, ipso in eius domo vel exaltatione existente necnon et in medio celi; et quando sic erit, nostra complebitur peticio. Et in omnibus 15 operibus prelatorum, iudicum et rectorum et legibus se intromittencium, ponamus Lunam aspicientem Iovem in Pisce vel Sagittario et in medio celi existentem, quibus negocium fortificatur magis et completur. Et in omnibus operibus litigii, scribarum, serviencium regum et tenencium redditus regum, ponamus Lunam aspicientem Mercurium, et cum hoc ipse Mercurius sit in 20 Geminis vel Virgine et Luna sit lumine completa; et tunc negocium poteris adimplere.

56 Et intelligas quod aspectus Lune quartus ad quemlibet planetarum est magis apparens secundum naturam; et hoc quando est in aliquo quatuor angulorum, quorum forcior est angulus medii celi. Et sic in omnibus operibus fortunarum 25 ut sit aspectus planetarum fortunarum, sed in effectibus malis non habeat aspectum aliquem ad fortunas sed cum infortunis tantum. Quod si facere volueris aliquid ex malis operibus, aspicias ut infortune aspiciant eam, quia ex viribus et potentiis Saturni et Martis predicti adimplentur effectus quia sunt forciores et magis potentes in maneriebus istorum operum. 30

p. 146 57 | Et similiter scias quod aspectus Lune cum planetis est forcior quando fuerit Luna orientalis a Sole sive ante ipsum, et non: quando fuerit retro. Et aspectus Lune cum Sole trinus vel sextilis est bonus in omnibus operibus altis quemadmodum petere thesaurum, magnas divicias, regnum, honorem et victoriam. Quod si in omnibus operibus predictis fuerit Luna in decima 35 domo, erit effectus melior et forcior valde in complendo ipsum effectum, quod fieri non posset ipsa in 4 vel 7 domo existente; nec ipsa Luna aliquid valet in predictis quando est lumine privata aut a Sole combusta. Aspectus Lune ad Venerem trinus vel sextilis, quartus vel oppositus est congruus omnibus

^f p. 145, 1-2 om.

effectibus, nihilominus non est talis ut in aspectu Iovis qui quidem est melior et forcior in omnibus operibus, preterquam in operibus compositionis, amoris et amicitie durabilium mulierum et in omnibus similibus aspectus Veneris melior est et forcior eo quod predicta omnia Veneri proprie attribuuntur, et maxime cum fuerit aspectus trinus et Luna in signo terreo vel aquatico.⁵ Et si forte contingeret Lunam in signo esse igneo vel aereo, sit ascendens eorundem.

58 Et Alraze sapiens supradictus qui predicta narravit fuit homo in omnibus istis scienciis credulitate dignus, quia erat sapiens et inquisitor scienciarum ac rerum probator, studens multum in libris antiquorum. Sed Geber 10 Abnehayen, sapiens magnus qui multos libros in hac sciencia fecit, sicut est liber quem nominavit Librum secretorum magice, et alius Liber magnus divisus in 80 libros, et alius quem nominavit Librum clavium in figuris graduum suisque effectibus et iudiciis, ac alius In astrolabio in quo posuit omnes operationes astrolabii, quem in capitula 1000 divisit, in quo multa 15 opera et mirabiles effectus dicit quos nullus preter ipsum narravit, et eius liber magnus quem nominavit Librum completum magice, et cumulavit in eo dicta sapientum omnium scienciarum et alia mirabilia que semper a sapientibus erant occultata. Et idem observabat in cunctis scienciis ymaginum et effectibus figurarum celi et in potentiis planetarum et operibus nature; qui 20 quidem sapiens omnia predicta composuit, | et extraxit motum et effectum Solis quod probacionibus arismetris invenit. Quibus merito istum nominavi sapientem et in magistrum meum accepi et me in discipulum eius posui quamvis inter nos extiterit magnum tempus. Et rogo Deum quod ei vitam 25 eternam concedat, et ipsum in altum locum ponat cum animabus sanctorum.

p. 147

59 Sed Plato sapiens magnus duos libros magice fecit, scilicet Maiorem et Minorem. Et in Maiori locutus fuit in effectibus figurarum celi, ex quibus mirabilia magna dixit sicut est super aquas ire, et se in formam cuiuscumque animalis transferre vel aliquam formam compositam a seculo inauditam, et pluvias provocare in tempore quo pluere non debet et detinere pluviam 30 tempore debito pluvioso, et facere stellas currere et cadere radios extra sua tempora, et civitates inimicorum comburere necnon et naves in mari et loca remota que volueris comburere, et ascendere in aerem, et stellas apparere incongruo tempore apparendi ut sint similes ac si caderent de celo, et cum mortuis loqui, et apparere facere Solem et Lunam in multas partes esse 35 divisos, et ut funes et haste serpentes videantur et dracones, comedentes quicquid apponitur eis, et magna itinera et parva in momento oculi ire. Et omnia predicta que diximus fiunt potentiis et virtutibus figurarum et propter attractionem fortitudinum spirituum ut nobis sint obedientes et propter

⁵ p. 146, 7-8 om.

eorum compositionem fortitudinum cum figuris corporum materiei istius inferioris mundi compositorum. Ideo ex istis erunt spirituales motus omnia corpora moventes, quibus motibus effectus mirabiles fiunt necnon et opera que non sunt hominibus usitata, sed quasi de miraculorum genere apparencia. Qua quidem ratione omnes libri ab ipso sapiente compositi pleni sunt nominandi figuras et hortandi ut eas sciamus, et earum proprietates et effectus addiscamus, et qua semita suos effectus attingere valeamus modis omnibus prosequamur. Et hoc est quod Pitagoras loquens in figuris celi dicit: quod sunt exempla propter istas alias figuras mundi. Dicit eciam quod in alciori mundo est materia durabilis et spiritualis quam sensus percipere non potest.¹ Et Geber 10 Abnehayen in hac sciencia unum librum composuit |quem Librum completum nominavit, in quo locutus fuit qualiter sit animal rationale et animal irrationale. Et ideo quod in hoc libro fuit locutus naturali ratione locutus fuit que assimilatur effectibus nature, sed id quod Plato dixit, rationibus celi, potenciis et effectibus figurarum spirituum in materiis 15 naturalibus compositarum dixit.² Et in hoc nostro libro, si Deus voluerit, de predictis omnibus erimus locuti rationibus effectuum figurarum celi, de quibus in loco congruo secundum nostrum iudicium erimus locuti iuxta illud quod invenimus in libris sapientum et secundum ea que nostris temporibus sum expertus in effectibus figurarum, signorum et planetarum. Sed hic noster 20 liber secundus hactenus terminetur.

Explicit liber secundus Picatricis.

¹ p. 147, 18–20 om. ² p. 148, 4 om.

BOOK III

p. 149

Incipit liber tercius^v ipsius Picatricis, in quo tractatur de proprietatibus planetarum et signorum; et eorum formas et figuras ostendit in suo colore; et qualiter cum spiritibus planetarum loqui potest, et quamplurima alia nigromantica.

Capitulum primum. De partibus planetarum existentibus in plantis, 5
animalibus et metallis.

Capitulum secundum. De partibus signorum in predictis tribus partibus
existentibus, scilicet plantis, animalibus et metallis.

Capitulum tertium. De figuris, tincturis, vestimentis et suffumigacionibus
planetarum necnon et tincturis facierum signorum. 10

Capitulum quartum. Qualiter secreta nisi in hac sciencia ab assuetis intelligi
non possunt.

Capitulum quintum. De demonstracione [unius] proprie virtutis in
animalibus et rerum notabilium in hac sciencia necessariarum, et
quomodo spiritus planetarum figuris et suffumigacionibus trahuntur. 15

Capitulum sextum. De magisterio trahendi spiritus planetarum naturalibus
rebus, et quid sit ymago et cuius maneriei potest habere virtutem.

Capitulum septimum. De attractione virtutis planetarum, et quomodo loqui
possumus cum eis, et quomodo effectus dividitur per planetas, figuras,
sacrificia, oraciones, suffumigaciones, proposiciones; et status celi 20
necessarii cuiuslibet planetarum.

Capitulum octavum. De modo oracionum quibus Neptini orabant Solem et
Saturnum, et quibus modis cum ipsis loquebantur et suos spiritus et
effectus trahebant.

Capitulum nonum. De modo attrahendi vires cuiuslibet planetarum divisim 25
et spiritus illarum virium nominandi secundum earum partes necnon et
modo dicta nomina operandi.

Capitulum decimum. De demonstracione confectionum spirituum
planetarum et retrahendi damnamenta operum et effectuum
miraculorum nigromancie et cibariorum, suffumigacionum et 30
unguentorum, odorum quibus uti debet operator spirituum planetarum;
et effectus planetarum proprios et opera que nisi visu operantur.

^v p. 149, 2-6 om.

Capitulum undecimum. De effectibus ymaginum in rebus diversis necnon et in alteracionibus visus ut videantur res aliter quam sint, et de modo dormiendi, vigilandi, faciendi toxica et eorum remedia.

Capitulum duodecimum. De regulis in hac sciencia necessariis.

Capitulum primum. De partibus planetarum existentibus in plantis, animalibus et metallis. 5

1 Postquam in precedenti libro sumus locuti de ymaginibus et figuris celi et ceteris ibidem existentibus, nunc dicamus quod figure sive vultus huius seculi celestibus figuris eisdem similibus assimilantur. Et scias quod secundum quod Sol transit de loco ad locum in circulo signorum eius diversificantur effectus, qui eciam diversificantur propter diversitatem planetarum et stellarum fixarum. Et ideo quando aliqua disponere voluerimus, | inspicere debemus tempus congruum ad ea in celestibus figuris operibus faciendis animadvertendo, et tunc cum effectu opera fient que facere intendimus natura et similitudine rerum terrestrium ad celestia et conveniencia duarum naturarum ad invicem, scilicet celestis et terrene. In qua quidem terrena celestis virtus infunditur, et in ea motus et alteracio spiritualis maxima secundum petita. Quapropter opera ymaginum sunt duarum manerierum, videlicet virtute celi et terre naturali virtute. Et quantum in hoc tercio libro erimus locuti in ymaginibus nigromancie totum sequitur scienciam ymaginum et earum altitudines excelsas. 10 15 20

p. 150

2 Et in hoc loco effectus et potencias quas quilibet planetarum habet in se divisim circa effectus et proprietates nigromancie serius narrabo.

3 Et primo dicam de Saturno. Saturnus est minera virtutis retentive. Et habet aspectum in scienciis profundis, et in scienciis legum, et in petendo causas et radices rerum et suorum effectuum, et in loquendo mirabilia, et in sciendo proprietates profundas et secretas. Et ex idiomatibus habet Hebraicum et Caldeum; et ex membris extrinsecis aurem dextram, et ex intrinsecis splenem, que est minera melancolie qua omnia membra ad invicem coniunguntur; et ex legibus Iudaicam habet; et ex pannis omnes pannos nigros; et ex magisteriis laborare terram, arare, fodere, extrahere mineras et eas laborare et magisteria edificiorum; et ex saporibus res malorum saporum; et ex locis montes nigros, rivos obscuros, puteos profundos et fossatos et loca herema; et ex lapidibus alia et omnes lapides nigros; et ex metallis plumbum, ferrum et omnia nigra et fetida; et ex arboribus sambucos, quercus, carubias, palmas, vites; et ex herbis cuminum, rutam, cepas et omnes plantas que habent profunda folia; et ex speciebus aloe, mirram et similia ut cerusam et coloquintidam; | et ex olentibus fortiter cassiam et storacem; et ex animalibus camelos nigros, porcos, simias, ursos, canes et gattos; et ex avibus omnes collum longum 25 30 35

p. 151

habentes et grossam vocem ut grues, struciones, dugam, corvum; et omnia animalia sub terra crescencia, et omnia animalia minuta, succida et fetida. Et ex coloribus omnem colorem nigrum et pardum habet.^w

4 Iupiter est minera virtutis augmentandi. Et habet aspectum in legibus et legalitate, et in scienciis iudiciorum, et agilitatem acquirendi petitiones, 5 reparaciones et retenciones; et ab infirmitatibus mortalibus custodit. Et habet sapienciam, philosophiam et interpretaciones somniorum; et ex linguis Grecam; et ex membris exterioribus aurem sinistram, et ex interioribus epar quo complexiones rectificantur et humores;^x et ex legibus unitatem; et ex pannis albos, preciatos. Et ex magisteriis faciendis et non faciendis habet 10 imperare et corrigere legem et mercimonia nitida; et ex saporibus dulcia; et ex locis oratoria et omnia loca clara, nitida et sacra; et ex lapidibus smaragdum et omnes lapides albos et croceos ut cristallum et omnem lapidem lucidum et album qui precio reputatur; et ex metallis stannum et tuciam; et ex arboribus nuces et avellanas, pinos, pistacia et omnes arbores fructificantes, fructum 15 habentes et corticem; et ex herbis mentam albam et omnes herbas fructuosas et bonum odorem habentes; et ex speciebus crocum, sandalum croceum, muscum, camphoram, ambram et macem; et ex animalibus omnia animalia formosa et in eorum formis posita, ex quibus sacrificia fieri solebant, et omnia animalia | non offendencia, limpida et nitida ut sunt cameli, castones, cervi, 20 alguazales; et ex avibus omnes aves formosas et pictas ut sunt pavones, galli, columbi montesini et coturnices; et ex animalibus minutis illa que sunt profectuosa sicut sunt vermes sericosi et similia. Et ex coloribus habet rubeum ad album declinantem.^y

p. 152

5 Mars est minera virtutis attractive. Et habet aspectum in scienciis 25 naturarum, et habet chirurgiam, et habet marescalciam bestiarum; et extrahendi dentes et flebotomandi et circumcidendi. Et ex linguis habet Persicam linguam; et ex membris extrinsecis narem dextram, et ex intrinsecis fel ex quo colera et calor descendunt, et instinctum irascibilem et prelia. Et ex legibus habet hereticos et unius legis ad alteram mutacionem; et ex pannis 30 lineos et pelles leporum et canum et pelles varias; et ex magisteriis laborantes ferrum cum igne et arma bellica et latrocinia; et ex saporibus calidum et siccum et amarum; et ex locis castra, forcia et loca defensibilia et bellorum et loca in quibus ignis accenditur, et decollaciones animalium, et in quibus lupi et ursi et fere bestie congregantur, et loca iudiciorum; et ex lapidibus alaquech et 35 omnes lapides rubeos et obscuros; et ex metallis azernech (id est, auri pigmentum rubeum) et sulfur et naft et vitrum et es rubeum; et ex arboribus omnem arborem calidam in sua natura existentem ut piper, pineum, scamnoneam, cuminum et cocindium, <l>aureolam, euforbium et cicutam et

^w p. 151, 5 om.^x p. 151, 9–10 om.^y p. 152, 3 om.

arbores² bonas ad accendendum ignem; et ex speciebus omnes habentes malam complexionem et interficientem omnes ex eis comedentes, et hoc excellenti calore existente in eis; et ex odoribus sandalum rubeum; et ex animalibus camelos rubeos et omnia animalia que habent magnos dentes rubeos et animalia fera, damnificancia; et ex animalibus parvis mala faciencia ut bivoras, scorpiones, mures et similia; et ex coloribus colorem rubeum valde.^a

- 6 Sol vero est lumen mundi quo mundus gubernatur, et minera generative virtutis. Et habet aspectum ad philosophiam, auguria et expositionem iudiciorum. Et ex linguis Gallicam linguam habet, et in Grecorum lingua cum Mercurio particeps invenitur; | et ex membris extrinsecis oculos, ex intrinsecis cor, quod est dominator corporalium membrorum et fons caloris, vitam toti corpori concedens; et ex legibus legem gentilium .et spirituum planetarum oratores; et ex pannis preciosos et altos, in quibus apponitur aurum;^b et ex saporibus crassum et dulcem; et ex locis civitates magnas, regales et pulchras, in quibus reges morantur, et loca sublimia et preciosa; et ex lapidibus rubinum et iargonzam;^c et ex metallis aurum; et ex arboribus excelsas et pulchras veluti palmas altas positas; et ex herbis crocum et rosam, et in tritico, grano et olivis est particeps cum Saturno; et ex speciebus lignum aloes, sandalum, laccam et omnes species in sui complexione calidas et acutas; et ex odoribus optimum lignum aloes; et ex bestiis preciosas et fortes ut homo, boves, equi, cameli, arietes, vacce et omnia animalia magna, fortitudinem et potenciam habencia; et ex avibus quas reges solent tenere ut sunt astures, falcones, aquile, et est particeps in pavonibus, et eciam colubras magnas habet, et in ursis participat cum Marte; et ex coloribus habet rubeum competentem et croceum similem auro.^d
- 7 Venus est minera fortitudinis saporum. Et habet aspectum ad grammaticam, artem metrorum et sonorum et cantilenarum. Et ex linguis habet Arabicam; et ex membris corporis extrinsecis narem dextram, et ex intrinsecis meatus coitus et projectionis spermatis et stomachum, unde egreditur | comedendi et bibendi virtus et sapor; et ex legibus legem Sarracenorum;^e et ex pannis omnes pannos pictos; et ex magisteriis omnia magisteria pingendi et figurandi, et vendicionem specierum bene odoriferarum, et pulsare instrumenta boni auditus, cantare, saltare et cordas instrumentorum facere; et ex saporibus omnia dulcia que sunt boni saporis; et ex locis loca viciosa, et loca in quibus homines solent quietare et in quibus homines tripudiant, et loca hilaritatis in quibus cantatur et sonatur, et loca dominarum et mulierum formosarum, necnon et loca comedendi et bibendi; et

² p. 152, 15 om.^a p. 152, 19 om.^b p. 153, 5-6 om.^c p. 153, 8-9 om.^d p. 153, 16-17 om.^e p. 154, 2-3 om.

ex lapidibus margaritas; et ex mineris azurum et almartach;^f et ex plantis omnes plantas bonum odorem habentes ut crocum et arhendam, rosas et omnes flores bonum odorem et saporem et amenum visum habentes; et ex speciebus balsamum et grana bona iuleb, multum redolencia, muscum et ambram; et ex animalibus mulieres, camelos et pulchriora et omnia animalia pulchra et in suis corporibus equalia ut alguazales, pecudes, algazel et lepores; et ex avibus omnes aves pulchras et formosas et vocem habentes, canentes ut perdices, calandras et similia. Et ex animalibus minutis picta et pulchra habet; et ex coloribus colorem celestinum et colorem auri declinantem aliquantum ad viridem.^g

8 Mercurius est minera virtutis intellective. Et habet aspectum ad sciencias addiscendum et sapiencias et dialecticam, grammaticam, philosophiam, geometriam, astronomiam cum suis iudiciis, geomanciam, notariam et augurium avium secundum sermocinacionem, interpretacionem idiomatum Turcorum et aliarum gencium; et ex membris hominis patentibus linguam, et ex intrinsecis cerebrum et cor, a quibus emanant intellectus et virtutes quibus encia in ordine disponuntur, et memoriam | sensitivorum; et ex legibus omnia illicita et inquisiciones ad quid sunt leges et diligere leges philosophorum et eas que secundum sensum sunt; et ex pannis pannos lineos; et ex magisteriis predicare, versificare, carpentariam, geometriam et exposiciones somniorum, debuxandi et figurandi, et omnia magisteria que subtili ingenio sunt reperta; et ex saporibus acrem; et ex locis domum predicandi et loca in quibus magisteria subtilia operantur et fontes aquarum, rivos, lacus, puteos; et ex lapidibus omnes lapides figuratos et incisos; et ex mineris argentum vivum et omnes mineras que sublimantur et in alciora operantur; et ex plantis arundinem, bombacem, linum, piper, et omnes arbores acutum saporem habentes ut gariofili, et omnes arbores fructus et cortices extra habentes; et ex speciebus omnes gummas; et ex redolentibus bene ea que sunt medicinalia et gubernancia ut zinziber, spica nardi et similia;^h et ex animalibus homines, camelos parvos et azebias et rumas, simias, lupos, et omnia animalia in saltu et cursu velocia, et omnes bestias fraude comedentes; et ex avibus que sunt leves volatu et que apparent ut omnia faciant sensu et intellectu, et amenas voces habentes; et ex animalibus minutis ea que leviter moventur ut formice et similia; et ex coloribus blavium et misculum.ⁱ

9 Luna est que recipit virtutes planetarum et infundit eas in mundo, et est minera virtutis naturalis. Et habet aspectum ad geometriam et arimetricam, et in concursibus aquarum pondere et mensura, et altas sciencias, nigromanciam | et phisicam et petitiones earum et rerum antiquarum. Et ex linguis habet Alemanicam; et ex membris hominis exterioribus oculum

p. 155

p. 156

^f p. 154, 8 om.^g p. 154, 15 om.^h p. 155, 11-12 om.ⁱ p. 155, 16 om.

sinistrum, et ex intrinsecis pulmonem, a quo emanat respiratio;^j et ex legibus idola orantes et ymagines; et ex pannis pelles et tobalias; et ex magisteriis limare, et pelliparios. cudatores monetarum et marinarios; et ex saporibus illos qui sapore carent ut aqua; et ex lapidibus perlas minutas; et ex metallis argentum et ea que corpora alba habent; et ex arboribus achor<os> et 5 arundines, et omnes arbores albas et boni odoris, et omnia in terra nascencia que non in pedibus eriguntur, et omnes plantas minutas et omnes caules et omnia pascua; et ex locis fontes aquarum, lacus, paludes et loca nivium et aquarum cuiuscumque maneriei existunt; et ex speciebus que sunt pre gubernaciones et medicinales ut cinnamomum, zinziber, piper et similia,^k et 10 et ex animalibus runcos rubeos, mulos, asinos, vaccas et lepores; et ex avibus omnes aves leves in suis motibus, et omnia animalia in aere nascencia et ibidem vivencia, et omnes aves aquarum et in colore albas. Et habet colubros albos; et ex coloribus colorem compositum ex croco et rubeo.^l

10 Et scias quod natura Capitis Draconis est augmentandi; quod si fuerit cum planetis fortunatis augmentantur in suis honoribus et fortitudinibus, et si fuerit cum infortunis augmentantur eorum damna et infortunia. Et similiter Cauda Draconis est de natura diminucionis. Et si fuerit cum planetis fortunis minuit eorum bonum, si vero cum infortunis eorum mala minuit et damnaciones. Et moneo te ut in predictis diligenter intelligas. 20

p. 157 | Capitulum secundum. De partibus signorum in predictis tribus partibus existentibus, scilicet plantis, animalibus et metallis.

1 Et quemadmodum quilibet planetarum suas in rebus proprietates habet, sic et quodlibet signorum suas habet proprietates in rebus. Et incipiamus primo ab Ariete. 25

2 Aries habet ex membris corporis caput, vultum, pupillam oculi et aures; et ex coloribus croceum cum rubeo mixtum; et ex saporibus amarum; et ex locis arenosa, loca ignea et loca in quibus coadunantur latrones; et ex metallis et mineris ea que igne operantur; et ex animalibus ungulas habencia, quibus pedes cooperiuntur. 30

3 Taurus habet ex membris corporis collum et arterias vocis;^m et ex locis omnem terram populatam, ortos et loca arandi; et ex arboribus omnes arbores longas et facientes fructus comedendi, et eas que non indigent aqua, et omnes bonos odores et sapes habentes; et ex animalibus omnia animalia quadrupedia et ungulas habencia. 35

4 Gemini habet ex membris corporis spatulas, brachia et manus; et ex coloribus viridem ad croceum declinantem; et ex saporibus dulcem; et ex locis

^j p. 156, 3-4 om.

^k p. 156, 11-12 om.

^l p. 156, 15-16 om.

^m p. 157, 7-8 om.

domus et loca arandi in altis montibus existencia; et ex arboribus longas; et ex animalibus hominem et simiam; et ex avibus aves aquarum et omnes bonam vocem habentes et bonas cantilenas facientes.

- 5 Cancer habet ex membris corporis pectus, ubera, stomachum, pulmonem, costas et loca pectoris absconsa; et ex coloribus pardum et fumosum; et ex saporibus salitum; et ex locis lacus aquarum, paludes et loca in quibus coadunantur aque, littus maris et rivorum; et ex lapidibus qui sunt in aqua; | et ex arboribus longas, in aqua nascentes; et ex animalibus crescencia in aqua, pisces minutos, colubros, scorpiones, bivoras et reptilia terre.
- p. 158 6 Leo habet ex membris corporis partem superiorem, cor, pectus et costas tenues, posteriores; et ex coloribus rubeum, croceum et brunetum; et ex locis defensibilia et forcia, civitates regales et castra forcia et loca sancta; et ex saporibus amarum; et ex lapidibus rubinum, adamantem et iargonzam; et ex metallis aurum; et ex arboribus longas; et ex animalibus dentes longos habencia; et ex avibus raptu viventes.
- 7 Virgo habet ex membris corporis ventrem et loca absconsa que sunt intestina et inferiora ventris ossa, viscera; et ex coloribus album et pardum; et ex saporibus stipticum; et ex locis loca coadunacionis mulierum et loca ioculatorum et cantatorum; et ex arboribus semina facientes; et ex animalibus hominem; et ex avibus natantes in aqua.
- 8 Libra habet ex membris corporis anchas et nates, sexum et caput ventris; et ex coloribus viridem, violatum et pardum; et ex saporibus dulcem; et ex locis herema, arenosa, venatoria et omnia loca alta et sublimia et ex quibus in circuitu multum videri potest; et ex arboribus longas et rectas; et ex animalibus hominem; et ex avibus capita magna habentes.
- p. 159 9 | Scorpio habet ex membris corporis omnia membra tam viri quam mulieris verenda; et ex coloribus viridem, rubeum et pardum; et ex saporibus salsum; et ex locis succida, carceres et tristia, et lapides in quibus scorpiones coadunantur; et ex lapidibus corallum et margaritam aque; ex arboribus longas et rectas; ex animalibus scorpiones, bivoras, colubros, bestias minutas terre et succidas et bestias aque.
- 10 Sagittarius habet ex membris corporis nates, tibias et signa superflua in corpore et que magis sunt in corpore; ex coloribus rosaceum declinantem ad rubedinem et omnem colorem pardum et varium; ex saporibus amarum; ex locis ortos, loca regum et ignis; ex lapidibus smaragdum; ex mineris plumbum; ex animalibus hominem et aves, colubros et vermes parvos.
- 11 Capricornus habet ex membris corporis genua, nervos et infra genua, scilicet sub rotula et sub laccas; et ex coloribus pavonacium, cardinalem et omnem colorem ad pardum et nigrum trahentem; et ex saporibus stipticum; ex locis palacia regum, ortos et brachilia, littora rivorum et loca canum, hospicia quoque et los meson et loca in quibus coadunantur captivi necnon et

loca magnarum figurarum et forcium; et ex arboribus omnes arbores fortes quemadmodum oliva, nuces, ilices et omnes arbores in aqua nascentes ut arundo et achorus et omnes arbores spinas habentes;ⁿ et quedam pars bestiarum aque, reptilium terre et serpentum.

- p. 160 12 Aquarius habet ex membris corporis sub laccas et calcaneos et eorum 5
nervos et claviculas; | et ex coloribus viridem, plumbeum et croceum; ex
saporibus dulcem; et ex locis loca aquarum currencium, maria et loca in
quibus venditur vinum; ex lapidibus vitrum et similia; et ex arboribus longas;
et ex animalibus hominem et omne animal in eius aspectu et figura turpe
quemadmodum sunt diaboli. 10
- 13 Piscis habet ex membris corporis pedes et ungues et nervos; et ex coloribus
viridem et album et omne bene coloratum; ex saporibus acrem; ex locis
heremitarum, littora rivorum et maris et lacus aquarum et brachilia; et ex
lapidibus perlas, lapides albos et claros ut cristallum et margaritas
cuiuscumque generis aquarum; et ex arboribus convenientes inter longas et 15
breves et omnes in aqua nascentes; et ex animalibus animalia aquatica et
ibidem tardancia.
- 14 Et he sunt proprietates rerum quas planete et signa habent, que eis sunt
appropriate. In eis advertas quia in magicis radicibus oportet.

Capitulum tertium. De figuris, tincturis, vestimentis et suffumigacionibus 20
planetarum necnon et tincturis facierum signorum.

- 1 Nunc autem de tincturis planetarum dicamus.
- 2 Saturni vero tinctura est quemadmodum lana combusta, Iovis viridis,
Martis rubea, Solis ut auri pigmentum croceum, Veneris ut crocea, Mercurii
ut lacca et auri pigmentum cum viridi mixtum, Lune ut album. 25
- p. 161 3 | Forme vero planetarum secundum Mercurium in libro quem misit ad
Alexandrum regem, et eum nominavit Librum 7 planetarum. Et sunt ut
subiungitur, que in hac sciencia sunt multum necessarie.
- 4 Et forma Saturni est forma hominis nigri, mantello viridi involuti et caput
canosum habentis et in eius manu falcem tenentis. 30
- 5 Et forma Iovis est forma hominis optimis pannis induti et super cathedram
sedentis.
- 6 Et forma Martis est forma hominis super leonem equitantis et in eius manu
lanceam maximam tenentis.
- 7 Et forma Solis est forma hominis sine barba, vultus formosi, et in eius capite 35
coronam habentis et in eius manu lanceam, et ante ipsum formam caput et

ⁿ p. 159, 17 om.

manus hominis habentem et residuum corpus ut equus quatuor pedes habens, iacens reversus (scilicet manibus et pedibus elevatis).

8 Et forma Veneris est forma iuvenis formose et in eius manu pectinem et in alia pomum habentis et eius capillos sparsos.

9 Et forma Mercurii est forma hominis nudi, scribentis et super aquilam 5 equitantis.

10 Forma vero Lune est forma hominis supra leporem equitantis.^o

11 Qui predictus sapiens ipsum Alexandrum admonuit quod quando vellet aliquid operari alicui planetarum, sic esset operatus in corpore ipsi planete congrui in natura. Ut si volueris aliquid complere, considera naturam 10 ascendentis tempore quo volueris operari, et indue te pannis eidem signo competentibus. Insuper ipsum ascendens a fortunis fortunabis et septimam domum cum infortunis infortunabis; et hoc propter quod ascendens est querentis (idcirco debet merito fortunari ut vigorosius agat), septima vero petitioni attribuitur (idcirco congrue debet infortunari ut eius debilitate ad 15 effectum levius disponatur). Sequitur de coloribus pannorum seu vestimentorum planetarum. Color vestimentorum Saturni: est omne nigrum, et melius omnibus laneum. Color Iovis: viride, et ceteris melius sericum. Color Martis: ut flamma ignis, et melius omnibus sericum. | Color Solis: croceum aureum, et ceteris melius sericum vel aureum croceum. Color 20 Veneris: ut roseum, et ceteris melius sericum. Color Mercurii: multis coloribus mixtum, et ceteris preferendum sericum. Color Lune vero: album lucens, et sericum vel linum ceteris preferendum. Nunc autem de suffumigacionibus planetarum sermonem faciamus. Saturni suffumigacio est omnibus rebus fetidis ut assa fetida, gummi, bdellium et cicuta et similia; Iovis 25 autem omnibus bonum odorem et equalem habentibus ut ambra, lignum aloes et similia; Martis vero omnibus calidis quemadmodum est piper et zinziber; Solis omnibus equalem et bonum odorem habentibus ut muscus, ambra et similia; Veneris omnibus equalem redolentibus ut rosa, viole, myrtus viridis et similia; Mercurii omnibus compositis odoribus ut narcissus, 30 violeta, myrtus et similia; Lune vero omnibus frigidis odoribus ut camphora, lilium et similia. In omnibus autem predictis in tuis operibus optime advertas.

12 Sequitur nunc de tincturis facierum signorum per ordinem.

13 Tinctura prime faciei Arietis est rubea, et fit hoc modo. Recipe gallarum viridium partem unam, gummi et auri pigmenti ana partem mediam. 35 Pulverizentur divisim; deinde ad invicem omnia misceantur. Et cum ex eo volueris aliquid scribere vel depingere, cum clara ovi distemperetur.^p Secunde vero faciei tinctura est crocea et coloris aurei, et fit hoc modo. Recipe calcanti et atalach ana partes equales. Pulverizentur divisim; deinde misceantur cum

^o p. 161, 14 om. ^p p. 162, 16–17 om.

melle.⁹ Et modico gummi distilletur, et operi reservetur. Tercie faciei tinctura est alba, que sic fit. Recipe blancheti et atalach partes equales.

p. 163 14 | Prima facies Tauri habet tincturam pardam et fumosam, et fit hoc modo. Recipe fuliginem, et misceatur cum gummi.^r Et usui reserves. Secunde faciei est alba, que componitur hoc modo. Recipe blancheti et atalach partes equales. 5
Et usui reserves. Tercie autem faciei est nigra, et fit ex lana combusta.

15 Prima facies Geminorum habet tincturam croceam ac similem auro in colore, que sic componitur. Frangantur galle; et ex eis accipe partes nigras intus existentes, quas mollifica in aqua qua cooperiantur, et inde solummodo. Et in alia aqua idem facias de lacca. Deinde predictae aque cum modico gummi 10
ad invicem misceantur. Et usui reservetur. Secunde faciei est rubea, et fit hoc modo. Recipe auri pigmenti et cinabrii; ad invicem commisce, et distillentur; et eis adiungatur gummi quod sufficiat. Et usui reservetur. Tercie faciei est rubea, et fit ut diximus supra.

16 Prima facies Cancrini habet tincturam croceam, et fit quemadmodum supra 15
diximus. Secunde faciei est crocea, et fit ut antea diximus. Tercie faciei est nigra, et fit ex auri pigmento et gallis — partes equales cum modico gummi.

17 Prima facies Leonis habet tincturam pardam, et fit ut antea diximus. Secunde faciei est crocea, colori auri assimilata, et fit ut supra diximus. Tercie faciei est rubea malorum granatorum colori assimilata, et fit hoc modo. 20
Recipe cinabrii, et lavetur multociens. Deinde optime molliantur pulveres et
p. 164 | misceantur cum aqua gallarum viridum, et adiungatur modicum gummi et lacce. Et usui reservetur.

18 Prima facies Virginis est rubea ad aureum colorem declinans, et fit hoc modo. Recipe crocum optime pulverizatum et cum aqua viridum gallarum 25
distemperatum, optime mixtum, et per aliquod tempus sic dimittatur in quiete; deinde addatur modicum gummi. Et ex eo scribere poteris in opportuno tempore ad operationem predictae faciei. Secunde faciei est parda, cuius compositio est ut supra diximus. Tercie faciei est crocea ad rubedinem declinans, et fit hoc modo. Recipe azerneck, et optime pulverizetur in aqua 30
croci et modico gummi. Et usui reservetur.

19 Prima facies Libre est parda, et fit ut supra diximus. Secunde faciei est nigra, et fit ut supra diximus. Tercie vero faciei est alba, et fit ut supra diximus.

20 Prima facies Scorpionis habet tincturam nigram, secunda croceam, tertia vero pardam, que omnes fiunt ut supra diximus. 35

21 Prima facies Sagittarii habet tincturam rubeam, et fit ut supra diximus. Secunde faciei est crocea, que fit hoc modo. Recipe azerneck croceum, et ponatur ad ignem per spacium unius noctis. Deinde misceatur cum modico

⁹ p. 162, 18 om.

^r p. 163, 2 om.

ceruse et optime pulverizetur; postea addatur modicum gummi. Et scribe cum ea. Tercie vero faciei est parda, et fit ut supra diximus.

22 Prima facies Capricorni habet tincturam viridem, que fit ex viridi cum gummi. Secunde faciei est rubea, et fit cum cinabrio et gummi. Tercie vero faciei est nigra, et fit ut supra diximus.

23 Prima facies Aquarii habet tincturam rubeam declinantem ad Indicum, que fit ex sanguine draconis cum modico gummi. Secunde faciei est nigra, et fit hoc modo. Recipe gallarum, gummi, auri pigmenti ana 3 i et pergameni 3 semis. Pulverizentur divisim, et misceantur insimul, et cum albumine ovi distemperentur; et fiant pillule, quas siccare permittas. Et cum volueris 10 scribere, unam ex eis cum aqua distempera, et cum ea scribas. Tercie vero faciei est viridis, et fit cum felle alicuius animalis et cum modico gummi.

p. 165 24 Prima facies Piscium habet tincturam rubeam remissam, que fit ex cerusa pulverizata et cum modico cinabrio et | gummi. Secunde faciei est parda, et fit ex cortice de atarf combusta cum modico gummi. Tercie vero faciei est rubea, 15 et fit ut supra diximus.

25 Et he predictae facierum tincture ex quibus sumus locuti sunt necessarie valde in operibus magicis, necnon et quantum diximus ex proprietate planetarum in rebus valde necessarium est in ipsis. Omnia vero predicta sunt secundum opinionem Mercurii sapientis narrata. Qui autem voluerit spiritum 20 alicuius planete secum sociare ut servietur ab eo utetur omnibus suppositis et ordinatis nature eiusdem planete et omnibus <ad> spiritum eiusdem planete convenientibus tam comedendi quam bibendi, induendi, suffumigandi, magisterii, temporis, tincturarum, oracionum, sacrificiorum, lapidum, 25 figurarum, ymaginum et constellationum. Que cum predicta omnia ad invicem in opere concurrent, celestialis virtus in ipsis operibus terrenis descendet et in unum simul coniungetur, et efficietur effectus integre et complete. Et si aliquid deficeret ex predictis, impediretur petitum.

26 Et etiam scire oportet civitates et climata eo quod planetarum potencie diversificantur in eis. Hoc autem apparet in rebus nascentibus in aliquo 30 ipsorum climatum que nullo modo possunt in altero reperiri, quemadmodum sunt minere, lapides, metalla, arbores et plante, et etiam aliqua hominum accidentia que in uno loco specialiter reperiuntur, omnibus aliis locis carentibus. Prout in quadam terra apparet nominata Thebith quod intrantes in eam in continuo risu permanent absque eo quod videant aliquid disponens ad 35 ridendum; imo risus ex propria natura causatur ibidem. Et similiter nascentes in quadam terra que vocatur Burgum vivere nequeunt secundum tempora nisi egrediantur a loco et moram alibi faciant; quod ex proprietate ipsius loci procedit. Et ut in mari occidentali in quo fit sericum ex sua proprietate, storax et mastix; et in terra Liemen in qua invenitur absinthium, in qua est mons in 40 cuius cacumine emanatur aqua per ipsius montis partes decurrens, et

antequam planiciem circa ipsum montem attingat coagulatur et in alumen album convertitur.

- p. 166 27 | Reperitur autem lignum aloes in una insula Indie, que est iuxta quandam insulam que vocatur Camer per quinque dietas, et nominatur Cabria; et in ipsa insula Camer est valde bonum lignum aloes quod Cameri nominatur. Et est iuxta eam alia insula nominata Azanif tribus dietis; et lignum aloes in ista insula repertum nominatur Azanifi, quod est multum melius ligno Cameri quia non submergitur in aqua bonitate sua et levitate. Nec lignum aloes in universo preterquam in predictis tribus insulis est possibile reperiri. 5
- 28 Preterea in quadam civitate nominata Mecha et in civitate de Atripoli mortalitates non accidunt neque lepre; necnon et in civitate Haybar multum generantur febres; et in loco Duo maria nominato sepe et sepius infirmitates splenis contingunt et apostemata in ano generantur; et mortalitates in Ierusalem conceduntur. 10
- 29 Et in Liemen et Azin invenitur lapis aliaza, quorum melior est qui in Liemen reperitur.^s Qui autem hunc lapidem in annulo super se portaverit semper in eius incessu erit tristis, melancolicus et cogitans, et videbit somnia mala et mendaciosa, necnon et cum hominibus litigaciones et discordias habebit. Et si ipsum supra puerum posueris, ab eius ore bave decurrent. Ex quo quidem nisi in magicis operatur operibus, et hoc propter quod cum virtutibus celestium corporum sue virtutes alterantur et effectus mali franguntur et destruuntur. 15 20
- 30 Et in partibus Indie tucia reperitur, et in terra de Tin et aliquando in partibus Hispanie invenitur; et est lapis plumbeus, ponderosus et albus, cum quo si es rubeum decoquitur croceum efficitur.
- 31 Et iuxta Armeniam et Lorcam lapis lazuli invenitur; et in quodam monte iuxta Lisbonam invenitur lapis de bezedi; et iuxta Merlagam in campo nominato Montorum invenitur iargonza rubea; | et in partibus Tadmir inveniuntur adamantes; et in partibus Cordube ematites inveniuntur; et in montibus Ubede reperitur lapis Iudaicus qui lapidem hominis frangit, et marchasita aurea omnibus mundi melior; et in partibus Barchilonie margarite; et in fluvio Granate colligitur aurum; et in monte Hermetis colligitur Mercurius; et in Bathea (videlicet in burgo nominato Piterna) reperitur tucia melior omnibus aliis in faciendo latonem; et in montibus Cordube invenitur minera de alcohol; et in partibus Neblie reperitur optimum ageti.^t Et similiter in civitate Alahavez^u vir aliquis non reperitur coloratus, sed semper habens febres continuas. Et supra hanc civitatem mons extitit in quo infinite bivore existunt, et in ipsius civitatis domibus multe tarantule et vermes aut bestie mortifere existunt.^v Et in Sedauran, que est in partibus Africe, reperitur lapis 25 30 35
- p. 167

^s p. 166, 8–11 om.

^t p. 167, 6 om.

^u p. 167, 6–7 om.

^v p. 167, 9–13 om.

in foraminibus ligni lentisci generatus, qui quando super eum pluvia cadit coagulatur, et niger efficitur et levis, et galle assimilatur in sapore.^w Et alia mirabilia multa in uno loco reperiuntur que in aliis minime reperiri possunt. Et hoc contingit propter planetarum et ymaginum celi potencias ibi magis quam alibi appropriatas.

p. 168 32 | Et secundum hoc est id quod dicit Ypocras,^x quod forme humanorum corporum formantur secundum naturas et proprietates locorum in quibus efficiuntur et generantur.

33 Ex hoc autem manifeste apparet quod in hac sciencia valde necessarium est scire naturas climatum et civitatum necnon et influencias planetarum 10 influencium in eisdem. Nunc vero dicamus aliquid de proprietatibus planetarum in rebus inferioribus mundi. Et primo de Luna, cuius proprietas est crescere. Arbores et fructus augmentat et diminuit; et ipsa est causa ovorum et gemmarum, augmenti et diminucionis rivorum et aquarum. Ipsa enim coniungit et alligat potencias planetarum et spirituum celorum cum 15 inferioribus huius mundi quemadmodum in aliquibus arboribus apparet, que eius virtute crescunt et roborantur, et virtute aliorum planetarum damnificantur; et in aliquibus e contrario apparet ut in ficibus que virtute Lune damnantur et virtute Solis crescunt et roborantur; et ut eciam in animalibus et vegetabilibus maritimis apparet que eius potencia crescunt, et 20 animalia terrena eius frigiditate in nocte quando ab ipsa aspiciuntur, ipsis existentibus discoopertis, leduntur.^y Iupiter est auctor vite et scienciarum; ab ipso enim leges, fides et iudicia procedunt. Venus autem est auctor ludorum, instrumentorum, sonorum, cantilenarum; et in omnibus suis voluntatibus et scienciis non debite reguntur; potenciam habet et disposicionem. Mercurius 25 vero est auctor facunditatis, intellectus rationalis et sensus; et ab ipso intellectus subtilium rerum et profundarum procedit. Saturnus vero est auctor decepcionum, arandi terras atque edificia laborandi; intellectus enim longinqui et antique leges ab ipso procedunt.^z Sol autem dat lumen omnibus aliis planetis;^a ab ipso enim omnis tenebra retrahitur;^b spiritus eciam ab ipso 30 gaudet et extenditur;^c | per eum autem in cunctis arboribus fructus maturantur et desiccantur, et ab eo cunctorum vegetabilium generacio procedit. Et generaliter dicimus quod ipse est lumen et candela universi.^d

p. 169

Capitulum quartum.^e Qualiter secreta nisi in hac sciencia ab assuetis intelligi non possunt.

I Sapientes vero antiqui qui in magicis scienciis et nigromancia fuere locuti in eorum libris quantum plus potuere obscure scripserunt, ex quibus nullum vel

^w p. 167, 16–p. 168, 4 om. ^x p. 168, 4–5 om. ^y p. 168, 12–13 om. ^z p. 168, 18 om. ^a p. 168, 19 om.
^b p. 168, 19–20 om. ^c p. 168, 20–p. 169, 2 om. ^d p. 169, 4 om. ^e p. 169, 6—p. 177, 3 om.

modicum potest extrahi proficuum nisi a sapientibus et continue studentibus et operantibus in eis. Et hec pars hic quasi frustra ponitur cum ad propositum modicum faciat.

p. 177 | Capitulum quintum. De demonstratione proprie virtutis in animalibus et rerum notabilium in hac sciencia necessarium, et quomodo spiritus planetarum figuris et suffumigacionibus trahuntur. 5

1 Postquam autem superius de proprietatibus cuiuslibet planetarum in tribus inferioribus, que sunt animalia, plante et minere, dictum est, sequitur ut in his tribus aliquid dicamus. Ex his autem animalia nobiliora existunt, et ex his sublimior dinoscitur homo eo quod nobiliori reflectione consistit. Sunt enim animalia unum sensibile tantum habencia ut conche marine, alaph omidie et cetera his similia, et aliqua duo, tria, quatuor, quinque et decem sensibilitates habencia. Ipse enim homo habet decem manifestas et quinque absconsas, de quibus in hoc libro iam sumus locuti. Tamen forme animalium sunt diverse, ut apparet per omnia animalia discurrendo.^f | Et sicut homo est animal medium inter celestes spiritus separatos et bruta, sic pisces sunt medii inter aves et bestias, et conche aquatice sunt medie inter sensitiva et insensitiva, cum hec duo sensibilia tantum habeant — et hoc propter eorum terrestrem naturam que vincit in eis, et quasi efficiuntur arboribus similes in natura. Et ex istis patet quod quanto animalia plus habent de aliquo elementorum, tanto magis de natura eiusdem efficiuntur. Idem homo est nobilior animalium eo quod in eius corpore elementa sunt in quantitate debita vicissim remissa, ex quibus ceteris animalibus fit equalior in complexione. Et unumquodque elementorum habet proprium animal quod numquam ab eo separatur, ut ab aere numquam separantur aves nec pisces ab aqua, et spiritus diabolici numquam a perpetuo igne separantur, qui quidem infernales nuncupantur, sed ignis qui sentitur et sensu proprie percipitur est proprie proporcionatus animali nominato salamandra, quod animal est ad formam muris in igne concreatum. Et animalia gravia propter eorum gravitatem non separantur a terra.^g Nunc respondeamus cuidam tacite questioni, videlicet qualiter diaboli consistunt in igne. Dico enim quod homo minor mundus nominatur, et hoc per comparacionem ad maiorem quasi dicat quod quicquid continetur in maiori continetur virtualiter in minori. Ergo si diaboli sunt in ipso maiori mundo, oportet quod quodammodo reperiantur in minori per effectum. Quod fit: quando irascibilis appetitus accenditur in homine, immoderate inflammatur et fit irascibilis et furibundus in summo, et tunc efficitur diabolus in omnibus suis actibus. Et per quandam similitudinem dicere possumus quod 35

^f p. 177, 11–p. 178, 2 om.

^g p. 178, 9–12 om.

diaboli in igne consistunt, videlicet in accensione ignis irascibilis in homine existentis, ex quo diabolici consequuntur effectus. Et versa vice, quando ipsius hominis voluntas est in debito temperamento et virtute ac ratione gubernatur, ut angelus efficitur. Bene ergo dicere possumus quod in ipso minori mundo prout in maiori cetera consistunt.^h

p. 179 2 | Nunc autem ad propositum redeo. Et dico quod divisio trium generum predictorum circa planetas et ipsorum opera in scienciis supradictis secundum Capteos, Nepteos, Egipcios, Grecos, Turcos et Indos estⁱ ex commixtionibus parcium istorum generum ad invicem, et ipsos operari suffumigacionibus, vestibus, cibus et odoribus. Et isto modo faciunt mirabilia magna valde prout in eorum libris integre reperimus.^j Faciunt enim confectiones cum quibus circa adiunctionem virium stellarum in aere operantur quousque misceantur viribus ignis, tandem quod in hoc mundo attingant, et tunc effectus sive peticio compleatur. Aer enim est corpus preter quod alia corpora vitam minime habere possunt cum sit medium in recepcione corporum sive influenciarum vel effectus planetarum voluntate agentis disposita ex mixtione ipsius aeris cum aere generali.^k Et eciam habet effectus per suffumigaciones positas secundum membra corporis humani, que suffumigaciones componuntur ex arboribus et aliis generibus; | ex quibus suffumigacionibus moventur spiritus hominum erga quodcumque appetunt.^l Et eciam habent opera magice mirabiles et manifestos effectus habencia.

p. 180 3 Ego autem vidi in quodam libro cuiusdam sapientis nominato Divisio scienciarum et panditor secretorum, in quo sic erat scriptum. Dixit mihi quidam fidedignus cui cum alter quidam de terra Foracen obviavit, qui de terra Indorum venerat et se in hac sciencia intromittebat, quod, quando locutus fuit secum disputando quasdam dubitaciones, in hac sciencia dubitabat. Dixit enim quod evidenter probavit. Erat in terra illa iuencula quedam que ab omnibus pulcherrima reputabatur. Dixit quod ipsam ad hospicium meum venire faceret. Ego autem ipsum rogavi ut mihi quidem faceret adimplere promissa, et hoc duabus de causis: una vero amore sciencie, alia usu puelle; et quod predictum opus faceret in meo conspectu. Et statim suspenso astrolabio et Solis altitudine inventa, cepit ascendens necnon et duodecim domos constituit. Invenit enim Arietem in ascendente, cuius Mars dominus existit, et invenit in 7 Libram, cuius Venus est dominus. Quesivi autem ego quid predicta significarent. Respondit quod ascendens et septima sunt formales in petitione quam queris.^m Et equatis dictis Marte et Venere, posuit eos in figura prout erant, dicens quod quando se aspicerent trino aspectu, qui est aspectus amoris et amicitie, adimpleretur intentum. Invenit

^h p. 178, 16–p. 179, 4 om.ⁱ p. 179, 7–8 om.^j p. 179, 10–12 om.^k p. 179, 16–17 om.^l p. 180, 1–2 om.^m p. 180, 14 om.

quod hic aspectus esset in 40 die inter eos totaliter completus. Asseruit quod in dicto 40 die a die petitionis facte obtineret intentum. Et statim morsello lapidis accepto aymantis, ipsum optime pulverizavit et cum tantumdem gummi armoniaci incorporavit; et ex composito ad similitudinem meam ymaginem formavit. | Postea cepit celsas siccas et ipsas bene pulverizatas cum cera incorporavit; deinde ex ipso composito formavit ymaginem ad ipsius iuencule formam, induitque eam pannis ipsius vestimentis similibus. Deinde cepit unum urceum novum, in quo posuit 7 baculos sive fustes (videlicet ramorum myrti, salicis, mali granati, mali, cotoniorum, celsi et lauri), et composuit istos in medio urcei — 4 scilicet inferius et superius 3 — in modo crucis positos. Deinde in ipso posuit ymaginem in nomine meo factam; subsequenter ymaginem puelle in dicto urceo posuit. Et ad hoc faciendum aspexit quando Venus esset in opposito Martis, et Mars a fortunis roboratus. Clausit urceum, aperiebatque ipsum omni die in hora qua predicta posuerat in eo. In fine vero ipsorum 40 dierum, in quo dominus ascendens erat aspiciens dominum 7 a trino aspectu, aperuit ipsum et posuit ipsas ymagines unam per aspectum alterius, videlicet facie ad faciem. Postea clausit urceum et mihi iussit sepelire sub foculario in quo esset modicus ignis; et in sepeliendo cum modico glaree dicens unum verbum ex India, verbum illud interpretavit et ipsum mihi exposuit quod in posterum dicemus. Opere vero completo ut supra, extraxit et aperuit urceum, et ymagines extraxit ex eo. Et illico vidimus predictam iuenculam per ostium domus ingredientem ibique per decem dies continue morantem.ⁿ In fine vero ipsorum decem dierum dixit mihi predictorum operator. Postquam tibi adimplevi promissa, pro meliori eligo quod prefatam iuenculam solvamus, et sue pristinae restituatur libertati. Et pro bono idem asserui. Et acceptis predictis duabus ymaginibus, in quo sepelierat reposuit. Et accepto agno casto pulverizato et cum cera incorporato, fecit candelam ex eo et ipsam in foculario accensit. Ipsa vero combusta, extraxit ymagines a sepultura, eas ab invicem dividendo, hinc unam proiciens et aliam inde, dicendo alia verba que postea per ipsum mihi fuerunt exposita. Quod totum faciebat ut manifestaret mihi eius scienciam. Quo facto statim memoratam iuenculam vidimus exspirantem et quasi a somno stupefactam erectam. Que taliter fuit allocuta: quid a me queritis dicatis. Et sic fugiens recessit a domo.^o | Hoc autem fuit unum ex mirabilibus magnis que per spacium vite mee in hac sciencia viderim.^p Predicta autem non recitavi nisi ut animadvertas huius sciencie mirabilia et suorum effectuum magnitudinem ut, quemadmodum iste operatus fuit in predictis aspiciens planetas eorumque loca, aspectus, ascendens, reliquas domos, materias ymaginum componendarum, suffumigationes et omnia ad predictum opus congrua, et

ⁿ p. 181, 12–13 om.^o p. 181, 17–p. 182, 1 om.^p p. 182, 1–2 om.

tu similiter in tuis operibus sis operatus taliter quod in ipsis congrua omnia et ad tuam conclusionem competencia debite prosequareis. Et ex hoc finem optatum attingere poteris prout sapientes scripserunt.

4 Nunc autem tractare incipiamus de his que promissa sunt in operibus spirituum planetarum, stellarum commixtionum, et generaliter ad 5 complementum ymaginis necessariorum ut ymago recipiat virtutes planetarum, scilicet suffumigacionum et ex quibus cibis abstinere debet operans ut opus leviter compleatur.⁹ Et dico tibi, carissime, quod cum magno labore et studio hunc librum composui, sapientum antiquorum libros quamplurimos convolvendo, aspiciens et cogitans in opinionibus 10 quorundam, et conclusiones veridicorum et effectu comprobatas scribendo, in tantum quod 224 libros predecessorum antiquorum sapientum studui de verbo ad verbum, et ex ipsis omnibus tamquam florem et lilium eorumdem hunc composui librum, vacans per sex annos continue in predictis.^r

5 Et antequam de predictis sermonem faciamus, ponam amphorismum 15 notabilem et observandum valde. Recepcio autem spirituum planetarum secundum antiquorum opinionem est ut subiungitur. Primo oportet ut naturam planete cognoscas cum quo in recepcione eius virium et spirituum volueris operari et ipsius vires componere in figura seu ymagine quam volueris, et naturas rerum ipsi planete proprie appropriatas ut superius fuit 20 tactum, videlicet de coloribus, cibis, odoribus et suffumigacionibus. Deinde diligenter advertas quod color superficiei corporis ymaginis sit similis coloribus tali planete deputatis, necnon et odor odoribus, et color vestimentorum ymaginis et operantis colori eidem planete appropriato; et suffumigaciones sint odorum prefato planete appropriatorum. Et corpus 25 interius operantis sit ipsius planete nature, videlicet ut cibetur ex cibis eidem planete deputatis et [hoc] tam debite sumptis ut corpus ipsius operantis ex eis possit in propria complexione debite conservari. | Et si forte contingeret ut talia cibaria ipsius nature esset contraria, cibabis eum modice et temperate in principio; et sic paulative cibando procedes quousque stomachus sit talibus 30 assuetus, et ex eis augmentetur appetitus ut corpus ex ipsis gubernari valeat et nutriri. Cum autem corpus fuerit taliter gubernatum, aspicias eundem planetam in qua parte zodiaci signorum consistit, et quod eius radii rectis lineis proiciantur ad terram nec ab aliorum planetarum eidem contrariorum radiis abscindantur;^s imo ad terram infundantur directe, omni impedimento 35 remoto. Deinde ex minera eidem planete appropriata accipies, ex qua crucem unam infundes; et hoc in constellatione debita sis operatus,^t quam crucem duobus pedibus erigas. Deinde compones eam super figuram sive ymaginem tue peticioni et spiritui planete congruam. Verbi gracia: si volueris componere

p. 183

⁹ p. 182, 6–8 om.^r p. 182, 12–13 om.^s p. 183, 4–5 om.^t p. 183, 7–8 om.

ymaginem ad lites et ad inimicos debellandos et terrendos, componas crucem in figura leonis vel serpentis. Et si volueris operari ad fugiendum et evadendum, tunc componas crucem in figura avis. Et si opus tuum fuerit ad augmentum diviciarum, potencie, honoris et altitudinis, componas crucem in forma hominis super cathedram sedentis. Et huius modi secundum predicta exempla facies in omnibus tuis petitionibus, componendo crucem in figura tue petitioni congrua. Et si volueris ut obediaris a quocumque volueris et tuorum preceptorum non sit transgressor, facias ymaginem ipsius in lapide nature ipsius planete appropriato, videlicet qui maiorem potenciam habuerit in radice nativitatis eiusdem et in ascendente. Et ipsam ymaginem facies in hora ipsius planete, et ipse planeta dominans in nativitate non sit in opposicione nec in eodem signo vel in aliquo aspectu cum aliquo planeta eidem contrario. Cum autem predicta hoc modo perfeceris, ponas hanc figuram ut sit erectrix alie prime figure.^u | Causa vero propter quam dicimus hanc figuram in forma crucis fiendam esse est quemadmodum diximus, scilicet quod omnia in suis viribus colligantur figuris ex sua qualitate existentibus, et fugiant a contrariis. Et nos querimus potencias spirituum planetarum ut sue figure coniungantur, et non cognoscimus figuram spiritus nec ad ipsam attingere possumus experimento nisi per figuram hominis, animalis vel alterius rei. Et ideo concluditur quod omnis virtus predictorum maxime consistit in figuris.^v Idcirco, quia videmus omnes figuras et formas arborum et plantarum esse in suis figuris diversas necnon et figuras animalium et similiter minerarum, quapropter nullo modo cognoscere possumus proprie figuras ipsorum spirituum planetarum, ideo sapientes huius artis antiqui tamquam universalem figuram crucem elegerunt, et hoc propter quod omnia corpora apparent sua superficie et quia superficies figurarum habet longitudinem et latitudinem, et figura longitudinis et latitudinis proprie consistit in cruce. Idcirco hanc figuram tamquam universalem magistram diximus in talibus operandi et tamquam receptricem virium spirituum planetarum eo quod aliqua figura non divertitur ab ea. | Et hoc est unum ex secretis huius artis. Preterea omnes homines sunt infra circulos septem planetarum positi. Et quando virtus spiritus planetarum iungitur figure crucis, tunc habet opus virtutem et potenciam super alias figuras cuiuscumque figurarum existant ut, si esset in forma hominis composita, eius potencia super homines infunderetur, et in ceteris animalibus idem. Cum autem perfeceris istas figuras hoc modo, tunc facias unum thuribulum quod ex eadem crucis materia facies in modo et forma ut claudatur totum preterquam in eius summitate, in qua foramen consistit quo fumus possit per ipsum

p. 184

p. 185

^u p. 183, 16–p. 184, 8 om.^v p. 184, 12–13 om.

egredi; nec alibi fumus ardentium possit elevari. Preterea habeas domum extractam et istis operibus deputatam, in qua nisi operans in predictis ingredi minime possit — et operans tantummodo tempore operandi. Et hec domus habeat loca celo discooperta; eiusque solum herbis planete in ipso opere dominantis sit coopertum, nec in ea sit aliquid aliud preter ipsas herbas. Postea accipies suffumigationes nature eiusdem planete quas in ipso thuribulo in igne comburas. Postea ponas crucem super thuribulum taliter ut fumus egrediens a thuribulo per inferiora crucis ingrediatur et superioribus fundatur. Et predicta fiant omnia in hora debite electa, planeta vero in ipso opere dominante existente quemadmodum diximus supra. Quibus factis et diligenter predicto ordine adimpletis, attinget fumus eiusdem suffumigationis totaliter ad speram signorum lineis rectis, nec lineis aliorum planetarum eidem planete resistencium radialibus abscindatur. Et si opus tuum fuerit in istis inferioribus terre, iungitur spiritus planetarum, et eius virtus ipsis propriis lineis usque ad terram in operato descendit; et tunc adimplebitur quesitum.

p. 186

6 Qui autem in hac sciencia laborare intendit sciat primitus et intelligat quod quilibet planetarum potencias habet et significaciones generales et particulares, et eciam unam potenciam aliam vincentem. Et ideo in predictis ingenium operandi est ut planetam aspicias in tuo opere generalem potenciam habentem, et non committas cum alio planeta particularem potenciam habente; imo spiritu et influencia ipsius planete generalem potenciam habentis sis operatus. Et si forte ipse planeta generalem habens potenciam dispositor esset nativitatis operantis vel almutaz vincens in ea, tunc negocium esset magis completum. Et sapiens ait quod non est via aliqua nec modus spiritus incorporeos corporeis spiritibus iungendi nisi modus superius prelibatus; et hoc est secretum huius artis. Qui autem predicta absque errore fuerit operatus ad quod voluerit poterit evenire. Et Aaron sapiens dixit quod quando sciens nativitatem sui ipsius in hac sciencia fuerit operatus, horam coniunctionis sui spiritus et corporis ad invicem discernere poterit et per consequens planetam in sui nativitate dominantem, quem cognoscet cognoscendo planetam efficientem compositionem spiritus^w et corporis in sui generatione. Quod si infortunatus fuerit, efficietur ipse infortunatus; et si fortunatus fuerit, efficietur e contrario fortunatus.

p. 187

|Capitulum sextum. De magisterio trahendi spiritus planetarum naturalibus rebus, et quid sit ymago et cuius maneriei potest habere virtutem.

1 Nullus autem in hac sciencia poterit esse completus nisi ad eam virtute et dispositione planetarum sua propria natura fuerit inclinatus; et hoc est quod in

^w p. 186, 12–13 om.

Libro Aztimehec Aristoteles dicit, in quo sic ait: natura completa
 philosophantem fortificat eiusque intellectum et sapienciam roborat ut in
 omnibus suis operibus levius valeat adimpleri. Huius autem sciencie
 sapientum quilibet secundum gradus suos hanc scienciam inter eos
 occultavere pro posse nec ipsam alicui preterquam philosophis patefacere 5
 voluerunt. Et ipsi omnem scienciam et subtilitates philosophicas suis
 discipulis preter opera spirituum nature complete ostendere. Ipsos enim
 spiritus ipsius nature complete istis quatuor nominibus nominabant:
 Meegius, Betzahuech, Vacdez, Nufeneguediz, que quatuor partes sunt
 nomina istius spiritus nature complete superius nominate. Et cum ipsi 10
 sapientes dicta natura completa indigebant, istis quatuor nominibus
 appellabant, que nomina potenciam nature complete significant. Dixit autem
 Hermes: cum enim ego volui intelligere et extrahere secreta operis mundi et
 ipsius qualitatis, posui me supra quendam puteum profundum valde et
 obscurum, a quo quidem ventus impetuusus exhibit; nec in ipso propter eius 15
 obscuritatem aspicere valebam. Et cum candelam in ipsum accensam
 mittebam, statim extinguebatur a vento. Deinde mihi | in somniis vir
 formosus et imperiose auctoritatis apparuit, qui mihi taliter fuit allocutus:
 accipe candelam accensam ipsamque in lanterna vitrea ponas ut impetuositate
 ventus non extingatur. Eamque in puteum mittas, in cuius medio fodias; et 20
 exinde ymaginem extrahas, que cum extracta fuerit, ab eadem ipsius putei
 ventus extinguetur, et sic ibidem tenere poteris lumen. Deinde quatuor putei
 angulos fodias, ex quibus extrahas mundi secreta naturamque completam et
 eius qualitates necnon et generationes omnium rerum. Interrogavi eum quis
 esset. Qui mihi respondit: Sum natura completa; et cum mihi loqui desideras, 25
 nomine meo proprio voca me, et respondebo tibi. Eum enim interrogavi quo
 nomine vocabatur. Qui mihi respondit vel dixit: Quatuor nominibus
 supradictis nuncupor et appellor, quibus cum me vocaveris, respondebo tibi.
 Iterum interrogavi eum quo tempore vocarem et qualiter facerem invocando.
 Et ille ait: Cum Luna in primo gradu Arietis fuerit in die vel in nocte, 30
 quandocumque velis, ingrediaris domum nitidam et splendidam, in cuius
 angulo ponas mensam a terra elevatam ex parte orientis. Et accipe quatuor
 urceos (et eorum quilibet sit unius libre capacitatis), quorum unum impleas
 butiro vaccino, alium oleo nucum, tercium oleo amigdalarum, quartum vero
 oleo de sisamo. Postea accipe alios quatuor urceos prioris magnitudinis 35
 confectos, quos impleas vino. Deinde facias compositionem ex oleo nucum,
 butiro, melle et zuccaro. Et accipe ipsos octo | urceos, et hanc mixturam quam
 fecisti, et unum vas vitreum; ipsumque in medio mense primitus ponatur, et
 super eum ponatur compositio quam fecisti. Subsequenter ponas illos
 quatuor urceos vino repletos in quatuor partibus ipsius mense, qui hoc modo 40
 sint distributi: primum urceum in parte orientis, secundum in parte

p. 188

p. 189

occidentis, tertium in parte meridiei, quartum ad septentrionalem partem
 situabis. Postea accipias alios quatuor urceos; et primo oleo amigdalorum
 repletum versus orientem iuxta urceum vini ponas, et oleo nucum repletum
 ponas ad occidentem, et butiro repletum ad partem meridiei, et oleo illius
 compositionis repletum versus partem septentrionalem situabis.^x 5
 Subsequenter vero accipe candelam ceream accensam, ipsamque in medio
 mense ponas. Deinde accipe duo thuribula accensis carbonibus repleta, in
 quorum uno ponas incensum et masticem, in reliquo lignum aloes ponas.
 Quibus expletis, erigas te versus orientem in pedibus et supradicta quatuor
 nomina sepcies invocabis. Quibus sepcies invocatis, eris taliter allocutus: 10
 Exclamo vos, spiritus fortes, potentes et alti, quia a vobis sciencie sapientum
 et intellectus intelligencium procedunt necnon et vestrorum virtute petitiones
 philosophorum complentur, ut mihi respondeatis, et mecum sitis, et me
 vestris potenciis et virtutibus vobiscum adiungatis, et me vestris scienciis
 roboretis ut intelligam ea que non intelligo, et sciam ea que ignoro, et que non 15
 video videam; | et a me removeatis cecitatem, turpitudinem, oblivionem et
 infirmitatem; et me ascendere faciatis ad gradum antiquorum sapientum
 (eorum videlicet qui habuere corda scienciis, sapienciis et intellectibus et
 cognicionibus repleta); et predicta in corde meo affigatis taliter quod cor
 meum ut corda sapientum antiquorum erant efficiatur. Postea dixit: Cum 20
 autem opus prefatum predicto modo compleveris, videbis me. Hoc opus
 narratur in libro qui Astimequem nominatur. Et sapientes antiqui predictum
 opus semel in anno suis spiritibus facere solebant ut eorum naturas completas
 ordinarent.^y Hoc facto, comedebant, suis amicis secum adiunctis, quicquid
 erat in mensa appositum. 25

2 Aristoteles autem ait quod unusquisque sapiens habet virtutem propriam
 sibi a spiritibus altis infusam, quibus potenciis clausure sensus et intellectus
 aperiuntur et sciencie patefiunt. Et hec virtus cum virtute planete dominantis
 in radice nativitatis coniungitur, que virtus sic secum concreata ipsum roborat
 et sibi dat intellectum. Sapientes quidem antiqui et reges hoc opus facere 30
 solebant et hac oracione cum quatuor nominibus supradictis orabant, quibus
 se iuvabant in suis scienciis et intellectibus et augmentacionibus suorum
 negociorum et rerum, et ex istis se tuebantur ab insidiis inimicorum, et multa
 alia faciebant.^z

p. 192 3 | Qui eciam Aristoteles dixit quod primus qui fuit cum ymaginibus 35
 operatus et cui spiritus primo apparuere fuit Caraphzebiz. Et iste fuit qui
 primo magicam artem invenit; et spiritus primitus apparuere eidem mirabilia
 facientes, et panderunt naturam completam contra sciencias, et ipsum nature
 secreta et scienciarum intelligere fecerunt. Et spiritus familiaris ait sic: Me
 tecum teneas, nec me alicui reveles nisi me vocanti et in meo nomine sacrificia 40

^x p. 189, 5 om.^y p. 190, 5-6 om.^z p. 190, 12 — p. 192, 7 om.

facienti; qui sapiens erat ex spiritibus operatus, et suis potenciis necnon et operibus in suis actibus se iuvabat. Et ab hoc sapiente Caraphzebiz usque ad alium sapientem nominatum Amenus (qui Amenus fuit secundus in spiritibus et magicis operibus operatus) fluxerunt anni 1260. Qui sapiens in sua doctrina taliter admonebat, quod quilibet sapiens volens in magica operari et sibi ipsi viribus spiritum servire omnia sollicita et omnes alias sciencias preter istam a se debet penitus amputare propter quod omnes sensus et intellectus et cogitaciones que circa aliquid strictius versantur poterit faciliter acquirere; et cum huic magice sciencie multum cogitaciones assidue congruant, oportet operantem per ipsam non esse circa aliqua alia involutum.^a

p. 193 4 | Et Tintinz Grecus idem in principio sui libri dixit, quod qui hoc opus voluerit operari ipsius voluntatem oportet et cogitaciones a ceteris deputare quia radix et totius operis fundamentum in cogitationibus consistit. Et Aristoteles dixit quod ymago ideo nuncupatur ymago propter quod vires suorum spirituum sunt coniuncte; deinde cogitacio est inclusa in re in qua virtus in spiritu reclusa consistit. Et fortitudines spirituum sunt quatuor: scilicet, sensus qui in mundo extitit compositus, spiritus rei qua attrahitur spiritus, spiritus cogitacionis completus, sanus et illesus, et spiritus operis manibus laborati. Et hi tres spiritus in materia, voluntate et opere existentes coadunantur sensui cogitacionis complete, quem diximus esse in mundo compositum. Et attrahit radios et componit eos in rebus quas componere intendit quemadmodum in speculo quod, quando versus lucem Solis elevatur, eius radii reflectuntur versus umbram collateralem; et recipit radios Solis suo lumine, et proicit ipsos ad locum umbrosum; et ipsius umbre locus lucens efficitur et illuminatus; nec propter hoc aliquid minuitur ex lumine Solis. Et sic operantur tres spiritus superius nominati qui, quando sensui mundi superius tacti iunguntur spiritus motus et quietudinis, attrahuntur vires ipsius spiritus, et ipse in materiam effunditur. Et hec est radix ymaginis et eius nuncupacionis.^b

p. 194 5 | Et Socrates dixit quod natura completa est Sol sapientis et eius radix luminum. Et quidam Hermetem sapientem interrogaverunt, rogantes: Cum quibus sciencia et philosophia iungebantur? Respondit: Cum natura completa. Et iterum interrogaverunt, dicentes: Que est radix sciencie et philosophie? Dixit: Natura completa. Preterea interrogaverunt eum strictius: Que est clavis qua sciencia et philosophia aperiuntur? Respondit: Natura completa. Deinde quesiverunt ab eo: Quid est natura completa? Respondit: Natura completa est spiritus philosophi vel sapientis cum planeta ipsum gubernante colligatus. Et ille est qui aperit clausuras sciencie, et ex quo intelliguntur ea que aliter intelligi minime possunt, et ex quo nature

^a p. 192, 16—p. 193, 2 om.

^b p. 193, 14—p. 194, 3 om.

operaciones procedunt et directe tam in somnis quam in vigilando. Idcirco ex predictis patet quod natura completa sic se habet in sapiente vel in philosopho quemadmodum doctor erga discipulum, qui docet ipsum principaliter in primitivis et levibus, deinde ad maiora et difficiliora procedit gradatim quousque discipulus in sciencia perfectus efficiatur. Et sic operatur proprie natura completa sua virtute et influencia, intellectum disponendo philosophi secundum eius naturalem inclinacionem. Et intelligas predicta memorie commendari oportere cum ex predictis concludatur quod impossibile esset aliquem ad istam devenire scienciam nisi eidem sciencie naturaliter inclinetur tam propria virtute quam disposicione planete in sui nativitate dominantis.^c

p. 195 | Capitulum septimum. De attractione virtutis planetarum, et quomodo loqui possumus cum eis, et quomodo effectus dividitur per planetas, figuras, sacrificia, oraciones, suffumigaciones, proposiciones; et status celi necessarii cuilibet planetarum.

1 Sapiens quidam Athabary nomine de operibus sapientum in recepcionibus virium planetarum prout in libris antiquorum in operibus magicis invenit observandum sic ait: Cum volueris cum aliquo planetarum loqui vel ab eo aliquid tibi necessarium petere, primo et principaliter voluntatem et credenciam tuam erga Deum mundifica, et omnino caveas ne in aliquo alio credas; deinde corpus tuum et pannos tuos ab omni sordicie mundifica. Postmodum aspicias cuius nature sit planeta cui peticio tua appropriatur. Et cum volueris planetam alloqui ad quem tua peticio proprie deputatur, induas te pannis ipsius planete coloribus tinctis, et suis suffumigacionibus te suffumigabis, et eius oracionibus orabis. Hoc autem totum facies cum idem planeta in suis dignitatibus permanebit et in disposicionibus suis superius nominatis, quibus observatis devenies quo affectabis.

2 Nunc vero petitiones cuique planetarum competentes breviter recitemus. Queris enim a Saturno in petitionibus a senibus petendis vel hominibus generosis, senioribus civitatum et regibus, heremitis, terrarum laboratoribus, reddentibus civitatum et hereditatum, egregiis hominibus, agricolis, edificatoribus edificiorum, servis, latronibus, patribus, avis et bisavis. Et si in cogitacionibus et doloribus fueris positus aut melancolia vel infirmitate gravatus, in supradictis omnibus vel in quolibet predictorum petitiones petiturus fueris a Saturno et queras ea que sue nature deputantur, et ea ab eo petas ut in posterum dicemus, et te in sui petitione cum Iove iuvabis.^d Et radix omnium istarum petitionum est ut non petas alicui planete aliquam petitionem nisi ea que sue dominacioni sunt attributa.

^c p. 194, 15–16 om.

^d p. 195, 16–18 om.

- p. 196 3 | Petas a Iove ea que in eius divisione consistunt, ut sunt petitiones sublimium virorum, potestatum, prelatorum, sapientum, predicatorum legum, iudicum, bonorum virorum, somniorum interpretatorum, heremitarum, philosophorum, regum,^e eorundem filiorum et puerorum filiorum, militum, consobrinorum; et petitionum pacis et mercimonii; et omnia istis similia requiras ab eodem. 5
- 4 Petas a Marte ea que de sui natura consistunt, ut sunt petitiones contra milites, officiales, agonizantes et se in actibus armigerum intromittentes; et propter amicicias regum, et domos et civitates destruentes, et mala hominibus facientes, interfectores, decollantes homines, et igne et stabulo similia 10 operantes, litigatores, pastores, latrones, satellites viarum, mendaciosos et proditores et fratres. Et similiter petas ab eo pro infirmitatibus ab inguine inferius in corpore existentibus, et eciam propter flebotomiam, ventosas et similia; in quibus petitionibus cum Venere te iuvabis quia natura Veneris dissolvit quod aptatur a Marte et rectificat quod damnificat. 15
- 5 Petas a Sole petitiones eidem congruas, ut sunt petitiones versus reges,^f filios militum et regum, altos homines iusticiam et veritatem diligentes et mendacia et violenciam abhorrentes, bonam famam desiderantes et ab hominibus laudari affectantes, officiales, clericos, phisicos, philosophos, altos homines humiles, sensatos et magnanimos, fratres magnos, patres^g et similia. 20
- p. 197 6 | Petas a Venere eidem pertinencia, ut sunt petitiones mulierum, puerorum et puellarum, filiorum, et universaliter ad amorem mulierum pertinencium et eisdem carnaliter coniungencium, illustrancium, cantatorum tam vocum quam instrumentorum, iocalia faciencium et mundanis deliciis deditorum, viciosorum, servorum et servarum, maritorum, matrum, amicorum, 25 sororum et omnium istis similium, in quibus petitionibus cum Marte te iuvabis.
- 7 Petas a Mercurio petitiones appropriatas notariis, scribis, arismetricis, geometricis, astrologis, grammaticis, sermocinantibus, philosophis, rethoricis, poetis, regum filiis, eorundem secretariis, dugenariis, 30 mercatoribus, ministralibus, advocatis, servis, pueris, puellis, fratribus parvulis, pictoribus, designatoribus et similibus eorundem.
- 8 Petas a Luna omnia eidem pertinencia ipsiusque nature attributa, ut sunt erga reges petitiones, inquilinos civitatum sive villarum, dugenarios, nuncios tam per terram quam per mare periclitantes, laborantes terram et arantes, 35 geometricos, maiores, hominum pictores, marinarios et universos magisteriis aqueis operantes, populos gencium, geomanticos, mulieres desponsatas, regum uxores, matres, peuros barba carentes et similia.^h

^e p. 196, 3-4 om.^f p. 196, 13-15 om.^g p. 196, 17-18 om.^h p. 197, 17-18 om.

p. 198 9

| Subsequenter scribere decrevi uniuscuiusque planetarum naturas et res
 cuilibet eorum appropriatas, et quid unusquisque significat eorum. Et hoc a
 Saturno tamquam a priori incipiendum est. Saturnus est frigidus et siccus, et
 est infortuna, damnans, auctor mali odoris et fetidi, superbus, proditor quia,
 quando aliquid promittit, prodicionem agit. Et eius significaciones sunt in 5
 agricolis et rivis et terram operantibus et controversiis et itineribus magnis et
 longis et inimiciciis¹ magnis et longinquis, malis actibus, preliis et omnibus
 invitis et vi facientibus, laboribus. Verba veridica, spem, nigredinem,
 senectutem, edificia, metum, magnas cogitaciones, sollicitudines, iras,
 prodiciones, dolores, angustias, mortem, hereditates, orphanos, antiqua loca, 10
 estimaciones, assiduam elocucionem, ciencias secretorum et sensus secretos
 et profundos in scienciis: et predicta omnia significat ut supra dum fuerit in
 suo motu directus. Sed dum fuerit retrogradus, significat infortunia,
 debilitates seu infirmitates, carceres et mala in cunctis rebus sustinere; quod si
 fuerit aliquem aliorum planetarum aspiciens, debilitat eum et in omnibus 15
 qualitatibus alium planetam damnificat. Et si fuerit retrogradus et ab eo
 quicquam fueris petiturus, cum gravamine et miseria magnisque laboribus
 adimplebitur petitum. Et si in aliqua suarum dignitatum fuerit retrogradus,
 eius maledictiones augmentantur et crescunt; quod si potenciam aut
 dignitatem habuerit in ascendente, tunc erit magis conveniens et placatus. 20

10

p. 199

Iupiter est calidus et humidus, temperatus et fortunatus (nam fortuna
 magna nuncupatur) et Saturnum sequitur ordine planetarum. Et significat res
 subtilitate factas, corpora animalium, incepciones, augmentum animalium,
 | iudicia recta, curialitatem et equalitatem in omnibus rebus, sensum,
 mansuetudinem, dicta veridica, veritatem, bonam credenciam, fidelitatem, 25
 castitatem, honorem, gratitudinem, facunditatem, bonorum verborum
 sustentamenta, bonam sensualitatem et intellectum, ciencias, philosophiam,
 doctrinam, obtenta directis racionibus et pacem, honorare homines, omnia
 negocia meliorare, complecionem petitionum, voluntatem regum, diligere
 divicias et eas cumulare, mansuetudinem, liberalitatem, sacrificia, adiutorium 30
 hominum in omnibus rebus et operibus suis, diligere populaciones et omnia
 populata, benefactorem hominibus, pietatem, legalitatem in omnibus
 habentem et servacionem, fidelitatum loca diligere, homines honestorum
 verborum, decencium ornamentorum, pulchritudinis, gaudii, risu
 multorumque colloquiorum, bene loquendi et cum gaudio, benignorum 35
 aspectuum, necnon et bonorum amatores malaque abhorrentes, bonorum
 verborum sermocinatores et cunctorum bonorum actuum operadores a
 malisque se vitantes.

¹ p. 198, 5-6 om.

11 Mars est calidus et siccus, infortuna, damnans et auctor malorum. Et significat damnamenta, mala opera, domos et civitates depopulare, siccitatem et prohibitionem pluviarum, ignem, combustionem, diversitates, sanguinem, omnes impetuositates in suis horis, mala iudicia et obliqua, oppressiones, dolores, neces hominum et omnium rerum damnacionem, 5 destructionem, lites, guerras, prelia, terrores, hominum discordias, anxietates sive miserias, penas, vulneraciones, carceres, miseriam, fugam, litigia, stulticiam, prodiciones et omnia que sine sensu vel modo fiunt maledicta — modicum gaudium, mendacia, ingrattitudines, modicam <vitam>, verecundiam, intercessus caminorum, interramentum et defectus 10 solaciorum, discordias, acuitates et iras, et facere res in legibus prohibitas, metum, modicam legalitatem, prodiciones, sacramenta falsa et in omnibus operibus^j estimacionem, mala opera in coeundo cum mulieribus prohibito modo quemadmodum sunt appetentes bestias et alia animalia et mulieres 15 alienas, incidere filios et creaturas damnare et in ventribus incidere maternis fetus, depredaciones, prodiciones et decepciones, in omnibus malas baratarias, miseriam habere, cogitaciones, denudaciones, discalciamenta, depredaciones viarum, fractorem parietum in nocte, aperciones portarum et male agencia omnium manerierum necnon et omnia a veritate et legalitate 20 remota.

p. 200 12 | Sol est calidus et siccus, bono et malo in proprietate mixtus; rectificat et damnat, bonum et malum agit; fortuna et infortuna. Sensus et intellectus, exaltaciones et honores altos significat et ostendit, sed absque metu, leviter eciam, facit vires super inimicos mereri et mortes violentas leviter agendas; ostendit amicis dona grandia dantes (videlicet eidem appropriatis et 25 merentibus); damnat multa allegantes, communiter incidentes, tribuit bona et aliquando mala agit et bona; observatorem legalitatum et observatorem promissionum; et omnibus hominibus facit diligere bonum et gaudium, magnam eloquenciam ac responsiones in omnibus leviter facientes; ad divicias cumulandas auget appetitum; bonum appetentem, famam bonam hominum 30 loquentes, altitudines et honores erga homines habere, omnem legalitatem et bonitatem faciens, et eius proprietas regibus et altis hominibus in terra eorumque modis vivendi est valde necessaria, necnon et operaciones minerarum alciorum et ornatarum, et ad coronas regum et sublimium faciendas, et magna libere facientes. 35

13 Venus est frigida et humida et fortuna. Et significat candiditatem, nitiditatem, precium, ludos verborum, diligere cantilenas, gaudia, illustraciones, risus, picturas, pulchritudinem, formositatem, pulsaciones instrumentorum ore pulsancium et cordarum instrumenta, diligere sponsas,

^j p. 199, 16 om.

species ac res boni odoris appetentes; et agit somnia; ludum scaccorum et taxillorum provocat; cum mulieribus iacere desiderat et cum eis amorem firmare fiduciamque ab eis appetere; formosus apparere cupiens, amans libertatem, magnanimitatem cordis et gaudium; abhorret iram, rixas, vindictas et legalitatem; amicis appetit servare appetitum et voluntatem erga mundi iudicia; habet incessum ad falsa iuramenta; in cupiditate inclinatum; potum multum desiderat; coitum multum turpibusque maneriebus appetit indesinenter ac si fieret in locis non debite congruis, ut aliquae mulieres aliis facere sunt assuete; diligere creaturas et pueros eisque bona facere, ad equalitatem in rebus intendere, diligere mercatores et vivere cum eis et amari a mulieribus; et ut sit ab hominibus dilectus; bene recipientem, intromittentem se in constructionibus coronarum, facientem stabilia et ex lapidibus operantem, facundiam dulcem habentem, despectorem mundi, nullum metum habentem ex eo, sustentatorem hominibus ne iram, rixam vel discordiam cum eis habere possit; cor debile designat et voluntatem in lite et preliis debilem denotat, et significat appetere omnia formosa composita que ipsius voluntati sunt conformia; facientem tincturas et ipsis in suis magisteriis operari diligentem, mercimonia vendentem, species et oraciones, observatorem legis, adherentem saporibus scienciam philosophiamque prohibentibus.

p. 201

14 Mercurius est convertibilis, de una natura ad aliam se permutans, et est apprehendens naturam aliorum planetarum — videlicet cum bonis bonus, cum malis malus. Et significat sensum et intellectum rationabilem, bonam eloquenciam et intelligenciam rerum forcium et profundarum, bonum intellectum, bonam memoriam, bonam apprehensivam, agilitatem aptam ad sciencias docendas, in scienciis et philosophia laborantes, intelligenciam rerum eventarum, arimetricam, geometriam, astrologiam, geomanciam, nigromanciam, augurios, scribas, grammaticam, blande sermocinantes, levem apprehensionem erga petitiones sapientum, in scienciis laborantem ipsisque scienciis cupientem exaltari, libros, versus, ritmos facere cupientem, librorum, computacionis, scienciarum scriptorem, secreta sapientum scire desiderantem, philosophiarum explanatorem, hominum misericordem, mansuetudinem, sensum et gaudia amantem, diviciarum prodigum et destructorem, mercimonia, empciones et vendiciones rerum facientem, cum hominibus in iudiciis et rationibus partes habentem, astutum et deceptorem, in eius voluntate mala cogitantem ipsamque occultam tenentem, mendaciosum, falsa instrumenta componentem, ex inimicis timidum, in cunctis operibus levem, in ceteris rebus instabilem ex diversis magisteriis, se intromittentem in omnibus, audacem in cunctis operibus que subtilitatibus fiunt, appetitu magno operantem, diviciarum lucratores, amicorum et hominum sustentatorem et eorum a cunctis illicitis deviatorem.

- 15 Luna est frigida et humida. Et significat incepciones operum, magnas rerum cogitaciones, bonum sensum et motiva, in consiliis optimas prolocuciones, bene loquendi iactanciam, in cunctis audaciam, circa victus necessaria et que appetit fortunatum, bonos mores cum hominibus, in cunctis actibus graciosum et levem, nitidum, ad que querit leviter moventem, sanam
 p. 202 | voluntatem et claram cum hominibus habentem, magnum appetitum comedendi, coitus et delectacionis mulierum parvitatem, a malis deviatorem et ut ab hominibus de se bene dicatur affectantem, gaudiorum et pulchrarum rerum dilectorem, circa ciencias altas et precio dignas quemadmodum astrologia, magica et alia secreta perscrutantem, coniugia diligentem, filios generare et nepotes cupientem eorumque societati et domus sue parentele bona facientem, amatum ab hominibus et honoratum, nequiciarum abhorrentem et in suis cunctis operibus iustum; et propter unam suarum qualitatatum maneriem oblivionem significat et necessitatem.^k 5
- 16 Qualiter loqui cum Saturno potest. Quando autem loqui cum Saturno desideras et ab eo quod volueris petere, oportet ut ipsum expectes donec ad bonum pervenerit statum, quorum melior est ut sit in Libra, que est exaltacio eiusdem, deinde in Aquario, qui est sui gaudii domus, ultimo in Capricorno, qui est ipsius secunda domus. Et si in aliquo trium locorum ipsum habere non poteris, ponas eum in aliquo suorum terminorum seu triplicitatum et in aliquo angulorum vel succedencium orientalem (quorum omnium medii celi angulus est eligendus), in suo cursu directum et in quarta masculina,^l orientalem existentem ut supra. Et caveas a suis damnacionibus et infortuniis, quorum deterior omnibus est aspectus ipsius ad Martem quartus; nec sit cadens. Et radix (in qua sis diligenter cautus) est ut aspicias planetam ipsum esse in bono statu et qualitate et ab infortuniis remotum quoniam, quando sic se habuerit, est quemadmodum vir bone voluntatis et alacris cordis et large et ample voluntatis, a quo si aliquid petitur denegare petenti minime valebit. Et quando idem planeta est in suo cursu retrogradus vel cadens ab angulis, est veluti homo ira et mala voluntate repletus, a quo petita facillime denegantur.
 p. 203 | Et cum Saturnum in bona dispositione posueris ut superius est tactum, et volueris secum loqui et eundem orare, induas te pannis nigris, scilicet omnibus vestimentis que in tui corpore consistunt, necnon et capa nigra in modum doctoris incisa; et calciamenta tua nigra colore portabis. Deinde vadas ad locum tali operi deputatum et a ceteris remotum et humiliter appropriatum, humili voluntate ac ad similitudinem^m Iudei incedas, quia Saturnus fuit dominus coniunctionis eorundem. In tuaque manu anulum ferreum teneas, et thuribulum ferreum tecum deferas, in quo carbones accensos ponas in quibus confectionem suffumigosam mittas, cuius 35

^k p. 202, 5–7 om.^l p. 202, 14–15 om.^m p. 203, 3–4 om.

composicionis forma talis est. Recipe opii, actarag (que est herba), croci, seminis lauri, carui, absinthii, succiditatis lanarum, coloquintide, capitis catti nigri partes equales. Terenda terantur, et incorporabis omnia ad invicem cum urina capre nigre; et facies ex eo licinium. Et cum volueris operari, ponas unam ex eis in carbonibus thuribuli accensis, alias reservando; deinde vertas faciem tuam versus partem in qua tunc fuerit Saturnus. Et dum fumus a thuribulo elevatur, hanc oracionem dicas. O domine alte qui nomen magnum habes et qui in superiori celorum omnium planetarum consistis, et ille quem Deus sublimem posuit et altum! Tu es dominus Saturnus, qui es frigidus et siccus, tenebrosus, actor boni, in tua amicitia veridicus, in tuis promissionibus verax, durabilis et perseverans in amiciciis et inimiciciis tuis; tui sensus longi et profundi; in tuis dictis et promissionibus veridicus, in tuis operibus unus, solus, ab aliis remotus, cum tristitia et dolore, a gaudiis et festivitibus remotus; tu es senex, ancianus, sapiens et boni intellectus depopulator, tu boni actor et mali. Miser et tristis est ille qui tuis infortuniis infortunatur, et bene fortunatus est ille qui tuas attingit fortunas. In te Deus potencias et virtutes posuit et spiritus bona et mala agendi. Rogo te, pater et domine, tuis nominibus altis et mirabilibus actibus ut mihi tale quid facias. Hic autem dicas tuam petitionem quam volueris, et proicias te ad terram, tuam faciem versus Saturnum semper habentem et cum humilitate, tristitia et mansuetudine. Et tua voluntas sit munda et firma in re quam petere proposuisti, et | predicta verba multociens reiterabis. Et predicta facies in eius die et hora. Et scias quod tua peticio adimplebitur cum effectū.

p. 204

17 Et sunt alii sapientes aliis oracionibus et suffumigacionibus Saturnum orantes, quarum compositio talis est. Recipe abrotani, seminis berici, iuniperi radicum, nucis, dactilorum veterum, cardinelle ana partes equales. Terantur et <misceantur> cum vino bono, veteri (scilicet multorum annorum). Et fiant pillule, et usui reserva. Et cum volueris operari, facias ut diximus supra, et ex hac suffumigacione ponas in thuribulo, tuam faciem versus Saturnum habendo. Dum autem fumus elevatur, dicas. In nomine Dei et in nomine Heylil, qui est angelus quem Deus viribus et potenciis Saturni proprie deputavit in frigidos actus cumulando. Tu vero in septimo celo es. Et te omnibus nominibus tuis invoco, quod est: in Arabico Zohal, in Latino Saturnus, in idiomate Feniz Keyhven, in Romano Koronez, in Greco Hacoronoz, in Indiano Sacas; omnibus autem nominibus istis te invoco et clamo. Et coniuro te per nomen Dei alti, qui tibi dat potenciam et spiritum, ut me acceptes meamque oracionem suscipias per obedienciam qua obedis Deo eiusque dominio, ut mihi tale quid facias. Hic autem dicas tuam petitionem, suffumigacione vero continue in thuribuli carbonibus existente. Et cum predicta semel dixeris, proicias te ad terram versus ipsum prout consistit in sua natura. Predicta enim verba multociens reiterabis, deinde facies tale

sacrificium eidem. Decollabisque hircum nigrum,ⁿ et eius sanguinem colliges et custodies; et extrahe eius epar, quod totum igne comburas, et reponas sanguinem. Et sic faciendo, veniet quod queris.

18 Quando loqui volueris cum Iove. Si cum Iove loqui volueris, ponas eum in bono statu prout diximus in Saturno. Deinde induas te pannis croceis et albis, et venias ad locum quem habeas istis operibus separatim humiliter et mansuete ad similitudinem heremitarum et Christianorum,^o zona precinctus et anulum cristalli in quo sit crux in digito habens; et te cappa alba induas. Et accipe thuribulum unum ex metallis Iovis constructum, in quo ignem ponas accensum. Postmodum | suffumigacio est apponenda; videlicet, recipe classe, storacis, pedis columbini, peonie,^p calami aromatici, resine, pini, seminis ellebori partes equales. Terantur et incorporentur cum vino puro veteri (scilicet multorum annorum); et facias ex illis pillulas. Cum autem volueris operari, fac ut diximus et unam ex predictis pillulis in igne thuribuli proice. Et circumvolutus versus partem celi qua Iupiter fuerit dicas. Salvete te Deus, benedice domine, qui es fortuna maior, calidus et humidus, equalis in omnibus tuis operibus, communis, formosus, sapiens, veridicus, dominus veritatis et equalitatis, ab omni malo remotus, pius, tenentium divinas leges amator et eis servientium, rerum mundi eiusque viciorum vilipensor, divine legis eiusque servicii dilector, altus in tuis voluntatibus, actor boni et in tua natura liber, in tuo celo altus et honoratus, in tuisque promissionibus legalis et in tuis amicitis veridicus existis. Coniuro te, primo per nomina Dei alti qui tibi dat potenciam et spiritum, et per tuas voluntates bonas et tuos effectus formosos, tuam nobilemque naturam et preciosam, ut mihi tale quid facias. Hic autem tuam nominabis petitionem. Tu enim es bonorum et bonitatum minera omniumque bonorum factor. Omnes autem petitiones que in bono sunt formate exaudis.

19 Sunt etiam alii sapientes qui aliis suffumigacionibus et oracionibus ipsum Iovem orant, cuius suffumigacionis compositio talis est. Recipe policarie, thuris, Celtice ana partes equales, mirre partes iii, passularum mundatarum partes ii. Terenda terantur, et omnia cum vino plurium annorum incorporentur; et fiant pillule quas usui reservabis. Et cum opus fuerit, ponatur ex eis in thuribulo prout superius diximus in Saturno. Tu autem te induas ad modum fratris vel monachi, et super collum tuum unum ex libris legis ponas. Et ad locum in quo operaturus eris ibis humiliter et mansuete. Et volvas faciem tuam versus celum, ea parte qua fuerit Iupiter, et dicas. O Raucayehil angele, quem Deus cum Iove posuit! Tu, Iupiter, es fortuna maior, completa, ac boni et omnium rerum completarum factor. Tu vero es sensatus, sapiens et boni intellectus, a malis operibus, ab omni malicia et

ⁿ p. 204, 13 om.^o p. 204, 17-18 om.^p p. 205, 1-2 om.

p. 206

turpitudine remotus. Te enim cunctis nominibus tuis invoco | et appello, ut in Arabico Misteri, in Latino Iupiter, in Feniz Bargis, in Romano Dermiz, in Greco Raus et in Indiano Huazfat. Coniuro te per spiritum et vires quas in te posuit Deus, per obedienciam qua obedis Deo et per tuas bonitates et effectus mirabiles et per tuam naturam bonam, nitidam et mundam ut mihi tale quid 5
facias. Hic autem tuam petitionem dicas. Et prosternas te ad terram orando; et predicta sepius dicas et pluries. Postea accipies agnum album ipsumque decollabis et totum combures, et ipsius epar comedas. Et illud erit quod querere proposuisti.

20 Sunt autem alii qui Iovem absque suffumigacione orant ut a maris 10
tempestate ipsius virtute valeant liberari. Et dixit Rasis in suo Libro metaphisice: Ad evadendum tempore periculorum in mari vertas te versus Iovem, ipso in medio celi existente, et dicas. Salvete te Deus, nobilis planeta, alta stella, preciosa et honorata! In te enim Deus posuit potestatem et spiritus bona faciendi, et dandi formam corporibus mundi que in divina lege se 15
intromittunt et vitam, et navigantes in mari adiuvandi, et eos in vita conservandi. Rogo te per fortitudinem quam in te Deus posuit ut mihi ex tuo lumine concedas et spiritu, quibus me iuvare possim, et abluas mundificesque mei nature succida taliter ut meus sensus illustretur et spiritus ut res scire 20
possim et intelligere. Et si opus tuum fueris debite secutus, ante te similitudinem candele videbis accense; quam si non videres, opus tuum non recte factum esse dinoscas. Ipsumque reiterabis quousque candelam ut supra videris accensam, et tunc erit quod queris.

21 Sed in quo maior pars sapientum concordat est ut pares te versus partem qua fuerit Iupiter, et dicas. Salvete te Deus, o Iupiter, planeta completus et nobilis 25
nature, altus, honoratus, preciatu et dominus benignus, calidus et humidus et in tui natura aeri assimilatus, et equalis in tuis operibus, sapiens, veridicus, amator divine legis, sapiens et doctor et in ea credencium et custodiencium amator, veritatis ac legis veridice dominator, fortuna maior, lucens, completus, directus, equalis, in tuis iudiciis iustus, pius,^q altus, 30
honoratus, scienciarum huius mundi contemptor, alte voluntatis, magnarum rerum sublimium et tua natura et voluntate nimium dilector, in dictis et promissionibus legalis, in tuis amicitiiis veridicus, in bonitatibus completus | et ab omni malicia et turpitudine remotus; nitidus es et timens Deum, fortitudinis spiritus dator et dominus bone legis et veridice, a cunctis malis 35
operibus et dictis abstractus (tuus enim sensus et opinio est sensu, mansuetudine, intellectu et acuitate sustinere legem), sapientum et sapienciarum dilector, somniorum interpretator, leges divinas sustinencium amator, suorum amicorum eique inherencium^r sustentator, veritate et directe

p. 207

^q p. 206, 18–19 om.^r p. 207, 4–5 om.

triumphator, regum, sublimium hominum, militum et regnorum dilector,
 diviciarum collector accumulatoreque ut eas possis populo et Dei serviiciis
 eique beneplacitis largiri, hominum bene faciencium, leges Dei eiusque
 mandata observancium adiutor, promissionum ac dictorum legalis
 observator, populos ac populas terras et loca populata < . . . >, amator 5
 hominum, pius, eorum populacionum adiutor, fidelitatum custos,
 tripudiorum, verborum, affectacionum formosarum, iocundorum, risus,
 assidue locucionis, bone maneriei cum sensu, cum mulieribus bono modo et
 secundum leges iacendi amator, omnium malorum operum legibus
 adversariorum abominator, bonorum actuum ut ad ipsos attingere valeamus 10
 insignitor; mala opera iubes abhorrere et ab eis sequestrari. Salvet te Deus, o
 planeta qui es a Deo iuvatus; tibi enim Deus pietatem dedit ac bonitatem.
 Spiritibus mundis Deo operantibus eiusque servicio viventibus — bona
 tribuis eisdem et eos ab omni malo et mundanis sollicitudinibus custodis. Tu
 autem es in undis maris procellosus, Deo supplicancium adiutor. Rogo te istis 15
 bonitatibus predictis nos nostrosque filios ac nostram societatem tuo lumine
 illustrare; ac viribus et spiritu tuo alto et honorato quem Deus posuit in te
 iuvare digneris, cum quo spiritu nostra corpora et negocia nostra salvare
 possimus et divicias augere et a nobis cogitaciones malas, tristitiam et
 miseriam removeare possimus ne in hoc mundo miseriam aut cogitaciones 20
 sollicitas habeamus; et quod larga abundancia et completa bonam vitam
 vivamus, et opera domino Deo nostro placencia faciamus; et quod tuis viribus
 et spiritu nostra corpora fortifices taliter ut sana absque infirmitate et dolore
 aliquo efficiantur sicut nostra vita protegatur, et cuncte infirmitates et
 occasiones male removeantur a nobis. Et virtutem tui spiritus sublimis, 25
 nobilis et alti supra nos infunde, qua a cunctis hominibus consequamur
 honorem, et nostrorum verecundiam habeant et metum, et nos diligant, et ab
 eis et terra necnon et ab hominibus nobis mala querentibus retrahere possimus
 | taliter ne eorum dicta nec facta — nobis in aliquo suis dictis vel actibus valeant 30
 nocere. Et eciam a nobis omnia mala cuiuscumque hominis vel bestie
 retrahamus, et gratiam divinam tuumque amorem habere possimus, qui nos
 tuo spiritu et virtute cooperiat, et bono cooperimento et formoso defendat, et
 bono aspectu nos aspiciat; et cum eo a cunctis huius mundi defendamur. Male
 loquentes procul a nobis eorumque maledicta cuiuscumque maneriei existant,
 et eorum oculi taliter obfuscentur ne nostras malicias et decepciones videre 35
 possint, et nec nostrorum male dicant, et nec nobis mala querant, et nec nos ex
 aliquo male facto vel dicto arguere possint. Et virtute nobili tui spiritus et
 altitudine defendamur et cooperiamur; et cum ea cordibus et voluntatibus
 hominum taliter aspicias ut omnes nos videntes nostris terreantur aspectibus
 et erubescant, et ab eis luceamur et honoremur quemadmodum solares radii 40
 qui sunt alti, sublimes et super omnia huius mundi honorati. Et adiutorium

tue fortitudinis et spiritus nobis concede, ex quo sensum et intellectum divinas leges intelligendi habeamus, et eam facere possimus et ab ipsa iuvari, et que Deo sunt placabilia et in sui servicio agibilia simus debite prosecuti. Et tui spiritus fortitudine nos sic cooperias ut per ipsam adiuvemur et defendamur, et ad divinam Dei, domini nostri, scienciam advenire possimus, in eiusque 5
graciam ingredi valeamus; et nos a terra maledictionis protegat et defendat, et ab huius mundi saporibus nos retrahat; et a superfluitatibus nature nostri sensus taliter depurentur ut cum naturalibus sensibus coniungantur, quod ad ipsius Dei sublimis et alti scienciam atque eius graciam pervenire possimus. Et nos tuo spiritu bonis et rectis tramitibus taliter dirigas et perducas quousque 10
spiritus nostri sint mundi et ab omni superfluitate et turpitudine depurati, et ipsi clari efficiantur; et ab omni mundano sapore malo, turpitudine et immundicia remaneant penitus inconcussi, tuaque potencia et spiritu sint cooperti ut ad mineram spiritus et sensus altam attingant et cum angelorum spiritibus divinaque gracia et eius servicio maneant in eternum. Per te enim 15
nostre voluntates a cunctis corruptibilibus retrahantur et eterna attingamus. Deus autem per suam misericordiam nostra peccata, actus et maledicta parcat et remittat quousque spiritus noster sit suis similitudinibus unitus et a suis contrariis divisus ut | nostram naturam nostrasque formas et figuras necnon et nostra nomina propria absque diversitate aliqua intelligere possimus 20
quousque nostro spiritu ab omnibus miseriis requiescamus. Nostrosque spiritus ab omni succiditate nature abluas, et quibus modis bona huius mundi et alterius attingere valeamus ostendas. Amen. Tuis autem nominibus cunctis te invoco: videlicet, in Arabico Misteri, in Feniz Bargis, in Latino Iupiter, in Romano Harmiz, in Greco Biuz, ut meam recolligas oracionem meaque dicta 25
recolligas, et per me petita complete digneris. Coniuro enim te per nomen Raubeil, qui est angelus quem Deus tecum posuit ad complendum spiritus virtutes sive potencias et effectus tuos, et per nomina Deryes, Ahatyz, Mahaty, Darquiz, Themiz, Carueyiz, Dehedeiz, Carnaduyz, Deme, et per 30
seniorem operum mundanorum, super omnia antiquum et altum, qui principio caret et fine, et omnium rerum principium. Per hec enim cuncta nomina te coniuro ut exaudias oracionem dictam et preces meas, et meam petitionem quam tibi feci impleas, et meam erga te mundifices voluntatem. Et nostro pauca et modica posse necnon et nostre nature nostrorumque actuum fragilitate te rogo, et in meis cunctis negociis ad te tuumque spiritum ego 35
recurso, qui mundet et purget meam erga te voluntatem et me ad te rogandum cum humilitate ac bona voluntate disponat, tuo nomini et spiritui serviendum. Ego autem scio et cognosco tuum dominium et potenciam, eique sum obediens. Tu vero oracionem et dicta mea tua bonitate exaudias, et omnes petitiones meas ut sunt per me facte sine aliquo defectu, et ea que in 40
petendo per nos oblivioni sunt tradita, complere digneris. Et in tua bonitate et

nobilitate partem concedas, et nos tuo spiritu et lumine tue sublimis voluntatis
 honorate cooperias ut ex eo potenciam habeamus qua nostra negocia
 rectificare possimus, et in diviciis devenire. Et a nobis nostrisque facultatibus
 cupiditates hominum distrahamus, ex quo hominum amorem acquirere
 p. 210 possimus | quousque erga eos nostra negocia bene sint recepta, et nostris 5
 iudiciis nostrisque mandatis cuncti obediant. Regum autem gratiam et eorum
 dilectionem necnon et egregiorum virorum et inimicorum acquiramus, et in
 omnibus nostris actibus et dictis recti et veridici reputemur; et cordibus a
 voluptatibus mundi <mundis> eiusque viciis percipiamus. Predictas vero
 petitiones omnes nobis adimplere placeat per fortitudinem tuam et spiritum 10
 preciatum, nobilem et altum quem in te Deus posuit ad bene faciendum et
 pietatem creaturis habendum et hominibus mundi victum tribuendum.
 Quero te tua pietate, et per tuas magnas nobilitates honoratas, et tuis actibus
 nobilibus et preciosis et lumine quod a Deo nostro recipis, qui est dominus 15
 universi, ut hanc oracionem meam advertas, et ad ipsam te vertas, et eam
 quam in corde et voluntate recludo intendas quamvis ore non profero. Et mihi
 tuis viribus et spiritu virtutem et intellectum concedas, quo percipere possim
 petitionem meam a te esse benigne susceptam, et nos tua pietate iuvare
 proponas; et a nobis sollicitudines et tristicie amputentur. Et nobis ex tua 20
 fortuna durabilem concedas fortunam que per tempora universa perduret
 nobiscum. Nam te tuis nominibus coniuro et tua pietate, bonitate et
 nobilitate, ut sis rogator mei coram nostro domino Deo, precioso et tocus
 universi domino, ut petitionem meam impleat cum effectu, et ad id quod
 quero sine labore et tristicia leviter attingam, necnon et habeam regum et terre 25
 dominorum et in terra potencium omniumque creaturarum racionabilium et
 irracionabilium gratiam. Coniuro te per dominum Deum nostrum, qui est
 solus in mundo Deus tam mundi preteriti quam futuri, ut temetipso et tuis
 viribus nobilibus rogem in hac mea oracione petens ut salutaciones completas
 habeas semper a domino universi eiusque pietatem et gratiam per infinita 30
 secula seculorum. Amen. Et ad mundam voluntatem et salvam erga
 dominum Deum nostrum habentes amen.

22 Sapientes autem qui in hac sciencia sunt operati dixerunt quod qui
 predictum opus ut supra diximus fecerit Iovi dicendo omnia que hactenus
 sumus locuti, quod virtus et potencia spiritus Iovis attinget ad eum, et omnes
 p. 211 eius petitiones complebuntur in mundo, et | per totum ipsius anni circulum 35
 sanus erit et incolumis in corpore, absque detrimento et infirmitate, et erunt
 cuncti homines eidem obedientes, et omnia que facere proposuerit
 complebuntur eidem leviter, cum effectu et diligenter, et ab universis bene
 recipietur hominibus, et maxime si Iupiter habuerit in eius nativitate
 potenciam. Et scias quod quanto magis humiliter et mansuete peregeris dum 40
 predictum opus feceris erit melius dum habueris voluntatem mundam et

nitidam et a cunctis rebus mundi remotam, neque in mundanis cogites vel occuperis nisi in opere proposito. Eicias enim te in terram, frontemque tuam per ipsam trahendo tuam oracionem eris humiliter dicturus, quoniam in omnibus magnum adiutorium ad tuam petitionem complendam habebis.

23 Quando orare volueris Martem. Quando rogare volueris Martem ipsique loqui et honorare, ponas ipsum in bono statu ut supra diximus in Saturno. Et induas te pannis rubeis, et in tuo capite pannum lineum vel sericum rubeum necnon et rubeum galerum in capite ponas, et in tuo collo ensem deferas, et munias te omnibus armis quibus poteris muniri; et in forma hominis litigantis vel militis accingas,⁵ et ponas anulum ereum in tuo digito. Et thuribulum 10 ereum cum accensis carbonibus accipe, in quibus hanc suffumigationem ponas. Recipe absinthii, aloes, squinanti, euforbii, macropiperis, nasturcii partes omnium equales. Omnia terantur et cum humano sanguine misceantur. Facies enim pillulas ex eisdem quas usui reservabis. Cum autem incipere volueris operari, ponas unam ex ipsis in thuribulo, quod ad locum 15 remotum ad hoc specialiter deputatum tecum portabis. Et cum ad ipsum perveneris, erigas te in pedibus et dicas secrete, audacter et sine aliquo metu versus partem meridiei, in qua tunc sit Mars fortunatus et in bono esse ut supra in aliis diximus, ipsumque semper aspiciendo. Et cum fumus elevatur, dicas. O Mars, qui dominus es honoratus et es calidus et siccus, valens, ponderosus, 20 corde robustus, sanguinis effusor ipsiusque infirmitatis dator! Tu es fortis, roboratus, acutus, audax, nitidus, agilis, dominus preliorum, penarum, miseriarum, vulnere, carcerum, mesticiarum, rerum mixtarum et separatarum, qui non habes timorem nec cogitacionem alicuius rei, et unus coadiutor in tuis effectibus et circa ipsas inquisitiones, fortis estimacionibus et 25 voluntatibus vincendi et ad fortunandum inquirentes, actor litis et preliorum, male agens debili et forti, amator filiorum preliorum, malorum hominum et in mundo mala agencium vindicator. Rogo te et coniuro tuis nominibus et tuis qualitatibus in celo existentibus tuisque devictionibus, tuis eciam petitionibus domino Deo qui in te posuit potenciam et fortitudinem, colligit te et separat 30 | ab aliis planetis ad habendum fortitudinem et vires, super omnibus victoriam magnumque vigorem.[†]

p. 212

24 Queso te per cuncta nomina tua: videlicet, in Arabico Marech, in Latino Mars, in Feniz Baharam, in Romano Bariz, in Greco Hahuez et in Indiano Bahaze. Coniuro te per Deum altum universi ut meam oracionem exaudias 35 petitionemque animadvertas, meam eciam humilitatem videas et meam petitionem compleas. Et rogo ut mihi tale quid facias. Hic autem tuam petitionem qualiscumque fuerit dicas. Et postea dicas. Coniuro te per

⁵ p. 211, 6-7 om.[†] p. 212, 1-11 om.

Raucahehil, qui est angelus quem Deus tecum posuit ad complenda tua negocia et effectus. Et semper cum predicta dixeris, fumus ex thuribulo continue eleuetur, et predicta multociens reiterabis, et que volueris petas. Postea leopardum si poteris habere decollabis, si non muscipulum, quem decollatum combures quemadmodum in aliis diximus supra eiusque epar 5 comedas. Et id quod volueris adimplebitur.

25 Sed cum volueris petere res que ab inimico tibi fuerint ablate, vel ipse tibi male fecit et volueris ex ipso vindicari, munias te armis, et induas te sicut p. 213 diximus supra, et venias ad locum superius memoratum | thuribulum tecum portans et suffumigacionem. Et cum fumus elevatur, dicas. O Mars, qui de 10 de natura ignis ardentis es, bellorum et laborum auctor, sublimitium hominum depressor et eorum ex dignitatibus et statibus depositor, furoris, ire ac malarum voluntatum in cordibus malorum hominum existencium accensor, mortalitatis, interfectionis hominum ad invicem, effusionis sanguinis, incestus mulierum factor, sublimitatum et elevacionum hominis supra 15 hominem, offendendi et defendendi operator! Nunc quero tibi ut me protegas et defendas qui tecum iungitur eidem. Es fortis, calidus in tuis operibus et potens, nec te retrahis ab illo qui te petit et rogat. Queso tibi cunctis tuis nominibus, maneriis, operibus, motibus et viis in tuo celo existentibus, tuo lumine et tue dominacionis et regni virtute ut advertas in me et meam 20 petitionem exaudias. Ego de tali conqueror qui mihi sua superbia et voluntate mala iniqua agit et querit. Tu es autem imperator ad te recursum habencium, tu agis et comples petitionem te rogantis. Rogo te per lumen, fortitudinem et potenciam quam in te posuit Deus, tocius mundi dominus, quod tu unam ex 25 tuis furiis super talem inimicum meum transmittas taliter ut separetur a me et habeat in suis cogitacionibus illud ut mei non sit memor nec cogitet in me; et ei mittas aliquam maneriem penarum et miserie ut vindictam maiorem et deterio- 30 rem quam accipere possim ex eo capiam, et eius manus et pedes per me abscondantur ab eo; et ei per me omnia mala et miserias inferre, ac iram et furorem regis; tam in eius corpore quam diviciis per me fundantur et latrones 35 et depredatores; ac in sui corpore apostemata et infirmitates calidas et magnam cecitatem oculorum et aurium clausuram paciatur; et omnes eius sensus damnentur quousque cecus, surdus et mutus efficiatur et in omnibus suis membris contractus; et ei dare penas et miserias longinquas, cibos et potus et omnes sapes ei vitare; ac vita privetur; et eidem omnes maneries miserie et 40 penarum inferre, et in sui corpore, diviciis, societate et filiis vindictam inferre eidemque iram et furorem regis et eius inimiciam hominum vicinorum et parentum infundere, latrones in eius dominium transmittere et vicos et ubicumque pergat tam per mare quam per terram immittere. Et predicta cito adimpleantur cum effectu; et ipsum de suo honore et statu auferas. Tu es ille 40 fortis, furoris ac malorum operum actor. Coniuro te per tuas fortitudines et

p. 214

per tuos malos effectus et fortes cum illis qui generacionem mutant, | alterant et corrumpunt et cum illis qui agunt contra pergentes in mari et mala hominibus faciunt et qui laborant in istis tuis operibus. Et coniuro te ut meam petitionem exaudias et quod rogo valeas adimplere ac mei miserearis et malorum operum que mihi agit vir iste pro quo tibi preces infundo. Et coniuro te per Raubeyl, qui est angelus quem Deus universi tecum posuit ad omnes tuos effectus et potencias adimplendas. Et coniuro te per spiritum tuum, illum videlicet qui damnat navigantes in mari, et per fortitudinem quam in cordibus furiosorum hominum et bellorum appetencium, interficiencium tandem, quod in rebus arduis et bellis durissimis ingrediuntur, infundis. Et cum hoc toto ego te coniuro ut meam oracionem audias, et in meis negociis advertas, et mihi fortitudinem tui spiritus concedas, quo oracionem meam quam exaudivisti dignoscam; honorem completum a Deo recipias, qui est dominus mundi universalis. Tu es bonorum et in bonis incidencium imperator, et in malis pergentibus penarum et miseriarum prout merentur dator et factor. Amen. Amen. Et iterum coniuro te per nomina Dayadebuz, Heyaydez, Handabuz, Maharaz, Ardauz, Beydehydiz, Mahydebyz, Deheydemiz, ex quibus omnibus te coniuro ut meam impleas petitionem, et in meis rogacionibus advertas, et in meis fletibus et lacrimis habeas pietatem, et mea impedimenta sanes, et a malis et insidiis istius hominis et ceterorum mihi mala querencium protegas et defendas. Et coniuro te per Deum altum tocius firmamenti ac magne potencie et dominacionis, nominum preciatorum et bonorum dominum, et tocius vite mundi datorem, qui vitam et mortem, finem et durabilitatem creavit. Ipse enim est qui remanet et durat per infinita secula seculorum, carens principio et fine; quo Deo te coniuro ut hac hora et tempore meam compleas petitionem. Amen. Amen. Tamen ista semper super fumum thuribuli dicendo hec verba multociens reiterabis; et implebis intentum. Et si unam ex eius bestiis decollaveris dictamque cremaveris igne et ex ea ut ex aliis fecisti facias, magis securus eris ut tua peticio adimpleatur.

26 Ad vindicandum se de inimico. Sapientes antiqui ista propria manerie vindicacionis stellis iuxta polum existentibus, videlicet Benethnays, faciebant, que stelle in constellationibus Urse consistunt. Oraciones vero istius maneriei fundebant. Quando habueris inimicum tibi male facientem vel querentem et ei penam et miseriam transmittere volueris ut in te nullam cogitacionem habeat, ut ex eo opere te vindicare possis, ingrediaris domum quam huic operi constructam habebis, et vertas faciem tuam versus partem celi in qua tunc fuerit Benethnays. Et proicias in carbonibus thuribuli accensis ex suffumigacione eius que inferius compilatur. Et dum fumus elevatur ad superiora, dicas. Salvete te Deus, Benethnays maior, que es in tuo statu alta et in firmamento formosa. Te rogo et coniuro per potenciam quam in te Deus

p. 215

omnium conditor posuit ut transmittas tali spiritum qui in eius corpore taliter
 ingrediatur ut eius corpus ligetur et innodetur sic quod omnia eius membra
 damnentur et ipsius omnes sensus ad nihilum reddantur, ut visu, auditu et
 omnibus sensibilitatibus, incessibus, locucione, comestione, |potu, 5
 delectacionibus omnium rerum et vita careat omnino, et quod vos, stelle de
 Benethnays, ipsum prosternatis ad mortem et cuiuscumque maneriei miseras
 eidem influatis a partibus quibuscumque; et in eius oculis videat laborem et
 tristitiam, iramque et furorem regum et victoriam inimicorum, ferarum
 atque bestiarum; et in malevolentiam vicinorum et parentum eum venire
 iubeatis, et vindictas super eum asperas et manifestas per universum breviter 10
 faciatis, et super ipsius corpus et eius domos diruatis, et ex altis locis
 precipitem ipsum diruatis; eius oculos salire faciatis, manus eius et pedes
 dirumpatis et omnia eius membra damnetis, et super ipsum forciozem et
 extremam miseriam ac forciores penas que in homine possint evenire
 inferatis, et ipsum a Dei misericordia et pietate divertatis, nec ullam pietatem 15
 de eo habeatis nec eius impedimenta cooperiatis; et quemadmodum per ipsum
 vos rogo velociter faciatis. Et erga vos mea libenter voluntas propter magnam
 miseriam quam sustineo per ipsum et propter quod mala mihi absque aliqua
 rationabili causa fecit et inquisivit. Vos estis stelle que petitiones et
 supplicationes vobis factas impletis cum effectu, et qui ad vos habet recursum 20
 defenditis et paratis. Tum rogo vos ut in prefatum hominem vestram
 potenciam et spiritum magno furore et ira infundatis, et omnes penas superius
 nominatas in ipsum velociter transmittatis eo quod habeat penas, miseras et
 dolores magnos, et male tractetur a cunctis ipsum videntibus, despiciatur, 25
 magnasque infirmitates et dolores in cuncta eius membra infundatis, et ipsum
 motu moveatis quo in penas quas vobis dico et miseras incidatur. Ego autem
 vos coniuro per vestram potenciam et spiritum ut mea petitione memoretis,
 et mearum lacrimarum miseremini, et mihi vestri spiritus potenciam et
 intellectum concedatis ut percipere possim quod in mea petitione effectualiter
 advertistis. Ego autem vos coniuro per Deum magni firmamenti et alte 30
 potencie et per illum videlicet qui super cunctas creaturas mundi et celestes
 dominium habet et posse, qui quidem est ipse Deus, ut meam impleatis
 petitionem et quod nunc rogo punctualiter faciatis per nomina ipsius domini
 excelsi qui est Deus et eius potenciam eiusque virtutem ut hanc meam
 petitionem compleatis, et in meis dictis et verbis firmiter inspiciatis. Cum 35
 autem predicta omnia dixeris hoc modo, prosternas te ad terram; predicta
 multociens dicendo reiterabis. Et semper fumus continue ex suffumigacione
 eleveltur, que suffumigacio sic componitur. Recipe storacis, incensi muscati,
 ilicis, ligni aloes ana 3 i, spice nardi, masticis ana 3 i. Terantur omnia et cum
 optimo vino incorporentur, et fiant pillule. Cum autem per ipsas poli stellas 40
 volueris operari, usui tuo reservabis.

p. 216 27

| Cum orare volueris Solem. Quando Solem orare volueris et aliquid ab ipso petere, sicut esset peticio gracie regis et amoris dominorum, et dominaciones et huiusmodi acquirendi, fortunabis Solem ipsumque in ascendente ponas, et hoc in die et hora eius. Et induas te regalibus vestibus, sericis et croceis cum auro mixtis, et in tuo capite coronam auream ponas, in tuo vero digito anulum aureum deferas; et in forma sublimium hominum Caldeorum te parabis quia eorum ascendentis fuit dominus. Et ingrediaris domum sequestratam et operi deputatam, et dextram tuam super sinistram ponas, et aspicias Solem verecundiose et humili aspectu quemadmodum timidus et verecundus aspicit. Deinde thuribulum aureum accipias formosumque gallum formosum collum habentem, supra quod collum candelam ceream parvam accensam ponas, que sit in capite unius ligni magnitudinis palme situata; et in igne thuribuli ponas suffumigacionem inferius nominatam. Et dum Sol elevatur, versus ipsum revolvas gallum; fumo vero thuribuli continue ascendente, dicas. Tu qui es radix celi et es super omnes stellas et super omnes planetas, sanctus et honoratus, rogo te ut petitionem meam exaudias, et mihi gratiam et amorem talis regis et ceterorum aliorum regum concedas. Coniuro te per illum qui tibi lumen tribuit et vitam. Tu es lumen mundi. Invoco te cunctis nominibus tuis: videlicet, in Arabico Yazemiz, in Latino Sol, in Caldeo Maher, in Romano Lehuz, in Indiano Araz. Tu es lux mundi et eius lumen; in medio planetarum existis. Tu es qui generacionem tua virtute et calore facis in mundo, in tui loco sublimatus. Peto te tua altitudine et voluntate ut sic me iuvare digneris quod talis rex et ceteri alii reges terre in altum et sublimem locum me ponant ut dominacionem atque altitudinem habeam quemadmodum tu es ceterorum planetarum et stellarum dominus, et a te eorum lucem et lumen recipiunt. Queso te qui es radix tocius firmamenti ut erga me habeas pietatem, et in meis precibus tibi factis et oracionibus advertas. Et dum fumus elevatur, hec verba sis allocutus. Suffumigacio autem huic operi necessaria est quam suffumigacionem heremitarum appellamus, | et que suffumigacio (prout sapientes antiqui dixerunt) habet opera magna et mirabilia. Et ex 31 speciebus componitur, cuius compositio talis est. Recipe policarie, bdellii, mirre, laudani, enule, siseleos ana 3 vii; Celtice, poli Indici, pinearum mundatarum ana 3 iii; radiceis lili, cardomelle, cardamomi, calami aromatici, incensi, corticis nucis muscate ana 3 v; rosarum desiccatarum, croci, spice nardi, radiceis cappari, pentafilon ana 3 iiiii; ungule aromaticae, grani balsami, epithimi ana 3 ix; squinanti 3 i; seminis cucurbite, amomi, terebentine, pulveris dactilorum, passularum mundatarum ana lb. ii, mellis despumati lb. v. Terenda terantur et cum optimo vino incorporentur, et fiant pillule; et Solis operibus reservabis, ex quibus suffumigabis dum Solem predicta oracione orabis. Qua finita, gallum decollabis et eius epar comedes.

p. 217

Et ex eo per omnia facias prout fuimus superius in aliis allocuti, et habebis intentum.

28 Sed suffumigacio Solis et eius oracio meliores sunt huiusmodi fiende. Induas te pannis supra memoratis et in forma quam diximus supra te parabis, et in igne thuribuli hanc suffumigacionem apponas. Recipe croci, storacis, 5 incensi, nucis muscate, litargiri, balaustie, ligni aloes, saxifrage partes equales. Terantur et incorporentur, et fiant pillule quas usui reservabis. Et cum opus fuerit, ponas ex eis in carbonibus thuribuli accensis. Et dum fumus elevatur, dicas. Salvete Deus, Sol, tu qui es fortunatus et fortuna maior, calidus et siccus, luminosus, resplendens, nobilis, formosus, altus et honoratus rex 10 super omnes stellas et planetas. Virtus pulchritudinis, subtilitas, bona dispositio, veritas, sapiencia, sciencia, divicie, que tua acquiruntur virtute, in te roborantur. Tu es dominus sex planetarum, qui tuo motu diriguntur, et tu super ipsos regnas et super eos regnum et dominium habes, et ipsi tibi obedientes existunt et se ipsos in tuo aspectu vilipendunt taliter quod quando 15 | tibi suis motibus coniunguntur statim obedientes tibi tuo lumine redundant, et quando corporaliter tibi coniunguntur tuis radiis comburuntur, et a nostris aspectibus occultantur omnino; et omnes ipsi tuo lumine, virtute et splendore lucent. Tu super omnes potencias habes. Tu es rex, ipsi vero vasalli. Tu das lumen et potenciam omnibus ipsis, et ipsi a te recipiunt fortunam et fortunati 20 efficiantur cum a te bono aspectu aspiciuntur; et cum a te malo aspectu aspiciuntur fortunam amittunt et infortunati redduntur. Nullus vero est qui omnes tuas bonitates et nobilitates, que sunt nostro intellectui infinite, percipere possit omnino. Dum autem predicta hoc modo fueris allocutus, proicias te ad terram et faciem tuam versus Solem vertas, [et] predicta verba 25 multociens reiterando. Et ex aliquo animali Solis sacrificium facies secundum quod in aliis planetis superius fuimus locuti, et habebis intentum.

p. 218

29 Oracio alia autem Solis, quam sapientes asserunt esse pro regibus, potestatibus et altis hominibus quando eorum potencie et regna dirimuntur et ad suos status pristinos vellent redire. Que quando pro predictis vel similibus 30 volueris operari, primo ponas Scorpionem in ascendente, Sole aspiciente Martem. Et accipe unum thuribulum aureum, in quo ponas ignem de carbonibus ilicis; et in tua manu grana ambre teneas ad magnitudinem cicerum, que in igne thuribuli proicias unum post aliud subsequenter. Et dum fumus elevatur versus Solem (scilicet dum fuerit in medio celi), te vertas ad 35 eum et dicas. O Sol, tu qui es minera diviciarum, incrementum fortitudinis et decoracionis vite et altitudinum radix omniumque bonitatum incepicio! Ego dispono in te totam meam voluntatem, et cum ipsa in tuis manibus totum me pono. Rogo te propter meam depressionem et defectum et mee potencie diminucionem et propter quod homines supra me letantur et me secundum 40 meum statum non licentur. Coniuro te per dominum Deum altum, qui

tuorum motuum est motor et tue potencie dator, qua tuos actus complere potes, et propter obedienciam quam isti domino ad obediendum habes, et propter rationem iuvandi et salvandi <quam> tibi tueque voluntati <se> proicientibus habes (videlicet qui te orant et tibi munda et nitida voluntate supplicant), et propter dominium et posse quod super alios planetas tibi Dominus concessit, ut in me advertas, et liberes meam voluntatem, et ab ea sollicitas cogitationes et tristicias auferas, et me in meo posse, statu et baylia reducas, et una particula hominum huius mundi obediencie et meo dominio veniat; potenciam et fortitudinem tuarum altitudinum et nobilitatum, quibus fortunam et posse habeam omnibus operandi ut mihi obediant, tribuere digneris. Coniuro te per tuas nobilitates absconsas et coopertas, et per iuvamentum quod in motibus ordinem habes, et per influenciam, potenciam, fortitudinem et opera que in generacionibus mundi habes, et per tuam pietatem que parvulos attingit, et per tuam fortunam que magnates attingit, et per tuam fidelitatem et legalitatem quam erga dominum Deum habes, qui tibi posse tribuit, et per debitum quod iuvandi habes ad te currentes et rogantes,^u et per vias et tramites celi que nullam similitudinem | habent in terra, ut meam oracionem exaudias et rogacionem intelligas et in meis dictis advertas et meas petitiones compleas cum effectu. Et salvacionem completam habeant omnes mundam et nitidam voluntatem habentes erga te. Et dum ista dixeris, vestibus quibus superius diximus sis indutus, versus Solem stando, et cetera alia ibidem tacta observabis, et habebis intentum.

p. 219

30 Cum orare volueris Venerem. Quando orare volueris Venerem et aliquid ab ipsa petere ex rebus pertinentibus eidem, aspicias ut sit ab infortunis remota, directa et non retrograda et in bono statu. Postea induas te et ornabis te ex uno eius duorum ornamentorum, quorum melius est indumentum et ornamentum aliorum virorum Arabum. Et pannis te induas albis, et in tuo capite cottam albam portabis, quia est signator eius. Aliud est ornamentum quemadmodum afaytamenta mulierum. Et induas te pannis magnis sericis et auro mixtis, preciosis et pulchris, et in tuo capite ponas coronam preciosis margaritis et lapidibus ornatam, et in tua manu anulum aureum cum lapide margarite ornatum, et in tuis brachiis armillas aureas portabis; et in tua dextra speculum accipies, in sinistra vero pectinem deferes. Et ponas ante te urceum vini; et in tuis vestibus ponas pulverem specierum aromaticarum et bene redolencium et muscatum quemadmodum mulieres faciunt. Deinde accipias thuribulum auro et argento mixtum, in quo carbones accensos ponas; in quibus suffumigacionem quam in posterum dicemus proicias. Et dum fumus elevatur, dicas. Salvete Deus, o Venus, que es domina et fortuna, et es frigida et humida, et in tuis effectibus et complexione equalis, munda et formosa et

^u p. 218, 19 om.

boni odoris, pulchra et ornata. Tu es domina ornamentorum, auri et argenti; tu diligis amorem, gaudia, ornamenta et ioculationes, mundiciam, cantilenas et instrumenta que ore et cordis cantantur, et cantus punctis et organis musicis cantatos, ludos et solacia, requiem et amorem. Et in tuis effectibus consistis equalis. Tu diligis vina, requies, gaudia, cum mulieribus iacere, que quidem tui naturales effectus consistunt. Ego te invoco cunctis tuis nominibus: videlicet, in Arabico Zohara, in Latino Venus, in Feniz Anyhyt, in Romano Affludita, in Greco Admenita, in Indiano Sarca. Coniuro te per dominum Deum, alti firmamenti dominum, et per obedienciam quam ipsi Deo facis, et per potenciam et dominacionem quam supra te habet, ut meam oracionem advertas, et meam petitionem recolligas, et mihi tale quid facias. Hic autem tuam petitionem dicas. Et coniuro te per Beyteyl, qui est ille angelus quem Deus tecum posuit pro complendo omnes vires et effectus tuos. Dum vero predicta dixeris, ad terram te contra ipsam proicias, et predicta dices dum steteris ad terram prostratus; deinde te elevabis, et predicta verba reiterando dicas. Quo peracto, columbam et unam turturem decollabis, et eorum epata comedas; corpora vero igne memorati |thuribuli comburantur. Et dum predicta feceris, suffumigacio continue sit in igne thuribuli, cuius compositio talis est. Recipe ligni aloes, galle, costi, croci, laudani, masticis, corticum papaverum, foliorum salicis, radicum lilii partes equales. Terantur omnia et cum aqua rosacea incorporentur; et fiant pillule ad cicerum magnitudinem, quas in igne thuribuli proicias quousque opus tuum fuerit completum ut supra.

31 Oracio Veneris ad amorem. Sed oracionem Veneris ad amorem inter duos homines necnon et inter maritum et uxorem facias hoc modo. Induas te et ornabis ut supra diximus, et observabis status Veneris et alia quemadmodum sunt superius enarrata, et in igne suffumigacionem que sequitur ponas. Recipe galle, cardelli piperati ana 3 v. passularum, thuris, masticis ana 3 ii et β.^v Terantur omnia et cum aqua pluviali incorporentur; et ad cicerum magnitudinem fiant pillule, ex quibus in ignem unam, deinde aliam proicias, et sic successive usque ad finem operis ne fumus in aliquo tempore operationis deficeret. Et dum fumus elevatur, dicas. O Venus, tu que es spiritus amoris et ordinacio amiciciarum et ornamentum coniunctionum! Ex te virtus saporis et amoris procedit, et de te amicicia bona et dilectio inter homines fluunt, et per te cumulantur spiritus mala querentes et bene querentes redundant. De te radix coniunctionum amoris inter homines et mulieres procedit. Ex te est radix generacionis. Tu attrahis spiritus unius versus alium, et per te coniunguntur; ad amorem spiritus ad invicem disponuntur, ac tua virtute amores generantur. O Venus, tu que es formosa, tu que das virtutem

p. 220

^v p. 220, 6–7 om.

coniunctionis amoris quibus velis tibi petentibus! Peto a te per tua nomina, per
 nomen Dei sublimis et alti, qui te creavit et te in tuo celo movet, et per lumen
 tuum et per tui regni et potencie firmamentum, ut meam oracionem et
 petitionem exaudias, in qua ex mala voluntate quam erga me habet et vult
 talis, ac miseria, labore et tristitia que ex sui inimicia et mala voluntate et que
 bona a me divertuntur — ista de causa sum conquestus. Rogo et supplico ut
 predicta in me revertas cum sui amore et amicia, et peto ut ex tuis spiritibus
 et potenciis supra se eiusque spiritum transmittas ac super spiritum sue
 quiditatis, sue oracionis, et omnes sui spiritus et voluntates per te versus me
 dirigantur; et hoc motu et potencia | forti erga me moveas quemadmodum
 sunt motus ignis et posse ventorum impetuosorum. Coniuro te cum tuis
 spiritibus — que es in tuis amiciciis et amoribus veridica et in tuis societatibus
 formosa et firma — qui amores et coniunctiones faciunt et potenciam
 delectacionum et viciorum in spiritibus movent et amorem faciunt^w — per
 omnia ista te coniuro ut exaudias et advertas hanc meam petitionem et
 oracionem. Te autem coniuro per Beyteyl, qui est angelus quem dominus
 Deus noster tecum posuit ad vires et effectus tuos implendos. Et coniuro te per
 tuum spiritum cum quo in tuis operibus vires et potencias habes. Coniuro te
 per tuum lumen et lucem ut cordibus et voluntatibus infundas [ad habendum]
 desideraciones saporum, viciorum et amiciciarum, quod tu in meis negociis
 advertas et meam petitionem recipias, ut meum desiderium in petitis
 adimpleas et de tuo lumine, potencia et amore mihi transmittas quibus mee
 petitionis exaudicionem per te factam in predictis percipere possim. Tu autem
 que corda coniungis, amores et benevolencias coniungis, componis, gaudia,
 solacia et delectaciones adimpleas, salutaciones completas et integras habeas in
 eternum. Amen. Cum autem predicta dixeris et feceris ut supra, sacrificium
 facias ex columba alba, cuius epar comedas. Residuum vero concremabis,
 cuius cinerem reservabis; et ipsum cui volueris dabis in cibo, et ab eo eris bene
 dilectus.

32 Quando volueris orare Mercurium. Cum orare volueris Mercurium et ex
 petitionibus sibi pertinentibus petere volueris eidem quemadmodum sunt
 petitiones scribarum et regibus regencium, induas te veluti notarius et scriba,
 Luna Mercurio coniuncta, et te in omnibus tuis actibus velut scriba contineas,
 et in tuo digito ponas anulum Mercurii mortificati quoniam tali annulo
 sapiens Hermes erat operatus. Et sedeas te super cathedram magistralibus
 cathedris similem, et vertas faciem tuam versus eum, cartam in tuis manibus
 tenens in similitudine ac si in ea scribere velles. Et suffumigacionem eius
 habeas appropriatam in thuribulo Mercurii mortificati igne repleto, in quo
 eius suffumigacionem ponas. Et dum fumus elevatur, dicas. Salvet te Deus,

^w p. 221, 3-4 om.

p. 222

Mercuri bone domine, tu qui es veridicus, sensatus, intelligens et in omni
 manerie scribarum, arismetrice, computacionis, sciencie celorum et terre
 sapiens et infusor! Dominus nobilis es et modice leticie, | diviciarum,
 mercacionum, lucrorum, sensuum profundorum dominus et sustentator ac
 subtilis intellector. Tu es prophciarum prophetarum eorumque sensus, 5
 rationis, doctrine, sciencias diversas apprehendendi, subtilitatis, intellectus,
 philosophie, geometrie, celorum et terre scienciarum, divinacionum,
 geomancie, poetice, scribendi, bene loquendi, agilitatis sensus, profunditatis
 in omnibus magisteriis et actibus, levitatis, de uno negocio in aliud negocium
 mutandi, mentiendi, se limpidum sive nitidum preparandi, sustinendi, 10
 hominibus adiuvandi et cum ipsis bene se continendi, pietatis, sensus,
 tranquillitatis, a malis divertendi, bone legis erga Deum et legalitatis
 hominibus dispositor et significator. Tu te tua subtilitate taliter latitasti quod
 tuam naturam scire nec determinare tuos effectus aliqui minime possunt. Tu
 cum fortunis fortuna es et cum infortunis es infortuna, cum masculis 15
 masculus, cum feminis vero femina, cum diurnis diurnus et cum nocturnis
 nocturnus existis et concors eisdem in cunctis eorum naturis, et cum eis te
 conformas in omnibus suis formis, et in omnibus suis qualitatibus te
 transmutas. Deinde rogo te et cunctis tuis nominibus invoco: videlicet, in 20
 Arabico Hotarit, in Latino Mercurius, in Romano Haruz, in Feniz Tyr, in
 Indiano Meda. Coniuro te primo per dominum Deum altum, qui est dominus
 firmamenti et regni alti et magni; per ipsum te coniuro ut meam petitionem
 recipias, et mihi compleas quod tibi peto, et vires tui spiritus super me fundas,
 quo sim roboratus, et me iuvare possim in meam petitionem complendo, et
 addiscendo sciencias et sapiencias aptus sim et dispositus. A regibus quidem et 25
 altis hominibus me dilectum facias et bene receptum, altum et honoratum a
 cunctis hominibus me facias et regibus secretum ut me liceantur, et verba mea
 suscipiant cum effectu, et me indigeant, et a me petant sciencias et sapiencias in
 redditibus, arimetrica, astrologia et divinacionibus. Et in me taliter opereris
 et sic me disponas ut in predictis proficuum suscipere possim et divicias, 30
 honores et excellenciam coram regibus, altis hominibus et cunctis recipere
 possim. Et propter hoc te coniuro per Arquyl, qui est angelus quem tecum
 posuit Deus ad tuos actus et opera complenda, ut meam impleas petitionem et
 meam oracionem exaudias et in meis rogacionibus advertas et ipsas 35
 adimpleas. Et peto ut me tuo spiritu iuves et fortifices et me regibus | tuo
 spiritu et potencia in amore coniungas, et sciencias et sapiencias tua virtute
 attingam; et tuo adiutorio sic me iuves ut sciam ea que non scio, et que non
 intelligo intelligere possim, et ea que non video videre possim; et a me
 necessitatem et ea quibus minuitur intellectus et augetur oblivio removeas et
 infirmitatem, quousque ad gradum sapientum antiquorum sublimium 40
 (illorum videlicet qui suis spiritibus et voluntatibus sciencias habuere et

p. 223

intellectum) attingere possim, et spiritui meo tuam potenciam et spiritum transmittas, qui me elevet, et statum prefatum attingere faciat, et me in scienciis et sapienciis et in cunctis actibus meis dirigat, ut gratiam et potenciam habeam regibus et altis hominibus serviendi, et isto modo divicias et thesauros acquiram; et hanc mihi compleas repente petitionem. Ego enim te coniuro per dominum Deum, alti firmamenti et regni validi dominum, ut meam petitionem recolligas et omnes meas petitiones per me tibi petitas impleas cum effectu. Dum autem omnia dixeris predicta, proicias te ad terram versus ipsum humiliter et devote, predicta adhuc semel reiterando. Postea tuum caput elevabis, et unum gallum cristam magnam habentem decollabis ipsumque modis supradictis combures et eius epar comedes. Suffumigacio autem que suffumigatur componitur hoc modo. Recipe muscate ilicis, cumini, gariofilate sicce, ramorum myrti, corticum amigdarum amararum, acacie, granorum tamarisci, ramorum vitis, squinanti, omnium partes equales. Terantur et cum vino puro et delicato incorporentur, et fiant pillule et usui reserventur.

33 Cum orare volueris Lunam, Quando Lunam orare volueris et ab ea aliquid ex pertinentibus eidem petere, parabis te in forma pueri, et tecum ex aliquibus bene redolentibus habeas, et in tua manu anulum argenteum teneas, et in tuis motibus et operibus sis levis, et ornate et bene et punctualiter loquaris. Et ante te thuribulum argenteum habeas. Et in xiiii die mensis lunaris, videlicet dum Luna fuerit super terram et a fortunis bonis aspectibus aspecta, te lavabis et volvas faciem tuam versus ipsam, et dicas. Salvete Deus, Luna, que es domina benedicta, fortunata, frigida et humida, equalis et formosa. Tu es omnium aliorum planetarum caput et clavis, in tuis motibus levis, | lumen lucens habens, domina leticie et gaudii, bonorum verborum, bone fame, regni fortunati. Tu es legem amans et res mundi cogitans, in tuis cogitacionibus subtilis. Gaudia, cantilenas et iocalia diligis et amas, ambasciatorum et mandatorum domina et patefaciens secreta. Tu es libera et preciosa, tuque ceteris planetis nobis es propinquior; tu es maior omnibus, ipsis luminosa; tu boni et mali apatrix, tu planetas ad invicem colligis, tu eorum lumina defers, tua bonitate quicumque sint rectificas. Et omnia huius mundi tuo ornamento ornantur et tuo damnamento damnantur. Tu omnium rerum incepcio, tu es eorum finis. Tu super omnes planetas nobilitatem habes et honorem. Et per huiusmodi tibi peto. Et te coniuro per Celan, qui est angelus quem Deus tecum posuit ad omnes effectus tuos complendos, ut miserearis mei, et petitionem meam recipias, et per humilitatem quam versus dominum nostrum altum habes et eius regnum ut me in rebus per me tibi petitis et rogatis recipias. Et omnibus tuis nominibus te invoco; videlicet, in Arabico Camar, in Latino Luna, in Feniz Mehe, in Greco Zamahyl, in Indiano Cerim, in Romano Celez, ut recipias in hoc loco petitiones meas. Postea versus eam

proicias te ad terram predicta verba reiterando. Et dum predicta feceris, teneas suffumigacionem, que suffumigacio est heremitarum, cuius compositio ex 28 componitur rebus hoc modo. Recipe masticis, cardamomi, savine, storacis, cardelli piperati ana 3 i; enule, mirre, squinanti, dar sessahal, spice nardi, costi, incensi, croci ana 3 ii; cucurbite et eius seminum, radicum alhenne ana 3 iii; radicum lilii, Celtice, poli Indici, pinearum enucleatarum mundatarum ana 3 iii; laudani ypericon, foliorum | malorum, siccarum rosarum, ayrob ana lb. ii; passularum mundatarum lb. ii; dactilorum lb. v. Incorporentur cum vino subtilissimo quantum sufficit incorporacioni eorundem, et fiant pillule ad magnitudinem cicerum. Et cum opus fuerit, tecum unum vitulum bovinum deferas ipsumque decollabis atque eum combures in igne magno ut supra diximus, taliter ut eius fumus elevetur in aere quemadmodum de aliis sacrificiis fuimus locuti. Et si tuum sacrificium feceris ex ove, combures eam et comedes eius epar quemadmodum in aliis sacrificiis diximus supra. Et tuam petitionem adimplebis.

34 Opinio autem sapientum in oracionibus et petitionibus opportunis planetarum dicendum est quod quilibet planetarum agit in rebus sue nature consimilibus, ut fortuna in bono et infortuna in malo. Et cum planetis aliquid petere volueris, advertas ut a domino ascendentis idem planeta aspiciatur et almutaz figure sit orientalis et in 4 altitudinis in suo epicyclo elevatus necnon et orientalis; et tunc petitiones petebant. In nocte vero virtutes et effectus planetarum sunt forciores et magis influentes. Et caveas tibi ut non ab aliquo planeta petas aliquid quod non sit de sui propria natura quoniam huiusmodi damnamentum petitionis esset.

35 Sapientes autem qui oraciones et sacrificia fecerunt planetis in moschetis faciunt predicta. Et dum per 8 gradus celum movetur, faciunt sacrificium unius animalis, et similiter dum deprimitur aliis 8 gradibus aliud sacrificium faciunt. Et dicunt quod Hermes hoc iussit facere in moschetis sive in eorum ecclesiis. Qui sapientes de prefato Hermete dixerunt quod erat dominus trium floridarum rerum, videlicet rex, propheta et sapiens. Et numquam in suis moschetis sacrificia alicuius animalis duorum colorum, nigri | nec os fractum habentis nec cornu aliquod in aliquo ruptum nec oculum lesum nec aliquam maculam in corpore habentis fieri mandabant. Et dum ipsum animal decollabant, statim eius epar extrahebant. Ipsum aspiciebant; et si in eo aliquem defectum sive maculam inveniebant, tunc asserebant quod dominus eiusdem loci notabile impedimentum habebat. Deinde predictum epar minutabant et unicuique astancium dabant ut comederet ex eo.

36 Et nominabant Martem in eorum idiomate Mara smyt, quod nomen significat dominum malefactorum; et dicunt quod est malefactor propter quod est levis in effectibus malignis. Cuius forma secundum eorum opinionem est forma hominis in eius dextra ense tenentis, in sinistra vero

flammam ignis habentis, et cum ense et igne vicissim minando; qua de causa est honoratus erga eos, et faciunt sacrificia propter metum ipsius et ad prohibendum eius mala. Et sacrificia que faciunt eidem faciunt dum Sol ingreditur Arietem, quia est domus Martis, et similiter cum ingreditur Scorpionem faciunt aliud sacrificium ipsius. 5

37 Et habent unum experimentum in parvulis, quod est:^x in mense in quo Sol moratur in Scorpione accipiunt puerum, et ipsum ducunt ad domum huius operis secretam et ornatam, et ipsum in pedibus erigunt. Et apportant unum manipulum tamarisci, et ipsum in thuribulo latonis in igne accendunt. Et super puerum verba Marti pertinencia dicunt ipsumque vestibus Martis 10 induunt. Et si ignis puerum retro tetigerit, pro ipso opere iudicant ipsum nescitum, incongruum et indoctum ad predictum opus; si vero ignis ipsum tetigerit ex parte ante,^y asserunt ipsum esse huic operi congruum et aptum. Et tunc ad domum oracionum suarum ducunt ipsum, ibique eum aspiciunt si in cunctis eius membris est sanus. Et tunc ad aliam domum obscuram ducunt 15 eum, et eius oculos velant. Et sacerdos paratur ante, et ponit unam hastam tamarisci rubei super ipsum. Et eum induunt corio, et iuxta eius pedes ex dextro latere ponit thuribulum igne repletum, a sinistro vero aliud thuribulum cum aqua. Tunc venit mater pueri cum gallo in eius manibus sedetque in porta ipsius domus. Deinde sacerdos accipit in eius manibus 20 cacabum eris ignis flamma repletum. Postea sacerdos coniurat ipsum, et eum vinculo sacramenti innodat quod eius secreta non patefaciet in eternum, et eum fortiter terret ne alicui hoc revelet, | dicendo quod, si aliquid alicui revelaret de predictis, statim morietur. Et dum predicta compleverit, oculos pueri dissolvit et aperit.^z Venit eius mater cum antedicto gallo, sacerdosque 25 suis manibus accipit ipsum et supra puerum decollat ipsum. Statimque mater pannum rubeum proicit super ipsum et ex ea domo extrahit eum. Et dum puer statim ipsam egreditur domum, ponit in eius digito indice anulum figuram simie habentem.

p. 227

38 Et dicunt ipsi quod primum sacrificium pertinens Saturno est dum consistit 30 in Tauro, et eidem fiat sacrificium unius vacce, asserentes quod eius cornua ad similitudinem corone sunt sita, et est ceteris animalibus pulchrior et cunctis animalibus sacrificio apcior. Quod sacrificium faciebant dum ipsam per aliquod tempus nutriebant ex herbis a virginibus puellis in ortu Solis collectis cibando, et per alias vias revertebantur domum quam per ipsas quibus a domo 35 exiverant. Et ipsi predicta omnia pro maximis secretis in suis operibus habebant. Et aspiciabant ut vacca predicta esset totaliter integra, omni

^x p. 226, 9–10 om.^y p. 226, 13–14 om.^z p. 227, 2–3 om.

albedine quomodocumque indivisibili carente. Et super eius oculos cathena aurea ponebatur in suis cornibus circumvoluta. Et dicunt quod huiusmodi opus sapiens Hermes docuit. Cum autem ipsam decollare volebant, eam funibus aptabant, et ante ipsam suffumigacionibus Saturni suffumigabant et oraciones quas habebant more Grecorum dicebant.^a Et cum gladio acuto in quo nihil defectus vel diminucionis reperiretur eam sacerdos decollabat, et eius sanguinem in scutella recolligebat, et recipiebat eius linguam, auriculas, rostrum et oculos; et secum divisim portabant. Postea aspiciebant sanguinem repositum in scutella et spumam que supra sanguinem elevabatur, | et ex ipsa spuma intelligebant dominium et motum Saturni, quia secundum eos est primus motus quia in eo incipiuntur motus et finiuntur. Et huiusmodi sacrificium facere solebant quando mutabatur ad signum Tauri.^b

39 Et isti homines eorum facies et corpora cum vino et sale trito lavare solebant ut eorum cutes sive pelles efficerentur aride et ut eorum sanguis in eorum corporibus moveretur. Et tenebant quod eorum opera complebantur in predictis. 15

40 Et habebant domum clausam in qua nemo intrabat et in qua puteus profundus erat. Et cum Sol primum gradum Leonis ingrediebatur, venire faciebant de terra Canuiz arietem rubeum, et ipsum pannis preciosis cooperiebant. Et ad ortos et loca arboribus et floribus repleta, ibidem magna gaudia facientes, ducebant, eique vinum dabant in potu quantum bibere volebat. Et eum ducebant ad ipsam domum in nocte, et ipsum in memoratum puteum proiciebant, et cum oleo de sisamo eum ibidem lavabant. Deinde ipsum a puteo extrahebant, et ei rosas siccas, xenab, lenticulas, cicera, ayroz, mel et triticum, omnia simul mixta, dabant in cibo. In fine vero 28 dierum ab introitu Solis in Leonem numerandorum, scilicet de nocte, extra civitatem sive extra terram populatam ad nemora ducebant eum, et eius caput ibidem amputabant. Et foveam ibidem facientes, sepeliebant eum in ea. Caput vero ad ipsam domum operis deferebant, et ipsum erga suas ymagines reponebant. Et dicebant quod ex eo vocem debilem audiebant qua, ut asserebant, eorum regi duracionem suarumque gencium augmentum vel diminucionem cognoscebant. Et qui predictum opus invenit vel qui in hoc secreto nos docuit fuit Barnac Elbarameny, qui in terra Indorum diem clausit extremum; quo nomine quedam pars Indie Bayrameny suo nomine appellabatur. Sapientes quidam istarum gencium multa opera ac diversarum manerierum habent, que si omnia recitare vellemus prolongaremus librum nostrum inordinate. Idcirco hic ad nostrum propositum redeamus. 35

^a p. 227, 14-15 om.

^b p. 228, 3-4 om.

p. 229

| Capitulum octavum. De modo oracionum quibus Neptini orabant Solem et Saturnum, et quibus modis cum ipsis loquebantur et suos spiritus et effectus trahebant.

1 Neptinorum sapientes dixerunt quod potencie et opera celorum et stellarum sunt Solis simpliciter, et ideo quia vident et intelligunt quod Luna 5 iuvat eum (hoc est, quantum in suis effectibus), non quod Sol indigeat ea nec aliis planetis; et similiter alii quinque planete sequuntur Solem in suis effectibus et obediunt et humiliantur eidem,^c et secundum dispositiones Solis in predictis effectibus procedunt. Et ideo omnes effectus sunt in Sole secundum eorum opinionem primitus radicati, ceteri vero sex planete iuvant 10 eum in suis effectibus. Et similiter stelle fixe ancille sunt eidem, serviunt, obediunt et humiliantur ei, et in suis effectibus iuvant ipsum, non propter indigenciam quam habet ex eis. Et he gentes Soli hanc oracionem facere solebant. Oramus, honoramus, laudamus te, dominum altum Solem. Tu enim das vitam cunctis viventibus in mundo, et mundus universus tuo lumine 15 illustratur et tua potencia gubernatur. Tu es in alto loco situatus; magnum regnum habes plenum lumine, sensu, intellectu, potencia et honore ac bono. Omnia generabilia generantur tua potencia; per te gubernantur gubernanda; vivunt per te omnia vegetabilia; et omnia per te in suo robore permanent. Tu in tuis effectibus nobilis et honoratus existis et potens in tuo celo permanens. 20 Te salutamus, laudamus, honoramus et oramus per obedienciam et humilitatem, et omnes voluntates nostras tibi patefacimus, et omnia nobis necessaria tibi petimus et requirimus.^d | Dominus noster es tu; et te tam in die quam in nocte rogamus ut de tua virtute vitam et gubernacionem percipimus. Et tibi nostras voluntates disponimus;^e et tu ab inimicis nostris et a nobis 25 cunctis mala querentibus liberares et defendas, necnon et Luna que est ancilla et obediens tibi, et eius lux et lumen a te et virtute tua procedit. Tu das posse; tu es dominus in tuo celo electus. Tibi Luna et ceteri planete serviunt semper et obediunt, et numquam a tuo precepto recedunt. Et ideo a nobis sis semper laudatus per infinita secula seculorum. Amen. 30

p. 230

2 Sapientes vero Agriculture Caldeorum dixerunt quod hac oracione orabant Saturnum, sed aspiciebant primo ne iste dominus esset descendens in circulo nec occidentalis a Sole nec sub eius radiis nec in medio sue retrogradacionis. Sed quando inveniebant ipsum ab omnibus impedimentis liberum et mundum, infrascriptam oracionem faciebant eidem et suffumigacionem 35 coriorum veterum, seporum, sudorum, vespertilionum mortuorum, murium, ex quibus vespertiones xiiii comburuntur et xiiii mures similiter comburuntur; et accipiebant cinerem eorum, et ponebant eum in capite sue ymaginis. Et proiciebant se circa ymaginem super lapidem vel arenam

^c p. 229, 5 om.^d p. 230, 1–2 om.^e p. 230, 2–3 om.

nigram. Et ex istis operibus a sua malicia et malo erant defensi quoniam ab eo omnia mala, damna et fletus procedunt. Ipse est dominus omnium paupertatum, miserie, doloris, carceris, turpitudinis, lamentacionis; et predicta significat dum est cadens et damnatus. Sed quando est in bona dispositione et sua exaltacione, significat mundiciam, longitudinem vite, 5
 altitudinem, gaudium, honorem, divicias, hereditatem | et durabilitatem hereditatis in filiis et nepotibus. Et eius bonitas est quando est orientalis a Sole et dum est in medio celi et in suo incessu directus et levis in motu et in suo circulo elevatus et in auge.

p. 231

3 Et dixit Zeherit, qui fuit primus sapiens ex tribus sapientibus Agriculture Caldee, quod hanc oracionem fecit Saturno et petitiones quas voluit quesivit ab eo, et statim eidem dispositio sue ymaginis interfuit, ex qua in quibus voluit habuit responsum. Cuius oracionis tenor talis est. Erigimus nos in pedibus, oramus et honoramus te per obedienciam et humilitatem. Et erigimus super pedibus nostris erga dominum istum altum, vivum et 15
 durabilem,^f et in sui potencia et dominio fixum, qui est Saturnus. Et est in suo celo durabilis et in eius dominio potens et in eius effectibus, altitudinibus et magnificenciis adunatus. Circuit omnia, et potenciam in omnibus visibilibus et invisibilibus habet, et in omnibus in terra supraexistentibus potenciam habet. Et ipsius potencia cuncta in terra vivencia vivunt, ac eius durabilitate 20
 durant. Et ea suo posse et potencia inceptit, et fecit nos durare, et sua permanencia, duramento et sua durabilitate terram permanere fecit. Aquas et rivos facit sua potencia fluere quemadmodum defluunt et moventur. Vivendo vivos movere facit ut vivus. Et est frigidus sicuti sua natura. Et sui regni altitudine crescunt arbores et elevantur, et terra ponderatur secundum pondus 25
 suorum motuum; et encia si vellet faceret alterius maneriei quam sint. Sed est sapiens et rerum potencia et sensu factor; et eius sciencia patet in omnibus. Tu enim sis benedictus qui es tui celi dominus, et tuum nomen sit sanctum, mundum et honoratum. | Tibi obedimus, tuis pedibus oramus et tuo honori 30
 per tua nomina, voluntatem, nobilitatem et honorem petimus ut nostros sensus corrobore et ut sint durabiles et in nobis per vitam nobiscum, ut ad presens sunt, remaneant, et nostrorum corporum quando separantur a vita habeas pietatem ut vermes atque reptilia a nostris carnibus retrahantur. Tu es dominus pius et antiquus, et non est aliquis qui ea que damnas rectificare possit. Tu es in tuis dictis et operibus permanens, nec tuorum actuum te 35
 penitet. Tu es in tuis potenciis tardus et profundus. Tu es dominus talis quod non est qui auferat quod concedis, et quod prohibes nullus concedere potest. Tu es dominus in tuis operibus ornatus et in tuo regno unicus. Tu es aliorum planetarum dominus, et alie stelle in suis circulis moventes timent motus tui

p. 232

^f p. 231, 6 om.

vocem et tuo metu expavescent. Rogamus te et a te petimus ut a tuo furore et ira nos reddas securos, et tuos malos effectus a nobis remove digneris, et nostrorum tua puritate habeas pietatem — et per tua nomina bona et nobilia — qui tuam pietatem attingunt, ut omnes tuos malos effectus a nobis tua potencia remove possimus, et nobis tua virtute et nostrorum pietatem 5 habeas. Et per omnia nomina tua, et per tuum nomen altum et nobile, id quod magis liceris cunctis aliis nominibus — hoc nomen — oramus et petimus ut tuam erga nos pietatem infundas.

4 Predicta autem verba Abenrasia in Agricultura Caldea, quam de Caldeorum idiomate transtulit, composuit. Quam oracionem nunc sumus hic 10 recitati nisi ad patefaciendum communem concordanciam sapientum antiquorum erga opera planetarum et in cunctis temporibus suorum corporum protectionem planetarum naturis.^g Et ipsam oracionem sumus in hoc libro recitati ut huius operis nil comprehensibile sapientum deficiat antiquorum. Et hunc nostrum librum tradimus completum prout in principio 15 promisimus tractaturi. Et quia hec oracio est in nostra lege prohibita, hic recitamus eam solum^h | ad discooperienda sapientum antiquorum secreta,ⁱ quia contra hoc opus antiquitus antedatam legem faciebant. Et ideo nullus predicta a se expellere debet, ut eciam quantum in hoc opere sum locutus et de cetero sum et ero bona intencione professor. Cunctos autem hunc librum 20 videntes rogo et audientes ut nemini insensato revelent. Et si fuerit necesse ipsum alicui patefacere, hoc non fiat nisi bonis sapientibus intellectu illustratis et eorum vitam secundum ordinis iura ducentibus.^j Omnipotenti Deo supplico: hoc opus nostrum a manibus insipientum defendat, et mihi cunctorum hic dictorum parcat, cum bona intencione predicta omnia sum 25 locutus.

p. 233

Capitulum nonum. De modo attrahendi vires cuiuslibet planetarum divisim et spiritus illarum virium nominandi secundum earum partes necnon et modo dicta nomina operandi.

1 Saturni spiritus qui Redimez nuncupatur est omnia nomina sua coniuncta et 30 separata coadunans et eius partes que sub et supra et alibi sunt secundum opinionem Aristotelis in libro quem transtulit ad Alexandrum, qui Estemequis nuncupatur, in quo tractavit quo modo virtutes planetarum et eorum spiritus attrahi debent. Sed eius nomina divisa iuxta ipsius Aristotelis opinionem sunt ista. Nomen sui spiritus altitudinis Toz nuncupatur, infimi 35 sui spiritus Corez, dextri Deytyz, sinistri Deriuz, anterioris Talyz, posterioris vero Daruz; et eius motus in sua spera et eius progressus in signis et eius motus

^g p. 232, 14 om.^h p. 232, 17 om.ⁱ p. 233, 1–2 om.^j p. 233, 3–5 om.

in spiritibus — predicta omnia coniunguntur in hoc nomine: Tahaytuc. Et hec omnia nomina superius divisa in hoc primo nomine, Redimez, coadunantur; et hoc nomen est tamquam radix et genus omnium nominum predictorum.

- p. 234 2 Nomen autem spiritus Iovis coadunans est Demehuz; spiritus alti Dermez, | infimi Matiz, dextri Maz, sinistri Deriz, anterioris Tamiz, posterioris vero Foruz nuncupantur; et suorum motuum in suo celo spiritus et in suis signis divisionis est Dehydez. Sed nomen quo predicta omnia coniunguntur, quod nomen est tamquam radix et genus omnium, est nomen primum superius tactum, videlicet Demehuz. 5
- 3 Nomen vero quo adunatur spiritus Martis est Deharayuz, spiritus alti Heheydiz, infimi Heydeyuz, dextri Maharaz, sinistri Ardauz, anterioris Hondehoyuz, posterioris vero Meheyediz; et ille qui est sui motus in celo et sui processus in signis et motus sui spiritus Dehydemez nuncupatur. Sed nomen omnia predicta includens, quod est tamquam radix et genus predictorum, est nomen superius nominatum, videlicet Deharayuz. 10
- 4 Nomen autem includens spiritum Solis est Beydeluz; et nomen sui alti spiritus est Dehymez, infimi Eydulez, dextri Deheyfez, sinistri Azuhafez, anterioris Mahabeyuz, posterioris vero Hadyz; et spiritus sui motus in celo et sub signis et in suo spiritu Letahaymeriz nuncupatur. Sed nomen includens et coniungens omnia nomina supradicta (et est tamquam radix et genus predictorum) est nomen superius nominatum, scilicet Beydeluz. 15 20
- 5 Nomen enim spiritus Veneris includens est quod Deydez nuncupatur, sui spiritus alti Heyluz, infimi Cahyluz, dextri Diruez, sinistri Ableymez, anterioris Teyluz, posterioris vero Arzuz; suorum motuum in celo et progressus in signis et sui spiritus motus est Dehataryz. Sed omnibus predictis equipollens (et est tamquam genus et radix omnium predictorum) est Deydez superius nominatum. 25
- p. 235 6 | Nomen quippe spiritus Mercurii includens est Merhuyez, et sui alti spiritus Amirez, infimi vero Hytyz, dextri Cehuz, sinistri Deriz, anterioris Maylez, posterioris autem Dehedyz; et sui motus in celo et progressus signorum est Mehendiz. Et nomen omnia predicta includens (et est tamquam radix et genus predictorum) est Merhuyez superius dictum. 30
- 7 Et nomen includens spiritus Lune est Harnuz, sui alti spiritus Hediz, infimi Marayuz, dextri Meletaz, sinistri Timez, anterioris Hueyz, posterioris vero Meyneluz; et nomen in suo celo motus et progressus in signis est Dahanuz. Et quod omnia nomina superius dicta copulat et coniungit (et est tamquam radix et genus predictorum) est Harnuz superius dictum. 35
- 8 Et predicta narravit Aristoteles in libro preallegato, predictis spiritibus prefata nomina imponendo, asserendo quod predicti spiritus sunt spiritus mundi parcium, que sunt sex partes in omnibus septem planetarum climatibus. Que nomina istorum spirituum sunt quibus orantes planetas uti 40

solebant, et ipsis in oracionibus quibus planetas orabant uti consueverunt. Tu autem diligenter advertas in predictis.

9 Preterea dixit philosophus quod ab istis spiritibus omnes spiritus potencias ad hunc modum in climatibus et generacionibus attingentes descendunt. A predictis quibus oracionibus mirabiles effectus fiunt — ab ipsis divicie et paupertates emanant; ipsi namque dant, auferunt et divertunt. Et habent corpora quibus induuntur, et corporantur cum eisdem. Et in suis climatibus habent homines | quibus eorum potencie et spiritus influunt, et concedunt ipsos in suis scienciis disponendo et in rebus suarum naturarum utendo. 5

p. 236

10 Subsequenter dixit idem philosophus: cum volueris attrahere aliquem predictorum spirituum planetarum in aliquo climatum, in predictis radicibus advertas quoniam effectus cuiuslibet planetarum in proprio climate forcius operatur. 10

p. 241 11 | Operacio per Saturnum. Cum autem per Saturnum operari volueris, hoc facias. Sole in Capricorno et Luna in Sagittario commorante, facias ymaginem cuius pedes sunt ferrei, ipsamque pannis viridis, nigri et rubei coloris induas. Postea vadas ad campum, et sub arbore omni odore carente ingrediaris. Et sacrificium tuum (scilicet vaccam aut vitulum) tecum una cum suffumigacione ex cerebro gatti nigri, tartago, cicuta, mirra, ypericon composita portabis. Et dicas: Bedimez, Toz, Eduz, Hayz, Derniz, Tayuz, Huaruyz, Talhit, Naycahua, Huenadul! Venite, vos spiritus, et vos vestroque sacrificio presto! Et iterando oracionem redicas continue suffumigando. 15 20

p. 242 | Tuam petitionem petas; et complebitur. Predicta vero omnia posuit Aristoteles in suo libro.

p. 242

p. 236 12 | Operacio per Iovem. Cum vero per Iovem volueris operari, in die Iovis sis operatus, Sole in Sagittario vel Piscibus existente, Luna vero in capite Arietis (quod est ipsius Solis exaltacio) commorante. Et parabis unam domum mundam et nitidam et stolis et cortinis et optimis pannis ornatam, que domus huic operi sit apta. Et in tua manu accipe ferculum maneriei mixture sive composicionis melle, butiro, oleo nucum et zuccari compositum, ipsumque liquidum facias et humidum. Postea facias unam artocream (id est turtam) farina, butiro, lacte, zuccaro et croco delicatissime factam, et ex ipsis quanto plus poteris facias. Et in capite ipsius domus mensam magnam ponas super robusta tripodia. Et unum thuribulum ante te ponas ex metallo Iovis compositum. Et in ipsa mensa muscatum, camphoram ponas et lignum aloes et alia bene redolencia, et algalia et similia, et unam dosim masticis et artocream quam fecisti et mixturam quam fecisti, scilicet ex humida et sicca. Et in medio mense candelam magnam accensam ponas, retro vero ipsius candeles quatuor sportas discoopertas malo granato et carnibus coctis et assatis arietum, gallinarum et columbarum necnon et ferculis caulium repletas collocabis. Et in capite cuiuslibet sporte ponas urceum vino repletum et unum 25 30 35 40

p. 237

vas limpidum. Et iterum super mensam ramos myrti ponas. Et cum predicta feceris ut supra, in capite mense mastice et ligno aloes suffumigabis, et aliam suffumigacionem de mastice in | alio capite domus ponas. Et nullus sit in ipsa domo preter te solum. Et dicas: Demeuz, Armez, Ceylez, Mahaz, Erdaz, Tamyz, Feruz, Dyndez, Afrayuz, Tayhaciedez! Hec sunt nomina spirituum Iouis in omnibus sex partibus sui celi. Interpretacio istius nominis Afriduz et aliorum sequencium est: Venite et ingrediamini, vos omnes spiritus Iouis, et istos odores odorate, et hec fercula comedite, et ex eis quodcumque volueritis faciatis. Predicta enim sepcies reiterabis. Postea egrediaris domum, et quietus stabis per horam. Deinde domum ingrediaris, predictam oracionem faciendo. Et si quinquies operatus fueris, in sexta vero dum redibis ad domum et predictam oracionem feceris ut diximus, venient spiritus in figuris formosis ornatisque vestimentis induti, et te recipient in petitione quam fuisti petitus cuiuscumque maneriei extiterit, et te in scienciis et intellectu iuvabunt, et te virtute suorum spirituum obumbrabunt et cooperient. His vero hoc ordine expeditis, amicos et socios convocabis, et cibaria superius preparata ad invicem comedetis vinumque potabitis, et ipsos odores odorabitis, atque cum ipsis suffumigacionibus suffumigabitis omnes. Hanc vero oracionem planetis in quolibet anno sapientes Romanorum facere solebant, et specialiter Iovi.

13

Operacio per Martem. Cum vero per Martem volueris operari, hoc facias die Martis, Sole existente in Ariete, qui est ipsius Martis domus, et Luna in Cahadabula, mansione Lune que est exaltacio Martis. Et tunc fit finis hyemis, in qua arbores cum fructibus reperiuntur. Et tecum ducas vacce vel pecudis sacrificium, et thuribulum carbonibus repletum, et suffumigacionem mirre, senab et sarcocolle confectam, et sportam ferculorum repletam (videlicet ex ferculis melioribus que facere poteris), et urceum vino repletum. Et predicta omnia tecum deferens venias in campum et super unam arborem ascendas, | et dimitte sacrificium de tuis manibus, et ignem accendas in quo suffumigacionem ponas. Et dicas hec verba: Dahaydanuz, Hahaydiz, Haydayuz, Mihyraz, Ardahuz, Heydaheydez, Mehenediz, Dehydemez. Et hec est oracio Martis. Et cum hec dixeris, dicas: Hoc sacrificium est vobis, spiritus Martis. Recipiatis ipsum et de ipso comedatis, et faciatis quod placet. Postea idem sacrificium ad aliquem locum extra ipsam arborem apportabis, et cum suffumigacione predicta te suffumigabis, tuumque sacrificium decollabis, et ipsum excoriabis, et eius epar assabis. Et fercula que tecum apportasti accipias, omniaque supra corium extendas; et sacrificium super eodem apponas, et dicas oracionem. Deinde sis taliter allocutus: O spiritus Martis, istud sacrificium vestrum est. Venite, et hanc suffumigacionem odorate, et ex isto sacrificio et ferculis ad vestrum libitum faciatis. Et tunc unus spiritus rubeus, flamme ignis similis, descendet, et per ipsa cibaria transeundo comburet aliquantulum ex eis. Et cum eum videris, quod volueris

p. 238

petas; et in omnibus tuis operibus ipse te iuvabit. Et cum ipsa flamma quietabitur, ad predicta fercula procedas, et ex eis quantum poteris comedas; similiter de vino bibas pro posse, et petas quas volueris petitiones ipsi Marti pertinentes. Et scias quod Mars est planeta diversus et in sui natura fortis, et non in omni tempore recipit vel exaudit. Ideo dum opera Martis fueris operatus, etsi ad prefatam coniunctionem non venerit, non diffides. Et cum predicta feceris diligenter, ad domum propriam revertaris.

14 Operacio per Solem. Cum enim per Solem operari volueris, hoc facias in die dominica, Sole in Leone existente et Luna in 15 vel 19 gradu Arietis commorante. Et preparabis domum aptam, que sit munda et nitida, et ex 10 preciosioribus pannis quos habere poteris ornabis eam. Et ponas in ipsa septem ymagine aureas; quod si eas ex auro habere non poteris, habeas saltem ex ligno. Si vero fuerint auree, super ipsas ponas scolarilia lapidum iargonzarum rubearum et margaritarum; si vero ex ligno ipse ymagine existerint, ipsas vestimentis sericis rubeis induas, et super ipsas scolarilia auri 15 et iargonzarum rubearum ponas. Et ipsas ymagine in medio domus situabis, et ante quamlibet earum ymaginum mensam parabis. Et in qualibet mensarum artocreas factas ex flore farine et ex compositionibus siccis et humidis pones, et in medio cuiuslibet earum urceum vini, et circa ipsam cassam speciebus et odoriferis rebus plenam quemadmodum sunt muscus, 20 camphora et ambra; et in ipsa domo myrtum ponas. Deinde candelam ceream magnam accendas, et te ponas sedendo super aliquid altum versus ymagine, et dicas: Tebdeluz, Dihymez, Andulez, Dehycayz Aginafez, Mahagnuz, Ahadyz, Tuymeryz. Cum autem predicta dixeris, petas petitionem quam proposuisti petere. Hoc facto, convoca aliquos tuos socios et amicos, et cum 25 eis predicta cibaria comedas, et vinum bibatis. Postea vero ipsam egrediamini domum, quia spiritus Solis tibi quod petivisti concedent et tuam exaudient petitionem.

15 Operacio per Venerem. Cum per Venerem operari volueris, hoc facias in die Veneris, Sole in capite Piscium existente et Luna in Cancro commorante. 30 Tunc mundifica te et balneum ingrediaris; et cum mundus et balneatus fueris, venias et super ficum vel palmam ascendas; et ducas tecum arietem. Et dicas: Hueydez, Helyuz, Hemyluz, Deneriz, Temeyz, Cemluz, Arhuz, Meytaryz. Et quando predicta dixeris, petas quod volueris.^k Caveas autem ne alicui planetarum petas nisi ea que sue nature sunt attributa. 35

16 Operacio per Mercurium. Cum per Mercurium volueris operari, hoc facias in die Mercurii, Sole in Capricorno existente, quia tunc annus Caldeorum

^k p. 239, 11 om.

- p. 240 incipit. Et super cathedram auream sedeas in domo vacua, | et cum ligno aloes, incenso, mirra, cicuta et enula te suffumigabis. Et mensam auream ante te ponas, et in circuitu 7 hircos situabis, quos cum baculo ligneo disciplinabis taliter ut voces emittant. Et dum fumus suffumigacionis elevabitur, dicas: Barhurez, Emirez, Haytiz, Cociz, Deriz, Heniz, Deheriz, Zahudaz. Et dum 5 predicta dixeris, prefatos hircos decollabis, et eos excoriabis ipsosque in pecias in circuitu mense mutilabis, continue suffumigacionem suffumigando. Dum autem predicta feceris, vultus tuus totus sit preter oculos penitus coopertus, tamen continue suffumigando. Postea ipsam domum egrediaris, et tecum cunctas carnes huiusmodi superius sic incisas deferas, quas in cacabo cum 10 aceto decoquas; et accipias panem ex flore farine factum. Et dum oportet, predicta omnia ponas in sporta, et bona salvacione reservabis. Tuamque petitionem ex petitionibus Mercurio pertinentibus petas.
- 17 Operacio per Lunam. Cum per Lunam operari volueris, hoc facias Sole in Cancro existente et Luna in Ariete, qui est ipsius Solis exaltacio, commorante; 15 et hoc opus facias in nocte Lune (videlicet dominico die, die finito). Cum Sol occidit, vadas ad campum. Et postquam te ablueris et bene mundificatus fueris, arietem et suffumigacionem incenso, cicuta, enula, mirra et ligno aloes compositam tecum deferas; necnon et aliqui amicorum tuorum et sociorum veniant tecum, et quilibet eorum arietem et suffumigacionem predictam 20 ducat; et cibaria similiter in sportis apportent. Quo facto, ignem magnum lignis accendant; et sportas ferculorum in circuitu focularii situabis. Et surgat cui peticio interest, et sedeat super aliquem fontem aquarum; et ante ipsum ficus, et circa eum aries quem duxit. Et ponat suffumigacionem quam portavit in igne. Et dicat: Hedyuz, Denediz, Mubrynayz, Miltaz, Tymez, Rabyz, 25 Celuz, | Deheniz, Merniz. Et cum dixerit predicta, decollabis arietem. Et quilibet sociorum arietem quem duxit dimittat, quia omnes venient ad te, omnesque iugulabis predicta verba in decollacione singulorum dicendo et suffumigacione suffumigando. Quibus sic se habentibus, ibidem dimittas et ad locum ignis accensi redeas.¹ Deinde tu et cuncti socii tui ad arietem 30 interfectorum locum veniatis, ipsosque excoriatis, et eorum pelles, capita, pedes, et omnia interiora in loco mundo, in quo aliquid animalium comedere non possit ex predictis aliquid, sepeliatis. Arietes assetis; et dum assati bene fuerint, eos in sportis ferculorum in circuitu focularii reponatis. Et cum prope auroram fuerit, sub ipsa ficu pannos diversorum colorum ponatis; et dum 35 predicta feceritis, suffumigabitis suffumigacione predicta. Et oracionem spiritus ter dicatis, et petitiones vestras petatis; omnia vero adimplebuntur.
- p. 241

¹ p. 241, 3-4 om.

p. 242

|Capitulum decimum. De demonstracione confectionum spirituum planetarum et retrahendi damnamenta operum et effectuum, miraculorum nigromancie et cibariorum, suffumigationum, unguentorum, odorum quibus uti debet operator spirituum planetarum; et effectus planetarum proprios et opera que nisi visu operantur.

5

1 Aristoteles enim in preallegato libro De estemequis, quem Alexandro regi composuit, recitavit confectiones quatuor lapidum, qui in spiritibus potencias et effectus mirabiles habent. Quorum primum nominavit Rayetanz. Qui vero hunc lapidem in annulo castronatum secum portaverit, ab homine vel animali quocumque existat spiritum habentibus humiliter obedietur; et si cum hoc 10 lapide aliquam cartam sigillaverit et ipsam regi vel alteri cuicumque transmiserit homini, cum ab eis vel ab aliquo eorum videbitur, statim tremescent et eidem obedient, et per ipsum indesinenter implebuntur petita. Idem facient homines perversi si eodem modo ut supra transmittetur. Hic vero lapis est rubeus in colore, cuius compositio talis est. Recipe rubinorum 3 15 ii; terantur et involvantur cum media dragma adamantis plumbo contriti et almagnicie ana 3 i, sulfuris 3 β, auri 3 ii. Omnia vero predicta incorporentur in crusibulo et ponantur ad ignem mansuetum, paulatim crescendo quousque predicta fuerint fusa quoniam rubinus virtute adamantis, et adamas virtute almagnicie, et almagnicies virtute sulfuris funduntur; et aurum eciam funditur 20 cum eisdem. Et dum incorporata fuerint bene, crusibulum ab igne removeas et permittas infrigidari. Inveniesque unum corpus totum mixtum colore turbido; hunc vero retrahas. Et iterum recipe cerebrum leonis, sepum leopardi, sanguinem lupi — omnium partes equales. Sepum vero liquefacias, et ipsum cum cerebro misceas; deinde proice sanguinem super eum, et 25 disponetur in suo colore pardus. Et caveas ne ipsum manibus tangas, nec tuis pannis propinquas, et | ab eius odore te penitus avertas, quia hoc est venenum mortiferum in omnibus suis qualitatibus a forma specifica secundum opinionem Cetratis in somnio.^m Dum autem quietatur, removeas eum. Et iterum recipe azerne, croci, sulfuris crociⁿ et rubei ana 3 x. Pulverizentur et 30 mundentur, et desuper venenum predictum proiciantur. Et statim frangetur ipsius nocumentum, et totum deliquebitur. Et cum totum fuerit liquefactum et involutum, in urceo sive in vase parvo ponatur, quod cum terra aurifabrorum obturetur; ignique apponatur mansueto. Cum autem totum liquefactum fuerit ut cera, elevetur ab igne et permittatur infrigidari. Deinde 35 corpus liquefacias primum, cum quo spiritus paulatim componatur quousque totum incorporetur cum eo et secum uniatur. Quo facto, extrahas ab igne et infrigidari permittas. Et ex ipso ad tornum lapillos facias rotundos ad

p. 243

^m p. 243, 1–2 om.ⁿ p. 243, 3 om.

magnitudinem optatam, quia Aristoteles Alexandro sic fuit locutus: O Alexander, scias quod hoc est corpus mirabilia omnia vincens.

2 Secundus vero lapis Helemetiz nuncupatur. Hic enim lapis contra pluviam, grandinem et nivem fieri iubetur; cum enim aliquid istorum supervenerit, hunc lapidem manu tua dextra versus celum eleva, et securus eris a predictis. 5 Hic vero lapis pardus est in colore; et eius compositio talis est. Recipe ellebori 3 iiiii, et ipsum cum alcondiz albo liquefacias ad ignem. Et cum eo sic liquefacto pone argenti 3 iiiii et plumbi 3 iiiii. Cum autem omnia insimul liquefacta fuerint, eleva ab igne et cum spirituum operibus ipsum operare. Postea accipe ossa manuum et pedum porci, que a carne et nervis sint bene 10 mundata, eaque in aqua cum sale decoque bene; et cum cocta sufficienter fuerint, eleva ab igne et siccentur ab aqua. Deinde pulverizentur et <liquefiant> cum mandragora et calce ana in vase terreo cum terra obturato aurifabrorum competenter et bene disposito — videlicet, quod in ipso vase ponatur pars una calcis et mandragore primitus, deinde super illam aliam partem pulveris 15 ossium successive usque ad capacitatem vasis. Et predicta ad ignem stercorem per noctem unam liquefiant. Postea predictum vas removeatur ab igne, et infrigidari permittas. Et predicta pulverizentur, et desuper modicum azernec rubeum | et clarum proiciatur. Deinde iterum terantur cum humano sanguine 20 ex vena sparso, et per diem integrum terantur; et usui reservabis. Quibus expletis, primum corpus liquefiat, supra quod proiciatur hoc corpus proxime tactum paulative quousque ad invicem debite incorporentur. Quo facto, ab igne removeas, et eum infrigidari permittas, quod in suo colore pardum invenies. Qui lapis secundum optatam magnitudinem in forma sperica laboretur ad tornum. Subsequenter in ipso opere cum verbis et operibus que 25 antea diximus in operibus nature complete laborabis. Dum videris pluviam, nivem, grandinem et tonitruum in aliquo loco, et ea a te et a loco in quo fueris volueris removeere, ea verba que antea diximus dicas, et ipsum lapidem in tua dextra manu tenens versus celum erigas; et predicta omnia quiescent. Et hic lapis est ex potentiis et spiritibus spiritualibus compositus. 30

p. 244

3 Tercius vero lapis nominatur Astamatis. Et dicit Aristoteles quod hic lapis est ex mirabilibus mundi, videlicet quod qui eum in lite vel in prelio secum defert a nocumentis, inimicis suisque armis offendibilibus existit securus — ipse videlicet et eius socii.° Cuius lapidis compositio talis est. Recipe ferrum cum sulfure liquefactum — 3 x — ipsumque fundas ad ignem, et in ipso 35 sulfure album lapidem almagnicie et attincar ponas, omnia bene pulverizata quousque incorporentur in unum. Et apparebit primitus croceum, postea album quemadmodum argentum, et eciam pulchrius, et ipsius corpus erit blandum. Post hoc recipe pinguedinis porci, eiusdem cerebri ana. Liquefiant

° p. 244, 10–11 om.

insimul, et cum sanguine corvi nigri misceantur; et in frigidari permittas, et ad modum coaguli coagulabitur. Et deinde recipe lapidis almagnicie 3 iiiii, adamantis combusti 3 β, azernec rubei et clari 3 ii, sulfuris crocei 3 iiiii; terantur omnia insimul in unum et pulverizentur, quorum pulvis supra corpus predictum superius coagulatum proiciatur. Et omnia in vase terreo eidem 5
capacitati congruo apponantur, et cum terra aurifabrorum eius os optime claudatur. Sic aptum ponatur ad ignem, et liquefiat totum ut cera. Postea removeatur ab igne, et in frigidari permittas. Coagulabitur enim et ad instar lapidis efficietur; ipsumque reserva. Deinde recipe ferri modo predicto laborati 3 x, auri, argenti, |eris ana 3 i. Ponantur ad ignem et fundantur 10
quousque optime misceantur. Hoc facto, proicias aliud corpus quod statim fecisti super eum paulatim quousque incorporentur in ipso; et purificetur ad ignem. Succiditates vero corporum depurabuntur, et hi copulabuntur ad invicem et lubrici valde efficientur. Cum autem ista taliter esse dinosceris, removeantur ab igne et in frigidari permittantur. Et ea corpora invenies in 15
unum unita et aliquantulum blanda. Ex quo lapillos rotundos ad magnitudinem optatam torno laborabis, in quibus per tres dies cum verbis que antea diximus laborabis. Hunc vero lapidem reservabis ipsumque tecum portabis in bello, et ab omnibus armis inimicorum ferreis tutus efficieris — tu et omnes tecum existentes quousque predictum lapidem tecum habueris. 20

4 Quartus autem lapis Handemotuz appellatur. Dixit enim Aristoteles quod hic lapis ad amorem mulierum tollendum existit, compositus videlicet militibus et hominibus armigeris eo quod, quando in bellis se debent misceri, si cum mulieribus se commiserint, eorum corpora magis debilia efficiuntur, et per consequens facilius devincuntur. Hic vero lapis est colore albus. Cuius 25
compositio talis est. Recipe plumbi 3 x, eris, ferri cum sulfure albo liquefacti ana 3 i, argenti 3 β. Liquefiant es, ferrum et argentum simul in unum. Postea super ipsa plumbum proiciatur. Et dum omnia simul fuerint incorporata, recipe lapidis almagnicie, adamantis, sulfuris crocei ana 3 β, azernec rubei 3 ii. Pulverizentur omnia, et super corpora fusa pulverem proice quousque omnia 30
insimul imbibantur. Deinde ipsum ab igne eleva, et reserva. Postmodum facias spiritum isto modo. Recipe sepi de algazel, medulle sive cerebri equi ana. Sepum liquefacias, et eum misceas cum cerebro vel cum medulla. Desuper ea sanguinem passerum quousque coaguletur proice. | Postea recipe de ossibus porcinis 3 i, et ea optime cum aliquantulo attincar et almagnicie 3 β, 35
sulfuris crocei 3 i, azernec rubei 3 i β pulveriza, et omnia insimul mole, et super dictam medullam et sepum iam dictum proice. Et pone super ignem quousque totum insimul liquefiat. Deinde ab igne eleva, et ipsum in frigidari permittas. Quo in frigidato, accipe corpora que prius fecisti, et super ignem liquefacias ipsa. Et super ea medicinam dictam paulatim proice usque quo 40
totam eam bibant; et omnia fiant labencia. Deinde ipsum ab igne eleva, et

p. 245

p. 246

permittas infrigidari; fiatque lapis, quem super tornum spericum facias et equalem. Postea cum verbis que antea diximus per triduum labora. Deinde facias duas ymagines eris, scilicet in forma viri unam et aliam mulieris; in ymagine viri lapidem ponas. Et iste ymagines cum spatulis ad invicem ponantur. Et accipe acum ferream, et dicas super eam ter verba que antea diximus. Hoc expleto, affigas ipsam in pectore ymaginis mulieris quousque ipsa ymago tota perforetur versus spatulas; et in ymagine viri taliter imprimatur ut ipse ymagines ad invicem firmentur. Et ipsas ymagines sic aptatas in archam ferream ponas bene clausam, et super ipsam per diem et noctem dicas verba que diximus supra. Ipsamque tecum tenebis, quia tu et omnes tui socii et milites a libidine mulierum erunt penitus remoti.

5 Predicta autem omnia narrat Aristoteles in preallegato libro Astemequis. Quod commixtiones predictorum lapidum sunt venena mortifera, qui predicta erit facturur diligenter ab eorum tactu et odore avertat. Huius autem veneni remedium per quod predicta possunt absque metu fieri tale est. Recipe ligni aloes, granorum myrti, granorum mandragore, granorum alben ana 3 ii, muscati 3 β, agni casti, passularum mundatarum, sandali albi ana 3 i. Misceantur omnia, et optime pulverizentur et cum succo myrti incorporentur; et fiant pillule, quas siccare permittas. Quicumque vero predictos lapides componere voluerit qui sunt venena mortifera, accipiat ex istis pillulis, et ex eis in suis naribus, auribus et ore apponat; et totum eius vultum panno cooperiat dum predicta pulverizantur et operantur. Preterea indigent alio remedio ad conservacionem manuum, quod tale est. Recipe granorum lauri et granorum nucleorum basilice ana, balsami, sanguinis leporis ana partes iiii. Terenda terantur, et incorporentur cum balsamo et sanguine leporis.^P Hanc vero medicinam semper in omnibus operibus predictorum tecum habeas, et manus operantis in predictis laves ex ea; et operabitur secure et absque periculo.

6 Et idem Aristoteles in predicto libro ait quod spiritus operantibus predicta offendunt aliquando eorum naturas damnando. Et cum ab hac infirmitate eos volueris liberare ut sua natura ad debitam qualitatem reducat, eis infrascriptam medicinam dabis in potu. Recipe sanguinis humani 3 β, et ipsum incorpora cum oleo amigdalorum dulcium 3 iiii, medulle sive cerebri leporis 3 ii; et cum urine asini 3 i misceantur. Et predicta insimul uniantur; et per singulos dies ieiuno stomacho usque ad dies 9 pacienci dabis in potu. Hac vero medicina curabuntur, et eorum nature rectificabuntur, et spiritus septem planetarum mali separabuntur ab eis, cuiuscumque maneriei existant, | eorum complexione naturali in suo robore permanente.

^P p. 247, 9 om.

7 Et iterum dixit Aristoteles in libro Malatiz nominato. Quando de Caynez, sapiente Indie et mirabilis huius artis domino, perquisivit Alexander,⁹ hunc librum Malatiz composuit ex ipsius Caynez sciencia, in quo recitavit mirabilia per ipsum Caynez, quem hominem spiritualem reputabant, facta, qui vixit 840 annis. Et fuit tempore Aydeneruz regis, qui potens et interfector erat. Hic vero sapiens fecit ex maiori mundo et minori compositis mirabilia magna; et eius verba sunt composita ex spiritibus qui sunt in mundo composito. Et attraxit voluntatem regis predicti et aliorum regum quos volebat. Preterea faciebat mirabilia et oraciones diversas, que ad presens narrare decrevi. 5

8 Ad amorem mulierum acquirendum. Hanc confectionem nominabat Deytuz, cuius compositio talis est. Recipe medulle algazel, sepi pecoris ana 3 β. Liquefiant ambo insimul, quibus camphore, cerebri leporis ana 3 β adiungantur. Et predicta omnia in vase ferreo ponantur ad ignem usque ad liquefactionem predictorum; quibus postea addas camphoram pulverizatam. Et dum omnia erunt insimul mixta, auferantur ab igne. Deinde facias ymaginem ex cera nova compositam, que numquam fuit usui tradita, et habeas in tui voluntate illam mulierem quam cupis. Et in ore ipsius ymaginis facias foramen usque ad ventrem ymaginis penetrans, per quod medicina superius liquefacta in ipsius ymaginis ventrem proiciatur, in qua infusione dicas: Dahyeliz, Hanimidiz, Naffayz, Dabraylez. Deinde ponatur in eius ore zuccari albi 3 ii. Et accipe acum argenteam subtilem, et affigas ipsam in pectore ymaginis quousque a spatulis egrediatur. Et cum acum posueris isto modo, dicas: Hedurez, Tameruz, Hetaytoz, Femurez. Hoc facto, involvas ymaginem in panno albo, et desuper ipsum alium pannum sericum et colore album, ipsumque serico filo aptabis; et ipsum bene sub pectore stringe, et duo capita fili ad invicem iungantur, que septem nodis innodabis. Et super unumquemque nodum dicas hec verba: Hayranuz, Hedefiuz, Faytamurez, Arminez. Postea ponas ymaginem in ollam terream parvam, quam cum terra aurifabrorum obturabis. Et facias foramen unum in domo in qua habitat ille a quo vel pro quo hoc opus construitur — videlicet in quacumque domo vel loco libuerit. Ibiq; enim ymaginem sepelias, capite superius, et ipsam terra cooperias. Postea recipe incensi, galbani ana 3 ii, et proiciantur in igne. Et dum fumus elevatur, dicas: Beheymerez, Aumauliz, Menemeyduz, Caynaurez. Moveo spiritum talis mulieris N. et eius voluntatem erga talem virum per virtutem istorum spirituum predictorum et per virtutem et potenciam spirituum Beheydras, Metlurez, Auleyuz, Nanitaynuz. Et dum predicta feceris, redeas domum. Scias enim quod huiusmodi mulieris pro qua predictum opus fuerit factum omnes spiritus et voluntates versus illum 35

p. 249

⁹ p. 248, 3 om.

hominem causa cuius factum fuit hoc opus movebuntur, nec quietare poterit nec dormire nec aliquid facere usque quo homini pro quo tale opus effundetur erit obediens; et hoc virtute spirituum ymaginis predictae. Et ipsa mulier ad domum ymaginis sepulte virtute predictorum deducetur.

p. 250 9 Alia confectio ad idem que datur ad comedendum. Recipe coaguli | leporis, 5
 cerebri lupi ana 3 ii, sepi pecudis liquefacti pondus granorum trium, ambre,
 muscati ana pondus granorum duorum, camphore pondus trium granorum,
 sanguinis illius hominis agentis (scilicet pro quo agitur) 3 ii, cuius sanguinem
 in vase ferreo ad ignem ponas quousque calefiet. Et dum fuerit calefactus,
 super eum proicias alias medicinas; omnes misceantur. Postea removeantur ab 10
 igne, et misceantur cum vino vel melle vel cum ferculis carniū vel avium vel
 quocumque ferculo volueris. Dum autem predicta feceris, habeas voluntatem
 firmam in muliere pro qua predicta fuerint facta. Postea recipe modicum
 incensi, tantumdem galbani, et in ignem proice. Et dum fumus elevatur,
 dicas: Ye Deyluz, Menydez, Catrudiz, Mebduliz, Huenehenilez. Moveo 15
 spiritus et voluntatem talis mulieris N. istorum spirituum et huius compositi
 virtute, et eius spiritus et voluntatem moveo motu inquietudinis tam in
 vigilando, dormiendo quam eundo, stando et sedendo. Nec ullam
 quietudinem habeat quousque obediat istis spiritibus quos nominabimus:
 Hueheyulyez, Heyediz, Cayimuz, Hendeliz. Et cum predicta feceris hoc 20
 modo, cui volueris totum dabis in cibo ut nihil remaneat ex eo. Dum autem
 predicta medicina erit in stomacho comedentis reposita, non poterit quiescere
 — imo forti motu movebitur — et | veniet obediens in locum quem volueris.
 Et si forte propter difficultatem contigerit ut eidem in cibo vel potu nullatenus 25
 dare possis, recipe confectionem superius graduatam, et loco sanguinis
 superius dicti ponas sanguinem illius contra quam eris operatus. Et
 misceantur in unum omnia valde bene. Et similiter misceas in potu vel cibo, et
 ponas in yrna tue manus. Et accipe incensi et galbani ana 3 ii, et suffumiga cum
 eo. Et dum fumus elevatur, dicas: Adyeruz, Metayruz, Beryudez, Fardaruz.
 Moveo spiritus et voluntatem talis erga talem, eamque omnibus suis spiritibus 30
 et voluntatibus et corde moveo ut nec quietari nec sedari possit vigilando,
 dormiendo, loquendo, sedendo nec erigendo quousque sit obediens tali et
 suam plenarie impleat voluntatem. Et attraho sui cordis spiritus et ipsos erga
 talem hominem moveo per istorum spirituum virtutem: Vemedeyz,
 Audurez, Meyurneyz, Sandaruz. Postea des ad comedendum predicta illi pro 35
 quo ista taliter sunt operata. Et cum predicta comederit, et in eius stomacho
 fuerint descensa, iubeas ut in eius manu incensi, galbani ana 3 ii accipiat et in
 ignem ipsas proiciat; et cum eisdem suffumigetur. Et dum fumus elevatur,
 hec nomina dicat: Hamurez, Heydurehiz, Heldemiz, Hermeniz. Et cum
 predicta dixerit, dicat: istis attrahuntur voluntates illius pro qua fuisti 40
 operatus. Cum magno amore et obediencia veniet ad te ut tuam voluntatem et

p. 252

mandata valeat adimplere. Et iterum idem sapiens dixit quod si sanguinem illius habere non poteris, recipe sanguinis lupi et pecudis ana 3 ii, | et super ignem in vase ferreo misceantur quemadmodum diximus supra. Et proicias super eos medulle leporis grana ii, medulle lupi grana iii, sepi pecudis grana 5 iiiii, omnia liquefacta et insimul mixta. Adde muscati, camphore, coaguli leporis ana grana ii; et omnia liquefacta misceantur optime et ab igne auferantur. Et ipsum mixtum in potu dabis vel cibo. Et postea suffumigabis cum incenso et galbano. Et dum fumus elevatur, hec verba dicas: Animurez, Maphueluz, Feniz, Fadrulez. Moveo cor, spiritus et voluntates talis erga talem, et eius spiritus moveo, vetando eius dormicionem ut non possit habere 10 requiem aliquam in vigilando, dormiendo, stando, eundo vel erigendo. Et moveo eius spiritus et voluntatem et erga predictum eos adduco in virtute spirituum infrascriptorum: Hueytayroz, Beryenuz, Aunuhiz, Andulez. Cum autem predicta huiusmodi dixeris et feceris, cui volueris dabis in cibo. Et quando in eius stomacho residet, accipe incensi, galbani ana 3 ii, pilorum 15 caude lupi, cum quibus hominem qui predicta assumpsit in cibo suffumigabis, ipsumque infrascripta nomina dicenda prout sunt docebis: Heyudez, Maherimeyz, Taydurez, Umeyruz. Cum vero predicta feceris, scias quod spiritus mulieris pro qua sic operatus fuisti et eius natura erga ipsum hominem magno amore movebuntur et appetitu eiusdem; et non poterit in aliquo actu 20 quiescere donec ad ipsum hominem venerit humiliter inclinata.

10

p. 253

Alia confectio, id est suffumigacio ad amorem. Recipe vulve lupe et virge leporis ana 3 ii, oculorum muscipuli albi 3 i, sepi canis albi, incensi, galbani ana | 3 ii, sepi pecudis ad pondus omnium predictorum in vase ferreo liquefacti; 25 supra proiciantur alia supradicta. Et dum omnia fuerint insimul incorporata, recipe camphore 3 β, sandali albi, ligni aloes ana 3 i, ambre 3 β, muscati quartam partem 3. Pulverizentur, et supra predictam confectionem proiciantur, et ad invicem optime incorporentur. Quo facto, in septem partes equales dividantur. Et accipe 7 thuribula accensis carbonibus repleta, que ante te in una linea recto ordine situabis, et in unoquoque ipsorum suam septimam 30 partem predictae confectionis superius divide ponas. Et dum fumus predictorum thuribulorum elevatur, dicas: Ahayuaraz, Yetaydez, Ahariz, Aharyulez. Moveo cor, spiritus et naturam talis mulieris erga talem virum, et moveo spiritus sui cordis cum amore et appetitu ad ipsum talem, dormicionem, requiem quamcumque prohibendo eidem, et quod non habeat 35 requiem in dormiendo, vigilando nec in sedendo nec in quocumque alio actu quousque veniat obediens eidem ad faciendum bene placita et mandata. Et ego attraho et tiro suos spiritus erga ipsum per virtutem istorum spirituum spiritualium: Alhueriz, Heyemiz, Huetudiz, Taueduz. Et cum predicta feceris, tuam domum redeas. Ipsa vero mulier veniet eidem, et eius bene 40 placitis obedit et mandatis.

- 11 Item alia ad idem ad odorandum. Recipe coaguli leporis grana ii et unum
 epar hirci, supra quod proicias incensum pulverizatum. Et ad ignem ponas,
 ac assetur quousque eius aqua exeat tota ab eo. Postea accipias ipsum
 tenacibus ferreis, et cum cultello in pluribus locis abscindatur, et in olla
 p. 254 comprimatur quousque tota aqua exeat ab eodem, quam aquam | in vase 5
 vitreo reservabis. Et cum operari volueris in predictis, recipe aque predictae
 grana ii, muscati grana iii, ambre grana iiiii. Et predicta omnia ad ignem
 carbonum in vase ferreo ponas quousque liquefiant et insimul incorporentur;
 postea auferantur ab igne et in vase vitreo reponantur. Et cum volueris
 operari ex eo, accipe olei ambre fini et purissimi 3 i, quod in vase ferreo ad 10
 ignem ponas; et super ipsum confectionem vasis vitrei pondere grani unius
 ponas, quod liquefacias ut insimul misceantur et incorporentur in unum.
 Quo facto, accipe incensi et galbani ana 3 ii et cum eisdem suffumigabis
 eundem. Et dum fumus elevatur, dicas: Yetayroz, Maharahetym, Faytoliz,
 Andararuz. Moveo cor talis mulieris, eius spiritus et suas voluntates erga 15
 talem hominem, et moveo spiritus ipsius cordis versus predictum cum
 amore et appetitu, dormicionem, requiem et tranquillitatem eidem
 prohibendo, et quod non habeat aliquam requiem in dormiendo, vigilando,
 levando vel sedendo. Attraho enim et tiro suos spiritus et voluntates erga
 ipsum talem virtute istorum spirituum spiritualium: Hueyquitaroz, Hedilez, 20
 Menhueriz, Meyefurez. Et cum predicta dixeris, accipe ex oleo predicto, et
 cum ipso ungas (si poteris) illam pro qua predicta fuerint operata. Quod si
 non poteris, reponas ipsum in aliquibus ex rebus que ad redolendum
 congrue reperiuntur, et ipsam pro qua fuerit factum facias redolere. Et
 statim cum ex ipso inuncta extiterit vel redoleverit, eius spiritus et voluntates 25
 motu forti movebuntur magno amore et desiderio erga eum pro quo fuerunt
 predicta operata, et ipsa non poterit habere requiem tam dormiendo quam
 vigilando aut requiescendo in quocumque actu quousque veniat obediens et
 mansueta. Et si forte contingeret quod eidem dare non posses in odore,
 facias ymaginem cere in sui similitudine formatam, quam eidem transmittas 30
 ut ipsius manibus teneat. Et suffumigabis eam cum incenso et galbano per
 tres dies continuos, scilicet in ortu Solis, verba superius narrata dicendo et
 cum suffumigacione suffumigando; et ungas te cum oleo supradicto. Et cum
 predicta feceris hoc modo, eius spiritus et voluntates movebuntur erga
 ipsum cum amore. 35
- 12 Si autem alio modo volueris operari predicta, accipe ramum myrti vel
 alterius cuiuscumque arboris bene redolentis vel malum, et ungas ipsum
 p. 255 cum predicta medicina composita ad pondus | duorum granorum. Et postea
 cum incenso et galbano suffumigabis ipsum. Et dum suffumigatus fuerit,
 hec verba dicas: Neforuz, Hemiruliz, Armulez, Feymeriz. Ego moveo cor 40
 talis mulieris et eius spiritus et voluntates erga talem hominem, et moveo

eius spiritus et naturam versus eum cum amore et appetitu. Et aufero ab ea dormicionem, vigilacionem et requiem in dormiendo, vigilando, erigendo et sedendo. Attraho enim et adduco eam cum virtute istorum spirituum spiritualium: Venehulez, Mantayriz, Feymeluz, Berhunez. Deinde ipsum cui libuerit (videlicet pro qua fuerit factum) facias odorare. Cum autem ipsam odoraverit, statim movebuntur eius spiritus et voluntates forti motu et magno amore et appetitu ita quod non poterit quietari nec quiescere aliquo modo quousque obediens venerit ad locum querentis ad omnes eius voluntates adimplendas. Quod si non eidem dare poteris in odore, facias ymaginem ceream quam superius diximus. Et agens (videlicet ille qui hoc opus fieri iussit) in eius manibus teneat ipsam, et accipiat incensi et galbani ana 3 ii, quas propriis manibus proiciat in ignem. Ipsumque doceas ut hec verba dicat: Heydinez, Beyduriz, Affihuz, Deriyenuz. Et postea facias odorare ipsum hec ad cuius instanciam factum est opus. Et statim spiritus et voluntates illius pro qua predictum opus extitit conditum et eius cor movebuntur forti motu cum magno amore et appetitu, et non poterit quiescere modo aliquo quietudinis vel tranquillitatis quousque ipsa obediens veniat ad libitum querentis preparata ut eius plenariam voluntatem valeat adimplere.

13 Has vero quatuor ymagines compositas quas diximus Decaytus nominavit; hec sunt que recitavit Caynez sapiens pro coniunctionibus virorum et mulierum. 20

p. 256 14 | Ad amorem regis acquirendum. Cum volueris amorem regis et eius benevolenciam erga populum attrahere, recipe ceram novam que in opere aliquo numquam fuit posita, ex qua facias ymaginem in nomine illius regis quem ad predicta disponere adoptabis. Deinde accipe cerebri algazel 3 β, cerebri leporis 3 i, sanguinis humani 3 ii; misceantur omnia insimul in vase ferreo, et supra ignem ponantur quousque omnia misceantur. Postea super ipsum mixtum proicias camphore pulverizate, ambre ana 3 i, muscati quartam partem 3; et predicta proiciantur supra medicinam primam. Dimitte ea quousque omnia liquefiant et incorporentur insimul. Deinde facias foramen unum in ipsius ymaginis capite, per quod huiusmodi medicina in ventrem ymaginis proiciatur; ipsumque foramen cum cera optime obturabis. Postea recipe sanguinis humani et sanguinis galli albi, cerebri equi ana 3 iiiii, muscati, camphore ana 3 β, sepi pecudis liquefacti 3 ii. Adiungantur hec omnia, et super ignem teneas. Et facias unum foramen in gutture ymaginis, per quod ista proicias; et infrigidari permittas. Postea ipsum foramen cum cera claudas. Deinde accipe acum argenteam subtilem, novam, que in aliquo opere numquam extiterit, et ipsam in pectore ymaginis taliter affigas ne ad aliam ymaginis partem transeat. Et dum ipsam affiges, dicas: Acriuz, Fendeyuz, Nephalez, Feyeduz. Tunc ymaginem in vase terreo, luto exterius 40

circumvoluto, reponas. Et postea accipias incensi, galbani pulverizati, oculorum galli albi ana 3 i; misceantur omnia. Postea accipe ymaginem et predictam suffumigacionem et unum thuribulum, et super altum montem ascendas, a quo illam civitatem videre possis; ibique ei foveam facias ad magnitudinem ymaginis, in qua eam sepelias capite deposito desubtus vel reverso. Et super os olle seu vasis lapidem vel laterem ponas, et desuper proicias | terram quousque omnia cooperiantur. Quo facto, proicias suffumigacionem in ignem; et dum fumus elevatur, dicas: Acderuz, Madurez, Feyleuz, Hueryreliz. Et postea dicas: Revertor cor talis regis cum amore, amicitia, velle bono et misericordia erga talem hominem vel talem populum per virtutem et potenciam istorum spirituum spiritualium: Hueyfeduez, Affimuz, Beefinez, Medariuz. Et scias quod ille rex talem hominem vel populum diligit, eidem suam gratiam largiendo.^f

p. 263 15 | Ad inimicicias generandas. Ait enim:^g confectio ad inimiciciam generandam, que datur ad comedendum; et est talis.^f

16 Recipe fellis catti nigri, cerebri porcini ana 3 β, sepi canis nigri 3 ii, opopanacis grana ii. Hec autem confectio comesta inimicicie et male voluntatis spiritus attrahit.

17 Ad idem. Recipe cerebri catti nigri 3 ii, fellis porcini et eius cerebri ana 3 i, virge canis nigri, opopanacis, armoniaci ana 3 β. Ex omnibus autem istis ad invicem incorporatis suffumigacio fiat; et erit ut supra.

18 Ad idem. Recipe fellis canis nigri grana iii, cerebri porcini, fellis catti nigri, axungie porci, sulfuris, opopanacis, oculorum catti nigri et olei de caubac ana 3 ii, azernec grana ii, cerebri canis nigri 3 iii, pilorum caude eius 3 i. Si ex istis omnibus simul mixtis fiat suffumigacio, voluntatem malam et inimiciciam generat. Quidam vero sapiens has confectiones supradictas fuit operatus, et se veras asseruit invenisse.

p. 264 19 | Ut vir non habeat desiderium mulieris. Cum autem hoc facere volueris, recipe cerebri catti nigri et granorum mandragore ana 3 β. Ista duo simul misce et optime incorpora. Postea facias ymaginem de cera, et in summitate ipsius capitis foramen facias, per quod predictam confectionem proicias. Deinde facias unam acum ferream, et in ymagine (videlicet in loco ubi delectacio mulieris est) ipsam acum imprime.^h

20 Deinde recipe sanguinis porci 3 iii, coaguli leporis, cerebri hirundinum ana 3 ii, lactis pecudis et succi myrti ana libram unam. Omnia vero supradicta insimul misce; et cui desiderium mulieris auferre volueris, dabis sibi in potu, et ipsum cum incensi et galbani ana 3 ii simul mixtis suffumiga. Et fiet quod volueris.^v

^f p. 257, 6—p. 263, 4 om.

^g p. 263, 5–7 om.

^h p. 263, 7–10 om.

^v p. 264, 5–12 om.

^v p. 264, 15–16 om.

Capitulum undecimum. De effectibus ymaginum in rebus diversis necnon et in alteracionibus visus ut videantur res aliter quam sint: et eciam de modo dormiendi, vigilandi, faciendi toxica et eorum remedia.

- p. 265 1 Has autem confectiones in sapientum huius artis libris, que in dictis Caynez minime reperiebantur, inveni. Et primo ad ligandas |linguas ne male de te 5 loquantur. Cum autem linguas ne male loquantur ligare volueris, hanc confectionem inferius graduatam compone. Recipe linguas omnium infrascriptorum, videlicet corvi, aquile, buffi, colubre aquatice, columbi albi, galli albi et upupe. Omnes vero supradictas linguas pulveriza et in unum confice. Postea recipe margaritarum granum unum, auri, argenti, camphore, 10 attincar, aloes ana 3 β. Omnia enim ista pulveriza et insimul misceas, et cum pulvere superius dicto adde, et totum cum melle incorpora. Deinde pone ea in panno serico albo. Postea recipe duos pilos oculorum asturis, duos pilos oculorum pavonis, epar upupe, epar galli, duo ossa ale columbi et duo ossa ale upupe. Omnia autem ista pulveriza, et cum lacte incorpora, et in panno serico 15 supradicto cum mixtura ponas. Postea vero facias ymaginem ex cera alba, quam tuo nomine nominabis, et in suo capite nomen tuum et figuram Solis scribe; in eiusque pectore nomen tuum et Lune figuram similiter scribe. Deinde hanc ymaginem in alio panno serico albo involvas, quam involutam in medio supradicte mixture colloces, et liga totum cum filo serico. Nam qui 20 hanc ymaginem sic aptatam secum portaverit videbit mirabilia, nec aliquis de eo male loquetur, et ab omnibus amabitur et diligetur.^w
- 2 Ad amorem. Recipe cerebri de algazel 3 v, sanguinis leopardi 3 i, coaguli leporis 3 ii. Omnia ista insimul misce et optime incorpora. Et ex ista mixtura des parum in potu vel cibo cui volueris, et amaberis ab eo. 25
- 3 Ad idem. Recipe sanguinis canis albi 3 ii et tantumdem eius cerebri, et cerebri algazel, sanguinis humani ana 3 iiiii. Cum istis simul mixtis et incorporatis quem volueris suffumiga; nam eius spiritus erga te movebitur in amore.
- p. 266 4 |Ad idem. Recipe sanguinis galline eiusque cerebri, sanguinis leporis, 30 sanguinis^x algazel et sanguinis humani ana 3 iiiii. Omnia vero ista insimul misce et incorpora; et cum istis adde granorum mandragore 3 ii. Si ex istis aliquem suffumigaveris, magna videbis mirabilia.
- 5 Ad idem. Recipe cerebri columbi albi eiusque sanguinis et sanguinis aquile ana 3 ii, coaguli leporis 3 i, cerebri asturis 3 β. Omnia ista in unum misce et 35 bene incorpora. Et ex eo cui volueris dabis in cibo, et ab eo amaberis.
- 6 Ad idem. Recipe sanguinis galli, sanguinis leopardi, coaguli leporis ana 3 i, sanguinis humani 3 ii. Omnia ista insimul incorpora, et cum eis addas euforbii

^w p. 265, 13–15 om.^x p. 266, 2–4 om.

3 i. Quemcumque autem cum ista confectione suffumigas, ab eo diligeris, et eius spiritus et voluntates erga te movebuntur.

p. 267 7 | Ad idem. Recipe sanguinis passeris eiusque cerebri ana 3 ii, sanguinis muscipule et eius cerebri ana 3 i, sanguinis humani 3 iiiii, euforbii terciam partem 3. Misceantur, et da in potu cui volueris. 5

8 Ad idem. Recipe cerebri gatti nigri, urine hominis ana. Misceantur, et da in cibo cui volueris; et eius spiritus et voluntates erga te in amorem movebuntur.

9 Ad idem. Recipe sanguinis canis rubei eiusque cerebri ana 3 iiiii, coaguli leporis, sanguinis columbe, sanguinis galli ana 3 ii, euforbii 3 i. Misceantur omnia, et quemcumque volueris suffumiga cum eodem. 10

10 Ad idem. Recipe sanguinis asini 3 viiii, sanguinis vulpis, sanguinis ericii ana 3 i. Misceantur omnia, et predictae commixtioni adiungantur euforbii 3 ii. Et quem volueris suffumigabis cum eodem.

p. 268 11 | Ad discordiam et inimiciam generandam. He vero confectiones pro inimicia et mala voluntate componuntur. 15

p. 266 12 | Recipe sanguinis canis nigri 3 iiiii, sanguinis porci eiusque cerebri ana 3 ii, cerebri asini 3 i. Omnia vero ista insimul misce et bene incorpora. Et ex ista medicina cuicumque in potu vel cibo dederis, odio te habebit.

13 Ad idem. Recipe sanguinis gatti nigri, agni casti ana 3 iiiii, cerebri milvi et sanguinis eius, sanguinis vulpis ana 3 ii, agni casti 3 iiiii. Pulveriza enim agnum castum, et postea omnia insimul misce. Si vero ex istis aliquem suffumigaveris, expurgetur eius amor, et eius voluntas et spiritus ab amore recedent. 20

14 Ad idem. Recipe sanguinis vulpis, sanguinis simie ana 3 ii, sanguinis gatti, sanguinis lupi, cerebri simie, cerebri porci ana 3 i. Si ex omnibus istis simul mixtis et incorporatis alicui dederis in cibo, fiet ut supra. 25

p. 267 15 | Ad idem. Recipe cerebri buffi, cerebri gruis ana 3 ii, sanguinis canis rubei, sanguinis gatti nigri ana 3 iiiii, axungie porci, cerebri canis rubei ana 3 i. Omnia insimul misce, et cum istis adde pentafilon 3 iiiii. Et ex istis illum suffumiga a quo odiri volueris. 30

16 Ad idem. Recipe sanguinis humani, sanguinis asini^y ana 3 iiiii, sanguinis leopardi 3 i. Omnia insimul misce, et cui volueris dabis in cibo; et fiet ut supra.

17 Ad idem. Recipe sanguinis canis nigri, sanguinis aquile ana 3 iiiii, sanguinis asini 3 i. Calefacias ista, et cum eis agni casti 3 ii misceas. Ex istis enim mixtis illi suffumigatio fiet quem volueris ut odiat. 35

p. 268 18 | He sunt quatuor suffumigaciones que ad inimicias, divisiones et depopulaciones fiunt.

19 Prima earum est: recipe sanguinis gatti nigri, cerebri canis rubei, sanguinis vulpis ana. Misceantur omnia, et ex eisdem adiungantur eupericon, agni casti ana 3 ii. Et quem volueris cum eodem suffumigabis. 40

^y p. 267, 5–6 om.

- 20 Secunda ad idem. Recipe coaguli porci, axungie ipsius, sanguinis muscipule ana 3 iiii, cerebri arrahama 3 i. Misceantur omnia, et eidem adiungantur eupericon et pentafilon ana quantum sint omnia supradicta. Pulverizentur omnia insimul. Et suffumigabis quem volueris cum eodem.
- 21 Tercia ad idem. Recipe cerebri gruis, sanguinis milvi ana 3 viii, coaguli leporis, eiusdem sanguinis ana 3 i, pinguedinis asini ana 3 i. Misceantur omnia, et eidem addatur agnus castus ad pondus omnium. Et quem ex istis suffumigabis, fiet ut supra. 5
- 22 Quarta ad idem. Recipe sanguinis corvi, sanguinis vulturis ana 3 i, pinguedinis asini eiusque sanguinis ana 3 iiii. Omnia misceantur, eisque addatur agnus castus ad pondus omnium; ex quibus suffumigabis, fiet ut supra. 10
- 23 Ad idem. Recipe cerebri gatti nigri 3 iiii. Pulverizentur, et cum tantumdem humani stercoreis sicci et pulverizati misceantur. Et cui volueris dabis in cibo; nam ille odiet. 15
- 24 Aristoteles ait: Qui vero sciverit et instructus fuerit in separacionibus et adiunctionibus spirituum et naturarum et ordinibus mundi maioris et minoris cognoscet et sciet separaciones et coniunctiones omnium rerum tam spiritualium quam corporalium ad invicem.
- 25 He sunt septem confectiones que hominibus dantur in cibo ut cum mulieribus se commiscere non possint. 20
- p. 269 26 Prima harum est ut accipias cerebri equi, pinguedinis porci, sanguinis gatti nigri ana 3 ii. Misceantur omnia cum 3 i coloquintide pulverizate, ex quo mixto dabis cui volueris modicum in cibo.
- 27 Secunda ad idem. Recipe cerebri equi, pinguedinis porci, sanguinis lupi ana. Misceantur omnia. Et cui volueris mediam dragmam dabis in cibo; et fiet ut supra. 25
- 28 Tercia ad idem. Recipe sanguinis simie eiusque cerebri, pinguedinis strucii, cornu cervi eiusque oculorum et eius unguularum, omnium partes equales. Pulverizentur omnia, et ad invicem misceantur; et cui volueris 3 β dabis in cibo. 30
- 29 Quarta ad idem. Recipe cerebri asini 3 iiii, axungie porci 3 i, sanguinis equi 3 ii. Misceantur omnia; et cui volueris 3 β dabis in cibo.
- 30 Quinta ad idem. Recipe ossium porci pulverizatorum 3 iiii, foliorum Persicorum 3 ii, pellis lupi combuste, oculorum gatti nigri, cerebri asini ana 3 ii. Misceantur omnia insimul; et cui volueris dabis in cibo 3 β. 35
- 31 Sexta ad idem. Recipe sanguinis gatti nigri, cerebri bovis marini ana. Misceantur; et cui volueris dabis in cibo 3 β.²

² p. 269, 14 om.

- 32 He sunt septem confectiones que faciunt dormire et omnes spiritus corporis
quiescere; et creditur quod interficiunt.
- 33 Prima harum est ista. Recipe cerebri porci, cerebri chami (et est quoddam
animal simile cervo) ana, seminis mandragore ad pondus predictorum. Et cui
volueris 3 mediam in potu dabis vel in cibo. 5
- p. 270 34 | Secunda ad idem. Recipe seminis papaveris nigri silvestris 3 iiiii, cerebri
vulpis, cerebri hominis, fellis porci ana 3 i. Misceantur; et cui volueris dabis
parum in cibo.
- 35 Tercia ad idem. Recipe sudoris hominis, sanguinis gatti nigri ana, seminis
mandragore ad pondus omnium. Misceantur omnia, ex quo cui volueris 3 β 10
dabis in cibo.
- 36 Quarta ad idem. Recipe cerebri porci, sanguinis gatti nigri ana 3 β.
Misceantur; et cui volueris dabis in cibo.
- 37 Quinta ad idem. Recipe cerebri columbe, sanguinis porci, axungie serpentis
qui aspis surda appellatur partes equales. Misceantur; et cui volueris 3 β dabis 15
in cibo.
- 38 Sexta ad idem. Recipe urine gatti 3 iiiii, sudoris equi 3 ii, coloquintide 3 i.
Misceantur omnia; et cui volueris quartas iii unius 3 dabis in cibo.
- 39 Septima ad idem. Recipe succi rute silvestris, sudoris hominis, cerebri porci
partes equales. Misceantur omnia insimul; et cui volueris 3 β dabis in cibo. Hec 20
autem confectio virtute suorum spirituum interficit.
- 40 [He sunt decem confectiones que faciunt dormire et interficiunt.]
- 41 Et similiter in Libro [Met]hedytoz reperiuntur decem confectiones que
faciunt dormire et interficiunt.
- 42 Quarum prima est talis. Recipe urine gatti nigri coagulate 3 ii, cerebri 25
muris, cerebri chami ana 3 i. Et cui volueris 3 β dabis in cibo.
- 43 Secunda ad idem. Recipe cerebri porci, sudoris eiusdem, salis urine hominis
partes equales. Misceantur insimul; et cui volueris dabis in cibo.
- 44 Tercia ad idem. Recipe axungie simie, cerebri canis, sanguinis racani sive
lagarii (id est lacerte magne viridis) ana 3 ii. Misceantur insimul; et cui volueris 30
3 β dabis in cibo.
- p. 271 45 | Quarta ad idem. Recipe cerebri asini, sudoris hominis partes equales.
Misceantur insimul; et cui volueris 3 β dabis in cibo. Et fiet ut supra.
- 46 Quinta ad idem. Recipe spermatis hominis, cerebri algazel partes equales,^a
sudoris bestie ad pondus predictorum. Misceantur insimul; et cui volueris 35
dabis 3 β in cibo.
- 47 [Sexta ad idem. Recipe spermatis hominis, cerebri algazel partes equales.
Misceantur insimul; et cui volueris quartam partem dragme dabis in cibo.]

^a p. 271, 2-4 om.

48 Septima ad idem. Recipe cerebri gatti nigri, cerebri vespertilionis, axungie lupi partes equales. Misceantur omnia; et cui volueris 3 i dabis in cibo.

49 Octava ad idem. Recipe cerebri muris, sanguinis corvi nigri partes equales, coloquintide quartam partem predictorum. Misceantur omnia; et cui volueris 3 i dabis in cibo.

50 Nona ad idem. Recipe fellis ursi eiusque cerebri ana 3 ii, sanguinis muris, axungie gatti nigri ana 3 i. Misceantur omnia; et cui volueris 3 i dabis in cibo.

51 Decima ad idem. Recipe cerebri simie, cerebri hominis partes equales. Misceantur insimul; et cui volueris 3 i dabis in cibo.

52 Supradicte autem decem confectiones habent virtutes et potencias a planetis et stellis fixis, virtutibus rerum ex quibus sunt composite mixtas; ex qua quidem commixtione resultat una potencia spiritualis. Et predicta inveniuntur in libro qui nuncupatur Hedeytoz, a sapiente Hermete compilato.

53 In quo quidem libro recitavit unam maneriem miraculose compositam faciendi, et est ad retrahendum ab hominibus omnia maleficia, scilicet qui hanc confectionem portaverunt secum. Contra maleficia seu fascinaciones hominum. Recipe spinam et caput rane; terantur insimul. Deinde <ponas in> panno serico cum peonia et berberis aloaxac, cerebri asini — omnium exsiccatorum — ana 3 i. Et qui timuerit secum deferat, et a predictis erit securus. Hanc vero confectionem fecit Galienus cuidam regi suo tempore 20
dominanti.

p. 272 54 | Mirabilia que ex proprietatibus hominis fiunt. In preallegato libro idem sapiens dixit quod in corpore hominis sunt multa mirabilia ex operibus nigromancie quando cum eis operatur quemadmodum sapientes faciebant qui hanc scienciam invenerunt. Ex quibus Hermes scripsit mirabilem confectionem que mirabilia multa demonstrat, quam sic construebat. Accipiebat enim caput hominis integrum noviter mortui, et ipsum in olla magna reponebat. Et cum eo ponebat opii novi 3 viii, sanguinis humani, olei de sisamo ana, quousque predicta ex eis possint cooperiri; cuius olle os optime obturabat cum luto et super ignem carbonum mansuetum per horas xxiiii integras ponebat. Postea ipsum removebat ab igne et in frigidari permittebat. Et predicta colabat et eius vultus cooperiebat, et inveniebat omnia ad similitudinem olei liquefacta; et reservabat eum. Et dicebat in hoc oleo multa mirabilia esse; et primo ad videndum ea que videre volueris. Si ex predicto oleo lumen accenderis vel cum eo aliquid unxeris vel ex ipso alicui in cibo parum dederis, quodcumque 35
volueris videbis.

55 Ad apparentum in forma cuiuslibet animalis [libuerit]. Recipe caput illius animalis quod volueris et eius axungiam, nucem scialtam quantum oportuerit cuiuslibet eorum. Et cooperiantur ex oleo in olla; et ad ignem mansuetum per diem et noctem ponatur quousque eius oleum totum currat. Et dum fuerit 40
infrigidatum, optime coletur. Si ex eo lumen accenderis et eius faciem

inunxerit cum predicto, in forma ipsius animalis astantibus apparebit. Et hoc potest fieri de capitibus diversorum animalium, et similiter apparebit diversorum animalium.

56 Ad sensus et cogitationes perdendum. Recipe caput hominis nuper incisum, et ipsum in olla magna colloques; et eius splenem, cor et epar secum 5
ponas. Deinde in eadem pone capita infrascriptorum animalium, videlicet gatti, vulpis, simie, galli, upupe, corvi, milvi, vespertilionis, anseris, p. 273
hirundinis, testudinis, bubonis. Postea | omnia predicta in olla cooperiantur oleo, cuius os optime cum luto obturetur; ipsamque super ignem mansuetum ponas, in quo per tres dies et totidem noctes continue morari 10
permittas. Postea ab igne deponatur, et in frigidari permittas. Et predicta vultu cooperto colabis. Deinde in olla reservabis. Postea recipe ossa capitum predictorum, que in aliqua alia olla comburantur quousque in pulverem sint redacta, cum quo pulvere semen iusquiami nigri, nucis scialte misceantur; et tecum ad usum reservabis. Cum autem predicta volueris operari,^b ex ipso 15
pulvere cui volueris dabis in cibo vel in potu, et ex ipso oleo tria lumina accendas; et que affectasti videbis. [Ad apparentum mirabilia in figura.] Recipe ex oleo predicto, et tuam faciem ungas cum eo. Et ingrediaris domum predictis luminibus illuminatam; apparebis enim astantibus quasi monstrum in natura. 20

57 Ad sensum et memoriam amittendam. Recipe cerebri asturis, cerebri muris, cerebri gatti ana 3 ii, sulfuris, mirre ana 3 β. Misceantur omnia, et dimittantur quousque sint putrefacta. Et cum volueris operari, recipe ex eo 3 β, stercoris gruis tantumdem; misceantur in unum, et in ignem proiciatur ut eius fumus eleveltur. Et qui ipsum fumum per nares susceperit, demoniabitur, 25
et sensum et memoriam amittet, et in quo loco fuerit cognoscere non valebit.

58 Multa alia mirabilia que fiunt ex corpore hominis. In quodam libro a sapiente Geber edito inveni multa mirabilia que fiunt ex corpore hominis. Qui sic dicit. Ego Geber vidi elementa que faciebant labores suos quando erant composita; simplicia autem nihil operabantur [nisi] quia erant existencia in se. 30
Sed quando ad invicem coniungebantur ita quod omnia quatuor convenirent, vidi quod creabant et faciebant nasci, crescere et vivere. Et quando unum ex illis quatuor deerat, vidi quod faciebant mori, desiccari ac corrumpi. Ego incipio in homine, et de capite primo.

59 Et dico quod cerebrum illius valet illis qui amiserunt memoriam si de cerebro illorum comederint. 35

60 Craneum combustum et bibitum cum syrupo de squilla per novem dies sanat epilepticos.

^b p. 273, 5-7 om.

- 61 Oculus hominis iunctus cum oculo lupi, quicumque istos duos secum
portaverit, nullus oculus malus nec lingua mala eum impedire poterit.
- 62 Eius capilli combusti et pulverizati, commixti cum laudano, calefaciunt
cerebrum.
- 63 Saliva hominis ieiuni sanat scabiem si quis madefaciat eam sepe. 5
- 64 Saliva hominis vel mulieris ieiuni posita in capite vel ore serpentis, morietur
cito.
- 65 Lingua mulieris iuvat illos qui facere volunt ficticia vel incantaciones.
- 66 Si quis furari voluerit vel aliquid auferre, secum linguam hominis et
linguam milvi deferat. 10
- 67 Aqua sanguinis imbibita in azernec sublimato facit illud intrare intus in ere
resoluto ad ignem.
- 68 Cerumen auris facit cito fundere vel consolidare Lunam vel Solem; et cum
ipso potest quis ita cito solidare sicut cum attincar.
- 69 Cerumen auris confectum cum opio facit multum dormire. 15
- 70 Ius capitis hominis bibitum cum commixtione cerebri sanat amentes.
- 71 Abrasis unguibus manuum et pedum cum cultello eris rubei, Luna existente
cum Iove, et combure eos cum fuerit iuncta Soli; de istis autem pulveribus
dabis bibere cui volueris ut te diligat, atque proicias super eius vestimenta.
- 72 Ut lepra nova vel scabies, genus lepre, non crescat, da pacienci comedere 20
pulverem summitatis virge hominis combuste; et amplius non crescet.
- 73 Urina hominis comburit omnem locum per quem transit. Et si aliquis est
scabiosus, abluat se cum illa; et erit cito sanus.
- 74 Stercus humanum ad Solem desiccatum et pulverizatum ac proiectum
super aurum in quo sit ferrum corrodit ferrum et destruit illud, et mundificat 25
aurum.
- 75 Oleum de stercore mollificat Solem et Lunam et augmentat colorem
illorum.
- 76 Qui habet malum mortuum in tibiis abluat tibias cum aqua stercoris tribus
vicibus distillata et superponat pulverem eiusdem stercoris calcinati; sanabitur 30
cito.
- 77 Paciens acutam febrem abluat caput cum aqua sanguinis humani; et
curabitur.
- 78 Cum aqua sanguinis abluatur plaga, et proiciatur calx eiusdem sanguinis
super plagam; et sanabitur. 35
- 79 Omnis combustio tam ignis quam aque ferventis, si abluatur primo cum
aqua stercoris, et proiciatur desuper pulvis sanguinis calcinati, liberabitur.
- 80 Si videris infirmum qui non possit convalescere aliqua medicina, abluat eum
cum aqua sanguinis; et meliorabitur.
- 81 Quicumque habet siccitatem magnam intus in corpore, da ei bibere aquam 40
sanguinis; et liberabitur.

- 82 Si quis paciatur fluxum ventris, da ei morcellas de quocumque sanguine
volueris; et sanabitur.
- 83 Si quis habuerit quartanam, accipe de osse brachii hominis et de osse
summitatis ale anseris, et deferat secum; et sanabitur.
- 84 Omnis homo mala somnians somnia lavetur cum aqua stercoris, et 5
sanabitur.
- 85 Oleum stercoris ter distillatum et imbibitum amalgama Solis, et aqua
viridis alfadite cum aqua cinabarii soluta tingit Lunam et alia metalla.
- 86 Collirium de felle hominis factum sanat oculos lacrimantes et in quibus est 10
nebula.
- 87 Quicumque cancrum habuerit vel fistulam comburat sanguinem et faciat
inde calcem, et proice calcem supra; sed primo abluat locum cum aqua
sanguinis distillata.
- 88 Omne stercus hominis desiccatum ad Solem est multum forte et acutum, et
aufert reumatismum ac morbum ab equis et ab aliis animalibus, et iuvat 15
oculos, et aufert nubem ab oculis bestiarum.
- 89 Menstruum mulieris cuicumque dabitur fiet leprosus; et si quis in balneo
susceperit, cito morietur.
- 90 Cura. Accipe sperma hominis, et da illi ad bibendum; et sanabitur. Similiter 20
sanabitur si ei fuissent date aliquae herbe male amreps.
- 91 Fac bursam de corde hominis, et eam impleas sanguine trium aliorum
hominum et eam calefacias ad ignem, et voca demones; et respondebunt.
- 92 Accipe sudorem tuum in pelvi bene munda et pulchra; deinde pone illum in
vase vitreo. Et ibidem ponas de rasuris que sunt sub pedibus tuis cum 25
aliquantulo stercoris tui desiccati ad Solem, et unam radicem herbe que fu in
Arabico dicitur, in Latino vero valeriana. Et cuicumque volueris da ad
bibendum; et diliget te.
- 93 Ego Geber hoc expertus sum, et verissimum est. Sed mulieres addunt
aquam cum qua lavant nates suas, tenendo nates versus orientem.
- 94 Omnis caro et ossa hominis combusta movent et provocant 30
benevolenciam.
- 95 Tres mesure mortuorum hominum — id est, ter mensurabis mortuum; et
cum tali mensura mensurabis brachium a cubito usque ad digitum maiorem,
et ab humero usque ad illum digitum, et postea a capite usque ad pedes. Et
deperdentur et retrogradabuntur. 35
- 96 Sanguis abstractus de digito sinistro quando Luna est cum Sole, et alia vice
quando Luna est cum Venere, et datus quando Luna est in opposito Solis —
istud provocat dilectionem. Et istud est experimentum Egipciorum; et ego
multos probantes vidi et virtutem invenientes.
- 97 Aqua stercoris et limaciarum dissolvit tartarum. Et extingue in ea laminas 40
eris; et fient albe. Et proice in alumen de pluma et azech soluto; et erit melius.

- 98 Accipe corium vulve mulieris in girum ita ut teneat se cum suo foramine; et quodcumque videris medium, erit signum mortis. Et est res magne puritatis. Et similiter facit infirmari. Et istud abstractum fuit de Greco ab illis qui dicuntur Ephesii.
- 99 Virga hominis excoriata, et pellis similiter facta et mollificata cum sale et farina sicut baldies — scias quod poteris ligare et solvere cum ea. 5
- 100 Testiculi hominis sicci et pulverizati, cum thure et mastice, cinnamomo et gariofilis comesti, iuvenescere faciunt hominem et dant bonum colorem verissime.
- 101 Oculi hominis positi in corio colubri et ligati faciunt ut quicumque te videant te diligant et non te impediunt, sed erunt bene tecum. 10
- 102 Quicumque febricitans et alter paciens dolorem capitis, si inunxerit caput suum cum lacte mulieris, removet dolorem.
- 103 Lac mulieris cum opio facit dormire febricitantes et alios qui non possunt dormire. 15
- 104 Si per iter secure ire volueris, ex semine tuo et cerumine auris tue fac pillulam unam quam ad tuum suspende collum; et ibis secure. Sapientes quidam hanc secum deferebant, dicentes quod in ea quamplures latebant proprietates. Et quidam ex eis volunt quod essent 72, in quibus omnibus causam assignabant cui nullus contradicere valuit. 20
- 105 Umbilicus nati in panno serico rubeo involutus cum lingua rane viridis de ficulnea — qui secum ista portaverit honorabitur a suo domino et ab aliis etiam.
- 106 Quicumque malas pustulas habuerit aut scabiem malam ungat se ad Solem calidum cum oleo sanguinis ter distillato, et superproiciat terram sanguinis; et liberabitur. Hanc autem sepcies aut plus faciet. Istud vero iam demonstravimus in libro De proprietatibus. 25
- 107 Brachium hominis dextrum cum capite leporarii in domo alicuius valet contra ficticia.
- 108 Alcohol fellis humani cum oculo gatti iuvat et acutam facit lucem; et qui hoc facit, ut res mirabiles que videntur demones videat hoc facit. 30
- 109 Recipe sanguinem humanum, et mole cum lapide magnetis et cum lucula mortifera, que herba lucia dicitur. Et fac inde massam, et eam in vasculo auri vel argenti tecum deferas; et habebis posse super omnia incantamenta et ludos et ficticia, et maxime si hanc propriis manibus collegeris, et sit ex tuo corpore sanguis.
- 110 Sed quidam mihi retulit, qui fuerat de Baldach, quod similem virtutem habet illa herba que in Arabico dicitur fu, in Latino valeriana, in Greco quidem amantilla. Et dixit mihi quod virtus huius confectionis erat causa benevolencie, sumpta vel data ad bibendum. 35
- 111 Accipe vulvam mulieris (id est, pellem), et porta cum lingua serpentis ligatam in panno croceo supra te; et eris potens in faciendo divisiones et amicicias. Idem facit capillus de pectine mulieris. 40

- 112 Hec autem supradicta inveni omnia in quodam libro a sapiente Geber edito.
In libro vero [Met]hedytoz infrascripta experimenta inveni.
- p. 273 113 | Ad visum amittendum per suffumigacionem. Recipe sanguinis canis,
asini, gatti, hirci, bovis partes equales. Misceantur omnes isti sanguines
p. 274 insimul, et super ignem mansuetum | apponas quousque in unum misceantur. 5
Postea in ipso proicias azer nec pulverizati, argenti vivi sublimati ana partem
unam. Misceantur omnia insimul, et in una olla proiciantur, quam cum luto
optime obturabis, et in fimo quousque putrefiat ponas. Deinde auferas ab
eodem, et a suo odore cavebis. Et si 3 β ex hac confectione in igne posueris, qui
hunc fumum susceperit, claudetur eius visus oculi caligine ne ulterius lucem 10
videre poterit. Cura. Recipe succi feniculi, coriandri viridis. Misceantur, et
oculis imponantur; et ab hac occasione liberabitur cecitas.
- 114 Ad auferendum loquelam. Recipe fellis galli, fellis ursi ana 3 ii, sanguinis
vespertilionis 3 iiiii, seminis lactuce, seminis papaveris nigri, radicis
mandragore ana 3 β. Liquefacias sanguinem, et misceas cum aliis; et optime 15
incorporentur; et exsiccari permittas. Et postea pulverizentur cum vino
veteri plurium annorum, et fiant trocisci ponderis 3 β; ex quibus si unum
aliqui in potu dederis vel cibo, linguam penitus amittet nec loqui poterit ullo
modo. Cura. Facias os infirmi cum oleo vel butiro impleri, ipsum clausum
tenendo. 20
- 115 Ad auferendum auditum. Recipe mandragore, fellis bovini, fellis hirci
partes equales. Misceantur omnia, et insimul pulverizentur; quibus
pulverizatis, putrescere permittas. Et ex hoc cui volueris 3 β dabis in cibo; et
amittet totaliter auditum. Cura. Proiciatur succus rute in aures infirmi; et
liberabitur. 25
- 116 Ad discordiam et inimiciam generandas. Recipe capita racani, colubri,
pilorum canis et gatti nigri partes equales. Misceantur insimul, et in olla
comburantur quousque pulverizari possint; ex quo si in aliquo loco inter
homines proieceris, crescent inter eos inimicie et lites quousque ad invicem
interficiuntur. | Cura. Recipe seminis malvavisti 3 iiiii, sanguinis columbe albe 30
eiusque fellis ana 3 ii. Pulverizentur omnia, et cum sanguine misceantur ad
ignem; et trocisci fiant ponderis 3 β. Et cum volueris talem discordiam
auferre, pulveriza unum trociscum, et sic pulverizatum in loco proicias —
videlicet ubi alium pulverem proiecisti. Et statim auferetur inde spiritus
discordie et inimicie supradicte. 35
- 117 Confectio ad dormiendum. Recipe opii, seminis iusquiami nigri ana 3 β,
nucis muscate, gallie, ligni aloes novi ana 6 partem 3. Pulverizentur, et in
unum cum succo coriandri viridis incorporentur; et in olla putrefieri permitte
taliter ut eius complexiones et spiritus ad invicem misceantur. Deinde ab olla
extrahas eum, et cui volueris 3 β dabis in potu; et dormiet per magnum 40
spacium temporis quod non excitabitur.

118 Ad idem. Recipe nucis scialte, azernec rubei, seminis mandragore vel eius corticis, papaveris nigri ana ʒ iiiii, croci ʒ vi, seminis iusquiami ʒ ii. Omnia insimul misceantur, et per tres dies ad putrefiendum dimittas; quibus finitis, removeas. Et cui volueris mixtum cum vino ʒ β dabis in potu.

119 Ad idem. Recipe opii, corticis mandragore, seminis lactuce, ramorum nucis scialte, succi arcole, ellebori nigri, seminis papaveris nigri partes equales. Pulverizentur omnia, insimul misceantur, et incorporentur cum vino veteri plurium annorum ad pondus omnium predictorum; et per septem dies ad putrefiendum dimittas. Postea removeas inde, et cui volueris ʒ β dabis in cibo.

p. 276 120 Ad idem. Recipe succi iusquiami, succi mandragore, | succi coriandri 10 viridis, succi lactuce, succi nucis scialte, aceycaran partes equales, opii decimam partem omnium supradictorum. Misceantur omnia insimul. Deinde recipe ayrop factum ex ficibus pistatis iiiii vicibus in torculo in quo uve pistantur, et recipe de illo ayrop tantum quantum fuerint alia. Et omnia in unum misceantur; et ad putrefiendum ponas eundem quousque misceantur 15 omnes eius complexionones et spiritus in unum. Ex hac autem confectione non dabis pro dosi nisi quartam partem ʒ, et hoc propter nimiam fortitudinem quam suis spiritibus habet in predictis.

121 Venena mortifera. Recipe scorpionis sicci, nucis scialte, papaveris nigri, coloquintide partes equales. Misceantur in unum et pulverizentur, et ad 20 putrefiendum ponantur. Caveas tibi ab eodem quia quarta pars ʒ eiusdem interficit hominem.

122 Ad idem. Recipe condisi, ariole, euforbii recentis partes equales. Misceantur in unum; et ad putrefiendum cum felle bivore ad pondus omnium pone — scilicet in olla apta ad hoc — et ibidem quousque putrefiat dimitte. 25 Postea ab eadem removeatur. Caveas ab eodem quoniam propter eius nimiam caliditatem et superfluam acuitatem damnat et destruit sanguinem cordis et velociter hominem interficit.

123 Ad idem. Recipe ranas quantas poteris habere, et ipsas ponas in veru quamlibet divisim (scilicet quamlibet in suo veru), ab ore per foramen ani 30 transeundo; et ponas ipsas erectas, ipsis manentibus oribus propriis versus terram. Postea habeas vasa plumbea in quibus oleum ab oribus earum emanans recolligas. Et scias quod posterius oleum multum est efficacius in hoc opere primo; ipsumque usui reservabis. Huiusmodi autem oleum propter damnacionem membrorum fortissime interficit et damnat. Primus autem qui 35 hoc venenum mortiferum invenit fuit Rufus, ipsumque probavit et mirabilia magna invenit in eo.

p. 277 124 |Lapis mirabilis contra venena compositus. Solebant reges Indie hunc infrascriptum lapidem fieri facere, et hoc propter miracula que inter omnia nobilia apud ipsos existencia ad defendendum et evitandum omnia pericula 40 venenorum. Huius vero lapidis compositio talis est. Recipe oculos decem

cervorum, oculos decem bivorarum vel colubrorum venenosorum; si bivoras habere non poteris, tot tamen ut ponderi ipsorum decem equipolleant; et quantum est pondus unius eorum, tantumdem accipe ex fronte buffi. Siccentur omnia mudenturque peroptime, et pulverizentur subtilissime; et quantum poteris cum sindone cribrabis pure. Deinde misceantur insimul et iterum optime pulverizentur. Postea ponantur in olla vitreata os angustissimum habente. Postea recipe vini acris ex cedro facti, succi ravanorum ana 3 viii, telarum aranearum albarum et nitidarum, masticis ana 3 i; quas telas aranearum minutissime minutabis, et cum mastice proicies in succis duobus supradictis. Ibiq̄ue ea per duos dies et totidem noctes permaneant. Deinde leviter et plane colabis et cum pulveribus olle supradictis proicies. Quo facto, os olle nobilissime obturabis, et ipsam in stramine combusto sepelies, ibidem dimittendo quousque omnia dissolvantur et ad similitudinem quasi olei reducantur. Postea cum aqua misceantur, et iterum in eodem stramine combusto reponantur quousque aqua tota sit consumpta, et revertatur taliter ut possit coadunari. Quo facto, ab eodem removeatur, et in testa ovi evacuetur ut rotundus efficiatur. Et alia testa ovi desuper ponatur claudaturque optime, et in eodem stramine combusto iterum ponatur; et ibidem dimittatur quousque modicum coaguletur. Et postea extrahatur per foramen et in panno serico involvatur, et ponatur in pane ad clibanum et decoquatur. Quo facto, auferatur ab eodem et in stomacho alicuius avis ponatur; quo posito, predicta avis assetur. Deinde auferatur a stomacho dicte avis. Et si inveneris ipsum bene solidum ad instar lapidis, bene quidem; sin autem, reitera in alio stomacho alterius avis. Ut prius assabis, et sic faciendo procedas quousque lapis efficiatur, in quo quidem per eius foramen ponatur filum; et cum ipso filo super lumbos precingatur. Reges autem Indie hoc modo hunc lapidem faciebant, et continue eum super lumbos ferebant. Effectus ipsius lapidis est quod si aliquod venenosum ante ipsum in cibo vel potu apponatur vel in aliqua alia re, motu magno movebitur lapis ille et magno sudore sudabit. Et hoc est notissimum apud eos, et est unum e mirabilibus magnis que erant apud eos.

p. 278 125

| Qui vero hunc lapidem primo sua industria compilavit fuit Behentater rex, qui fuit unus ex regibus Indie, sapiens valde. Ipse enim edificavit civitatem de Menif, in qua edificia magna edificavit, et in ipsis edificiis ymagines vociferantes construxit. Hic autem fuit qui invenit computaciones amoris per numerum, quod est unum quid penes eos mirabile valde. He vero computaciones quando [alicui] dantur in cibo vel potu vel alia quacumque re duabus personis, optima coniungentur amicicia et multum ad invicem diligentur. Et si predicti numeri sculpentur in ligno, et cum ipso panem vel aliquid comestibile sigillaveris ipsumque ei dederis comedere, te magno diliget amore. Et si ipsos numeros in tuo signaveris panno, a te non poterit

separari; et si in pannis qui in plateis mercandi causa adducuntur ipsos figurabis, idem continget. Minorque numerus ex ipsis est 220, maior vero numerus est 284. Opus autem predictorum numerorum tale est. Figurabis numerum minorem et maiorem figuris algorismi. Et da minorem cui libuerit in cibo; tu vero maiorem comedas. Ipse vero erit obediens tibi quemadmodum minor est obediens maiori, et diligeris ab eodem propter mirabilem proprietatem et potenciam computacionis predicte. Hec vero computacio fit similiter in granis passularum et in granis malorum granatorum et in quibuscumque volueris ex fructibus comedendis. Et hoc fit per numerum et non per figuras. Ego autem predictas computaciones prout sunt multociens sum expertus, et inveni veritatem in eis prout superius est narratum.

126 Predictus quidem rex fecit hominibus Egipti duodecim pascua in 12 mensibus — videlicet, unum in quolibet mense. Preterea fecit domum totam ymaginibus circumvolutam, que vero ymagines ab omnibus languoribus curabant. In capite vero cuiuslibet earum pro qua infirmitate deputabatur figuravit. Et homines ipsius loci ipsis ymaginibus ab eorum infirmitatibus multo tempore curabantur hoc modo. Accedebant ad ipsas ymagines, et ymagini eidem infirmitati deputate eorum infirmitates exponebant, ab ea sanitatem impetrando; et statim sanabantur ex ea. Preterea prefatus rex fecit ymaginem in forma hominis ridentis, cuius ymaginis virtus erat et potencia: quicumque tristis vel melancolia oppressus prefatam ymaginem inspiciebat, statim alacer et ridens efficiebatur, et eius cogitaciones tradebat oblivioni. Et in tantum huius ymaginis effectus inter eos processit quod ipsam quasi deum colebant. Preterea idem rex in eadem civitate ymaginem eream fecit duas alas extensas habentem, |et ipsam auro linivit totam. Deinde in loco civitatis posuit ipsam. Huius vero virtus talis erat quod quicumque penes eam transiret — tam viri quam mulieres qui adulterium commisissent — discooperiebant eorum naturam, nec ultra evadere poterant quin ipsi ymagini se discooperirent. Hanc ymaginem idem rex construxit ut eius populus a fornicacionibus precaveret. Qui ante hanc ymaginem discooperiebatur tamquam fornicator vel fornicatrix ad conspectum regis ducebatur et pro tali scelere veraciter reus reputabatur, et secundum eorum statuta merito puniebatur. Qua de causa tam viri quam mulieres eius populi a predictis nefandis cavebant.

p. 279

127 Preterea fecit idem rex vas terreum quod implevit aqua, ex quo totus exercitus bibebat, nec aqua minuebatur ex eo. Iste vero rex fuit tempore magni Alexandri, et dicitur quod hoc vas cum aliquibus aliis mirabilibus presentavit eidem. Quod vas fuit constructum magisteriis artificialibus sciencie, proprietatibus nature, et sciencia fortitudinum, spirituum planetarum et stellarum fixarum. Preterea hoc modo facta fuit pila quam fecit

Acaym rex Indie in porta civitatis Nube, que ex marmore nigro fuit facta et erat tota aqua repleta. Et quantumcumque ab ea auferebatur ea minime deficiebat; et erat hoc propter quod humiditates aeris virtute magisterii quo fuit facta attrahebat. Hoc vero opus construxit ad populi restauracionem propter distanciam eiusdem civitatis a flumine Nili et eius propinquitatem mari salso, ex cuius proprietate accidebat quod ex radiis solaribus ab ipsa maris aqua elevabantur vapores grossi et humidi, ex quibus subtiliores in aere a salsedine depurati subtilissimis magisteriis geometricis et scienciis nigromanticis in ipsam pilam quasi ex aere rorando descendebant. Qua de causa numquam deficiebat propter attractionem predictam, que attractio fiebat quemadmodum lapis sanguinis attrahit ipsum cum ponitur circa ipsum.^c

p. 280 128

| Qui Indi preter predicta habent alia mirabilia magna, ex quibus aliqua ex eis ad presens proposui recitare. Ad omnes motus corporis prohibendum. Recipe virgam hominis, et ipsam in morcellas incidas et in pulverem opii, nucis scialte et modici azerne involvas. Et postea in vase plumbeo ponas ad putrescendum; et caveas ab eodem. Et cum a putredine extraxeris, invenies eum liquefactum et quasi in oleum redactum. Si vero modicum ipsius olei cui volueris in potu dederis vel in cibo, omnes eius sensus, motus et spiritus claudicabunt et stupefient, nec aliquod sui corporis membrum poterit exercere. Indi vero cum predicto oleo aliquibus aliis admixtis multa mirabilia faciebant, dando in cibo, et ostendebant ea que volebant et que extra consuetudinem erant. Et cui volebant dabant in cibo, et per hoc demonstrabant quod volebant ex rebus numquam repertis, et etiam hominem reddebant cuiuscumque figure vel forme volebant.

129

Ut appareas in forma cuius volueris animalis. Recipe sperma hominis in suis membris completi, et cum spermate cuius volueris animalis in ovo ponas (id est in testa) in unum mixtum. Postea ipsum ovum claudas bene ac ad putrescendum in stercore calido per triduum reponas. Quibus finitis, removeas ab eodem, et in ovo reperies similitudinem animalis. Extrahas ab eodem et in oleo de sisamo appone, in quo per tres dies dimitte. Hoc animal in hoc oleo istis tribus diebus potabit; et dum vivit, in eodem oleo teratur. | Si vero lumen accenderis cum eodem, cuiuscumque faciem inunxeris ex ipso, apparebit in forma illius animalis cuius sperma superius accepisti. Et hoc penes Indos secretum nobile reputabatur, quod nemini preter eisdem disposito revelabant.

p. 281

130

Ut homo ex civitate exire non possit. Recipe sperma hominis et modicum sanguinis ipsius, que cum duplo mellis decoquantur quousque totum sperma ingrediatur ipsum mel. Deinde hoc mel decoquas usque ad nigredinem ipsius

^c p. 279, 15 — p. 280, 4 om.

bene. Ex isto vero cui volueris in cibo dabis — videlicet qui per longa itinera se transferre intendit. Qui comederit non poterit illa die eam civitatem exire; imo in eadem quasi raptus et insensatus permanebit.

131 Mirabilia magna nigromancie. Indi autem aliam compositionem faciebant, cum qua opera magna nigromancie operabantur, cuius talis est composicio. 5
Accipiebant enim porcā unam, et ipsam in quadam domo vacua recludebant. Et in uno capite domus stagnis ferreis optime aptabant taliter ne ex ipsa domo exire valeret. Et in ipsa domo iuxta ipsam porcā porcū masculum ponebant aptatum quemadmodum et ipsa; et sic aptati per 24 dies ibidem permanebant. Et hoc opus incipiebant facere cum Sol ingrediebatur 10
primum gradum Capricorni. Et dabant micam panis tritici in lacte mollitam omni die eisdem ad comedendum, quantum comedere volebant. In fine vero harum 24 dierum porca cum maximo appetitu cum masculo coeundi et magno motu movebatur in tantum quod ex suo spermate quantitatem magnam proiciebat ad similitudinem peciarum sanguinis coagulati. Qui Indi 15
artificia magna faciebant quibus predictum sperma accipiebant; et ipsum in vase plumbeo reponebant, et os optime obturabant, et in fimo per 24 dies ad putrefaciendum ponebant. In fine vero earundem dierum removebant ab ipso, et in frigidato vas predictum aperiebant inveniebantque ibidem animal quod movebatur. Et ipsum cibabant per tres dies cum nucibus et lacte ut 20
superius diximus in porca. In fine autem trium dierum extinguebant ipsum in oleo, cum quo mirabilia nigromancie magna operabantur, ipsum dando in cibo | et etiam lumen accendendo et vultus et corpora cum eodem ungendero, et alia multa mirabilia que prolixitatis causa non sunt narratione digna. Rogamus autem operatorem in predictis quod hoc pro maximo secreto habeat 25
et non nisi homini in predictis experto revelet.

p. 282

Capitulum duodecesimum. De regulis in hac sciencia necessariis.

p. 283

1 Illum autem qui in hac sciencia se intromittere intendit scire oportet quod propter opera et experimenta que fiunt in hoc mundo scienciarum profunditates et secreta sciuntur, et ex operibus et experimentis solvuntur 30
dubia. Hinc est enim quod, cum alicui id quod querit perficitur, tunc eius dubietas solvitur.^d Tu vero in omnibus et de omnibus que te hactenus docuimus sis avarus, et sis fidelis | in ipsis operacionibus, modis sapientum et maneriis antiquorum in hac sciencia operancium continue observatis. A comestionibus vero et delectacionibus illicitis quantum poteris sis remotus; 35
imo ad tuam animam salvandam et in amore Dei quantum poteris assidue cogitabis quoniam voluntas et amor attrahit spiritum et inclinatur ad effectus

^d p. 282, 6–18 om.

spirituales consequendos, et omnes eius proprietates erga rem desideratam perficit et ostendit. Et si hec declinacio cum Deo fuerit, qui est principium et finis omnium rerum et dominus dominorum perpetuus et eternus, tunc ille amor erit durabilis et completus. Et si talis amor et voluntas in rebus corporeis affigitur, talis amor instabilis est et corruptibilis et finalis amor. Et voluntas in 5 partes dividitur quia ille amor qui cum salute est et honore est amor fixus in Deo sublimi et alto quemadmodum est amor patrum, magistrorum sanctorumque virorum; est enim amor pietatis et amor filiorum. Et est amor proficui et adiutorii, et hic amor est amor hominum qui utilitatis gracia ad invicem diliguntur. Voluntas vero quando est multum acuta amor appellatur 10 quemadmodum diximus supra dum in aliis preter Deum ponimus ipsam que amor corruptibilis debet merito nuncupari. Et nos preces nostras fundimus ipsi Deo ut ipse cor et spiritum tuum taliter illustret ut eius sciencie profunde tibi patefiant; et ab insidiis populi et nocivorum hominum te protegat et defendat ut ex tuis secretis nemini inscienti reveles quoniam efficerentur 15 hominum sanctorum et prophetarum interfectores.^e

2 Proprietates vero et exempla proposita et dicta in libris sciencie huius prophetarum, si tu ea ad opus tentativo modo deducere laborares viderentur de genere trufancium nec ad effectum per ipsum promissum deducere posses in eternum. Sed si ea intelligeres quemadmodum dixerunt (videlicet cum vera 20 inclinacione et stabili credencia et causas eorum effectuum cognoscendo), tunc videbuntur nobiles, alti et preciosi, et a bestialibus hominibus sunt natura remoti. | Et si debite nostris patribus qui vitam et esse nobis dederunt debemus merito obedire, quanto magis tenemur prophetis et sanctis qui nobis exempla 25 dedere ut regulas quibus nostre anime salvantur et ad vitam perpetuam deducantur. Et postquam in nostris corporibus cause perfectionis corporum elementorum, virtus per periodum durabilis invenitur, que corpora in suis figuris et effectibus custodit et gubernat et ab ipsis temporibus propriis non separatur. Et hoc est illud quod a prophetis natura nuncupatur. Naturales 30 enim aiunt quod huiusmodi virtus est causa gubernacionis corporum per tempus terminatum in quocumque secundum naturalem duracionem uniuscuiusque. Et huiusmodi per ipsos vocatur natura, que natura est primum principium naturale omnium animalium et vegetabilium. Exemplum ad idem. Quemadmodum lapis proiectus naturaliter deorsum descendit, et hoc non in quantum corpus quia alia corpora in quantum corpora <non> 35 assimilarentur eidem vel e contrario eius effectus faciunt per oppositum, ut ignis qui naturaliter ascendit multo magis est corpus; et hic intellectus est principium istius maneriei motus, et hic natura nominatur. Preterea ipsum motum naturam dicunt, et iterum dicunt naturam elementi esse formam et

p. 284

^e p. 283, 12-15 om.

figuram naturalem. Phisici vero huiusmodi nomen, naturam, appellant complexionem et per calorem naturalem et per formas et figuras corporum et per motus et spiritum; et secundum quodlibet eorum intencio dicitur. Secundum vero veritatem hoc nomen, natura, est nomen equivocum quia dicitur pro omni corpore et pro omnibus eiusdem propriis et pro humoribus, 5 elementis celi et virtute quam Deus posuit que est causa generacionis et corrupcionis, motus et quietudinis in omnibus que moventur et quietantur. Qua de causa primi sapientes sic diffiniverunt eam quod est terminus et principium motus et quietudinis. Philosophi vero dixerunt quod est forma corporalis que non potest esse in corporibus nisi mediante celo inter ipsam et 10 spiritum. Plato autem ipsam sic diffinivit: natura est corpus completum ad faciendum encia. Galienus autem: natura est calor | naturalis iuvans corpora et ab eisdem removens corrupciones et detrimenta in quantum potest; et quando eius virtus concurrat cum ea, aptat gubernaciones, conductus et alia. Abenteclis ait: est enim corpus simplex unam formam et unam figuram 15 habens, et in ea est potencia [et] vite, sed ipsamet est forma vite sicut in pueris apparet quibus natura certa magisteria ad vitam tuendam concedit ut lactando, dormiendo, etc.; et cum docentur in artificialibus, tunc fiunt operum magistri. Predicta autem non recitavi nisi ad tui intellectus luminis clarificacionem, quoniam in omnibus instructum et doctum in incepcionibus 20 et cogitacionibus omnium encium manerierum que reperiuntur in universo esse affecto. Et sic habebis intellectum adeptum per coniunctionem intellectus possibilis cum agente.^f Et sic finitur.

Explicit liber tercius Picatricis; sequitur liber quartus.

^f p. 285, 7–20 om.

BOOK IV

p. 286

| Incipit liber quartus,⁸ in quo ostenditur de proprietatibus spirituum, et de his que necessaria sunt in ista arte, et qualiter cum ymaginibus et suffumigacionibus et aliis adiuvantur.

Capitulum primum. A quo virtus et fortitudo spiritus procedunt, et quid sit proprietas sensus et intellectus et quid proprietas spiritus, quid proprietas corporis, quid proprietas anime, necnon et differentia inter ea. 5

Capitulum secundum. Qualiter vigor spiritus Lune ad ista inferiora attrahitur, et ex quibus suffumigaciones septem planetarum fieri debeant.

Capitulum tertium. In quo loquitur quid Caldei tenent ex profunditate et secretis huius sciencie, et quid de ea locuti fuerunt. 10

Capitulum quartum. In quo loquitur de ymaginibus et racionibus que nimis hanc adiuvant scienciam.

Capitulum quintum. Ostendit que sunt decem sciencie huic arti necessarie, et qualiter ex eis hec sciencia adiuuatur, et que sit radix sciencie nigromancie. 15

Capitulum sextum. Ostendit qualiter stellarum suffumigaciones fieri debeant, et demonstrat quandam compositionem huic sciencie necessariam.

Capitulum septimum. De his que in arte nigromancie inventa sunt in libro De agricultura Caldea, quem Albubaer Abenuaxie de lingua Caldeorum transtulit in Arabicum. 20

Capitulum octavum. De virtutibus aliquarum rerum que ex sua propria faciunt natura.

Capitulum nonum. De ymaginibus que virtutes faciunt mirabiles; et fuere invente in libro qui fuit inventus in ecclesia de Cordib et in libro regine Folopedre; et loquitur de aliquibus castigamentis necessariis operibus ymaginum. 25

⁸ p. 286, 2–6 om.

Capitulum primum. A quo virtus et fortitudo spiritus procedunt, et quid sit proprietas sensus et intellectus et quid proprietas spiritus, quid proprietas corporis, quid proprietas anime, necnon et differentia inter ea.

1 Sapientes vero antiqui in hoc sunt concordati, quod Deus quinque res disposuit et ordinavit per gradus, quarum nobiliorem in summo gradu 5 collocavit — videlicet materiam primam et formam primam, que est tamquam prima minera omnium; secundo sensus sive intellectus, tercio spiritus, quarto natura celorum, quinto elementa et elementata. Primum autem posuit in sui celi superiori circulo ubi nullus alius deus nullusque alius dominus preter ipsum permanet, et taliter eum ordinavit ut aliis lumen 10 emanaret; scienciam etenim et nobilitatem virtutis aliis convenientes virtus illa eis vi tribuit et manat. Sensum autem et intellectum posuit in primo circulo descendente ab eodem, | qui similiter ab eodem lumine descendit; sciencia etenim et nobilitas virtutis sibi convenientes ei vi ab illo emanantur. Deinde posuit infra circulum spiritum, qui similiter ab eodem lumine primo 15 emanatur; scienciam et nobilitatem isti convenientes (videlicet que ab illomet et ab eius superioribus procedunt) et isti tribuit. Deinde posuit naturam in ordine sub spiritu, que similiter a primo procedit; et nobilitas conveniens eidem vi in ista generatur ab eodem. Patet igitur quod forma prima est nobilior et per omnia subtilior sensu, et sensus spiritu, et spiritus natura, et 20 natura elementis. Et unumquodque predictorum posuit supra alium in debita quantitate, remissa quasi dicat quod prima est absoluta, in se pura et ab omni grossicie depurata, tamen secunda habet in se plus ea aliquantulum grossicie sive materie et minus quam tertia, et sic gradatim usque ad elementa sive elementata descendendo. Et hoc est ut ipsa prima essencia magis in semetipsa 25 relucescat, et alie sua puritate indigentes tamquam ad debitum finem recurrant prout species faciunt, scilicet per genera subalterna ad genus generalissimum recurrendo cum unumquodque ab eius superioribus nobilitatem accipiat et vim inferioribus tribuit. Postmodum celos creavit et formas et posuit celum spiritus in medio quatuor celorum, quorum duo super eum existentes 30 luminosi sunt et clari, qui sunt essencia prima et intellectus, duoque inferiores sunt tenebrosi et obscuri, qui sunt natura et elementa. Ipsum autem celum spiritus tamquam genus subalternum scienciam et nobilitatem sibi convenientes a superioribus recipit et inferioribus tribuit. Demum secundum hoc est spiritus qui duos superiores celos vincit et illuminat, et ab eis lumen, 35 scienciam et nobilitatem suscipit. Ipse enim spiritus maxime formatus est quoniam ad alta tendit, et residet in loco ubi factus est et creatus et unde fortunam, bonitatem et lumen accipit; hic autem locus paradisis nuncupatur. Spiritus vero duos inferiores vincens est spiritus tenebrosus, miser et infortunatus, et ad infimum descendit, et residet in loco ubi captus est et ubi 40

nullam requiem habere poterit; hic vero locus appellatur infernus. Iterum ipse spiritus animalium et vegetabilium atque dura corpora creavit. Ista enim sensum et scienciam ab illa forma prima non recipiunt; et illa eis talia minime tribuit cum eisdem conveniencia non fuerint. Ista autem duos inferiores vincunt celos (videlicet naturam et elementa) et in terra resident, ubi stant, permanent et creata sunt. Omnia vero supradicta vi et virtute procedunt divina.

2 Exemplum. Arbores enim in terra nascentes — earum principium est ipsarum radices, | fines vero earundem sunt rami et folia et fructus nascentes ex eis. Radices autem ipsarum attrahunt earum virtutem vegetabilem ab humoribus terre, rami vero ab aere attrahunt. Et ideo cum in eis materia terrestris earum natura super aerem dominatur, earum radices longiores ramis fiunt; et e converso si aer predominatur ipsi terre, earum rami radicibus longiores efficiuntur. Idcirco ad roboracionem predictorum videmus ad sensum arbores et alia vegetabilia in terra nascencia radices longiores ramis habentes et e contra; et eciam sunt arbores quibus radices siccantur et non rami et e contra. Preterea idem videmus in avibus, que quanto terrestri nature magis appropinquantur, <tanto> graviores volatus efficiunt, et quanto plus aeris nature assimilantur, tanto leviores volatus perficiunt. Et idem in hominibus, qui quanto natura eorundem elementata subtilius et magis a grossicie depurata extiterit et eciam in cibis subtilioribus vescuntur, tanto subtiliores et magis spirituales et ad spiritualia intelligendum abiliores efficiuntur; et e contra accidit hominibus ex terrestribus et grossis elementis compositis et eciam cibariis grossis nutritis quod tales in subtilitates spirituum accedere minime possunt, sed ad grossa et corporea percipienda sunt naturaliter imbuti. Et ex hoc patet quod mala ex rebus corporeis, bona vero a spiritu procedunt.

3 Sed materia dividitur in duas partes, videlicet in spiritualem et corporalem. Spiritualis vero est materia prima, que est mundus altus, et forma prima, que est elementum primum spirituale (videlicet sensus, anima, natura, elementum et omnia principia generis primi a materia depurati), et unitas prima, que indivisibilis permanet quemadmodum est unitas, punctus et similia, et ea que per tempora non dividuntur, ut instans principium linee quod est punctus. Materia vero corporalis est que ex elementis existit composita ut animalia, arbores et similia. Preterea materia est simplex et composita. Simplex est omnia que super | celos sunt, composita vero sunt omnia sub celo existencia, et huiusmodi visu percipiuntur et experimento. Et dixit Bandaclis sapiens quod omnis materia que per quinque sensus corporeos percipitur est materia corporalis puri compositi; et quando huiusmodi est, corrumpitur et alteratur tamquam locatum indigens loco. Et omnis materia que per quinque sensus corporeos percipi non potest materia simplex, pura, spiritualis, luminosa,

durabilis et alta nuncupatur. Et omnis materia que ab aliquo quinque sensuum dignoscitur est media inter materiam simplicem et spiritualem et inter materiam compositam et corporalem. Et ideo corporalis corporibus attinetur et cum eis ingreditur per motum temporis et coloris, et spiritualis remanet cum lumine et spiritibus altis, et cum eisdem durat per infinita secula. Tu autem qui in hoc libro studere proponis considera quomodo tuam animam reducere possis ad gradus et cognitionem spirituum beatorum; quod quidem facies si in omnibus tuis operibus partem spiritualem prosequi conaberis qua cognitione eris differens a brutis.

4 Sapientes autem in proprietatibus sensus et eius divisionibus sunt discordes. 10
Hoc enim nomen — sensus vel intellectus — pro quatuor exprimitur ab eisdem si<n>gillatim. Quorum primum pro ratione nuncupatur qua homo ab aliis animalibus separatur dispositus ad recipiendum sciencias et industrias magistrorum secretas que indigent sensu et discrecione; et huius proprietas disponitur cum acquisitionibus scienciarum. Et ex hoc apparet quod est 15
lumen divinum a Deo cordibus infusum, quo erit dispositus ad videndum et intelligendum encia prout sunt. Et hec est opinio unius partis sapientum loquencium in predictis. Et ideo dixit Sesudalis quod hoc nomen — homo — est equivocum, videlicet hominum intellectu vigencium et hominum intellectu carencium.^h 20

p. 290 5 | Secunda opinio. Sensus est in scienciis notis et apparentibus ad sensum, ut in pueris qui secreta nature minime percipere possunt, sed ea que a natura quasi naturaliter conceduntur apprehendunt, sicuti in numeris quibus dignoscunt duo plus uno esse et quod duo corpora non possunt esse simul in eodem loco, et unum corpus impossibile est in diversis partibus sub eodem 25
tempore permanere. Et una pars sapientum de predictis loquencium — hanc opinionem negantes patere asserebant.

6 Tercia opinio. Sensus secundum aliam opinionem antiquorum sapientum consistit in his que per experientiam longinquam comprobantur. Tali cognitione vel sensu carentes, imbecilles, fatui, ceci et stulti debent merito 30
appellari.

7 Quarta opinio. Sensus secundum alios consistit in cognicionibus naturalibus quibus cognoscuntur profunditates rerum eternalium, mundana corruptibilia vilipendendo. Et cum in aliquo homine predicta reperiuntur, talem sensatum appellamus eo quod naturam bestialem superat et vincit, et 35
spiritualibus et eternis assimilatur. Et hec est proprietas qua homo ab aliis animalibus separatur. Idcirco duo priores sunt naturales et duo posteriores studiis et scienciis acquiruntur. Et ideo dixit sapiens: Video quod sensus est bipartitus, naturalis scilicet et acquisitus. Acquisitus vero nullo modo haberi

^h p. 289, 17 — p. 290, 2 om.

potest nisi mediante naturali, quemadmodum solaris lux modicum prodest oculo naturali deficiente.¹

p. 291 8 | Nunc ad aliam distinctionem sensus alciorem transeamus. Sapientes vero antiqui diviserunt sensum in sex partes, que quidem duobus comprehenduntur verbis — videlicet in sensu generali et sensu universali, ut 5 diximus de spiritu naturali et universali; qui sic se habent, quod omnia in tres partes dividuntur — scilicet corpus, sensus naturales, spiritus intelligenciarum vel angelorum movencium celos. Quorum primum vilissimum reliquorum duorum obtinet locum, secundum nobiliorem omnium reputamus, tertium medium inter eos esse discernimus. Racio vero quare secundum nobiliorem 10 dicimus est quod ab omnibus pendenciis materie extitit depuratus. Ipse autem intelligencie separate sive angeli moventes orbis sunt medii inter predicta quoniam movent celos ad quorum motus sensus agentes suis effectibus operantur. Sensus autem generalis est, ut supra diximus in divisionibus sensus, a forma et materia abstractus, quia cum dicimus homo in generali 15 intelligitur ratio hominis rationalis vel ratio que competit omnibus hominibus, in qua ab omnibus aliis animalibus separatur. Et hunc sensum generalem appellaverunt.

9 Sed sensus universalis duobus verbis exprimitur, quorum unum est magis congruum verbo quia per ipsum intelligitur genus totius universi. Postea 20 ratio que propter explanacionem istius nominis intelligitur est genus proprietatum a materia et ab omnibus suis partibus remotarum que <non> naturaliter moventur et non secundum accidens. Cuius generis ultimus gradus est sensus agens, qui est deputatus spiritibus | humanis et scienciis 25 superioribus. Et hoc genus est principium in omnibus post primum principium; et principium primum principians omnia. Sed totum secundum secundam intencionem est nona spera, cuius raptu semel in die et nocte cum aliis speris undique circumdat. Qua de causa ipsa, eius magnitudine et capacitate que alia omnia corpora continet, corpus universi appellatur. Postea 30 sensus universi secundum hanc opinionem est substancia equali pondere omnibus suis partibus, a materia remota. Et ipse est movens, motum cupiens sibi assimilari. Et eius motus fuit tamquam principium omnium inventus. Et ideo legis conditor sic ait: primum a Deo creatum fuit sensus, qui aspiratione divina motum suscepit. Sed spiritus generalis multis diversitatibus est nominatus; et quelibet in responsione rei cuius existit nominata, et unaqueque 35 ipsarum est spiritus suo corpori proprie deputatus. Et spiritus universi est sensus universi. Idcirco omnes substancie incorporee complete in corporibus celestibus moventibus redundant, et hoc propter quietudinem sensus. Porporcio autem spiritus omnium ad sensus omnium sic se habet

¹ p. 291, 1–2 om.

quemadmodum nostri spiritus ad sensum agentem. Et spiritus vel intellectus universi est principium circa invencionem corporum naturalium, et eius gradus in recepcione invencionis sequitur gradum sensus in omnibus; et eius invencio similatur eidem. Et predicte sunt regule que in sensu sunt invente.

10 Aristoteles ait: sensus sensibilis spiritus ex sensibili est receptus. Et si quis quereret cuius maneriei spiritus intelligit, responsio quod spiritus rationalis lumine sensus discernit quando aliquid scire desiderat, et cum idem lumen recipit, gaudet eo et attingit intentum. Et huius lumen super omnia sensibilia procedit ut patet | in dormicione ubi omnes spiritus sensibiles sunt stupefacti et remissi, in qua omni intellectu spiritus deputantur. Quod si aliquis obiceret: 10 quis scit quod spiritus intelligit aliqua dormiendo? responsio quod ex eo remanet aliquid quemadmodum ex calore in igne quando extinguitur. Et propter sui unitatem cum corpore potest terminari contra unam partem sapientum.

p. 293

11 Et dixit Empedocles quod sensus non potest terminari propter quod est 15 substantia simplex, et substantia simplex nec genus nec differentiam habet quia non separatur. Et diffinico non potest compleri nisi per genus et divisiones. Et iterum dixit: sensus dividitur in duo — videlicet in sensum generalem, qui omnia continet in virtute et non fatigatur (et ipse omnia in se ipso sua substantia, et est cum tempore qui non antecedit per instans solum); 20 alius vero est sensus nobilis et electus, qui purificatur et condoletur, qui non nisi in humano corpore reperitur; et cum eius puritate depuratur et eius dolore condoletur. Et est lumen luminis generalis sensus.^j

p. 294 12

| Et anima est spiritus divine intelligencie, quam divina intelligencia creavit et absque aliquo medio posuit in corpore; et plantavit eam in istis corporibus 25 que sunt secundum lumen Solis, quod est ex eo qui per radios ipsa corpora attingit. Et ipsa ordinantur in formis naturalibus secundum suos effectus; et per eum veniunt sensibilitates, estimaciones vel cogitaciones, ymaginaciones, quietudines, memoria et similia.^k

13 Et una pars sapientum antiquorum sic determinavit: natura est durabilis 30 motus cum quo est perfectio sive complementum corporis agentis et in potencia viva.^l

p. 295

| Capitulum secundum. Qualiter vigor spiritus Lune ad ista inferiora attrahitur, et ex quibus suffumigaciones septem planetarum fieri debeant.

1 Scias autem quod una pars sapientum Caldeorum et Egipciorum dixit quod 35 Luna infundit et immittit influencias planetarum in hunc mundum compositum. Et ob hoc fecerunt | opera, sacrificia et oraciones ipsi Lune in

p. 296

^j p. 293, 9—p. 294, 6 om.^k p. 294, 10–17 om.^l p. 295, 1–15 om.

quocumque signorum ingressu. Et iam patefeci tibi opera aliarum gencium in eisdem; et quantum in hoc fuimus locuti fuit ex Arabico idiomate translatum.^m

2 Qualiter loqui potest cum spiritibus Lune, et primo cum fuerit in Ariete. Cum virtutem et potenciam Lune attrahere volueris dum in Ariete 5 permanserit signo, in hora qua tota completa ascendit, quoniam tunc est melior et utilior tue petitioni, eademque hora coronabis te et ad locum viridem et aquosum venias planum prope fluvium vel aquam currentem. Et ducas tecum gallum scissam habentem cristam, quem decollabis cum osse aliquo, sed cum ferro nullo modo tangas eundem. Et volvas faciem tuam 10 versus Lunam, quia hoc est apud eos secretum magnum valde. Et ponas ante te duo thuribula ferrea carbonibus accensis repleta, in quibus successive grana incensi proicias quousque fumus elevatur ab eisdem. Et tunc erigas te in medio thuribulorum, versus Lunam ipsam aspiciendo, et dicas: Tu, Luna, luminosa, honorata, pulchra, que tuo lumine tenebras frangis et in tuo oriente elevas et 15 comples omnia orizzonta tuo lumine et pulchritudine. Ego venio ad te humiliter, mercedem petendo, de tali re humiliter rogando. Hic autem tuam petas petitionem. Postea per decem passus progrediaris ante, semper ipsam Lunam aspiciendo et predicta verba iterum dicendo. Et unum ex thuribulis ante te ponas, in quo 3 iiii storacis proicias. Deinde tuum sacrificium 20 comburas, et has infrascriptas figuras in folio de canabeto cum cinere sacrificii et modico croci figurabis: ☉ ☽ ☼ ☽ ☼ ☽ ☼ ☼ ☼ . Hoc vero folium in igne concremabis. Et statim cum fumus elevatur, ex opposito videbis formam hominis formosi et optime induti iuxta thuribulum stantem, cui tuam petitionem petas; et implebitur ab eodem. Cum autem post predicta volueris 25 aliquid ab eodem petere, predictum opus reiterabis, et forma predicta tibi apparebit tuis interrogacionibus responsura.

p. 297 3 | Cum Luna fuerit in Tauro. Cum autem Luna fuerit in Tauro et virtutem seu potenciam attrahere volueris, primitus scias quod Luna diversos habet effectus et diversas potencias in unoquoque signo. Cum vero eius opus 30 volueris facere, venias ad talem locum qualem in alio signo fuimus locuti, et tecum gallum unum et unum thuribulum cum igne deferas. Et te pannis lineis cum alayeron vel cum corticibus malorum granatorum tinctis induas, et tuam manicam super caput tuum. Et habeas unum cacabum aqua plenum, que cum lignis nucum sit cocta. Et accipe aquam cum tua manu dextra, et eam super 35 sinistram proice; et sic tuas manus et tua brachia tuamque faciem lavabis. Et advertas ne desuper caput tuum manica elevetur. Postea cum dicta aqua tuos lavabis pedes. Et tunc tecum unam budam seu storam novam in qua pes

^m p. 296, 3-5 om.

hominis numquam fuit positus habeas, et dicta buda tota panno lineo viridi colore et rubeo picto sit involuta. Et a loco in quo tunc fueris vel a veste super dictam budam salias et proicias te pedibus super dictam budam, et dicas: ribharim ribharim caypharim caypharim dyaforim dyaforim. Que nomina vicesies dicas. Postea inde te elevabis, et ad cacabum aque predicte iterum venies tuasque manus lavabis. Et tunc tuum sacrificium decollabis ipsaque predicta verba dicendo assabis. Et continue dum hoc opus feceris, cum incenso et mastice suffumigabis. Tunc autem figuram hominis videbis, cui tuam petitionem petas; et id quod volueris adimplebitur. Quidam vero qui se in hoc opere intromittebat mihi retulit quod quendam habuerat amicum qui totum quod habuerat perdiderat et ad magnam devenerat paupertatem. Et dixit quod ascendentis dominus erat Saturnus; et idem Saturnus fuerat infortunii sui et paupertatis auctor. Et ei ostendit Lune oracionem ipsa in Tauro existente. Totumque eius fecit opus; et sibi predictam figuram hominis demonstravit, cui suam petivit petitionem et sibi suam paupertatem narravit. Et ei visum est quod ille homo ipsum per manum acciperet, et eum duceret ad quoddam fossatum, et diceret quod ibi foderet. Et sic fecit, et ibidem thesaurum invenit ex quo dives factus est.

4 Cum Luna fuerit in Geminis. Cum Luna fuerit in Geminis et eius virtutem et potenciam attrahere volueris, vadas ad locum altum ubi sunt venti. Et tecum gallum deferas et suffumigacionem antedictam et canonem latonis | crocei tres cubitos in longitudine habens et thuribulum latonis similiter, in quo ignem accendas per canonem sufflando; et in ignem mediam libram storacis ponas. Et unum ex capitibus canonis super ignem ponas (scilicet ubi fumus elevatur) et aliud caput versus Lunam situabis taliter ut fumus versus Lunam directe eleveter. Postea proicias super ignem incensi 3 β et modicum ambre, et cum canone facias fumum ut diximus. Postea in directo thuribuli ignis sedebis et ipsum canonem in tuis manibus accipies, et cum eo circulum facies, et de te ipso quasi centrum circuli ipsius facies. Postea accipies septem presas straminis fabarum, et ponas in septem locis in circumferencia prefati circuli. Et ex sacrificio tuo septem partes ordinabis, et unamquamque parcium super unam cuiuslibet predictarum septem parcium straminis superius dicti pones. Hoc facto, ignem cum canone accendas in stramine predicto quousque sacrificium aduratur. Subsequenter te in medio circuli erigas, et dicas: Tu, Luna, refulgens et luminosa, in tuo regno honorata et in loco et gradu tue exaltacionis collocata, quia hunc mundum tua potencia et spiritu gubernas — te rogo et tuis spiritualibus potenciis peto ut mihi tale quid facias. Tunc tuam petitionem exponas; supplicando enim et orando te ad terram prosternes, et dicas: abrutim abrutim gebrutim gebrutim vicesies. Deinde caput tuum elevabis a terra, et videbis formam superius dictam, cui tuam petitionem narrabis; et implebitur cum effectū.

5 Cum Luna fuerit in Cancro. Cum Luna quidem in Cancro fuerit et eius virtutem et potenciam attrahere volueris, ascendas locum altum quemadmodum est locus super amplum campum elevatus. Postea respice a dextris et a sinistris, ante et retro auriculando, in tua vero manu turturem habens, quam decollabis, et ex eius ala dextra quatuor pennas accipias et ex sinistra totidem; eius vero rostrum amputabis, quod totum combures. Deinde predictas pennas accipies; eisdem 3 ii coloquintide et storacis 3 iiii adiungas, et omnia in uno panno reponas. Postea recipe behem albi 3 ii, que cum cinere sacrificii sunt aptande et cum succo aristologie incorporande, ex quo facias formam hominis supra leonem equitantis. Hoc facto, eleva te et ymaginem ante te; et ignem accendas, in quo tuam suffumigacionem ponas, et dicas: Tu, Luna, que es lumine plena, benignitate et pulchritudine repleta et equalis in tui altitudine, tibi preces meas fundo et petitionem meam transmitto. Hoc facto, circulum facias in terra, in cuius centro ponas ymaginem quam fecisti postquam in ea scripseris nomen illius quem declinare volueris. Deinde revertaris ad dicendum ipsa verba met, et ad terram te prostrabis. Postea eleva te, et accipe 3 vi aceti, et in ipso ipsam ymaginem totam dissolvas. Et postea muscati granum unum, ambre quartam partem 3, gallie 3 iiii, storacis ℞β eidem adiungas, et ad ignem ponas quousque bene bulliant. Et ex eo facias trociscos unius 3 ponderis, et suffumiga cum eis Lunam per septem noctes (videlicet unum trociscum in qualibet nocte); et alii reserventur. Sapientes vero qui in hoc opere laboraverunt dixerunt quod, si ex hac suffumigacione suffumigaveris quemcumque volueris et eius odoratum suscipiet, sive vir fuerit sive mulier, nullo modo poterit esse tuorum preceptorum transgressor. Et multi hanc scienciam operantes per itinera proficiscentes, in quibus erant leones, ursi, colubre, scorpiones et alia animalia pessima, fuere ab eorum nocumentis experientia liberati, predicta suffumigacione operando.

6 Cum Luna fuerit in Leone. Cum autem Luna fuerit in Leone et eius virtutem et potenciam attrahere volueris, vadas ad locum non habitatum, et apporta tecum septem thuribula, que in circulo super eandem terram ordinate situabis distancia per cubitum unum ab invicem. Tu vero semper habeas faciem tuam versus Lunam. Inter thuribulum et thuribulum ponas ovum anseris, in quibus omnibus he figure scribantur: $\ominus \in \sqcap \cup$. Postea accipe acum latonis crocei grossam longitudinis palmarum trium, quam in tua dextra tenebis; in tuo vero capite semper habeas pannum croceum, laneum ad modum Arabum, et camisiam laneam, croceam induas. Postea decollabis in medio circuli thuribulorum gallum cristam scissam habentem quemadmodum in signo Arietis diximus. Deinde pecias ipsius galli super thuribula combures. Postea accipe cum capite acus ex suo sanguine, et super omnia thuribula et ova cum prefata acu stillabis. Hoc facto, per duo thuribula

a thuribulo ante te posito numerando te elongabis. Et accipe ovum secundum thuribulum consequens, quod ante te ponas; et in ipso cum prefata acu percuce continue, cum incenso et sandalo croceo suffumigando, hendeb hendeb quindecies dicendo. Et tunc veniet forma hominis superius tacta, cui tuam petas petitionem; et statim implebitur cum effectu. 5

7 Cum Luna fuerit in Virgine. Cum vero Luna fuerit in Virgine et eius virtutem et potenciam volueris attrahere, accipe 30 turdos, et decolla ipsos, et decoque ipsos quousque sint bene cocti. Postea extrahas quando eorum plume cadent ab eis, quos mediocriter salabis et usui reserves. Et hoc facies per 30 dies antequam Luna Virginem ingrediatur. Et postea per singulos dies comedes 10 unum ex eis postquam fuerit suffumigatum cum 4 dragmis croci; et postquam ipsum susceperis in cibo, nihil aliud comedas quousque transiverint 6 hore. Hoc autem omni die facies usque ad 30 diem, in quibus omnibus a vino penitus abstinebis; in quarum fine in aqua fontis orientalis te abluas, et ex ipsa aqua fontis predicta in ollam libram mediam ponas, que olla fiat dum Sol 15 quartum perambulat gradum et Luna in 7 Aquarii commorante. Os vero ipsius olle cum cera que numquam fuerit ab igne tacta optime obturabis. Hoc facto, ad locum amplum te transferas, et ante te thuribulum cum incenso et croco ana quartam partem 3 ponas; et dicas: Tu, Luna, que es formosa et in aspectu posita et in dando copiosa, magna et alta; tuoque lumine tenebre 20 lucescunt et spiritus evadunt, et tua pulchritudine corda letantur. Te rogo et in te tali negotio confido. Postea accipe in tua manu sinistra ollam predictam, et dicas: haphot haphot; et tua dextra terram fodias, et semper dictum nomen fodiendo continue dicas. Et hoc quousque | foveam ad profunditatem cubiti feceris, in qua ollam reponas, cuius os versus meridiem in fovea situabis. 25 Deinde foveam terra replebis quousque in eorum superficiebus sint equales. Et dum predicta feceris nomen predictum continue dices. Preterea figuram quam volueris cum acu auri in lamina plumbea figurabis, et in summitate fovee predicte sepelies. Cum autem predicta feceris, statim tua adimplebitur peticio. 30

p. 301

8 Cum Luna fuerit in Libra. Cum Luna fuerit in Libra et eius virtutem et potenciam attrahere volueris, precingas te corrigia facta ex iuncis nascentibus in aqua, et venias ad littus fluvii orientalis, et tuum sacrificium comburas, per ripam fluminis versus cursum aque currendo, Lunam continue aspiciendo, et in tua manu balistam eream tenendo que facta sit dum Venus fuerit in Tauro 35 retrograda, Mercurio in Ariete commorante. Et predicta quinquies facies, eundo et redeundo super littus fluminis. Hoc facto, percucies aquam fluminis cum balista, videlicet cum sacrificium fuerit combustum, et dicas: Tu, Luna, alta et honorata! Tibi hoc sacrificium fundo et transmitto, et ad tuam gratiam impetrandam feci illud, quia tu es potens mihi petitionem meam concedendi 40 et meum desiderium implendi. Postea ex lignis oleastri ignem accendas, et in

ipsum proicias storacem, et in circuitu ignis contendendo curras, in tua velocitate quantum poteris perseverando. Postea parabis te in loco in quo ignem fecisti, et facies ibi in terra ex tuis pedibus lineam usque ad ignem, in qua hoc nomen scribe: ganeytania ganeytania. Postea accipe terram in qua hoc nomen extitit scriptum, et cum terra et aqua immobili misceatur; ex quo mixto facias duas ymagine, unam in tua forma et alteram in forma alterius cuiuscumque volueris. Tamen ymagine sint se invicem amplexantes, videlicet si opus tuum fuerit ad amorem; si vero fuerit ad aliud ordinatum, facias ex eadem manerie. Tamen opus predictae ymaginis sive predictarum ymaginum fiat in hora Lune cicius quam fieri poterit, et id quod queris adimplebitur.

- 9 p. 302 Cum Luna fuerit in Scorpione. Cum autem Luna fuerit in Scorpione et eius virtutem et potenciam attrahere volueris, surgas dum Luna fuerit in 13 | gradu Scorpionis, et vadas ad locum in quo sunt plures arbores spisse; et multarum aquarum fuerit. Et facias figuram quadratam in terra, et ipsam cooperias foliis nucum et foliis malorum citoniorum et de penolis; subriga totum cum aqua rosacea. Deinde ponas ante te novem thuribula argentea, et in quolibet ipsorum ponas lignum aloes, storacem et incensum quantum poteris. Postea pannis albissimis in quibus sit nihil mixti induas te. Hoc facto, ponas ante te duo thuribula terrea aqua plena; et accipe urceum terreum parvum, cum quo aquam unius thuribuli in aliud versabis, ex qua aqua super tuas costas cum eo proicias. Et facias tuum sacrificium ex animalibus eidem pertinentibus. Quibus expletis, te in pedibus levabis, et te quater ad terram proicias; et in qualibet prostracione dicas: seraphie seraphie. Et residebis. Et proice in capite ignis lignum aloes, incensum; et storacem ponas in quocumque thuribulorum 9. Deinde alias quater te ut prius prosternes. Et tunc veniet tibi homo in forma decenti et completa, cui quicquid volueris petas; et implebitur optatum.
- 10 Cum Luna fuerit in Sagittario. Cum vero Luna in Sagittario fuerit et volueris eius virtutem et potenciam attrahere (hoc enim opus sapientes magni valde forte et completum opus reputabant, et in pluribus hoc opus Sagittarii ad thesauros inveniendos exercebant) — et dum ad predicta transferre volueris, hoc opus facias dum Mercurius fuerit in quarto gradu Cancri. Et tunc fundas decem libras latonis, ex quibus quinque ymagine in forma draconum facies, que fiant dum Mercurius in gradibus eiusdem signi morabitur. Et cum complete fuerint ymagine, ad fluvium clarum, fluentem pergas, et divertas ab ipso flumine ex ipsa aqua per quinque meatus quos facies parvos, qui in suo tramite quilibet singillatim decurrat. Et in unoquoque illorum meatuum ponas unam ex quinque ymaginibus in forma draconum superius fabricatis taliter ut aqua per eorum caudas ingrediatur, et per ipsorum ora egrediatur. Deinde accipe quinque odros et unusquisque eorum ad os cuiuslibet draconis taliter aptetur ut aqua eosdem odros ingrediatur, quos

ibidem per horam dimitte. Deinde ab oribus draconum odri auferantur, et aquam ab ipsis draconibus per terram currere dimittas per horam aliam subsequentem. Iterum reduces dictos odros quemlibet ad locum pristinum (scilicet, unumquemque ad suam ymaginem quemadmodum erant prius situati), et in eosdem per aliam horam aqua per ora draconum emanans ingredi permittatur. In fine vero ipsius hore auferantur ut prius; et eundem ordinem servando procedes usque ad replecionem eorundem. Qui cum repleti fuerint, cum ipsis | a flumine per 20 palmarum spacium retrocedas; quo termino perambulato, ipsi odri in terra ibidem situentur. Et quilibet eorum acu perforetur; et in circuitu ipsorum foveam fabricabis in qua aqua exiens ab ipsis odris ingrediatur; et iuxta cuiuslibet eorum unum ex draconibus predictis ponatur. Hoc enim sic peracto, surgas et currendo venias ad fluminis littus, Lunam continue aspiciendo; et in tuo ore accipe ex aqua fluminis quantum oris capacitas sustinebit. Et cum ea ad locum dictorum odrorum currendo revertaris, quam aquam ore super odros et dracones aspergas. Circa vero quemlibet draconem thuribulum argenteum carbonibus accensis repletum situabis, in quibus ambra et lignum aloes proiciantur, nec eorundem fumus extinguatur dum aqua emanabitur ab eisdem odris. Que cum tota fuerit egressa, accipe dracones, et in ipsis odris reponantur, et in fovea superius tacta sepeliantur, et in terra cooperiantur. Quibus expeditis, erigas te super locum, et tuum sacrificium in directo 15 arborum decollabis; et cuilibet ipsarum arborum eleva caput tuum, et in qualibet erectione dicas: harmum harmum. Et hec verba cuilibet arbori quinquies dicas; et tunc tua peticio taliter implebitur quod statim tibi homo formosi aspectus et bene dispositus apparebit, qui te ad locum quem ex quatuor mundi partibus affectabis deducet.

11 Dico enim tibi veraciter quod habebam amicum quendam qui hoc opus fecit ut supra; et dum ipsum complevit, eidem apparuit homo qui de sua petitione interrogavit. Qui respondit quod sua peticio erat ista, ut daret sibi ymaginem ad thesauros absconditos inveniendos. Visumque fuit ei quod ille homo ceperat eum per manum, et ad locum quendam duxit, in quo ymaginem elephantis eream tradidit eidem, que inter eius manus et pedes clavem ferream tenebat. Apparuitque eidem ut iste diceret: accipe elephantem, et vadas quocumque te duxerit secum; et in quo loco clavis ex ipsius pedibus cadet, in eodem loco thesaurum esse dinoscas. Et accepit manibus elephantem; et progrediens cum eodem quantum mensura quatuor cubitorum caperet, cecidit clavis ex manibus eiusdem elephantis. Statimque stetit, et foveam ibidem fecit, in qua illico scalas reperit. Et ipsas descendendo domum magnam vasis aureis et argenteis necnon et lapidibus preciosis repletam invenit; accepitque de eis quantum potuit et secum elephantem reduxit, thesauros huiusmodi secum portando.

- 12 Cum Luna fuerit in Capricorno. Cum Luna fuerit in Capricorno et eius virtutem et potenciam attrahere volueris — quando enim Sol extiterit in signo Cancri, ingrediaris domum que nonnisi duorum hominum tantummodo sit capacitatis, ipsamque per septem dies ramis redolentibus cooperies (videlicet quod qualibet die ex recentibus ramis cooperturam renovabis). Et in unoquoque istorum 7 dierum domum predictam cum ligno aloes et incenso suffumigabis. In fine vero predictorum septem | dierum ipsam domum ingrediaris pannis rubeis pulcherrimis indutus, aspiciasque ut ipsa domus sit cum una tabula cooperta vel cum aliquo alio; et quandocumque volueris, ipsam discooperire valeas, et dicas: heyerim heyerim falsari falsari tifrat tifrat. Postea domum egrediaris, et circumeundo eam septuagesies pergas. Postea vero predictam domum suffumiga cum 3 ii ligni aloes in thuribulo argenteo per hore unius spacium. Deinde exeas extra, et iterato prelibatam domum ut prius septuagesies circuibus. His vero sic peractis, tuum sacrificium ex gallo quem sepe diximus facias, et postea iterum ingrediaris domum. Ibi que hominem invenies sedentem cui ter dicas: Coniuro te per Lunam pulchram et luminosam, ornatam et honoratam, ut tu mihi loquaris. Et cum ipse loquetur tibi eique quod volueris petas, [et] complebitur cum effectu.
- 13 Cuncta vero que ex operibus istius capituli fiunt pro maiori parte in amore acquirendo fieri iubentur. Quidam vero ex intimis meis mihi retulit quod ipse quandam habuerat ancillam quam vendiderat. Et post vendicionem eius ipse in amore ipsius exarsit, rogavitque illum cui eam vendiderat ut ipsam sibi redderet; quam restitutionem facere denegavit. Videns autem quod tali modo ipsam habere non poterat, predictum opus fecit ut supra; statimque qui eam tenebat ipsam abhorruit. Roganti vero misit ut ipsam emeret secundum libitum ab eodem precio constituto. Videns autem quod ei miserat modico precio recuperavit eam. Radix autem huius operis et aliorum istius maneriei existencium est ut operator sit bonorum operum et effectuum naturaliter consecutor et a malis operibus remotus; item sit mundus et limpidus, ab omni succiditate et tantum quantum poterit secretus.
- 14 Nunc autem recitare proposui id quod nostro tempore accidit cuidam volenti attrahere virtutem Lune, qui hoc opus necessitate deductus confecit et fuit in quadam nocte operatus a vero tramite ipsius operacionis totaliter remotus. Et dum in una nocte actualiter operabatur, sibi apparuit homo cum una re in manu, quam in eius ore posuit; et statim clausit os, nec apparebat ipsum os umquam habuisse. Et sic per 40 horas timore maximo repletus permansit, in quarum fine fuit totaliter extinctus.
- p. 304 15 | Cum Luna fuerit in Aquario. Cum autem Luna fuerit in Aquario et eius virtutem et potenciam attrahere volueris — primitus enim scire debes quod omnes antiqui sapientes in hoc sunt concordati, scilicet quod regule istorum operum ipsis operibus utiliores reperiuntur. Et ideo regule et opera insimul

iuncta efficacissimos habent effectus, et ad finem pervenitur optatum. Cum vero regule operibus non coniunguntur, spiritus et corporis maximum generatur periculum, et qui opera executioni tradere nesciunt accidunt pericula et expavescenda maxima, quod quidem terribile esset narrandum. Hoc autem docendo et castigando tibi dico; nam nullus in hoc opere se intromittere sit ausus nisi qui bone memorie boneque qualitatis fuerit.ⁿ

16 Cum autem Luna in isto signo existente operari volueris, accipe tria capita anserum masculorum, que in vino veteri quamplurium annorum ad ignem ponas quousque fuerint optime cocta, et postea ipsa in mortario ferreo vel plumbeo bene pista quousque in unam massam omnia sint redacta; hoc cum Luna fuerit in Cancro fieri iubetur. Postea recipe canelle ℥ β, sandali ʒ ii, storacis sicci ℥ β, incensi ʒ iiiii et parum draganti. Omnia vero ista | cum dicto vino in quo supra cocta sunt capita simul misce, et ex eis 40 trociscos confice, quos in sartagine ferrea super ignem ponas usque ad eorum desiccacionem. Cum autem feceris supradicta in nocte, vadas ad campum dum Luna fuerit in Aquario, ipsaque completa lumine existente. Et ante te ponas 15 thuribula, quorum partim ex eis ex latone partimque ex argento sint constructa; et meliora reputantur si fuerint aurea ipsisque carbonibus accensis existentibus plenis. Et in quolibet ipsorum proice ex dictis trociscis, et cum gallo supradicto facias tuum sacrificium. Et dum elevabitur fumus, homo quidam tibi apparebit, qui nunc se manifestabit tibi, nunc vero se abscondet; et hoc sepe et sepiissime faciet. Tunc autem accipe tres ex dictis trociscis, et eos in ignem proice; et dicas: hantaraceret hantaraceret. Hec autem verba decies reiterabis. Tunc autem totaliter illum hominem videbis, cui tuam dicas petitionem; et complebitur cum effectu.

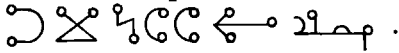
17 Cum Luna fuerit in Piscibus. Cum autem Luna fuerit in Piscibus et eius virtutem et potenciam attrahere volueris, recipe succi de canabeto ℥ i et quintam partem libre, succi platani tantumdem; et insimul eos misce. Predictos autem succos a prelibatis rebus extrahas dum Sol fuerit in Virgine et Mercurius fuerit luminosus et recte progressivus; et sint pistati in mortario marmoreo. Hoc autem sic peracto, adde eis masticis ʒ iiiii, ambre et camphore ana ʒ ii, algalie ʒ i, sarcocolle ʒ x. Omnia vero ista sint optime incorporata insimul, quibus adde sanguinis cervi decollati cum cultello latonis ℥ β. Cum autem omnia simul incorporata fuerint, pone ea in vase vitreo. Tunc enim vadas ad locum fontis aque vive, et predictum vas vitreum super auriculam fontis collacabis. Deinde accipe unum thuribulum, et ipsum super lapidem in medio aquarum dicti fontis taliter apta ut ab aqua undique thuribulum circumvolvatur. Tunc autem in eo ignem accendas; et cum accensus fuerit, aperias os vasis vitrei et predictum vas in ignem evacua, scilicet paulatim

ⁿ p. 305, 5-15 om.

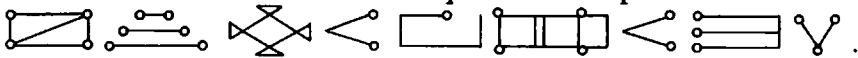
usque quo totum effundatur in igne. Deinde facias tuum sacrificium. Tibique Lune servus apparebit, cui tuam petas petitionem; et ad effectum deducetur.^o

p. 307 18 | Magna mirabilia magnique effectus apud Indos in suffumigacionibus, quas Indi calcitarat appellant, consistunt; et ex eis quidem in septem planetarum effectibus operantur. Quas suffumigaciones ex natura planete cui peticio sit esse oportet. 5

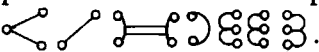
19 Et primo de Saturno. Cum per Saturnum operari volueris, 7 diebus ieiunabis a die dominico incipiendo; 7 vero die, videlicet die Sabbati, corvum nigrum decollabis, et dicas: In nomine Anzil, qui cum Saturno positus est. Tu, Anzil, qui es Saturni angelus! Coniuro te per alti firmamenti dominum ut meam petitionem meumque desiderium adimpleas. Postea vero operare cum calcitarat in quibus volueris. Figure autem Saturni sunt iste: 10

20 Cum per Iovem operari volueris, septem diebus ut supra ieiunabis a die Veneris incipiendo. In fine vero istorum dierum, videlicet in die Iovis, unum agnum decollabis eiusque comedas epar, et dicas: Tu, Roquiel, angele qui cum Iove fortunato et bono atque in fortuna maiori completo et formoso positus es! Per alti dominum firmamenti te coniuro ut tu meam recipias oracionem meamque petitionem in eo quod tibi peto execucioni tradere digneris. Postmodum cum calcitarat in his que volueris operare. Et he sunt eius figure: 20

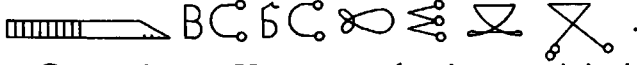
p. 308 21 | Cum vero per Martem operari volueris, septem diebus a die Mercurii incipiendo ieiunabis. In fine quidem istorum septem dierum, scilicet in die Martis, gattum pardum decollabis, et dicas: Tu, Zemeyel, angele Martis, in armigeris et lite es fortis et potens et ignis ardentis dominus! Coniuro te per alti firmamenti dominum ut meam recipias petitionem et ut mihi tale quid ad effectum facias pervenire. Hic autem tuam dicas petitionem, et in his que petieris cum calcitarat operare. Et he sunt eius figure: 25

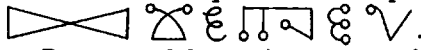
22 Cum autem per Solem operari volueris, septem diebus ut supra a die Lune incipiendo ieiunabis. Ultimo vero die, scilicet die dominico, unum vitulum bovinum parvum decollabis eiusque comedas epar, et dicas: Tu, Yebil, angele Solis, luminosi illius qui est bonitas mundi, luminis et lucis dominus; ipse enim est fortuna completa, et per eum fit infortunium et detrimentum. Coniuro te per dominum alti firmamenti ut mihi tale quid facias et talem 35

^o p. 307, 1-2 om.

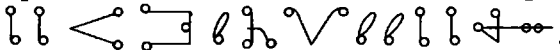
meam compleas petitionem. Et quod volueris petas, et cum calcitarat in his que volueris operare. Et he sunt eius figure:

23 Cum enim per Venerem volueris operari, incipiendo a die Sabbati usque ad diem Veneris ieiunabis. Die vero Veneris columbam albam decollabis; die autem quarto eius comedas epar, et dicas: Tu, Anbetayl, angele Veneris, fortunate et formose! Per alti firmamenti dominum te coniuro ut mihi tale quid facias et talem compleas petitionem. Et quod volueris petas, et cum calcitarat in his que volueris operare. Et he sunt eius figure:

24 Cum per Mercurium operari volueris, septem diebus ut supra a die Iovis incipiendo ieiunabis. Ultimo vero die, scilicet die Mercurii, gallum album et nigrum decollabis eiusque epar comedas, et dicas: Tu, Arquil, angele Mercurii, nobilis domini boneque maneriei! Per alti firmamenti dominum te coniuro ut mihi tale quid facias et compleas. Et hic tuam dicas petitionem, et operare cum calcitarat. Et he sunt eius figure:

25 Cum autem per Lunam operari volueris, septem diebus a die Martis incipiendo ieiunabis. Ultimo vero die, scilicet die Lune, unam pecudem decollabis eiusque epar comedas, et dicas: Tu, Cahil, angele Lune, que clavis est bonitatis cuius principium est leve! Per alti firmamenti dominum te coniuro ut mihi tale quid facias et talem petitionem mihi compleas. Et tuam dicas petitionem, et operare cum calcitarat in his que volueris. Et he sunt eius figure:

26 Omnia vero supradicta sapientes antiqui huius operis invenere, et in ipsis sunt multi effectus in operibus nigromanticis, scilicet ex suffumigacionibus mirabilibus et ymaginibus. Et Caldei, qui in terra promissionis morantur et qui olim Capti dicebantur, in istis operibus multum sunt virtuosi. Et de ipsorum operibus quamplurimum in libro De agricultura Caldea invenitur. Et Abenvasia, qui agriculture transtulit Librum, cuncta eorum opera nominavit. Nos quidem in hoc nostro libro ex eis aliqua intendimus narrare.

Capitulum tertium. In quo loquitur quid Caldei tenent ex profunditate aut secretis huius sciencie et quid de ea locuti fuerunt.

1 Sunt etenim magi qui in hac sciencia et opere se intromiserunt Caldei; hi namque in hac perfectiores habentur sciencia. Ipsi vero asserunt quod Hermes

p. 310 primitus quandam domum ymaginum construxit, ex quibus | quantitatem
 Nili contra Montem Lune agnoscebat; hic autem domum fecit Solis. Et taliter
 ab hominibus se abscondebat quod nemo secum existens valebat eum videre.
 Iste vero fuit qui orientalem Egipti edificavit civitatem cuius longitudo
 duodecim miliariorum consistebat, in qua quidem construxit castrum quod in 5
 quatuor eius partibus quatuor habebat portas. In porta vero orientis formam
 aquile posuit, in porta vero occidentis formam tauri, in meridionali vero
 formam leonis, et in septentrionali canis formam construxit. In eas quidem
 spirituales spiritus fecit intrare qui voces prociendo loquebantur; nec aliquis
 ipsius portas valebat intrare nisi eorum mandato. Ibi que quasdam arbores 10
 plantavit, in quarum medio magna consistebat arbor que generacionem
 fructuum omnium apportabat. In summitate vero ipsius castri quandam
 turrim edificari fecit, que triginta cubitorum longitudinem attingebat, in
 cuius summitate pomum ordinavit rotundum, cuius color qualibet die usque
 ad septem dies mutabatur. In fine vero septem dierum priorem quem habuerat 15
 recipiebat colorem. Illa autem civitas quotidie ipsius mali cooperiebatur
 colore, et sic civitas predicta qualibet die refulgebat colore. In turris quidem
 circuitu abundans erat aqua, in qua quidem plurima genera piscium
 permanebant. In circuitu vero civitatis ymagine diversas et quarumlibet
 manerierum ordinavit, quarum virtute virtuosos efficiebantur habitantes 20
 ibidem et a turpitudine malisque languoribus nitidi. Predicta vero civitas
 Adocentyn vocabatur. Hi autem in antiquorum scienciis, earum
 profunditatibus et secretis atque in astronomie sciencia erant edocti.^P

p. 315 2 | Ego autem vidi compositionem quandam ad hominem abscondendum
 taliter ordinatam. Cum autem eam facere volueris, accipe unum leporem in 25
 vicesima quarta nocte mensis Arabum, quem versus Lunam, ipsam
 aspiciendo continue, decollabis. Et ex suffumigacionibus Lune suffumigabis,
 p. 316 verba Lune supradicta dicendo; et dicas: Rogo te, angele spiritus | nigromancie
 et abscondari, tu qui Salnaquil dicebaris! Per illum vero tibi supplico qui tibi
 virtutem et potenciam et fortitudinem in hoc opere tribuit, ut id quod tibi peto 30
 ex rebus tuis potenciis attributis mihi largiri digneris. Cum autem predicta
 dixeris, sanguinem recipe leporis supradicti, quem cum felle ipsius misceas.
 Eius vero corpus taliter sepelias ut nemo valeat eum videre quoniam, si
 dimiseris eum hinc ad sequentem diem aliquo modo discoopertum, scilicet dum 35
 Sol super eum fuerit elevatus, te interficeret spiritus Lune. Sanguinem vero
 quem cum felle mixtum accepisti tecum apportabis et usui reservabis. Cum

^P p. 310, 15 — p. 315, 15 om.

autem te abscondere volueris et a nemine videri, recipe ex eius sanguine cum felle mixto ut supra in hora Lune, et ex eo unge faciem tuam; et verba Lune supradicta dicere non taceas quia dum ea dixeris ab aliorum visione privatus totaliter efficiaris, et ex hoc facere poteris quod affectas. Cum vero videri volueris et te palam eis facere, desine dicere dicta verba et ablue faciem tuam, ungeque eam ex cerebro capitis leporis supradicti, et dicas: Tu, spiritus Lune, discooperias me et hominibus me apparere facias. Tunc autem videbunt te omnes. Et hoc ex operibus Lune existit et ex magnis secretis et profunditatibus istius sciencie reputatur.⁹

p. 319 | Capitulum quartum. In quo loquitur de ymaginibus et rationibus que nimis adiuvant hanc scienciam. 10

1 Cuncta vero que hactenus in hoc libro nostro fuimus recitati ex dictis sapientum antiquorum eorundemque libris in ista sciencia et opere loquentibus extraximus ab eisdem. Qui autem hunc librum legerit ipsumque perfecte aspexerit et ea que usque nunc diximus intellexerit diligenter cognoscet et sciet laborem quem in istius libri ex diversorum librorum dictis istius sciencie tractantibus compilacione, et que sunt istorum operum radices, habuimus. Unum quidem ex istius sciencie libris perfectum invenimus volumen, quod a Mercurio sapiente Babilonie extitit conditum; in quo quidem amphorismorum liber qui Secretum secretorum nuncupabatur erat. Et ab ipso 45 elegimus amphorismos qui in hac sciencia et opere utiles non modicum reputantur. 20

2 Quorum primus est: Si operaberis ex pertinentibus illius planete et ex his que sunt ipsius nature cum quo operari volueris, et eciam ab eisdem non recedas, maximum quidem adiutorium in fortitudinem, virtutem et potenciam illius planete attrahendo habebis. 25

3 2: Petas Soli ut timearis et gloriam habeas, principium exercituum, altum cor, regimen magnatum, destructionem regum et accensionem ignis et virtutem tenebris lumen inferre.

4 3: Petas Lune agilitatem motuum, cursus aquarum, virtutem patefaciendi secreta, ignem extinguendi, agibilia minuendi necnon et separandi opiniones unitas. 30

p. 320 5 | 4: Petas Saturno attardacionem motuum, celamentum puritatum, civitatum destructionem, corda humiliare et aquas quietare.

6 5: Petas Iovi cumulacionem diviciarum, somniorum ornacionem, ociositatem fugiendi tristicias, labores et lites derelinquendi, itinera tam per mare quam per terram secure permeare. 35

⁹ p. 316, 12 — p. 319, 6 om.

7 6: Petas Marti vinctionem inimiciarum, fortitudinem cordium, malorum animalium motus appetere et aptare, ignis accensionem, guerras disponere et victorias ex inimicis habere.

8 7: Petas Veneri coniunctionem voluntatum, virtutem alacritates et amicitias movendi et ociositatem et tristitiam expellendi, appetitum vigorandi, generationes augmentandi, filios multiplicandi, ignem extinguendi et ab animalibus securus permanendi.^r 5

9 8: Suffumigaciones plurimas facias, perfecte credas, ieiunabis sepe, multas fundas oraciones, loca operibus digna elige, aspectus planetarum aspice. He autem operum magice sunt radices. 10

10 9: Levis erit peticio tua si planeta cui sit peticio dominus tue nativitatis fuerit; sin autem, erit difficile tuam petitionem ad finem debitum pervenire.

11 10: In spiritibus enim virtus planetarum effectus roborandi existit suasque qualitates meliorandi atque eas minorandi et deteriorandi suasque potencias expergendi. 15

12 11: Si diversificabitur ascendens a natura petitionis, numquam complebitur peticio nec eciam oracio ad id quod petitur attinget.

13 12: Stellarum fixarum ymagine ymaginibus retrogradarum durabiliores reputantur.

p. 321 14 | 13: Si opus tuum cum planeta ab aliqua stellarum fixarum eiusdem nature auxiliato feceris, magis completum erit, et perfectius quando vigorem planete et stelle fixe durabilitatem habebit. 20

15 14: Cum autem ascendens, peticio et planete unius nature extiterint et te in ea adiuvabis ex stella fixa tuamque credulitatem et voluntatem firmam habueris, tua peticio complebitur leviter et ex vigore planete roborabitur. 25

16 15: Scias enim quod cum stellis de beneytre volante in effectibus motuum adiuvaberis, et cum stella [de beneytre] cadente in quietacionum effectibus similiter adiuvaberis.

17 16: Diligenter planetarum coniunctiones inspicias; nam hoc opus nimis augmentatur ab eisdem. 30

18 17: In aspectibus prout in eorum coniunctionibus ymaginum radix consistit.

19 18: Pone significatorem in medio celi et in domo atque in exaltacione sua, et facias ut fortitudinem habeat in ascendente.

20 19: Aduva te a Sole cum aliquem vincere et superare volueris; tunc enim levius tua peticio complebitur et crescet. 35

^r p. 320, 9–10 om.

- 21 20: Adiuva te a Luna cum aliqua volueris retinere; tunc vero tua peticio
levius complebitur et crescet.
- 22 21: Adiuva te a Saturno cum aliquem volueris in infimum ponere et mala
inferre; tunc enim levius tua peticio complebitur et crescet.
- 23 22: Adiuva te a Iove cum ascendere volueris ad bonum; tunc tua peticio 5
levius complebitur et crescet.
- p. 322 24 | 23: Adiuva te a Marte cum vincere volueris in placito et bello; tunc enim
tua peticio levius complebitur et crescet.
- 25 24: Adiuva te a Venere cum volueris amorem et amiciciam querere; tunc
enim tua peticio levius complebitur et crescet. 10
- 26 25: Adiuva te a Mercurio cum scire et intelligere volueris atque succiditatem
expellere; tunc enim tua peticio levius complebitur et crescet.
- 27 26: Tarditas enim petitionem consequendi ex errore in tuo opere facto vel
mala credulitate tua aut inordinata huius operis constructione consistit.
- 28 27: Opera facta cum suffumigationibus et oracionibus prout decet meliora 15
sunt eis in quibus suffumigationes deficiunt et voluntas est diversa.
- 29 28: Lumen Solis et proiectio radiorum spiritus planetarum nocturnorum
abscindit.
- 30 29: Obscuritas noctis et quietudo motuum spiritus diurnorum planetarum
abscindit. Post hec autem cuilibet planete secundum eius tempora et 20
secundum id quod proprium est ei debes servire.
- 31 30: Ponderosus planeta cum sua tarditate efficaciores habet effectus planeta
leviori quamvis propinquior effectibus existat.
- 32 31: Marti unionem ne petas sicuti Veneri non petitur separacio; et ne petas
aliquem ex planetis a sua natura suoque tramite deviare. 25
- p. 323 33 | 32: Stellis cometis in pertinentibus eisdem cum apparent sicuti stellis fixis
servias.
- 34 33: Petas Mercurio, ipso in signo mundo existente; et Lune cum eo servias.
Inde enim habebis duas qualitates.
- 35 34: Mercurio in infirmitatibus capitis servias propter suarum qualitatum 30
diversitatem.
- 36 35: In operibus Mercurii velocitatem lingue petas cum ipse in sua domo
fuerit.
- 37 36: Accidit aliquando quod pertinencia Marti recipiuntur a Sole et econtra
pertinencia Soli a Marte recipiuntur. 35
- 38 37: Aliquando accidit quod pertinencia Lune recipiuntur a Venere et
pertinencia Veneri recipiuntur a Luna.
- 39 38: Sol enim abhorret pertinencia Saturno et pertinencia Soli abhorret
Saturnus.
- 40 39: Recipit Venus pertinencia Iovi et pertinencia Veneri recipit Iupiter. 40
- 41 40: Luna abhorret pertinencia Marti et abhorret Mars pertinencia Lune.

- 42 41: Iupiter abhorret pertinencia Marti Marsque abhorret pertinencia Iovi.
- 43 42: Mars enim abhorret pertinencia Veneri et Venus abhorret pertinencia Marti.
- 44 43: Mercurius abhorret pertinencia Iovi et Iupiter abhorret pertinencia Mercurio. 5
- 45 44: Ex opinionibus sapientum apparet quod due infortune inimicantur propter diversitatem et discordiam quas habent in essentia nature. Totum autem hoc debes scire et intelligere perfecte. Istos autem amphorismos ex supradictis sapientis verbis elegimus.
- 46 Ex libro vero Ptolomei Centiloquio nominato hos decem elegimus 10
amphorismos.
- p. 324 47 | Quorum primus est: Potest autem astrologus multa opera effectuum stellarum suarumque naturarum retrahere et obviare si sciverit eas suaque opera atque suos cognoscet effectus. Et potest accidere quod antequam effectus stelle receptorem attingat recipiat eum. 15
- 48 2: Spiritus operantis effectus celestes adiuvat sicut messes naturales — videlicet arare et cultu terrarum adiuvantur messes.
- 49 3: Forme huius compositi mundi formis obediunt celestibus; et ex hoc sapientes magice artis mandaverunt has formas figurare quando planete in illis celestibus formis existebant, cum intelligere scienciam volebant. 20
- 50 4: Servias infortunis, ab ipsisque adiuva te in his que volueris quemadmodum ex speciebus venenosis pondere congruo phisici adiuvantur.
- 51 5: Duarum substanciarum conveniencia in una re illis duabus earumque nativitate assumpta. Si in eadem fuerit similitudine, inter eas convenenciam habebunt; et id quod ex eis in forciori loco permanserit principatum obtinebit et dominium, et id quod in debiliori fuerit loco erit ut serviens et receptus. 25
- 52 6: Amicicia enim et inimicicia ex locorum Solis et Lune in eorum origine permutacione accipitur et ex conveniencia ascendentis amicicie et inimicicie atque diversitate. Signum autem obediens forcius est in amicicia.
- 53 7: In fabricacione civitatum servias stellis fixis, et servias planetis in fabricacione domorum. | Habitantes autem in civitatibus Marte aut aliqua stellarum eius nature in medio celi existente fabricatis ex armis necabuntur et ferro. 30
- p. 325 54 8: Esse autem et effectus in hoc mundo, ex generacione videlicet et corrupcione, fiunt ex 120 coniunctionibus quas septem planete faciunt. Et in omni quidem effectu aspicias esse formam recepcionis; nam ex ipsa forma completur effectus. 35
- 55 9: Sol vero est minera potencie animalis, Luna autem potencie naturalis, Saturnus enim potencie retentive, Iupiter vero potencie augmentandi, Mercurius quidem potencie estimacionis, Mars vero potencie acuitatis et ire, et Venus quidem est potencie appetitive minera. 40

56 IO: Mars autem et Mercurius et Venus in nativitatibus significant voluntates et maneries illius nativitatis atque eius opera suaque magisteria ostendunt.

57 Dicta Platonis. In libris vero philosophie editis a Platone invenimus quod nullus alius quam Iupiter veritatem ostendit. Alibi enim ait: quemadmodum sanguis, colera, melancolia et flegma sunt elementa corporis, similiter virtutes ipsorum elementorum procedunt a planetis, et ita unius in alterum actio et ab altero in alterum passio in principio generacionis sunt ex planetis. Et iterum alibi dicit quod illud propter quod in sciencia astronomie veritas deficit | nec omni tempore inventa extitit et nec ubique nonnisi ex diversitate actoris accidit et ex errore. Ob hoc autem astronomie demonstraciones in auguriis et avibus diversificantur, quod secundum eorum demonstraciones in posterum se ostendunt. Et ob hoc illud quod est et quod non est accidit et evenit.

p. 326

58 Dicta Ypocratis. In Ypocratis libris philosophie invenimus: cum autem Iupiter solaris anni fuerit dominus, illo anno pauce infirmitates multeque sanitates erunt, et animalium generaciones multiplicabuntur.

59 Dicta Aristotelis. Et invenimus in libris Aristotelis: regnum Saturno, iusticia Iovi, alacritas Veneri, estimacio Mercurio, opera Lune, et superbia Marti attribuitur.

60 Scire autem oportet quod omnia supradicta in hoc loco non recitavi nisi ut scias et intelligas quod supradicti sapientes nonnisi in aspiciendo profunditates et secreta huius operis studebant, et ut ea simul unirent ad hoc ut ex eis possent finem optatum attingere.

61 De Iohannicio. Iohannicius vero filius Ysaac quendam librum Aristotelis, Grecorum domini, transtulit, quem ego aspexi; eo quod dicta sapientum suarumque estimacionum profunditates necnon et suorum intellectuum conclusiones intelligere valeas, in hoc loco proposui recitare. Iam enim quedam in primo huius voluminis libro fui allocutus, ex quo in hoc loco aliqua recitabo. Quidam autem ex sapientibus ibi loquendo dixerunt: cuncta opera cunctaque magisteria ianuam habent per quam ad ea intelligendum possit intrari, et habent scalas per quas ad optatum ascendere valeant. Et hoc: quod nemo absque ordine et regulis petatum attingere potest. Et: in eo quod queritur periculum generatur. Cuncti vero sapientes philosophi in hac sciencia sunt locuti: hoc datum sit a Deo et a celestibus virtutibus. | Et que dixerunt taliter dixerunt ut nemo ipsa nisi in scienciis illustrati propter eorum difficultates necnon et profunditates intelligere valeant. Sed hoc opus et sciencia sapientibus perfecte qui eam recto tramite perscrutantur in omnibus propalatur. Est enim principium huius sciencie scire figuras stellarum celi ascendencium et cognoscere que figure figurantur per ipsas, et que absque aliis demonstrantur, et que non figurantur per eas nec absque augmento membri alterius figure perficiuntur. Cum autem has sciveris figuras earumque naturas, propter ipsarum naturas in terrenalibus poteris illarum naturis pertinentibus,

p. 327

videlicet in figuris animalium secundum convenienciam et proporcionem figuris celestibus, operari. Et si animadvertas rectam convenienciam et figuras convenienter coniungas et preparabis, istud erit yles et istius operis radix. Et cum ymago sic peracta fuerit, erit in suis effectibus durabilis et perfecta; quod si sic peracta non fuerit, eius effectus damnatur secundum damnacionem materie terrenalis et damnamentum istius composicionis. Et eius durabilitas per stellam fixam contingit; melior vero natura et melior effectus ymaginis est qui fuerit per planetas, et durabilior effectus cum aspicitur a fortuna que ipsum adiuvat ad fortitudinem et potenciam spiritualium ad terram trahendi a celo. Sunt igitur in nominibus Dei aliqua verba que faciunt a celo spiritus ad terram descendere. Ille vero qui istis nominibus et verbis operatur si sapiens et doctus in naturis spiritualium et stellarum non fuerit, potencia spiritus descendens interficiet eundem; et ideo nemo nisi sapiens reperitur qui gratiam habeat istis nominibus operari. | Et in operibus nigromanticis eciam verba reperiuntur que supradicto modo operantur, sed ipsa verbis et nominibus nigromanticis non perficiuntur nisi cum Dei virtute, mandato et gracia fuerint adiuncta. Et tunc superna celestia materialibus terrenis eciam usque ad terre centrum descendendo alligabuntur.

p. 328

62 Ymago enim primitus secundum naturalem substanciam pro qua facta est fieri iubetur, nec fieri potest absque nigromanticis verbis virtutem habentibus. Quantumcumque enim poteris advertas ne inter has naturas et figuras inimiciam in proprietatibus operis et discordiam habeas. Verbi gracia: magister enim ymaginem faciens leonis debet esse alti cordis et vigorosus, nec ab illo animali in sua existente natura timeat; imo debet esse homo qui alias viderit leonem, et sciat et cognoscat eius naturam, et que ipsum ducunt ad iram et voluntatem malam agnoscat. In hoc autem sapientes antiqui sunt non modicum concordati. Cum vero predicta peracta fuerint ut diximus, ad finem optatum perveniunt.

63 Item cum aliquam ymaginem componere volueris, facias ipsam sub tempore quo tale animal movetur et quo sua vigoratur natura; nam isto modo ipsius ymaginis roboratur potencia. Item advertas ne in tempore facias quo aliquid ei venit accidens. Verbi gracia, in leone: non facias ymaginem leonis tempore quo ei accidit febris; nam opus ymaginis debilitatur in virtute. Omnes enim celorum motus in ipsa terrenali figura virtute Dei moventur. Item aspice motus illius stelle a qua dicte ymaginis virtutis durabilitatem volueris, ut non impediatur quousque opus ymaginis construitur. Item aspice duas figuras, videlicet gradum signi opus figure principans et motus eiusdem, ut non ab aliquo impediatur quoniam, dum in suo celo liberi moventur, virtutes ymaginis similiter eundo, redeundo, elevando et deprimendo moventur. Item optime aspicias coniunctiones, oppositiones et aspectus in construendo ymaginem, et quod eius figura in celo manifestetur et eidem

contradicencia occultentur. Scias enim quod si in construendo ymaginem non observaveris supradicta, ipsius effectus non complebuntur.⁵

p. 329
p. 330 64

| Geber autem Abenhayen | in hac sciencia loquendo dixit: opus ymaginis simile est effectui nature, nec nisi pertinencia stellis ex animalibus, arboribus et lapidibus sciendo, planetarum et stellarum fixarum necnon et signorum ad terrena loca cognoscendo aspectus et in astronomie sciencia motus celorum, domus et exaltaciones planetarum, longitudes, latitudes eorum, mansiones Lune, locorum terre naturas eiusque aquas, terras, pluvias, nives et earum terras, maria, tempora, et in quo loco a linea distant equinoctiali, et ex quibus animalibus magis generantur ibidem, et in quibus effectus quorundam animalium tam reptilium quam aliorum magis permanent, et tempora quibus ex dictis animalibus non generantur in eis et quibus generantur, cum scire necesse est; in constructione quidem ymaginum supradicta scienti leve erit opus quia ei quicquam non erit difficile. In constructione vero supradictarum naturarum (scilicet in opere ymaginum) firmiter in lapidibus quam arboribus et animalibus reputantur eo quod arbores leviter comburuntur et animalia putrefiunt. Effectus quidem animalium duo sunt — unus scilicet ad lucrandum et tirandum et alius ad proiciendum et fugandum. Et tempora etiam in istis duo sunt tempora et motus duo motus — scilicet tempus accipiendi et lucrandi et tempus proiciendi et fugandi. Hoc in capitulis opposicionum graduum reputatur. In lapidibus vero quoddam maximum latet secretum, videlicet: quando aliquod animal — scilicet, quod fugare volueris — in sua natura fuerit calidum, lapis frigidus esse debet; et si animal humidum fuerit, lapis vero siccus; | et e contrario. Ex hoc autem comprehenditur quod si bivoras et vespas fugare volueris, opus in lapide de alaquech et in adamante et similibus fieri iubetur; sed si in eorum naturis frigida fuerint sicuti sunt scorpiones, cimices, musce, pediculi et his similia, operare in lapide calido ut sunt lapis dehenech et cristalli et cum ere et auro et similibus. Hoc enim in operibus fiat ad fugandum. Opera vero que ad tirandum et lucrandum fieri debent in convenientibus et pertinentibus quemadmodum in operibus bivorarum, ut eam in auro aut ere et his similibus facias. Totum hoc propter convenienciam complexionum, directiones motuum, diversitates coniunctionum et motuum insimul coniunctorum et substancie motuum accidit; figure enim et forme in forma et figura illius animalis pro quo fit esse debent, ut figura muris in figura muris, et figura colubri in figura colubri, et figura scorpionis in figura scorpionis. Dico enim tibi quod, si quantitas lapidis in quo ymago componitur fuerit magna (videlicet, ab una uncia usque ad unam libram), eius virtus et potencia hinc ad centum leucas attingere potest. Hoc autem contingit eo quod res composita in

p. 331

⁵ p. 329, 1-18 om.

sua figura natura [eo quod leuca] motum nullum habet et effectum nisi solummodo suum locum terminare, sed non secundum substantias et naturalia corpora. Spiritus enim ampliora loca habent corporibus paucorum spirituum.

- 65 Plato vero sic ait: Corpora spiritibus sunt contraria quia ex vita unius
contingit sustentacio alterius. Et subdit: Debetis vos finem vestrorum
p. 332 corporum sustinere propter vitam vestrorum spirituum, videlicet quod |
corpora spirituum sunt ancille et eis in eorum generacionibus et cunctis suis
operibus serviunt. Nolite enim vestros spiritus vestris corporibus servientes
ullo modo nec interficere mortuum propter vitam viventis nec interficere 10
vivum amore defuncti.
- 66 Et iterum quesiverunt ab eodem: Quare letantur spiritus motu cordarum?
Quibus respondit: Quoniam natura suis potenciis rationabilem spiritum
moveret et animal^{em} propter similitudinem manifestam nature illius quod est
secundum corpus; sic est erga spiritum ordinis amicicie, amoris et victorie. 15
Postea aliquando partes divisas coniungit et partes coniunctas aliquando
dividit. Postea quando natura motu coniuncto movetur (volo dicere
coniunctionem parcium), tunc duo spiritus iunguntur in amore spirituali
proprio; et unitur cum intellectu rationabili. Et spiritualis est primus, qua de
causa eius mundum videt; et sic purus et simplex efficitur. Cum autem motu 20
disgregato movetur, sibi ipsi spiritum attrahit animale et ad amiciciam
pervenit corporalem. Et sic in terminacione victorie spiritus rationabilis
gaudet et regnat propter similitudinem subtilitatis, que ex parte ordinamenti
rationabilis affectatur. Gaudet similiter spiritus animalis propter partes et
cordas divisas secundum similitudinem a partibus nature divisam. Et hoc est 25
quoniam spiritus habet in se formas mirabiles quas spiritus attrahere erga
naturam non potest; deinde motor nature iuvat in sui substantia corporis
(volo dicere corpora cordarum et eorum pondera), et tunc letatur spiritus
motu illarum figurarum que ratione attrahi non possunt. Et eas attraxit
spiritus per figuras et motus subtiles et visiones oculi et aliorum membrorum 30
corporis.^t | Tu autem qui in hac sciencia proponis laborare assuefacias tuum
spiritum et cogitaciones in rebus quas isti homines exercebant, et cum tuo
spiritu taliter pugna ut attingas ea que attigerunt predicti. Sapientes vero
antiqui in vigilando et dormiendo versus spiritus sic dicentes docebant:
Assuefacite enim vestros spiritus in visionibus quia vobis occurrere potuerunt 35
multa et ea in somnis lucrari que vigilando attingere poteritis minime. Hoc
autem sic intelligitur in tempore quo sensus manifesti vigilant, sensus
absconditi debilitantur nec suos valent complere effectus. In tempore vero
quo sensus manifesti quiescunt et nil operantur, tunc sensus absconditi

^t p. 332, 16—p. 333, 2 om.

secundum vigorem cogitationis et ymaginacionis, memorie et estimacionis in spiritu existentis operantur. Et tunc vigor estimacionis est simplex nec ab aliquo impedimento impeditur; tunc enim calor absconditur. Et dum fuerit absconsus, superfluitates corporis liquefiunt. Scias autem tu qui hanc perquiris scienciam quod, quando tuum assuefacies spiritum in predictis, tunc in tempore visionis manifestabuntur tibi, et que necessaria sunt intelliges in petitis. 5

Capitulum quintum. Ostendit que sunt decem sciencie huic arti necessarie, et qualiter ex eis hec sciencia adiuvatur, et que sit radix sciencie nigromancie.

1 Sapientes quidem antiqui qui hanc scienciam invenerunt nonnisi cum 10
continuo labore inquirentes et omnia probantes tam vigilando quam
dormiendo ad id quod voluerunt attingere pervenerunt. Hoc autem tramite
consequendo sciverunt et intellexerunt duas conclusiones, prius decem
artibus scitis, quarum quinque leges studentibus, quinque vero studentibus
philosophiam necessarie reputantur. 15

2 Et prima harum est agricultura, marinaria et gubernare populum, quoniam
ista est prima arcium in gubernacione civitatum et regnorum. Et hoc nonnisi
per antiquas sciencias ex quibus quamplurimi libri inveniuntur fieri potest.

p. 334 3 | Et post hanc est ars ducendi milites, gubernandi exercitus, lites et prelia
faciendi, animalia et aves vociferandi et ipsas decipiendi. Et eciam ex istis libri 20
reperiuntur quamplurimi.

4 Post istas sunt artes civitatum per quas homines adiuvantur; et secundum
hoc est grammatica, divisio idiomatum, racionare iudicia, facere rationes et
iura intelligere et ea que sequuntur ista, ut scribania cum eius pertinenciis,
emere et vendere, et cetera. Ex his vero quamplurimi reperiuntur libri.^u 25

5 Deinde sequitur arismetica et omnes libri per quos numeri et his similia
sciuntur. Post hec sequitur geometria, in qua quidem theorica et practica
consistunt; ex hac vero terras mensurandi, pondus elevandi, faciendi ingenia,
aquas ducendi, instrumenta in aere, specula comburencia construendi et
aspectus. Post hoc sequitur astronomia, per quam sciuntur gressus 30
planetarum et stellarum iudicia. Post hanc musica dinoscitur reperiri, sub qua
cantare, pulsare notasque facere comprehenduntur.

6 Post istam dialectica, que in octo dividitur libros, in qua Aristoteles sapiens
nos docuit intrare.

7 Post hanc est phisica, que in duo dividitur, scilicet in theoricam et 35
practicam.

^u p. 334, 6–9 om.

- p. 335 8 Post istam sequitur ars nature, quam Aristoteles et alii sapientes philosophi posuerunt. Et ex ea quamplurimi habentur libri, qui multis glosis multisque exposicionibus indigent; quorum primus | Oyodus naturalis nuncupatur, secundus Liber celi et mundi, tercius Liber generacionis et corrupcionis, quartus Liber signorum que apparent in celo, quintus Liber minerarum, sextus Liber vegetabilium,^v septimus Liber animalium motuum, scilicet de uno loco ad alium.^w 5
- 9 Deinde sequitur Metaphisica, quam Aristoteles in tredecim composuit libris. Nam qui illos bene intellexerit et sciverit perfecte erit sapiens completus et perfectionem appetiti amati pertinget. 10
- 10 Post omnia ista iste duo conclusiones quas diximus ex dictis decem artibus recte consequuntur; nam qui has decem nesciverit artes numquam dictas conclusiones attinget. Postea vero que usque nunc diximus temetipsum sollicitare oportet et necessarie ascendere ad sciencias omnes supradictas sciendas, quia cum in ipsis perfectus efficieris, ad ea attinges que sapientes 15 antiqui attigerunt, et intelliges sapientum opera et sciencias spirituales, et facies ea que faciebant ipsi. Et secundum quod opus erga spiritus prout in viribus animalium consistit feceris ab altissimo gratiam consequeris. Et hoc est quod ex secretis dictis comprehenditur prophetarum.^x
- p. 336 11 | Post hoc sequitur amor; nam in amore maxime consistunt potencie. Et nota quod duplex est amor, videlicet amor virtutibus acquisitus et amor viciis imbutus. Amor enim virtutibus acquisitus est hic quem diximus, et in nullo alio quam in isto acquirendo inspicere debes. Amor enim viciis imbutus est amor corporalium viciorum materialiumque formarum; ab hoc igitur amore quantumcumque poteris fugias. Dictum est enim in libris sapientum quod 25 ligamentum spirituum proporcionibus et convenienciis primo in amore consistit.^y Spiritus quidem hominum in tres partes dividitur, scilicet in spiritum animale, spiritum naturalem et spiritum rationalem. Cum autem naturalis spiritus hominis alios vicerit, talis rerum comestibilium et bibendarum et nullorum aliorum erit amator; si vero spiritus animalis alios 30 vicerit, in nullo alio preterquam alios vincere et superare erit amator; quod si rationalis spiritus vicerit, intellectuum, bonitatum scienciarumque et in nullo alio erit amator. Hoc autem totum accidit eo quod nemo esse potest quin aliquis planetarum presit nativitati eiusdem; et talis planeta nativitatis dominus appellatur. Et ideo scias quod si Luna aut Venus fuerit dominus 35 alicuius nativitatis, talis mulierum et ioculacionum erit amator; si autem Sol aut Mars nativitatis dominus fuerit, superandi et vincendi erit amator; si vero fuerit Iupiter aut Mercurius, talis sciendi et addiscendi atque bonitates

^v p. 335, 3-4 om.^w p. 335, 5-6 om.^x p. 335, 16-20 om.^y p. 336, 6-9 om.

p. 337 intelligendi et bonitatum et iusticie erit amator. Ob hoc autem ex predictis quicquid extiterit in aliquo tam in sua natura quam in eius amore apparebit. Amor vero qui circa terrena versatur | visu acquiritur, et tali visu utendo continue crescit sicut triticum in terra ex suo semine augmentatur, et sicut arbor cum plantatur, et sicut sperma animalis cum recipitur a matrice. Visus autem in hoc est sicut materia quoniam visus principium talis amoris consistit ita quod illa re amata utendo et eam visu respiciendo talis amor crescit et augmentatur, et cum eo unitur res illa, et eorum spiritus factus est unus. Hic est enim amor corporalis inter duos spiritus amicitie conveniencia in quibus reperitur amor. Quod si amor in spiritu rationabili fuerit, diliget id quod ex suo genere fuerit, videlicet sapiencias, sciencias, bonitates, stabiles virtutes, eternalia in quibus non reperitur finis; et merito hic amor bonitatis, nobilitatis et altitudinis rationabilis spiritus nuncupatur. Alii vero amores quos diximus sunt mali et merito derelinquendi quia in ipsis est malicia spiritus, et ex tali amicitia et tali unione spirituum et istorum continuacione id quod aspicitur corrumpitur et damnatur. 5 10 15

12 Plato enim in libro De anima sic ait: Complexiones sicce et melancolice et fontes sicci infirmitatum et corrupcionum sunt factores quibus oportet ut videant et conversentur cum eis. Et in hoc animali sicco in terris calidis et siccis et montibus commoranti assimilantur. Ista enim damnant et corrumpunt quemlibet appropinquantem vel morantem in eis, et hoc velociter valde; et etiam damnant et corrumpunt per aspectum quem aspiciunt. Et secundum hoc ille qui cum malignitate aspicit sue complexionis et spiritus damnat et corrumpit id quod aspicitur ab eodem.² 20

p. 341 | Capitulum sextum. Ostendit qualiter stellarum suffumigaciones fieri debeant, et demonstrat quandam compositionem huic sciencie necessariam. 25

1 Quidam autem sapiens ex Indie partibus qui in hac sciencia quamplurimum erat edoctus suffumigaciones compositas et naturas terrenas cum celestibus coniunxit naturis. Indi vero in cunctis ipsorum operibus et effectibus istis operabantur suffumigacionibus, et cum hoc ipsi tirabant spiritus planetarum et ipsos in quod volebant faciebant intrare, et ob hoc id quod volebant agere faciebant. Hoc autem opus proprium uni negocio soli non est, sed est conveniens suo singulo effectui sive operi ex operibus unicuique planete appropriatis sicuti sepe in hoc libro diximus. Et secundum hoc cum suffumigacionibus opera coniunguntur. 30 35

p. 343 2 | Suffumigacio Saturni. Recipe fructuum mandragore, foliorum olivarum siccatorum ana 3 c, granorum mirobalanorum nigrorum, cicerum nigrorum

² p. 337, 15 — p. 341, 8 om.

siccatorum ana 3 x, cerebri corvi nigri, cerebri gruis siccatorum ana 3 xxx, sanguinis porci, sanguinis simie siccatorum ana 3 xl, omnia bene pistata et insimul incorporata. Et ex istis facias trociscos ad magnitudinem 3 β; et in faciendo eos operare cum potencia spirituali Saturni, videlicet cum eo quod locuti fuimus in libro 3 huius voluminis, capitulo sexto. Postea condensa eos et usui reserva. 5

- p. 342 3 | Suffumigacio Iovis. Recipe florum balsamite, florum myrti, omnium siccatorum ana 3 x, incensi 3 xiiii, nucum mundatarum, avellanarum mundatarum et siccatarum ana 3 iiii, cerebri galli, cerebri columbi, cerebri anseris, omnium | siccatorum ana 3 xl, sanguinis pavonis, sanguinis cameli 10
siccatorum ana 3 xx, muscati, camphore ana 3 β; et advertas diligenter ne sanguines quos in ista suffumigacione dicimus a corde animalis extrahantur. Omnia vero ista bene pistata insimul ut supra dictum est incorpora; et per omnia facias prout superius de suffumigacione Saturni diximus.
- p. 344 4 | Suffumigacio Martis. Recipe asse fetide rubee, xenab, turbith ana grana xl, 15
sagapini, auri pigmenti rubei ana 3 iiii, cerebri passerum, scorpionum siccatorum ana 3 xx, sanguinis leopardi 3 xl, axungie colubri rubei 3 x. Omnia bene pistata simul incorpora; et per omnia facias ut supra in aliis diximus.
- p. 341 5 | Suffumigacio Solis. Recipe florum spice nardi, sandali crocei et rubei ana 3 x, ciperi, thymi, cassie lignee rubee ana 3 vi, costi 3 ii, cerebri aquile | eiusque 20
p. 342 sanguinis, cerebri gatti eiusque sanguinis ana 3 xx. Ea siccare permittas; et omnia per ordinem facias ut superius in aliis fecisti.
- p. 343 6 | Suffumigacio Veneris. Recipe baccharum lauri, granorum nucleorum, granorum thuris ana 3 viii, masticis, fustorum iusquiami ana 3 xx, fustorum polii, storacis ana 3 iiii, attincar 3 ii, cerebri passerum, cerebri asturis 25
siccatorum ana 3 xvi, sanguinis equi sicci 3 xl. Omnia bene pistata insimul incorpora; et per omnia ut in aliis fecisti facias.
- p. 344 7 | Suffumigacio Mercurii. Recipe florum iusquiami, foliorum Indicorum, assari ana 3 xx, ambre, testiculorum buffi ana 3 iiii, armoniaci rubei 3 ii, cerebri de grayas, cerebri upupe, cerebri testudinis ana 3 xx, sanguinis asini 30
3 xl. Omnia vero ista bene siccata et bene pistata insimul misce et incorpora; et facias per omnia ut in aliis fecisti.
- p. 342 8 | Suffumigacio Lune. Recipe foliorum Persicorum, cin<n>amomi ana 3 c, ireos, storacis siccati ana 3 xx, cumini 3 x, axungie serpentis albi 3 iiii, cerebri leporis albi, cerebri gatti nigri, omnium siccatorum ana 3 xx, sanguinis vulpis 35
3 xl. Omnia bene pistata insimul incorpora; et per ordinem omnia facias prout superius in aliis fecisti. Memento quod supradicte confectiones omnium planetarum debent incorporari cum melle spumato; et ex eis fiant trocisci ut dictum est in Saturno.
- p. 344 9 | Et semper dum ista feceris, operare cum potencia illius planete pro quo fit 40
talis compositio, videlicet cum potencia spirituali prout tactum fuit in

p. 345 capitulo sexto tercii libri. Item in tali opere construendo continue non taceas |
 p. 344 verba et oraciones illius planete dicere. | Custodias autem te ut nemo has
 videat suffumigaciones, et quod ipsas non videant aliquo modo radii solares
 nec radii lunares; et eas reserva in loco electo, et reconde eas in vase metallino,
 et quod vas factum sit ex minera illius planete cui fuerit opus pertinens. Quod 5
 si ista non feceris ut dictum est, damnabitur opus; et scias quod damnum
 accidet operatori. Et post omnia ista tibi remedia dicam ut ne ab isto opere
 damnum sequaris.^a

p. 346 10 | Hic autem sapiens ex Indie partibus in quodam suo libro quoddam
 mirabile quod tibi recitare volo invenit; et est ex operibus Mercurii et ex 10
 profunditate et secretis spiritus ipsius, scilicet ex spiritibus sciendi et
 intelligendi et addiscendi. Et scias quod hoc est ex mirabilibus Indorum
 scienciis, secretis et profunditatibus. Cum aliquis ex Indie sapientibus populo
 predicare volebat, ex hac mixtione seipsum suosque ungebat socios; et ex hoc 15
 virtus spiritus abundabat in eo, et ei gratiam et virtutem et fortitudinem
 tribuebat super omnes, et obediebant eidem. Cuius compositio talis est.
 Recipe sepi de grayde, pinguedinis cancrorum maris, sepi pecudis, sanguinis
 upupe siccati ana 3 xl, ambre 3 xx, foliorum malorum granatorum
 siccatorum, seminis de sydrac ana 3 x, costi 3 l. Omnia vero optime pistata 20
 insimul incorpora; et operando predicta, attrahas ad ipsa spiritum Mercurii, et
 continue dicendo oracionem angeli Mercurii prout recitavimus in hoc nostro
 libro. Et cum ista feceris ut supra, ea in bussula ex argento vivo congelato facta
 reservabis; et ista valent ad predicta ungerendo et suffumigando. Predicta autem
 sunt ex mirabilibus huius operis et eius secretis. Et quando sapientes Indorum
 volebant gentibus predicare, huius unctionis liniebant se et socios suos, qua 25
 unctione virtus intellectiva spiritualis augmentabatur in eis, et eorum verba ab
 omnibus suscipiebantur devote, et obedientes efficiebantur suis sermonibus.^b

p. 347 11 | Hec autem confectio que est ex spiritu Saturni taliter componitur. Recipe
 axungie porci, axungie ursi ana 3 xl, capsie, granorum lupinorum ana 3 xx,
 granorum mirobalanorum 3 x, sanguinis elephantis siccati 3 xxx. Omnia vero 30
 bene pistata simul incorpora; et omnia per ordinem facias ut diximus supra.
 Eam autem conficiendo attrahe virtutem spiritualem et celestialem ad ipsam,
 scilicet dicendo oracionem angeli Saturni ut in hoc libro diximus. Istam ergo
 confectionem ostendebant pro spiritu ut non audiantur homines et ut 35
 operantes obediantur. Te enim volo quoddam docere opus absque quo
 suffumigaciones et unctiones planetarum supradicte compleri non possunt. Et
 hoc opus te facere oportet ut attractio virtutis spiritualis planete perfectius
 compleatur; hoc enim secretum maximum et profundum habetur. Cum vero
 volueris sanguines aut cerebra que in istis suffumigacionibus et unctionibus

^a p. 345, 2—p. 346, 6 om.

^b p. 346, 19—p. 347, 1 om.

diximus accipere, decollabis animalia quorum fuerunt supradicta, et ex ipsis facias sacrificium, quoniam ex sacrificio et suffumigacione levius fit spirituum attractio. Et cum tale volueris sacrificium facere, ponas planetam cuius spiritum attrahere volueris in sua exaltacione et ab infortuniis liberum. Hanc autem confectionem a nemine permittas videri, et ipsam in bussula plumbea 5 reservabis.

12 Hec autem confectio custodit et defendit facientes suffumigaciones a nocumento spirituum planetarum. Virtus vero et potencia istius confectionis est generalis cum in cunctis planetarum operibus et in locucionibus spirituum ipsorum necnon et contra toxica est maxime virtuosa, quoniam defendit et 10 custodit eos ut a supradictis non offendantur. Cuius compositio talis est. Recipe cerebri scorpionis 3 vi, cerebri canis albi | 3 iiiii, cerebri pavonis, cerebri coturnicum (id est, quali) ana 3 viiii, cerebri passerum 3 iiiii, cerebri asturis 3 ii, sanguinis ericii masculi 3 vi, cerebri asini, cerebri upupe ana 3 xx. Omnia vero supradicta cerebra insimul misce et siccari permittite. Postea ipsa pistare, et 15 ipsis addas sandali albi et crocei, cin<n>amomi, spice nardi ana 3 iiiii, sagapini 3 i, ambre 3 xx, armoniaci 3 vi, thuris 3 x, musci 3 iiiii, camphore 3 ii, quie (que est quoddam genus gummi) 3 xvi, mandragore 3 iiiii. Omnia ista bene pistata insimul misce, et ea cum oleo de alben bene facto incorpora. Et ex eis septem pillulas rotundas facias, et ipsas ad umbram siccare. Et dum hanc feceris 20 confectionem planetarum, et eorum oracionem necnon et suorum angelorum dicere non desistas. Cum autem has feceris pillulas ut diximus, eas in bussula ex omnibus septem metallis septem planetarum condita reservabis quoniam spiritus planetarum continue cum ipsa permanebunt. Qui vero aliquid ex septem planetarum operibus voluerit operari vel ex operibus celestibus, unam 25 ex istis pillulis dum operatus fuerit secum habeat, quia dum unam ex eis secum tenuerit a spiritibus planetarum aliquod non recipiet detrimentum. Sapientes quidem antiqui cum hac mixtura a predictorum nocumentis se tuebantur, unde scias quod hoc est maximum secretum et utile valde; ideo ipsum optime custodias et reserva. 30

13 Unctio autem que sequitur inventa est in libris sapientum, que unctio Solis nuncupatur; cuius virtus est ad gratiam, honorem, altitudinem et regum amorem, militum et magnatorum deputata. Recipe unam fialam vitri; et oleum rosaceum optimum, purum et nitidum ponas in ea. In die vero Martis 35 versus Solem te in pedibus elevabis, Sole in Arietis vel | Leonis signo versus Solem tenendo dicas: Salvete Deus, planeta, repletus tuo lumine et bonitate! O quam formosus et bonus in tua existis origine et in tuo spiritu ornatus! Tu vero es Sol, et tua luce tuoque spiritu atque vigore mundum 40 gubernas. Tu candela celi, tu lumen universi, tu omnium generabilium factor;

et hec potencia tibi a Deo infusa. Tu enim Sol es, qui quatuor mundi angulos in tuo celo girando perquiris. Tibi lumen et pulchritudo sunt divina potencia concessa; tu vitam luminosam seu lucem Lune a suo principio usque ad finem concedis absque velamento. Te ergo rogo ut mihi in hoc oleo amicitiam, benevolenciam et amicabilem receptionem concedas taliter ut mea amicitia et voluntas in cordibus universi decurrant, quibus habere possim amorem, gratiam regum et sublimium hominum et infimorum. Ego sum talis. Rogo te et coniuro per tuam dominacionem ut amicitiam meam et amorem in suis cordibus, linguis et sedibus ubicumque consistant, et in gaudiorum suorum locis, apponas ut mea visione et amicitia gaudeant secundum eorum gaudia que accipere sunt assueti in moribus eorum; et hic meam presenciam aspiciendo et me honorent et letentur. Coniuro te, domine, per angelum Ancora, qui in quarto residet celo, et per [Anehutyora, Actarie, Ahudememora,] Behartyon, Actarie, Ahude<memora>, ut in hoc oleo quod in manu mea teneo amorem et benevolenciam cordium regum, dominorum et sublimium hominum ponas ut me appetant desideriose, nec inimicum habeam in universo; imo cuncti me diligant et ament cum obediencia, nec meorum preceptorum sint transgressores, sed potius mee gratie inquisitores. Coniuro te, domine, per Behibilyon, Celyuberon [beron], qui in quinto permanent celo, ut ipsorum corda aperias et eorum linguas taliter innodes ut de me mala dicere nequeant nec ipsa in verbo vel opere inquirere valeant; et predictam innodacionem facias per nunc et semper.^c | Coniuro te, domine, per Zuceb, qui est angelus sexti celi, ut ora meorum inimicorum obtures; imo amorem meum et diligenciam in eorum cordibus infunde. Coniuro te, domine, per Barhaot, qui in septimo permanet celo, ut mihi amorem, bonam voluntatem, bonam famam et bonam receptionem concedas erga corda cunctorum universi, et mihi bonam receptionem et amorem completum cunctorum hominum tam in die quam in nocte tuo spiritu et gracia concedas. Coniuro te per nomen quod amores et amicitias vivificat, et quod corda amancium unit et copulat, ut meum amorem et benevolenciam in totis eorum cordibus infundas durabilem per nunc et semper. Amen. Hanc oracionem duodecies dicas, antedictis condicionibus observatis. Postea hoc oleum optime reservabis. Cum autem coram regibus, dominis vel altis hominibus accedere volueris, tuam faciem cum hoc oleo ungas; et quo volueris accedas, et videbis mirabilia in tua amicabili a predictis receptione. Hoc vero opus ut supra in libris Indorum invenimus scriptum; quod opus est continue in cunctis negociis apud eos.

p. 350

^c p. 349, 14 — p. 350, 1 om.

Capitulum septimum. De his que ex arte nigromancie inventa sunt in libro De agricultura Caldea, quem Abubaer Abenvaxie de lingua Caldeorum transtulit in Arabicum.

- 1 In libro vero De agricultura Caldea, quem Abubaer Abenvaxie de Caldeorum idiomate transtulit in Arabicum, multa artis nigromancie opera et quamplures istius maneriei naturas invenimus quas in hoc loco sumus dicturi. In quadam enim illius libri pagina recitatur quod quidam | ortulanus, dum in orto sub quadam arbore lauri nocte dormiret, dictam arborem loquentem audivit et dicentem: O homo, aspice in hoc tuo orto si arborem que meam pulchritudinem meamque bonitatem excedat inveneris; etenim nullus inventus est qui dicere valeat arborem meliorem, pulchriorem et honorabiliorem et preciosiorem me se invenisse. Cui ortulanus respondit: Cur talia dicis et mihi quid significant dicito. At illa arbor ait: Ut me agnoscas talia tibi assero atque inter arbores alias me honores. Scias autem quod honorem habeo et preciata sum a Iove, qui me diligit et honorat. Idcirco tibi dico ut pre ceteris arboribus me honores et in opportuno tempore me adores; nam opus mirabile et de cetero opportunum (maximasque utilitates inde consecuturus es) tibi ostendam. Igitur surgas media nocte in tuisque manibus oleum de glandine deferens; tuam autem faciem ungas ex eo. Deinde caput tuum versus celum Iovem aspiciendo erigas, et dicas: O Iupiter, qui es fortunarum fortuna! Rogo te precio et honore quos erga te habet hec arbor lauri ut mihi vitam hinc ad annos quindecim subsequentes concedas venturos. Cum autem hoc feceris, usque ad predictum tempus de vita securus permanebis. In veritate quidem dico tibi quod, si predictum feceris opus, veridicum reperies nec deficiet; et hoc modo temet ipsum iuvabis. Quo opere discernere poteris honorem et amorem quos cum Iove habeo, et qualiter me diligit et licetur.^d
- 2 In preallegato quippe libro dum de huius arboris proprietate fuit locutus sic ait: | Dixit Adam propheta quod si acceperis grana xiiii fructuum arboris lauri que optime sicca pulverizabis, quorum pulverem in scutella mundissima cum aceto vini posueris, quem verberabis cum baculo arboris fici — quem autem demoniacum esse volueris, sibi ex hoc pulvere dabis in potu. Nam fortissime videbitur a demone vexari, nec aliquis quid hoc sit percipere valebit.^e Cura: da ei tres ravanos medianos cum omnibus ipsorum foliis ita quod ex eis non aliquid relinquatur; et cum ipsius stomachum attigerint, ibidem modicum permanendo, liberabitur a predictis.
- 3 Experitur insuper ibidem de hac arbore lauri quod, si ex ipsius lauri foliis acceperis, propriis manibus elevando et antequam ad terram attigant, post

^d p. 351, 11–14 om.

^e p. 352, 4–5 om.

ares tuas posueris — dum enim ipse ibidem permanserint, numquam eris ebrietate stimulatus nec caput dolebis quantumcumque vinum potaveris purum.

4 De hac vero arbore in eodem dicitur libro: Recipe ex foliis lauri, calcanti sive vitrioli ana lb i; pulverizentur insimul et cum aceto forti incorporentur. Ex quo tuas manus perungas, qua unctione facta ferrum ignitum manibus capere poteris omni lesione remota.^f 5

p. 356 5 | Et iterum in prefato libro sic ait: Si quis ex ramis arboris fraxini acceperit et cum suis coxerit foliis, omnes cimices que ibidem fuerint congregabuntur ad eam.^g 10

p. 360 6 | Recitat enim Abenvasia quod sapientes nigromancie dixerunt quod lac arborum et earum pinguedo et olea earundem — omnia predicta cuiuscumque arboris existant, si ipsis verbis et operibus operatur, leviter virtutem spiritus et opera recipiunt. Lac vero est magis dispositum omnibus aliis in receptione; quapropter sunt aliqui qui lac arboris verbis et operibus operantes ipsumque sic verbis alteratum dando alicui in potu destruunt et damnant corda sapientum et corpora.^h 15

p. 361 7 | Quidam autem ex sapientibus dixerunt quod myrtus habet potentiam opera magica extollendi dum cum aliis miscetur.ⁱ Sapientes enim Caldeorum asserunt quod laboratores istius arboris ex suis radicibus in loco in quo nascuntur faciunt figuras animalium diversas, asserentes hanc esse radicem operis magice non modicam quoniam ex hoc fiunt effectus et spiritus unius hominis ad ipsam aspiciendo et ipsius proprie forme existendo, figurata et in ea similitudine posita. Et iterum dicunt quod accipiunt ex ramis istius arboris in nativitate alicuius, ex quibus ymaginem hominis vel mulieris faciunt, in ipsa scribendo illius nomen pro quo ymago predicta construitur. Et ex ipsis aliam faciunt figuram — videlicet leonis, serpentis, scorpionis vel alterius cuiuscumque venenosi animalis — cum alia forma predicta mixtam vel super ipsam positam; et quod predicta in terminato et opportuno tempore faciunt, dum planete et stelle fixe ad predicta exequenda sunt debite situati. Ille vero pro quo ista fuerint taliter operata illico infirmabitur et ab aliquo demone crudeliter affligi videbitur, sensum amittendo et alias infirmitates consequendo diversas.^j 20 25 30

p. 362 8 | Et in eodem Agriculture Caldeorum reperitur libro quod hec arbor se ipsam collaudat super alias arbores, dicendo: Ego arbor auri, meusque color assimilatur eidem; et per me liberantur homines ex xcvi infirmitatibus et curantur. Meumque oleum cor fortificat, gingivas abstergit; et ex ipso spiritus letatur; et non est aliud oleum hoc faciens preter meum. Ego sum arbor 35

^f p. 352, 14 — p. 356, 5 om.

^g p. 356, 8 — p. 360, 3 om.

^h p. 360, 8 — p. 361, 3 om.

ⁱ p. 361, 4–5 om.

^j p. 361, 14–15 om.

benedicta. Quicumque ex meis ramis vel foliis vel fructu acceperit et in sua posuerit <domo> non pacietur malam miseriam nec cogitationes tristes, et per totum ipsius anni circulum cum tota sua societate intrepidus vivet et alacer. Ego insuper sum arbor benedicta; nam qui me mane oriente Sole aspexerit in suisque manibus me secum portaverit ipso die letabitur et gaudebit. Ego enim sum arbor Saturni, planete ponderosi; ego sum arbor nominis maioris et magni Saturni; ego sum arbor qua tristantes gaudent; ego sum que ab infortunato removeo infortunam; ego sum qua deserta populantur loca, et per me clima de Feniz et Nigrorum fecundatur. Ego habeo ex diebus primum, et ex planetis alciorem et magis honoratum, et ex civitatibus | antiquiores, et ex castris forciora et durabiliora, et ex fluminibus maiora et longiora, et ex ventibus frigidiores, et ex partibus clariores, et ex celis alcius, et ex arboribus longiores, et ex qualitatibus nobiliorem obtineo, et ex reliquis alciorem.^k

p. 363

9 Post hoc autem quidam sapiens nomine Zeherith, qui fuit unus ex tribus Librum agriculture Caldee componentibus, sic ait: Si quis | die primo mensis lunaris et hora prima eiusdem diei ramos cum foliis viridibus et absque aliquo folio croceo olivarum acceperit, quos ad domum suam portaverit, et ipsos usque ad principium subsequentis Lune reservaverit, in primo vero sequentis Lune alios ut primitus acceperit ramos ad suamque domum ut prius apportaverit, quos reservaverit in loco ubi sunt primi, tunc vero primos accipiat et ipsos comburens, se ex calore predictorum carbonum calefaciendo, retrahetur ab omnibus malis et impedimentis Saturni, ab ipsisque totaliter liberabitur, et alacer in suo spiritu in suisque qualitatibus fiet continue et gaudens, et numquam tristabitur nec condoletur, et in suis effectibus lucrabitur, et fortunatus existet, et erit boni esse nec nisi in senectute morietur. Et iterum ait: Si quis ramis olivarum supradictis palmarum ramos miscuerit ut prediximus operando, cuncti in domo illa morantes in eorum corporibus usque ad mortem sani existent, et ab eis infirmitates frigide cuncte recedent; et eorum lumen et visus oculorum augmentabitur si omni die supradictos ramos intuerit.

p. 364

10 Quisquis ex ossibus olive novem acceperit, et ipsa purgaverit ab omni exteriori sordicie, eaque perforaverit, et infilans ipsa filo serico nigro et forti suspenderit ea cum dicto filo ad collum cuiuslibet animalis, tale animal nil timebit in nocte eciam solum permeando, et erit alacre, et placabile fiet hominibus. Quod si aliquis homo fuerit timidus, portans ad collum supradicta, | ab eodem timor recedet; quod si fuerit bavosus, extollentur bave et boni fient solacii; quod si male fuerit cogitationis, talia ab eo fugient et bone cogitationes in omnibus existent.

p. 365

^k p. 363, 4-13 om.

11 Si quis ex predictis ossibus ab omnibus exterioribus succiditatibus et
pinguedine nitidis numero novem acceperit, que tenens in manu aspiciat
Solem cum ipse oritur mane, et unum post aliud recte sicut tenet faciem
proiecerit, et dum fecerit ista dicat: O tu Sol! Habeas pietatem mei, et me ab
hac infirmitate qua pacior libera. Hoc autem sepcies cum xlix ex prelibatis 5
granis faciat; et ab illa infirmitate liberabitur omnino quamvis illa infirmitas
fuerit duratura.

12 Si volueris ut quis iratus ab ira quam habet erga te liberetur, accipe ex
predictis ossibus bene mundatis ut supra numero <c>xvii, que cum aqua calida
optime abluantur et post modicum cum frigida, et cum panno nitido et 10
pulchro peroptime tergantur; et postea ungas ea cum oleo olivarum. Deinde
aptabis ea in tua manica sinistra. Et erigas te super fluvium currentem, aquam
respiciendo, et dicas: O tu aqua currens que igni comburenti contraria existis!
Iram talis erga me mitiga, et remove ab eo malam voluntatem quam habet
erga me, et taliter me ipsum pacifica ut totaliter me diligat et amet. Et cum hoc 15
feceris, unum ex predictis granis in medio aquarum currencium proice; et hec
verba <c>xvii vicibus dicas, et in unaquaque unum ex predictis granis proice.
Et cum sic perfeceris, ira illius quam erga te gerit recedet ab eodem; eciam si
magni regis aut magni alterius cuiuscumque domini fuerit ira, pacificabitur et
te diligit et recipiet honorate. 20

p. 366 13 Si quis aliquod vas cristallinum aut vitreum album clarum acceperit, |
implensque ipsum oleo olivarum bono et claro [et] eum omni mane ieiuno
stomacho posuerit ad Solem, aspiciens continue suam umbram illudque
oleum intuendo, vigorabitur eius visus, et cuncte ab eius visu et oculis
infirmitates recedent, et in suo corde et voluntate congratulabitur, et a cunctis 25
ipsum videntibus amabitur et recipietur peroptime.

14 Si quis herbam malvavisti floridam sepeliverit, circumdando ipsamque
continue atque ipsius flores intuendo, tristicie et male voluntates maleque
cogitationes ab eius corde tollentur, et recipietur peroptime.

15 Si volueris ut fons aque vive, cum eidem minuerit aqua, ipsam recuperet, 30
facias ut infra. Puella enim virgo, parva et formosa, pergat ad dictum fontem
secum trumbam deferens, stansque supra conductum aque incipiat suaviter
pulsare trumbam; et ita pulsando vadat per tres horas. In principio vero quarte
hore alia virgo pulchra et formosa ibidem veniens [et] secum deferat
tamburum, quod pulsando primam vadat sequendo et eciam sonum trumbe 35
cum suo tamburo similem faciendo. Et hoc per spacium vi horarum faciant;
erunt enim novem hore in summa, in quarum fine in fonte illo augmentabitur
aqua. Et sic in eodem die vel saltem tercio die fons aptabitur ille.

p. 367 16 |Et iterum subdit: Puelle vero virgines et formose pannis diversorum
colorum indute diversaque instrumenta deferentes (et quelibet cum suo 40
instrumento) ante oculum cantando vadant et pulsando. Postea circa fontis

oculum per cubitos duo vadant similiter faciendo. Deinde per xxi cubitorum spacium, una sequens aliam, pulsando pergant et cantando retrocedant. Postea ad circumcirca fontis oculum revertantur ut prius. Et ita retrocedendo et antecedendo ad fontem, videlicet pulsando et cantando ut dictum est, operentur. Cum vero ista sic peracta fuerint, eiusdem fontis aqua illo aut sequenti die augmentabitur ibidem.¹

p. 368 17 | Si quis vero acceperit folia malvavisti que bene pistata cum oleo olivarum incorporaverit unxeritque manus eius et corpus, si manus inter apes aut vespas posuerit, eum non percucient et non nocebunt eidem nec aliquid malum inferent.

10

18 Si quis voluerit pulices extinguere, accipiat album plumbum, calcem vivam et radices cucumerum amarorum, quibus optime pistatis parum asse fetide addat; et omnia cum <aqua> distemperet et parum salis misceat cum eis. Si ex hac mixtura domum asperseris, ibidem morantes cuncte pulices extinguentur.

19 Ad vinum aptandum. Recipe cicera que olivarum oleo ungas, et coque ea; postea ipsa pistare valde bene, et mediam libram ex eis proice in vinum quod ad acredinem tendit; nam sapor ille in die uno naturali a dicto vino recedet.^m

15

p. 378 20 | Ad auferendam tristitiam. Recipe cicera que ad lumen Lune de nocte, ipsa crescente lumine, pone; mane vero ante Solis ortum unge ea cum oleo olivarum, et mitte ipsa in aqua ad mollificandum per spacium duarum horarum. Deinde coque ea. Et cui dederis ad comedendum ex eis, ab eodem tristicie, male voluntates maleque cogitationes et omne genus melancolie recedent, et virtute altissimi cor eius gaudebit, et fiet congratulans et in omnibus alacer.

20

p. 369 21 | Cum nubes similes ut grandinem deferant apparuerint, et voluerit quis suas messes a tempestate grandinis defendere, secum quamplures habeat socios, quorum ex eis quedam pars in manibus bombicem deferant et quidam nihil portantes ad campum ipsius vadant et versus nubem paulatim bombicem proiciant; alii autem qui sine bombice sunt percuciendo manus et palmas vadant. Omnes vero alta voce sicut faciunt agriculatores cum volunt aves et malas fugare bestias pergant clamantes; hoc sepissime faciant. Memento autem quod ipsi debent esse pari numero, et quanto plures fuerint tanto melius. Expertum est et varissimum inventum.

25

30

p. 370 22 | Recipe de puro calibe (quod est ferrum andanicum), ex quo speculum facias optime politum. Et versus nubem vadas, predictum speculum in tuis manibus deferendo et versus nubem elevando, vocem fortiter emittendo; et sic ab eodem loco tempestas recedet.

35

23 In libro quodam a sapiente Geber edito ad tempestatem et quamplura alia faciendum inveni sic scriptum. Facias enim speculum ex auro vel argento

¹ p. 367, 10 — p. 368, 2 om.

^m p. 368, 15 — p. 369, 7 om.

deurato, quod suffumigabis cum capillis de pectine mulieris, ungesque illud cum semine tuo; deinde suffumiga illud cum capillis vestimentorum ipsius. Et te ablutum aspicias in eo; et facias quod in illo speculo appareat sua forma, deinde tua sine aliquo medio, vel primo tua, postea sua. Et istud experimentum est cuiusdam qui Ptolomeus de Bebil vocabatur; et invenerunt illud tres sapientes Indi de Egipto, et probaverunt quod tale speculum fieri debeat Luna coniuunctionaliter existente cum Iove, et deaurare vel forbire dum Luna fuerit cum Venere. Sed volo tibi dicere speculi compositionem, et qualiter operetur et custodiatur, idcirco quia omnes nature hominis inrant in eo. Tempera enim speculum cum sanguine vivo et naturali; deinde suffumiga eum; deinde scribe in eo nomina septem stellarum, septem figuras earum et nomina septem angelorum et septem ventorum. Nomina autem septem stellarum sunt hec: Zohal, Musteri, Marrech, Xemz, Zohara, Hotarid, Alchamar. Et scribantur in circuitu eiusdem limbi figure iste:

 ; et iste sint in girum. Deinde scribantur intus

circum politum deauratum nomina istorum septem angelorum: Captiel, Satquiel, Samael, Raphael, Anael, Michael, Gabriel. Hoc facto, scribantur nomina septem ventorum in parte non polita; et sunt venti potestatum, quorum nomina sunt hec: Barchia, Bethel almoda, Hamar benabis, Zobaa marrach, Fide arrach, Samores maymon Aczabi. Deinde suspende speculum in sarza per vii dies super aquam, et suffumiga illud; et sit in virga rubi suspensum. Et per tres noctes suffumiga illud cum bonis odoribus — melioribus tamen qui valeant inveniri in libro Moysi. Et si in isto speculo inspexeris et bene custodieris eum, scias quod per illud congregabis homines, ventos, spiritus, demones, mortuos atque vivos; et omnes tibi obedient et ad tuum erunt mandatum. Et facias tuum opus ita ut in suffumigacione sint ex septem proprietatibus hominis, scilicet sanguis, sperma, sputum, cerumen auris, lacrimae oculorum, stercus, urina. Cum istis enim suffumiga, et precipe ventis quibus volueris; et tuam facient voluntatem. Custodias hoc, et totum illud intelligas quod tibi dixi; nam potens eris super ventos, homines et demones, et facies quod volueris. Cum fueris ablutus et mundus, voca eos; et venient tibi obedientes. Et hoc fiat super pelvim aqua plenam vel super vas aliquod mundum, plenum aqua. Et ibi videbis; et complebitur quod quesivisti.

p. 370 24

| Sapiens vero quem alias nominavimus (scilicet Zeherith) xix infrascripta recitat experimenta. Et primo ad defendendum vineas a malis occasionibus. Accipe tabulam marmoream vel ligneam, et in ipsa figuras vitis et uvarum facias — et hoc a xxii die mensis Octobris usque ad quartum Decemb. is (videlicet, a quocumque die volueris ex predictis); quam tabulam sic peractam in medio vinee ponas. Hec vero ymago est probata ad defendendum vineas ab occasione.

- 25 Ad fugandum animalia ex vineis ledencia. Recipe stercoris canis nigri,
 p. 371 stercoris lupi ana. Misceantur cum urina hominis, | in qua per septem dies
 morentur; in quarum fine aspergas cum eadem quam volueris vineam. Et non
 ingredietur ibidem aliquod animal nocivum, quemadmodum sunt ursi, lupi,
 vulpes, colubri et cetera. Predicta vero facias per tres dies continuos 5
 successive. Ad fugandum serpentes.ⁿ Recipe lignum de tartago et suffumiga
 cum eo locum in quo serpentes sunt coadunati; et statim fugabuntur ab
 eodem.
- 26 Ad idem. Recipe armoniaci, gummi de assa ana 3 i, aceti vini fortissimi,
 quod quidem acetum bulliat ad ignem; et in bulliando predictae gumme 10
 liquefiant quousque optime misceantur. Et deinde supra ipsum pone
 pulverem cornu cervi; et omnia optime misceantur quousque incorporentur
 insimul. Et postea extrahantur et fiant trocisci, quos in vase vitreo usui
 reservabis. Et cum volueris fugare serpentes cuiuscumque maneriei existant,
 suffumiga locum quem purificare volueris cum dictis trociscis vel aliquo 15
 ipsorum; et habebis intentum.
- 27 Ad fugandum reptilia et mures. Recipe xenab, cornu cervinum, axenus et
 unguam leopardi. Pulverizentur omnia et misceantur cum aceto vini
 fortissimo; distemperentur et omnia insimul decoquantur usque ad instar
 p. 372 spissitudinis oximellis. Deinde | admisceatur eisdem pulvis foliorum 20
 malorum granatorum. Et ex eis fiant pillule, quas usui in vase vitreo
 reservabis. Et cum opus fuerit, suffumiga locum cum eisdem; et depurabitur
 ab eis.
- 28 Ad necandum mures. Recipe litargiri, ceruse partes equales. Pulverizentur
 omnia. Et quartam partem unius predictorum farine eis addas; et omnia 25
 insimul cum modico olei incorporentur. Et fiant pillule, quas perungas cum
 caseo veteri plurium annorum et optimi odoris. Ipsasque ponas in loco quo
 mures consueti sunt venire; omnes vero comedentes ex eis breviter
 morientur.
- 29 Ad idem. Recipe vas ereum, in quo feces olei pones, in quo elleborum 30
 nigrum sit admixtum; ipsum quoque vas in domo qua mures venire sunt
 assueti situabis. Odore olei venient ad eundem; et cum ex ipso oleo modicum
 sumpserint, subito cadent velut inebriati.
- p. 373 30 | Ad interficiendum scorpiones. Recipe folia ravani, que supra scorpiones
 ponas; mordent se quousque morientur. 35
- 31 Ut amans oblivioni tradat amatricem. Recipe fabas Luna in quavis
 domorum Saturni existente, quas per diem et noctem in vino ad
 mollificandum ponas; deinde cum eodem vino coquantur. Que cum cocte
 fuerint, dentur amanti ad comedendum; et obliviscetur amatricem.

ⁿ p. 371, 3-8 om.

32 Ut vespe vel apes te non ledant. Recipe radices asparagi siccas et pulverizatas, et cum oleo de sisamo misceantur. Cum quo manus tuas ungas et pedes; postea securus ingrediaris locum quia ibidem stare poteris eorum lesione remota.

33 Venenum mortiferum. Recipe succum herbe que in partibus reperitur Armenie, cuius folia sunt similia palmarum foliis salvo tamen quod sunt subtiliora,^o cum quo acumina lancearum vel alterius cuiuscumque ferri si unxeris et si ex eis aliquem vulnerando percusseris, in illo die vel saltem sequenti morietur.^p | Cura. Recipe stercus humanum viride vel siccum. Si enim viride sumpseris, da ei in potu 3 ii cum oleo rosaceo vel violaceo vel communi admixto; ex hac pocione solummodo evadere poterit ab eodem. Si vero siccum susceperis, da ei 3 iiii in potu cum tantumdem rosarum siccatarum. Et ut recolligo, credo hanc herbam esse alcondiz, quia ex suo succo fit venenum mortiferum dum involvitur ferrum in ipsum, cum quo sanguis vulnerando effunditur. 15

p. 374

34 Aliud venenum mortiferum. Si quis susceperit napellum ad pondus unius grani, morietur infra quatuor horas omni remedio postposito preterquam stercus hominis viride assumptum in potu. Et scias quod stercus humanum generaliter subvenit omnibus venenis, tam viride quam siccum, nisi percussionibus aspidis surde, que non sanantur simpliciter ab eodem. Imo oportet ut in percussione ponatur emplastrum ravanorum optime conquassatorum; et sedabitur dolor.^q 20

p. 375 35

| Tyriaca ad omne venenum. Recipe ligni lauri 3 iii, eiusdem foliorum 3 vii, et eius fructus 3 ii. Siccentur et optime pulverizentur; et eisdem addatur stercoris hominis 3 vi. Misceantur omnia, et cum melle et cera incorporentur; nec oportet eo plus pondere predicto. Predicta autem confectio in vase aureo vel argenteo conservetur. Est enim universalis tyriaca ad omnia venena, et prohibet insuper caniciem capillorum. Si posueris in domo qua infans timorosus nutritur ramum lauri, et super eius cunabulum, liberabitur a timore. 30

36 Si plantabis arborem lauri in domo qua volueris, predicta removebuntur ab eadem, et habitantes in ea erunt leti, gaudentes, bonarum indolum, proprietate arboris predictae.

p. 376

37 Semen lolii damnificat caput et oculos tenebrari facit et eciam visum aufert et facit dormire.^r | Et aliqui maledicti accipiunt seminis lolii, croci, olibani et fecis vini partes equales; et ex ista confectioe si quis biberit, dormiet, et eius lingua taliter arescit quod non valet loqui, nec se erigere potest. Si vero istis 35

^o p. 373, 10–11 om.^p p. 373, 13 — p. 374, 3 om.^q p. 374, 16 — p. 375, 2 om.^r p. 375, 12–13 om.

rebus addantur alie quatuor, que sunt iste: scilicet, mandragora, semen lactuce silvestris, papaveris nigri et semen iusquiami, cuicumque ex istis compositis dederis, inebriabitur et sensum amittet totusque erit mente alienatus. Abenvasia enim loquens in predictis precepit ut hec confectio sit secreta nec alicui homini malo reveletur.

38 Hic enim in Agricultura Caldea loquens de quadam herba dixit quod in ipsa multe proprietates mirabiles existunt — videlicet, quod si ex ea manipulum unum posueris in pelvi et in ipsa posueris serpentes, elevabuntur in altum super caudas eorum ac si saltare vellent; quod si hanc herbam iuxta speculum posueris stando ad Solem, comburetur.⁵

p. 377 39 | Ad sanandum morpheam. Cum Sol oritur, accipe in principio morpheae fabas quantumcumque poteris cum manu, et dicas: Te Solem, dominum preciosum et altum, rogo ut a me hanc morpheam auferas, et a meo corpore evanescere facias et a meo pectore vel a quocumque loco in quo fuerit. Et cum hoc dixeris, post spatulas tuas proice unum granum ex predictis; et sic predicta reiterando et proiciendo ut supra facias usque ad consumptionem fabarum. Et predicta fiant per septem dies continuos, et hoc cum Luna fuerit lumine diminuta.

40 Ad capiendum aves. Recipe fabas et lolium, ponanturque in vino ad humectandum per diem et noctem; postea auferantur et ponantur in loco transitus gruum, corvorum et aliarum avium ut ex eis comedere possint. Comedentes vero ex eis quasi mortui cadent ad terram.

41 Ad porros auferendum. Numera prius quot sunt numero, et tot cicera accipias numero. Et dum Luna iungitur Soli secundum verum motum, calefacias dicta cicera aliquantulum ad ignem. Deinde super unumquemque porrum ponas unum ex dictis ciceribus, ibi modicum dimittendo; postea eleventur ab eisdem et in panno nigro ponantur et filo ligentur. Et erigas te super locum altum, et ipsa cicera post | tergum proicias; et domum revertaris absque aliqua retrogradacione versus cicera vel aspectu.[†]

p. 378 42 Ad separandum duos ab invicem. Grana vero cuiusdam arboris que sebestan nuncupatur^u | multas proprietates habent in operibus nigromancie, ex quibus opera fiunt ad duos ab invicem separandos et inter eos discordiam et inimiciciam eciam ponendum; cuius etenim proprietas est amicicias separandi et similiter in alterius voluntate ut mala aliis inferat generandi. Hec autem arbor lauro assimilatur. Hucusque locutus est Zeherith sapiens.

43 Abenvasia^v vero recitat quod omnes Caldei tam magni quam parvi et tam viri quam mulieres in prima nocte mensis Marcii ponebant in lecto sub eorum

⁵ p. 376, 14 — p. 377, 3 om.

[†] p. 378, 1–5 = IV vii 20; p. 378, 6–8 om.

^u p. 378, 9–10 om.

^v cf. p. 378, 6 and 9.

capitibus peciam unam casei et quatuor dactilos et grana vii passularum et parum salis in panno aptatum. Et dicebant quod vetula quedam que pedissequa Veneris dicebatur nocte illa omnes in suo lecto perquirendo ibat et ipsorum ventres palpando, et sub eorum capitibus aspiciebat. Et cum eius ventrem inveniebat vacuum et sub eius capite ista non inveniebat (scilicet 5 illam porcionem casei, dactilos nec passulas, ut dictum est supra), statim orabat Veneri ut talis homo toto illo anno infirmaretur et detrimentum in suis operibus hinc ad sequentem annum sustineret. Cuncti autem Babilonici nullo deficiente operabantur predicta.

44 Dixit eciam quod potencia Saturni et Martis iunguntur in quodam fructu 10 simili meloni, quod batecas nuncupatur; et eo in operibus mathematicis operadores utuntur. Iterum ait: Si quis ex ipsius batecas semine in craneo hominis posuerit, et sepelierit ipsa, et terra optime cooperuerit, et ea aqua rigaverit, ex illis citrulli nascentur. Et qui | hos citrullus comederit, in suo 15 vigore, in sua memoria, in suo intellectu augmentabitur. Et si hoc semen in craneo asini posueris, et sepelieris ea, et rigaveris aqua ut supra, nascentur ibi citrulli quos qui comederit erit insipiens, stultus, et eius vigorem, audaciam et intellectum amittet. Et in eodem libro habetur quod Caldei operantur radices istius herbe in uno et eius folia in alio necnon et fustes adhuc in alio et eius semina similiter in alio, et omnia insimul iuncta operantur eciam in alio; et 20 sunt in ea effectus mirabiles et formosi in arte nigromancie. Et hoc quidem contingit propter eius repentem attracturam et levem receptionem naturarum rerum ipsarum positarum in eadem. Et quando miscetur in cerebro hominis, ipsam comedentis facit mirabilia. Preterea dicitur in eodem libro quod, si semen ipsius in capite et ventre alicuius animalis repositum fuerit, et ipsum vel 25 ipsa fuerit in terra sepulta, nascentur ibi citrulli qui mirabiles facient effectus; et erunt similes effectibus animalis in cuius capite vel ventre predictum semen fuerit repositum ut supra. Et qui comederit ex illis, et cum sua natura misceantur — faciunt mirabilia in corpore comedentis.

45 Iterum in eodem libro habetur quod, si quis acceperit radicem unam 30 mandragore, quam in loco coadunacionis illarum batecas sepelierit, | facient ibidem mirabilia plura, que propter longitudinis tedium ad presens omitto;^w tamen in eodem libro plenarie continentur.

46 Quidam sapiens antiquorum anticipator in philosophia recitavit duodecim 35 opera miraculosa, que ad presens dicere decrevi. Et primum est quod, si quis posuerit craneum hominis in loco in quo seminatur, et in ipso loco semen batecas seminaverit et terra cooperuerit, et hoc semen proiciatur in terra ad hoc disposita, et postea omni die cum sanguine humano cum aqua tepida

^w p. 381, 2–3 om.

mixto irrigaverit, nascentur ibidem citrulli. Cum aliquis vero ex ipsis comederit, expavescenda et alia multa mirabilia videbit.

- 47 Et iterum dixit: Si quis in sua manu acceperit ramum ceserbole, Lunam aspiciens in nocte qua oritur in prima hora noctis et erigens se in pedibus versus Lunam, verba et oraciones Lune que in hoc libro fuimus locuti dicendo
p. 382 | et hanc coniuracionem subsequentem proferendo: Iuro per te, Luna, quod si a me removebis dolorem et infirmitates dencium, quod numquam comedam ex ceserbola aliquid; deinde calefaciat ipsam ceserbolam quam manibus tenet et comedat eam. Quicumque hoc fecerit omni mense in dispositione Lune supradicta defendetur ab omni infirmitate dencium. 10
- p. 381 48 | Ut gallus te sequatur. Recipe folia ceserbole ortensis, et unum super aliud reduplica. Et cui volueris gallo dabis in cibo tribus diebus continue —videlicet, in quolibet die tres bolos; quod opus in die Mercurii incipere debes. Hic gallus te diliget et sequetur.^x
- p. 383 49 | Ut cuncta corpora dura mollificentur. Recipe salis alkali, galbani ana lb x. 15 Proiciantur in vase in quo triplum omnium amborum sit aque dulcis; et ibidem per septem dies morari permittas, in quorum fine colabis ipsam aquam cum panno. Postea accipe aquam calidam, et in eam proice tantum de alkali et galbano quantum fecisti in prima. Et ibidem per alios septem dies moretur; in fine vero coletur ut supra. Postea recipe aquam calidam, et pro quibuslibet x lb 20 aque mediam libram salis armoniaci ponas, atramenti 3 ii. Deinde ponantur omnia ad ignem mansuetum vel ad Solem bene calidum;^y ibidem per x dies dimittatur, et per totam diem unam integram decoquatur; postea coletur, et factum est. Si vero in ipsa posueris ossa vel cornua, lapides vel quodcumque |
p. 384 corpus metallinum durum, et ibidem ad Solem calefacientem stare permiseris, 25 semper cum lamina plumbea cooperta, mollificabuntur ut pasta. Ad idem. Recipe acrum cedrorum quod misceatur cum vino acri rubeo; et insimul peroptime misceantur quousque incorporentur in unum. Et pro qualibet libra eiusdem ponatur salis armoniaci, spume maris pulverizatorum ana 3 iii; misceantur optime, et per tres dies dimittantur ad Solem, omni die miscendo. 30 Cum autem predicta feceris hoc modo, ponas in eo quod corpus volueris durum; et efficietur taliter molle ut operari poteris ad libitum. Ad idem. Supradictus eciam sapiens dixit quod sulfur corpora mollificat metallina; et eius opus est mirabile in cunctis lapidibus et metallis.
- 50 Ad risum copiose provocandum. Da croci pulverizati 3 x cui volueris in 35 potu; et statim risum perniciosum incurret quod finaliter morietur.^z
- p. 385 51 | Herba vero leonis omnes arbores et herbas circa eam existentes damnificat; nec arbor ulla nec aliqua herba vigere potest in loco in quo nascitur herba

^x p. 381, 14–15, and p. 382, 5 — p. 383, 8 om.

^y p. 383, 14–15 om.

^z p. 384, 12 — p. 385, 2 om.

leonis. Et nemo ipsam valet evellere nisi isto modo. Puella enim virgo accedat ad ipsam, gallum album cristam scissam habentem secum in manibus deferens; et locum circuiens ubi hec reperitur herba faciat gallum semetipsum cum alis percucere. Nam ex tali percussione siccabitur herba illa.

52 Si ad locum ubi fuerit spica nardi accesserit aliquis gattus ipsiusque spice sciens odorem non recedet inde, sed ibi ipsam querendo et quantum valebit fortiter vociferando — hoc autem est unum ex mirabilibus herbarum et locorum apparentibus.

53 Nonnulla loca proprietates habent diversas, videlicet arborum et animalium specialiter attributas que ubique minime reperiuntur, ut apparet in balsamo qui in Egipto solummodo reperitur, et ebanus qui in insula de Huac tantum nec alibi nascitur, et arbor que arbor Nigrorum appellatur <et> nonnisi in terra Nigrorum habetur, et arbor ducens olibanum que in campo de Hamen invenitur, et arbor muse <que> nonnisi in terra occidentis reperitur, et quamplura alia que sunt in quibusdam partibus et in quibusdam non, videlicet prout sunt eisdem appropriate. Nam terrarum proprietates et locorum sunt ex conveniencia aque et aeris; sed prima causa omnium istorum est in linea | celi super ipsa loca transeunte et ex vigore stellarum ibidem manencium. Nam ex vigore et natura stellarum existencium in illa linea ibidem animalium et arborum fit productio que in aliis partibus fieri non potest.^a

p. 386

54 In mari vero occidentis est quedam insula vocata Cadiz, in qua quedam herba in tempore veris nascitur;^b et armenta illius insule illam herbam comedunt. Si quis enim lac illorum armentorum biberit, inebriabitur ac si esset vinum; et ita congratulantur ex illo lacte sicut ex vino.^c

p. 387

55 | Et in Francia quedam invenitur arbor sub qua si quis per spacium medie hore steterit, morietur; et si quis eam tangit aut aliquid ex ea acceperit, morietur statim.

56 Item in Francia ex parte meridiei quedam arbor parva reperitur, et est magnitudinis caulium; folia autem eius foliis rute assimilantur. Si quis vero acceperit radicem cum ramis et foliis eiusdem arboris, quos in aqua frigida poneret ibique eos dimitteret per horam, talis aqua efficitur calida ac si staret ad ignem; et cum elevatur inde, statim ut prius est frigida.^d

57 Reperitur enim in Indie partibus quedam arbor que nullo modo comburitur igne. Ibique alia invenitur arbor; quod si ex ea unum ramum acceperis quem poneres in terra, movebitur ac si esset serpens.

p. 388

58 Et ibidem alia arbor reperitur ex qua tempore | veris et autumnii audiuntur voces vocibus hominum similes, que ab ipsis arboribus emanantur, quarum radices in formis hominum inveniuntur.^e

^a p. 386, 3–5 om.^b p. 386, 7–8 om.^c p. 386, 11 — p. 387, 4 om.^d p. 387, 11–14 om.^e p. 388, 2–3 om.

59 In terra de Bequien est quedam arbor de nocte lucens ut candela.^f

60 Dixit insuper quod costus qui in partibus Indie invenitur omnibus aliis magis redolet; et est suffumigacio ad ymagines in domibus suarum operacionum. Caldei enim dicunt quod hoc est melius omnibus aliis ad sacrificium et suffumigacionem coram ymaginibus Veneris; et de ipso 5 multum in suis ymaginibus operantur. Hanc arborem invenit Zeherith sapiens in Libro agriculture Caldeorum. Et dixit quod una pars Caldeorum cum hac herba miscebant muscatum, ilicem, storacem humidum et siccum, flores rosarum et myrtum necnon et thus; et omnia miscebant cum croco. | Et cum ea suffumigabant eorum vestimenta, ymagines et vultus in suis 10 pascalibus diebus, asserentes quod odor istius suffumigacionis omnes infirmitates damnat et impedimenta deviabat ab eis.^g

p. 389
p. 392 61 | Preterea dixerunt quod suffumigacio arboris mirre sive ramorum eius prohibet epidimiam. Iterum asserebant quod faciebant suffumigacionem ex ligno arboris predictae necnon et eius gummi, quibus addebant incorporando 15 incensum, muscatum, ilicem et storacem,^h dicentes quod hec suffumigacio suscipiebatur a Venere graciose. Et quando hanc suffumigacionem cum sacrificiis Veneris comburebant [et eius oraciones et coniuraciones] coram eius libro et ymagine quemadmodum diximus in hoc libro, eorum instrumenta pulsando, deinde coniuraciones Veneris supradictas dicendo, petebant a 20 Venere quicquid volebant. Hoc autem opus recipiebatur a Venere ipsorum petitiones adimplendo. Predicta vero non faciebant nisi Venere libera ab aliis planetis et in sui potencia et virtute taliter ut ab aliquo non impediretur et maxime ab aspectibus et coniunctione Mercurii, quoniam inter cetera Veneris impedimenta coniunctio Mercurii vel aspectus suprema obtinet loca. Ait 25 Zeherith sapiens quod addicio croci et costi in predicta suffumigacione addunt potenciam eidem; et leviter concluditur opus.ⁱ

p. 395 62 | Preterea decrevimus in hoc nostro libro de mirabilibus arborum enarrare quia plante sunt una pars istius inferioris mundi elementati generacioni et corrupcionis obedientis. Generacio tamen et corruptio dividitur in tres partes, 30 videlicet in animalia, plantas et mineras. Plante vero sunt medie inter animalia et mineras quoniam plante conveniunt cum animalibus in vivendo et crescendo et generando et cum mineris in corporeitate et insensibilitate. Tamen ipse plante magis profectuose sunt humane vite quam ipsis animalibus et mineris. Ea vero que ad vitam et sanitatem hominis ex plantis sunt semina, 35 radices, fustes, cortices, folia, flores et fructus; et iterum hominibus prosunt minere qui accipiunt ex eis salem, alumen, lapides et metalla; ex animalibus quidem utuntur carnibus, sepo, ossibus, sanguine et aliis corporum

^f p. 388, 5-10 om.

^g p. 389, 2 — p. 392, 3 om.

^h p. 392, 6 om.

ⁱ p. 392, 14 — p. 395, 6 om.

p. 396 animalium competentibus eisdem. Manifestum est igitur quod plante circa homines propinquiores sunt mineris situate; ex quibus sunt arbores que in bonitate excedunt alias, odore, proprietate vel proficuo vel aliqua alia re. Et patet similiter in mineris, videlicet in lapidibus preciosis qui aliis lapidibus excellenciores reputantur, et idem in metallis quibus omnibus prevalet 5 aurum. Tamen nobilius | et magis preciatum omnium corruptibilium est idem animal rationale, videlicet homo, cui eius sensu et industria omnia sunt submissa tamquam ad finem. Hic vero mundus elementatus est propter elementa; et elementa sunt natura; et natura est spiritus; et spiritus est intellectus; et intellectus est ipse Deus a quo totum celum et natura dependet. Qui sit 10 benedictus per infinita secula seculorum. Amen.^j

Capitulum octavum. De virtutibus aliquarum rerum que ex sua propria faciunt natura.

- 1 In hac vero parte recitabimus proprietates mirabiles rerum simplicium tam arborum, animalium quam minerarum.^k 15
- p. 397 2 | Et primo de lapide smaragdi, qui, quando inspicitur a bitoris capita ad similitudinem mustelle habentibus, oculos subito amittunt. Preterea quando serpentes in oculis paciuntur, ducunt eorum oculos super feniculum; et statim sanantur. Aquile portant lapidem adamantis in loco generacionis filiorum ut ipsi filii a serpentibus tueantur. Et quando ursi vident oculos muris, statim 20 fugiunt ab eo.
- 3 Quando ossa upupe proiciuntur in aquam calidam, pars eorum in fundum descendit et alia in summo aque consistit.
- 4 Et quando moritur bubo, unus oculorum eius remanet apertus, alter vero clausus. Si vero clausum super aliquem posueris, dormiet et numquam a 25 somno excitabitur dum steterit super ipsum; quod si apertum super aliquem posueris, numquam dormiet quousque auferatur ab eo. Et si arteticus supra se manus vulturis posuerit, liberabitur a gutta — videlicet hoc modo: si gutta fuerit a parte dextra, supra se ponat manum vulturis dextram; et eodem modo faciat de sinistra. 30
- 5 Et in terra de Horazen reperitur lapis albus valde nominatus assiffe, qui limari non potest. Hic vero lapis dum supra stomachum alicuius positus fuerit sanat infirmitates stomachi cuiuscumque maneriei existant.
- 6 Et in fluvio Algeriche nascuntur lapides albi, pardi, nigri et mixti, qui si ad invicem confricentur, in ipsum fluvium pluviam provocant que numquam 35 cessabit quamdiu insimul confricantur. Qua de causa nemo | potest dictum fluvium sive eius glaream de nocte ingredi propter fricacionem lapidum, ad
- p. 398

^j p. 396, 4–11 om.

^k p. 396, 13 — p. 397, 2 om.

quorum fricacionem pluvia emanatur ut supra; et in nocte visu eos percipere non valeamus.

7 Et [si] lapis aquilinus qui sonat intus dum movetur ac si intra ipsum alius esset lapis inclusus, et intus dum frangitur nihil reperitur, et quelibet ipsius pars sonat ut supra. Hic lapis est colore rubeus sicut terra de Cabros. Cuius autem virtus mirabilis est parturientibus; quem si mulier paritura acceperit, pariet statim sine periculo et cum modico dolore. 5

8 Et est quoddam animal ad magnitudinem vulpis et simile gatte in forma et aspectu. Hoc vero animal extinguit ignem sua frigiditate, nec leditur nec comburitur ab eodem. Palatus strucii non comburitur igne nec eius stomachus in quo ferrum calidum subintrat; imo ferrum in ipsius digeritur stomacho nec ei damnum aliquod infert — etiam ab ipso nutritur. Si acceperis omnes pennas cuiuscumque volueris avis, et ex ipsis unum magnum conficeretur corpus, tale corpus si super pannum aliquem vel manum fricaveris, quodcumque corpus decenti quantitate tetigeris trahet ipsum ad se et eum suspendet a terra. 10 15

9 Invenitur enim quidam lapis nomine behet, cuius color colori marchasite assimilatur; tamen formose relucet. Quem si aliquis semel viderit, usque ad mortem in continuo risu permanebit; nec aliquod reperitur remedium quo possit a tali risu sanari. Insuper reperitur quedam avis alphersit nuncupata. Et est magnitudinis passeris, et est nigra; tamen collum et tibiae rubeas habet. Cum autem hec avis supradictum lapidem ascenderit, suam lapis amittit virtutem; quod si post hoc aliquis eum viderit, non nocebit eidem. 20

10 Arbor vero favine grossum fustem facit; et cum frangitur, inveniunt ipsum durum.¹ Quod si hoc fustem super demoniacum posueris, liberabitur a demone; et ipsius fustis odore demon recedet ab eo. 25

p. 399 11 | Si ante serpentes cornu cervinum concremaveris, eius morietur odore. Ex odore cumini moriuntur formice. Ab odore croci fugiunt scorpiones, nec in loco ubi fuerit poterunt permanere. Odorem calcis fugiunt pulices; et etiam fugiunt a sale calido dum ipsum posueris in domo. Et si cum poliearia suffumigaveris, cimices statim fugiunt. 30

12 In lacunis aquarum reperitur alga que non comburitur igne. Hec autem herba similis est herbe viridi; tamen non est illa. Et lenticula stagni nuncupatur. Et fustis de iniube cum comburitur non lucet nec flammam facit.

13 Et vultur ad locum filiorum folia de alexinz portat ut a nocumentis animalium custodiatur. 35

14 Lapis vero atarac est ex rebus que non separantur, et est lapis qui numquam frangitur; aut magnus aut parvus existat.^m Et si obolos cuiusdam lapidis algemest in vase vini posueris, si quis ex illo vase biberit, numquam

¹ p. 398, 18–19 om.

^m p. 399, 11–12 om.

inebriabitur, nec ei vinum nocebit. Si autem posueris in aliquo vase obolos cuiusdam lapidis atambari dicti, quicquid in illo vase cuiuscumque maneriei potacionis existat potans inebriabitur, sensum et intellectum amittet fietque cogitans et tristis. Lapis vero magnetis attrahit ferrum. Quod si ipsum cum allio unxeris, amittet virtutem; post quod si eum posueris in sanguine arietis, virtutem recuperabit.ⁿ

p. 400 15 | In flumine de Cerich reperitur quedam species serpentum. Quod si aliquis homo aliquem viderit ex ipsis, morietur homo ille; quod si serpens semetipsum viderit, morietur ipse.^o

16 Si posueris porcum supra asinum et asinus minxerit sui ipsius casu, statim morietur porcus. 10

17 Cum autem apparuerit grando, si aliqua mulier habens menstruum se proiecerit in terram reversa, tota discooperta, tibias suas versus nubem elevando, circa eam grando non cadet in illo campo sive messe.

18 Si vero aliquis canis supra montem aut locum ascenderit altum, et sub eo quoddam animal addabum nominatum transiverit, amborumque umbre insimul se obviaverint, cadet canis quoniam ipsum animal interficiet. 15

19 Si quartanarius se assedaverit supra corium lupi, sanabitur a quartana.

20 Et si 15 figuras supra mulierem parturientem posueris, leviter et sine periculo pariet. Et si supra quartanarium nucem muscatum posuerit, sanabitur a quartana. 20

21 Si supra aliquam arborem stercus posueris elephantis, fructus non producet arbor illa dum stercus supra ipsam permanserit. Quod si dictum stercus posueris supra mulierem, numquam impregnabitur.

p. 401 22 | Lapis vero qui aquam croceam a^b ydropico attrahit cum ipsam ab ipso attraxerit, suam virtutem lapis amittet et devastatur ipse. 25

23 Cum lapide vero ligia dicto argentum vivum congelatur et fit unum corpus.

24 Si telam araneam supra quartanarium posueris, ipsum sanat spacio alicuius temporis. Quod si cum ipsa tela cantarides immiscueris, sanatur eger ex toto.

25 Colubri vero et bivore cum audiunt vocem strucii ab ipsorum locis fugiunt. 30

26 Cum autem < . . . > cum argento extracto ab ere et ab ipso purgato miscueris et ex eis loca avium percusseris, aves inde recedere non poterunt et taliter capientur.^p

27 Si cum fronte leporis marini aliquas tetigeris carnes, tote in minutissimis obolis ac si pistate fuerint convertentur. Si in stercore muris ponitur aurum, comburitur quemadmodum fit cum plumbo; et cum sic combustum fuerit et in pulverem redactum, si ipsum in stercore gatti posueris, ad suum pristinum esse revertitur et funditur. Cum autem miscetur aurum cum quocumque vis 35

ⁿ p. 400, 1 om.

^o p. 400, 3 om.

^p p. 401, 10–13 om.

corpore, vastatur. Et si ipsum cum marchasita et sulfure posueris ad fundendum solummodo, aurum purificat et affinat.⁹

p. 402 28 | Et dehenec(h) aurum mollicat. Et si ipsum cum eo posueris ad fundendum, suam combustionem aufert ab ipso. Quod si cum eo posueris attincar, melius erit in suo effectu. Et si cum succo foliorum de los quipos 5 extinguitur aurum, sophisticum pluries successive aptabitur, pristinam infirmitatem amittendo; tamen sal eius auget ruborem. Cum posueris argentum supra fumum sulfuris, denigratur; et cum ipsum posueris in sale, talem nigredinem amittit et fit album.

29 Anoxatir autem proprietatem habet ab omnibus corporibus omnia succida 10 in interiori et exteriori existencia trahendi. Nitrum vero omnia corpora a succiditatibus lavat; et in suis superficiebus clarescunt. Si cum auro lapidem azuri miscueris, in sua pulchritudine et claritate augmentatur aurum. Et si super ignem ipsum posueris, lapis azuri in flammam convertitur et recedit; et datur infirmitatibus oculorum. Cum marchasita in sulfure comburitur, in 15 opere maiori subintrat; et fit ex ea materia operis. Et almagnicies in suo corpore mixturam habet plumbi; et absque ipsa opus vitri non completur. Tucia vero es rubeum in auri tingit colorem; et eciam ab oculis succiditatem aufert et ipsos ab omni infirmitate humida liberat. Et melior omnibus est tucia alba. Cum fricaveris dentes et gingivas cum pulvere cristalli, dentes firmantur 20 et gingive a corrosione liberantur.

30 Cinis cancrorum marinorum combustorum dolorem oculi aufert et eorum fortificat visum. Si splenem cameli comederit canis, statim morietur. Et si super apostema gule stercus pulverizatum canis comedentis ossa posueris, ipsum dissoluit apostema; et statim sanatur. Si vero scutum testudinis femine 25 posueris supra ollam, numquam olla fervebit.

p. 403 31 | Arboris enim gebore duplex est maneries, scilicet masculina et feminina. Si autem ex feminina alicui mulieri dederis in potu 3 v, magnum appetitum cum homine iacendi habebit; et idem faciet vir si ex masculina tantumdem 30 tribueris eidem in potu vel cibo. Et fortissime irritabit; nec ab irritatione desistere poterit nisi ei 3 ii spodii dederis in potu. Quod si alicui flores huius arboris dederis in potu, continue desubtus ventositatem proiciet, nec cessabit dum in stomacho residebit. Et is alicui homini florem huius arboris femine in potu cum vino tribueris, dormiet triduo absque excitatione; quem si 35 excitare volueris, des ei aquam calidam bibere cum oleo olivarum. Si autem pistantur folia huius arboris et cum aqua sulfuris distemperentur, sanat vulnera in una die si super ipsa ponatur.

32 Et si cum corio huius arboris serpens aut scorpio alligatur, moritur statim.

⁹ p. 402, 1-2 om.

33 Sal enim valet percussioni scorpionis, vespe et serpentis. Portulaca vero uno die post alterum comesta sanguinem restringit; et statim morsuram sanat ipsam crudam vel coctam masticando.

34 Si aries viderit leonem, ibidem statim naturali morietur morte.^r

p. 404 35 | Et tarantula cum viderit scorpionem moritur; et moritur serpens cum viderit bubonem. 5

36 Si quis acceperit anulum azari aut lapidis de alaquech in quo has xxvi sculpsit figuras, in suoque digito cum intraverit ad regem vel aliquem nobilem hominem portaverit, optime recipietur et bene, et quicquid ab eo vel ab eis petierit complebitur cum effectum. Sed optime advertas ut in his figuris 10 nullo modo falles; quod si aliquid fefellerit in eis, nil operaretur effectum. Hoc autem est unum ex mirabilibus huius artis. Et he sunt figure:

U L 8 X T < U > 6 3 V V 2 V L ° | 2 | U U L

9 3 U U O 7 U L . He autem figure invente sunt in libro Folopedre regine. 15

37 Et si hunc posueris anulum super percussorem tarantule et postea balnearet cum isto epithima hominis, statim sanatur. Si cum foliis herbe yembut vocate percussorem a tarantula factam una vice post aliam fricaveris, sanatur in instanti. Catran autem cum sale mixtum sanat vulnus a serpente factum. Si vir aliquis suam virgam cum catran unxerit et cum muliere iacuerit, 20 non concipiet. Avellane comeste percussorem tarantule sanant; dum aliquis avellanam secum portaverit, non ledetur a percussione tarantule. Si a cane rabioso quis percussus fuerit, amigdalam amaram masticatam supra vulnus posuerit | et comederit ex eis, ab ipsius liberabitur morsura. Si herbam 25 abrotanum vocatam super percussorem bivorarum posueris, sanatur in instanti; cuius vero succus si per domum aspergatur, pulices rabiantur; que si in dictum succum cadunt, moriuntur.

p. 405

38 Si tarantulas combusseris, quarum cinerem cum pane miscueris et dederis infirmitatem lapidis paciendi, frangetur lapis, et sanabitur ille homo. Farina seminis herbe que vocatur vecia cum lacte mixta percussorem canis rabiosi 30 sanat si ponatur super eam.^s

Capitulum nonum. De ymaginibus que virtutes faciunt mirabiles; et fuerunt invente in libro qui fuit inventus in ecclesia de Cordib et in libro regine Folopedre; et loquitur de aliquibus castigamentis necessariis operibus 35 ymaginum.

1 Et invenimus in libro qui repertus est in camera Folopedre regine ymagines compositas que mirabiles effectus operaque mirabilia suis proprietatibus et

^r p. 403, 14–16 om.

^s p. 405, 5–7 om.

virtutibus faciebant. Et de eis proposuimus in hoc nostro libro ut huius sciencie non deficiat in aliquo facere mencionem. Ad percussiones reptilium sanandum. Recipe fel milvi siccatum ad umbram; et cum eo parum succi feniculi misceas, et ea in vase reponas vitreo. Hic autem pulvis oculis confert, et eos a percussione tarantularum, bivorarum, vesparum, colubrorum et ceterorum reptilium sanat et liberat. Nam si percussio fuerit ex parte dextra, hic pulvis ponatur in sinistra; et si fuerit in sinistra, ponatur in dextra. Cum autem hoc facere volueris, adde eis parum aque; et ter ut diximus facias successive.

p. 406 2 | Ut colubri a suis egrediantur foraminibus. Recipe vitrum de acri et limaturam eris crocei. Infundantur in crusibulo, quibus adde azer nec rubeum et magniciem rubeam; deinde removeantur ab igne et fiant pecie minute. Postea recipe caput milvi cum ossibus suis (qui milvus repertus sit in terra Egipti), quod misceatur cum galbano nigro. Ipsa secundo fundas ad ignem, cum quibus ista secunda medicina misceatur; quo facto, auferatur ab igne. Et facias ex eo unum scatanellum, quod in nostro idiomate dicitur sonalium; et sit granum positum intus eum ex adamante quod in terra reperitur Egipti. Cum autem hoc feceris, pulsa cum eo in ore foraminis bivorarum, serpentum et aliorum reptilium. Qui vero hoc scatanellum supradicto modo compositum ex ipsis serpentibus audiverint pulsantem, statim eorum foramina egredientur absque aliquo periculo illius qui hoc scatanellum exercebit. Proprietas vero avis predictae (scilicet illius milvi supradicti) est quod, quando vociferat et colubri eam audiunt, eorum egrediuntur foramina et eius voce mortificantur.

3 Ad congregandum mures in loco uno. Recipe succum foliorum vitis albe, succum squille, attincar, iusquiamum et tuciam Indicam rubeam. Attincar vero et tuciam pulveriza, que cum succis supradictis misceas; et ex eis facias pillulas ad magnitudinem cicerum, et ad umbram eas siccari permittas. Cum autem volueris mures insimul coadunare, pone unam ex dictis pillulis supra carbonem ignis. Et cum mures fumum senserint, omnes congregabuntur ibidem; et ex eis quod volueris facies.⁴

p. 407 4 | Ut pisces ad locum quem volueris coadunentur. Recipe panicum, quod ad putrefaciendum ponas. Et cum putrefactum fuerit, misceas cum eo sepum, fabas pulverizatas, et cum sanguine bovino; et tam bene misceas ea ut omnia in uno corpore sint redacta. Deinde ipsum pone in una arundine; et cum filo canabi ipsum aptabis. Deinde dictam arundinem proice in locum ubi sunt pisces; cuncti enim pisces ibidem existentes circa arundinem illam congregabuntur, quos cum retibus ad tuum velle capere poteris.

⁴ p. 406, 13-16 om.

5 Ad capiendum aves in arboribus dormientes. Recipe sepi testudinis terrestres, granorum lirim, opopanacis, condisi partes equales. Pulveriza omnia et insimul bene pista. Et cum urina asini ex ipsis facias massam, ex qua pillulas ad cicerum magnitudinem conficias, quas ad umbram permittas siccari. Cum autem opus fuerit, accipe unam testam accensis carbonibus repletam, in qua unam ex dictis pillulis proice, et ex hoc suffumiga locum ubi sunt aves; tuasque nares obtura cum bombice ne sencias fumum. Omnes enim aves dictum fumum sencientes ut mortue cadent in terram; ipsasque ad tuum capias velle. Quas si volueris sanare, lavabis earum pedes cum aqua calida; et liberabuntur.

6 Ad Idem. Recipe mandragoram et armoniacum; et ea cum succo cicute viridis confice. Et facias ex eis pillulas, quas siccari permittas. Et ex eis sub arboribus ubi sunt aves facias suffumigationem; hoc autem facias dum tempus fuerit quietum absque vento.^u Omnes enim aves ipsum sencientes fumum quasi mortue cadent ad terram.

7 Ad visum acuendum. Facias enim coronam ex ramis cuiusdam arboris catlam nuncupate, quam goboram esse puto, et eam pone in tuo capite; et dum ipsam in capite tenueris, tuus taliter vigorabitur visus quod parvissimum poteris a longe videre. Cum autem ipsam a tuo capite deposueris, tuus visus in gradum pristinum redibit. Si vero cum succo foliorum ipsius arboris cum aceto vini mixto unxeris, morphea sanabitur in instanti.

p. 408 8 | Ut quis non inebrietur. Facias ex latone unum vas quantum subtilius poteris. Deinde recipe aceti vini per alembicum distillati, succi caulium et succi ciperi partes equales; et insimul omnia misce. Hoc peracto, supradictum vas in prelibata mixtura tociens extingue quousque ex ea biberit unam libram; deinde eleva dictum vas. Cum autem bibere volueris, unge vas iam dictum cum oleo amigdalarum amararum, et cum eo quantum volueris bibe; et numquam inebriaberis.

9 Ut musce non accedant mensam. Recipe condisum recens, auri pigmentum croceum, terre cofanos siccos; omnia insimul bene pistata et optime pulverizata cum succo squille misceas. Et ea cum oleo unge, et eciam unge oleo manus tuas. Ex mixtura autem predicta facias ymaginem in forma musce, quam ponas supra mensam; et quamdiu supra mensam steterit nulla musca ibidem remanebit.

10 Ad colubros et reptilia expellendum. Recipe pellem leopardi, que dometur et blandiscetur ut coria; et ex ea facias strapuntam.^v Aliqua vero bestia venenosa ibidem non poterit permanere.

11 Ad fugandum colubros. Recipe aristologiam rotundam, et eam misceas cum carnibus racani, quod est lacerta magna viridis. Quas insimul peroptime

^u p. 407, 13–14 om.

^v p. 408, 12–13 om.

- p. 409 pistabis; quibus addas fel leonis. Et ex ipsis facias pillulas; cum autem volueris operari ex eis, distempera unam ex dictis pillulis cum aqua de anoxatir, et cum ea scribe in carta sive in pergameno id quod scribere volueris; et ipsum in panno ligabis. | Qui autem hunc pannum secum portaverit omnes fugabit colubros; et si aliquis ex colubris dictum tetigerit pannum, morietur statim. 5
- 12 Ut vapores similes igni eleventur. Recipe radicem herbe que dicitur cotrop; hec autem herba lucet in nocte ac si esset candela. Quam radicem cum cerebro cervino et cum felle bovino peroptime pistabis; et facias ex eis pillulas. Si autem unam ex eis in ignem stercoris posueris, mirabilis elevabitur fumus ex quo totum celum rubeum apparebit, et elevabuntur vapores qui similes 10 flammis videbuntur igneis. Omnes enim hoc videntes timebunt. Hoc autem fieri non debet nisi in tempore nebuloso et spisso.
- 13 Si hoc lumen ante te steterit, nihil videbis; si sit post te, videbis omnia que in domo sunt. Recipe pinguedinem delfini, et unum perunge licinium cum [azernec et] aziniar pistata. Et pinguedinem pone in crusibulo de ere facto; et in 15 dicto crusibulo ponas dictum licinium. Et eum accende; quod faciat lumen quod si quis in manibus tenuerit nihil videbit, et qui post ipsum dictum lumen habuerit cuncta in domo existencia videbit.^w
- 14 Ut mulier non concipiat. Facias ex ere formam simie, et in sua spina perfora | eam; quam impleas scammonia. Et cum volueris iacere cum muliere, liga 20 dictam formam ad tibias tuas; et mulier non concipiet.
- 15 Ut canes tibi non latrent. Recipe radicem mandragore, ipsamque bene pistatam cum lacte canis femine incorpora. Et ex eis facias ymaginem canis, et porta tecum; et tibi non latrabunt canes, sed ante te fugient omnes.
- 16 Ut ferrum convertatur in aquam. Recipe herbe que dicitur comesir, squille 25 et corticum malorum granatorum viridium partes equales. Pistentur bene omnia, misceantur et cum aceto vini distemperentur; et distilla ea per alembicum. Et multociens extinguas ferrum in ipso aceto; et in aquam convertetur. Et eam sic stare permittas per horam et dimidiam; et postea evacua inde acetum. Inveniesque ferrum totum lucens et currens et in unum 30 coadunatum.
- 17 Ut pannus absque igne comburatur. Recipe marchasitam auream, quam peroptime pistabis; et ipsam misceas cum aceto vini fortissimo. Et ea facias per alembicum in vase vitreo distillari; et ipsum sub stercore situabis, ibique eum dimittens per spacium xiiii dierum.^x Postea inde eleva, et iterum eum pone per 35 totidem dies in fufure.^y | Postea extrahe inde et cum eo unge quem volueris pannum; ipseque pannus ab ipso tamquam ab igne comburetur.
- p. 411 18 Aqua que comburitur, et omnia videntur rubea. Recipe calcantum Cypri, quem in furno bene calido assabis, ibique eum per noctem unam dimittas.

^w p. 409, 13-16 om.^x p. 410, 15 om.^y p. 410, 16—p. 411, 1 om.

Mane autem extrahe ipsum inde; et invenies eum totum rubeum. Sin autem, permittas ibidem per aliam noctem permanere usque quo fiat rubeum; et cum fuerit rubicundum, extrahe. Et optime pistabis; et desuper ipsum proice acetum vini distillatum, cuius quantitas sit quinquies quantum fuerit calcantum. Deinde pone eum in vase vitreo; ibique eum per triduum dimittas, 5 et in quolibet die ter misceas ipsum. Postea pone eum ad bulliendum, et optime spuma; inde enim emanabitur aqua rubicunda sicut color iargonze. Hanc vero aquam in crusibulo ponas, in qua accendas licinium. Hec enim aqua ardebit; et ex ipsius lumine tota domus in colore rubeo (videlicet, in colore iargonze) apparebit,² et ut iargonza tota domus relucebit. 10

19 Ad faciendum tarantulas virides que interficiunt percuciendo. Cum autem hoc facere volueris, tota die usque ad noctem ieiunabis. Nocte vero accipe ex herba basilicon silvestris nuncupata, quam mastica bene; et sic ipsam masticatam pone in canulo vitreo, cuius os optime obturabis. Ponasque eum in domo obscura ubi nec Sol nec aliquod aliud appareat lumen, et ibidem 15 permittas xl diebus stare. Postea eleva ipsum inde; in qua tarantulas invenies virides que, si aliquem percucerent hominem, interficerent ipsum. He vero tarantule proprietatem habent: quas si in oleo olivarum posueris ad Solem et ibidem permiseris stare xxi diebus vel per tale spacium, quod moriantur et in oleo dissolvantur. Si percussiones tarantularum | cum oleo unxeris illo, 20 sanabuntur; et si ex ipso aliqua gutta super tarantulam ceciderit, morietur in instanti.

20 Ad faciendum serpentes rubeos. Recipe telarum aranearum magnarum; et ponantur in lacte asinino in canulo vitreo. Et per iii dies morentur ibidem, quibus consumptis removeantur ab eodem. Et addatur pinguedo testudinis; et 25 pulverizentur optime quousque revertantur ad modum cerebri. Et omnia aptentur in panno laneo rubeo, et in fimo per septem dies sepeliantur; in quorum fine invenies serpentem rubeum. Quem si posueris in loco ranarum rutellarum, fiet serpens ad instar draconis, quia rutella in terra Egipti inimicatur draconi quoniam cum videt eum percucit ipsum draconem, et sic 30 vadit eum vulnerando donec moriatur.

21 Ad fugandum cimices. Recipe unum pilum colli eque virginis, quem pilum accipias prima vice quando equus iungitur ei. Deinde facias figuras cimicum quantas capere poterit idem pilus, disponendo eas ad formam racemorum uvarum. Postea accipe predictum racemum, quem in vase ereo croceo 35 reponas, ipsiusque os optime obturando; quod sepelias in medio domus. In ipsa vero domo cimices numquam attingent dum predicta ibi permanserint.³

p. 413 22 | Ut lumen faciat quodcumque lignum volueris. Recipe pinguedinem canis marini, quam misceas cum oleo lauri, sapone et modico sulfuris quousque

² p. 411, 9–12 om.

³ p. 412, 13 — p. 413, 2 om.

incorporentur. Et si cum ipso lignum qualecumque volueris linieris, accendetur lumen ad instar candele nec extinguetur usque ad consumptionem ipsius ligni. Predictum autem opus est ex operibus Antiochie.

23 Ad fugandum lupos et omnia animalia mala. Hoc autem opus facias cum uno tamburo ad hoc specialiter facto, cuius compositio talis est. Recipe <e>ricium marinum; ipsumque decollabis, et ex suis spinis spoliabis. Ipsum autem excoriabis, cuius corium aptetur et liniatur secundum confectiones aliorum coriorum. Postea accipe ipsum corium, quod optime extendas super tamburum vel nacaram eream; et usui reservabis. Cum vero predictas bestias fugare volueris, pulsabis dictum tamburum vel nacaram de nocte, quoniam omnes bestie male ad eius sonitum fugient et omnia reptilia predictum audientia morientur.^b

24 Ut rane a lacubus removeantur. Recipe pinguedinem atimzach; et cum cera misceatur. Et ex eis fiant candele | cum licinio. Ipsamque candelam in quocumque loco volueris accendas; et rugitus ranarum totaliter extinguetur.

25 Captio tarantularum. Recipe agnum castum, cardellum album; conquassentur insimul. Et addas eisdem galbanum rubeum et lapidem de bezahar optime pulverizatum; et omnia cum succo de sarza incorporentur. Ex qua massa facias ymaginem tarantule; ex residuo vero confectionis fiant pillule, que siccentur ad umbram. Postea ponas ante te ymaginem predictam, et ex ipsis pillulis proicias in ignem suffumigando; omnes autem tarantule eiusdem loci ad ipsam ymaginem congregabuntur. Credo tamen quod virtus suffumigacionis maiorem influenciam ipsa ymagine obtinet in predictis.

26 Omnes autem ymagines et confectiones predictas ex libris Agriculture Caldee accepimus, quas ideo hic ponere decrevimus ut hic noster liber magis completus existeret. Tu autem qui hunc librum legere intendis quantumcumque poteris ipsum teneas secretum, et nemini eum nisi merenti, apto et disposito ad hanc artem propales. Pauci enim sunt isti; nec valeas tua secreta nisi tibimet ipsi revelare.

27 Semper enim memento castigaciones et documenta que Zucrat sapiens suis discipulis in fine sue vite docuit. Prima: vestras naturas disponite et ordinate ut complete in his et huic arti pertinentibus ex se ipsis intelligentes existant; maximum enim adiutorium in operando habebitis. Secunda: vestra quidem secreta et puritates numquam nisi in cordibus vestris disponite cum ex temporibus securi non sitis; nam sicut tempora mutacione mala et tortuosa super vos disponuntur, ita disponuntur super vos mutacione directa et bona. Tercia: ne | vobis occurrancia postquam eritis dispositi ad recipiendum augmentum et ascensionem despiciat nec ipsa pro pauco habere velitis.

^b p. 413, 12–16 om.

Quarta: vestros enim amicos paulatim querite et bona voluntate create quemadmodum puer creatur, nec eis vestros amores vestrasque bonitates subito nisi paulatim ostendite; nam si quid a vobis voluerint et in uno comprehenderit ictu, eorum amicicia non durabit, sed potius fient inimici. Quinta: quantumcumque poteritis advertamini et tortuosa et turpia fugite; nam ex his nobilitas damnatur et corrumpitur bonitas. Sexta: vestros autem amicos diligite, nec ab eis ius vestrum in omnibus completum habere velitis; hoc ordine servato, in durabili amicicia permanebitis. Septima: vestros autem amicos ne reprehendatis continue in his que ipsi agunt; nam et vos talia et his similia estis dispositi agere. Octava: non opprobriose respondeatis a vobis aliqua petentibus; esset enim signum distinctum modice bonitatis erga Deum bonorum que vobis sua gracia sunt concessa. Imo petitiones indigentium in quantum poteritis, debito modo observato, impleatis cum effectu; et in talibus gracias Deo agere debetis indesinenter quod ad talem gradum et potenciam vos perduxit ut subvenire potestis petenti; quod dum sit arguit intencionem rectam et laudabilem ac prosperitatem in Deo. Nona: bonitates et naturas rerum pro viribus cognoscite quia per hoc vestre bonitates cognoscentur, et eas diligite; nam dilecti quodammodo eritis ab eisdem. Hec autem precepta docuit sapiens Zucrat suis discipulis in fine sue vite; sunt enim radices magice utiles.^c

28 Item explanabo septem documenta que Pithagoras approbavit. Primum: pondera proportionaliter equatis, et ea in recta dispositione conservetis. Secundum: amicicias et amores vestros dirigite, et tamquam salutem predicta agite. Tercium: non accendatis ignem in loco viridi quod gladio amputatur. Quartum: voluntates et appetitus vestros dirigite, et eos recto pondere mensuretis in effectu; hec autem vestra corpora in debita sanitate tenentur. Quintum: recta et equali semper assuefacite; hoc autem amorem et amicicias gencium augebit in vobis. Sextum: tempora observetis et exercitetis secundum quod domini et iudices dicunt, observando quod hoc requiritur in mundo quantum ad vitam tuendam. Septimum: non impugnetis neque contaminetis spiritus et corpora vestra; imo observetis in debita temperancia ut ipsa semper necessitatis tempore operari possitis.^d

29 He autem sunt viginti octo mansiones Lune secundum Plinionem. Prima harum est ad destruendum et depopulandum, que mansio Alnath nuncupatur. Dum autem Luna in hac perambulaverit mansione, facias ymaginem hominis nigri, in cilicio capillorum involuti et precincti, et in pedibus erecti, in suaque dextra dardum ad modum litigantis habentis. Hanc vero ymaginem facies in

^c p. 415, 11 om.

^d p. 415, 17—p. 416, 3 om.

annulo ferreo; et suffumiga cum storace liquido. Et cum ipsa in cera nigra sigillabis, sic dicendo: Tu, Geriz, interfice talem filium talis mulieris breviter et cito; et destruas ipsum. Hoc observato, erit id quod volueris. Scias autem quod Geriz est nomen domini istius mansionis.

30 Secunda mansio est Albotayn, et est ad auferendum iram. Dum autem Luna 5
hanc perambulaverit mansionem, accipe ceram albam et masticem, et ea super
ignem incorpora insimul. Deinde amove hoc mixtum ab igne, ex quo formam
regis coronati facias. Ipsamque cum ligno aloes suffumigabis, et dicas: Tu,
Enedil, eice a me iram talis, et me rectifica cum eo, measque petitiones
compleas erga eum. Et ymaginem quidem tecum teneas; et fiet quod volueris. 10
Scias autem quod Enedil est nomen domini istius mansionis. Et hec est figura.

31 Tercia mansio est Azoraye (id est, Pliades), et est ad acquirendum omne
bonum. Cum autem Luna fuerit in hac mansione, facias figuram mulieris
sedentis, suam manum dextram supra caput tenentis pannisque indute, quam
cum musco, camphora, mastice et ungula aromatica suffumigabis. Et dicas: 15
Tu, Annuncia, facias sic et sic; et tuam dicas petitionem quamcumque
volueris in bono. Hanc vero figuram in annulo argenti facias cuius mensa sit
quadrata, ipsumque ponas in tuo digito. Cum autem ista supradicto modo
feceris, fiet quod volueris et peticio tua complebitur cum effectu. Et scias quod
Annuncia est nomen domini istius mansionis. Et hec est figura. 20

32 Quarta mansio est Aldebaran, et est ad acquirendum inimiciciam. Cum
autem Luna hanc perambulaverit mansionem, accipe ceram rubeam, ex qua
facias ymaginem hominis militis super equum equitantis, in eiusque dextra
tenentis serpentem; quam suffumigabis cum mirra rubea et storace. Et dicas:
Tu, Assarez, facias mihi tale quid, et meam adimpleas petitionem; et petas ex 25
pertinentibus inimicicie, separacioni et male voluntati. Et fiet totum quod
quesivisti. Et scias quod Assarez est nomen domini istius mansionis.

33 Quinta mansio est Almizen, et est ut a regibus et officialibus bene recipiaris.
Cum autem Luna hanc perambulaverit mansionem, facias sigillum ex
argento, in quo sit sculptum caput hominis absque corpore; et desuper hoc 30
caput scribas nomen domini istius mansionis, et eciam in dicto sigillo scribas
tuam petitionem qualiscumque fuerit. Et cum sandalo suffumigabis eum, et
dicas: Tu, Cabil, mihi tale quid facias et meam compleas petitionem
—scilicet, ut bene et optime reges et presides me recipiant. Cum autem hoc
feceris, tecum deferas sigillum istud; et adimplebitur peticio tua. Cum vero 35
volueris aliquid in somno videre, pone hoc sigillum de nocte cum vadis
dormitum sub capite tuo, cogitando semper in mente id quod volueris; et de
eo quod quesiveris respondebitur tibi. Et scias quod Cabil est nomen domini
istius mansionis.

34 Sexta mansio est Achaya, et est ad amorem inter duos ponendum. Cum 40
enim Luna fuerit in hac mansione, facias ex cera alba duas ymagines insimul

amplexantes, quas in panno serico albo involvas. Et eas cum ligno aloes et ambra suffumigabis, et dicas: Tu, Nedeyrahe, coniunge talem et talem, et inter eos pone amiciciam et amorem. Et ex hoc fiet quod volueris. Et scias quod Nedeyrahe est nomen domini istius mansionis.

35 Septima mansio est Aldira, et est ad acquirendum omne bonum. Cum 5
autem Luna hanc perambulaverit mansionem, facias sigillum ex argento, in
quo sculpes ymaginem hominis suis vestimentis induti suasque manus versus
celum extendentis in similitudine hominis orantis et supplicantis; in pectore
quidem ipsius scribas nomen domini istius mansionis. Et cum rebus bonum
habentibus odorem suffumigabis, et dicas: Tu, Siely, tale et tale quid facias, et 10
meam adimpleas petitionem. Et petas id quod volueris ex pertinentibus bono.
Sigillum autem tecum deferas; et erit id quod queris. Et scias quod Selehe est
nomen domini istius mansionis.

36 Octava mansio est Annathra, et est ad victoriam acquirendam. Cum autem 15
Luna peragraverit istam mansionem, facias ex stanno ymaginem aquile
faciem hominis habentis; et in pectore eius scribas nomen domini istius
mansionis. Quod cum sulfure suffumigabis, et dicas: Tu, Annediex, facias
mihi tale quid, et mihi compleas talem petitionem. Cum autem hanc
ymaginem hoc modo perfeceris, teneas ipsam ante exercitum; vinctesque et
obtimebis. Scias autem quod Annediex est nomen domini istius mansionis. 20

37 Nona mansio est Atarfa, et est ad infirmandum. Cum autem Luna hanc
perambulaverit mansionem, facias ex plumbo formam hominis virga carentis
suasque manus super oculos tenentis; et in suo collo scribas nomen domini
huius mansionis. Quam cum resina pini suffumigabis, et dicas: Tu, Raubel,
facias talem filiam talis in infirmitatem cadere vel ex ipsa talis filia sanguinem 25
currere facias. Ex istis vero duobus unum quod volueris petas; complebitur
enim quod volueris si recto tramite perfeceris supradicta. Scias autem quod
Raubel est nomen domini huius mansionis.

38 Decima mansio est Algebha, et est ad sanandum infirmos et facere leviter
parere mulierem. Cum vero Luna hanc percurrerit mansionem, facias ex auro 30
vel latone formam capitis leonis; et desuper eum scribas nomen domini istius
mansionis. Quam cum ambra suffumigabis, et dicas: Tu, Aredafir, eleva
dolores, languores et infirmitates a meo corpore et a corpore cuiuslibet
comedentis vel bibentis liquorem in quo hoc sigillum fuerit lavatum. Et
quolibet die suffumigabis eum, et da infirmo ad portandum secum dictum 35
sigillum vel lava ipsum cum aliquo liquore cuius lavaturam comedere vel
bibere dabis infirmo aut eciam mulieri que dolores senserit partus. Et scias
quod Aredafir est nomen domini istius mansionis.

39 Undecima mansio est Azobra, et est ut timearis et bene recipiaris. Cum
vero Luna in hac fuerit mansione, facias in tabula aurea figuram hominis supra 40
leonem equitantis, dardum in dextra tenentis, sinistram vero tenentis super

leonis auriculam; et in directo istius figure scribas nomen domini istius mansionis. Et dicas: Tu, Necol, da mihi gloriam ut timear ab hominibus et ut cuncti me videntes me timeant, et placare corda regum, dominorum et aliorum virorum ut me recipiant bene et honorent. Hanc vero tabulam tecum deferas: et erit quod petivisti. Et scias quod Necol est nomen domini istius mansionis. 5

40 Duodecima mansio est Azarfa, et est ad separandum duos ab invicem se diligentes. Cum vero Luna hanc perambulaverit mansionem, facias in plumbo nigro figuram draconis cum homine litigantis; et in directo ipsius figure scribas nomen domini istius mansionis. Quam cum capillis leonis cum 10
assa fetida mixtis suffumigabis, et dicas: Tu, Abdizu, disiunge et separa talem a tali. Et in loco quem volueris hanc ymaginem sepelias; et erit id quod volueris. Scias autem quod Abdizu est nomen domini istius mansionis.

41 Tercia decima mansio est Alahue, et est ad solvendum hominem qui cum muliere agere non potest et ad inter virum et mulierem ponendum amorem. 15
Cum enim Luna hanc perambulaverit mansionem, facias ex cera rubea ymaginem hominis rictantis (scilicet, prepuccium habentis rectum); et sit per omnia similis homini volenti esse in amore mulierum; et ex cera alba facias ymaginem mulieris. Quas ymagines ambas adiungas insimul amplexantes, et eas cum ligno aloes et ambra suffumigabis. Et ipsas in panno albo serico in 20
aqua rosacea balneatas involvas; et in qualibet ymagine scribas nomen illius quem volueris. Si autem mulier has ymagines secum portaverit, diligitur fortissime ab illo homine in ymagine nominato — scilicet, cum viderit eam. Quod si aliquis ligatus, qui non possit cum muliere agere, secum dictas ymagines portaverit, dissolvetur et cum muliere iacere poterit. Et scias quod 25
Azerut est nomen domini istius mansionis.

42 Quarta decima mansio est Azimech, et est ad separandum hominem a muliere. Cum autem Luna hanc perambulaverit mansionem, ex ere rubeo facias ymaginem canis suam caudam proprio ore capientis. Quam cum capillis canis et capillis gatti suffumigabis, et dicas: Tu, Erdegel, disiunge et divide 30
talem a tali muliere inimicicia et mala voluntate. Et nominabis illas personas quas volueris, et eam in loco quem desideras subterrabis. Et scias quod Erdegel est nomen domini istius mansionis.

43 Quinta decima mansio est Algafrā, et est ad acquirendum amiciciam et bonam voluntatem. Cum vero Luna fuerit in eadem mansione, facias ex 35
enque sigillum, in quo facias figuram hominis sedentis, cartam in manu tenentis in similitudine ac si legeret in ipsa. Et cum thure et nuce muscata suffumigabis eum, et dicas: Tu, Achalich, mihi tale et tale quid facias, et talem mihi compleas petitionem. Et ea petas que ad coniunctionem amicicie et amoris atque bone voluntatis pertinent; hanc enim ymaginem tecum deferas. 40
Scias autem quod Achalich est nomen domini istius mansionis.

- 44 Sexta decima mansio est Azebene, et est ad lucrandum in mercimoniis (videlicet, in vendere et emere). Cum enim Luna hanc peragraverit mansionem, facias in lamina argentea figuram hominis super cathedram sedentis et in eius manibus tenentis balancias. Quam cum speciebus odoriferis suffumigabis, et eam ostendas stellis omni nocte usque ad septem noctes, 5 dicendo: Tu, Azeruch, mihi tale et tale quid facias, et talem mihi compleas petitionem. Et petas pertinencia mercantiis vendendis et emendis. Scias enim quod Azeruch est nomen domini istius mansionis.
- 45 Septima decima mansio est Alichil, et est ut latro non intret domum ad aliquid furandum ibidem. Cum autem Luna in eadem permanserit mansione, 10 facias figuram simie in sigillo ferreo, manum suam super eius spatulam tenentis. Quam cum capillis simie et capillis muris femine suffumigabis, et ipsam in pelle simie involvas. Postea subterrabis eam in domo tua, et dicas: Tu, Adrieb, custodias omnia mea et omnia que in ista domo existant; nec aliquis eam ingrediatur latro. Dum autem supradicta sic peracta fuerint, nemo 15 malus aut latro ipsam domum ingredi valebit. Et scias quod Adrieb est nomen domini istius mansionis.
- 46 Octava decima mansio est Alcab, et est ad febrem et ventris dolorem auferendum. Cum autem Luna hanc peragraverit mansionem, facias ex ere ymaginem colubri caudam super ipsius caput tenentis. Quam cum cornu 20 cervi suffumigabis, et dicas: Tu, Egribel, custodi hanc domum meam ut eam coluber aliquis non ingrediatur nec aliqua alia bestia mala. Hanc vero ymaginem ponas in uno vase, quod in tua subterrabis domo; quamdiu dicta ymago fuerit ibidem, non ingrediatur serpens aliquis nec alia bestia mala. Si quis autem febrem aut ventris dolorem paciatur, hanc ymaginem secum 25 deferat; et liberabitur statim. Et scias quod Egribel est nomen domini istius mansionis.
- 47 Nona decima mansio est Axaula, et est ad faciendum currere sanguinem ex muliere. Cum autem Luna hanc perambulaverit mansionem, facias ex henc (quod est una maneries eris) sigillum, in quo sculpes formam mulieris manus 30 suas super faciem tenentis. Quam cum storace liquido suffumigabis, et dicas: Tu, Annucel, facias sanguinem decurrere talis mulieris — ipsam nominando. Et fiet quod queris. Si vero mulier hanc ymaginem supra coxas ligatam habuerit, leviter et absque periculo pariet. Et scias quod Annucel est nomen domini istius mansionis. 35
- 48 Vicesima mansio est Alnaym, et est ad venandum in terra. Cum autem Luna fuerit in eadem mansione, facias in tabula stanni figuram caput et manus hominis, corpus equi cum quatuor pedibus et caudam habentis et in manibus arcum tenentis. Quam cum capillis vulpinis suffumigabis, et dicas: Tu, Queyhuc, fac me habere omnem terre venacionem, et quod statim veniant ad 40 me. Et sic istam ymaginem deferendo leviter omnem capies terre venacionem. Et scias quod Queyhuc est nomen domini istius mansionis.

- 49 Vicesima prima mansio est Albelda, et est ad destruendum. Cum autem Luna hanc perambulaverit mansionem, facias ymaginem hominis duas facies habentis, scilicet unam ex parte anteriori et aliam ex parte posteriori. Quam cum sulfure et carabe suffumigabis, et dicas: Tu, Bectue, evacua locum talis, et destrue eum. Ponas enim hanc ymaginem in bussula eris, et cum ea ponas sulfur et carabe et eciam capillos, et subterra eam in loco quem volueris; et fiet id quod quesivisti. Et scias quod Bectue est nomen domini istius mansionis. 5
- 50 Vicesima secunda mansio est
- 51 Vicesima tertia mansio est Zaadebola, et est ad destruendum et devastandum. Cum autem Luna permanserit in illa mansione, facias sigillum ferreum, in quo facias ymaginem gatti caput canis habentis. Et ipsam cum capillis canis suffumigabis, et dicas: Tu, Zequebin, talem et talem locum evacua, et eum destrue et devasta. Cum autem hec mansio fuerit in ascendente, hoc sigillum ostendas stellis; et in sequenti nocte dictum sigillum subterra in loco quem destruere volueris. Et fiet quod queris. Et scias quod Zequebin est nomen domini istius mansionis. 10 15
- 52 Vicesima quarta mansio est Caadazod, et est ad augmentandum armenta. Cum vero Luna fuerit in eadem, recipe cornu arietis castrati, quod bene munda et apta optime; et in ipso facias figuram mulieris in suis brachiis filium in similitudine lactantis tenentis. Et ipsam suffumigabis cum illa mundatura quam accepisti a dicto cornu, et dicas: Tu, Abrine, emenda et dirige armentum talis. Postea apta dictam ymaginem super collum unius arietis ipsius armenti; si autem hoc feceris pro armentis vaccarum, facias ista cum cornu bovino, et apta ipsum super collum tauri. Et augmentabuntur dicta armenta, nec mortalitas superveniet eis. Scias autem quod Abrine est nomen domini istius mansionis. 20 25
- 53 Vicesima quinta mansio est Zaalalahbia, et est ad custodiendum arbores et messes a malis occasionibus. Cum autem Luna fuerit in eadem, facias sigillum ex ligno fici, in quo facias figuram hominis in similitudine arbores plantantis. Et cum floribus arborum suffumigabis ipsum, et dicas: Tu, Aziel, custodias messes meas atque meas arbores ut aliquod damnum aut aliquam malam occasionem non habeant. Et collocabis dictam ymaginem in una arbore in loco quem volueris custodiri. Dum autem illa ymago sic peracta permanserit, damnum aliquod non eveniet ibidem. Et scias quod Aziel est nomen domini istius mansionis. 30 35
- 54 Vicesima sexta mansio est Alfarg primus, et est ad generandum amorem. Cum autem Luna permanserit in eadem, recipe ceram albam et masticem, quas liquefacias insimul; ex quibus facias ymaginem mulieris capillos dissolutos habentis, ante se unum vas in similitudine ac si vellet suos capillos aptare tenentis. Et ex rebus redolentibus suffumigabis eam, et dicas: Tu, Tagriel, trahe me ad amorem et amicitiam talis mulieris. Ponas enim hanc 40

ymaginem in bussula, et cum ea ponas ex rebus optime redolentibus, et eam tecum deferas; nam id complebitur quod petivisti. Et scias quod Tagriel est nomen domini istius mansionis.

55 Vicesima septima mansio est Alfarg posterior, et est ad damnificandum balneum. Cum autem Luna fuerit in eadem, accipe terram rubeam, ex qua 5 ymaginem hominis habentis alas facias, vas vacuum et perforatum in manibus tenentis ipsumque ad suum os elevando. Postea ponas totum in ignem quousque sit coctum. Postmodum pone in dicto vase assam fetidam et storacem liquidam, et dicas: Tu, Abliemel, damnifica tale balneum talis hominis — et nominabis quem volueris. Et in eodem balneo dictam 10 ymaginem sepelies; et taliter damnificabitur balneum illud quod nemo ad balneandum se veniet ad eum. Et scias quod Abliemel est nomen domini istius mansionis.

56 Vicesima octava mansio est Arrexe, et est ad congregandum pisces ad locum unum. Quando vero Luna fuerit in hac mansione, facias de henc (que 15 est una maneries eris) sigillum, in quo sculpes ymaginem piscis spinam coloratam habentis; in cuius vero latere nomen domini istius mansionis scribas. Et cum corio piscis marini eum suffumigabis. Postmodum ipsum filo ligabis; et proice in aquam — videlicet, ad locum ad quem volueris pisces coadunari. Omnes autem pisces circa eandem partem astantes 20 congregabuntur ibidem, quos capies ad tuum velle. Et scias quod Anuxi est nomen domini istius mansionis.

57 Scias enim quod in cunctis ymaginibus supradictis debes scribere nomen domini mansionis, et tuam petitionem cum eo. Sed omnia que fiunt ad bonum et causa congregandi, coadunandi, generandi amicitiam et amorem, 25 scribere debes in pectore ymaginis; et opera que fiunt causa disiungendi, separandi et generandi inimicitias et malam voluntatem, post spatulas (scilicet, in spina ipsius ymaginis) scribere debes; omnia vero que ad gloriam, honorem et altitudinem acquirendum fiunt, debes scribere super caput ipsius ymaginis. Et sic finitur. 30

58 Oracio Saturni. Quermiex, Tos, Herus, Quemis, Dius, Tamines, Tahyτος, Macader, Quehinen; Saturne! Veni cito cum tuis spiritibus.

59 Oracio Iovis. Bethniehus, Darmexim, Maciem, Maxar, Derix, Tahix, Tayros, Deheydex, Mebguedex; Iupiter, Bargis! Veni cito cum tuis spiritibus.

60 Oracio Martis. Guebdemis, Hegneydiz, Gueydenuz, Magras, Herdehus, 35 Hebdegabdis, Mehyras, Dehydemes; Mars rubeus, Baharam! Veni cito cum tuis spiritibus.

61 Oracio Solis. Beydeluz, Demeymes, Adulex, Metnegayn, Atmfex, Naquirus, Gadix; Sol! Veni cito cum tuis spiritibus.

62 Oracio Veneris. Deydex, Gueylus, Meylus, Demerix, Albimex, Centus, 40 Angaras, Dehetarix; Venus, Neyrgat! Veni cito cum tuis spiritibus.

- 63 Oracio Mercurii. Barhuyex, Emirex, Hamerix, Sehix, Deryx, Meyer,
Deherix, Baix, Faurix; scriba, Mercurius! Veni cito cum tuis spiritibus.
- 64 Oracio Lune. Guernus, Hedus, Maranus, Miltas, Taymex, Ranix,
Mehyelus, Degayus; Luna! Veni cito cum tuis spiritibus.
- 65 Leyequin, Leyelgane, Leyequir, Leyequerich, Leyeric, Leyerus, Leyexeris. 5
Hec nomina scribe in manica, quam comburas; et dum comburitur legas
nomina supradicta. Et ex hoc amor et amicicia movebuntur.

Et sic finitur liber sapientis Picatricis in mathematicis.

APPENDICES

Appendix 1. Pr. I (p. 1, 1–10) according to *R*².

Alphonsus rex Hispaniae totiusque Handalitiaie praecepit hunc librum summo studio summaque diligentia ex Arabico in Hispanum transferri sermonem ad laudem et gloriam altissimi et omnipotentis Dei cuius est revelare suis praedestinatiis secreta scientiarum, ad illustrationem etiam doctorum Latinorum quibus est inopia librorum ab antiquis philosophis editorum. Completus est ex 224 libris philosophis proprioque suo nomine appellavit hic philosophus sapientissimus Picatrix Hispaniensis; absolutus est anno 1256 Domini, Caesaris 1295, Alexandri 1568, Arabum 655.

Nonnisi sapientibus hoc dicatum opus.

Appendix 2. In Iiv I (after p. 9, 5. queritur) in *EFQRS*.

Unde firmiter credere oportet quia ad hoc ut ymago virtutem habeat requiritur coactatio intelligentis omniumque intelligentiarum prime et principalis et omnium intermediarum. Inter omnes autem intelligentias humana anima seu intellectus videtur esse infima, cuius coactatio etiam requiritur; hoc autem agit et coagit firma et
5 plena intentione atque diligentia et summa sollicitudine. Hec autem in proposito fides appellatur. In rebus artificialibus aliis, si artifex non diligentia, sollicitudine et plena intentione efficiat artificium, raro in faciendo idem artificiose efficiet atque complebit.

1. unum *Q*, verum *S*. credetur opus *F*. reperitur *F* 2. coaptatio *E*, cooperatio (+ coactio *S*) *QRS*. intelligentie *ER*, intelligentia *QS*. intelligentium *Q*, intelligentiam *S*. prima *F*, primo *QRS*. principaliter *EQRS*. 3. intermediarum *EQRS*. homines *QRS*. autem | et *QRS*. natura humana *QRS*. intellectus + humanus *QRS*. 4. infirma *F*, infirmus *QRS*. coaptatio *E*, coactio *S*. et² | id est *QR*. 5. atque | et *E*. diligenter *QS*, intelligentia *E*. atque *E*. in + hoc *QRS*. 6. appellat *F*, dicitur *QRS*. artificialibus + et *E*. sit *F*. non | cum *E*. diligenti *E*, diligentia *F*. 7. efficiat *F*, efficit *E*. vero *E*, iam *F*. faciendi *F*. id *QRS*. efficit *ES*. et *RS*. complet *E*, aptat *F*.

Appendix 3. To Iv 27 (p. 21, 1–6) in marg. *E*.

Nota nomina contrascripta alio modo, scilicet: caare zaare raam zaare fegem boorim vabarayn nense albime fedrata offetihe traveuta tanin tribabat aylatricyn haurauc rahaune ayn latumine quene atatyeri miniery quibarii yehaybary ymlateyoy n hanitanerii veveryn cahuene theonhe beyne †† ✕.

Appendix 4. After p. 21, 6. ✕ *H*.

Praedicta nomina in alio libro sic habentur ut sequitur: caare zaare regem boorum vabara yn nefx albune federata effocye tantuca canyn cabahat ay latricyn haurane rahannye ayn lataminie quene acatyery mynery quibari yehuy kanny ym latricin hamtaveri verieryn catuhe canene tenothe beyne.

Appendix 5. After I v 32 (p. 22, 17) in *DKTV² EFQRS AH*; cf. II xii 39.

Hermes addit in ista constructione ymaginis leonis Lunam non aspicientem sextam et Solem non aspicientem Saturnum vel recedentem ab eo.

Titles: dictum hermetis sapientis *T*, pro huius rei experientia veriori *H*. 1. addit hermes *A*, dicit hermes *H*. hermes + enim *T* in — leonis *om. A*. constructione istius *H*. constellatione *EFQRS*. imagines *E*. leonis] quod *H*. luna *EH*. non *om. V²*, vero *A*. aspiciente *ERS*, aspiciat *H*. 2. et *om. DTV² EFRS*, nec *K*. sole *EFR*, sol *H*. aspiciente *FQRS*, respiciente *E*, aspiciat *H*. vel] nec *H*. recedente *EFRS*, recedat *H*, radicem *K*. eo + et istud adiungit hermes et construit commune istius imaginis leonis *A*, + et hoc idem intelligendum est de omnibus imaginibus morborum sanativis *H*.

Appendix 6. After I v 42 (p. 24, 29) in *QRS*; cf. p. 24, 18–23.

Aliter ♂ iungatur *N*. cum *N*. et coniungatur secum quantum ignis, aer et aqua cum terra; et moveatur talis versus talem quemadmodum radii solares movent lucem mundi et suas virtutes; et comparant talem et sua opera in visione sua sicut caelum est cum suis stellis coniunctum et arbores cum suis floribus. Et spiritus huius sit ita altus et
5 sublimis supra spiritum *N*. illius sicut aqua est super terram; et quod *N*. etc.

2. et *om. RS*. quemadmodum *om. S*. 4. fructibus *S*. albus *Q*.

Appendix 7. In I v 48 (p. 25, 17) *QRS*; cf. p. 25, 12–17.

Et nota quod dum aliquid operaberis ex praedictis ut non erres in aliquo praedictorum convenientium ipsis operibus; ideo loqueris in rebus conformibus operibus tuis et quibus adimpleantur. Et custodias praedicta bene et diligenter quia magnum profectum et utilitatem imaginum eris consecutus ex eis procedendo et
5 advertendo; nam istis tramitibus poteris cognoscere omnes imagines mundi.

1. erras *Q*. in] ab *S*. 2–5. praedictorum — mundi *om. QS*.

Appendix 8. In II i 1–2 (p. 32, 2–28) according to *QRS*.

Ego motus voluntate mea a prima iuventute ad diligentem magiae inquisitionem sedulo legebam Ptolomaei Centiloquium, in quo inter scripta habetur quod omnia huius mundi obediant celestibus formis. Et manifestum est quod omnes sapientes in hoc consentiant, quod planete habeant influentias et vires in hoc mundo quibus omnia
5 fiunt in eo. Et alterantur mansiones planetarum in signis; qua de causa cogoveris radices magiae esse motus planetarum. Cuius rei placet hoc ponere exemplum quod intellexi a quodam in dicta scientia versante. Quidam existens in aula regis Aegypti vidit iuvenem quemdam qui, quando audiverat plangentem alium a ♀ ictum ad necem usque, extraxit a bursa sua pannum sigillis certis circumvolutum; quae
10 evolvens unum illorum ex bezoartico lapide factum cui imago insculpta videbatur accepit, et dedit ut in fasculo dissolutum patienti propinaretur; et statim convaluit. Et haec sigilla erant veluti incensa. Ego diu cupiens addiscere probandi causa surrexi et accipi sigillum ex dicti iuvenis manibus. Ipsum in potu dedi; et statim sedati fuerunt

ipsius dolores, et planctus cessaverunt. Ego inspiciens postea sigillum observavi in eo
 15 figuram scorpionis. Et quando ex illo quaesivi cum quo sigillasset, ostendit mihi
 annulum aureum cui inclusus erat bezoar lapis figuram habens \mathfrak{M} . Percunctatus porro
 sum ab illo quando figura dicta in bezoar esset sculpta, et sub qua constellatione, et
 quibus secretis influentiis praedicta fierent. Respondebat dictam \mathfrak{M} figuram esse
 20 factam \mathfrak{D} in secunda facie Scorpionis existente; et hoc erat secretum et vis annuli, ut
 mihi retulit sapiens ille. Ego autem feci fieri imaginem figurae illius in hora praedicta,
 cum qua etiam sigillavi incensum et quaecumque alia sigillanda; et cum illis feci
 mirabilia in conspectu hominum.

1. magicae R. 2. inter om. Q. 3. huiusce S. 4. consentiunt Q. vires] vivere S. 6. magicae Q.
 8. alia S. 9. extrahit S. 10. insculptum RS. 11. in om. Q. tusculo Q, insculo R. patienti om. S.
 13. ex] et Q. ipsumque S. sunt S. 15. qua S. 16. lapidis S. 17. eo S. dicta] illa S. erat S.
 18. praedicta om. S. 20. figura S. illius in hora om. S. 21. sigillanda] sigillum S.

Appendix 9. In Π ii 1 (p. 33, 25–30) according to QRS.

Sed multo magis secundum locum quem tenent in signis zodiaci licet in illis
 imaginibus seu potius stellis imaginum polis utrisque vicinis non tam cito
 animadvertatur nisi in mille annis ubi facta fuit mutatio sensibilis quia motus illarum
 in parvo circulo factus est ideoque non tam cito observatur. Et iste sunt maneries
 5 signorum.

4. materies S.

Appendix 10. After Π x 14 (p. 65, 33) in H.

Annulus Saturni. Saturnus tenet in lapidibus torquesiam et in metallis plumbum. Si
 ergo sculpatur in torquesia, die Sabbati, hora eius, Luna existente in Capricorno,
 homo erectus supra draconem sedens, in manu dextra tenens falcem, et in manu
 media lapidis similitudo, ovi signa intercludantur in annulo plumbeo. Et portans
 caveat sibi carnibus aneticis edendis et a locis tenebrosis intrandis. Placabuntur ei
 spiritus qui in tenebris et obscuritatibus operantur, et tauri confavebunt ei, et etiam
 arcana profunda revelabuntur ei, et homines, scorpiones, serpentes et mures, et omnia
 reptilia super terram, et omnia opera Saturni.

Appendix 11. After Π x 18 (p. 66, 10) in H.

Annulus Iovis. Iupiter tenet in metallis stannum et in lapidibus calcedonium. Si
 ergo in calcedonio sculpatur in die Iovis, hora eius, Luna existente in Sagittario, homo
 sedens super aquilam cum panni vestimentis elatis sive elevatis, et in manu sua dextra
 tenens oramet, et includatur annulo stanneo, et portans hunc, placabuntur filii
 hominum, aquilae, vultures, leones et omnia opera Iovis.

Appendix 12. After II x 21 (p. 66, 22) in *H*.

Annulus Martis. Mars tenet in lapidibus ferrum. Si vero sculpatur in ferro homo lorica induens cum brachiis munitis, cingens ensem unum et alium tenens in manu dextra nudum, et in sinistra caput hominis, et si sculpatur die Martis et hora, portanti subdetur pugnae et triumphabit in eis, et placabuntur ei elephantes, leones, et vultures, et omnia opera Martis favebunt ei.

Appendix 13. After II x 25 (p. 66, 37) in *H*.

Annulus Solis. Sol tenet de lapidibus aurum et adamantem. Si enim in adamante sculpatur Sol equitans currum a quatuor equis ductum, et in manu dextra tenens marcha (quod est nomen Arabicum), id est speculum vel fel, et in manu sinistra virgam cum coriis nodatam, et super caput eius habens ceram, die Solis, prima hora diei, Luna existente in Ariete, et includatur in annulo aureo, et portans non comedit columbam albam nec iacueris cum muliere alba, dum tecum habueris dictum annulum, placabuntur tibi filii hominum et magnates, et quicquid dices auscultabitur tibi reverenter, et omnia opera Solis tibi favebunt.

Appendix 14. After II x 30 (p. 67, 13) in *H*.

Annulus Veneris tenet in lapidibus aes et cuprum. Si ergo sculpatur in lapide acuty mulier stans erecta, et in manu dextra tenens pectinen, die Veneris et eius hora, Luna existente in Libra, et includatur in annulo aereo rubeo, et portans sibi caveat cum muliere vetula concubere, placabuntur ei mulieres et reges, et omnia volatilia et animalia silvestria, gallinae, locustae, et omne volatile pulchras habens plumas, et omnia opera Veneris.

Appendix 15. After II x 34 (p. 67, 27) in *H*.

Annulus Mercurii tenet in metallis argentum vivum et in lapidibus magnetem. Si ergo in magnete sculpatur homo sedens in cathedra, discum cum libris coram se positus habens, et ante pedes eius homines sedentes et discipulos auscultantes, cum die Mercurii et eius hora, Luna existente in Virgine, et portans non comederit pisces, intelliget profundiora et speculabitur altiora, placabunturque ei flumina, maria et omnia existentia in iisdem, et etiam omnia opera Mercurii et omnes gentes.

Appendix 16. II x 49–53 (p. 69, 21–p. 70, 11) according to QRS.

- (49) Si volueris ut omnes te intuentes timeant, fac imaginem in aliquo ex lapidibus ♂ in eiusdem hora, eodem in domo sua existente et ascendente, habentem in dextra ensem strictum, in sinistra similem, sed humero inclinatum cum capite hominis amputato. Portantem secum omnes timebunt, et verebuntur eius accessum.
- (50) 5 Ad sistendum sanguinem undecunque fluentem. Fac imaginem hominis in lapide aliaza dicto in hora ♂, secunda facie Scorpionis ascendente cum eodem planeta, appositis imagini subiectis figuris: \int I M^o alias \int I M₆.

- (51) Imago Solis ut rex omnes reges vincat. Fac imaginem regis supra cathedram
 10 sedentis, coronati, ante se coronam, infra pedes eius sequentes figuras: bopo in lapide
 rubini vel balassi, ☉ existente in sua exaltatione, Qui rex hanc gestabit omnes alios sibi
 contrarios reges vincet.
- (53) Obviantes ut timeant hoc praestabis. Si ex formis ☉ fieri feceris imaginem mulieris
 super currum a 4 equis tractum sedentis, in cuius dextra speculum, in sinistra
 15 sceptrum tenentis, super caput eius candelabra 7, in adamante, ☉ in sua exaltatione, et
 hoc in hora ☉, eodem supra † sinitorem iam iam surgente vel in medio † collocato,
 deferentes hanc secum a cunctis obviam factis sibi tanquam metu et terrore percitis
 venerabuntur.
- (52) Ut quis non vincatur, et impleat quod intendit nec somnia vana videat. Fac
 imaginem leonis et super eum 4 figuras praedictas, Leonis signo ascendente, praesente
 20 ☉; et sint infortunatae cadentes ab eis nec aspiciantur ab iisdem; et hoc in rubino † et
 desertorum.
1. si — timeant *om. R.* ut *om. S.* intuentes + sibi *S.* 2. dextera *R.* 3. humore *QS.* 4. verentur
RS. accensum *S.* 5. ad — fluentem *om. R.* 8. imago — vincat *om. R.* super *Q.* 9. coronam]
orante RS. boqo *S.* 10. balasi *QS.* sui *Q.* hunc *R.* 13. dextera *RS.* 15. supra *om. S.* super *Q.*
 17. veneraberis *QRS.* 21. desectorum *Q.*

Appendix 17. Beginning of II xi I (p. 74, 25–p. 75, 2) according to *QRS.*

Sapientes antiqui qui in hac scientia scripserunt multum locuti sunt idque etiam
 rationibus confirmarunt. Ne autem prolixiores iuste simus illa omittamus, verum ea
 quae ad rem nostram facere videntur dicemus. Quare cum utilitate in hoc studio
 5 versaturus summo studio admitti debet ut semper artem hanc in secreto teneat. Nam
 ea quae ratione spirituum veteres invenerunt haud parvo labore adsecuti sunt. Idcirco
 in primis integro animo ac puro esse debet studiosus et cultor harum rerum, non
 deditus aliis praeterquam istis studiis; haec enim studia ita tandem aluntur si
 quotidiano usu exercitantur, neque variis cogitationibus animos rumpent. Spiritus
 enim quique his rebus tanquam fomentis reparantur.

1. qui *om. RS.* qui + ab 1. *Q.* 2. omittentes *Q.* omittans *S.* 3. dicimus *QR.* 5. quae + de *R.*
 invenerant *S.* assecuti *S.* 7. deditis *QR.* studiis] radiis *Q.*

Appendix 18. II xii I (p. 80, 5–14) according to *QRS.*

Quidam sapientes Indorum dicunt radices artis magicae ex quibus dependet eius
 efficacia et effectus esse dignitatem facierum. Ipsi andorigen dictant, attribuentes
 singulas partes partium dicti andorigen uni septem planetarum; et planetam
 dominantem dictae parti illi vocant ⊕ dominum andorigen. Hunc planetam hoc
 5 modo inveniunt. Signum ascendens dividunt in tres partes, quarum prima datur
 domino signi ascendentis, secunda domino quintae domus, tertia domino nonae
 domus; et hoc propterea quod quinta et nona sint eiusdem triplicitatis. Opera autem
 artis magicae per facies signorum secundum sententiam sapientum sunt quae
 sequuntur.

1. e *R.* 2. efficia *R.* efficaciam *S.* dictam *S.* attribuunt et *Q.* 4. andorigen + vel adorigen *R.*
 6. signo *QS.*

Appendix 19. Part of Π xii 39 (p. 82, 32–35. et — liberabatur) according to QRS.

Hoc sigillum ligatum et portatum in regione renum tollit omnem renum dolorem ita ut nunquam revertatur — id quod experimento multoties comprobatum est. Vidi medicum sigillantem olybanum instar cerae hoc sigillo, quod postea dabat in potu patienti; et statim liberabatur a νευρίτου.

1. renium¹ Q. 2. exprimitur Q. 2.3. vidi — sigillo *om.* QS. 4. neugitu Q, dolore S.

Appendix 20. Insertion in Π xii 39 by *E* (after p. 82, 33. sum), by *F* (after p. 82, 38. planetarum), and by QRS (after app. 19); *cf.* p. 82, 28–33.

Aliter alio modo inveni. Recipe aurum purum, et fac sigillum vel laminam in qua sculpas formam leonis Sole existente in Leone, Luna vero aspiciente extra domum, et domino ascendentis non aspiciente Saturnum aut recedente ab eo. Et hoc sigillum ligetur ut supra.

1. aliter] et *F.* alio modo] ad idem QRS. inveni *om.* QRS, invenimus *F.* purum \odot S. purissimum *F.* et *om.* QRS. sigillum vel *om.* QRS. 2. sculpes QRS. leone] eodem QRS. extra] sextam *E.* 3. non *om.* *F.* et QRS. inaspiens *F.* aspiciens *RS.* recadente *F.* ab eo *om.* *FQRS.* 4. ut supra] in lumbari circa renes. expertus sum *E.*

Appendix 21. After Π xii 44 in *EFQRS*; *cf.* p. 82, 32–37.

Conciliator dicit ymagines has fieri Sole in 21 gradu Leonis; et respiciat leo ante se lapillos positos ibi. Ligant alii hoc sigillum in lumbari circa renes. Vidi etiam quendam medicum sigillantem cum eo olibanum tanquam ceram; et sigillatum dabat in potu patientibus dolorem renum, et statim liberabantur. Et ego feci sigillare
5 trociscos de sanguine hirci, et miraculose operabantur.

1. alius *before* conciliator QRS. xxi *E.*, 25 *F.* respiciat leo] respicit \odot QRS. se *om.* *E.* 2. ligavit (+ etc. *E.*) *EF.* contra *F.* cum *E.* renes + portant ut supra ante capitulum de ariete (*i.e.*, Π xii 39) *E.* 2–5. vidi — operabantur *om.* *E.* 2. etiam *om.* *F.* 3. quendam *om.* QRS. 3.4. in potu dabat QRS. 4. patientibus + et S. et¹ *om.* S. confestim QRS. sigillatim *F.* 5. trocissos *F.* trochiscos *R.*

The closest passage to this that I have found in Petrus de Abano, *Conciliator* (Venice 1496), is x 3 (f. 15v): Et ego quidem fui expertus figuram leonis impressam in auro, Sole existente in medio celi cum corde Leonis, Iove aut Venere aspiciente, ac malis infortunatis et cadentibus, dolorem renum auferre. The excerptor apparently took the longitude of Regulus (cor Leonis) to be Leo 21°, which is 18;30° more than Ptolemy gives; at a precessional rate of 1° every 66 years, this dates the excerptor to the middle of the fourteenth century.

Appendix 22. Π xii 58 (p. 88, 8–25) according to QRS.

Et autor supradictus qui haec omnia retulit in suo libro fuit fide dignus et αυτεπικως in hac scientia. Sed Geber n., sapiens magnus qui multos libros in hac scientia fecit, quorum unus inscribitur Secretorum magiae, alium inscripsit Librum clavium in figuris graduum suisque effectibus et iudiciis, alium composuit qui est Liber magnus
5 in octo libros partitus, quartum scripsit In astrologia in quo usum est compositionum

astrolabii, declaravit in mille capitula divisum. In dicto libro multas operationes effectusque mirabiles a nullo ante ipsum scriptos recenset. Alium magnum librum composuit cui titulum fecit Complectum magiae, et cumulavit in eo dicta sapientum omnium scienciarum et alia mirabilia que semper a sapientibus erant
 10 occultata. Idem Geber observabat in cunctis scienciis ymaginum et effectibus figurarum celi et in potenciis planetarum et operibus nature.

1. auctor S. 2. ἀντετυκός S. magus R. 3. inscribitur + liber R. 4. indicis R. 5. libro S.
 5.6. et compositionem RS. 6. capitulum S.

Appendix 23. After III i 3 *in marg.* T.

Et dicit alius doctor quod habet elephantas, et habet canes nigros et pilates nigros et omnes bestias nigras, et omnem avem nigram nil albi habentem; et habet gruas et picas. Et habet frondes inutiles arborum, et omnem arborem malarum spinarum, et que non fert fructum, et que habet fructum amarum ut amigdalas amaras; et habet
 5 furculos nigros et nullum. Et habet aloë et mirram et mirabolanos citruvos et belevitos, et habet modatilos et palmam þ et colloquintidam et nucem Indicam.

3. inutilles

Appendix 24. After III i 4 *in marg.* T.

Et secundum alium doctorem habet oves et gallos et columbos anates. Et habet servos et seruco ☿ (?). Et habet alumen et atramentum et vitriolum. Et habet omnes fructus quorum granum comeditur et cortex proicitur; et habet triticum incertum et maiora natura.

Appendix 25. After III i 5 *in marg.* T.

Et habet Mars leopardos et serpentes rubeos et scorpiones et omnes aves rubeas; et habet murem pericium (?) et omnes belvas minutas gradientes super terram sicut formicas et similia. Et habet arbores habentes fructum acutum aptum comestioni; et idem de speciebus; et habet omnem rem calidam et siccam, odore carentem, sicut
 5 mandragoram, sticados, serapinum et opium, scamosam, gallitricum, mavrubium, etc.

3. convestioni

Appendix 26. After III i 6, *in marg.* T.

Et habet Sol vaccas silvestres et leonem et bestias domesticas et viperas. Et habet vultures et omnes aves rubeas silvestres. Et habet omnes lapides rubeos et cornelinos et amitistes. Et habet omnem arborem fructum sapidum proferentem ☿ ☿ (?) intus os vero (?) habet et 33° (?) et ciperum et sandala rubea et crocea et cassiali (?) gutta.

Appendix 27. After III i 7, *in marg. T.*

Et habet Venus caballos et buffones et ducos. Et habet sonigeros et expanigeros et aves mancas; et habet belluas nocturnas et cuncta reptilia. Et habet verdetum (?) et vitoum (?) et datillos et cerastos et arbustas et omnes arbores infructiferis ut salicem et . . . (?) ad viridem et balsamum et baccas et cicera.

Appendix 28. After III i 8 *in marg. T.*

Et habet Mercurius concivos (?), capros et locustas et omnes aves piccas albo, rubeo, nigro, croceo; et habet omnes asinos et omnem rem in aqua natam ut pisces aptos ad comedendum et tortucum (?) et ranam. Et habet margaritas et conchas et ambram et omne quod perdit (?) ab aqua. Et habet arbores que faciunt fructum
5 habentem intus crana et extra corticem sicut malogranatum, melum, cucumer; et habet ea que conficiunt cibos sapos ut pitio ali^m (?), zinziber, squinantum, zodoarium.

Appendix 29. After III i 9 *in marg. T.*

Et habet Luna mutes (?) et roncmos (?) ruffos et serpentes albos et lepores albos; et habet vulpes et castorem et omnes aves albas que audificant in terra, et in aqua illas que bene volant, et habet mucilegos brunos et albos. Et habet sal et argentum et marcasitam albam. Et habet percica et pomia et similia et omnes flores albos bene fragantes.

Appendix 30. After p. 106, 17. oportet in *H.*

quod modus et ingenium utile in constructionibus imaginum est quod, quando volueris facere imagines ad amorem vel odium s. aliud, facies eas sub ascendente illarum mansionum Lunae quae sit magis appropriata effectui imaginum, et Luna existente in eis. Consideratis primum conditionibus planetarum necessariis ad
5 infusionem prout in sigillatis capitulis suis continetur et aliis necessariis quae in hoc capit. v habentur, videl.

Appendix 31. To III vii 21 (p. 122, 28–29) *in marg. E.*

Nota. In alio libro sic inveni nomina: scilicet, Derieyrum, Harym, Maney, Darquin, Ehenim, Charueym, Deheyedechyz, Carca'naduis, Deme.

Appendix 32. After p. 130, 28. eius in *DJTEFAQRS H and in marg. V².*

Nota. Cotta est velum quod Saraceni portant super fazolum cooperiundo eorum spatulas.

1. nota *om.* *V² AQRS*, unde *EF*. nota + quod *J.* est autem costa (corta *RS*) *AQRS*. cocta *DJV² EF*, tacta *T.* vellum *AS*. sarraceni *TA*, saroceni *S*, sabraceni *J.* super *om.* *V²*, supra *DJT.* fossiculum *V²*, fasolum *H*, secellum *AQRS*. cooperantes *H.* 2. spatulas + et huius indumenti venus est signator *H.*

Appendix 33. After p. 142, 21. huenadul in *E AQRS*.

Alibi sic reperitur. Berdinem, Tom, Edum, Haym, Dernym, Taym, Huaruym, Talit, Neycahria, Huenaldul.

1. alibi sic reperitur *om. E*, aliter inveni *superscr. E. berdmem AQ*, bedunen *E. com E. adum AQRS*. deruym *E*, dernyom *Q*, dernyon *A. thyum E. hyarnym AQRS*. 2. talyc *AQRS*. recycahoia *AQRS*. hueualdal *AQRS*.

Appendix 34. After p. 143, 5. tayhaciedez in *E AQRS*.

Aliter alibi inveni: Demum, Armem, Coylem, Maham, Erdam, Tamyn, Fereum, Dinden, Afrayum, Tayhanedem.

1. aliter *om. AQRS*. inveni] sic est *AQRS*. armcen *AQR*, armeen *S. nodam AQRS*. tamin *S. ferceum S*. 2. dividem *AQRS*. tuxsariem *AQRS*.

Appendix 35. After p. 143, 30. dehydemez in *E R*.

Aliter alibi inveni: dahaydamuz, haehaidam, haydayum, myhyray, ardauz, hoydaheydem, mehenedim, achymen.

1. aliter *om. R*. inveni] sic *R. hachaydem R*. 1.2. haydayum — hoydaheydem *om. R*. 2. nachnedym hahyenem *R*.

Appendix 36. III xi 72 (p. 162, 20–21) according to *AQR*.

Priapi summitas combusta in pulverem si alicui detur in cibo, [in] lepra nova vel scabies, lepre genus, non crescit.

2. lepra *AQ*.

Appendix 37. After III xi III (p. 164, 41) in *AQR*.

Si vis equum aliquem destruere, accipe herbam quae vocatur tarsia, et contunde simul cum axungia porci, et impone de stercore hominis in pulverem redacto; et inungas equum inter axes. Tunc fiunt eius testiculi intumescetes instar vasis. Cum autem ipsum equum volueris curare, accipe acetum forte, et line sibi ipsos testiculos;
5 bene sanabitur.

Si vis ut circumstantes omnes videantur invicem capita alicuius bestiae <habere>, accipe semen illius bestiae dum simul coeunt, et misce cum cera, et accende; et apparebunt illius bestiae capitibus <ornati>.

Saliva ieiunae proiecta super arbores eas exsiccat, sed magis id facit menstruum
10 mulieris.

2. redacti *AQ*. 3. inungas + ipsum *R*. fient *R*. 4. lini *Q*, lima *R*. 7. creant *AQ*. incende *AR*. 9. 10. saliva — mulieris *om. AQ*. 9. ieiuna *R*.

Appendix 38. After III xi 120 (p. 166, 18) in AQR.

Venenum spiritualiter interficiens. Recipe bufonem unum. Per asserem aliquem super ventrem extendas. Unumquemque pedem clavo affige. Tandem cum virgula longa percutias. Paulatim tum irascetur, intumescet et triplex venenum triplici colore evomet. Illi ultimo scutellam suppone et excipe. Tandem bufo movetur. Cum hoc
 5 litterae vel mensae et talia inuncta in <ter> ficiunt. Quod si autem id venenum ad putrefaciendum in vase plumbeo pones, erit acutius. Si autem putrefactum distillaveris, erit penetrabilius. Si ex eo quod est extrahas, erit vobis operationum de hoc. Si quis guttam in aqua ardenti suppresserit, mire operatur. Post tamen omne venenum ex innumeris animalibus vel plantis putrefieri et guttam in aqua ardenti
 10 dabis vel simplicia venena, tunc cito operantur. Potentissima venena ex bufone componantur. Per hoc ille monachus Iulium Papam in<ter>ficat per radios Solis. Et possunt venena cum aqua ardenti putrefieri, et postea guttam unam in cyatho vini dari.

1. inficiens R. buffonem A. unum] ante R. 4. buffo A. 6. putrefiendum R. acutus AQ. autem + el R. 7. eri vebess operationis R. 10. operantur + solent autem aliqui venenis inficere discos, cultellos, dentifricia, flores, vestes et similia, et alhogol literis vel rebus odorandis inspergunt. et sic ex hoc oleo s. e. extrahas. tunc una gutta plus faciet quam viginti huius olei R. buffone A. 11. inficere AQR. et] etc. R. 12. unius + illius aquae ardentis R. cyatro A.

Appendix 39. After III xi 121 (p. 166, 22) in AQR.

Si tempore aestivo bubonem cum vipera in vitro includes, tunc simul litigabunt, sudabunt. Huius sudoris gutta cum vino data in hora interficit.

1. vizera AQ

Appendix 40. After III ix 122 (p. 166, 28) in AQR.

Sicut fuit illud venenum quo illa Florentiae acu illico parum per bovem pupugit, qui illa nocte mortuus est.

Appendix 41. III ix 124 (p. 166, 38–41) in AQR.

Compositio lapidis admiranda contra venena. Hunc lapidem composuit rex Cochentaret. Lapis autem hic dicitur bezoar, quae naturam ipsius etiam lacrymabilibus oculis cervorum procreat, interdum serpentibus devoratis cornua deponit. Ergo et illud venenum in extremitate caudae se colligit in angulis oculorum.
 5 Reges Indiae isto lapide se adversus venena muniebant. Compositio talis est.

1. admirandi R. lapidem + primus R. 2. cochentarer R. bezaar R, bezoat A. ipsiam Q, ipsa AR. etiam + in R. 3. lachrymabilibus AR. oculorum AR.

Appendix 42. To III ix 129 (p. 169, 36) in marg. E.

Nota quod si decoxeris sperma et sanguinem in ovo bene obturato sub gallina per 40 dies, orietur frustrum cartas moventis; quod si desiccaveris in clibano partemque pulveris cui volueris dederis, fiet amor irrefragabilis ad vitam illorum. Probatum.

Appendix 43. In place of p. 173, 11–27 in C.

Qualiter loqui possunt cum spiritibus Lune, et prima dictum

fuerit Υ	<ii 2>
Spiritus D in X	<ii 3>
Spiritus D in II	<ii 4>
Spiritus D in ☉	<ii 5>
Spiritus D in ♋	<ii 6>
Spiritus D in ♌	<ii 7>
Spiritus D in ♍	<ii 8>
Spiritus D in ♎	<ii 9>
Spiritus D in ♏	<ii 10–11>
Spiritus D <in> ♐	<ii 12–14>
Spiritus D in ♑	<ii 15–16>
Spiritus D in ♒	<ii 17>
Operatio per h	<ii 19>
Figura Saturni	
Operatio per Iovem	<ii 20>
Figura Iovis	
Operatio per Martem	<ii 21>
Figura Martis	
Aliter	
Aliter	
Operatio per Solem	<ii 22>
Figura Solis	
Operatio per Venerem	<ii 23>
Figura Veneris	
Operatio per Mercurium	<ii 24>
Figura Mercurii	
Operatio per Lunam	<ii 25>
Figura Lune	
Qualiter stellarum suffumigationes fieri debent; et demonstrant quasdam compositiones huic arti necessarias	<vi tit.>
Suffumigatio Saturni	<vi 2>
Suffumigatio Iovis	<vi 3>
Suffumigatio Martis	<vi 4>
Suffumigatio Solis	<vi 5>
Suffumigatio Veneris	<vi 6>

Suffumigatio Mercurii	<vi 7>
Suffumigatio Lune	<vi 8>
Ut operator magice non recipit damnum	<vi 12>
Ad habendum gratiam ab hominibus	<vi 13>
Ad sanandum ex infirmitatibus	<vii 11>
Ad iram removendam [removendam]	<vii 12>
Ut bene recipiaris	<vii 13>
Ad tristitiam removendam	<vii 14>
Ad defendendum vineas a malis occasionibus	<vii 24>
Ad fugandum animalia et vineis vineas sedentia	<vii 25>
Ad fugandum serpentes	<vii 26>
Ut fons recuperat aquam perditam	<vii 15>
Ad idem	<vii 16>
Ut apes vel vespes tibi non neceant	<vii 17>
Ad publius matandum	<vii 18>
Ad auferendum	
Ad auferendum tristitiam	<vii 20>
Contra grandines et tempestates	<vii 21>
Contra grandines	<vii 22>
Ad fugandum mures	<vii 27>
Ad idem	<vii 28>
Ad interficiendum scorpiones	<vii 30>
Ut amantis oblivioni tradat amantem	<vii 31>
Ut apes vel vespae non ledant	<vii 32>
Venenum mortiferum	<vii 33>
Cura	
Alliud	<vii 34>
Ad auferendum timorem a puero	
Tiriaca ad omne venenum	<vii 35>
Ad tollendum iram	<vii 36>
Ad faciendum aliquem infirmari	<vii 37>
Ad capiendum aves	<vii 40>
Ad porros auferendum	<vii 41>
Ad separandos duos ab invicem	<vii 42>
Mirabilia necromantiae	<vii 46>
Ad infirmitates dentium	<vii 47>
Ut gallus te sequatur	<vii 48>
Ut cuncta corpora dura mollificentur	<vii 49>
Ad idem	
Ad idem	
Ad risum copiose provocandum	<vii 50>
Proprietas herbe leonis	<vii 51>
Proprietas spice nardi	<vii 52>
De proprietatibus terrarum	<vii 53>

De virtutibus aliquarum rerum que in tua propria natura faciunt	<viii tit.>
De imaginibus que virtutes faciunt mirabiles; ac fuerunt invente in libro invento in eclesia de Coredibus et in libro Regine Filopetre; et loquitur de aliquibus castigamentis necessariis operibus imaginum	<ix tit.>
Ad percutionem reptilium sanandam	<ix 1>
Ut colubri a suis exeant foraminibus	<ix 2>
Ad mures congregandas	<ix 3>
Ut pisces ad unum locum quem volueris coadunentur	<ix 4>
Ad capiendum aves in arboribus dormientes	<ix 5>
Ut subtilius videas	<ix 7>
Ad fugandum muscas a mensa	<ix 9>
Ut ferrum convertantur in aquam	<ix 16>
Ad fugandum lupos, visos, et omnia animalia mala	<ix 23>
Septem Pithagorae documenta	<ix 28>
Item sunt viginti octo mansiones Lunae secundum Platonem.	<ix 29–56>

Appendix 44. After p. 180, 1. habeas in *DJ* and *in marg.* *V*²; after p. 180, 2. involuta in *H*.

Nota: buda vel scora est quedam constructio de cannis magnis qua Rome loco parietum aliquando utuntur ad modum matte.

1. nomen *DV*². nota + quod *H*. budam vel scoram esse quandam constructionem *J*. bude *D*. stora *H*, score *D*. carnis *V*². magni *J*. qua] unde *DJV*². 2. peritum *V*, pitum *DJ*. alii *D*. utuntur + vel etiam ante lectum *H*. vacce *V*², vare *J*, narem *D*.

Appendix 45. After p. 181, 36. arabum in *T*.

Id est, quod Arabes tenent supra famulum cooperiendo eis caput et spatulas.

Appendix 46. After IV ii 10 (p. 184, 26) in *H*.

Et nota quod odres sunt vasa, in quibus aqua servatur, quos credo nos vocamus utres.

Appendix 47. IV ii 11 (p. 184, 27–41) according to *AQR*.

Familiaris quidam meus hoc opus perfecit, ut supra indicatum est. Huic apparuit vir formosus, et statim illum allocutus est. Et quidnam velit familiaris dicebat. Vel sibi imagines ad inveniendum thesauros indicaret, illudque ab eo petere nunc velle. Illico videbatur quod homo eum per manus accipiens ad locum quemdam in quo sibi
5 imaginem elephantis aeream tradidit deducebat. Hic inter eius manus et pedes clavem

ferream tenebat, dixitque: accipe elephantem et eas quocumque te duxerit se. In loco in quo clavis et eius pedibus casurus es, in eodem loco thesaurum esse agnoscas. Et accepit manibus elephantem, et progrediens cum eodem quantum mensura 4 cubitorum caperet cecidit clavis. Statimque stetit et ibidem foveam fecit, in qua illico
 10 scalas reperit. Et per ipsas descendendo domum magnam vasis aureis et argenteis necnon lapidibus preciosis repletam invenit. Accepitque quantum potuit et secum elephantem induxit thesauros huius secum portando.

2. vellet *R.* vel] ut *R.* 5. aereum *AR.* 8. elephantum *R.* 12. tesauros *R.*

Appendix 48. P. 185, 19–27 according to *AQR*.

Et haec quae hic narraui fiunt maxima ex parte pro amore comparandi. Vir quispiam amicus mihi narrauit se puellam quamdam vendidisse; quam cum vendidisset cepit illius amore uri, rogavitque illum cui vendiderat ut eam sibi restitueret. Ille denegavit. Videns quod illam istis precibus habere non posset,
 5 convertit se ad praedictum opus. Statim ille qui puellam emerat eam abhorruit. Rogavit iussitque ut ipsam secundum suum placitum emeret, eamque levi pretio iterum emit.

2. vendisse *R.* 3. vendisset *A.* 6. rogavitque iussit *AR.*

Appendix 49. IV iv I (p. 190, 12–22) according to *AQR*.

Que hactenus dicta sunt fuerunt ex libris sapientum — id quod etiam lectoribus satis perspectum erit ubi non parvis laboribus hunc librum scripsisse animadverterunt. Et tamen ex omnibus libris invenimus perfectum quendam quem conflavit Mercurius Babylonius. In eo cum praecepta quaedam ad hanc artem non inutilia composuerit
 5 volui fraudare lectores diligenter. Itaque operator haec legat.

2. animadverterent *R*

Appendix 50. IV iv 55 (p. 193, 38–41) according to *AQR*.

Sol est minerae potentiae naturalis, ♁ retentivae, ♃ augmentativae, ♂ acuitatis et irae, ♀ appetitivae.

1. pñāe *AQR.* 2. appetivae *R.*

Appendix 51. After p. 196, 24. fuerit in *MN*.

Hic est sensus: ut figura animalis que fit ad fugandum aut proiiciendum debet fieri in lapide vel metallo contrarie nature animalis figurati; si vero fiat ad lucrandum et trahendum, debet fieri in lapide vel metallo naturae congrue animalis figurati.

2. fygurati *M.* 3. lapido *M.*

Appendix 52. To IV vi 13 (p. 203, 38) *in marg.* MN.

Expertum sed non probatum. Cautas autem ne hoc vel aliquid aliud experires nisi prius tecum habeas pillulas predictas artificiose confectas.

I. caveas N.

Appendix 53. To IV vii 14–16 (p. 208, 30) *in marg.* F.

Superfluum istud expertum cum duobus sequentibus quia bis scripta sunt; et ex alio compilavi libro cum differunt verbis. Ideo quid melius est teneto.

Appendix 54. To p. 210, 13 *in marg.* M.

Nomina 7 stellarum in alio li. ♃ zohal, ♃ musteri, ♂ marech, ☉ yaxeniz, ♀ zohara, ♃ hocaric, ♃ camar.

I. *sub yaxeniz scr. or veniz M²*

Appendix 55. To p. 210, 13 *in marg.* V².

Zobal, Mustren, Marrech, Cenix, Xenix, Sohra, Hotarid, Hocharich, Chama, Alchamar.

Appendix 56. To p. 210, 19–20 *in marg.* M.

Aquilo, ~~Vultur~~ Vultur, Africus, Favonius, Circius, Subsolanus, Auster. Sunt autem 12 venti: Septentrio, Aquilo, Hellespontus North; Subsolanus, Vultur, Euvaster East; Auster, Austroafricus, Africus South; Favonius, Corus, Circius West.

Appendix 57. After IV vii 31 (p. 211, 39) *in P.*

Ad idem. Construe carcerem in loco frigido, humido et Sole carente. Et includes perditte amantem, et fac stare per sex menses eo in loco nihil aliud quam unum panem in die comedendo (duabus vicibus scilicet in die) et aquam bibendo. Et perfectis sex mensibus, exime e carcere; et de amica nulla huic amanti erit amplius memoria, et de ipsa nihil in posterum curabit. Et scias hoc esse verissimum. (*in marg.*): Ex oraculo Apollinis sumptum.

Appendix 58. After IV vii 41 (p. 213, 29) *in E.*

Aliud ad curandum por<r>os. Recipe cor galline tote nigre extractum ab ea eadem palpitante, et perunge cum eo por<r>os cuiuscumque maneriei. Et sepelias deinde cor in terra, et dimitte por<r>os sic sanguine cordis madefactos. Et sicut consumetur cor in terra, ita consumabuntur por<r>i omnes.

Appendix 59. To IV vii 47 (p. 215, 10) *in marg.* V³.

Ego vidi quendam curare omnem dolorem dencium hoc modo. Posuit cultellum super scripturam ut infra ita quod cultellus cooperiebat totam scripturam. Postea tulit cultellum, et cum cuspidem tetigit dentem dolentem. Deinde figendo posuit aciem cultelli super primum circulum, et interrogavit patientem si doletur dentem. Qui
5 respondit: Non tantum ut prius. Deinde posuit aciem ad 2 circulum, et iterum interrogavit. Respondit iterum: Non tantum. Et sic usque ad quintum. Et dum quinto interrogaret, dixit quod omnino non doletur amplius; et curatus mansit. Hec fuit scriptura:

Tricha Tona Tricha Tona Tricha Tona
○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○ ○
Hec retulit Petrus famulus Cancellarii Gallieni (?).

Appendix 60. To IV vii 49 (p. 215, 32) *in marg.* E.

Nota. Hic auctor loquitur de sulphure phisico, id est pñorum et alkymie, quod transmutat omnia corpora imperfecta ad corpus perfectum solare et lunare.

Appendix 61. To IV vii 50 (p. 215, 35–36) *in marg.* E.

Benedicit quia dicit quod ridebit usque ad mortem, quia morietur absque humore melancolico, quia purgat ipsum usque ad mortem — presertim si quis acceperit in tanta quantitate, quia est quoddam resolubile mortale nisi fuerit moderate sumptum.

Appendix 62. To p. 215, 35 *in marg.* E.

Trocisci. Nota quod auctor non distinguit cuius trocisci. Ego autem opinor quod isti trocisci fiunt de re inducente risum et stupefaciente; et est res venenosa et potest † appiū † risus quod inter venena numeratur esse.

Appendix 63. IV vii 54–58 (p. 216, 21–38.) according to R.

De proprietatibus quarundam arborum et herbarum in singularibus locis inventarum. In occidentali mari insula quaedam vocatur Tadiz. In ea tempore veris herba quaedam nascitur; hanc pecudes comedunt. Lac autem ubi homines utuntur illorum animalium, non secus sapit ac si vinum biberent; inebrianturque.

5 Et in Francia est quaedam arbor sub qua si quis per medium horae spatium steterit illico, moritur; idque etiam fit ubi quis illam attingit aut ab ea decerpit.

In eadem Francia ad meridiem est parva quaedam arbor magnitudinis calorum; folia
10 habet [irt] rute. Huius folia, radix ramusve in aquam positus frigidam et ibi per mediam horam relictus, facit illam aquam calidam ac si ad ignem staret; ubi autem eximitur, iterum frigescit.

Apud Indos est arbor quaedam quam nullus ignis laedere potest. Ibiq; arbor quaedam est cuius ramus ad terram proiectus movetur instar vilii serpentis.

Ibique etiam reperiuntur arbores quae tempore veris edunt sonum ac si homines essent; earum radices sunt similes formis hominum.

8. intruta.

Appendix 64. IV ix 50 (p. 233, 8) according to *F*².

Ut fugientes securi vadant. Cum autem Luna hanc peragraverit mansionem, facias in ferro ymaginem hominis pedibus alati et in capite galeam habentis. Et ipsam cum argento vivo suffumigabis; et dicas: Tu, Geliel, facias talem ferrentem hoc sigillum ut securus vadat et aufugiat a quocumque loco. Et hoc sigillum quicumque portaverit
5 securus fugiet. Et scias quod Geliel est nomen domini istius mansionis.

2. in ferro *superscr.* *F*². ipsum *F*² 3. suffumicabis *F*². hunc *F*².

Appendix 65. IV ix 50 according to *M in marg.* and to *N*.

22 mansio est Sadahaca, et est ad ligandum linguas hominum ne male dicant de te. Et quando Luna est in hac mansione, faciant annulum ferreum, in quo sculptent figuram hominis alatis pedibus, in capite galeam ferentis. Et suffumigant cum argento vivo; et sigillabant cum hac ymagine ex ferro pro securitate fugientium. Et dicas: Tu,
5 Geliel, liga linguam talis ne de me maledicat et fac ut secure evadat n. ab inimicis suis. Et portat secum hunc annulum quando fugiet, et sigillat in cera nigra cum annulo quando ligat linguas.

2. faciunt *N*. 4. fugientum *M*², fugiendum *N*. 5. suis + ex *M*². 6. portet *N*. 7. lingas *M*².

INDICES

I INDEX OF TERRESTRIAL NAMES	255
II INDEX OF CELESTIAL NAMES AND MAGICAL WORDS	258
III INDEX OF NOUNS, VERBS, ADJECTIVES AND SOME ADVERBS	264

The indices list every paragraph in which each word indexed occurs; when a word occurs more than once in a paragraph, that fact is *not* noted. The number of the book is indicated by a capital Roman numeral, that of the chapter by a minuscule Roman numeral, and that of the paragraph by Arabic numerals; thus, II iii 10 means: the tenth paragraph in the third chapter of the second book. Many of the words in the third index are obscure. If their origin is known, it is provided in parentheses; if unknown, the word is followed by a mark of interrogation in parentheses

INDICES VERBORUM

I

Index of Terrestrial Names

Aaron III v 6	Alexander I pr. I; II iii 17; III iii 3, 11; ix i; x 1, 7; xi 127
Abenoaxie II ii 4	Alfonsus I pr. 1
Abenrasia III viii 4	Alfors II iii 2
Abenteclis III xii 2	Algeriche IV viii 6
Abenvasia IV ii 26; vii 6, 37, 43	Alhanemi I v 23
Abubaer Abenvaxie IV vii tit., 1	Alraze II xii 55, 58
Acaym III xi 127	Amenus III vi 3
Adam I vii 4; IV vii 2	Andalucia I pr. 1
Adocentyn IV iii 1	Antiochia IV ix 22
Africa III iii 31	Arabicus I pr. 1; III i 7; vii 17, 19, 21, 24, 27, 30, 32, 33; xi 92, 110; IV ii 1; vii tit., 1
Agricultura Caldea III viii 4; IV vii 38; ix 26	Arabs I pr. 1; III vii 30; IV ii 6; iii 2
Agricultura Caldeorum III viii 2, 3; IV vii 8	Aristoteles I v 37, 39; II iii 17; III vi 1-4; ix 1, 8, 11; x 1, 3-7; xi 24; IV i 10; iv 59, 61; v 6, 8, 9
Alahavez III iii 31	
Albunasar Alfarabi II v 5	
Alemanicus III i 9	

Armenia III iii 3 I; IV vii 33
 Astemequis III x 5
 Astimequem III vi I
 Athabary III vii I
 Atripoli III iii 28
 Aydeneruz III x 7
 Azahabin II v I
 Azanif III iii 27
 Azanifi III iii 27
 Azin III iii 29
 Aztimehec III vi I

Babilonia IV iv I
 Babilonicus IV vii 43
 Baldach III xi I 10
 Bandaclis IV i 3
 Barchilonia III iii 3 I
 Barnac Elbarameny III vii 40
 Bathea III iii 3 I
 Bayrameny III vii 40
 Bebil IV vii 23
 Behentater III xi 125
 Bequien IV vii 59
 Beylus II x 10, 12, 15, 19, 22, 26, 31, 36
 Burgum III iii 26

Cabria III iii 27
 Cabros IV viii 7
 Cadiz IV vii 54
 Caldeus II iii 2; v I; III i 3; vii 27; viii 2-4; ix 16;
 IV ii I, 26; iii tit., I; vii tit., I, 7, 8, 43, 44, 60;
 ix 26
 Camer III iii 27
 Cameri III iii 27
 Canuiz III vii 40
 Capteus III v 2
 Captus IV ii 26
 Caraphzebiz III vi 3
 Caynez III x 7, 13; xi I
 Celticus III vii 19, 27, 33
 Centiloquium I v 5; II i I; IV iv 46
 Cerich IV viii 15
 Cesar I pr. I
 Cetratis III x I
 Christianus III vii 18
 Cordib IV ix tit
 Corduba III iii 3 I
 Cyprus IV ix 18

De agricultura Caldea IV ii 26; vii tit., I
 De alfilaha I ii 4, 5

De anima IV v 12
 De estemequis III x I
 De ordinacionibus I ii I
 De proprietatibus III xi 106
 De ymaginibus I v 36; II xii 39
 Divisio scienciarum et panditor secretorum III
 v 3
 Dorothius II iii 10
 Duo maria III iii 28

Egipcus II iii 2; III v 2; xi 96; IV ii I
 Egiptus II i I; v I; x 5; III xi 126; IV iii I; vii 23,
 53; ix 2, 20
 Empedocles IV i I I
 Enoch II xii 46, 48, 49
 Ephesius III xi 98
 Estemequis III ix I

Feniz III vii 17, 19, 21, 24, 30, 32, 33; IV vii 8
 Folopetra IV viii 36; ix tit., I
 Foracen III v 3
 Francia IV vii 55, 56

Galienus II vi 2; III xi 53; xii 2
 Gallicus III i 6
 Geber III xi 58, 93, 112; IV vii 23
 Geber Abenhayen IV iv 64
 Geber Abnehayen II xii 58, 59
 Granata III iii 3 I
 Grece I vi I
 Grecus I ii 5; v 48; II iii 2; v I; III i 4, 6; v 2; vi 4;
 vii 17, 19, 21, 24, 30, 33, 38; xi 98, I 10; IV iv
 61

Hamen IV vii 53
 Haybar III iii 28
 Hebraicus III i 3
 Hedeytoz III xi 52
 Hermes II x 46, 47; xii 51; III iii 3 I; vi I, 5; vii
 32, 35, 38; xi 52, 54; IV iii I
 Hermes Trismegistus II xii 39
 Hispania I pr. I; III iii 30
 Hispanicus I pr. I
 Horazen IV viii 5
 Huac IV vii 53

Ierusalem III iii 28
 In astrolabio II xii 58

Indices Verborum: I

India I iv 1; II i 1; XII 1, 46; III iii 27, 30; v 3; vii 40; x 7; xi 124, 125, 127; IV vi 1, 10; vii 57, 60
 Indianus III vii 17, 19, 24, 27, 30, 32, 33
 Indicus III iii 23; vii 27, 33; IV vi 7; ix 3
 Indus I iv 2, 30; ii 2; II v 1-3, 6; xi 2; xii tit., 1, 38, 45, 47, 49, 51, 52; III v 2, 3; vii 40; xi 128, 129, 131; IV ii 18; vi 1, 10, 13; vii 23
 Iohannicius II vi 2; IV iv 61
 Iohannicius filius Ysaac IV iv 61
 Iudaicus III i 3; iii 31
 Iudeus III vii 16

Lapidarius II x 10

Latine I vi 1

Latinus I pr. 1; III vii 17, 19, 21, 24, 27, 30, 32, 33; xi 92, 110

Liber agriculture IV ii 26

Liber agriculture Caldee IV vii 9

Liber agriculture Caldeorum IV vii 60

Liber amphorismorum I v 35

Liber animalium motuum IV v 8

Liber celi et mundi IV v 8

Liber clavium II xii 58

Liber completus II xii 59

Liber completus magice II xii 58

Liber generacionis et corrupcionis IV v 8

Liber magnus II xii 58

Liber magnus figurarum II ii 1

Liber metaphisice III vii 20

Liber minerarum IV v 8

Liber secretorum magice II xii 58

Liber 7 planetarum III iii 3

Liber signorum que apparent in celo IV v 8

Liber spirituum et ymaginum II x 10

Liber vegetabilium IV v 8

Liber ymaginum II xii 45

Liemer II v 1; III iii 26, 29

Lisbona III iii 31

Lorca III iii 31

Maiores II xii 59

Malatiz III x 7

Mecha III iii 28

Menif III xi 125

Mercurius II x 10, 13, 17, 20, 23, 28, 32, 35; III iii 3, 25; IV iv 1

Merlaga III iii 31

Metaphisica IV v 9

[Met]hedeytoz III xi 41, 112

Minor II xii 59

Mons Lune IV iii 1

Monta III iii 31

Moysus IV vii 23

Naptini II v 1

Naptio II ii 4

Neblia III iii 31

Nepteus III v 2

Neptinus III viii tit., 1

Niger I v 26; IV vii 8, 53

Nilus III xi 127; IV iii 1

Nuba III xi 127

Oyodus naturalis IV v 8

Persicus III i 5; xi 30; IV vi 8

Phisica II vi 2

Picatrix I pr. 1, 2; II x 10, 11, 16, 24, 27, 33, 37; col.; III pr.; col.; IV col.

Pitagoras II xii 59

Piterna III iii 31

Pithagoras IV ix 28

Plato I ii 2; v 35; vi 5; II xii 59; III xii 2; IV iv 57, 65; v 12

Plinio IV ix 29

Ptolomeus I v 5; II i 1; x 29; IV iv 46

Ptolomeus de Bebil IV vii 23

Rasis III vii 20

Romanus III vii 17, 19, 21, 24, 27, 30, 32, 33; ix 12

Rozuz II ii 1

Rufus III xi 123

Salomon I v 27

Sarracenus III i 7

Secretum secretorum IV iv 1

Sedauran III iii 31

Sesudalis IV i 4

Socrates III vi 5

Tadmir III iii 31

Thebit ben Corat I v 36

Thebith III iii 26

Thoos I v 40

Timachanin II ii 4

Timeus I vi 5

Tin III iii 30

Tintinz Grecus III vi 4
 Turcus III i 8; v 2
 Tymtym II ii 4

Ubede III iii 31

Ypocras III iii 32; IV iv 58

Zadealis I vi 5
 Zeherit III viii 3
 Zeherith IV vii 9, 24, 42, 60, 61
 Zucrat IV ix 27

II

Index of Celestial Names and Magical Words

Abdizu IV ix 40
 Ableymez III ix 5
 Abliemel IV ix 55
 Abrine IV ix 52
 abrutim IV ii 4
 Acarfa I iv 13
 acatyery I v 27
 Acderuz III x 14
 Achalich IV ix 43
 Achaya IV ix 34
 Acriuz III x 14
 Actarie IV vi 13
 Aczabi IV vii 23
 Admenita III vii 30
 Adrieb IV ix 45
 Adulex IV ix 61
 Adyeruz III x 9
 affetihe I v 27
 Affihuz III x 12
 Affimuz III x 14
 Affludita III vii 30
 Afrayuz III ix 12
 Afriduz III ix 12
 Aginafez III ix 14
 Ahadyz III ix 14
 Ahariz III x 10
 Aharyulez III x 10
 Ahatyz III vii 21
 Ahayuaraz III x 10
 Ahudememora IV vi 13
 Alahue I iv 14; IV ix 41
 Albelda IV ix 49
 Albimex IV ix 62
 Albotain I iv 3
 Albotayn IV ix 30
 albune I v 27

Alcab IV ix 46
 Alcalb I iv 19
 Alchamar IV vii 23
 Aldebaran I iv 5; II xii 45; IV ix 32
 Aldira IV ix 35
 Aldirah I iv 8
 Alfarg posterior IV ix 55
 Alfarg primus IV ix 54
 Algafra I iv 16; IV ix 43
 Algamidirus II xii 45
 Algarf almuehar I iv 28
 Algebha I iv 11; IV ix 38
 Alhueriz III x 10
 Alichil I iv 18; IV ix 45
 Almices I iv 6
 Almiquedam I iv 27
 Almizen IV ix 33
 Alnath I iv 2; IV ix 29
 Alnaym IV ix 48
 Amirez III ix 6
 Anael IV vii 23
 Anbetayl IV ii 23
 Ancora IV vi 13
 Andararuz III x 11
 Andulez III ix 14; x 9
 [Anehutyora] IV vi 13
 Angaras IV ix 62
 Animurez III x 9
 Annathra I iv 9; IV ix 36
 Annediex IV ix 36
 Annucel IV ix 47
 Annuncia IV ix 31
 Anuxi IV ix 56
 Anyhyt III vii 30
 Anzil IV ii 19

- Aquarius I iv 6, 25-27; v 24, 25; II x 8 I; xi
 33-35; xii 32, 40, 45, 50; III ii 12; iii 23; vii
 16; IV ii 7, 15
 Araz III vii 27
 Ardauz III vii 25; ix 3
 Ardahuz III ix 13
 Aredafir IV ix 38
 Arhuz III ix 15
 Aries I iv 2, 3; v 18; II ii 2; iii 8, 9; x 48; xi 2-5;
 xii 2, 3, 40, 55; III ii 1, 2; iii 13; v 3; vi 1; vii
 36; ix 12-14, 17; IV ii 2, 6, 8; vi 13
 Armez III ix 12
 Arminez III x 8
 Armulez III x 12
 Arquil IV ii 24
 Arquyl III vii 32
 Arrexe IV ix 56
 Arrexhe I iv 29
 Arzuz III ix 5
 Assarez IV ix 32
 Astamatis III x 3
 Atarf I iv 10
 Atarfa IV ix 37
 Athaya I iv 7
 Atmefex IV ix 61
 Audurez III x 9
 Auleyuz III x 8
 Aumauliz III x 8
 Aunuhiz III x 9
 Axaula IV ix 47
 aylatricyn I v 27
 ayn I v 27
 Azarfa IV ix 40
 Azebene IV ix 44
 Azeruch IV ix 44
 Azerut IV ix 41
 Aziel IV ix 53
 Azimech I iv 15; IV ix 42
 Azobra I iv 12; IV ix 39
 Azoraya I iv 4
 Azoraye IV ix 31
 Azubene I iv 17
 Azuhafez III ix 4

 Baharam III vii 24; IV ix 60
 Bahaze III vii 24
 Baix IV ix 63
 Barchia IV vii 23
 Bargis III vii 19, 21; IV ix 59
 Barhaot IV vi 13
 Barhurez III ix 16
 Barhuyex IV ix 63

 Bariz III vii 24
 Bectue IV ix 49
 Bedizez III ix 11
 Beefinez III x 14
 Behartyon IV vi 13
 Beheydraz III x 8
 Beheymerez III x 8
 Behibilyon IV vi 13
 Benethnays III vii 26
 Berhunez III x 12
 [beron] IV vi 13
 Beryenuz III x 9
 Beryudez III x 9
 Bethel almoda IV vii 23
 Bethniehus IV ix 59
 Betzahuech III vi 1
 Beydehydiz III vii 25
 Beydeluz III ix 4; IV ix 61
 Beyduriz III x 12
 beyne I v 27
 Beyteyl III vii 30, 31
 Biuz III vii 21
 bohorim I v 27
 borayn I v 27

 Caadacohot I iv 25
 Caadaldeba I iv 23
 Caadalhacbia I iv 26
 Caadazod IV ix 52
 Caaddebolach I iv 24
 Cabil IV ix 33
 Cahadabula III ix 13
 Cahil IV ii 25
 cahuene I v 27
 Cahyluz III ix 5
 Camar III vii 33
 Cancer I iv 9, 11; v 5, 16, 34; II iii 9; x 87; xi
 12-14; xii 11, 42, 55; III ii 5; iii 16; ix 15, 17;
 IV ii 5, 10, 12, 16
 Canis II ii 1
 Capricornus I iv 23-25; II iii 8; ix 6, 7; xi 30-32;
 xii 29, 43, 49; III ii 11; iii 22; vii 16; ix 11, 16;
 xi 131; IV ii 12
 Captiel IV vii 23
 Caput I ii 5; v 1, 8, 9, 30, 34; II iii 6; III i 10
 Carnaduyz III vii 21
 Carueyiz III vii 21
 Catrudiz III x 9
 catuhe I v 27
 Cauda I ii 5; v 9, 20; II iii 8; v 2; III i 10
 Cayimuz III x 9
 Caynaurez III x 8

caypharim iv ii 3
 Cehuz iii ix 6
 Celan iii vii 33
 Celez iii vii 33
 Celuz iii ix 17
 Celyuberon iv vi 13
 Cempluz iii ix 15
 cenhe i v 27
 Centus iv ix 62
 Cerim iii vii 33
 Ceylez iii ix 12
 Cociz iii ix 16
 Corez iii ix 1

Dabraylez iii x 8
 Dahanuz iii ix 7
 Dahaydanuz iii ix 13
 Dahyeliz iii x 8
 Darmexim iv ix 59
 Darquiz iii vii 21
 Daruz iii ix 1
 Dayadebuz iii vii 25
 Decaytus iii x 13
 December iv vii 24
 Degayus iv ix 64
 Deharayuz iii ix 3
 Dehataryz iii ix 5
 Dehedeyz iii vii 21
 Dehedyz iii ix 6
 Deheniz iii ix 17
 Deherix iv ix 36
 Deheriz iii ix 16
 Dehetarix iv ix 62
 Deheydemiz iii vii 25
 Deheydex iv ix 59
 Deheyfez iii ix 4
 Dehycayz iii ix 14
 Dehydemes iv ix 60
 Dehydemez iii ix 3, 13
 Dehydez iii ix 2
 Dehymez iii ix 4
 Deme iii vii 21
 Demehuz iii ix 2
 Demerix iv ix 62
 Demeuz iii ix 12
 Demeymes iv ix 61
 Denediz iii ix 17
 Deneriz iii ix 15
 Deriuz iii ix 1
 Derix iv ix 59
 Deriyenuz iii x 12
 Deriz iii ix 2, 6, 16

Dermez iii ix 2
 Dermiz iii vii 19
 Derniz iii ix 11
 Deryes iii vii 21
 Deryx iv ix 63
 Deus i pr. 1, 2, 4; i 1; ii 5; iv 33; v 5, 39; vi 1; vii 1, 4; ii v 5; x 20; xii 53, 58, 59; iii vii 1, 16–21, 23–26, 28–33; viii 4; xii 1, 2; iv i 1, 4, 9; iv 61, 63; vi 13; vii 62; ix 27
 Deydex iv ix 62
 Deydez iii ix 5
 Deyluz iii x 9
 Deytuz iii x 8
 Deytyz iii ix 1
 Dihymez iii ix 14
 Diruez iii ix 5
 Dius iv ix 58
 Dominus i pr. 1, 2; vii 4; ii x 39; iii vii 29
 Draco i ii 5; v 1, 8, 9, 20, 30, 34; ii iii 8; v 2; iii 10
 dyaforim iv ii 3
 Dyndez iii ix 12

Eduz iii ix 11
 Egribel iv ix 46
 Elbelda i iv 22
 Emirex iv ix 63
 Emirez iii ix 16
 Enedil iv ix 30
 Erdaz iii ix 12
 Erdegel iv ix 42
 Exaula i iv 20
 Eydulez iii ix 4

Fadrulez iii x 9
 falsari iv ii 12
 Fardaruz iii x 9
 Faurix iv ix 63
 Faytamurez iii x 8
 Faytoliz iii x 11
 fedraza i v 27
 fegem i v 27
 Femurez iii x 8
 Fendeyuz iii x 14
 Feniz iii x 9
 Feruz iii ix 12
 Feyeduz iii x 14
 Feyleuz iii x 14
 Feymeluz iii x 12
 Feymeriz iii x 12
 Fide arrach iv vii 23
 Foruz iii ix 2

Gabriel IV vii 23
 Gadix IV ix 61
 Gallina II ii 1
 ganeytania IV ii 8
 gebrutum IV ii 4
 Gemini I iv 6–8; v 28; II x 71, 86; xi 9–11; xii 8,
 42, 55; III ii 4; iii 15; IV ii 4
 Geriz IV ix 29
 Guebdemis IV ix 60
 Guernus IV ix 64
 Gueydenuz IV ix 60
 Gueylus IV ix 62

Hacoronoz III vii 17
 Hadyz III ix 4
 Hahaydiz III ix 13
 Hahuez III vii 24
 Hamar benabis IV vii 23
 Hamerix IV ix 63
 hamtauery I v 27
 Hamurez III x 9
 Handabuz III vii 25
 Handemotuz III x 4
 Hanimidiz III x 8
 hantaraceret IV ii 16
 haphot IV ii 7
 Harmiz III vii 21
 harmum IV ii 10
 Harnuz III ix 7
 Haruz III vii 32
 haurane I v 27
 Haydayuz III ix 13
 Hayranuz III x 8
 Haytiz III ix 16
 Hayz III ix 11
 Hebdegabdis IV ix 60
 Hedefiuz III x 8
 Hedilez III x 11
 Hediz III ix 7
 Hedurez III x 8
 Hedus IV ix 64
 Hedyuz III ix 17
 Hegneydiz IV ix 60
 Heheydiz III ix 3
 Heldemiz III x 9
 Helemetiz III x 2
 Helyuz III ix 15
 Hemiruliz III x 12
 Hemyluz III ix 15
 hendeb IV ii 6
 Hendeliz III x 9
 Heniz III ix 16

Herdehus IV ix 60
 Hermeniz III x 9
 Herus IV ix 58
 Hetaytoz III x 8
 Heyaydez III vii 25
 Heydaheydez III ix 13
 Heydeyuz III ix 3
 Heydinez III x 12
 Heydurehiz III x 9
 Heyediz III x 9
 Heyemiz III x 10
 heyerim IV ii 12
 Heylil III vii 17
 Heyluz III ix 5
 Heyudez III x 9
 Hondehoyuz III ix 3
 Hotarid IV vii 23
 Hotarit III vii 32
 Huaruyz III ix 11
 Huazfat III vii 19
 Hueheyulyez III x 9
 Huenadul III ix 11
 Huenehenilez III x 9
 Hueryreliz III x 14
 Huetudiz III x 10
 Hueydez III ix 15
 Hueyfeduez III x 14
 Hueyquitaroz III x 11
 Hueytayroz III x 9
 Hueyz III ix 7
 Hytyz III ix 6

Iupiter I iii 2; iv 33; v 1, 8, 13, 22, 27, 34; II iii 6,
 14, 15; vi 6, 7; x 3, 9, 15–18, 43–47, 58, 82;
 xii 4, 13, 15, 24, 35, 40, 42–46, 48, 50, 51,
 55, 57; III i 4; iii 2, 5, 11, 33; vii 2, 3, 10,
 18–22; ix 2, 12; xi 71; IV ii 20, 24; iv 5, 23, 40,
 42, 44, 55, 57–59; v 11; vi 3; vii 1, 23; ix 59

Keyhven III vii 17
 Koronez III vii 17

latrityn I v 27
 latumine I v 27
 Lehuz III vii 27
 Leo I iv 11–13; v 16, 18, 24, 25, 32; II ix 2; x 52,
 54, 84; xi 15–17; xii 14, 39, 43–45; III ii 6; iii
 17; vii 40; ix 14; IV ii 6; vi 13
 Letahaymeriz III ix 4
 Leyelgane IV ix 65

- Leyequerich IV ix 65
 Leyequin IV ix 65
 Leyequir IV ix 65
 Leyeric IV ix 65
 Leyerus IV ix 65
 Leyexeris IV ix 65
 Libra I iv 6, 16–18, 33; v 30; II iii 9; x 56; xi
 21–23; xii 20, 46, 55; III ii 8; iii 19; v 3; vii 16;
 iv ii 8
 Luna I ii 4; iii 2; iv 1, 2, 6, 18, 31, 33; v 1, 5, 6,
 8, 9, 11–14, 16–19, 23–25, 29, 31, 33, 34; vii
 1; II i 2; iii tit., 1–12, 14–16; v 3; vi 6, 7; x 8,
 9, 35–38, 46, 52, 54, 74–79, 87; xii 11, 25,
 36, 39–41, 43–45, 47, 49–51, 55–57, 59; III i
 9; iii 2, 10, 11, 33; vi 1; vii 8, 15, 32, 33; viii
 1; ix 7, 11–15, 17; xi 1, 71, 96; IV ii tit., 1–10,
 12, 14–17, 22, 25; iii 2; iv 4, 21, 34, 38, 41,
 52, 55, 59, 64; v II; vi 8, 13; vii 9, 20, 23, 31,
 39, 41, 47; ix 29–49, 51–56, 64

 Macader IV ix 58
 Maciem IV ix 59
 Madurez III x 14
 Magras IV ix 60
 Mahabeyuz III ix 4
 Mahagnuz III ix 14
 Maharahetym III x 11
 Maharaz III vii 25; ix 3
 Mahaty III vii 21
 Mahaz III ix 12
 Maher III vii 27
 Maherimeyz III x 9
 Mahydebyz III vii 25
 Maius I v 27
 Mantayriz III x 12
 Maphueluz III x 9
 Mara smyt III vii 36
 Maranus IV ix 64
 Marayuz III ix 7
 Marcus IV vii 43
 Marech III vii 24
 Marrech IV vii 23
 Mars I iii 2; iv 2, 6, 31, 33; v 14, 18, 30; II iii 8,
 11, 14, 15; vi 7; x 4, 9, 19–21, 28, 48–50, 83;
 xi 2, 3; xii 2, 12, 16, 23, 27, 37, 39–41,
 43–45, 48, 50, 51, 55, 56; III i 5, 6; iii 2, 6, 11;
 v 3; vii 4, 6, 11, 16, 23–25, 29, 36, 37; ix 3,
 13; IV ii 21, 25; iv 7, 24, 32, 37, 41–43, 53,
 55, 56, 59; v II; vi 4, 13; vii 44; ix 60
 Matiz III ix 2
 Maxar IV ix 59
 Maylez III ix 6

 Maz III ix 2
 Mebduliz III x 9
 Mebguedex IV ix 59
 Meda III vii 32
 Medariuz III x 14
 Meegius III vi 1
 Mehe III vii 33
 Mehendiz III ix 6
 Mehenediz III ix 13
 Meheyediz III ix 3
 Mehyelus IV ix 64
 Mehyras IV ix 60
 Meletaz III ix 7
 Menemeyduz III x 8
 Menhueriz III x 11
 Menydez III x 9
 Mercurius I iii 2; v 23, 28, 33; II iii 6, 14, 15; v 3;
 vi 7; x 7, 9, 31–34, 68–73, 86; xi 2; xii 6, 8,
 17, 22, 31, 33, 40, 44, 49, 55; III i 6, 8; iii 2, 9,
 11, 33; vii 7, 14, 32; ix 6, 16; IV ii 8, 10, 17,
 21, 24; iv 26, 34–36, 44, 55, 56, 59; v II; vi
 7, 10; vii 48, 61; ix 63
 Merhuyez III ix 6
 Merniz III ix 17
 Metayruz III x 9
 Metlurez III x 8
 Metnegayn IV ix 61
 Meyefurez III x 11
 Meyer IV ix 63
 Meylus IV ix 62
 Meyneluz III ix 7
 Meytaryz III ix 15
 Meyurneyz III x 9
 Michael IV vii 23
 Mihyraz III ix 13
 Miltas IV ix 64
 Miltaz III ix 17
 Misteri III vii 19, 21
 Mubrynayz III ix 17
 Mustery IV vii 23

 Naffayz III x 8
 Nahaym I iv 21
 Nanitaynuz III x 8
 Naquirus IV ix 61
 Naycahua III ix 11
 Necol IV ix 39
 Nedeyrahe IV ix 34
 Neforuz III x 12
 Nephalez III x 14
 nefsis I v 27
 Neyrgat IV ix 62

nimieri I v 27

nohorim I v 27

Nufeneguediz III vi I

nuyym I v 27

October IV vii 24

Pisces II x 85; xi 36-38; xii 35, 41, 55; III iii 24;

ix 12, 15; IV ii 17

Piscis I iv 27-29; v 22, 23, 34; II x 46; xii 51, 55;

III ii 13

Pliades IV ix 31

Quehinen IV ix 58

Quemis IV ix 58

Quermiex IV ix 58

queue I v 27

Queyhuc IV ix 48

quibari I v 27

raam I v 27

Rabyz III ix 17

rahannie I v 27

Ranix IV ix 64

Raphael IV vii 23

Raubeil III vii 21

Raubel IV ix 37

Raubeyl III vii 25

Raucahehil III vii 24

Raucayehil III vii 19

Raus III vii 19

Rayetanz III x 1

Redimez III ix 1

ribharim IV ii 3

Roquiuel IV ii 20

Sabbatum IV ii 19, 23

Sacas III vii 17

Sagittarius I iv 6, 20-22; v 34; II x 45, 82; xi

27-29; xii 26, 48, 55; III ii 10; iii 21; ix 11, 12;

IV ii 10

Salnaquil IV iii 2

Samael IV vii 23

Samores maymon IV vii 23

Sandaruz III x 9

Sarca III vii 30

Satquiuel IV vii 23

Saturnus I ii 4; iii 2; iv 2, 6, 31, 33; v 8, 15, 24,

31; II iii 8, 14, 15; v 2; vi 6, 7; ix 6, 7; x 2, 9,

11-14, 41, 42, 81; xii 7, 10, 18, 21, 29, 32,

39-41, 43-45, 47-50, 55, 56; III i 3, 6; iii 2, 4,

11, 33; vii 2, 9, 10, 16-19, 23, 38; viii tit., 2,

3; ix 1, 11; IV ii 3, 19; iv 5, 22, 39, 55, 59; vi

2, 3, 8, 11; vii 8, 9, 31, 44; ix 58

Scorpio I iv 18-20, 33; v 14, 25; II i 2; ix 4; x 50,

83; xi 24-26; xii 23, 41, 47; III ii 9; iii 20; vii

29, 36, 37; IV ii 9

Sehix IV ix 63

Selehe IV ix 35

seraphie IV ii 9

Siely IV ix 35

Sol I iii 2; iv 2, 6, 31, 33; v 8, 16, 18, 24, 31, 32,

36, 44; II iii tit., 1-7, 11, 12, 15, 16; v 3; vi 6;

x 5, 9, 22-25, 39, 51-54, 82, 84; xi 1, 2, 39;

xii 3, 14, 28, 39-51, 53, 55, 57-59; III i 1, 6;

iii 2, 7, 11, 33; v 3; vi 4, 5; vii 5, 12, 27-29,

36-38, 40; viii tit., 1, 2; ix 4, 11-17; x 11; xi

1, 71, 74, 88, 92, 96, 106, 131; IV i 12; ii 7,

12, 17, 22; iii 1, 2; iv 3, 20, 29, 37, 39, 52, 55;

v 11; vi 5, 13; vii 8, 11, 13, 20, 38, 39, 41, 49;

ix 19, 61

Tagriel IV ix 54

Tahaytuc III ix 1

Tahix IV ix 59

Tahytos IV ix 58

Talhite III ix 11

Talyz III ix 1

Tameruz III x 8

Tamines IV ix 58

Tarniz III ix 2

Tamyz III ix 12

tanyyn I v 27

Tauduz III x 10

Taurus I iv 4-6; v 5, 6, 24, 25, 30, 31, 34; II ix 3,

5; x 85; xi 2, 6-8; xii 5, 40, 41, 43, 55; III ii 3;

iii 14; vii 38; IV ii 3, 8

taututa I v 27

Taydurez III x 9

Tayhaciedez III ix 12

Taymex IV ix 64

Tayros IV ix 59

Tayuz III ix 11

Tebdeluz III ix 14

Temeyz III ix 15

Teyluz III ix 5

Themiz III vii 21

tifrat IV ii 12

Timez III ix 7

Tos IV ix 58

Toz III ix 1, 11

Tuymeryz III ix 14
Tymez III ix 17
Tyr III vii 32

Umeyruz III x 9
Ursa II ii 1; III vii 26

Vacdez III vi 1

Vemedeyz III x 9

Venehulez III x 12

Venus I ii 4; iii 2; iv 33; v 1, 5, 6, 8, 13, 16, 22, 33, 34; II iii 6, 12, 14, 15; vi 6, 7; ix 5; x 6, 9, 20, 26–30, 46, 55–67, 85; xi 2; xii 5, 9, 19, 20, 30, 34, 40, 46, 48–50, 55, 57; III i 7; iii 2, 8, 11, 33; v 3; vii 4, 6, 13, 30, 31; ix 5, 15; xi 96; IV ii 8, 20, 23; iv 8, 25, 32, 38, 40, 43, 55, 56, 59; v 11; vi 6; vii 23, 43, 60, 61; ix 62
Virgo I iv 6, 13–15; v 13, 28; II xi 18–20; xii 17, 40, 45, 55; III ii 7; iii 18; iv ii 7, 17
vueryn I v 27

Xemz IV vii 23

Yazemiz III vii 27

Yebil IV ii 22

yehuyha I v 27

Yetaydez III x 10

Yetayroz III x 11

Zaalahbia IV ix 53

Zaadebola IV ix 51

zaare I v 27

zabihat I v 27

Zahudaz III ix 16

Zamahyl III vii 33

Zauceb IV vi 13

Zemeyel IV ii 21

Zequebin IV ix 51

Zobaa marrach IV vii 23

Zohal III vii 17; IV vii 23

Zohara III vii 30; IV vii 23

III

Index of Nouns, Verbs, Adjectives, and some Adverbs

abhominator III vii 21

abhorrens III vii 5, 10, 15

abhorreere I iv 5; II xi 34; xii 53; III vii 13, 21; IV ii 13; iv 39, 41–44

abilior I ii 1; IV i 2

ablatus III vii 25

abluere III vii 20, 21; ix 17; xi 73, 76–80, 87; IV ii 7; iii 2; vii 12

ablutus IV vii 23

abrasus III xi 71

abrotanum (*Spanish*: abrotano) III vii 17; IV viii 37

abscondere I v 42; II iii 15; III v 5; vii 25; x 11; IV iv 29, 30

abscondere I i 1; IV ii 16; iii 1, 2; iv 66

absconditus I pr. 2; ii 1; iv 3; vi 6; II v 6; IV ii 11; iv 66

absconsus I vi 1, 6; II vi 7–9; III ii 5, 7; v 1; vii 29; IV iv 66

absens II xii 9, 11

absinthium III iii 26; vii 16, 23

absolutus IV i 1

abstergere IV vii 8

abstinere III v 4; IV ii 7

abstractus II v 5; III vii 21; xi 96, 98; IV i 8

abundancia II xi 13, 22, 35; III vii 21

abundans II v 4; xi 39; IV iii 1

abundare IV vi 10

acacia III vii 32

accedere I ii 1; II x 49; III xi 126; IV i 2; vi 13; vii 51, 52; ix 9

accedere II ix 5; III i 5; v 1, 3; vii 37; ix 13, 14, 17; xi 54–56, 129, 131; IV ii 4, 5, 8, 17; ix 13, 18, 22, 24, 28

accensio II v 4; III v 1; IV iv 3, 7

accensor III vii 25

accensus III vi 1; vii 16, 18, 20, 23, 26–28, 30; ix 12, 17; x 10; IV ii 2, 10, 16, 17; ix 5

acceptare III vii 17

acceptus III v 3

- accessus II ii 1
 accidens I iv 33; vii 2; II iii 5; vi 8; III iii 26; IV i 9;
 iv 63
 accidentalis II vi 3
 accidere I vi I; vii 1; II v 4; vi I, 3, 6, 8; vii 8; xi
 1, 39; III iii 28; xi I 27; IV i 2; ii 14, 15; iv 37,
 38, 47, 57, 63, 64; v 11; vi 9
 accingere III vii 23
 accipere I ii 4; iii 2; vi 6; II i 2; ii 6; iii 3, 5; vi I, 6;
 xi 9; xii 58; III iii 15; v 5; vi I; vii 18, 19, 23,
 25, 27, 29, 30, 37; viii 2; ix 12, 13, 16; x 2, 4,
 5, 8–12, 14; xi 26, 54, 83, 90, 92, 98, 111,
 124, 129, 131; IV i I; ii 3–7, 9–11, 16, 17; iii 2;
 iv 52, 64; vi 11, 13; vii 2, 3, 5, 8–13, 17, 18,
 24, 37, 39, 41, 45, 47, 49, 55–57, 62; viii 7,
 8, 36; ix 5, 19, 21, 23, 26, 30, 32, 52, 55
 accumulacio II xi 32
 accumulator III vii 21
 acer III i 8; ii 13; xi 124; IV vii 49; ix 2
 acerbus II v 1
 accertare II v 3
 acetum III ix 16; IV ii 5; vii 2, 4, 26, 27; ix 7, 8,
 16–18
 aceycaran (السبكران) III xi 120
 achorus (Spanish acoro) III i 9; ii 11
 acquirere I i 1, 2; ii 4; iv 20, 28; v 13; II iii 14; v
 6; vii 1; x 86; xi 14; xii 3, 14, 28; III i 4; vi 3;
 vii 21, 27, 28, 32; x 8, 14; IV i 7; ii 13; v 11; ix
 31, 32, 35, 36, 43, 57
 adquisicio IV i 4
 acquisitus II vi I; IV i 7; v 11
 acredo IV vii 19
 actarag (اصطرك) III vii 16
 actio IV iv 57
 activus I v 3
 actor III vii 16, 18, 23, 25; IV iv 57
 actualiter IV ii 14
 actus I ii 4; iv 1, 2, 32; v 30; II i 3; iii 6; v 4; ix 1;
 xii 37; III v 1; vi 3; vii 4, 9, 10, 15–17, 21, 29,
 32; viii 3; x 9–11
 acucior II xi 1
 acuerere I vii 2, 4; II x 86; IV ix 7
 acuitas II xi 1; xii 53; III vii 11, 21; xi 122; IV iv
 55
 acumen IV vii 33
 acus III x 4, 8, 14, 19; IV ii 6, 7, 10
 acutus II xi 39; III i 6, 8; vii 23, 38; xi 77, 88,
 108; xii 1
 adamas II x 53; III ii 6; iii 31; x 1, 3, 4; IV iv 64;
 viii 2; ix 2
 adaptacio I iv 33
 addabum (الضبع) IV viii 18
 addere III iii 18, 21; x 8, 9; xi 1, 4, 6, 15, 21, 22,
 93; IV ii 17; vi 12; vii 18, 28, 35, 37, 61; ix 1,
 2, 11, 20, 25
 addicio IV vii 61
 addiscere I i 1; iv 6; II i 2; vii 3; xi 1; xii 59; III i 8;
 vii 32; IV v 11; vi 10
 adducere III x 9, 12; xi 125
 adeptus III xii 2
 adherens III vii 13
 adimplere I ii 1; v 34, 47; II iii 6, 11; vi 1; x 43,
 52; xii 55, 56; III v 3, 5; vi 1; vii 9, 16, 21, 24,
 25, 31–33; ix 17; x 9, 12; IV ii 3, 7, 8, 19; vii
 61; ix 32, 33, 35
 adimpletus III v 5
 adiunctamentum II x 67
 adiunctio II vi 1; vii 1; viii 1; III v 2; xi 24
 adiunctus I ii 3; II vi 1; vii 1, 3; viii 4; ix 2; III vi
 1; IV iv 61
 adiungere I ii 3; iv 1; v 5, 9, 13, 28, 35; vi 2; II vi
 1; III iii 15, 17; vi 1; x 8, 14; xi 10, 19, 20; IV ii
 5; ix 41
 adiutor III vii 21
 adiutorium III vii 10, 21, 22, 32; xii 1; IV iv 2; ix
 27
 adiuuare I pr. 5; i 2; ii 3; II v 4; III vii 20, 21, 32;
 IV pr.; iv tit., 15, 16, 20–26, 48, 50, 61;
 v tit., 4
 admeditari I ii 1
 admirari I ii 1; II x 1
 admiscere IV vii 27
 admixtus III xi 128; IV vii 29, 33
 admonere III iii 11; vi 3
 adoptare III x 14
 adorare IV vii 1
 adorugen (الدريجان) II xii 1, 38
 adpetitus II vi 8
 adulterium II xi 23; III xi 126
 adunare I ii 1; II v 4; ix 6; III ix 3
 adunatus III viii 3
 adurere IV ii 4
 adustus II xii 50
 adueniens II x 77
 advenire III vii 21
 adversarius III vii 21
 advertere I v 34, 47, 48; vii 2; II iii 7, 11, 15; v 3;
 vi 5, 6; III ii 4; iii 11; v 5; vii 21, 25–27,
 29–32, 34; ix 8, 10; IV ii 3; iv 62, 63; vi 3; viii
 36; ix 27
 advocatus III vii 7
 aer I ii 1; v 41; vi 1; vii 3; II ii 4; v 3; vi 6; vii 5;
 viii 1–3; xi 1; xii 59; III i 9; v 1, 2; vii 21, 33; xi
 127; IV i 2; v 5; vii 53
 aereus I v 3; II xii 57

- afaytamentum III vii 30
 affectacio III vii 21
 affectans III vii 5, 15
 affectare III vii 1; xi 56; xii 2; IV ii 10; iii 2; iv 66
 affigere III vi 1; x 4, 8, 14; xii 1
 affinare IV viii 27
 affirmare I iv 26
 affixus I v 46
 affligere I iv 9; II xii 20, 27; IV vii 7
 affrontacio II xi 35
 agens I iii 2; iv 1; II vi 1, 4, 5; xi 1; III v 2; vii 11, 23; x 9, 12; xii 2; IV i 8, 9, 13
 agere I pr. 2; II iii 10; vi 1, 8; xi 1, 29; xii 53; III iii 11; vii 9, 12, 13, 16, 25, 34; x 9; IV vi 1; ix 27, 28, 41
 ageti (*Spanish* aceite) III iii 31
 aggregare II iii 12
 agibilis III vii 21; IV iv 4
 agilis III vii 23
 agilitas II xi 1; III i 4; vii 14, 32; IV iv 4
 agitare II x 45
 agnoscere IV iii 1; iv 62; vii 1
 agnus III vii 19; IV ii 20
 agnus castus III v 3; x 5; xi 13, 17, 19, 21, 22; IV ix 25
 agonizans III vii 4
 agricola III vii 2, 9
 agricultor IV vii 21
 agricultura IV v 2
 (aio) I pr. 2; ii 5; v 36, 39, 40; II iii 17; III v 6; vi 1-3; vii 1; x 6, 15; xi 24; xii 2; IV i 9, 10; iv 57, 65; v 12; vii 1, 2, 5, 9, 44, 61
 ala II x 33, 43, 60; III xi 1, 83, 126; IV ii 5; vii 51; ix 55
 alacer II x 56; III vii 16; xi 126; IV vii 8-10, 20
 alacritas IV iv 8, 59
 alaph omedia (alpha omega) III v 1
 alaquech (العقيق) II x 3, 4, 63, 66, 67; III i 5; IV iv 64; viii 36
 alayeron (الليرون) IV ii 3
 albedo III vii 38
 alben (البان) III x 5; (اللبان) IV vi 12
 albezedi (البجاذي) II x 5
 albissimus IV ii 9
 albumen III iii 23
 albus II ii 2; x 3, 30, 38, 43, 45, 56; xi 3, 8, 12, 16, 20, 27; xii 46, 49; III i 4, 9; ii 7, 13; iii 2, 11, 13, 14, 19, 26, 30; vii 18, 19, 30, 31; x 2-5, 8, 10, 14; xi 1, 3, 5, 97, 116, 124; IV ii 5, 23, 24; vi 8, 12; vii 13, 18, 51; viii 5, 6, 28, 29; ix 3, 25, 30, 34, 41, 54
 alchymia I ii 1; iv 4
 alcior I i 1; iv 1; v 9, 37; vi 3; vii 1; II v 5; vi 4, 6; vii 8; xi 2; xii 50, 53, 59; III i 8; vii 12; IV i 8; vii 8
 alcohol III iii 31; xi 108
 alcondiz (*cf.* condisum) (الكندر) III x 2; (الكندي) IV vii 33
 alembicus (الانبيق) IV ix 8, 16, 17
 alexinz IV viii 13
 alfadita (الفضة) III xi 85
 alfilaha (الفلاحة) II ii 4, 5
 alga IV viii 12
 algalia (الغالية) III ix 12; (سك) IV ii 17
 algazel (*cf.* algazel) (الغزال) III i 7; x 4, 8, 14; xi 2-4, 46, [47]
 algemest (الجمست) IV viii 4
 algorismus I v 6; III xi 125
 alguazel (*cf.* algazel) III i 4, 7
 alhenna (الحناء) III vii 33
 aliaza (الجزع) II x 2, 4, 8, 50; III i 3; iii 29
 alienatus IV vii 37
 alienus II iii 7; III vii 11
 aliofar (*Spanish* aljofar) II x 8
 alius I pr. 2, 3, 5; i 1; ii 1, 4, 5; iv 1, 3, 10, 32; v 1, 3, 6, 8, 20, 22, 27-30, 42, 43, 45; vi 1, 3, 5, 6; vii tit., 1-3; II i 2, 3; ii 1, 4-7; iii 1, 2, 4-9, 11, 14, 17; iv 1; v 2-6; vi 1, 3, 4, 6-8; vii 2-5, 7, 8; viii 1, 3; x 14, 18, 21, 25, 30, 34, 35, 38, 39, 45, 51, 59, 64, 66, 71, 73, 76; xi 19, 27, 29, 39; xii 39, 40, 42, 44, 45, 51, 52, 58, 59; III pr.; i 8; iii 8, 15, 26, 27, 31, 33; v 2, 3, 5, 6; vi 1-3; vii 1, 9, 11, 13-17, 19, 20, 23-25, 27-33, 35-38; viii 1, 3; ix 12; x 2-5, 7-12, 14; xi 1, 56, 58, 85, 88, 91, 96, 103, 105, 114, 116, 120, 124, 125, 127, 128, 131; xii 1, 2; IV pr.; i 1, 2, 4, 6-9, 11; ii 1, 3-5, 7-10, 12, 13; iii 2; iv 57, 61, 64, 66; v 8, 11; vi 4-8; vii 1, 6-9, 11, 15, 16, 21, 23, 34, 37, 40, 42, 44, 46, 48, 49, 53, 57, 58, 60-62; viii 3, 7, 37; ix 2, 18, 19, 23, 46, 49
 alkali (القلي) IV vii 49
 allegans III vii 12
 alleviare I ii 1
 alligare I iv 5; III iii 33; IV iv 61; viii 32
 allium IV viii 14
 alloqui III v 3; vi 1; vii 1, 27, 28; ix 13; IV iv 61
 almagnicia (المغنيسيا) III x 1, 3, 4
 almagnicies (*cf.* magnicies) (المغنيسيا) II x 2, 6; III x 1; IV viii 29
 almartach (المرتك) III i 7
 almehe (المها) II x 3, 6, 8, 60
 almutaz (الमितز) I v 28; II iii 15; III v 6; vii 34
 aloe III i 3, 6; iii 11, 27; vi 1; vii 23, 26, 28, 30; ix 12, 16, 17; x 5, 10; xi 1, 117; IV ii 9, 10, 12; ix 30, 34, 41

- alpersit(الغرفيس) IV viii 9
alquelquella II v 2
alter I i I; ii I; iv 2, 8, 31, 32; v I, 4, 5, 9, 13, 16, 18, 20, 28, 31; vi 6; II iii 17; v 5; vi I, 3; vii 2, 8; ix 6; x 36, 42, 49, 64, 76; xi 25, 39; III i 5; iii 26; v 3, 5; vii 21; viii 3; x I, 12; xi 102; IV ii 8; iv 57, 61, 65; vii 7, 12, 33, 42; viii 4, 33
alteracio I v 5; II iii 4; vi 6; xi I; III i I; xi tit
alterare I ii I, 5; II i I; iii 4, 5; vi 6; vii 3; III iii 29; vii 25; IV i 3
alteratus I ii I; IV vii 6
altissimus I pr. I, 4; i I; v IO; IV vii 20
altitudo I vi I; II vi 6; xi 3, 4; III i I; v 3, 5; vii 12, 21, 27, 29, 34; viii 2, 3; ix I; IV ii 5; v II; vi 13; ix 57
altus I i I; ii 5; iv 8, 14; v 39, 41; vi I; vii 2; II iii 11, 14, 15; v 5; vi 7; viii 4; x 12, 41; xi 37; xii 53, 55, 57, 58; III i 6, 9; ii 4, 8; vi I, 2; vii 5, 12, 15-18, 20, 21, 24-26, 28-33; viii 1, 3; ix 2-7, 14; x 14; xii I, 2; IV i I, 3; ii 4, 5, 7, 8, 19-25; iv 3, 62; vi 13; vii 21, 38, 39, 41; viii 18; ix 39
alumen III iii 26; xi 97; IV vii 62
amalgama III xi 85
amans III vii 13, 14, 33; IV vi 13; vii 31
amantilla (μάνδαλος?) III xi IO
amare I v 8; vi I; II x 45; III vii 13, 33; xi I, 2, 5; IV vi 13; vii 12, 13
amarus II vi I; III i 5; ii 2, 6, IO; vii 32; IV vii 18; viii 37; ix 8
amator I vi I; III vii IO, 18, 21, 23; IV v II
amatrix IV vii 31
amatus III vii 15; IV v 9, II
ambasciator III vii 33
ambra III i 4, 7; iii I I; vii 29; ix 14; x 9-11, 14; IV ii 4, 5, IO, 17; vi 7, IO, 12; ix 34, 38, 41
amen I pr. 2; II vii 5; III vii 21, 25, 31; viii I; IV vi 13; vii 62
amens III xi 70
amenuus III i 7, 8
amicabilis I ii 2; iv 33; II iii 8, 14; IV vi 13
amicicia I iv 7-9, 15, 18; v 3, 4, 34, 36; II ix 6; xii 32, 34, 55, 57; III v 3; vii 4, 16, 18, 21, 31; x 14; xi I I, 125; IV iv 8, 25, 52, 66; v II; vi 13; vii 42; ix 27, 28, 34, 43, 54, 57, 65
amicus I ii 2; iv 2, 8, 16-19, 24; v 4, 20; II x 42; III vi I; vii 6, 12-14, 21; ix 12, 14, 17; IV ii 3, II; ix 27
amigdala III vi I; vii 32; x 6; IV viii 37; ix 8
amittere II vi I, 6; III vii 28; xi 57, 59, II 3; IV vii 7, 37, 44; viii 2, 9, 14, 22, 28
amomum III vii 27
amor I iv 9, II, 15, 18; v I, 2, 5, 6, 9, 13, 28, 34, 41; II i 3; iii 12, 14; x 85; xi 12, 13, 17; xii 3, 5, 14, 19-21, 26, 28, 32, 33, 55, 57; III v 3; vii 6, 13, 21, 27, 30-32; x 4, 8-12, 14; xi 2, 3, 8, 13, 124; xii I; IV ii 8, 13; iv 25, 65, 66; v II; vi 13; vii I; ix 27, 28, 34, 41, 43, 54, 57, 65
amovere IV ix 30
amphorismus I v 35; III v 5; IV iv I, 45, 46
amplexans I v 6; IV ii 8; ix 34, 41
amplexatus I v I, 5, 9, 13, 28
amplior III xi 72; IV iv 64
amplus II x 44; III vi 16; IV ii 5, 7
amputare I v 45; II vii 4; xi 39; III vi 3; vii 21, 40; IV ii 5; ix 28
amreps (امروسيا ?) III xi 90
ancha III ii 8
ancianus III vii 16
ancilla III viii I; IV ii 13; iv 65
andanicum IV vii 22
angelus III v I; vii 17, 19, 21, 24, 25, 30-33; IV i 8; ii 19-25; iii 2; vi IO-13; vii 23
angulus I iv 33; II iii 6, 9, II, 12, 15; xii 39, 56; III vi I; vii 16; IV vi 13
angustia III vii 9
angustissimus III xi 124
anima II v 3, 4; xii 58; III xii I, 2; IV i tit., 3, 12; v 12
animadvertere II iii 17; III i I; v 3; vii 24; IV iv 61
animal I ii I, 3; iv 5; v 48; vi I; vii I, 2; II iii I, 3, 5; vi I; vii 5, 8; viii I; xii 59; III i tit., 3-9; ii tit., 2-10, 12, 13; iii 23, 33; v tit., I, 5; vii IO, II, 28, 35, 38; ix 17; x I; xi 33, 55, 56, 88, 129, 131; xii 2; IV i I, 3, 4, 7; ii 5, 9; iv 7, 8, 58, 61-64; v 3, 8, IO-12; vi 3, II; vii 7, IO, 25, 44, 53, 62; viii I, 8, 13, 18; ix 23
animalis IV iv 55, 66; v II
animatus I vi I
animus II ii 2
annulus I v 25; II i 2; III iii 29; vii 16, 18, 23, 27, 30, 32, 33, 37; x I; IV viii 36, 37; ix 29, 31
annus I pr. I; II ii I; iii 3; iv I; viii I, 2; xii 44, 45; III v 4; vi I, 3; vii 17-19, 22; ix 12, 16; x 7; xi 114, 119; IV ii 16; iv 58; vii I, 8, 28, 43
anoletia II xi 33
anoxatir(النوشادر) IV viii 29; ix II
anser III xi 56, 83; IV ii 6, 16; vi 3
antecedens I vi 6
antecedere IV i I; vii 16
antedatus III viii 4
antedicere II x 24
antedictus II v 5; ix I; III vii 37; IV ii 4; vi 13
antepositus I ii I
anterior III ix I-7; IV ix 49

- anticipator IV vii 46
 antiquior I iii 1; IV vii 8
 antiquitas III viii 4
 antiquus I pr. I; i I; ii I, 2, 5; iv I; v 48; II iv I; v
 1, 6; vi 6; vii 3; viii I; ix I; x 40, 84; xi I; xii
 58; III i 9; iii 33; iv I; v 4, 5; vi I, 2; vii I, 9,
 21, 26, 27, 32; viii 3, 4; xii I; IV i I, 6, 8, 13; ii
 15, 26; iii I; iv I, 62, 66; v I, 2, 10, 12; vii 46
 anus III iii 28; xi 123
 anxietas III vii I I
 apcior III vii 38
 apercio III vii I I
 aperire I vi 6; II xi 32; III v 3; vi 2, 5; vii 37; xi
 131; IV ii 17; vi 13
 apertus IV viii 4
 apessonare (*Spanish* apessonar) II iii 15
 apis II xii 30; IV vii 17, 32
 apostema III iii 28; vii 25; IV viii 30
 apparatus II vii 5
 apparencia II vii 8
 apparens II iii 6; v 3-5; vi I, 7, 9; xi 8; xii 56, 59;
 IV i 5; vii 52
 apparenter II vi 9
 apparere I i I; ii 5; iii I; vi I; VII I; II i 3; ii 5; iii I,
 2, 6; v 4; vi I, 3, 6, 7; vii I, 2, 6; viii I; xi 39;
 xii 53, 59; III i 8; iii 26, 33; v I, 5; vi I, 3; vii
 13; x 3; xi 55, [56], 129; xii 2; IV i 4; ii 2, 10,
 11, 14, 16, 17; iii 2; iv 33, 45; v 8, 11; vii 21,
 23, 53; viii 17; ix 12, 18, 19
 appellare I ii I, 3; v 5; vi I; vii 3; II iii 4; iv I; v 2,
 5; viii I; xii I, 53; III vi I; vii 19, 27, 40; x 4;
 xi 37; xii I, 2; IV i I, 6-9; ii 18; v I I; vii 53
 appetens III vii I I-13, 25
 appetere II iii 8; III v 2; vii 13, 15; IV iv 7; vi 13
 appetitivus IV iv 55
 appetitus (*adj.*) IV v 9
 appetitus (*noun*) II v 5; xi 38; xii 53; III v I, 5; vii
 12-15; x 9-12; xi 131; IV iv 8; viii 31; ix 28
 applicacio II ii 7
 applicare II iii 2
 apponere I iv 26; II xii 59; III i 6; vii 18, 28; ix 13;
 x 1, 3, 5; xi I 13, 124, 129; IV vi 13
 apportare III vii 37; ix 13, 17; IV ii 6; iii I, 2; vii 9
 appositus III vi I
 appreciare II vi 6
 apprehendens III vii 14
 apprehendere I ii I; vi I; II ii 5; III vii 32; IV i 5
 apprehensio II xi I; III vii 14
 apprehensivus III vii 14
 apprehensus II v 4
 approbare IV ix 28
 appropinquans IV v 12
 appropinquare I v 24; II vi 7; IV i 2
 appropriare II iii 6, 8; vii 8; xi 2; III vii I
 appropriatus I iv I, 33; v 34; II iii 3, 8, 14; v I,
 3, 6; vi I; vii I; x tit.; xii 39; III ii 14; iii 31; v
 5; vii 7, 9, 12, 16, 32; IV vi I; vii 53
 aptacio I vii 2; II vii 8
 aptandus IV ii 5
 aptare II iii 8, 16; III vii 4, 38; x 8; xi 131; xii 2; IV
 ii 10; iv 7; vii 12, 15, 19; viii 28; ix 4, 20, 23,
 52, 54
 aptatus II x 20; III x 4; xi I, 131; IV vii 43
 aptrix III vii 33
 aptus I v 36; II iii 7; III vii 14, 32, 37; ix 12, 14; x
 3; xi 122; IV ii 17; ix 26
 aqua I ii I; iv 8, 18, 32; v 22, 26, 41, 42; vi I; vii
 3; II ii 4; v 4; vi I, 6; vii 3; viii 1-3; x 45, 58; xi
 39; xii 59; III i 8, 9; ii 3-5, 7, 9, 11-13; iii 15,
 17, 18, 23, 26, 27, 33; v I; vii 30, 31, 37; viii
 3; ix 17; x 2, 11; xi 67, 76-81, 84, 85, 87, 93,
 97, 124, 127; IV ii 2, 3, 7-10, 17; iii I; iv 4, 5,
 64; v 5; vii 12, 15, 16, 18, 20, 23, 44, 46, 49,
 53, 56; viii 3, 12, 22, 31; ix I, 5, 11, 16, 18,
 41, 56
 aquaticus I v 3; II xii 55, 57; III ii 13; v I; xi I
 aqueus II iii 15; III vii 8
 aquila II x 15, 18, 28, 32, 44, 55, 68; xi 10; III i 6;
 iii 9; xi I, 5, 17; IV iii I; vi 5; viii 2; ix 36
 aquilinus IV viii 7
 aquosus IV ii 2
 aranea III xi 124; IV ix 20
 araneus IV viii 24
 arans III vii 8
 arare II xi 6, 18; III i 3; ii 3, 4; iii 33; IV iv 48
 arbor I ii I; iv 7; v 31, 41, 48; II iii I, 5; vi I; vii
 8; viii I; x 37, 74, 87; xi 13, 18, 39; xii 36; III i
 3-6, 8, 9; ii 3-9, 11-13; iii 26, 33; v I, 2, 5;
 vii 40; viii 3; ix 11, 13; x 12; IV i 2, 3; ii 9, 10;
 iii I; iv 64; v I I; vii 1-8, 36, 42, 51, 53,
 55-62; viii I, 10, 21, 31, 32; ix 5-7, 53
 arbor Nigrorum (*الخشب الزنجي*) IV vii 53
 archa I vi 3; III x 4
 arcola (? *cf.* ariola) III xi I 19
 arcus II v 3; xii 48; IV ix 48
 ardens III v 5; vii 25; IV ii 21
 ardere IV ix 18
 arduus III vii 25
 arena II vii 5; III viii 2
 arenosus III ii 2, 8
 arescere IV vii 37
 argenteus I v 22, 31; II x 8; III vii 33; x 8, 14; IV ii
 9-12; vii 35; ix 44
 argentum (*cf.* Luna) I v 33; II x 6-8; xii 40,
 42-46, 48; III i 9; vii 30; x 2-4; xi I, 109; IV ii
 16; vii 23; viii 26, 28; ix 31, 33, 35

- argentum vivum III i 8; xi i 13; IV vi 10; viii 23
 arguere II iii 8, 12; III vii 21; IV ix 27
 arhenda(ارهار) III i 7
 aridus III vii 39
 aries III i 6; vii 40; ix 12, 15, 17; IV viii 14, 34; ix 52
 ariola (? cf. arcola) III xi 122
 arismetricus I ii 1; II i 3; xii 58; III i 9; vii 7, 14, 32; IV v 5
 aristologia (= aristolochia) IV ii 5; ix 11
 arma II iii 5; III i 5; vii 23, 25; x 3; IV iv 53
 armentum II xii 15, 29; IV vii 54; ix 52
 armiger II iii 11; III vii 4
 armigerus III x 4; IV ii 21
 armilla II xi 5; III vii 30
 armonia II v 2
 armoniacus (= ammoniacus) III v 3; x 17; IV vi 7, 12; vii 26, 49; ix 6
 aromaticus III vii 18, 27, 30; IV ix 31
 arrahama(الرخمة) III xi 20
 ars I pr. 2, 3, 5; iv 6, 32; v 23; vi 1; vii 4; II ii 5; iii 12, 17; v 2; vi 6; vii 1, 6; xi 39; xii 1; III i 7; v 5, 6; vi 3; x 7; xi 1; IV pr.; iv 49; v tit., 1-4, 8, 10; vii tit., 1, 44; viii 36; ix 26, 27
 arteria III ii 3
 arteticus IV viii 4
 artificialis III xi 127; xii 2
 artificium III xi 131
 artocreas III ix 12, 14
 arundo II xi 30; III i 8, 9; ii 11; IV ix 4
 ascendens I ii 5; iv 6, 33; v 1, 2, 4-25, 28-33; II iii 6, 8-12, 14-16; v 3; ix 2-7; x 41-46, 48, 50, 52, 54, 56, 62-73, 75-79, 81-87; xi 2, 39; xii 1, 39, 46, 50, 55, 57; III iii 11; v 3, 5; vii 9, 27, 29, 34; IV ii 3; iv 12, 15, 19, 52, 61; vi 13; ix 51
 ascendere I iv 15, 33; II ii 2; xi 3-38; xii 48, 53, 59; III vi 1; ix 13, 15; x 14; xii 2; IV ii 2, 5; iv 23, 61; v 10; viii 9, 18
 ascensio II ii 1; iii 12; v 3; x 74; xi 38; IV ix 27
 ascio (= ascia) II xi 3
 asininus IV ix 20
 asinus II xi 23, 38; III i 9; x 6; xi 10, 12, 16, 17, 21, 22, 29, 30, 45, 53, 113; IV vi 7, 12; vii 44; viii 16; ix 5
 asparagus IV vii 32
 aspectus (*part.*) I v 33; II vii 5; x 82; III vii 33; IV vi 13
 aspectus (*noun*) I iii 2; iv 31, 33; v 1-4, 8, 10, 11, 13, 14, 20, 21, 33, 34; II iii 6-15, 17; vi 5, 6; vii 2, 4; x 49; xii 45, 55-57; III i 3-9; ii 12; v 3, 5; vii 10, 16, 21, 27, 28, 33; IV ii 7, 10; iv 9, 18, 63, 64; v 5, 12; vi 13; vii 41, 61; viii 8
 asper III vii 26
 aspergere IV ii 10; vii 18, 25; viii 37
 aspicere I iv 31, 33; v 1, 3, 4, 7, 8, 10-14, 20, 21, 24, 33, 37, 48; II i 2; ii 2; iii 6, 8, 10-12, 16; v 3; vii 4, 8; xi 39; xii 55, 56; III iii 33; v 3, 5, 6; vi 1; vii 1, 16, 21, 23, 27, 28, 30, 34, 35, 37, 38; viii 2; IV ii 2, 8, 10, 12; iii 2; iv 1, 9, 54, 60, 61, 63; v 11, 12; vi 13; vii 1, 7, 8, 11, 23, 43
 aspiciens I iv 33; v 2, 3, 8, 10, 13, 33, 34; II iii 6, 8, 10, 11; x 20, 46, 52; xi 15; xii 39, 55; III v 3, 4; vii 9, 29; IV vii 13, 47
 aspiracio IV i 9
 aspisis surda III xi 37; IV vii 34
 assa IV vii 26
 assa fetida III iii 11; IV vi 4; vii 18; ix 40, 55
 assare III ix 13, 17; x 11; xi 124; IV ii 3; ix 18
 assarus(اسارون) IV vi 7
 assatus III ix 12, 17
 assedare IV viii 19
 asserens III vii 38; IV vii 7, 60
 asserere II v 2, 3, 5; xii 53; III v 3; vii 29, 35, 37, 40; ix 8; x 18; IV i 5; iii 1; vii 1, 7, 61
 assidue III xii 1
 assiduus III vi 3; vii 9, 21
 assiffe(النسف) IV viii 5
 assignare III xi 104
 assimilare I ii 1; iv 33; vi tit., 1, 2; II i 2; iii 5; vi 1, 6; vii 8; xi 15; xii 59; III i 1; iii 31; xii 2; IV i 2, 7, 9; v 12; vii 8, 42, 56; viii 9
 assimilatus III iii 17, 21
 associare I iv 28; II vi 6
 assuefacere IV iv 66; ix 28
 assuetus III iv tit.; v 5; vii 13; IV vi 13; vii 29
 assumere III x 9
 assumptus IV iv 51; vii 34
 astans III vii 35; xi 55, 56; IV ix 56
 astrolabium II xii 58; III v 3
 astrologia I ii 5; iii 1; II v 1, 3; III vii 14, 15, 32
 astrologus II v 3; III vii 7; IV iv 47
 astronomia I ii 5; iii 2; v 36; II iii 17; IV i; v 3; vii 4; xi 39; III i 8; IV iii 1; iv 57, 64; v 5
 astur III i 6; xi 1, 5, 57; IV vi 6, 12
 astutus III vii 14
 atalach(الطلق) III iii 13, 14
 atambari(الطبرى) IV viii 14
 atarac(الطراز) IV viii 14
 atarf(الطرفه) III iii 24
 atimzach(التمساح) IV ix 24
 atramentum IV vii 49
 attardacio IV iv 5
 attendens I v 48
 attentus II viii 4

attincar (التنكار) III x 3, 4; xi 1, 68; IV vi 6; viii 28, ix 3
 attinere IV i 3
 attingens III ix 9
 attingere I pr. 2, 3; ii 5; v 48; vi 1, 6; vii 1, 4; II i tit., 1, 3; iii 7, 17; v 4-6; vii 2, 5, 6, 8; viii 4; xi 1, 31; xii 53, 59; III iii 26; v 2, 3, 5; vii 16, 21, 22, 29, 32; viii 3; IV i 10, 12; iii 1; iv 12, 47, 60, 61, 64, 66; v 1, 10; VII 2, 3; ix 21
 attractio I ii 5; II xii 59; III vii tit.; xi 127; IV vi 11
 attractivus III i 5
 attractura IV vii 44
 attractus II x 60
 attrahere I ii 1; II iii 8; vi 1, 8; III vi 4; vii 31; ix tit., 1, 10; x 7, 9-12, 14, 16; xi 127; xii 1; IV i 2; ii tit., 2-10, 14, 15, 17; iv 2, 66; vi 10, 11; viii 14, 22
 attribuens II vi 6
 attribuere II iii 6; xi 2; xii 1, 57; III iii 11; IV iv 59
 attributus II xii 53; III vii 2, 8; ix 15; IV iii 2; vii 53
 auctor III iii 33; vii 9, 11, 25; IV ii 3
 auctoritas I vi 1; III vi 1
 audacia II xi 11; III vii 15; IV vii 44
 audacter III vii 23
 audax III vii 14, 23
 audere IV ii 15
 audiens III viii 4; IV ix 23
 audire I v 35; vi 1; II i 2; v 4; III vii 25, 40; IV vi 11; vii 1, 58; viii 25; ix 2
 auditor II vii 5; xii 54
 auditus II i 2; v 2, 4; III i 7; vii 26; xi 115
 auferre II vi 1; x 84, 85; xi 39; xii 44, 50; III vii 25, 29; viii 3; ix 9; x 8, 9, 11, 12, 20; xi 66, 88, 113-116, 124, 127; IV ii 10; vii 20, 37, 39-41; viii 4, 28-30; ix 2, 30, 46
 augens I v 47
 augere I iii 2; iv 8, 12, 14, 20, 28, 29; II vi 1, 8; x 43; xii 29, 30, 53; III vii 12, 21, 32; IV viii 28; ix 28
 augmentacio II iii 1; III vi 2
 augmentare I iii 2; v 11, 12; II iii 1, 2; vi 8; III i 4, 10; iii 33; v 5; vii 9; xi 75; IV iv 8, 17, 55; v 11; vi 10; vii 9, 15, 16, 44; viii 29; ix 52
 augmentum I vii 2; II iii 1, 2, 7; vi 7; x 85; xii 40, 43, 44, 47; III iii 33; v 5; vii 10, 40; IV 61; ix 27
 augurium II v 3, 4; vii 6; III i 6, 8; IV iv 57
 augurius II v 4; III vii 14
 aureus I v 25; II i 2; x 2, 5; xi 5, 14; III iii 11, 13, 18, 31; vii 27, 29, 30, 38; ix 14, 16; IV ii 11, 16; vii 35; ix 17, 39
 auricula III vii 38; IV ii 17; ix 39

auriculare IV ii 5
 aurifaber. *See* terra aurifabrorum
 auri pigmentum III iii 13, 15, 16, 23
 auris II xii 40; III i 3, 4; ii 2; vii 25; x 5; xi 68, 69, 104, 115; IV vii 3, 23
 aurora III ix 17
 aurum (*cf.* Sol) I v 24, 32; II iii 16; x 2, 3; xii 39, 40, 43-46, 48, 51; III i 5-7; ii 6; iii 2, 15, 17, 31; vii 27, 30; ix 14; x 1, 3; xi 1, 74, 109, 126; IV ii 7; iv 64; vi 4; vii 8, 23, 62; viii 27-29; ix 9, 38
 autumnus II iii 3; viii 1, 2; IV vii 58
 aux I v 28, 48; II vi 5-7; III viii 2
 auxiliare I iv 11
 auxiliatus IV iv 14
 auxilium II ix tit., 1, 8
 avarus III xii 1
 avellana III i 4; IV vi 3; viii 37
 avertere II vii 8; III x 1, 5
 avis I ii 4; v 31; II v 3; x 16, 28, 37, 45, 55, 74; xi 21, 38; xii 29, 30, 37, 46, 48; III i 3, 4, 6-9; ii 4, 6-8, 10; v 1, 5; x 9; xi 124; IV i 2; iv 57; v 3; vii 21, 40; viii 8, 9, 26; ix 2, 5, 6
 avus III vii 2
 axenus (*Spanish* axenuz, ajenuz) IV vii 27
 axungia III x 18; xi 15, 20, 29, 37, 44, 48, 50, 55; IV vi 4, 8, 11
 aymas (العاس) III v 3
 ayrob (الرب; *cf.* ayrop) III vii 33
 ayrop (*cf.* ayrob) III xi 120
 ayroz (ارز) III vii 40
 azari (*Spanish* azar) IV viii 36
 azebehe (السبع) II x 2
 azeberus II x 67
 azebia (البرابيع) III i 8
 azech (الزجاج ? or الزجاج) III xi 97
 azernec (الزرنيع; *f.* azernech) II x 5; III x 1-4, 18; xi 67, 113, 118, 128; IV ix 2, [13]
 azernech (*cf.* azernec) III i 5; iii 18, 21
 aziniar (الزنجار) IV ix 13
 azumbedich (السنبادج) II x 5, 7
 azurum (اللازورد) II x 6, 8; III i 7; IV viii 29

bacca II vi 1; IV vi 6
 baculus II x 22, 37, 53, 74, 76; xii 42, 45; III v 3; ix 16; IV vii 2
 balancia II x 73; xii 46; IV ix 44
 balassus II x 5, 51
 balaustia III vii 28
 baldies (*Spanish* baldies, baldres) III xi 99
 balista I v 46; II xi 10, 11, 16; IV ii 8
 balneare IV viii 37; ix 55

- balneatus III ix 15; IV ix 41
 balneum III ix 15; xi 89; IV ix 55
 balsamita IV vi 3
 balsamum III i 7; vii 27; x 5; IV vii 53
 barataria III vii 11
 barba II ii 2; III iii 7; vii 8
 barbatus II x 31
 baro II x 25, 34, 68
 basilica (= basilice) III x 5
 basilicon IV ix 19
 batecas (بطيخ) IV vii 44, 45
 bava III iii 29; IV vii 10
 bavosus IV vii 10
 baylia III vii 29
 bdellium III iii 11; vii 27
 beatus IV i 3
 behem (بهمن) IV ii 5
 behet (بهاهت) IV viii 9
 bellicosus II iii 11
 bellicus III i 5
 bellum II xi 14, 16; III i 5; vii 25; x 3, 4; IV iv 24
 bene I iv 14, 15, 18, 32; v 4, 24, 31, 33, 37, 48;
 vi 5; vii 4; II ii 1, 7; iii 1, 6, 15; vi 6, 7; viii 1; x
 45, 55, 71; xii 17, 46; III i 7, 8; ii 13; v 1, 3; vii
 10, 13, 15, 16, 21, 22, 30-33; ix 12, 17; x
 1-4, 8-10, 12; xi 5, 12, 92, 101, 124, 129,
 130; iv ii 5, 7, 10, 16; v 9; vi 2-4, 6-8, 11, 12;
 vii 12, 17, 19, 23, 49; viii 36; ix 4, 5, 9, 15,
 16, 18, 19, 33, 39, 52
 benedictus III vii 18, 33; viii 3; IV vii 8, 62
 benefacere II xii 36
 benefactor III vii 10
 beneplacitus III vii 21
 benevolencia I iv 6, 8, 11, 23, 25; II iii 6, 12, 14;
 vii 8; x 85; xii 4, 14, 26, 34; III vii 31; x 14; xi
 94, 110; IV vi 13
 benevolus II viii 4
 beneytre (نسر الطائر) IV iv 16
 benigne III vii 21
 benignitas IV ii 5
 benignus III vii 10, 21
 berberis aloaxac (برباريس واشق) III xi 53
 bericus (براتوا ?) III vii 17
 berillus II x 58
 bestia I iv 21; v 31; II iii 12; x 83; xii 2, 12,
 14-16, 29, 37; III i 5, 6, 8, 9, 11; iii 31; v 1; vii
 11, 21, 25, 26; xi 46, 88; IV vii 21; ix 10, 23, 46
 bestialis III xii 2; iv i 7
 bezahar (بازهر) I v 25; II i 2; x 78; IV ix 25
 bezedi (بزادی) III iii 31
 bibendus IV v 11
 bibens IV ix 38
 bibere I v 25, 26, 41; II iii 12; v 2, 4; x 41; xii 44,
 53; III i 7; iii 25; vii 40; ix 13, 14; x 4; xi 71,
 81, 90, 92, 110, 127; IV vii 37, 54; viii 14, 31;
 ix 8, 38
 bibio II v 6; ix 3
 bibitus III xi 60, 70
 bipartitus IV i 7
 bisavus III vii 2
 bivora (Spanish vibora) II xii 23; III i 5; ii 5, 9; iii
 31; xi 122, 124; IV iv 64; viii 2, 25, 37; ix 1, 2
 blanchetus III iii 13, 14
 blande III vii 14
 blandiscere IV ix 10
 blandus III x 3
 blavius III i 8
 bolus IV vii 48
 bombax III i 8
 bombix II vi 1; IV vii 21; ix 5
 bonitas I pr. 3; i 1; vi 4; II iii 5, 11; v 5; III iii 27;
 vii 12, 18, 19, 21, 28, 29, 33; viii 2; IV i 1; ii
 22, 25; v 11; vi 13; vii 1, 62; ix 27
 bonus I pr. 4; i 1; iv 2, 8-10, 13, 21, 26, 31, 33;
 v 1, 4, 7, 8, 10-12, 28, 33, 48; vi 1; II ii 2; iii
 5-8, 11, 15, 17; v 5; vi 2, 3; x 43, 48, 70, 79;
 xi 1, 5, 18, 21, 22, 32, 39; xii 35, 37, 39, 40,
 43, 48, 49, 57; III i 4, 5, 7, 9, 10; ii 3, 4; iii 11,
 27; v 3; vii 3, 5, 10, 12-21, 23, 25, 28, 30-34;
 viii 1-4; ix 16; x 14; xi 100; IV i 2; ii 13, 15,
 20, 24; iv 23; vi 13; vii 9, 10, 13, 23, 36; ix
 27, 31, 35, 43, 57
 bos II xii 41; III i 6; xi 113
 bos marinus III xi 31
 bovinus III vii 33; xi 115; IV ii 22; ix 4, 12, 52
 brachile III ii 11, 13
 brachium II x 35; III ii 4; vii 30; xi 83, 95, 107; IV
 ii 3; ix 52
 brevis III ii 13
 breviter I v 27; III vii 1, 26; IV vii 28; ix 29
 brunetus III ii 6
 brutus III v 1; IV i 3
 bubo III xi 56; IV viii 4, 35
 buda IV ii 3
 buffus (= bufo) III xi 1, 15, 124; IV vi 7
 bullire IV ii 5; vii 26; ix 18
 burgus III iii 31
 bursa II i 2; III xi 91
 bussula (= buxtula) IV vi 10-12, ix 49, 54
 butirum II vi 1; xii 2; III vi 1; ix 12; xi 114
 cacabum III vii 37; ix 16; IV ii 3
 cacumen III iii 26
 cadens I iv 33; v 7, 13, 18-21; II iii 6, 9-11, 15; x
 52; III vii 16; viii 2; IV iv 16

cadere I v 21, 27; II xii 59; III iii 31; IV ii 7, 11; vii 29, 40; viii 17, 18, 37; ix 5, 6, 19, 37
calamus II x 34; III vii 18, 27
calandra III i 7
calcaneus III ii 12
calcantum (قلقت / قلقت) III iii 13; IV vii 4; ix 18
calciamentum III vii 16
calcinatus III xi 76, 79
calcitarat (قلطت ريات) IV ii 18–25
calculacio II iii 9; iv 1
calcularre II i 3
calculus II xii 39, 51
calecifacere III x 9; xi 17, 62, 91; IV vii 9, 41, 47
calecifaciens IV vii 49
calecifactus III x 9
calibs (χάλυψ) IV vii 22
caliditas I vi 1; vii 3; II iii 1; vi 1; viii 1–3; III xi 122
calidus I iii 2; II iii 1; viii 1–3; III i 5, 6; iii 11; vii 9, 11, 12, 18, 21, 23, 25, 28; xi 106, 129; IV iv 64; v 12; vii 12, 49, 56; viii 3, 8, 11, 31; ix 5, 18
caligo III xi 113
calor I ii 3; iii 1, 2; v 44; II iii 1; vi 3, 4, 8, 9; vii 3; viii 1, 3; xi 27, 39; III i 5, 6; vii 27; xii 2; IV i 10; iv 66; vii 9
calx III x 2; xi 78, 87; IV vii 18; viii 11
camaffes (Spanish camafeo) II x 2
camelus II x 11; xi 7, 25; III i 3–8; IV vi 3; viii 30
camera IV ix 1
comesir (قماشير) IV ix 16
caminans I iv 11
caminare II x 60
caminus I iv 12, 14, 15; III vii 11
camisia IV ii 6
camphora III i 4; iii 11; ix 12, 14; x 8–10, 14; xi 1; IV ii 17; vi 3, 12; ix 31
campus II xi 27; III iii 31; ix 11, 13, 17; IV ii 5, 16; vii 21, 53; viii 17
canabetus (قنبيط) IV ii 2, 17
canabum (قنب) IV ix 4
cancer II xii 43; IV vi 10; viii 30
cancer (disease) III xi 87
candela III iii 33; v 3; vi 1; vii 20, 27; ix 12, 14; IV vi 13; vii 59; ix 12, 22, 24
candelabrum II x 53
candiditas III vii 13
canella IV ii 16
canens III i 7
canescere II v 2
canicies IV vii 35

canis I vi 1; II v 4; ix 6; xi 8, 15; III i 3, 5; ii 11; x 10, 16–18; xi 3, 9, 12, 15, 17, 19, 44, 113, 116; IV iii 1; vi 12; vii 25; viii 18, 30, 37, 38; ix 15, 42, 51
canis marinus IV ix 22
canna II xii 41
canon IV ii 4
canosus (Spanish canoso) III iii 4
cantans II xi 13
cantare III i 7; vii 30; IV v 5; vii 16
cantaris (κανθαρις) IV viii 24
cantator III ii 7; vii 6
cantatus III vii 30
cantilena II xi 13; III i 7; ii 4; iii 33; vii 13, 30, 33
cantor II xi 23
cantus III vii 30
canulus IV ix 19, 20
capa (cf. cappa) III vii 16
capacitas I iii 1; III vi 1; x 2, 3; IV i 9; ii 10, 12
capellus II xi 29
capere I iv 26; v 22, 23, 43, 48; II iii 6; vi 1; x 45; xii 32; III v 3; vii 25; IV ii 11; vii 4, 40; viii 26; ix 4, 5, 21, 48, 56
capiens I iv 7; IV ix 42
capillus II ii 2; x 20, 30, 60, 66, 76; xi 6; III iii 8; xi 62, 111; IV vii 23, 35; ix 29, 40, 42, 45, 48, 49, 51, 54
capitulum I v 27; II vii 2; xii 58; IV ii 13; iv 64; vi 2, 9
cappa (cf. capa) III vii 18
cappari III vii 27
capra II xii 30; III vii 16
capsia IV vi 11
captio IV ix 25
captivus I iv 3, 4, 9, 11–13, 17, 19–21, 23, 24, 26–29; II iii 6; III ii 11
captus II v 1; IV i 1
caput I v 14, 22, 24, 27; vi 1, 2; II ii 5; v 3; viii 3; ix 5; x 13, 15, 16, 21, 22, 24, 28, 32, 33, 35–37, 41, 48, 49, 51, 53, 55, 67, 68, 71, 74, 76–78; xi 10, 12, 13, 16, 24, 29, 33, 35, 37; xii 40, 46, 48; III ii 2, 8; iii 4, 7; vii 16, 23, 27, 30, 32, 33, 40; viii 2; ix 12, 15, 17; x 8, 14, 19; xi 1, 53–56, 58, 64, 70, 77, 95, 102, 116, 126, 131; IV ii 3, 4, 6, 9, 10, 16; iii 2; iv 35; vii 1, 3, 37, 43; viii 2; ix 2, 7, 31, 33, 38, 46, 48, 51, 57
carabe (Spanish carabe) IV ix 49
carbo III vi 1; vii 16, 17, 23, 26, 28–30; ix 13; x 10, 11; xi 54; IV ii 2, 10, 16; vii 9; ix 3, 5
carcer I iv 3, 4, 9, 11, 17, 19, 21, 24, 26–29; v 17; II iii 12; x 68; III ii 9; vii 9, 11, 23; viii 2
carceratus I v 14; v 17; II iii 12; x 68

- cardamomum III vii 27, 33
 cardellum (*Spanish* cardillo) III vii 31, 33; IV ix 25
 cardinalis III ii 11
 cardinella (*Spanish* cardenella) III vii 17
 cardomella (*Spanish* cardimuelle?) III vii 27
 carens II v 3, 5; vi 5; xi 4; III iii 26; vii 8, 25, 38; ix 11; IV i 4, 6; ix 37
 carere I v 36; II i 1; v 5; vi 5; III i 9; vii 21, 26
 carissimus I i 1; III v 4
 carnaliter III vii 6
 caro II xi 17; xii 53; III viii 3; ix 12, 16; x 2, 9; xi 94; IV vii 62; viii 27; ix 11
 carpentaria III i 8
 carreria I iv 9, 20, 21, 27, 29
 carta II x 34, 66; III vii 32; x 1; IV ix 11, 43
 carubia (خروب) III i 3
 caruum (κάρυον) III vii 16
 caseus II vi 1; IV vii 28, 43
 cassa III ix 14
 cassia III i 3; IV vi 5
 castigacio IV ix 27
 castigamentum IV ix tit.
 castigare IV ii 15
 castitas III vii 10
 casto III i 4
 castratus IV ix 52
 castronatus III x 1
 castrum III i 5; ii 6; IV iii 1; vii 8
 castus. *See* agnus castus
 casus IV viii 16
 cathedra I v 30; II x 11, 12, 24, 32, 41, 43, 51; III iii 5; v 5; vii 32; ix 16; IV ix 44
 cathena II x 28, 57; xi 14; III vii 38
 catlam (قطلم) IV ix 7
 catran (قطرن) IV viii 37
 cattus (*cf.* gattus) III vii 16; x 16–19
 caubac (زئبق) III x 18
 cauda I v 22, 24; II x 36, 64; xi 32; xii 41; III x 9, 18; IV ii 10; vii 38; ix 42, 46, 48
 caulis III i 9; ix 12; IV vii 56; ix 8
 causa I pr. 3; i 1; ii 1; iii 1; iv 1; v 3; II i 1–3; ii 1, 7; iii 5, 12, 15, 17; v 6; vi 6; vii 2, 3, 8; viii 3; ix 8; III i 3; iii 33; v 3, 5; vii 26, 31, 36; x 8; xi 104, 110, 125–127, 131; xii 2; IV i 9; iv 66; vii 53; viii 6; ix 57
 causare III iii 26
 cautus II iii 17; xii 43, 45, 46; III vii 16
 cavere I iv 33; v 27, 28, 33; II ii 7; iii 8, 10, 15, 17; x 42; xi 39; xii 43; III vii 1, 16, 34; ix 15; x 1; xi 113, 121, 122, 126, 128
 cayadum (*Spanish* cayado) II x 38
 cecitas III vi 1; vii 25; xi 113
 cecus III vii 25; IV i 6
 cedrus III xi 124; IV vii 49
 celamentum I vi 6; II ii 1; IV iv 5
 celare I pr. 3; vi 5; II vi 6; vii 5
 celatus I vi 6; II iii 1
 celestialis III iii 25; IV vi 11
 celestinus III i 7
 celestis I ii 1, 2, 5; v 34; II i 1, 3; iii 17; v 2, 3, 6; vi 1; III i 1; iii 29; v 1; vii 26; IV i 9; iv 48, 49, 61; vi 1, 12
 celhafa (سلحفاة) II xi 14
 celsa (*Spanish* celosa?) III v 3
 celsus III v 3
 Celtica III vii 19, 27, 33
 celum/celus I pr. 5; ii 2, 5; iii tit., 1, 2; iv tit., 1, 33; v 30, 35–37, 39, 41, 48; vi 2; vii 1; II i 3; ii tit., 1, 2, 4, 6, 7; iii 1, 5, 6, 13; iv 1; v 2, 3, vi 3–6, 8; vii 6; viii 3; ix 1; xii 45, 51, 53, 55, 56, 58, 59; III i 1; iii 31, 33; v 5; vii tit., 16–20, 23, 25–27, 29, 31, 32, 35; viii 1–3; ix 2–7, 12; x 2; xii 2; IV i 1, 3, 8; iv 19, 53, 61, 63, 64; v 8; vi 13; vii 1, 8, 53, 62; ix 12, 35
 centrum I iii 1; v 39; II viii 3; IV ii 4, 5; iv 61
 cepa III i 3
 cera I iv 32; v 22, 44; II x 64, 66, 67, 73, 76; xii 39; III v 3; x 1, 3, 8, 11, 14, 19; xi 1; IV ii 7; vii 35; ix 24, 29, 30, 32, 34, 41, 54
 cerebrum II v 3; ix 7; III i 8; ix 11; x 1, 3, 4, 6, 8, 9, 14, 16–20; xi 2–5, 7–9, 12–15, 19, 20, 23, 26–31, 33, 34, 36, 37, 39, 42–51, 53, 57, 59, 62, 70; IV iii 2; vi 2–8, 11, 12; vii 44; ix 12, 20
 cereus III vi 1; vii 27; ix 14; x 12
 certificare I vi 4; II v 4
 certitudinaliter II xi 1
 certitudo I v 40
 certus I iv 33; II v 4; III xii 2
 cerumen III xi 68, 69, 104; IV vii 23
 cerusa III i 3 (خروج); iii 21, 24; IV vii 28
 cervinus IV vii 27; viii 11; ix 12
 cervus II x 30; III i 4; xi 28, 33, 124; IV ii 17; vii 26; ix 46
 ceserbola (*Spanish* cebolla?) IV vii 47, 48
 cessare I v 26; II i 1; IV viii 6, 31
 ceterus II v 2, 5; vi 1, 6; vii 2; viii 4; III i 1; iii 11; v 1, 5; vi 4; vii 14, 16, 25, 27, 29, 33, 38; viii 1, 4; IV v 4; vii 1, 25, 61; ix 1
 chami (هاما) III xi 33, 42
 chirurgia III i 5
 cibare III v 5; vii 38; xi 131
 cibarius III v 5; ix 12–14, 17; x tit.; IV i 2
 cibus II vi 6; x 66; xii 53; III v 2, 4, 5; vii 25, 31, 40; x 9; xi 2, 5, 8, 12, 14, 16, 23, 25–31, 33–39, 42–46, [47], 48–51, 54, 56, 114, 115,

- 124, 125, 128, 130, 131; IV i 2; ii 7; vii 48; viii 31
 cicer II vi I; III vii 29–31, 33, 40; IV vi 2; vii 19, 20, 41; ix 3, 5
 cicior IV ii 8
 cicuta III i 5; iii 11; ix 11, 16, 17; IV ix 6
 cifra I v 6
 cilicium IV ix 29
 cimentum II iii 17
 cimex I iv 9; IV iv 64; vii 5; viii 11; ix 21
 cinabrium III iii 15, 17, 22, 24; xi 85
 cinctus II x 35
 cingere I v 28
 cingulum I v 28
 cinis III vii 31; viii 2; IV ii 2, 5; viii 30, 38
 cinnamomum III i 9; xi 100; IV vi 8, 12
 ciperus (= cyperus) IV vi 5; ix 8
 circuiens IV vii 51
 circuire (*cf.* circumire) III viii 3; IV ii 12
 circuitus I v 31; II x 76; III ii 8; ix 16, 17; IV ii 8, 10; iii 1; vii 23
 circularis I iii 1
 circulus I ii 4; iii 1; v 28, 39; II ii 1; iii 6, 13; v 3; III i 1; v 5; vii 22; viii 2, 3; IV i 1; ii 4–6; vii 8, 23
 circumcidere III i 5
 circumdare IV i 9; vii 14
 circumferencia II iii 13; IV ii 4
 circumferencialis I iii 1
 circumire (*cf.* circuire) IV ii 12
 circumvolutus II x 35; III vii 18, 38; x 14; xi 126
 circumvolvere IV ii 17
 citonius. *See* malum citonium
 citrullus (= citrolus) IV vii 44, 46
 civitas I iv 5, 7, 12, 18, 20, 26, 29; v 12, 14, 15, 17, 24, 28, 29; vi 1; II vii 8; xii 4, 16, 59; III i 6; ii 6; iii 26, 28, 31, 33; vii 2, 4, 8, 11, 40; x 14; xi 125–127, 130; IV iii 1; iv 5, 53; v 2, 4; vii 8
 clamans IV vii 21
 clamare III vii 17
 clamis II ii 2
 clara ovi III iii 13
 clarescere II xi 1; IV viii 29
 clarificacio III xii 2
 clarior IV vii 8
 claritas II xi 1; IV viii 29
 clarus II vi 1; x 2, 3, 5, 43; III i 4; ii 13; vii 15, 21; x 2, 3; IV i 1; ii 10; vii 13
 classa III vii 18
 claudere I v 22; II xi 32; III v 3, 5; vii 40; x 3, 14; xi 113, 124, 129; IV ii 14
 claudicare III xi 128
 clausura III xi 2, 5; vii 25
 clausus III vii 40; x 4; xi 114; IV viii 4
 clavicula III ii 12
 clavis II xii 58; III vi 5; vii 33; IV ii 11, 25
 clericus III vii 5
 clibanus III xi 124
 clima III iii 26, 33; ix 8–10; IV vii 8
 clipeus II x 23, 25
 coadiutor III vii 23
 coadunacio I vii 2, 3; II vii 1; III ii 7; IV vii 45
 coadunans III ix 1
 coadunare II iii 12; v 5; xi 39; xii 14; III ii 2, 5, 9, 11; vi 4; ix 1; xi 124; IV ix 3, 4, 56, 57
 coadunatus II ii 6; viii 1; IV vii 25; ix 16
 coagulare II vi 1; III iii 26, 31; x 3, 4; xi 124
 coagulatus II vi 1; III x 3; xi 42, 131
 coagulum III x 3, 9, 11, 20; xi 2, 5, 6, 9, 20, 21
 cocindium (coccinum?) III i 5
 coctio II i 1
 coctus III ix 12; x 2; IV ii 3, 7, 16; vii 31; viii 33; ix 55
 cogitacio I vi 4, 6; II iii 17; v 4; x 84, 85; xi 38; xii tit., 50; III vi 3, 4; vii 2, 9, 11, 15, 21, 23, 25, 26, 29, 33; xi 56, 126; xii 2; IV i 12; iv 66; vii 8, 10, 14, 20
 cogitans III iii 29; v 4; vii 14, 33; IV viii 14
 cogitare II iii 14; v 4; vi 5; xi 37, 38; III vii 22, 25; xii 1; IV ix 33
 cognicio I ii 5; II ii 1; III vi 1; IV i 3, 6, 7
 cognitor I vi 1
 cognitus I vii 2; II vi 1
 cognoscere I i tit., 1; ii 5; iv 33; vi 1; II i 1; v 2, 3, 5; viii 1; xii 53; III v 5, 6; vii 21, 40; xi 24, 57; xii 2; IV i 7; IV I, 47, 61, 62, 64; ix 27
 coire III vii 11; xi 131
 coitus II vi 1; x 85; III i 7; vii 13, 15
 colare III xi 54–56, 124; IV vii 49
 colera II iii 3; v 4; vi 1; viii 1, 2; III i 5; IV iv 57
 colere III xi 126
 colicus II xii 43
 collateralis III vi 4
 collaudare IV vii 8
 collector III vii 21
 collectus III vii 38
 colligacio II vi 5
 colligare I iv 14; II xi 18; III v 5
 colligatus II vi 6; xii 52; III vi 5
 colligere III iii 31; vii 17, 23, 33; xi 109
 collirium III xi 86
 collocare III ix 12; xi 1, 56; IV i 1; ii 17; ix 53
 collocatus IV ii 4
 colloquium III vii 10
 collum II x 20, 28, 43, 49, 57; III i 3; ii 3; vii 19, 23, 27; xi 104; IV vii 10; viii 9; ix 21, 37, 52

- coloquintida III i 3; vii 16; xi 26, 38, 49, 121; IV ii 5
- color I pr. 5; vii 2; II ii 2; vii 3; x 30, 34, 45; xi 8, 19; III pr.; i 3-9; ii 2, 4-13; iii 11, 13, 15, 17, 18; v 5; vii 1, 16, 35; ix 11, 17; x 1, 2, 4, 8; xi 75, 100; IV i 3; ii 3; iii 1; vii 8, 16; viii 7, 9, 29; ix 18
- coloratus III ii 13; iii 31; IV ix 56
- coluber II vi 1; x 35, 78; xi 14; xii 12, 23, 24; III i 9; ii 5, 9, 10; xi 101, 116, 124; IV iv 64; vi 4; vii 25; viii 25; ix 1, 2, 10, 11, 46
- colubra II x 35; xi 39; III i 6; xi 1; IV ii 5
- columba II x 76; III vii 30, 31; ix 12; xi 9, 37, 116; IV ii 23
- columbarium II x 76
- columbinus III vii 18
- columbus III i 4; xi 1, 5; IV vi 3
- comburens IV v 5; vii 9, 12
- comburare II vi 3, 8; xii 59; III v 5; vii 17, 19, 24, 28, 30, 32, 33; viii 2; ix 13; xi 56, 71, 73, 87, 116; IV ii 2, 5, 6, 8; iv 64; vii 38, 57, 61; viii 8, 12, 27, 29, 38; ix 17, 18, 65
- combustio I iv 2, 6, 31; II iii 1, 8; x 54; III vii 10; xi 79; IV viii 28
- combustus I iv 33; v 7, 19, 33; II iii 6; xii 57; III iii 2, 14, 24; v 3; x 3; xi 30, 60, 62, 72, 94, 124; IV ii 8; viii 27, 30
- comedendus III xi 125
- comedens II xii 59; III i 5, 8; x 9; IV vii 40, 44; viii 30; ix 38
- comedere I ii 3; v 41; II iii 12; v 4; xi 37; xii 53; III i 7; ii 3; iii 25; vi 1; vii 15, 19, 24, 27, 30-33, 35; ix 12-14, 17; x 9, 15; xi 59, 72, 125, 130, 131; IV ii 7, 20, 22-25; vii 20, 28, 31, 40, 44, 46, 47, 54; viii 30, 37; ix 38
- comestibilis III xi 125; IV v 11
- comestio II vi 1; xii 53; III vii 26; xii 1
- comestus III x 16; xi 100; IV viii 33, 37
- cometa IV iv 33
- commendare II ii 7; vii 8; xii 48; III vi 5
- commiscere I iv 26; v 7; III iii 15; x 4; xi 25
- committere III v 6; xi 126
- commixtio III v 2, 4; x 5; xi 10, 52, 70
- commixtus III xi 62
- commorans II iii 1; x 84; III ix 11, 12, 14, 15, 17; IV ii 7, 8; v 12; vi 13
- commovere II ii 1
- communior I vii 2
- communis I iv 33; vii 1; II iii 4, 8, 16; v 5; III vii 18; viii 4; IV vii 33
- communiter II iii 10; vi 6; III vii 12
- comparacio I i 1; III v 1
- compensare I iv 26, 29; vii 1; II iii 7
- competens I v 48; II iii 6; vii 4; III i 6; iii 11; v 3; vii 2, 62
- competenter III x 2
- competere II iii 8; IV i 8
- compilacio IV iv 1
- compilare I pr. 1, 3; III vii 26; xi 125
- compilatus III xi 52
- complecio III vii 10
- complementum I vi 6; II iii 6; v 5; vi 1; vii 8; xi 21, 34, 35; III v 4; IV i 13
- complere I ii 3; iv 4, 11, 14, 17, 25, 26; v 3, 28, 35, 40; vii 1; II iii 2, 6, 8, 11; iv 1; v 5; vii 2, 4, 5; xi 39; xii 52, 55, 57; III iii 11; v 2, 4; vi 1; vii 21, 22, 24-26, 29, 30, 32, 33, 37, 39; ix 11; IV i 11; ii 2, 11, 12, 16, 22-25; iv 12, 15, 20-26, 54, 63, 66; vi 11; vii 23; viii 29, 36; ix 30, 31, 33, 36, 37, 43, 44, 54
- complete I vi 4; II i 3; ii 1; iii 2; v 5; ix 8; III iii 25; x 2; IV ix 27
- completus I ii 2, 3; iii 1; iv 3; v 3, 6, 12, 34; vi 1, 3; vii 1; II iii 2; v 4, 5; vi 1; vii 2, 4, 8; xii 55, 58, 59; III v 3, 6; vi 1, 4; vii 19, 21, 25, 29-31; viii 4; xi 129; xii 1, 2; IV i 9; ii 2, 9, 10, 16, 20, 22; iv 14; v 9; vi 13; ix 26, 27
- complexio I vii 2; II v 4; vi 8; III i 4-6; v 1, 5; vii 30; x 6; xi 117, 120; xii 2; IV iv 64; v 12
- componendus III v 3
- componens I iv 18; III vii 14; IV vii 9
- componere I pr. 2; ii 2; iv 32; v 36, 41, 48; vi 6; II ii 1; vi 1, 2; vii 1, 2, 8; viii 1; xii 58, 59; III iii 14, 15; v 2-5; vi 4; vii 26, 27, 31-33; viii 4; x 1, 5, 7; xi 1, 11; IV iv 63, 64; v 9; vi 1
- composicio III i 1, 3; iv tit., vi 1; II i 3; vi 1, 3; xii 57, 59; III iii 18; v 6; vi 1; vii 16, 17, 19, 27, 30, 33; ix 12, 14; x 1-4, 8; xi 124, 131; IV iii 2; iv 61; vi tit., 9, 10, 12; vii 23; ix 23
- compositor I vi 1
- compositus I i 1; ii 1; v 41; vi 1, 3; vii 3; II iii 2, 4, 5; v 2; vi 2, 8; vii 8; viii 1-3; xii 59; III i 9; iii 11; v 3, 5; vi 4; vii 13; ix 11, 12, 17; x 2, 4, 7-9, 12, 13; xi 52, 53, 58, 124; IV i 2, 3; ii 1; iv 49, 64; vi 1; vii 37; ix 1, 2
- comprehendere I i 1; ii 2; vi 1; II v 2, 4, 5; IV i 8; iv 64; v 5, 10; ix 27
- comprehensibilis III viii 4
- comprimere III x 11
- comprobare II vi 1; xi 1; IV i 6
- comprobatus III v 4
- computacio II vii 6; III vii 14, 32; xi 125
- computare I pr. 2
- computus II iii 8, 9; xi 9
- conari II v 3; IV i 3
- concedens I ii 5; II x 39; III i 6

- concedere I ii 5; II iii 1 5; v 2; xii 1, 58; III iii 28;
 vii 20, 21, 25–27, 29; viii 3; ix 9, 14; xii 2; IV i
 5; ii 8; vi 13; vii 1
 concepcio II x 45
 concessus II v 2; IV vi 13; ix 27
 concha II x 5, 33; III v 1
 concipere II v 2; x 45; IV viii 37; ix 14
 concludere II i 3; III v 5; vi 5; IV vii 61
 conclusio I iv 1; II iii 5; III v 3, 4; IV iv 61; v 1, 10
 concordancia III viii 4
 concordare I v 3, 35, 40; II i 3; iii 2; v 2; vi 1; xii
 4, 45; III vii 21
 concordatus I iv 1, 18, 32; II i 1; iii 2; vi 6; ix 1;
 IV i 1; ii 15; iv 62
 concordia I iv 29
 concors III vii 32
 concreatus III v 1; vi 2
 concremare III vii 31; IV ii 2; viii 11
 concurrere III iii 25; xii 2
 concursus III i 9
 condecens II vi 1
 condensare IV vi 2
 condicio II iii 8, 11; v 4; xii 40, 43, 45; IV vi 13
 condisum (كندس ; cf. alcondiz) III xi 122; IV
 ix 5; (کنندس) IV ix 9
 conditor II v 5; vi 4; III vii 26; IV i 9
 conditus III x 12; IV iv 1; vi 12
 condolere IV i 11; vii 9
 conductus III xii 2; IV vii 15
 confectio III v 2; vii 16; x tit., 1, 8–11, 15, 16,
 18, 19; xi 1, 6, 11, 25, 32, 39, [40], 41,
 52–54, 110, 113, 117; IV vi 8, 11, 12; vii 35,
 37; ix 23, 25, 26
 confectus III vi 1; ix 13; xi 69
 conferre II xii 43; IV ix 1
 conficere III xi 1; IV ii 14, 16; vi 11; viii 8; ix 5, 6
 confidere IV ii 7
 conflictus II iii 12
 conformare III vii 32
 conformis III vii 13
 confricare IV viii 6
 confundere I pr. 3
 congelare IV viii 23
 congelatus II iii 11; IV vi 10
 congratulans IV vii 20
 congratulari IV vii 13, 54
 congregare I v 22, 23; II x 45, 76; xii 16, 23, 36;
 III i 5; IV vii 5, 23; ix 3, 4, 25, 56, 57
 congrue III iii 11; x 11
 congruens I v 37, 48; II iii 6, 7
 congruere III vi 3
 congruus I iv 32; v 36; II iii 6, 7; v 3; vi 1; vii 4; x
 73; xii 57, 59; III i 1; iii 11; v 3, 5; vii 5, 13, 37;
 x 3; IV i 9; iv 50
 coniugium III vii 15
 coniunctio I iii 2; vi 1; II ii 6, 7; iii 2, 7, 10, 11,
 15; v 2–4; vi 6, 7; vii 4, 8; III v 6; vii 16, 31; ix
 13; x 13; xi 24; xii 2; IV iv 8, 17, 18, 54, 63,
 64, 66; vii 61; ix 43
 conjunctionaliter IV vii 23
 coniunctus I ii 5; iv 32; vi 3; II iii 6, 8; v 4; vii 4;
 ix 8; x 61; xii 55; III vi 4; vii 32; ix 1; IV iv 64,
 66
 coniungens II viii 3; III vii 6; ix 4
 coniungere I ii 2; iv 16; v 28; II ii 6; iii 2; v 1, 2;
 vi 7; xi 26; xii 7; III i 3; iii 25, 33; v 5; vi 2; vii
 21, 28, 31, 32; ix 1, 2, 7; xi 58, 125; IV ii 15;
 iv 61, 66; vi 1; ix 34
 coniuracio IV vii 47, 61
 coniurare III vii 17–19, 21, 23–27, 29, 30, 32,
 33, 37; IV ii 12, 19–25; vi 13
 conquassare IV ix 25
 conquassatus IV vii 34
 conqueri III vii 25, 31
 consecutor IV ii 13
 consecuturus IV vii 1
 consequens I vi 1; II vi 3; III v 6; x 4; IV ii 6
 consequi I v 48; vii 1; II vi 1, 4; III v 1; vii 21; xii
 1; IV iv 27; v 1, 10; vii 7
 conservacio III x 5
 conservare III v 5; vii 20; IV vii 35; ix 28
 consideracio I vi 6; II vii 5
 considerare I v 40; II iii 8; v 2; vi 1; vii 4; III iii
 11; IV i 3
 consilium I v 30; II iii 7; III vii 15
 consimilis III vii 34
 consistens II v 3
 consistere I ii 2; II iii 11; vi 2, 3; III v 1, 5; vi 4; vii
 3, 4, 16, 17, 26, 30, 38; IV i 6, 7; ii 18; iii 1; iv
 18, 27; v 5, 10, 11; vi 13; viii 3
 consobrinus III vii 3
 consolacio II xi 11
 consolidare III xi 68
 conspectus III v 3; xi 126
 conspirare I iv 19
 constare II viii 1
 constellacio I ii 2; iv 1; v 25, 48; II v 3, 6; ix 8; xii
 55; III iii 25; v 5; vii 26
 constituere III v 3
 constitutus II i 3; iii 13; IV ii 13
 constrictus I v 44
 constructio III vii 13; IV iv 27, 64
 constructor II vi 1
 constructus II xii 39; III vii 18, 26; xi 127; IV ii
 16
 construere I v 48; II v 6; vi 1; vii 5; III x 8; xi 54,
 125–127; IV iii 1; iv 63; v 5; vi 9; vii 7

- consuescere III ix 8
 consuetudo I vi 5; II xii 46; III xi 128
 consuetus IV vii 28
 consumere I v 44
 consumpcio IV vii 39; ix 22
 consumptus III xi 124; IV ix 20
 contaminare IV ix 28
 contemptor III vii 21
 contendere IV ii 8
 contentus I iii 1; II xi 31
 continere I iii 1; II iii 5; III v 1; vii 32; IV i 9, 11;
 vii 45
 contingens I vi 1; II iii 5
 contingere I iv 33; vi 1; II iii 14; vi 5-8; xi 1; xii
 57; III iii 28, 31; v 5; x 9, 11; xi 125; IV iv 61,
 64, 65; vii 44
 continuacio IV v 11
 continue III iv 1; v 3, 4; vii 17, 24, 26, 27, 30; ix
 11, 16; xi 56, 124; xii 1; IV ii 3, 6-8, 10; iii 2; v
 11; vi 9, 10, 12, 13; vii 9, 13, 14, 48; viii 31;
 ix 27
 continuus II vii 2, 5; xi 1; III iii 26, 31; x 11; IV v
 1; vii 25, 39; viii 9
 contractus III vii 25
 contradicens I iv 33; IV iv 63
 contradicere III xi 104
 contrariare I v 3; II iii 1; viii 3
 contrarietas II vii 4; xi 14
 contrarius I iii 2; v 3, 24, 35; II iii 6, 15; iv 1; vi
 5-7; vii 2; viii 3; xii 45; III iii 33; v 5, 6; vii 21;
 xii 2; IV iv 64, 65; vii 12
 contritus III x 1
 controversia II xii 2; III vii 9
 convalescere III xi 80
 conveniencia I i 1; II vi 1, 7; vii 2; III i 1; IV iv 51,
 52, 61, 64; v 11; vii 53
 conveniens I ii 2; iv 1; v 40; II iii 6; vi 1, 5, 6; vii
 2; xi 2, 39; III ii 13; iii 25; vii 9; IV i 1; iv 64;
 vi 1
 convenienter IV iv 61
 convenire III xi 58; IV vii 62
 conventus II xii 53
 conversari IV v 12
 conversus I iii 1; iv 2, 31; v 34, 35; II ii 7; v 4; vi
 6; iv 12
 convertere I ii 1; II vi 1, 6; III iii 26; IV viii 27, 29;
 ix 16
 convertibilis III vii 14
 convincere I ii 1
 convocare III ix 12, 14
 convolutus II ii 2
 convolvere III v 4
 cooperimentum I v 45; III vii 21
 cooperire I ii 1; v 45; vi 5; III ii 2; iii 15; vii 21,
 26, 40; ix 12; x 5, 8, 14; xi 54-56; IV ii 9, 10,
 12; iii 1; vii 44, 46
 cooperte I vi 5
 coopertura II x 67; IV ii 12
 coopertus I vi 6; II ii 2; x 17; xi 7, 18; III v 5; vii
 21, 29; ix 16; xi 56; IV ii 12; vii 49
 copiose IV vii 50
 copiosus IV ii 7
 copulare I vi 6; II v 6; III ix 7; x 3; IV vi 13
 copulatus II v 5; xi 39
 coquere II vi 1; IV vii 5, 19, 20, 31
 cor II viii 3; xii 50; III i 6, 8; ii 6; vi 1; vii 13, 16,
 21, 23, 25, 31; x 9-12, 14; xi 56, 91, 122; xii
 1; IV i 4; ii 7; iv 3, 5, 7, 62; vi 3, 13; vii 6, 8,
 13, 14, 20; ix 27, 39
 corallum II x 6, 62; III ii 9
 corda II v 2; III i 7; vii 13, 30; IV iv 66
 coriandrum III xi 113, 117, 120
 corium II xi 19; III vii 37; viii 2; ix 13; xi 98,
 101; IV viii 19, 32; ix 10, 23, 56
 cornu II x 35; III vii 35, 38; xi 28; IV vii 26, 27,
 49; viii 11; ix 46, 52
 corona II x 24, 51, 76; xi 10, 13, 16; III iii 7; vii
 12, 13, 27, 30, 38; IV ix 7
 coronare IV ii 2
 coronatus II x 19, 34, 38, 43; IV ix 30
 corporalis III i 6; xi 24; xii 2; IV i 3; iv 66; v 11
 corporaliter II ix 8; III vii 28
 corporare III ix 9
 corporeitas IV vii 62
 corporeus II xii 52; III v 6; xii 1; iv i 2, 3
 corpus I i 1; ii 1; iii 1; iv 26, 32; v 22, 34, 36, 37,
 40, 46; vi 1, 3, 4; vii 2, 3; II i 3; ii 5; iii 1-5, 17;
 v 2-6; vi 1, 8; vii 2, 4; viii 1; x 28, 50, 55; xi
 3, 8, 12, 20, 27, 36, 39; xii tit., 39, 42, 52,
 53, 59; III i 6, 7, 9; ii 2-13; iii 7, 11, 29, 32; v
 1, 2, 5, 6; vii 1, 4, 10, 16, 20-22, 25, 26, 30,
 35, 39; viii 3, 4; ix 9; x 1-4; xi 32, 54, 58, 81,
 109, 128, 131; xii 2; IV i tit., 1, 3, 5, 8-13; ii
 15; iii 2; iv 57, 64-66; vii 6, 9, 17, 39, 44, 49,
 62; viii 8, 23, 27, 29; ix 4, 28, 33, 38, 48
 corrigere III i 4
 corrigia IV ii 8
 corroborare III viii 3
 corrodere III xi 74
 corrosio IV viii 29
 corrumpere I v 46; II iii 4; vi 9; III vii 25; xi 58;
 IV i 3; v 11, 12; ix 27
 corrupcio I i 1; iii 1; vii 1; II i 3; iii 6, 7; v 2; vi 8,
 9; III xii 2; IV iv 54; v 8, 12; vii 62
 corruptibilis III vii 21; xii 1; IV i 7; vii 62

cortex III i 4, 8; iii 24; vii 27, 30, 32; xi I 18, I 19;
 IV ii 3; vii 62; ix 16
 cortina III ix 12
 corvinus II x I I
 corvus II x 24, 51; xii 47; III i 3; x 3; xi I, 22, 49,
 56; IV ii 19; vi 2; vii 40
 costa I v 28; II xii 44; III ii 5, 6; IV ii 9
 costus III vii 30, 33; IV vi 5, 10; vii 60, 61
 cotonius III v 3
 cotrop (قطرب) IV ix 12
 cotta III vii 30
 coturnix III i 4; IV vi 12
 coxa II xii 51; IV ix 47
 craneum III xi 60; IV vii 44, 46
 crassus III i 6
 creare II vi I; III vii 25, 31; xi 58; IV i I, 12; ix 27
 creator I pr. 4; i I; vii I; II xii 53
 creatura I pr. 2; i I; II vi I; x 72; xii 53; III vii I I,
 13, 21, 26
 creatus I pr. 2; i I; IV i I, 9
 credencia I v 35; II v 5; III vii I, 10; xii 2
 credens I iv 32; v 36; III vii 21
 credere I iv I; II iii 2, 5; vii 5; viii I; III vii I; xi
 32; IV iv 9; vii 33; ix 25
 credibilis I vi 6
 credulitas I v 35; II xi I; xii 51, 58; IV iv 15, 27
 cremare III vii 25
 crescens I v 9, 13, 16, 17; II iii 7-9; III i 3; ii 5; IV
 vii 20
 crescere I iii 2; iv 14, 22, 29; v 31; II iii I; vi I, 8;
 x 87; xii 29; III iii 33; vii 9; viii 3; x I; xi 58,
 72, 116; IV iv 20-26; v I I; vii 62
 creta I v 26
 cribrare III xi 124
 crispus II xi 6
 crista II x 33; III vii 32; IV ii 2, 6; vii 51
 cristallinus IV vii 13
 cristallum II x 3, 8, 44, 58, 61, 65, 76; III i 4; ii
 13; vii 18; IV iv 64; viii 29
 croceus II x 3, 18, 25; xi 27; III i 4, 6; ii 2, 4, 6,
 12; iii 2, 11, 13, 15-18, 20, 21, 30; vii 18, 27;
 x I, 3, 4; xi I I I; IV ii 4, 6; vi 5, 12; vii 9; viii
 22; ix 2, 9, 21
 crocus I v 26; II vi I; III i 4, 6, 7, 9; iii 18; vii 16,
 27, 28, 30, 33; ix 12; x I; xi I 18; IV ii 2, 7; vii
 37, 50, 60, 61; viii I I
 crudeliter IV vii 7
 crudus IV viii 33
 crusibulum III x I; IV ix 2, 13, 18
 crux III v 3, 5; vii 18
 cubitus III xi 95; IV ii 4, 6, 7, 11; iii I; vii 16
 cucumis IV vii 18
 cucurbita III vii 27, 33

cupator III i 9
 cultellus III x I I; xi 71; IV ii 17
 cultus IV iv 48
 cuminum (كمون) III i 3, 5; vii 32; IV vi 8; viii I I
 cumulacio I v 43; IV iv 6
 cumulare II xi 32; xii 58; III vii 10, 12, 17, 31
 cunabulum IV vii 35
 cunctus I pr. 2; xii 58; III iii 33; vii 9, 10, 14, 15,
 19, 21, 22, 24-27, 30, 32, 37, 38; viii I, 3, 4;
 ix 16, 17; IV ii 13, 26; iv I, 61, 65; vi I, 12,
 13; vii 9, 13, 18, 43, 49; ix 4, 13, 39, 57
 cupere II v 2; III x 8
 cupiditas III vii 13, 21
 cupiens II i 2; ii 2; xi 5; III vii 13-15; IV i 9
 cura II xi I; III xi 90, 113-116; IV vii 2, 33
 curare II iii 10; x 85; xii 44; III x 6; xi 77, 126; IV
 vii 8
 curialitas III vii 10
 currens II v 4; III ii 12; vii 29; IV ii 2; vii 12; ix 16
 currere II ix 5; xi 14; xii 59; III xi 55; IV ii 8, 10;
 ix 37, 47
 currus II x 22, 25, 38, 53
 cursus I iv 33; v 16, 17; II iii 8; vii 2; xii 55; III i 8;
 vii 16; IV ii 8; iv 4
 curtus II ii 5; xi 33, 35
 curvus II xii 48
 custodiens III vii 21
 custodire I v I I, 48; II iv I; vi 7; III i 4; vii 17, 21;
 xii 2; IV vi 9, 12; vii 23; viii 13; ix 45, 46, 53
 custos I iv 33; III vii 21
 cutis III vii 39
 dactylus III vii 17, 27, 33; IV vii 43
 damnacio I v 31; II iii 5, 12; III i 10; vii I I, 16; xi
 123; IV iv 61
 damnamentum II iii 5; xi 20; xii 25; III vii I I,
 33, 34; x tit.; IV iv 61
 damnans III vii 9, I I
 damnare I iv 5, 7, 9-11, 13, 15, 17, 21, 25, 26; II
 iii 5, 15; vi 9; viii 3; xi 39; xii 2, 8, 18, 31; III
 iii 33; vii I I, 12, 25, 26, 33; viii 3; x 6; xi 122,
 123; IV iv 61; v I I, 12; vi 9; vii 6, 60; ix 27
 damnatus III viii 2
 damnificans II iii 5; III i 5
 damnificare I iv 33; II iii 6; III iii 33; vii 4, 9; IV
 vii 37, 51; ix 55
 damnum II iii 5, 8, 12; x 60, 82, 83; xii 42; III i
 10; viii 2; IV vi 9; viii 8; ix 53
 dans II x 20; III vii 12
 dardus II x 11, 16, 17, 31, 33; IV ix 29, 39
 dare I pr. 3; i I; ii 5; v 25-27; II i 2; iii I I; viii 3; x
 47, 58, 66, 73, 75, 79; xi 9; xii 39; III iii 33; vi

- 2; vii 17, 18, 20, 21, 25, 28, 31, 35, 40; viii 1; ix 9; x 6, 9, 11, 12, 15, 20; xi 2, 5, 7, 8, 12, 14, 16, 23, 25-31, 33-39, 42-46, [47], 48-51, 54, 56, 71, 72, 81, 82, 89, 90, 92, 100, 114, 115, 118, 120, 125, 128, 130, 131; xii 2; iv ii 7, 11; vii 2, 6, 20, 31, 33, 37, 48, 50; viii 29, 31, 38; ix 38, 39
- dar sessahal (دار شيشان) III vii 33
- dator II vi 5; III vii 21, 23, 25, 29
- datus II vi 1, 8; vii 2-5, 8; xi 1; III xi 90, 96, 110; IV iv 61
- deaurare IV vii 23
- deauratus II iii 15; IV vii 23
- debellare III v 5
- debere I pr. 2, 3; i 1, 2; ii 1, 3; iii 1, 2; iv 1, 2, 33; v 27, 35, 38, 48; vi 1, 4; vii 1; ii 3; ii 3-5; iii 2, 4-7, 11, 12, 17; v 3, 4, 6; vi 1, 8; vii 2, 4, 5, 7, 8; viii 3; xii 40, 46, 55, 59; III i 1; iii 11; v 4; vi 3; viii 4; ix 1; x tit., 4; xii 1, 2; iv i 6; ii tit., 15; iv 30, 45, 62, 64, 65; v 11; vi tit., 8; vii 21, 23, 48; ix 12, 57
- debilior II vi 6; xi 39; IV iv 51
- debilis I iii 2; vi 1; II vi 7; vii 2; xi 1, 21, 39; III vii 13, 23, 40; x 4
- debilitare I iii 2; II iii 6; III vii 9; IV iv 63, 66
- debilitas I iv 32; II iii 2, 8; v 2; xi 20, 30, 34, 36; III iii 11; vii 9
- debilitator II xi 39
- debite II vi 3; III iii 33; v 3, 5; vii 13, 20, 21; x 2; xii 2; IV vii 7
- debitus I v 36; II iii 7, 14; v 3, 6; vi 1; vii 4; xii 59; III v 1, 5; vii 29; x 6; IV i 1; iv 10; ix 27, 28
- debuxare III i 8
- decens III vii 10; IV ii 9; viii 8
- deceptio II xi 38; III iii 33; vii 11, 21
- deceptor III vii 14
- deceptor I iv 18
- decere II v 5; IV iv 28
- decernere I v 27; II v 1; ix 8; III vii 9; x 7; IV vii 46, 62; ix 26
- decies IV ii 16
- decima (domus) I v 2, 7, 9-13, 15, 17, 19-21, 24, 29, 33; II xii 57
- decimus I iv 11, 14-20; II xii 42, 44, 46, 49; III xi 51, 120; IV ix 38, 41-47
- decipere IV v 3
- declinatio II vii 4; III xii 1
- declinans I vi 4; III i 4, 7; ii 4, 10; iii 18, 23
- declinare IV ii 5
- decoctio II vi 1, 3
- decollatio III i 5; ix 17
- decollans III vii 4
- decollare III vii 17, 19, 24, 25, 27, 30, 32, 33, 35, 37, 38; ix 13, 16, 17; IV ii 2, 3, 5-7, 10, 19-25; iii 2; vi 11; ix 23
- decollatus III vii 24; IV ii 17
- decoquere II vi 1, 3; III iii 30; ix 16; x 2; xi 124, 130; IV ii 7; vii 27, 49
- decoracio III vii 29
- decoratus II v 5
- decrepitas II iii 3
- decurrens III iii 26
- decurrere II vi 1; vii 2; x 50; xii 55; III iii 29; IV ii 10; vi 13; ix 47
- deditus III vii 6
- deducere II x 43, 52; xii 10; III x 8; xii 2; IV ii 10, 17
- deductus I iii 1; IV ii 14
- deesse III xi 58
- defectuosus I vi 1
- defectus III vii 11, 21, 29, 35, 38
- defendere I iv 10; III vii 21, 25, 26; viii 1, 4; xi 124; xii 1; IV vi 12; vii 21, 24, 47
- defensibilis III i 5; ii 6
- defensus III viii 2
- deferens II x 69, 70; III ix 13; IV vii 1, 15, 16, 51
- deferre I v 32; II x 74; III vii 16, 23, 27, 30, 33, 40; ix 16, 17; x 3; xi 53, 66, 83, 104, 109; IV ii 3, 4; vii 15, 21, 22; ix 33, 35, 39, 43, 46, 48, 54
- deficere I i 1; v 26; II iii 2; vii 1; xii 53; III iii 25; vii 31; viii 4; xi 127; IV iv 28, 57; vii 1; ix 1
- deficiens I v 36; IV i 7; vii 43
- definicio II viii 3
- defluere II vii 2; III viii 3
- deformis II v 3
- defunctus IV iv 65
- degradare I i 1
- dehenech (دهنج) II x 6, 64, 78; IV iv 64; viii 28
- delectatio II xii 53; III vii 15, 26, 31; x 19; xii 1
- delfinus (دلفين) IV ix 13
- delicatissime III ix 12
- delicatus II viii 1; III vii 32
- delicie III vii 6
- delinquere III x 1
- demon III xi 91, 108; IV vii 2, 7, 23; viii 10
- demoniacus I iv 32; IV vii 2; viii 10
- demoniare III xi 57
- demonium I iv 32; II v 2
- demonstratio II v 4; ix tit.; III v tit.; x tit.; IV iv 57
- demonstrare II iii 11, 17; III xi 54, 106, 128; IV ii 3; iv 61; vi tit.
- denarius I iv 22
- denegare II xi 19; III vii 16; IV ii 13

- denigrare IV viii 28
 denotare III vii 13
 dens II ix 6; xi 8; III i 5; ii 6; IV vii 47; viii 29
 densitas I v 46
 densus I vi I
 denudacio III vii 11
 denudatus II vi 5
 dependere IV vii 62
 deperdere III xi 95
 depingere III iii 13
 deponere III xi 56; IV ix 7
 depopulacio III xi 18
 depopulare II ix 7; III vii 11; IV ix 29
 depopulator III vii 16
 depositor III vii 25
 depositus III x 14
 depredacio III vii 11
 depredator III vii 25
 depressio II vi 7; xii 40; III vii 29
 depressor III vii 25
 depressus I vi I
 deprimens I vi I
 deprimere II vii 35; IV iv 63
 depurare III vii 21; x 3; IV i 11; vii 27
 depuratus III vii 21; xi 127; IV i 1-3, 8
 deputare III vi 4; vii 1, 2, 17; xi 126; IV i 10
 deputatus III v 5; vii 16, 23, 27; xi 126; IV i 9; vi 13
 derelinquendus IV v 11
 derelinquere IV iv 6
 derisor I v 36
 descendens I iv 33; II iii 6; vii 4; III viii 2; IV i 1; iv 61
 descendere I i 1; v 37; vii 1; III i 5; iii 25; v 5; ix 9, 13; xi 127; xii 2; IV i 1; ii 11; iv 61; viii 3
 descensus II iii 6; xii 43; III x 9
 deserere II i 1; v 4
 desertus IV vii 8
 desiccacio IV ii 16
 desiccans II iii 1
 desiccare II xi 39; III iii 33; xi 58
 desiccatus III vii 27; xi 74, 88, 92
 desideracio III vii 31
 desiderans III vii 5, 14
 desiderare I i 1; vi 4, 6; II ii 1; v 2, 5, 6; x 45; III vi I; vii 13, 16; IV i 10; ix 42
 desideratus III xii I
 desideriose IV vi 13
 desiderium II xi 19; xii 53; III vii 31; x 11, 19, 20; IV ii 8, 19
 designare III vii 13
 designator III vii 7
 desinere II vi I; IV iii 2
 desistere IV vi 12; viii 31
 despector III vii 13
 despiciere I i 1; III vii 26; IV ix 27
 desponsatus III vii 8
 despumatus III vii 27
 destructio I iv 5; III vii 11; IV iv 3, 5
 destructor III vii 14
 destruens I v 34; III vii 4
 destruere I iv 3, 6, 8, 16, 18, 20, 33; v 14, 15, 18, 29, 44, 46; II iii 4, 11, 15; xi 20; III iii 29; xi 74, 122; IV vii 6; ix 29, 49, 51
 detentus I v 17
 deterior I vii 1; II iii 8; III vii 16, 25
 deteriorare IV iv 11
 determinare I vi 1; III vii 32; IV i 13
 detinens I v 17
 detinere II xii 59
 detrimentum II iii 8, 12; vi 8; xi 34; III vii 22; xii 2; IV ii 22; vi 12; vii 43
 deus III xi 126; IV i 1
 devastare IV viii 22; ix 51
 devenire II vi 6; xii 53; III vi 5; vii 1, 21; IV ii 3
 deviare I vi 5; II xi 1; xii 54; IV iv 32; vii 60
 deviator III vii 14, 15
 devictio III vii 23
 devincere II xi 39; xii 2; III x 4
 devote III vii 32; IV vi 10
 dexter I v 24; II iii 6, 7; x 33; xii 44, 50; III i 3, 5, 7; vii 37; ix 1-7; xi 107; IV ii 5; viii 4; ix 1
 dextra(manus) I v 24; II ii 2; x 11, 14-16, 18-22, 25-27, 30, 33, 34, 38, 48, 49, 53, 55, 56, 76; xi 21, 24, 30; xii 48; III vii 27, 30, 36; x 2; IV ii 3, 6, 7; vi 13; ix 29, 31, 32, 39
 diabolicus III v I
 diabolus II v 2; x 46; III ii 12; v I
 dialectice II vii tit.
 dialecticus III i 8; IV v 6
 diamans II x 2, 5, 42, 48
 diameter II iii 13
 dicens I v 39; II iii 10; v 5; vii 8; xi 1; III v 3; vi 5; vii 34; xi 104; IV iv 66; vii 1, 61
 dicere I pr. 2-4; i 1; ii 1, 2, 4, 5; iii 1; iv 1-29, 33; v 3, 4, 23, 26, 27, 35-38, 40, 42-46, 48; vii 1, 2, 4; III i 3; ii 1, 4, 5, 7; iii 1, 2, 4, 5, 7, 10, 14, 15, 17; v 1-3, 5, 6; vi 1-3, 5, 6, 8; vii 2, 4-7; viii 1-4; ix 1; x 20, 32, 40, 45-47, 52, 70, 71, 84; xi 1, 2, 13, 39; xii 1, 2, 10, 39-41, 44-46, 48, 49, 52, 53, 55, 58, 59; III i 1, 3; iii 1, 15-22, 24, 25, 32, 33; v 1-6; vi 1, 3-5; vii 2, 15-33, 35-38, 40; viii 1-3; ix 9-17; x 2-4, 7-14; xi 54, 58, 59, 92, 98, 109, 110, 127, 131; xii 1, 2; IV i 1, 3, 4, 7, 8, 11; ii 1-12, 15, 16, 19-26; iii 2; iv 1, 57, 61, 62, 64, 66; v 10,

- I I; vi I, 3, 4, 9-13; vii I, 2, 4, 6-8, 11, 12, 23, 38, 39, 43, 44, 46, 47, 49, 60, 61; ix I, 2, 12, 16, 28-40, 42-49, 51-55
 dicturus III vii 22; IV vii I
 dictus I ii 5; iv 33; v I, 12, 20, 33, 35, 38, 39, 41; vi 6; vii 4; II ii 3, 7; III I 4; iv I; v I, 2; vi 3, 6; vii I, 2, 4, 6, 8; viii I, 3, 4; xi 2; xii 58; III v I, 3; vi I; vii 10, 16, 21, 25, 26, 29; viii 3, 4; ix tit., 6, 7; x 4, 9; xi I, 124; xii 2; IV ii 3, 4, 7, 10, 16, 17; iii 2; iv I, 57-59, 61, 63, 64; v 10, 11; vi 3, 8, 9, 13; vii I, 10, 15, 16, 19, 26, 41, 43; viii 6, 14, 21, 23, 37; ix 3-5, 8, 11, 13, 14, 23, 33, 38, 41, 46, 51-53, 55
 dies I pr. 2; iv 33; v 27, 33, 34; vi I; II iii 12; vii 6; ix 5-7; x 46; xii 40-51, 53; III v 3; vi I; vii 16, 27, 33, 40; viii I; ix 12-17; x 2-6, 11; xi 55, 56, 60, 118, 119, 124, 129-131; IV i 9; ii 7, 12, 19-25; iii I, 2; vi I 3; vii 8, 9, 15, 16, 19, 23-25, 31, 33, 39, 40, 46, 48, 49, 60; viii 31, 33; ix 17-20, 38
 dieta I v 48; III iii 27
 diferencia II iii 17; vi 4; IV i tit., 11
 differens IV i 3
 difficilior III vi 5
 difficilis I ii I; II ii I; xii 54; IV iv 10, 64
 difficultas II iii 6; xi I; III x 9; IV iv 61
 diffidere III ix 13
 diffinico IV i 11
 diffinire III xii 2
 diffusus II xi I
 digerere IV viii 8
 digitus I vi I; II xi 7, 12; III vii 18, 23, 27, 32, 37; xi 95, 96; IV viii 36; ix 31
 dignari III vii 21, 27, 29; viii 3; IV ii 20; iii 2
 dignitas I v 10; II xii I; III vii I, 9, 25
 dignoscere (see dinoscere) II iii 14; III vii 25; IV i 3, 5
 dignus II v 5; vii 5; xii 58; III vii 15; xi 131; IV iv 9
 dilectio IV 4; v I, 3, 13, 34; II xi 17; III vii 21, 31; xi 96
 dilector III vii 15, 18, 21
 dilectus III vii 13, 31, 32; IV ix 27
 diligencia I pr. 1; IV vi 13
 diligens II vii 8; III vii 5, 13, 15; IV ix 40
 diligenter I v 48; II iii 10, 11; iv I; v 6; vi 5, 9; xi 39; III i 10; v 5; vii 16, 22; ix 8, 13; x 5; IV iv I, 17; vi 3
 diligere I i I; iv 27; v I, 5, 7-9, 20, 28; vi I; II v 6; vi I; ix 6; x 44, 55, 57, 59, 65, 75; III i 8; vii 10, 12, 13, 21, 30, 33; x 14; xi I, 6, 71, 92, 101, 125; xii I; IV v 11; vi 13; vii I, 12, 48; ix 27, 41
 diluvium II vii 5
 dimidius IV ix 16
 diminutio I vii 2; II iii I, 2, 7, 8; vi 7; xii 46; III i 10; iii 33; vii 29, 38, 40
 diminuere II xi 39; xii 42; III iii 33
 diminutus I v 34; II iii 2; vii 2; IV vii 39
 dimittens IV ix 17
 dimittere III iii 18; ix 13, 17; x 14; xi 57, 118, 119, 122, 124, 129; IV ii 10; iii 2; vii 41, 49, 56; ix 18
 dinoscere (see dignoscere) II iii 9; III v I; vii 20; x 3; IV ii 11; v 5
 directe I iv 33; II iii 8, 10; vi 6, 7; vii 2; III v 5; vi 5; vii 21; IV ii 4
 directio I v 48; IV iv 64
 directus I v 7; II iii 6, 12; vi 5, 7; vii 2, 4; xii 40, 41, 44; III vii 9, 10, 16, 21, 30; viii 2; IV ii 4, 10; ix 27, 39, 40
 dirigere I iv 12, 33; vi I; vii 3; II iii 11, 12, 14, 15; III vii 21, 28, 31, 32; IV ix 28, 52
 dirimere III vii 29
 diruere III vii 26
 discalciamentum III vii 11
 discernere II ii I; vi 5; vii 4; xi I; III v 6; IV i 8, 10; vii I
 disciplina II iii 6
 disciplinare III ix 16
 discipulus II xii 58; III vi I, 5; IV ix 27
 discooperire I pr. 3; i 2; iv 33; vi 6; vii tit.; II ii 7; iii I; III viii 4; xi 126; IV ii 12; iii 2
 discoopertus I pr. 3; III iii 33; v 5; ix 12; IV iii 2; viii 17
 discordacio II viii I
 discordatus I v 38; II vi 6
 discordia I iv 2, 5, 16, 17, 23; II x 42; xii 6, 55; III iii 29; vii I, 13; xi I, 116; IV iv 45, 62; vii 42
 discors II xii 4; IV i 4
 discrecio IV i 4
 discretus II vii 2, 6
 discurrere I ii I; II v 5; vii 2; III v I
 disgregare II iii I; xi I
 disgregatus IV iv 66
 disiungere IV ix 40, 42, 57
 disligare I v 44
 dispergere I iv 16; II xi 30
 dispersio II xi 29
 disponens III iii 26
 disponere I iv 32, 33; v 28; II iii 6; v 2; vii 5; III i 1, 8; iii 11; vi 5; vii 21, 29, 31, 32; viii I; ix 9; x 1, 14; IV i 1, 4; iv 7; ix 21, 27
 dispositio I iv 32; II iii I, 4, 6, 10; v 2, 3, 5; vi I, 6, 7, 9; viii 4; xi 1, 24, 25; III iii 33; vi I, 5; vii 1, 16, 28; viii 1-3; IV vii 47; ix 28

dispositio II v 5; III v 6; vii 32
 dispositus I iv 32; vi 4; vii 3; II ii 7; iii 10; v 4, 5;
 vi 1, 2; vii 2, 8; III v 2; vii 32; x 2; xi 129; IV i
 4; ii 10; vii 6, 46; ix 26, 27
 disputatio II iii 7
 disputare III v 3
 disrumpere III vii 26
 dissimilitudo II vii 2
 dissolutus IV ix 54
 dissolvere I i 1; v 44; II ix 6; III vii 4, 37; xi 97,
 124; IV ii 5; viii 30; ix 19, 41
 distancia III xi 127; IV ii 6
 distare IV iv 64
 distemperare III iii 13, 23; IV vii 18, 27; viii 31;
 ix 11, 16
 distemperatus III iii 18
 distillare III iii 13, 15; IV ix 16, 17
 distillatus III xi 76, 85, 87, 106; IV ix 8, 18
 distinctio IV i 8
 distinctus IV ix 27
 distrahere III vii 21
 distribuere II xi 2
 distributus III vi 1
 diurnus I iv 33; v 34; II iii 12; III vii 32; IV iv 30
 diversificare II vi 6; vii 1; III i 1; iii 26; IV iv 12,
 57
 diversio II vii 8
 diversitas I v 24, 28; II vi 4; vii 1, 4, 8; III i 1; vii
 11, 21; IV i 9; iv 35, 45, 52, 57, 64
 diversus I vii 1, 3; II ii 6; iii 2; v 4, 6; vi 3, 6, 8; III
 v 1, 5; vii 14, 32, 40; ix 13, 17; x 7; xi tit., 55;
 IV i 5; ii 3; iii 1; iv 1, 28; vii 7, 16, 53
 divertere I v 39; II ix 6; III v 5; vii 26, 31, 32; ix
 9; IV ii 10
 dives II iii 15; IV ii 3
 divicie I iv 12, 13, 20, 21, 25, 28; v 11; II iii 12; x
 43; xi 13, 32, 36; xii 57; III v 5; vii 10, 12, 14,
 21, 25, 28, 29, 32; viii 2; ix 9; IV iv 6
 dividens II viii 3
 dividere I pr. 5; ii 2; iii 1; iv 16, 19, 20, 24, 26; v
 42; vi 6; vii 2, 3; II ii 7; vii 2, 4; viii 1, 3; xi 2;
 xii 1, 58; III v 3; vii tit.; x 10; xii 1; IV i 3, 8,
 11; iv 66; v 6, 7, 11; vii 62; ix 42
 divinatio II v 3, 5; vii 6; III vii 32
 divinator II v 5
 divinus I ii 1; III vii 18, 20, 21; IV i 1, 4, 9, 12; vi
 13
 divisim III i 2; iii 13, 23; vii 38; ix tit.; xi 123
 divisio I ii 5; iii 1; iv 10; vii 2; II v tit.; vii 2, 5; xi
 2, 11; III v 2, 3; vii 3; ix 2; xi 18, 111; IV i 4, 8,
 11; v 4
 divisus I pr. 2; II iii 4, 13; v 1, 5; viii 1, 3; xii 58,
 59; III vii 21; ix 1; x 10; IV iv 66

docere I iv 1; II iii 10; v 5; xi 1; III vi 5; vii 14, 38,
 40; x 9, 12; xii 1, 2; IV iii 5; iv 66; v 6; vi 11; ix
 27
 docilis II viii 4
 doctor I pr. 1; III vi 5; vii 16, 21
 doctrina I v 21; II vii 4; xii 39; III vi 3; vii 10, 32
 doctrinalis II xii 43
 doctus II ii 2; v 2; III xii 2; IV iv 61
 documentum II iii 10, 17; xi 12; IV ix 27, 28
 dolere IV vii 3
 dolor I v 25, 26; II i 2; vi 2; x 81; xi 28; III vii 2,
 9, 11, 16, 21, 26; viii 2; xi 102; IV i 11; vii 33,
 47; viii 7, 30; ix 38, 46
 domare I iv 21
 domere IV ix 10
 domina III i 7; vii 30, 33
 dominatio III vii 2, 25, 27, 30; IV vi 13
 dominans II vi 1; xi 39; III v 5, 6; vi 2, 5; xi 53
 dominari II 5; IV i 2
 dominator III i 6; vii 21
 dominicus I v 33; II xii 53; III ix 14, 17; IV ii 19,
 22
 dominium I ii 5; II iii 12; III vii 17, 21, 25, 26,
 28, 29, 38; viii 3; IV iv 51
 dominus I iv 5, 8; v 1, 2, 4, 7-12, 14, 15,
 19-22, 29, 33-35; II iii 6, 8-12, 14, 15; xi 2,
 15; xii 1, 3, 14, 39; III v 3; vii 16, 18, 21, 23,
 25-36; viii 1-3; x 7; xi 105; xii 1; IV i 1; ii 3,
 19-25; iv 10, 58, 61; v 11; vi 13; vii 12, 39; ix
 28-49, 51-57
 domus I iv 3, 16; v 17, 29; II i 1; iii 2, 11; x 49; III
 i 8; ii 4; iii 31; v 3, 5; vi 1; vii 4, 11, 15, 26, 27,
 37, 38, 40; ix 12-14, 16; x 8, 10; xi 56, 107,
 126, 131; IV ii 11, 12; iii 1; iv 53; vii 8, 9, 18,
 29, 35, 36, 41, 60; viii 11, 37; ix 13, 18, 19,
 21, 45, 46
 domus (*astrological*) I iv 33; v 1, 2, 4, 5, 8-15,
 17, 19-21, 29, 33; II iii 6, 8, 10-12, 14, 15; xi
 39; xii 1, 39, 43, 45, 48, 55, 57; III iii 11; v 3;
 vii 16, 36; ix 13; IV iv 19, 36, 64; vii 31
 donum I i 1; III vii 12
 dormicio III x 9-12; IV i 10
 dormiens IV ix 5
 dormire II v 5; III x 8-12; xi tit., 32, [40], 41,
 69, 103, 117; xii 2; IV i 10; iv 66; v 1; vii 1, 37;
 viii 4, 31
 dormitus IV ix 33
 dosis III ix 12; xi 120
 dotatus II i 1
 draco II x 14, 16, 17, 23, 35; xii 59; III iii 23; IV ii
 10; ix 20, 40
 dragantum (= *tragantha*) IV ii 16

- dragma III iii 23; vii 26, 27, 31, 33; x I-6, 8-12, 14, 16, 20; xi I-7, 9-17, 19-23, 26-31, 33-39, 41, 43-46, [47], 48-51, 53, 54, 57, 113-121, 124; IV ii 2, 4, 5, 7, 12, 16, 17; vi 2-8, 10-12; vii 26, 33, 35, 49, 50; viii 31
- dubietas III xii I
- dubitacio I iv 32; III v 3
- dubitare I iv I; III v 3
- dubius I iii I; iv I; III xii I
- ducens II xi 28; III viii 4; IV vii 53
- ducere III vii 37, 40; ix 13, 15, 17; xi I 26; IV ii 2, 3, 11; iv 62; v 3, 5; viii 2
- duga(?) III i 3
- dugenarius (= doganarius) III vii 7, 8
- dulcis III i 4, 6, 7; ii 4, 8, 12; vii 13; x 6; IV vii 49
- duodecies IV vi I 3
- duodecima (domus) II iii 10, 12; xii 48
- duodecimus I iv I 3; IV ix 40
- duplex II vi 8; IV v 11; viii 3 I
- duplus III xi I 30
- durabilior I v 37; IV iv 13, 61; vii 8
- durabilis I iv 18; v 5, 6; II iii 5, 8; v 5; vi I; xii 57, 59; III vii 16, 21; viii 3; xii I, 2; IV i 3, 13; iv 61; vi 13; ix 27
- durabilitas II iii 6; III vii 25; viii 2, 3; IV iv 14, 61, 63
- duracio II iii 4; III vii 40; xii 2
- duramentum III viii 3
- durare I iv 5, 9, 14, 18, 19, 22, 23, 25, 29; III vii 25; viii 3; IV i 3; ix 27
- duraturus IV vii I
- duricies I ii I
- durissimus III vii 25
- durus I vi I; IV i I; vii 49; viii 10
- ebanus IV vii 53
- ebrietas IV vii 3
- ecclesia III vii 35; IV ix tit
- eclipsatus I iv 33; II iii 5
- eclipsis II iii 5
- edere I vi 5
- edificare I iv 19; III xi 125; IV iii I
- edificator III vii 2
- edificium I iv 3, 5, 6, 11, 12, 14, 18, 19, 22, 26-28; v 16; III i 3; iii 33; vii 2, 9; xi 125
- editus I pr. I; III xi 58, 112; IV iv 57; vii 23
- edoctus IV iii I; vi I
- edulus II xii 49
- effectualiter II vi I; III vii 26
- effectus I pr. 5; i I; iii 2; iv I, 33; v 34-36; II ii 5-7; iii I, 2, 6-8, 11, 17; iv I; v 3, 6; vi I, 3-9; vii I-5, 7, 8; viii I; ix I; x 39, 40, 85; xi tit., 29, 39; xii tit., I, 53, 56-59; III i I, 3; iii I I, 25, 29; v I-4; vii tit., 16, 18, 19, 21-26, 29-34, 36; viii tit., I, 3; ix 9, 10; x tit., I; xi tit., 124, 126; xii I, 2; IV i 8, 12; ii 3, 4, 6, 12, 13, 15-18, 21, 26; IV i I, 16, 31, 47, 48, 54, 61, 63, 64, 66; vi I; vii 7, 9, 44; viii 28, 36; ix I, 27, 28, 31
- efficacior III xi 123; IV iv 3 I
- efficacissimus IV ii I 5
- efficere I ii 2; vi I; II v 4; vi I, 8; vii 2; III iii 25, 30-32; v I, 6; vi I, 4, 5; vii 21, 25, 28, 39; x 3, 4; xi 124, 126; xii I; IV i 2; iii I, 2; iv 66; v 10; vi 10; vii 49, 56
- efficiens II vii 4; III v 6
- effundere III vi 4; x 8; IV ii 17; vii 33
- effusio III vii 25
- effusor III vii 23
- eger IV viii 24
- egredi I iv 33; III i 7; iii 26; v 5; vii 37; ix 12, 14, 16; x 8; IV ii 10, 12; ix 2
- egrediens III v 5
- egregius III vii 2, 21
- egressus IV ii 10
- eicere I v 33; III vii 22; IV ix 30
- electio I ii 2; iv 30; vi I
- electuarium II vi 2; vii 8
- electus II v 6; III v 5; viii I; IV i 11; vi 9
- elementaris I ii 3
- elementatus IV i I, 2; vii 62
- elementum I v 40; vi I; vii I-3; II iii 5; vi 6; viii 2; III v I; xi 58; xii 2; IV i 1-3; iv 57; vii 62
- elephans II xi 8; IV ii 11; vi 11; viii 21
- elevacio II vi 7; III vii 25
- elevans II x 57
- elevare I i I; ii 5; iii I; II iii I; x 43; III v 5; vi 4; vii 16, 17, 23-33, 38; viii 3; ix 16; x I, 2, 4, 8-11, 14; xi 57, 127; IV ii 2-5, 10, 16; iv 63; v 5; vi 13; vii 3, 22, 38, 41, 56; viii 17; ix 8, 12, 17, 19, 38, 55
- elevatus II vi 7; x 22, 41, 65, 66, 76; xi 37; III iii 7; vi I; vii 34; viii 2; iv ii 5; iii 2
- eligendus III vii 16
- eligere III v 3, 5; IV iv I, 9, 45, 46
- elixir (الاكسير) I ii I
- elleborus III vii 18; x 2; xi I 19; IV vii 29
- elocucio III vii 9
- elongacio II iii I, 6
- elongare II iii 11; IV ii 6
- eloquencia III vii 12, 14
- emanans III xi 123; IV ii 10
- emanare III i 8, 9; iii 26; ix 9; IV i I; ii 10; vii 58; viii 6; ix 18
- ematites III iii 3 I

- emendare IV ix 52
 emere IV ii 13; v 4; ix 44
 emittere III ix 16; IV vii 22
 empicio II iii 7; III vii 14
 emplastrum IV vii 34
 enarrare IV vii 62
 enarratus III vii 31
 enque (*Spanish enque*; cf. *henc*) IV ix 43
 ens I vii 4; II iii 11; v 4, 5; vi 1; III i 8; viii 3; xii 2;
 IV i 4
 ensis II ii 2; v 3; x 19, 21, 48, 49, 57; xi 16; III vii
 23, 36
 enucleatus III vii 33
 enula (*Spanish enula*) III vii 27, 33; ix 16, 17
 epar II vi 6; viii 3; x 84; xii 41; III i 4; vii 17, 19,
 24, 27, 30–33, 35; ix 13; x 11; xi 1, 56; IV ii
 20, 22–25
 epiciclus III vii 34
 epidimia II v 6; IV vii 61
 epilepticus III xi 60
 epithima (= *epithema*) IV viii 37
 epithimum III vii 27
 equa IV ix 21
 equacio I iv 1; II xii 39
 equalior III v 1
 equalis I iii 1; vi 1; II iii 13; iv 1; v 4; vi 7–9; viii
 1; xi 2, 39; xii 1; III i 7; iii 11, 13, 14, 16; vii
 16–19, 21, 23, 28, 30, 32, 33; x 1, 4, 10; xi
 28, 37, 39, 43, 45, 46, [47], 48, 51, 113, 115,
 116, 119–122; IV i 9; ii 5, 7; vii 28, 37; ix 5, 8,
 16, 28
 equalitas II vi 7; III vii 10, 13, 18
 equaliter I ii 2; II iii 1; vi 3
 equare II vi 7; IV ix 28
 equatus III v 3
 equinoctialis II v 2; IV iv 64
 equipollens III ix 5
 equipollere III xi 124
 equitans II x 17, 18, 21, 30, 34, 44, 48; xi 23,
 25; xii 45; III iii 6, 9, 10; IV ii 5; ix 32, 39
 equitare II xi 14, 16
 equivoce I vii 1
 equivocus III xii 2; IV i 4
 equus II ii 2; x 22, 25, 38, 53; xi 8, 9, 12, 15, 26;
 III i 6; iii 7; x 4, 14; xi 26, 27, 29, 38, 88; IV vi
 6; ix 21, 32, 48
 erectio IV ii 10
 erectrix III v 5
 erectus I v 22, 24; II x 12–14, 20, 23, 25, 26, 32,
 33, 36, 38, 49, 65, 76; xii 40; III v 3; xi 123; IV
 ix 29
 ereus II xi 17; III vii 23; xi 126; IV ii 8, 11; vii 29;
 ix 21, 23
 ericius III xi 10; IV vi 12
 ericius marinus IV ix 23
 erigens II x 13; IV vii 47
 erigere III i 9; v 5; vi 1; vii 23, 37; viii 3; x 2, 9,
 12; IV ii 2, 4, 10; vii 1, 12, 37, 41
 errare I iii 2; v 27, 47
 error I v 27; III v 6; IV iv 27, 57
 erubescere III vii 21
 eruditus II iv 1
 es I vii 2; II ix 2; x 4, 6; xii 41; III i 5; iii 30; vii 37;
 x 3, 4; xi 67, 71, 97; IV iv 64; viii 26, 29; ix 2,
 13, 14, 42, 46, 47, 49, 56
 esse (*as noun*) I pr. 5; iv 2, 33; v 7; II v 2, 4; xi 39;
 III vii 23; xii 2; IV iv 54; vii 9; viii 27
 essencia I ii 1; iii 1; II v 1, 5; vi 1, 5; IV i 1; iv 45
 essencialis II vi 8
 estas II iii 3; viii 1, 2
 estimacio I vi 1; II iii 2; v 4; xii 52; III vii 9, 11,
 23; IV i 12; iv 55, 59, 61, 66
 estimare II i 3; ii 3; iii 17
 estimatus II ii 2; iii 17
 etas II iii 3
 eternalis IV i 7; v 11
 eternus I pr. 2; II xii 58; III vii 21, 31, 37; xii 1, 2;
 IV i 7
 euforbium III i 5; vii 23; xi 6, 7, 9, 10, 122
 euns I iv 2, 10, 15, 17, 20–22, 27, 29; v 31
 eupericon (*see ypericon*) III xi 19, 20
 evacuare III xi 124; IV ii 17; ix 16, 49, 51
 evadere I iv 23, 24; vii 1; II x 71; xii 13; III v 5;
 vii 20; xi 126; IV ii 7; vii 33
 equaliter IV vii 39
 evellere IV vii 51
 evenire II v 5, 6; III v 6; vii 26; IV iv 57; ix 53
 eventus (*adjective*) III vii 14
 eventus (*noun*) II iii 11
 evidentiter II vii 1; III v 3
 evitare III xi 124
 exagonus II iii 13
 exaltacio III vii 12
 exaltacio (*astrological*) I v 7; II iii 6, 12; vi 5, 7;
 vii 4; x 43, 44, 47, 51, 53, 58, 60, 68, 74; xii
 55; III vii 16; viii 2; ix 12, 13, 17; IV ii 4; iv 19,
 64; vi 11
 exaltare I ii 5; III vii 14
 exardescere IV ii 13
 exaudicio III vii 31
 exaudire III vii 18, 21, 24, 25, 27, 29, 31, 32; ix
 13, 14
 excedens I v 39
 excedere II vi 7; IV vii 1, 62
 excellencia III vii 32
 excellencior IV vii 62

- excellens III i 5
 excelsus III i 1, 6; VII 26
 excessus I III I
 excitacio IV VIII 31
 excitare III XI I 17; IV VIII 4, 31
 exclamare III VI I
 excoriare III IX 13, 16, 17; IV IX 23
 excoriatus III XI 99
 excusare I II 5
 execucio IV II I 5, 20
 exemplificare II VIII I
 exemplum I V tit., 34, 41; VII 2; II I; II 5; III 6; V 4; VI I, 6, 8; VIII I, 3; XI I; XII 59; III V 5; XII 2; IV I 2
 exequi IV VII 7
 exercere III XI I 28; IV II 10; IV 66; IX 2
 exercitare I VII 2; IV IX 28
 exercitus I IV 7, 12, 18, 20, 26; III XI I 27; IV IV 3; V 3; IX 36
 exiens II VII 2; IV II 10
 exire I V 22; II X 45; III VI I; VII 38; X II; XI I 30, 131; IV II 12
 existens I I I; II I, 5; IV I, 33; V I 4, 22, 24, 25, 28, 33, 34; VI I; VII I; II I 2; III 4, 6-8; V 2, 3; VI I, 6, 8, 9; VII 2, 4, 8; VIII I; IX 2, 5-7; X 22, 41, 42, 44, 45, 47-49, 51-54, 58, 60, 64-68, 71, 74, 81, 82, 85, 87; XI 39; XII 39, 40, 45, 55, 57; III I tit., I, 5; II tit., 4; III I 5, 33; V I, 5; VI 4; VII 4, 16, 17, 20, 23, 25, 26; IX 12, 14-17; X 3; XI 58, 71, 124; IV I I, 3; II 3, 13, 16; III I; IV 34, 53, 62, 66; VI I 3; VII 23, 31, 51, 53; VIII 29; IX 4, 13
 existere I I I; II II 7; V 4; VI I, 2; VII 8; XII 58; III I 9; III 31; V I, 3, 5; VI 4; VII 18, 21, 27, 28, 32; VIII I; IX 12, 14; X I, 3, 4, 6, 11, 12, 14; IV I 2, 3, 8, 9; II 8, 12; III 2; IV I, 11, 15, 31, 49, 57; V I I; VI I 3; VII 6, 7, 9, 12, 26, 38; VIII 5, 14; IX 26, 27, 45
 existimare I III I
 expansus II X 30
 expavesendus IV II I 5; VII 46
 expavescere II V 4; III VIII 3
 expectare I IV 33; III VII 16
 expeditus II VI I; III IX 12; IV II 10
 expellere I IV 8, 9, 20; II V 4; XII 48, 49; VIII 4; IV IV 8, 26; IX 10
 expergere IV IV I I
 experientia I V 27; IV I 6; II 5
 experimentum II VI I; XII 47; III V 5; VII 37; XI 96, 112; XII I; IV I 3; VII 23, 24
 experiri I V 23; II XII 39, 45, 46, 51, 59; III XI 93, 125; IV VII 3
 expertus II IX I; X 73; XII 40, 44, 46; III XI I 31; IV VII 21
 explanacio II VIII I, 4; IV I 9
 explanare I pr. 3; V 5; VI I; II V 3; VI 6; VII 4; X 39; XI 2; IV IX 28
 explanator I VI I; III VII I 4
 expletus III VI I; X 2, 4; IV II 9
 explicare I pr. 2
 explicit I col.; II col.; III col.
 exponere I V 38; VI 5; III V 3; XI I 26; IV II 4
 expositio I V 38; III I 6, 8; IV V 8
 expositor II IV I
 expositus III V 3
 expresse I IV 33
 exprimere II VIII I; IV I 4, 9
 expulsio II V 6
 expurgare III XI I 3
 exsiccare III XI I 14
 exsiccatus III XI 53
 expirans III V 3
 extendens IV IX 35
 extendere II III I I; VII 3, 8; VIII I; X 20; III III 33; IX 13, 23
 extensio II VII 3
 extensus II X 33; III XI I 26
 exterior III I 4, 9; X I 4; IV VII 10, 11; VIII 29
 extinctus II VI 7; IV II I 4
 extinguere II XI 39; III VI I; XI 97, 131; IV I 10; II 10; IV 4, 8; VII 18; VIII 8, 28, IX 8, 16, 22, 24
 extirpacio II VII 5
 extollere IV VII 7, 10
 extractus II I 3; VIII 4; III V 5; VI I; IV VIII 26
 extrahere I II 5; IV 12, 14; V I 7; VI 6; II I 2; III 2; VI 9; XI I, 39; XII 53, 58; III I 3, 5; IV I; V 3; VI I; VII 17, 35, 37, 40; XI I 17, 124, 128, 129; IV II 7, 17; IV I; VI 3; VII 26; IX 17, 18
 extremitas II III I 3
 extremus II VII 3; III VII 26, 40
 extrinsecus III I 3, 5-7
 faba IV II 4; VII 31, 39, 40; IX 4
 fabricacio IV IV 53
 fabricare II XI 6, 7, 10
 fabricatus IV II 10; IV 53
 facere I I I; II I, 2, 5; IV tit., I-29, 31-33; V tit., I, 2, 4-25, 27-36, 38, 40, 42-44, 48; VI I, 5; VII 2; II I, 2; II 2, 3, 7; III 2, 6, 7, 10-12, 14, 17; IV I; V 2-6; VI tit., I-6; VII I, 3, 5, 8; VIII I, 3; IX tit., I-3, 5-8; X 41-79, 81-87; XI I, 5, 21, 39; XII I-37, 39-51, 53, 55-59; III I, 4, 7, 8; III 13-24, 26, 31; IV I; V I-3, 5; VI I-3; VII I, 11-14, 16-28, 30-33, 35, 36, 38, 40;

- viii 1-4; ix 9, 11-17; x 1-5, 7-12, 14, 17, 19, 20; xi tit., 14, 16-18, 21, 22, 27, 32, [40], 41, 45, 53-55, 58, 65, 67-69, 87, 89, 91, 97, 98, 100, 101, 103, 104, 106, 108, 109, 111, 114, 116, 124, 126-128, 131; xii 1, 2; iv i 1, 3, ii tit., 1, 3-5, 7-13, 16, 17, 21-25; iii 1, 2; iv 9, 14, 19, 54, 61-64; v 2-5, 10; vi tit., 2-13; vii 1, 7, 9-12, 15, 16, 20-28, 33, 37, 39, 42, 44, 45, 47, 49, 51, 53, 61; viii tit., 4, 10, 12, 14, 23, 27, 28, 31; ix tit., 1-3, 5-12, 14, 15, 17-27, 29-49, 51-57
- faciens II ii 2; iv 1; vi 1; x 83; xi 12; iii 5; ii 3, 4, 7; vi 3; vii 4, 6, 9, 12-15, 21, 26, 40; iv iv 62; vi 12; vii 8
- facies I v 17, 19; III v 3; vii 16, 17, 19, 26, 28, 32, 33, 39; xi 55, 56, 129; iv ii 2, 3, 6; iii 2; vi 13; vii 1, 11; ix 36, 47, 49
- facies (*astrological*) I v 5, 18, 23, 25, 32; II i 2; ii 1-3; ix 2-7; x 45, 48, 50, 54, 56, 81-87; xi tit., 2-39; xii 1-8, 11-20, 23, 26, 29-33, 35, 38-51; III iii tit., 12-25
- facilior III x 4
- faciliter III vi 3
- facillime III vii 16
- facinus I v 33
- factor I i 1; vii 1; II iii 2; vii 7; xii 53; III vii 18, 19, 25; viii 3; IV v 12; vi 13
- facturus II xii 55; III x 5
- factus I pr. 2; i 1; iv 32; v 7, 23; II i 2; iii 2; v 6; xii 39, 46; III v 3, 5; vi 1; vii 10, 20, 21, 26, 27, 31; ix 11, 14, 16, 17; xi 2, 3, 7-12, 14, 86, 99, 120, 124, 127; IV i 1; ii 3-6, 8, 9; iv 27, 28, 62; v 11; vi 9, 10, 12; vii 4, 49; viii 37; ix 2, 13, 23
- facultas III vii 21
- facundia III vii 13
- facunditas III iii 33; vii 10
- falco III i 6
- fallere IV viii 36
- falsidicus II iii 6
- falsus I iii 1; II v 4; III vii 11, 13, 14
- falx II x 14, 41; III iii 4
- fama III vii 5, 12, 33; IV vi 13
- familiaris III vi 3
- farina III ix 12, 14, 16; xi 99; IV vii 28; viii 38
- fascinatio II v 2; III xi 53
- fatigare IV i 11
- fatuus IV i 6
- favina (*فأوينا*) IV viii 10
- febricitans III xi 102, 103
- febris II x 73; III iii 28, 31; xi 77; IV iv 63; ix 46
- fecundare IV vii 8
- fel II viii 3; xii 41; III i 5; iii 23; x 16-18; xi 34, 50, 86, 108, 114-116, 122; IV iii 2; ix 1, 11, 12
- femina I vii 2; II vi 1; III vii 32; IV viii 30; ix 15, 45
- femininus IV viii 31
- femur II x 66
- feniculum III xi 113; IV viii 2; ix 1
- ferculum II xi 17, 37; III ix 12, 13, 17; x 9
- fermentum II vi 1
- ferre III xi 124
- ferreus II iii 15; xi 10, 19; III vii 16; ix 11; x 3, 4, 8-11, 14, 19; xi 131; IV ii 2, 11, 16; ix 29, 45, 51
- ferrum II ii 2; x 2, 21; xii 45; III i 3, 5; x 3, 4; xi 74; IV ii 2; iv 53; vii 4, 22, 33; viii 8, 14; ix 16
- ferus (*فیروزج*; cf. feyrizech) II x 2
- ferus II x 83; xii 12, 14, 16; III i 5; vii 26
- fervens III xi 79
- fervere IV viii 30
- fessus II x 74
- festivitas III vii 16
- fetidus (cf. *assa fetida*) III i 3; iii 11; vii 9; IV vi 4; ix 40, 55
- fetus III vii 11
- fex IV vii 29, 37
- feyrizech (*فیروزج*; cf. ferus) II x 41
- fiala (= phiala) IV vi 13
- ficticius III xi 65, 107, 109
- ficulnea III xi 105
- ficus II xi 12; III iii 33; ix 15, 17; xi 120; IV vii 2; ix 53
- fidedignus III v 3
- fidelis I v 36; III xii 1
- fidelitas III vii 10, 21, 29
- fideliter I vii 1, 4; II vii 8
- fides III iii 33
- fiducia II iii 14; III vii 13
- fiendus III vii 28
- figura I pr. 5; ii 2, 5; iii 1; iv 32; v 5, 6, 23, 27, 28; vi 1, 2; II i 2; ii tit., 1-4, 6, 7; iii 2, 4, 5, 13; iv 1; v 2, 3, 6; vi 1; vii 3, 7; ix tit., 1-8; x tit., 1, 9, 10, 20, 23, 24, 27, 39, 42, 50-52, 54, 55, 58, 59, 70, 76, 78; xi tit., 2, 7, 15, 39; xii tit., 39, 40, 50, 58, 59; III pr.; i 1; ii 11, 12; iii tit., 25; v tit., 3, 5; vii tit., 21, 34, 37; ix 12; xi 1, [56], 125, 128; xii 2; IV ii 2, 3, 6, 7, 9, 19-25; iv 61-64, 66; vii 7, 23, 24; viii 20, 36; ix 21, 30, 31, 39, 40, 43-45, 48, 52, 53
- figuratio II v 3
- figuraliter I pr. 3
- figurare II v 2; ix 4; III i 7, 8; xi 125, 126; IV ii 2, 7; iv 49, 61
- figuratus I vi 1; II ii 1; v 3; III i 8; IV vii 7
- filans II vi 1
- filia IV ix 37

- filius II ii 2; x 43; xi 6; III vii 3, 5-7, 11, 15, 21, 23, 25; viii 2; xii 1; IV iv 8; viii 2, 13; ix 29, 52
 filum III x 8; xi 1, 124; IV vii 10, 41; ix 4, 56
 fimus III xi 113, 131; IV ix 20
 finalis III xii 1
 finaliter IV vii 50
 finire I iv 2, 4, 6, 10, 12, 16, 24, 27, 28; III vii 38; xii 2; IV ix 57; col.
 finis I i 1; iv 8, 15, 22, 29, 33; II iii 1, 5, 6, 9, 11, 14, 15; v 5; vi 1; vii 5; x 52; xi 2, 32; III v 3; vii 21, 25, 31, 33, 40; ix 13; xi 131; xii 1; IV i 1, 2; ii 7, 10, 12, 14, 15, 20, 21; iii 1; iv 10, 60, 62, 65; v 11; vi 13; vii 15, 25, 49, 62; ix 20, 27
 finitus III vii 27; ix 17, 118; xi 129
 finus III x 11
 firmamentum II vi 5; III vii 25-27, 30-32; IV ii 19-25
 firmare I iv 4, 11, 12, 19, 21, 22, 27, 29; v 33; III vii 13; x 4; IV viii 29
 firmior I iv 18; IV iv 64
 firmitas I v 1
 firmiter I iv 1, 22; II vi 6; III vii 26
 firmus I iv 3; v 48; III vii 16, 31; x 9; IV iv 15
 fistula III xi 87
 fixus I ii 2, 3; iii 1, 2; iv 33; v 8, 20, 21; vii 1; II ii 1, 7; iii 5, 8; iv tit., 1; v 2, 3; vi 3, 5, 6, 8; ix 2, 8; xii 52; III i 1; viii 1, 3; xi 52, 127; xii 1; IV iv 13-15, 33, 53, 61, 64; vii 7
 flamma II x 22; III iii 11; vii 36, 37; ix 13; IV viii 12, 29; ix 12
 flebotomare III i 5
 flebotomia III vii 4
 flegma II iii 3; viii 1, 2; IV iv 57
 fletus II xii 49; III vii 25; viii 2
 florere II i 1
 floridus II x 74; III vii 35; IV vii 14
 flos I v 41; II x 30; III i 7; v 4; vii 40; ix 14, 16; IV vi 3, 5, 7; vii 14, 60, 62; viii 31; ix 53
 fluens IV ii 10
 fluere III vi 3; vii 31; viii 3
 flumen I v 22, 23; III xi 127; IV ii 8, 10; vii 8; viii 15
 fluvius II ii 4; xii 36; III iii 31; IV ii 2, 8, 10; vii 12; viii 6
 fluxus III xi 82
 focularium III v 3; ix 17
 fodere I iv 3, 16; III i 3; vi 1; IV ii 3, 7
 folium II xi 12; III i 3; vii 30, 33; xi 30; IV i 2; ii 2, 9; vi 2, 7, 8, 10; vii 2-5, 8, 9, 17, 27, 30, 33, 35, 44, 48, 56, 62; viii 13, 28, 31, 37; ix 3, 7
 fons I iv 5; III i 6, 8, 9; ix 17; IV ii 7, 17; v 12; vii 15, 16
 foramen III iii 31; v 5; x 8, 14, 19; xi 98, 123, 124; IV ix 2
 forbire IV vii 23
 forcior I iii 2; v 34; II iii 2, 8, 9; v 4; vi 1, 5-7; xi 39; xii 56, 57; III vii 26, 34; ix 10; IV iv 51, 52; vii 8
 forma I pr. 5; ii 2; iii 1; iv 32; v 7, 14, 17, 22, 27; vi 1-3, 5; vii 2, 3; II i 1; ii 1, 5; iii 11; v 2, 3; vi 1, 4, 8; vii 1, 2, 4, 7; ix tit.; x 11-38, 40, 41, 43-45, 47-68, 71-77; xi 2-38; xii 39-52, 59; III pr.; i 4; iii 3-10, 32; v 1, 3, 5; vii 16, 20, 21, 23, 27, 28, 32, 33, 36; x 1, 2, 4; xi 55, 126, 128, 129; xii 2; IV i 1, 3, 8, 12; ii 2, 4-6, 8-10; iii 1; iv 49, 54, 64, 66; v 11; vii 7, 23, 58; viii 8; ix 9, 14, 21, 30, 37, 38, 47
 formacio II x tit
 formalis III v 3
 formans II v 5
 formare II v 3-5; vi 1; III iii 32; v 3
 formatus II vi 1; III vii 18; x 11; IV i 1
 formica III i 8; IV viii 11
 formose IV viii 9
 formositas III vii 13
 formosus II v 3; x 20, 35, 44; xi 9, 13; III i 4, 7; iii 7, 8; vi 1; vii 13, 18, 21, 26-28, 30, 31, 33; ix 12; IV ii 2, 7, 10, 20, 23; vi 13; vii 15, 16, 44
 fornicacio III xi 126
 fornicator III xi 126
 fornicatrix III xi 126
 fors II vi 7; xi 39; xii 57; III v 5, 6; x 9, 11
 fortificare I ii 1; iv 33; II iii 16; vii 8; x 83; xi 1; xii 55; III vi 1; vii 21, 32; IV vii 8; viii 30
 fortificatus II iii 12
 fortis I i 1; ii 1; iv 3, 33; v 7, 20; II iii 14; v 3, 4; vi 3; vii 8; xi 1, 37; III i 5, 6; ii 6, 11; vi 1; vii 14, 23, 25, 31; ix 13; x 9, 11, 12; xi 88; IV ii 10, 21; vii 4, 10
 fortissime III xi 123; IV vii 2; viii 31; ix 41
 fortissimus II vi 6; IV vii 26, 27; ix 17
 fortiter III i 3; vii 37; IV vii 22, 52
 fortitudo I i 1; ii 1; iii 2; iv 32; II iii 7, 11, 12; v 4; vi 3, 8; xi 3, 15; xii 59; III i 6, 7, 10; vi 4; vii 20, 21, 23, 25, 29; xi 120, 127; IV i tit.; iii 2; iv 2, 7, 19, 61; vi 10
 fortuna I v 11; vii 1; II iii 7, 8, 10, 11, 14, 15; v 5; xii 56; III vii 10, 16, 21, 28, 29; IV i 1; ii 20, 22; vii 1
 fortuna (astrological) I iv 31, 33; v 2, 6, 7, 11, 12, 15, 20, 33, 34, 37; II iii 6, 8-11, 14-16; vii 4; xii 56; III i 10; iii 11; v 3; vii 12, 13, 18, 19, 21, 28, 30, 32-34; IV iv 61

- fortunare I v 2, 7, 10–12; II iii 10, 11, 14, 15; III
 iii 11; vii 23, 27
 fortunatus I iv 33; v 12, 34; II iii 14; v 3, 5; x 61;
 III i 10; v 6; vii 10, 15, 16, 23, 28, 33; IV ii 20,
 23; vii 9
 fossatus III i 3; IV ii 3
 fovea III vii 40; x 14; IV ii 7, 10, 11
 fractor III vii 11
 fractus II xi 7; III vii 35
 fragilitas III vii 21
 francus II iii 15
 frangere I ii 1; iv 20; III iii 15, 29, 31; x 1; IV ii 2;
 viii 7, 10, 14, 38
 frater I i 1; III vii 4, 5, 7, 19
 fraus III i 8
 fraxinus IV vii 5
 fricacio IV viii 6
 fricare IV viii 8, 29, 37
 frigidatus III xi 13 I
 frigidior IV vii 8
 frigiditas I vi 1; vii 3; II vii 3; viii 1–3; xi 39; III iii
 33; IV viii 8
 frigidus I iii 2; v 28; II iii 1, 15; viii 1, 2; III iii 11;
 vii 9, 13, 15–17, 30, 33; viii 3; IV iv 64; vii 9,
 12, 56
 frons III vii 22; xi 124; IV viii 27
 fructificans III i 4
 fructificare II xi 27
 fructuosus III i 4
 fructus II xi 17, 39; xii 36; III i 4, 8; ii 3; iii 33; ix
 13; xi 125; IV i 2; iii 1; vi 2; vii 2, 8, 35, 44, 62;
 viii 21
 frustra III iv 1
 fu (فوة) III xi 92, 110
 fuga III vii 11
 fugare I iv 20; v 17, 19, 24; II ix 2, 4; xii 24; IV iv
 64; vii 21, 25–27; ix 11, 21, 23
 fugere I iv 2, 23, 24; v 24; II iii 6; vi 1; ix 2; III v
 5; IV iv 6; v 11; vii 10; viii 2, 11, 25; ix 15, 23,
 27
 fugiens III v 3
 fugitivus II xii 9, 22
 fuligo III iii 14
 fumosus III ii 5; iii 14
 fumus III v 5; vii 16, 17, 23–33; ix 16; x 8–11,
 14; xi 57, 113; IV ii 2, 4, 10, 16; viii 28; ix 3,
 5, 6, 12
 fundamentum I iv 2; III vi 4
 fundare I vi 5
 fundere I ii 2; v 23, 28, 34; II v 5; vii 1; xii 2; III v
 5; vii 25, 26, 32; x 1, 3; xi 68; xii 1; IV ii 5, 8,
 10; iv 9; viii 27, 28; ix 2
 fundus I v 22; IV viii 3
 funis II ii 2; xii 59; III vii 38
 furari III xi 66; IV ix 45
 furfur IV ix 17
 furia III vii 25
 furibundus III v 1
 furiosus III vii 25
 furnus IV ix 18
 furor III vii 25, 26; viii 3
 fustis III v 3; IV vii 44, 62; viii 10, 12
 fustum IV vi 6
 fusus III x 1, 4
 futurus II v 5; xii 53; III vii 21
 galbanum III x 8–12, 14, 20; IV vii 49; ix 2, 25
 galea II xi 10
 galerum III vii 23
 galla III iii 13, 15–18, 23, 31; vii 30, 31
 gallia (غالية = مسك) III xi 117; IV ii 5
 gallina III ix 12; xi 4
 gallus I vi 1; II x 32, 33, 68; III i 4; vii 27, 32, 37;
 x 14; xi 1, 6, 9, 56, 114; IV ii 2–4, 6, 12, 16,
 24; vi 3; vii 48, 51
 gariofilatus III vii 32
 gariofilus III i 8; xi 100
 gatta IV viii 8
 gattus (see cattus) III i 3; ix 11; xi 8, 13–15, 19,
 23, 26, 30, 31, 35, 36, 38, 42, 48, 50, 56, 57,
 108, 113, 116; IV ii 21; vi 5, 8; vii 52; viii 27;
 ix 42, 51
 gaudens IV vii 9, 36
 gaudere II iii 2; III iii 33; IV i 10; iv 66; vi 13; vii
 8, 20
 gaudium II iii 11, 15; v 5; xi 13, 22, 23, 30; III
 vii 10–16, 30, 31, 33, 40; viii 2; IV vi 13
 gebore (حارای) IV viii 31
 gemma III iii 33
 generabilis III viii 1; IV vi 13
 generacio I pr. 2; i 1; iii 1; vii 1; II i 3; iii 6, 7; v 2;
 vi 6, 9; viii 3; III iii 33; v 6; vi 1; vii 25, 27, 29,
 31; ix 9; xii 2; IV iii 1; iv 8, 54, 57, 58, 65; v 8;
 vii 62; viii 2
 generalis I pr. 5; iv tit.; vi 3; vii 3; II iii 17; vi 5,
 8; III v 2, 6; IV i 8, 9, 11, 12
 generalissimus IV i 1
 generaliter I ii 1; vi 2; II iii 17; vi 6; III iii 33; v 4;
 IV vii 34
 generare I iv 17; v 2, 4; II v 2; vi 1, 3, 6; viii 3; xi
 39; III iii 28, 32; vii 15, 31; viii 1; x 15, 18; xi
 11, 116; IV i 1; ii 15; iv 61, 64; vii 42, 62; ix
 54, 57
 generativus III i 6
 generatus III iii 31

- generosus III vii 2
gens II v tit.; III i 8; vii 8, 40; viii 1; IV ii 1; vi 10;
ix 28
gentilis III i 6
genu III ii 11
genus II x 73; xii 59; III ii 13; v 2; ix 1-7; xii 2; IV
i 1, 3, 9, 11; iii 1; v 11; vi 12; vii 20
geomancia III i 8; vii 14, 32
geomanticus III vii 8
geometria II i 3; xi 6; III i 8, 9; vii 14, 32; IV v 5
geometricus II i 3; iii 15; III vii 7, 8; xi 127
gerere IV vii 12
germinare II xi 18
gestans II x 21, 48
gestare II x 48
gestus II ii 2
geuzahar (جوزهر) I v 48
gingiva IV vii 8; viii 29
girare IV vi 13
girus III xi 98
gladius III vii 38; IV ix 28
glando IV vii 1
glarea III v 3; IV viii 6
gloria I pr. 1, 2; IV iv 3; ix 39, 57
gloriosus I v 39
glosa IV v 8
glosare I pr. 3
gobora (غبيرة) IV ix 7
gracia I pr. 1, 2; II vii 2; x 86; xii 28; III v 5; vii
21, 27, 32; x 14; xii 1; IV ii 8; iv 61-63; v 10;
vi 10, 13; ix 27
gracioso IV vii 61
graciosus II xii 49; III vii 15
gradatim III vi 5; IV i 1
graduatus III x 9; xi 1
gradus I i tit., 1; vi tit., 1; vii tit.; II viii 1; xii 53;
III vi 1; vii 32, 35, 40; IV i 1, 3, 9; iv 64; vi 13;
ix 7, 27
gradus (*astronomical*) I ii 5; iii 1, 2; iv 1-29, 33; v
32, 48; II ii 4-7; iii 4, 6, 14; IV i; v 3; vi 3-5, 7;
vii 4; xii tit., 40-50, 58; III vi 1; ix 14; xi 131;
IV ii 4, 7, 9, 10; iv 63
grammaticus III i 7, 8; vii 7, 14; IV v 4
granatus. *See* malum granatum
grandis III vii 12
grando III x 2; IV vii 21; viii 17
granum II xii 40, 46, 53; III i 6, 7; vii 27, 29, 32;
x 5, 9, 11, 12, 16, 18, 19; xi 1, 4, 125; IV ii 2,
5; vi 2, 4, 6, 11; vii 2, 11, 12, 34, 39, 42, 43;
ix 2, 5
gratitudo III vii 10
gravamen III vii 9
gravare I iv 33
gravatus II xi 37; III vii 2
gravior I iv 33; II vi 6; IV i 2
gravis II ii 1; iii 8; vi 6; vii 5; viii 4; III v 1
gravitas III v 1
grayas (*Spanish* grayo) IV vi 7
grayde (*Spanish* grayo) IV vi 10
gressus IV v 5
grossicies I vi 1; IV i 1, 2
grossior II viii 1
grossus I vi 1; III i 3; xi 127; IV i 2; ii 6; viii 10
grus II x 47; III i 3; xi 15, 21, 57; IV vi 2; vii 40
gubernacio III i; II viii 1; III i 9; viii 1; xii 2; IV v 2
gubernandus III viii 1
gubernans III i 8; vi 5
gubernare I pr. 2; vi 1; II xii 53; III i 6; v 1, 5; viii
1; xii 2; IV ii 4; v 2, 3; vi 13
gubernatus III v 5
guerra III vii 11; IV iv 7
gula IV viii 30
gumma (*Spanish* goma) III i 8; IV vii 26
gummi III iii 11, 13-15, 17, 18, 21-24; IV vi 12;
vii 26, 61
gummi armonicum III v 3
gutta IV viii 4; ix 19
guttatus II x 4
guttur III x 14
habens I v 22; vi 1; II i 2; ii 2; iii 10, 13; v 2, 3, 6;
vi 1, 3, 5; vii 8; x 11, 13, 14, 16, 18, 19,
21-24, 26, 28-30, 32-35, 37, 41, 43, 51, 57,
60, 66, 68, 74, 76, 77; xi 1, 3, 6, 7, 10-14, 16,
22, 28, 31-33, 35-37, 39; III i 3-8; ii 2-4, 6,
8, 11; iii 4, 7, 8, 11, 31; v 1, 2, 6; vii 10,
13-18, 21, 25, 27, 32, 33, 35-37; ix 17; x 1;
xi 124, 126; xii 2; IV i 2; ii 2, 4-6; iv 62; vii 51;
viii 2, 17; ix 29, 35, 36, 41, 48, 49, 51, 54-56
habere I pr. 2; i 1, 2; ii 2, 3, 5; iii 1, 2; iv 1,
13-15, 20, 23, 25; v 1, 5, 7, 10, 11, 23, 28,
30, 34, 36, 37, 39, 41, 48; vi 1, 6; vii 1, 2; II i
1, 3, 6; iii 1-4, 6-8, 11-13, 15, 17; v tit., 1, 2,
4-6; vi tit., 1, 3-8; vii 2, 4, 8; ix 1; x 1-8, 20,
35, 39, 40, 43, 56, 71, 79, 85; xi 1, 2, 34, 39;
xii 17, 35, 37, 45, 53, 56; III i 2-9; ii 1-14; iii
20-24, 29, 33; v 1, 2, 5, 6; vi tit., 1, 2, 5; vii
9, 11-13, 16, 18, 21-33, 35, 37, 38, 40; viii
1, 3; ix 9, 14; x 1, 3, 5, 8-11, 19; xi 12, 52,
76, 81, 83, 87, 106, 109, 110, 120, 123, 124,
128, 131; xii 2; IV i 1, 7-9, 11; ii 3, 6, 11,
13-15; iii 1; iv 1-3, 7, 14, 15, 19, 31, 34, 45,
51, 61, 62, 64, 66; v 8; vi 11-13; vii 1, 7, 8,
11, 12, 21, 26, 42, 44, 45, 53; viii 9, 29, 31; ix
13, 19, 27, 47, 48, 53

- habitans IV iii 1; iv 53; vii 36
 habitare III x 8
 habitatus IV ii 6
 hasta II x 11, 14; xii 59; III vii 37
 haye (هشبة) II vi 7
 henc (*Spanish* enque; cf. enque) IV ix 47, 56
 herba II iii 1; vi 1; xii 53; III i 3-6; v 5; vii 16, 38;
 xi 90, 92, 109, 110; IV vii 14, 33, 38, 44, 51,
 52, 54, 60; viii 12, 37, 38; ix 12, 16, 19
 herba leonis IV vii 51
 hereditas II iii 14; III vii 2, 9; viii 2
 heremita III ii 13; vii 2, 3, 18, 27, 33
 heremus III i 3; ii 8
 hereticus III i 5
 hilaritas III i 7
 hircus II xii 39; III vii 17; ix 16; x 11; xi 113, 115
 hirundo III x 20; xi 56
 histrio II iii 15
 homo I pr. 2, 3; i 1; ii 1, 3; iv 3, 10, 14, 19-21,
 23, 27, 32; v 7, 8, 19, 27, 28, 30, 31, 36, 45,
 46, 48; vi tit., 1-3, 6; vii 1, 2; II i 1, 2; ii 2; iii
 14, 15; v 3-5; vi 1; viii 1; ix 5, 6; x 11-21, 23,
 28, 32-34, 37, 41, 43-46, 48, 49, 57, 73-75,
 77, 79, 85, 86; xi 1, 3, 16, 24, 27, 29; xii 7,
 42, 45, 47-51, 55, 58, 59; III i 6-9; ii 4, 7, 8,
 10, 12; iii 4-7, 9, 10, 26, 29, 31; v 1, 2, 5; vii
 2, 4, 5, 8, 10-12, 14-16, 21-23, 25-27, 29,
 31, 32, 36, 39; ix 9; x 1, 4, 7-9, 11, 12, 14; xi
 8, 25, 34, 35, 39, 43, 45-47, 51, 53, 54, 58,
 61, 63, 64, 66, 70, 72, 73, 84, 86, 88, 90, 91,
 94, 95, 99-101, 107, 116, 121, 122, 126,
 128-131; xii 1, 2; IV i 2, 4, 7, 8; ii 2, 3, 5, 6,
 9-12, 14, 16; iii 1, 2; iv 62, 66; v 4, 11; vi 11,
 13; vii 1, 7, 8, 10, 23, 25, 34, 35, 37, 43, 44,
 46, 58, 62; viii 15, 31, 36-38; ix 19, 29, 32,
 33, 35-37, 39-44, 48, 49, 53, 55
 honestas I pr. 3
 honestus III vii 10
 honor II x 43; xii 57; III i 10; v 5; vii 10, 12, 21,
 25, 32, 33; viii 1-3; xii 1; IV vi 13; vii 1; ix 57
 honorabilior IV vii 1
 honorare I v 7; III vii 10, 21, 23; viii 1, 3; xi 105;
 IV vi 13; vii 1; ix 39
 honorate IV vii 12
 honoratus I pr. 1; III vii 15, 18, 20, 21, 23, 27,
 28, 32, 36; viii 1, 3; IV ii 2, 4, 8, 12; vii 8
 hora II ii 2; v 1, 8, 9, 13-18, 22-25, 28, 32-34,
 37; II i 2; iii 4, 12; v 3, 6; vii 4, 6; ix 5-7; x 41,
 43-50, 57, 59-79, 81-87; xi 1, 39; xii 40-50,
 53; III v 3, 5, 6; vii 11, 16, 25, 27; ix 12; xi 54;
 IV ii 2, 7, 8, 10, 12, 14; iii 2; vii 9, 15, 20, 34,
 47, 55, 56; ix 16
 hortari II xii 59
 hospicium III ii 11; v 3
 humanus I iv 6, 26; II x 55; xii 39; III iii 32; v 2;
 vii 23; x 2, 6, 14; xi 3, 4, 6, 7, 16, 23, 54, 74,
 77, 109; IV i 9, 11; vii 33, 34, 46, 62
 humectare II xi 39; IV vii 40
 humerus III xi 95
 humiditas I ii 1; iii 2; vii 3; II iii 1; vi 1; viii 1-3;
 xi 39, 127
 humidus I iii 2; II iii 1; v 4; viii 1, 2; III vii 10, 13,
 15, 18, 21, 30, 33; III ix 12, 14; xi 127; IV iv
 64; vii 60; viii 29
 humiliare II x 83; III viii 1; IV iv 5
 humilis III vii 5, 16, 27
 humilitas II xi 36; III vii 16, 21, 24, 33; viii 1, 3
 humiliter III vii 16, 18, 19, 22, 32; x 1, 9; IV ii 2
 humor II iii 3; v 3, 4; viii 1, 2; III i 4; xii 2; IV i 2
 hyems II iii 3; viii 1, 2; III ix 13
 iacens II x 49; III iii 7
 iacere I v 30; II v 4; xi 38; III vii 13, 21, 30; IV viii
 31, 37; ix 14, 41
 iactancia III vii 15
 ianua IV iv 61
 iargonza (بيلانغ) II v 6; III i 6; ii 6; iii 31; ix
 14; IV ix 18
 ictus II xii 44; IV ix 27
 idioma III i 3, 8; vii 17, 36; viii 4; IV ii 1; v 4; vii
 1; ix 2
 idolum II x 65; III i 9
 ieiunare II xii 53; IV ii 19-25; iv 9; ix 19
 ieiunium II xii 53
 ieiunus III x 6; xi 63, 64; IV vii 13
 igneus I v 3; II iii 11; xii 57; III ii 2; IV ix 12
 ignis II ii 1; iv 4; v 41, 42, 44; vi 1; vii 3; II ii 4; iii
 15; v 4; vi 3, 6, 8; viii 1-3; ix 5; x 32, 68; xi 1,
 6, 39; III i 5; ii 2, 10; iii 11, 21; v 1-3, 5; vii 4,
 10, 17, 18, 25, 27-33, 36, 37; ix 13, 17; x
 1-4, 8, 9, 11, 12, 14; xi 54-57, 67, 79, 91,
 113, 116; xii 2; IV i 10; ii 2-5, 7-9, 16, 17, 21;
 iv 3, 4, 7, 8; vii 12, 26, 41, 49, 56, 57; viii 8,
 12, 29; ix 2, 3, 12, 17, 25, 28, 30, 55
 ignitus IV vii 4
 ignorans II vi 1
 ignorare II i 3; III vi 1
 ilex III ii 11; vii 26, 29, 32; IV vii 60, 61
 illesus II vi 4
 illicitus III i 8; vii 14; xii 1
 illuminare II iii 2; xi 1; IV i 1
 illuminatus III vi 4; xi 56
 illustracio I pr. 1; III vii 13
 illustrans III vii 6
 illustrare I vii 4; II xii 53; III vii 20, 21; viii 1; xii 1

- illustratus I pr. 2, 3; III viii 4; IV iv 61
 illustrissimus I pr. 1
 imbecillus II i 1; IV i 6
 imber II xii 11
 imbibere III x 4
 imbitus III xi 67, 85
 imbutus IV i 2; v 11
 immiscere IV viii 24
 immittere III vii 25; IV ii 1
 immobilis I vii 1; IV ii 8
 immoderate III v 1
 immundicia II v 5; III vii 21
 immutabilis I vii 1
 impediens I v 34; II iii 6
 impedimentum II iii 5, 6, 12; III v 5; vii 25, 26,
 35; viii 2; IV iv 66; vii 9, 60, 61
 impedire I iv 16, 17, 28; v 16; II iii 15; xi 39; III
 iii 25; xi 61, 101; IV iv 63, 66; vii 61
 impeditus II v 4
 imperans I v 7
 imperare III i 4
 imperator III vii 25
 imperfectus I i 1
 imperiosus III vi 1
 impetrare III xi 126; IV ii 8
 impetuositas III vi 1; vii 11
 impetuosus III vi 1; vii 31
 implens IV vii 13
 implere I ii 1; v 22; vii 3; II iii 11, 17; vi 1; xi 39;
 III vi 1; vii 21, 25, 26, 31, 32; x 1, 9, xi 91,
 114, 127; IV ii 2, 4, 6, 8-10; ix 14, 27
 imponere I ii 5; III ix 8; xi 113
 impossibilis III vi 5; IV i 5
 impotens I iv 32
 impregnare IV viii 21
 impressio II iii 7
 impressus I iv 32; II v 6; vii 8
 imprimere II xii 44; III x 4, 19
 impugnare IV ix 28
 inalterabilis I vii 1
 inauditus II xii 59
 incantacio I v 45; III xi 65
 incantamentum III xi 109
 incedens II xii 46
 incedere I iv 33; II ii 4; vi 6; III vii 16
 incensum I v 25; II i 2; x 79; III vi 1; vii 26-28,
 33; ix 16, 17; x 8-12, 14, 20; IV ii 2-4, 6, 7, 9,
 12, 16; vi 3; vii 61
 incepcio III vii 10, 15, 29, 33; xii 2
 inceptus II iii 6
 incessus II ii 2; vi 6; xi 30; III iii 29; vii 13, 26;
 viii 2
 incestus III vii 25
 incidens (in + cadens) III vii 12, 25
 incidens (in + caedens) II xi 3
 incidere (in + cadere) III vii 11, 26
 incidere (in + caedere) III xi 128
 incipere I iv 2-6, 8-29; II iii 12; iv 1; x 52; xi 2;
 xii 2, 53; III pr.; ii 1; v 4; vii 9, 23, 38; viii 3;
 ix 16; xi 58, 131; IV pr.; ii 19-25; vii 15, 48
 incisus III i 8; vii 16; ix 16; xi 56
 inclinacio III vi 5; xii 2
 inclinare I iv 8; III vi 5; xii 1
 inclinatus III vi 1; vii 13; x 9
 includens II v 6; III ix 3-7
 includere II i 1
 inclusus II iii 17; III vi 4; viii 7
 incolumis I iv 12; III vii 22
 incompletus I ii 3; II i 3; vii 4
 inconcussus III vii 21
 incongruus II iii 10; xii 59; III vii 37
 inconveniencia II vi 5
 inconueniens I v 47
 incorporacio III vii 33
 incorporandus IV ii 5
 incorporare II vi 1; III v 3; vii 16, 18, 19, 26-28,
 30-33; x 1-3, 5, 6, 10, 11, 14, 19; xi 1, 2,
 4-6, 12, 114, 117, 119; IV vi 3, 4, 6-8, 10-12;
 vii 4, 17, 26, 28, 35, 49, 61; ix 15, 22, 25, 30
 incorporatus III v 3; x 1, 4, 10, 17; xi 3, 14; IV ii
 17; vi 2
 incorporeus III v 6; IV i 9
 incredulus I v 36
 incrementum III vii 29
 incurrere IV vii 50
 indecens II vi 6
 indesinenter III vii 13; x 1; IV ix 27
 index III vii 37
 Indicus (*color*) III iii 23
 Indicus (*plant*) IV vi 7
 indigencia III viii 1
 indigens II xi 21; IV i 1, 3; ix 27
 indigere I i 1; ii 1; v tit.; II vii 1; III ii 3; vi 1; vii
 32; viii 1; x 5; IV i 4; v 8
 indignus I iv 33
 individuus I vii 2
 indivisibilis III vii 38; IV i 3
 indoctus III vii 37
 indoles IV vii 36
 induere II v 4; III iii 11, 25; v 3; vii 1, 16, 18, 19,
 23, 25, 27, 28, 30-32, 37; ix 9, 11, 14; IV ii 3,
 6, 9
 indulgencia II xii 53
 indumentum III vii 30
 industria I vi 1, 6; II v 2; vi 1; III xi 125; IV i 4; vii
 62

indutus II ii 2; x 14, 49; xi 4–6, 10, 11, 15, 19; III iii 5; vii 29; ix 12; IV ii 2, 12; vii 16; ix 31, 35
 inebriare IV vii 37, 54; viii 14; ix 8
 inebriatus IV vii 29
 inequalis II vi 9
 infamia II xii 10
 infancia II iii 3
 infans IV vii 35
 inferior I iii 1; IV i; v 9, 14; vi 3; II i 3; iii 7; vi 1; vii 8; ix 1; x 32, 71; xii 1, 42, 52, 59; III ii 7; iii 33; v 1, 3, 5; vii 4, 26, 27; xi 1; IV i 1; ii tit.; vii 62
 infernalis III v 1
 infernus IV i 1
 inferre I iv 21, 26, 27, 29; III vii 25, 26; IV iv 3, 22; vii 17, 42; viii 8
 infilans IV vii 10
 infimus I vi 3; II xi 2; III ix 1–7; IV i 1; iv 22; vi 13
 infinitus I pr. 2; III iii 31; vii 21, 25, 28; viii 1; IV i 3; vii 62
 infirmare II xii 7, 27; III xi 98; IV vii 7, 43; ix 37
 infirmitas I iv 23, 24, 28; v 32, 33; II iii 12; v 6; vi 2; x 54, 67, 71, 77, 84, 85; xi 20, 39; xii 40–51; III i 4; iii 28; vi 1; vii 2, 4, 9, 21–23, 25, 26, 32; x 6; xi 126; IV iv 35, 58; v 12; vii 7–9, 11, 13, 47, 60; viii 5, 28, 29, 38; ix 37, 38
 infirmus I iv 15; v 26, 48; II x 73; III xi 80, 114, 115; IV ix 38
 inflammare III v 1
 influencia I ii 1; II i 1, 2; iii 7; v 2, 3; vi 1; vii 1, 4; ix 1; III iii 33; v 2, 6; vi 5; vii 29; IV ii 1; ix 25
 influens II vi 1; III iii 33; vii 34
 influere II iii 6; vi 1, 6; III vii 26; ix 9
 informans II v 4
 informare II v 4
 infortuna IV vii 8
 infortuna (*astrological*) I iv 33; v 2, 10, 13–15, 20, 33, 34; II iii 6, 8, 10–12, 15, 16; vii 4; x 52; xii 56; III i 10; iii 11; vii 9, 11, 12, 16, 30, 32, 34; IV iv 45, 50
 infortunare I iv 10; v 14, 20, 29; II ix 7; III iii 11; vii 16
 infortunatus I iv 33; v 20, 21, 34; II v 3; III v 6; vii 28; IV i 1; vii 8
 infortunium I iv 33; v 8, 16, 17, 20; II iii 6–8, 14; III i 10; vii 9, 16; IV ii 3, 22; vi 11
 infrascriptus II ix 6; x 54, 59; III viii 2; x 6, 9; xi 1, 56, 112, 124; IV ii 2; vii 24
 infrigidans II iii 1
 infrigidare III x 1–4, 14; xi 54, 56
 infrigidatus III x 4; xi 55

infundere I iv 29; II i 3; iii 7; v 5; ix 7; III i 1, 9; v 5; vii 21, 25, 26, 31; viii 3; IV ii 1; vi 13; ix 2
 infusio I ii 3; v 36; II vi 8; xii 52; III x 8
 infusor III vii 32
 infusus II vii 3; III vi 2; IV i 4; vi 13
 ingenium III i 8; v 6; IV v 5
 ingratitude III vii 11
 ingredi I ii 1; iv 8, 20; v 36; II vi 9; vii 2, 6, 7; viii tit.; xi 39; III v 5; vi 1; vii 21, 25–27, 36, 40; ix 11, 12, 15; xi 56, 130, 131; IV i 3; ii 7, 10, 12; vii 25, 32; viii 6; ix 45, 46
 ingrediens III v 3
 ingressus IV ii 1
 inguen III vii 4
 inherens III vii 21
 inicium II v 5
 inimicare I v 42; II iii 11; IV iv 45; ix 20
 inimicitia I v 2, 10; v 3, 42; II ix 6; xi 24, 29; xii 6, 55; III vii 9, 16, 25, 31; x 15, 16, 18; xi 11, 18, 116; IV iv 7, 52, 62; vii 42; ix 32, 42, 57
 inimicus I ii 2; iv 2, 7, 11, 16, 19, 25, 26; v 14, 18; II iii 9, 11, 12; x 43; xii 59; III v 5; vi 2; vii 12, 14, 21, 25, 26; viii 1; x 3; IV iv 7; vi 13; ix 27
 iniquus III vii 25
 iniube (*عنايب*) IV viii 12
 innodacio IV vi 13
 innodare III vii 26, 37; x 8; IV vi 13
 innovare I pr. 2
 inobediens I iv 21
 inopia I pr. 1
 inordinate III vii 40
 inordinatus IV iv 27
 inquietudo II xi 28; III x 9
 inquietus II ii 2; xi 3, 5
 inquilinus III vii 8
 inquirens II iii 7; III vii 23; IV v 1
 inquirere I i 1; iv 16; II i 1; v 3, 5; vi 1; xi 1, 36, 38; III vii 26; IV vi 13
 inquisicio II i 1; xii 52; III i 8; vii 23
 inquisitor II xii 58; IV vi 13
 insciens III xii 1
 insensatus III viii 4; xi 130
 insensibilitas IV vii 62
 insensitivus III v 1
 insidie III vi 2; vii 25; xii 1
 insignitor III vii 21
 insipiens I vi 5; II iii 17; III viii 4; IV vii 44
 inspectura II iii 8
 inspicere I pr. 3; vi 1; III iii 6, 11, 12, 17; iv 1; v 6; III i 1; vii 26; xi 126; IV iv 17; v 11; vii 23; viii 2
 inspicens II v 3
 instabilis III vii 14; xii 1

- instancia III x 12
 instans II v 4; IV i 3, 11; viii 37; ix 7, 19
 instar III x 3; xi 124; IV vii 27; ix 20, 22
 instinctus III i 5
 institutus II v 6
 instructus I v 37; II i 3; III xi 24; xii 2
 instrumentum II v 2; xi 5; xii 18; III i 7; iii 33; vii 6, 13, 14, 30; IV v 5; vii 16, 61
 insula III iii 27; IV vii 53, 54
 integer II vii 2; III vii 31, 38; x 2; xi 54; IV vii 49
 integre III iii 25; v 2
 intellectivus III i 8; IV vi 10
 intellector I vi 1; III vii 32
 intellectus II i 1, 5; vi 5, 6; vii 1, 2, 4; II i 1, 3; v 3-5; viii 4; x 86; xi 1, 39; xii 8, 53; III i 8; iii 33; vi 1-3, 5; vii 10, 12, 14, 16, 19, 21, 26, 28, 32; viii 1, 4; ix 12; xii 2; IV i tit., 1, 4, 9, 10; iv 61, 66; v 11; vii 44, 62; viii 14
 intelligencia I vi 1; II i 3; III vii 14; IV i 8, 12
 intelligens II iii 17; v 1; III vi 1; vii 32; IV ix 27
 intelligere III i 2; v 3, 24, 38, 48; vi 1, 6; vii 2, 4; II i 1, 3; ii 3-5, 7; iii 1, 2, 4, 5, 9-11, 17; iv 1; v 3, 5, 6; vi 1, 4, 5, 9; vii 3; viii 1; xi 1, 39; xii 53, 56; III i 10; iv tit.; v 6; vi 1, 3, 5; vii 20, 21, 29, 32, 38; viii 1; xii 2; IV i 2, 4, 8-10; iv 1, 26, 45, 49, 60, 61, 66; v 1, 4, 9-11; vi 10; vii 23
 intencio I v 35; vi 5, 6; III viii 4; xii 2; IV i 9; ix 27
 intendere I pr. 3, 4; i 1, 2; ii 2; iii 1; iv 1, 2, 32, 33; v 3, 40, 48; vi 1, 4-6; vii tit., 1, 2; II i 3; iii 11; vi 1, 2, 6; ix 1; x 1, 40; xi 1; III i 1; v 6; vi 4; vii 13, 21; xi 130; xii 1; IV ii 26; ix 26
 intentus I v 48; II iii 6, 11; xii 55; III v 3; vii 25, 27-29; IV i 10; vii 26
 intercessus III vii 11
 interesse III viii 3; ix 17
 interfecio III vii 25
 interfector III vii 4; ix 17; x 7; xii 1
 interficere I iv 5, 20; v 37; III xi 32, 39, [40], 41, 116, 121-123; IV iii 2; iv 61, 65; vii 30; viii 18; ix 19, 29
 interficiens III i 5; vii 25
 interior III i 4; v 5; ix 17; IV viii 29
 interpretacio II v 3; vii 6; III i 4, 8; ix 12
 interpretare III v 3
 interpretari I ii 1, 5; vi 1
 interpretator III vii 3, 21
 interramentum III vii 11
 interrogacio I v 2, 29; IV ii 2
 interrogare III vi 1, 5; IV ii 11
 intestinus II xii 43, 47; III ii 7
 intimus IV ii 13
 intrans III iii 26
 intrare I v 42; III vii 40; xi 67; IV iii 1; iv 61; v 6; vi 1; vii 23; viii 36; ix 45
 intrepidus IV vii 8
 intrinsecus III i 3, 5-9
 introduciri I v 7
 introitus III vii 40
 intromittens II iii 15; v 4; xii 55; III vii 4, 13, 14
 intromittere II iii 15; v 3; x 40; III v 3; vii 20; xii 1; IV ii 3, 15; iii 1
 intuens II x 20
 intueri IV vii 9, 13, 14
 intuitus II iii 8; xi 1
 inunctus III x 11
 inungere III xi 55, 102, 129
 invencio I vii 1; IV i 9
 inveniens III xi 96
 invenire I ii 1, 5; iii 2; iv 3, 32; v 23, 34; II i 1; ii 7; iii 6, 7, 10; iv 1; v 5; vi 8; vii 8; x 10, 59; xii 1, 32, 42, 46, 53, 58, 59; III i 6; iii 26, 29-31; v 3; vi 3; vii 1, 35, 40; viii 2; x 1-3, 18; xi 1, 52, 54, 58, 112, 123-125, 128, 131; xii 2; IV ii 3, 10-12, 26; iv 1, 57-59; v 1, 2; vi 10, 13; vii 1, 23, 43, 53, 55, 57, 58, 60; viii 9, 10; ix 1, 16, 18-20
 inventor I vi 1
 inventus I vi 1; vii 1, 2; III v 3; IV i 9; iv 57; vi 13; vii tit., 1, 21; viii 36; ix tit.
 inversus I v 24
 invisibilis III viii 3
 invitare I iv 26
 invitus II xi 26; III vii 9
 invocare I v 37; III vi 1; vii 17, 19, 21, 27, 30, 32, 33
 invocatus III vi 1
 involutus II i 2; x 15, 66; xi 20; xii 45; III iii 4; vi 3; x 1; xi 1, 105; IV ii 3; ix 29
 involvere I pr. 2; II x 15; III x 1, 8; xi 1, 124, 128; IV vii 33; ix 34, 41, 45
 iocalium I iv 29; III vii 6, 33
 ioculacio III vii 30; IV v 11
 ioculator III ii 7
 iocundus III vii 21
 ira I v 21; II ii 2; x 83; III vii 9, 11, 13, 16, 25, 26; viii 3; IV iv 55, 62; vii 12; ix 30
 irascibilis III i 5; v 1
 iratus II ii 2; xii 49; IV vii 12
 ire I iv 8, 16; v 10; II iii 6, 15; vi 5, 6; xii 59; III vii 19; x 9; xi 104; IV ii 8; iv 63; vii 43
 iris II v 3; IV vi 8
 irrationabilis III vii 21
 irracionalis II xii 59
 irrigare IV vii 46
 irritacio IV viii 31

- irritare IV viii 3 I
 iter I iv 2, 6, 10, 16, 17; II iii 2; x 74; xi 22, 36;
 xii 35, 37, 59; III vii 9; xi 104, 130; IV ii 5; iv 6
 iterare III ix 1 I
 iteratus IV ii 12
 iubere II i 2; III v 3; vii 21, 26, 35; x 2, 9, 12; IV ii
 13, 16; iv 62, 64
 Iudaicus (stone) III iii 3 I
 iudex II iii 15; x 44; xii 4, 55; III vii 3; IV ix 28
 iudicare I iii 2; II iii 9, 10; v 3; vii 37
 iudicium I iii 1; II ii 6; iii 2, 7, 10, 17; v 3; xi 1,
 21; xii 58, 59; III i 4-6, 8; iii 33; vii 10, 11, 13,
 14, 21; IV v 4, 5
 iugulare III ix 17
 iuleb (حلب) III i 7
 iunctus I v 6, 34; II iii 10; vi 6, 7; viii 1; xii 55; III
 xi 61, 71; IV ii 15; vii 44
 iuncus IV ii 8
 iungere I iv 24, 31; v 1, 4, 6, 22, 35, 40, 41, 43;
 vii 2; II iii 2, 7, 12, 13; v 4, 5; viii 3; xi 39; III v
 5, 6; vi 4, 5; vii 25; x 8; IV iv 66; vii 41, 44; ix
 21
 iuniperus III vii 17
 iuramentum III vii 13
 iurare IV vii 47
 ius (broth) III xi 70
 ius III viii 4; IV v 4; ix 27
 iusquiamus III xi 56, 117, 118, 120; IV vi 6, 7;
 vii 37; ix 3
 iusticia I vi 1; II xi 21; III vii 5; IV iv 59; v 11
 iustus II xi 19; III vii 15, 21
 iuvamentum II vi 5; III vii 29
 iuvans III xii 2
 iuvare I iv 1, 26; v 24, 40, 48; vi 1; II iii 1, 17; v
 3, 4, 6; vi 1, 2; xi 1; III vi 2, 3; vii 2, 4, 6, 20,
 21, 27, 29, 32; viii 1; ix 12, 13; xi 65, 88, 108;
 IV iv 66; vii 1
 iuvatus III vii 21
 iuvenula III v 3
 iuvenescere III xi 100
 iuvenis I v 28; II i 1, 2; iii 6; x 31, 38; III iii 8
 iuventus II i 1; iii 3

 labens III x 4
 labor II iii 11; v 2; xi 1, 11; III v 4; vii 9, 21, 25,
 26, 31; xi 58; IV iv 1, 6; v 1
 laborans I vii 1; II iii 15; ix 1; III i 5; vii 8, 14
 laborare I v 26; vi 1, 5; vii 1, 4; II i 1; ii 2; iii 6,
 14; vii 5, 8; xi 6, 7; III i 3; iii 33; v 6; vii 25; x
 2-4; xii 2; IV ii 5; iv 66
 laborator III vii 2; IV vii 7
 laboratus III vi 4; x 3

 lac II vi 1; xii 2, 29, 30; III ix 12; x 20; xi 1, 102,
 103, 131; IV vii 6, 54; viii 38; ix 15, 20
 lacca (plant) III i 6
 lacca (shinbone) III ii 11, 12
 lacca (للك) III iii 2, 15, 17
 lacerta III xi 44; IV ix 11
 lacrima III vii 25, 26; IV vii 23
 lacrimans III xi 86
 lactans IV ix 52
 lactare III xii 2
 lactuca III xi 114, 119, 120; IV vii 37
 lacuna IV viii 12
 lacus III i 8, 9; ii 5, 13; IV ix 24
 lagarius (Spanish lagarto) II x 13; III xi 44
 lamentacio II xi 28; III viii 2
 lamentans II i 2
 lamina I v 30-32; II ix 2, 4, 6, 7; III xi 97; IV ii 7;
 vii 49; ix 44
 lana III iii 2, 14; vii 16
 lancea II x 11, 17; xi 21, 24; III iii 6, 7; IV vii 33
 laneus II xi 18; III iii 11; IV ii 6; ix 20
 languens I v 32
 languor II ii 5; III xi 126; IV iii 1; ix 38
 lanterna III vi 1
 lapillus III x 1, 3
 lapis I v 24, 25, 32, 43; II i 2; v 6; vi 1; vii 5, 8;
 viii 1; ix 3; x tit., 1-8, 41, 43-49, 51-54,
 56-58, 60-73, 75-79; III i 3-9; ii 5, 6, 9, 10,
 12, 13; iii 25, 26, 29-31; v 3, 5; vii 13, 30; viii
 2; ix 14; x 1-5, 14; xi 109, 124, 125, 127; xii
 2; IV ii 11, 17; iv 64; vii 49, 62; viii 2, 5-7, 9,
 14, 22, 23, 29, 36; ix 25
 lapis (medical) I v 32; II x 81; IV viii 38
 lapis sanguinis III xi 127
 largiri III vii 21; x 14; IV iii 2
 largus III vii 16, 21
 later III x 14
 latere I ii 1; iv 1; v 36; II iii 8; III xi 104; IV iv 64
 latitare II ii 1; iii 2; III vii 32
 latitudo I iv 33; vi 1; II vi 7; III v 5; IV iv 64
 lato I v 26; III iii 31; vii 37; IV ii 4, 6, 10, 16, 17;
 ix 8, 38
 latrare IV ix 15
 latro II v 4; x 83; III ii 2; vii 2, 4, 25; IV ix 45
 latrocinium III i 5
 latus II iii 13; x 33; III vii 37; IV ix 56
 laudabilis I v 10; IV ix 27
 laudanum (لادن) III vii 27, 30, 33; xi 62
 laudare III vii 5; viii 1
 laudatus I pr. 2; III viii 1
 laureola III i 5
 laurus II vi 1; III v 3; vii 16; x 5; IV vi 6; vii 1-4,
 35, 36, 42; ix 22

- laus I pr. 1
 lavare I v 26; II x 47, 58, 75; III iii 17; vii 33, 39, 40; x 5; xi 84, 93; IV ii 3; viii 29; ix 5, 38
 lavatura I ii 1; IV ix 38
 lavatus IV ix 38
 lazulum (لازورد) II x 57, 75, 77; III iii 31
 lectus IV vii 43
 ledens IV vii 25
 ledere II viii 3; III iii 33; IV vii 32; viii 8, 37
 legalis III vii 18, 21
 legalitas III i 4; vii 10-13, 29, 32
 legere IV iv 1; ix 26, 43, 65
 lenticula III vii 40; IV viii 12
 lentiscus III iii 31
 leo (cf. herba leonis) I v 32; vi 1; II x 21, 48, 50, 52, 71, 77; xii 39, 44, 45; III iii 6; v 5; x 1; IV ii 5; iii 1; iv 62, 63; vii 7, 51; viii 34; ix 11, 38-40
 leoninus II x 16
 leopardus III vii 24; x 1; xi 2, 6, 16; IV vi 4; vii 27; ix 10
 leporarius III xi 107
 lepra III iii 28; xi 72
 leprosus III xi 89
 lepus II xi 26; III i 5, 7, 9; iii 10; x 5, 6, 8-11, 14, 20; xi 2, 4-6, 9, 21; IV iii 2; vi 8
 lepus marinus IV viii 27
 lesio IV vii 4, 32
 lesus III vii 35
 letari I v 41; II iii 2; III vii 29; IV ii 7; iv 66; vi 13; vii 8
 leticia II iii 6; v 5; xi 13, 30; III vii 32, 33
 letificare II x 85; xii 50
 letus IV vii 36
 leuca IV iv 64
 levare III x 11; IV ii 9
 levior II iii 9; vi 6; xi 1; III iii 11; vi 1; iv 12; iv 20-26, 31; vi 11
 levis I iv 33; II vi 6; xi 1; III i 8, 9; iii 31; vi 5; vii 14, 15, 33, 36; viii 2; IV ii 25; iv 10, 64; vii 44
 levitas II vii 5; xi 29; III iii 27; vii 32
 leviter I ii 1; iv 32; II iii 6, 8, 11; x 45, 60, 72; xi 1; III i 8; v 4; vii 12, 15, 21, 22; xi 124; IV iv 15, 64; vii 6, 61; viii 20; ix 38, 47, 48
 lex II iii 11, 14, 17; v 2, 5; xii 53, 55; III i 3-9; iii 33; vii 3, 11, 13, 18-21, 32, 33; viii 4; IV i 9; v 1
 libenter III vii 26
 liber (adjective) I v 8; vi 4; II iii 8; vi 1; III vii 18; viii 2; IV iv 63; vi 11; vii 61
 liber (noun) I pr. 1-5; i 2; ii 1, 4, 5; iii 2; iv 33; v 5, 23, 27, 35-38; vi 5; vii tit., 4; col.; II i 1; ii 1, 4; v 3, 5; vi 6; vii 8; viii 4; ix 8; x 10, 39, 40, 59; xi 31; xii 39, 51, 53, 55, 58, 59; col.; III pr.; i 1; iii 3; IV I; v 1-4; vi 1, 4; vii 1, 14, 19, 20, 33, 40; viii 4; ix 1, 8, 11; x 1, 5-7; xi 1, 41, 52-54, 58, 106, 112; xii 2; col.; IV pr.; i 3; ii 26; iv 1, 46, 57-59, 61; v 2-6, 8, 9, 11, 12; vi 1, 2, 9-11, 13; vii tit., 1, 2, 4, 5, 8 23, 44, 45, 47, 61, 62; viii 36; ix tit., 1, 26; col.
 liberacio II iii 6
 liberalitas II xi 15; III vii 10
 liberamentum II xi 27
 liberare I iv 17, 19; v 32; II v 2; x 58, 66, 68, 73, 77; xii 39; III vii 20, 29; viii 1; x 6; xi 79, 81, 106, 113, 115; IV vii 2, 8, 9, 11, 12, 35; viii 4, 10, 29, 37; ix 1, 5, 46
 liberatus IV ii 5
 libere (adverb) III vii 12
 libere (verb) I iv 26; v 31; vi 6; III x 8, 12; xi [55], 125
 libertas III v 3; vii 13
 libido I iv 15; III x 4
 libitus II iv 1; xii 53; III ix 13; x 12; IV ii 13; vii 49
 libra III vi 1; vii 27, 33; x 20; IV ii 4, 5, 7, 10, 16, 17; iv 64; vii 4, 19, 49; ix 8
 liceri II xi 34; III vii 29, 32; viii 3; IV vii 1
 licinium III vii 16; IV ix 13, 18, 24
 ligamentum I v 43, 44; II v 5; IV v 11
 ligare I iv 26; v 25, 43; II iii 8; xii 6, 7, 39, 55; III vii 26; xi 1, 99; IV vii 41; ix 11, 14, 56
 ligatus I v 44; II iii 6; v 3; x 22; xi 101, 111; IV ix 41, 47
 ligia (لاعية) IV viii 23
 ligneus II x 55; III ix 16; IV vi 5; vii 24
 lignum I vii 2; III iii 3; vii 27; ix 14, 17; xi 125; IV ii 3, 8; vii 25, 35, 61; ix 22, 53
 lignum aloes III i 6; iii 11, 27; vi 1; vii 26, 28, 30; ix 12, 16, 17; x 5, 10; xi 117; IV ii 9, 10, 12; ix 30, 34, 41
 lilium III iii 11; v 4; vii 27, 30, 33
 limacia (Spanish limaza) III xi 97
 limare III i 9; IV viii 5
 limatura IV ix 2
 limbus IV vii 23
 limpidus I v 26; III i 4; vii 32; ix 12; IV ii 13
 linea I iii 1; v 27; vi 1; II v 2; vii 2, 3; III v 5; x 10; IV i 3; ii 8; iv 64; vii 53
 lineus II ii 2; ix 5; x 41; III i 5, 8; vii 23; IV ii 3
 lingua I pr. 2; v 45, 46; II ii 4; xii 40, 44, 55; III i 4-9; vii 38; xi 1, 61, 65, 66, 105, 111, 114; IV iv 36; vi 13; vii tit., 37
 linire III xi 126; IV vi 10; ix 22, 23
 linteamen II x 17; xi 7, 20
 linteus II xi 10, 18
 linum III i 8; iii 1

liquare I v 44
 liquefacere III x 1-4, 8, 11, 14; xi 114; IV iv 66;
 vii 26; ix 54
 liquefactio III x 8
 liquefactus III x 1-4, 8-10, 14; xi 54, 128
 liquidus III ix 12; IV ix 29, 47, 55
 liquor II x 47, 58, 75; IV ix 38
 lirim (Spanish lirio) IV ix 5
 lis II iii 14; xi 14; III v 5; vii 11, 13, 23; x 3; xi
 I 16; IV ii 21; iv 6; v 3
 litargirus III vii 28; IV vii 28
 litigacio III iii 29
 litigans II iii 11; III vii 23; IV ix 29, 40
 litigare II iii 14
 litigator III vii 4
 litigium II xii 2, 55; III vii 11
 littus III ii 5, 11, 13; IV ii 8
 locatus IV i 3
 locucio III vii 21, 26; IV vi 12
 locus I pr. 2; i 1; ii 2, 4; iii 1; iv 9, 16, 20, 32; v 1,
 4, 5, 9, 13, 19, 20, 23, 24, 28, 30, 31, 36; vi 1;
 vii 1; II i 3; ii 1, 5; iii 2, 6, 9, 11, 12, 14, 15; vi
 5-7; vii 1-7; ix 1-7; x 42, 50, 64, 78; xi 1; xii
 9, 14, 16, 22-24, 30, 36, 53, 58, 59; III i 1-9;
 ii 2-13; iii 26, 28, 31, 32; v 3, 5; vi 4; vii 9,
 10, 13, 16, 18, 19, 21, 23, 25-27, 33, 35, 40;
 viii 1; ix 13, 17; x 2, 8, 9, 11, 12, 19; xi 57,
 73, 87, 116, 126; IV i 1, 3, 5, 8; ii 2-6, 8-11,
 17; iv 9, 51, 52, 60, 61, 64; v 8; vi 9, 13; vii 1,
 7-9, 22, 25-28, 32, 39-41, 45, 46, 51-53, 61;
 viii 2, 11, 13, 18, 25, 26; ix 3-5, 20, 24, 25,
 28, 40, 42, 49, 51, 53, 56
 lolium IV vii 37, 40
 longe IV ix 7
 longinquus III iii 33; vii 9, 25; IV i 6
 longior II ii 7; IV i 2; vii 8
 longitudo II vi 7; III v 5; viii 2; IV ii 4, 6; iii 1; iv
 64; vii 45
 longus II xi 1, 8; xii 54; III i 3; ii 3-6, 8, 9, 12, 13;
 vii 9, 16; xi 130
 loquela III xi 113
 loquens I v 35; II iii 1; vii 6; xi 25; xii 59; III vii
 12, 21; IV i 4, 5; iv 1; vii 1, 37, 38
 loqui I pr. 3, 5; ii 4, 5; v 5, 39-41, 45, 47; vi 5;
 vii 4; II i 2; ii 1-6; iii 12; v 3, 6; vi 5, 6; viii 1,
 4; ix 1, 8; x 20, 70; xi 1; xii 53, 59; III pr.; i 1,
 3; iii 25; iv 1; v 1, 3; vi 1; vii tit., 1, 10, 15,
 16, 22, 23, 28, 32, 33; viii tit., 4; x 1, 9; xi 1,
 114; IV ii 1-3, 12; iii tit., 1; iv tit., 61, 64; vi
 2; vii 2, 37, 42, 47; ix tit.
 lorica II x 21, 49; xi 10, 11
 lubricus III x 3

lucens I v 45; II iii 6; x 3, 5; III iii 11; vi 4; vii 21,
 33; IV vii 59; ix 16
 lucere III vii 21, 28; IV viii 12; ix 12
 lucescere IV ii 7
 lucia (لوقاس ?) III xi 109
 lucidus II vi 3; vii 4; III i 4
 lucrari I iv 22, 25; v 11, 30; II x 61; xii 17; IV iv
 64, 66; vii 9; ix 44
 lucrator III vii 14
 lucrum I iv 8, 12, 14, 28; II xi 19; III vii 32
 luctus II xi 28
 lucula(?) III xi 109
 ludus II xi 13; III iii 33; vii 13, 30; xi 109
 lumbare II xii 39
 lumbus II x 15; III xi 124
 lumen I pr. 2; v 9, 13, 16, 34, 36, 45; vi 1, 3; II
 iii 2, 6-9, 15; vii 3; xii 40, 43, 46, 47, 53, 55,
 57; III i 6; iii 33; vi 1, 4, 5; vii 20, 21, 25, 27,
 28, 31, 33; viii 1; xi 54-56, 129, 131; xii 2; IV
 i 1, 3, 4, 10-12; ii 2, 5, 7, 16, 22; iv 3, 29; vi
 13; vii 9, 20, 39; ix 13, 18, 19, 22
 luminosus III vii 28, 33; IV i 1, 3; ii 2, 4, 12, 17,
 22; vi 13
 Luna (silver) III xi 68, 75, 85
 lunaris III vii 33; IV vi 9; vii 9
 lunaticus II x 54
 lupa III x 10
 lupinus IV vi 11
 lupus II x 83; xi 23; xii 14-16; III i 5, 8; x 1, 9; xi
 14, 27, 30, 48, 61; IV vii 25; viii 19; ix 23
 lutosus II x 41
 lutum III x 14; xi 54, 56, 113
 lux I i 1; v 41, 42; vi 1; III vi 4; vii 27, 31; viii 1;
 xi 108, 113; IV i 7; ii 22; vi 13

macis III i 4
 macropiper III vii 23
 mactare II xi 39
 macula II x 4; III vii 35
 madefacere III xi 63
 magicus I iv 32; vi 5; vii 4; II i 1; ii 5; iii 8, 12, 17;
 iv 1; v 1-3; vi 6, 7; vii 1, 2, 4, 5; x 39; xii 1,
 55, 58, 59; III ii 14; iii 25, 29; iv 1; v 2; vi 3; vii
 1, 15; IV iv 9, 49; vii 7; ix 27
 magister II ii 2; vi 1; xii 43, 58; III xii 1, 2; IV i 4;
 iv 62
 magisterium I ii 4; iv 8, 13, 25; vi 1; II iii 15, 16;
 v 5, 6; vi 1; viii 1; xi 5, 12; III i 3-5, 7-9; iii 25;
 vi tit.; vii 8, 13, 14, 32; xi 127; xii 2; IV iv 56,
 61
 magistra II xi 9; III v 5
 magistralis III vii 32

- magnanimitas III vii 13
 magnanimus III vii 5
 magnas I v 7; III vii 29; IV iv 3
 magnatus IV vi 13
 magnes III xi 109; IV viii 14
 magnicies (مغنييسيا ; cf. almagnicies) IV ix 2
 magnificentia III viii 3
 magnitudo II xi 37; III v 3; vi 1; vii 27, 29–31, 33;
 x 1–3, 14; IV i 9; vi 2; vii 56; viii 8, 9; ix 3, 5
 magnus I pr. 3; 12; v 48; vi 6; II i 1, 2; iii 2, 6, 8,
 12; iv 1; v 1; vi 6–8; x 20, 85; xi 1, 3, 8, 20, 38,
 39; xii 41, 45, 52, 53, 57–59; III 5, 6; ii 8, 11; v
 2–4; vii 5, 9, 10, 12, 14–16, 21–23, 25–27, 30,
 32, 33, 40; viii 1; ix 12, 14, 17; x 7, 9, 11, 12;
 xi 4, 44, 54, 56, 81, 98, 117, 123–125, 127,
 128, 131; IV ii 2, 3, 7, 10, 11, 18; iii 1, 2; iv
 64; vii 8, 12, 43; viii 8, 14, 31; ix 11, 20
 magus IV iii 1
 maior I i 1; ii 1, 2; v 38; vi tit., 1; vii 1; II iii 5, 6,
 8, 11; v 2, 5; vi 2, 5, 7; vii 7, 8; xii 32; III v 1,
 5; vi 5; vii 8, 18, 19, 21, 25, 26, 28, 33; x 7; xi
 24, 95, 125; IV ii 13, 20; vii 8; viii 29; ix 25
 male I v 14, 46; II iii 10; v 2; vi 1; x 83; xi 25, 29;
 xii 10, 12; III vii 11, 21, 23, 25, 26; xi 1
 maledictio III vii 9, 21
 maledictus III vii 11, 21; IV vii 37
 malefactor III vii 36
 maleficere I v 33
 maleficium I v 33; III xi 53
 malevolencia III vii 26
 malicia III vii 19, 21; viii 2; IV v 11
 malignitas IV v 12
 malignus I v 46; II iii 12; III vii 36
 malum (*apple*) II x 26, 27, 30, 55, 56, 66; III v 3;
 vii 33
 malum citonium IV ii 9
 malum granatum II xi 18; III iii 17; v 3; ix 12; xi
 125; IV ii 3; vi 10; vii 27; ix 16
 malus I ii 2; iv 2, 10, 21, 26–29, 31; v 14, 34, 42,
 45, 48; vi 1; II iii 5, 6, 10; v 4–6; vi 3; ix 7; x
 48, 84, 85; xi 10, 23, 24, 26, 29, 30; xii 50,
 55, 56; III i 3, 5, 10; iii 29; vii 4, 9–12, 14–16,
 18, 19, 21, 23, 25, 26, 28, 31–34, 36; viii 1–3;
 x 6, 12, 16, 18; xi 11, 61, 76, 84, 90, 106; IV i
 2; ii 13; iii 1; iv 7, 22, 27, 62; v 11; vi 13; vii
 8–10, 12, 14, 17, 20, 21, 24, 37, 42; ix 23, 27,
 32, 42, 45, 46, 53, 57
 malvavistus (*Spanish malvavisco*) III xi 116; IV
 vii 14, 17
 manare IV i 1
 mandare III vii 35; IV iv 49
 mandatus I i 1; III vii 21, 33; x 9, 10; IV iii 1; iv
 61; vii 23
 mandragora III x 2, 5, 19; xi 4, 33, 114, 115,
 118–120; IV vi 2, 12; vii 37, 45; ix 6, 15
 mane IV vii 8, 11, 13, 20; ix 18
 manens III xi 123; IV vii 53
 manere I v 14; III vii 21
 maneria III vii 25; xii 1
 maneries I ii 3; iii 2; iv 32; v 31; II i 3; ii 1; iv 1; v
 1, 4, 6; vi tit., 1, 2, 5; vii 1, 6, 7; x 4; xi 1; xii
 tit., 55, 56; III i 1, 9; vi tit.; vii 11, 13, 15, 21,
 25, 26, 32, 40; viii 3; ix 12; x 6; xi 53; xii 2; IV
 i 10; ii 8, 13, 24; iii 1; iv 56; vii 1, 26; viii 5,
 14, 31; ix 47, 56
 manica IV ii 3; vii 12; ix 65
 manifestare II iii 2; vi 1; vii 5, 8; III v 3; IV ii 6; iv
 63, 66
 manifestatus II vi 9
 manifeste I iii 2; II vi 5; xii 53; III iii 33
 manifestior II iii 7; vi 1, 7
 manifestus I iv 1, 32; v 27; vi 6; vii 1; II i 1; iii 4;
 v 2, 5; vi 1, 3, 5, 8; III v 1, 2; vii 26; IV iv 66;
 vii 62
 manipulus III vii 37; IV vii 38
 mansio I iv 1–30; v 34; III ix 13; IV iv 64; ix
 29–57
 mansuete III vii 18, 19, 22
 mansuetudo III vii 10, 14, 16, 21
 mansuetus III x 1, 11; xi 54–56, 113; IV vii 49
 mantellum III iii 4
 manus I pr. 4; iv 33; v 24, 28, 30, 32; vi 1; II i 2;
 ii 5; viii 3; x 11, 13, 14, 17, 23, 26, 27, 30–33,
 41, 43, 45, 55, 66, 73, 74; xi 3, 5, 10, 13, 14,
 16–18, 20, 25, 30, 33, 36–38; xii 42, 45–49;
 III ii 4; iii 4, 6–8; vi 4; vii 16, 25, 26, 29, 30,
 32, 33, 37; viii 4; ix 12, 13; x 1, 2, 5, 9, 11,
 12; xi 71, 109; IV ii 3–5, 7, 8, 11, 14; vi 13; vii
 1, 3, 4, 8, 11, 17, 21, 22, 32, 39, 47, 51; viii
 4, 8, 9; ix 13, 31, 35, 37, 43–45, 47, 48, 55
 marchasita (مر قشيشا) II x 2, 5, 8; III iii 31; IV
 viii 9, 27, 29; ix 17
 mare I iv 4, 28; II xii 11, 12, 25, 35, 36, 59; III ii
 5, 12, 13; iii 26, 28; vii 8, 20, 21, 25; xi 127;
 IV iv 6, 64; vi 10; vii 49, 54
 marescalcia III i 5
 margarita III i 7; ii 9, 13; iii 31; vii 30; ix 14; xi 1
 marinarius III i 9; vii 8; IV v 2
 marinus (*see bos, canis, ericius, and lepus*
marinus) III v 1; IV viii 27, 30; ix 56
 maritimus II xii 13; III iii 33
 maritus I iv 6, 16, 22, 25; II xii 19; III vii 6, 31
 marmor III xi 127
 marmoreus II x 73; IV ii 17; vii 24
 mas II vi 1
 masculinus III vii 16; IV viii 31

- masculus I vii 2; III vii 32; xi I 3 I; IV ii 16; vi I 2
 massa III xi 109; IV ii 16; ix 5, 25
 masseda (*Spanish mazada*) II x 66
 masticare IV viii 33; ix 19
 masticatus IV viii 37; ix 39
 mastix II xii 44, 51; III iii 26; vi I; vii 26, 30, 31,
 33; ix 12; xi 100, 124; IV ii 3, 17; vi 6; ix 30,
 31, 54
 mater II viii 1; III vii 6, 8, 37
 materia I iii tit.; iv 32; vi I, 3; vii 1–3; II iii 12; v
 4, 6; vi I, 4, 8; vii I, 5, 6; viii I, 3; xii 52, 59;
 III v 3, 5; vi 4; IV i 1–3, 8, 9; iv 61; v I I; viii 29
 materialis II vi I; IV iv 61; v I I
 materies II vi 4; viii 3; xii 59; IV i I
 maternus III vii I I
 mathematicus II i 3; IV vii 44; col.
 matrix II vi I; IV v I I
 maturare III iii 33
 maxime II iii 2, 4, 6, 8, 12; v I; vi I, 5, 8; vii 5;
 xi 39; xii 57; III v 5; vii 22; xi 109; IV i I; v I I;
 vi 12; vii 61
 maximus I i I; v 27; II iv I; vii I, 4; x 40; xi 39;
 III i I; iii 6; vii 38; xi I 3 I; IV ii 14, 15; iv 2, 64;
 vi I I, 12; vii I; ix 27
 meatus III i 7; IV ii 10
 mechanicus I v 33
 medians II v 5; III xii 2; IV i 7
 medianus IV vii 2
 mediatrix II iii 7
 medicina I iv 2, 7, 15; v 48; II v 2; vi I, 2; vii 8;
 viii I; xii 53; III x 4–6, 8, 9, 12, 14; xi 12, 80;
 IV ix 2
 medicinalis III i 8, 9
 medicus II vi 2; xii 39
 medietas II xii 49
 mediocris II xii 40
 mediocriter IV ii 7
 medium celi I iv 33; v 30, 48; II iii 6; xii 45, 51,
 55, 56; III vii 16, 20, 29; viii 2; IV iv 19, 53
 medius I i I; iii I; v 3, 12, 15, 22, 29; vi I; II iii
 I I, 12; v 4; vi 6; x 33; xi 31; xii 43, 44, 46; III
 iii 13, 23; v 1–3; vi I; vii 27, 31; viii 2; ix 12,
 14; x I, 3–6, 8, 10, 14, 16, 17, 19; xi I, 5,
 27–31, 33, 35–37, 39, 42, 44, 57, 98,
 113–119; IV i I, 3, 8, 12; ii 2, 4–7, 16, 17; iii I;
 vi 2, 3; vii I, 12, 19, 23, 24, 49, 55, 62; ix 2 I
 medulla III x 4, 6, 8, 9
 mel II vi I, 3; III iii 13; vi I; vii 27, 40; ix 12; x 9;
 xi I, 130; IV vi 8; vii 35
 melancholia II iii 3; v 4; viii I, 2; x 85; III i 3; vii 2;
 xi 126; IV iv 57; vii 20
 melancolicus I v 33; III iii 29; IV v 12
 melior I v 24, 34, 37; II iii 2, 6–8, 10, 12; v 5; vi
 3; xi I; xii 44, 46, 57; III iii 11, 27, 29, 31; v 3;
 vii 16, 22, 28, 30; ix 13; xi 97; IV ii 2, 16; iv
 28, 61; vii I, 21, 23, 60; viii 28, 29
 melioramentum I iv 33
 meliorare I iv 6, 7, 13, 15, 18, 20, 25; II xii 30;
 III vii 10; xi 80; IV iv I I
 melo IV vii 44
 membrum I iv 26, 32; v 24; II vi 6; vii 5; viii 3;
 xi 20; xii 39, 42; III i 3–9; ii 2–13; v 2; vii 25,
 26, 37; xi 123, 128, 129; IV iv 61, 66
 meminisse IV vi 8; vii 21; ix 27
 memor III vii 25
 memorare II v 5; III vii 26
 memoratus III v 3; vii 25, 28, 30, 40
 memoria II ii 7; vii 8; x 79, 86; xi I; III i 8; vi 5;
 vii 14; xi 57, 59; IV i 12; ii 15; iv 66; vii 44
 mencio II iv I; IV ix I
 mendaciosus III iii 29; vii 4, 14
 mendacium III vii 5, I I
 mens II v 4; IV vii 37; ix 33
 mensa III vi I; ix 12, 14, 16; IV ix 9, 31
 mensis I v 27; III vii 33, 37; xi 126; IV iii 2; vii 9,
 24, 43, 47
 menstruum II x 81; III xi 89; IV viii 17
 mensura III i 9; xi 95; IV ii I I
 mensurare III xi 95; IV v 5; ix 28
 menta III i 4
 mentiri III vii 32
 mercacio I iv 8, 14; III vii 32
 mercancia I iv 12; v I I; IV ix 44
 mercari III xi 125
 mercator II iii 15; III vii 7, 13
 merces I pr. 2; iv 33; IV ii 2
 mercimonialis II iii 12
 mercimonium I iv 25, 28, 29; II x 61; III i 4; vii
 3, 13, 14; IV ix 44
 mercurialis II x 69
 Mercurius (*mercury*) III iii 31; vii 32
 merens III vii 12; IV ix 26
 mereri III vii 12, 25
 meridies II iii 3, 6; v 2; xii 39, 43; III vi I; vii 23;
 IV ii 7; vii 56
 meridionalis I iv 33; II xii 46; IV iii I
 meritus II xii 58; III iii 11; xi 126; xii I, 2; IV i 6;
 v I I
 merx I iv 17
 mesaraicus II vi 6
 meson (*Spanish meson*) III ii I I
 messis I iv 7, 8, 10, 13–15, 17, 20, 22, 26, 28,
 29; v 31; II x 87; IV iv 48; vii 21; viii 17; ix 53
 mesticia III vii 23
 metallinus IV vi 9; vii 49

- metallum I v 28, 48; II vii 1, 2; x 1-8; xii 51; III i tit., 3-6, 9; ii tit., 2, 6; iii 26; vii 18; ix 12; xi 85; IV vi 12; vii 49, 62
- metaphisicalis II v 5
- metaphisicus II i 3; III vii 20
- metrum III i 7
- metuere II v 4
- metus I v 27; II xi 8, 28; III vii 9, 11-13, 21, 23, 36; viii 3; x 5
- meus II i 1; xii 58; III v 3; vi 1, 3; vii 17, 20, 21, 24-27, 29-32; IV ii 5, 8, 13, 19, 20, 22; vi 13; vii 1, 8, 39; ix 30, 32, 33, 38, 45, 46, 53
- mica III xi 131
- miles I iv 25; II iii 15; III vii 3-5, 21, 23; x 4; IV v 3; vi 13; ix 32
- miliarium I v 24; IV iii 1
- militaris II xii 37
- milvus III xi 13, 21, 56, 66; IV ix 1, 2
- minari III vii 36
- minera I ii 1; v 24; vii 1; II iii 1; vi 1; III i 3-9; ii 2, 10; iii 26, 31; v 1, 5; vii 12, 18, 21, 29; IV i 1; iv 55; v 8; vi 9; vii 62; viii 1
- mingere IV viii 16
- minime III iii 31; v 2, 5; vi 5; vii 16, 32; xi 1, 127; IV i 1, 2, 5; iv 66; vii 53
- ministerium I iv 6; II v 5
- ministralis II iii 16; III vii 7
- minor I ii 5; iv 33; v 27; vi tit., 1; II iii 1, 11; v 4; III v 1; x 7; xi 24, 125; IV i 1
- minorare IV iv 11
- minuens I iv 33; II iii 6-8
- minuere I i 1; II iii 8; xii 53; III i 10; vi 4; vii 32; xi 127; IV iv 4; vii 15
- minutare III vii 35; xi 124
- minutissime III xi 124
- minutissimus IV viii 27
- minutus I iv 2-29; II iii 2
- minutus II x 8; xi 39; III i 3, 4, 7-9; ii 5, 9; IV ix 2
- mirabilis I pr. 2, 3; ii 1; v 15, 19, 23, 27, 36, 38; vi 1; II i 2; ii 5, 6; iii 1, 8; v 1-3, 6; vi 4, 6; vii 5, 8; x 39, 40, 85; xii 53, 54, 58, 59; III i 3; iii 31; v 2, 3; vi 3; vii 16, 19, 27; ix 9; x 1, 3, 7; xi 1, 4, 54, [56], 58, 108, 123-125, 127, 128, 131; IV ii 18, 26; iv 66; vi 10, 13; vii 1, 38, 44-46, 49, 52, 62; viii 1, 7, 36; ix tit., 1, 12
- mirabiliter I v 30; xii 55
- miraculose II xii 39; III xi 53
- miraculosus IV vii 46
- miraculum I pr. 2; vi 1; II v 6; vii 5; xii 59; III x tit.; xi 124
- mirari II i 2
- mirobalanum IV vi 2, 11
- mirra III i 3; vii 19, 27, 33; ix 11, 13, 16, 17; xi 57; IV vii 61; ix 32
- miscere II vi 1, 6; III iii 13-15, 17, 21, 23; v 2; vii (17), 23; x 1, 3-6, 9, 11, 14, 19, 20; xi 1, 2, 4, 5, 7-10, 12, 13, 15-17, 19-23, 26-31, 34-39, 42-51, 56, 57, 113-122, 124; IV ii 8, 16, 17; iii 2; vi 7, 12; vii 7, 9, 18, 25-27, 32, 35, 44, 49, 60; viii 26, 27, 29, 38; ix 1-4, 8, 9, 11, 16-18, 22, 24
- misculus III i 8
- miser III vii 16; IV i 1
- miserandus II xi 36
- miseri III vii 25, 26, 33
- miseria II iii 12; xi 8, 28, 33, 36; III vii 9, 11, 21, 23, 25, 26, 31; viii 2; IV vii 8
- misericordia III vii 21, 26; x 14
- misericors III vii 14
- mitigare IV vii 12
- mittens I v 39
- mittere II vi 6; III iii 3; vi 1; vii 16, 25; IV ii 13; vii 20
- mixtio II vii 8; xi 39; III v 2; IV vi 10
- mixtura II vi 1; III vi 1; ix 12; xi 1, 2; IV vi 12; vii 18; viii 29; ix 8, 9
- mixtus I i 1; vii 2; II viii 4; x 34; xi 39; III ii 2; iii 2, 11, 18; vii 12, 23, 27, 30, 40; x 1, 8, 9, 14, 18, 20; xi 3, 14, 17, 26, 52, 118, 129; IV ii 8, 9; iii 2; vii 7, 46; viii 6, 37, 38; ix 7, 30, 40
- mobilior II iii 9
- mobilis I iv 33; vii 1; II iii 8, 9; vi 6, 8; viii 3
- modice III v 5
- modicus I iii 2; II iii 1; vi 8; xi 1; III iii 13, 15-18, 21, 23, 24; iv 1; v 3; vii 11, 21, 32; x 2, 9; xi 26, 124, 128, 130; IV i 7; ii 2, 4, 13; iv 1, 62; vii 2, 7, 12, 28, 29, 41; viii 7; ix 22, 27
- modus I ii 4; iv 33; v 7, 9, 13, 18, 22, 24, 28, 33, 38, 41, 48; vi 6; II ii 1-7; iii 5, 9-11; iv 1; v 4, 5; vi 1, 2, 4-6; vii tit., 2, 4, 7, 8; viii 1, 3, 4; xi 31; xii 1, 39, 59; III iii 13-15, 17, 18, 21, 23, 26; v 2, 3, 5, 6; vi 1; vii 11, 12, 16, 19, 21, 26, 28, 31-33; viii tit.; ix tit., 1, 9; x 1, 3, 4, 8, 9, 11, 12; xi tit., 114, 124, 126, 127; xii 1, 2; IV i 7; ii 2, 5, 6, 13; iv 61, 63, 65; vi 9; vii 1, 49, 51, 57; viii 4, 36; ix 2, 20, 27, 29, 31, 36
- molere III x 4; xi 109
- mollificare II xi 39; III iii 15; xi 75; IV vii 20, 31, 49; viii 28
- mollificatus I v 25; III xi 99
- mollire III iii 17
- mollis IV vii 49
- mollitus III xi 131
- momentum I v 11; II iii 17; xii 59
- monachus III vii 19

- monere III i 10
 moneta III i 9
 mons I v 43; III i 3; ii 4; iii 26, 31; x 14; IV v 12; viii 18
 monstrum III xi 56
 montesinus (*Spanish montesino*) III i 4
 mora III iii 26
 morans III v 3; IV v 12; vii 9, 18
 morari I v 20; II i 1; iii 14; III i 6; vii 37; xi 56; IV ii 10, 26; vii 25, 49; ix 20
 morbus II xii 44; III xi 88
 morcella III xi 82, 128
 mordere IV vii 30
 mori II i 2; v 2; x 41; III vii 37; xi 58, 64, 89; IV vii 9, 28, 30, 33, 34, 50, 55; viii 4, 11, 15, 16, 30, 32, 34, 35, 37; ix 11, 19, 20, 23
 morphea IV vii 39; ix 7
 mors I vi 1; II ii 5; v 2; III vii 9, 12, 25, 26; xi 98; IV vii 9; viii 9, 34
 morsellum III v 3
 morsura IV viii 33, 37
 mortalis III i 4
 mortalitas II vii 5, 8; III iii 28; vii 25; IV ix 52
 mortarium IV ii 16, 17
 mortiferus II v 2; III iii 31; x 1, 5; xi 109, 121, 123; IV vii 33, 34
 mortificare IV ix 2
 mortificatus III vii 32
 mortuus I v 36; II xii 59; III viii 2; xi 54, 76, 95; IV iv 65; vii 23, 40; ix 5, 6
 mos I i 1; vi 1; II v 5; III vii 15, 38; IV vi 13
 moschetum III vii 35
 motivum II iii 17; v 3; vii 15
 motor II vi 8; III vii 29; IV iv 66
 motus I pr. 5; ii 4, 5; iii 1; iv 1, 33; v 34; vi 1; vii 1, 2; II i 1, 3; ii 1, 2, 6; iii 1, 4, 6, 8, 11, 15, 17; iv tit., 1; v 2, 3; vi 3–8; vii 4, 6; viii 3; xii 58, 59; III i 1, 9; vi 4; vii 9, 25, 26, 28, 29, 31, 33, 38; viii 2, 3; ix 1–7; x 9, 11, 12; xi 124, 128, 131; xii 2; IV i 3, 8, 9, 13; iv 4, 5, 7, 16, 30, 63, 64, 66; v 8; vii 41
 movens I v 40; II ii 7; xii 59; III vii 15; viii 3; IV i 8, 9
 movere II i 2; iii 2; v 35, 39, 41; vi 1; II iii 1; IV i; v 2; vi 8, 9; III i 8; v 2; vii 26, 31, 35, 39; viii 3; x 8–12; xi 3, 6, 8, 94, 124, 131; xii 2; IV i 8, 9; iv 8, 63, 66; vii 57; viii 7; ix 65
 mulier I iv 17; v 28, 43, 44; II ii 2; iii 6, 11, 12, 15; v 2, 4; x 22, 26, 27, 29, 30, 35, 36, 45, 53, 55–57, 60, 65, 66, 72, 76, 81, 85; xi 4, 6, 9, 13, 20, 26, 35, 38; xii 6, 7, 19, 20, 34, 45, 57; III i 7; ii 7, 9; vii 6, 8, 11, 13, 15, 21, 25, 30, 31; x 4, 8–13, 19, 20; xi 25, 64, 65, 89, 93, 98, 102, 103, 111, 126; IV ii 5; v 11; vii 7, 23, 43; viii 7, 17, 20, 21, 31, 37; ix 14, 29, 31, 38, 41, 42, 47, 52, 54
 multimode II vi 1
 multiplicare I v 31; II ii 6; xii 30; IV iv 8, 58
 multitudo I iv 3; v 23
 multociens III iii 17; vii 16, 17, 24–26, 28; xi 125; IV ix 16
 multus I i 2; iii 2; iv 1; v 22, 24, 48; vi 5, 6; vii tit.; II i 1; ii 1, 6; iii 1, 8, 10; IV i; v 1, 3, 6; vi 1, 2, 6, 7; vii 2, 8; viii 1, 3; x 41, 43, 75, 76, 85; xi 1, 34, 36, 39; xii 41, 45, 48, 53, 58, 59; III i 7; ii 8; iii 3, 11, 27, 28, 31; vi 2, 3; vii 10, 12, 13, 17, 18, 40; xi 54, 58, 69, 88, 96, 123, 125, 126, 128, 131; xii 1, 2; IV i 9; ii 5, 9, 26; iv 9, 47, 58, 66; v 8; vii 1, 38, 42, 46, 60
 mulus III i 9
 mundacio II vii 5
 mundanus II iii 17; III vii 6, 21, 22; IV i 7
 mundare III vii 21; x 1; xi 124; IV ix 52
 mundatura IV ix 52
 mundatus III vii 19, 27, 33; x 2, 5; IV vi 3; vii 12
 mundicia III vii 30; viii 2
 mundificacio II xii 52
 mundificare II xii 53; III vii 1, 20, 21; ix 15; xi 74
 mundificatus III ix 17
 mundissimus IV vii 2
 mundus (*adjective*) I ii 1; II iii 6, 14, 16; v 4, 5; III vii 16, 19, 21, 22, 29, 30; viii 2, 3; ix 12, 14, 15, 17; xi 92; IV iv 34; vii 23
 mundus (*noun*) I pr. 2, 5; i 1; ii 1, 4, 5; iii 1, 2; iv 1; v 36, 38, 41, 48; vi tit., 1; vii tit., 1, 2; II i 1, 3; ii 6, 7; iii 1, 3–8, 17; iv 1; v 2, 5, 6; vi 1; ix 1; xi 1, 39; xii 53, 59; III i 6, 9; iii 31, 33; v 1, 2; vi 1, 4; vii 13, 18, 20–23, 25–27, 29, 33; viii 1; ix 8; x 3, 7; xi 24; xii 1; IV i 3; ii 1, 4, 10, 13, 22; iv 49, 54, 66; v 8; vi 13; vii 62; ix 28
 munire III vii 23, 25
 munitus II xi 10
 mus I iv 9; II ix 2; x 62; III i 5; v 1; viii 2; xi 42, 49, 50, 57; IV iv 64; vii 27–29; viii 2, 27; ix 3, 45
 musa (موز) IV vii 53
 musca I iv 8; II v 6; ix 4; x 62, 67; IV iv 64; ix 9
 muscatus III vii 26–28, 30, 32; ix 12; x 5, 9–11, 14, 117; IV ii 5; vi 3; vii 60, 61; viii 20; ix 43
 muscipula III xi 7, 20
 muscipulum II x 62
 muscipulus III vii 24; x 10
 muscus III i 4, 7; iii 11; ix 14; IV vi 12; ix 31
 musicus II i 3; v 2; III vii 30; IV v 5
 mustella IV viii 2

mutabilis II iii 4
 mutacio II iii 4, 5, 11; vi 6; vii 5; III i 5; IV ix 27
 mutare I v 38; vi 1; II ii 1, 6; iii 4, 5, 7; iv 1; vi 6;
 vii 3; xii 41, 45, 46; III vii 25, 32, 38; IV iii 1
 mutilare III ix 14
 mutus III vii 25
 myrtus II xi 13, 16; III iii 11; v 3; vii 32; ix 12,
 14; x 5, 12, 20; IV vi 3; vii 7, 60

nacara IV ix 23
 naft (نفت) III i 5
 napellus IV vii 34
 narcissus III iii 1
 nardus (see spica nardi) III i 8; vii 26, 27, 33; IV
 vi 5, 12; vii 52
 naris III i 5, 7; x 5; xi 57; IV ix 5
 narracio III xi 13
 narrans II xii 54
 narrare I pr. 2; iv 6; v 27; vi 1; II iii ii; vii 8; viii
 1; xi 1; xii 54, 58; III i 2; vi 1; ix 8; x 5, 7; IV ii
 3, 4, 15, 26
 narratus III iii 25; x 11; xi 125
 nascens II iii 1; v 3; vi 1, 4; viii 1; xii 53; III i 9; ii
 5, 11, 13; iii 26; IV i 2; ii 8
 nascere II x 87; III xi 58; IV vii 7, 44, 46, 51, 53,
 54; viii 6
 nasturcium III vii 23
 natans III ii 7
 natis III ii 8, 10; xi 93
 nativitas I v 48; II v 3; III v 5, 6; vi 2, 5; vii 22; IV
 iv 10, 51, 56; v 11; vii 7
 natura I pr. 2; ii 1, 3, 5; iii 1, 2; iv 32; v 3, 24, 37,
 38, 48; vi 1, 3; vii 1-3; II ii 1, 3; iii 2, 5, 7, 11,
 15; v 2, 4; vi 1, 4-6, 9; vii 5, 8; viii 1, 2; xi 2,
 39; xii 56, 58, 59; III i 1, 5, 10; iii 11, 25, 26,
 32, 33; v 1, 5; vi 1, 3, 5; vii 1, 2, 4, 8, 9, 14,
 17-21, 25, 32, 34; viii 3, 4; ix 9, 13, 15; x 2,
 6, 9, 10, 12; xi 24, 56, 126, 127; xii 2; IV i
 1-3, 5, 7, 13; ii 18; iv 2, 12, 14, 15, 32, 45,
 47, 53, 61-64, 66; v 8, 11; vi 1; vii 1, 23, 44,
 53, 62; viii tit.; ix 27
 natura completa III vi 1, 3, 5
 naturalis II ii 3; v 3; vi 1; II i 1, 3; v 2, 4, 6; vi 3, 8;
 vii 8; viii tit.; xi 1, 39; xii 59; III i 1, 9; vi tit.,
 5; vii 21, 30; x 6; xii 2; IV i 7-9, 12; iv 48, 55,
 62, 64; v 8, 11; vii 19, 23; viii 34
 naturaliter I vi 1; II v 5, 6; vi 9; III vi 5; xii 2; IV i
 2, 5, 9; ii 13
 natus II v 3; xii 40; III xi 105
 navigans I iv 4, 6, 8, 15, 18, 28, 29; III vii 20, 25
 navis I iv 13, 20, 29; II xii 59
 nebula III xi 86

nebulosus II xii 44, 46-48, 51; IV ix 12
 necare IV iv 53; vii 28
 necessarie IV v 10
 necessarius I pr. 5; iv 1, 33; v 3, 34-36; II i 3; vi
 1, 7; vii 2-4, 6; viii 1, 3; xi 1, 39; xii 43, 45; III
 iii 3, 25, 33; v tit., 4; vii tit., 1, 12, 15, 27; viii
 1; xii tit.; IV pr.; iv 66; v tit., 1; vi tit.; ix tit.
 necesse III viii 4; IV iv 64
 necessitas II iii 10; xii 11, 36, 44; III vii 15, 32; IV
 ii 14; ix 28
 nefandus III xi 126
 negans IV i 5
 negare II iii 2
 negocium II iii 6, 10; v 3; vi 1; xi 30, 32; xii 17,
 55; III v 6; vi 2; vii 10, 21, 24, 25, 31, 32; IV ii
 7; vi 1, 13
 nemo I iv 33; II i 3; iii 17; v 5; x 70; xi 1; III vii
 40; viii 4; xi 129; xii 1; IV iii 1, 2; iv 61; v 11;
 vi 9, 11; vii 51; viii 6; ix 26, 45, 55
 nemus III vii 40
 nenufar (نيلوفر) II xi 13
 nepos III vii 15; viii 2
 nequicia II xi 8; III vii 15
 nequire I pr. 3; iv 16; II i 1; iii 17; III iii 26; IV vi
 13
 nervus II vi 6; III ii 11-13; x 2
 nescire II ii 3; II i 3; IV ii 15; v 10
 nescitus III vii 37
 nescius II xi 16
 nex III vii 11
 niger II ix 6; x 2, 14; xi 3, 17, 20, 22; xii 46, 49;
 III i 3; ii 11; iii 4, 11, 14-16, 19, 20, 22, 23,
 31; vii 16, 17, 35; viii 2; ix 11; x 3, 16-19; xi
 8, 12, 13, 15, 17, 19, 23, 26, 30, 31, 34-36,
 42, 48-50, 56, 114, 116-119, 121, 127; IV ii
 19, 24; vi 2, 8; vii 10, 25, 29, 37, 41; viii 6, 9;
 ix 2, 29, 40
 nigredo III vii 9; xi 130; IV viii 28
 nigromancia I pr. 3; ii tit., 1, 2, 4, 5; v 39; vi 5;
 II iii 8; v 2; vi tit.; vii 6; III i 1, 2, 9; iv 1; vii 14;
 x tit.; xi 54, 131; IV iii 2; v tit.; vii tit., 1, 6,
 42, 44
 nigromanticus I pr. 2, 5; III pr.; xi 127; IV ii 26;
 iv 61, 62
 nihil I pr. 2; i 1; II iii 17; v 3, 5; vi 1; xii 53; III vii
 38; x 9; xi 58; IV ii 7, 9; vii 21; viii 7; ix 13
 nihilominus II xii 57
 nihilum III vii 26
 nil I iii 1; vii 1; III viii 4; IV iv 66; vii 10; viii 36
 nimis I i 1; ii 1; II vi 3; xi 1; xii 54; IV iv tit., 17
 nimius II x 82; III vii 21; xi 120, 122
 nitiditas III vii 13

nitidus I vi 4; II v 5; III i 4; vi I; vii I 5, 19,
21–23, 29, 32; ix 12, 14; xi 124; IV iii I; vi I 3;
vii I, 12
nitrum (نطرون) IV viii 29
nix IV 44; II xii 12; III i 9; x I; IV iv 64
nobilior I i I; ii I; v 24, 36; vii I; II vi 4; III v I; IV
i I, 8; vii 8, 62
nobilis I pr. I; i I; v 40; vi I; II iii 2; vi 6, 7; viii 4;
III vii 18, 20, 21, 28, 32; viii I, 3; xi 124, 129;
xii 2; IV i I I; ii 24; viii 36
nobilissime III xi 124
nobilitas I vi I; II xi 4, 7; III vii 21, 28, 29, 33;
viii 3; IV i I; v I I; ix 27
nocere I vi I; II x 43; xii I 5; III vii 21; IV vii 17;
viii 9, 14
nocivus III xii I; IV vii 25
nocturnus I iv 33; v 34; II iii 12; III vii 32; IV iv
29
nocumentum I iv 33; v 31; II xii 3; III x I, 3; IV ii
5; vi 12; viii 13
nodus III x 8
nolle IV iv 65
nomen I pr. I, 2; ii I, 5; v 7, 26, 27, 37, 38; vi I,
5; vii 3; II ii 5; v 2; ix 5; III v 3; vi I–3; vii I,
16–19, 21, 23–27, 30–33, 36, 40; viii 3; ix
tit., I–8, 12; x 9, 14; xi I; xii 2; IV i 4, 9; ii 3,
5, 7, 8, 19; iv 61; vi 13; vii 7–9, 23; viii 9; ix
29–49, 51–57, 65
nominare I pr. I; ii I, 5; vii 3; II ii 4; iii 5; v I, 2;
ix I; xii 58, 59; III iii 3, 27; v I; vi I; vii 18, 36;
ix tit.; x I, 3, 8, 9, 13; xi I; xii 2; IV ii 26; vii
24; ix 42, 47, 55
nominatus I iv 33; v 9; vii 2; II v 2, 5; vi 6; viii 3;
x 39; xi 39; III iii 26–28, 31; v I, 3; vi I, 3, 4;
vii I, 26, 27; ix 3–5; IV i 9; iv 46; viii 5, 18; ix
41
nona (domus) I iv 33; II iii 6, 14; xii I
nonnullus IV vii 53
nonus I iv 10, 20; II xii I, 41; III xi 50; IV ix 27,
37, 47
noster I pr. 4; i 2; ii I; v 3, 5, 27, 40; vii tit.; II iii
2; xi I; xii 54, 55, 59; III vii 21, 28, 31, 33, 40;
viii I, 3, 4; xii I, 2; IV i 9; ii 14, 26; iv I; vi 10;
vii 62; ix I, 2, 26
notabilis II xii tit.; III v tit., 5; vii 35
notare I i I; v 34, 48; II iii 6, 9, 10, 13; xi 2; IV v
II
notaria III i 8
notarius II x 69; III vii 7, 32
noticia I i I; v 36
notissimus III xi 124
notus II ii I; v 2; IV i 5; v 5
noviter III xi 54

novus I pr. 2; i I; II xi 5; III v 3; x 8, 14; xi 54, 72,
117
nox I pr. 2; iv 33; vi I; II iii 8; xii 43, 55; III iii 21,
33; vi I; vii II, 34, 40; viii I; ix I 7; x 2, 4; xi
55, 56, 124; IV i 9; ii 5, 14, 16; iii 2; iv 30; vi
13; vii I, 10, 20, 23, 31, 40, 43, 47, 59; viii 6;
ix 12, 18, 19, 23, 33, 44, 51
nubes I v 46; II vii 5; xii I I; III xi 88; IV vii 21,
22; viii 17
nucleus III x 5; IV vi 6
nudus II x 20, 28, 48, 49, 57; xi 16; III iii 9
nullatenus I iii I; iv 33; III x 9
nullus I i I; iii I; v I I, 36; vi I; II i 3; iii 10, 11; iv
I; v 3; vi I, 4, 5, 7, 8; viii 4; x 49, 62–64; xi
31; xii 58; III iii 26; iv I; v 5; vi I; vii I 3, 26,
28, 29; viii 3, 4; ix 12; xi 61, 104; IV i I, 7; ii 2,
5, 15; iv 57, 64; v I I; vii I, 43, 57; viii 36; ix 9
numerandus III vii 40
numerare I vi I; IV ii 6; vii 41
numerus II i 3; iii 14; iv I; vii 2, 6; xi 9; xii 45,
46; III xi 124; IV i 5; v 5; vii I, 12, 21, 41
nunciatura I iv 26
nuncius I iv 26; II iii 6, 15; III vii 8
nuncupacio III vi 4
nuncupare I vii I; II iii 4; viii 3; xi 2; III v I; vi I,
4; vii 10; ix I–4; x 2; xi 52; xii I, 2; IV i I, 3, 4;
iv I; v 8, 11; vi 13; vii 42, 44; viii 12; ix 29
nuncupatus II viii I; IV viii 9; ix 7, 19
nuper III xi 56
nutricio II vi I
nutrire III v 5; vii 38; IV vii 35; viii 8
nutritus IV i 2
nux II x 18; III i 4; ii I I; vi I; vii 17, 27, 28; ix 12;
xi 55, 56, 117–121, 128, 131; IV ii 3, 9; vi 3;
viii 20; ix 43
obediencia I v 48; III vii 17, 19, 29, 30; viii I, 3;
x 9; IV vi 13
obediens I v 7; II xii 59; III vii 21, 22, 28; viii I; x
8–12; xi 125; IV iv 52; vi 10; vii 23, 62
obedire I pr. 2; ii I; v 8; II i I; xii 53; III v 5; vii
17, 19, 29; viii I, 3; x I, 9, 10; xii 2; IV iv 49;
vi 10, 11; vii 23
obfuscare III vii 21
obfuscatus II iii 17
obicere IV i 10
obliquus II vii 2; xi 12; III vii I I
oblivio II iv I; xii 48; III vi I; vii I 5, 21, 32; xi
126; IV vii 31
oblivisci II iii 12; iv I; IV vii 31
obolus IV viii 14, 27
obscure III iv I

obscuritas III v i; IV iv 30
 obscurus II iii 2; v 5; III i 3, 5; vi I; vii 37; IV i I;
 ix 19
 observandus III v 5; vii I
 observans III vii 21
 observare I pr. 5; iv 2; v 34, 48; II iii 15, 16; xii
 55, 58; III vii 29, 31; IV iv 63; ix 28
 observator III vii 12, 13, 21
 observatus III vii I; xii I; IV vi 13; ix 27, 29
 obsidere I iv 29
 obtentus III vii 10
 obtinere I v 48; vi 6; II iii 6, 8; vii 8; xi I, 39; xii
 2, 55; III v 3; IV i 8; iv 51; vii 8, 61; ix 25, 36
 obturare III x I, 8, 14; xi 54, 56, 113, 124, 131;
 IV ii 7; vi 13; ix 5, 19, 21
 obturatus III x 2
 obumbrare III ix 12
 obvians II vii 2; x 53
 obviare I iv 25; III v 3; IV iv 47; viii 18
 occasio III vii 21; xi I 13; IV vii 24; ix 53
 occidens II iii 3; iv I; xi 29; III v I; IV iii I; vii
 53, 54
 occidentalis II iii 6; III iii 26; viii 2
 occidere (*set*) III ix 17
 occidere (*kill*) II xi 39
 occultatio I pr. 3
 occultare I pr. 3; III v I; vii 28; IV iv 63
 occultatus I vii tit.; II xii 58
 occulte II v 6
 occultus I pr. 3; vi 5, 6; II i I; III vii 14
 occupare III vii 22
 occurrere IV ix 27
 occurrere II iii 10; IV iv 66
 ociositas IV iv 6, 8
 octava (domus) I v 12, 33; II iii 10, 12; xii 43-45
 octavus I pr. 5; ii 5; iv 9, 19, 29; II iv tit., I; v 2;
 vi 3; xii 43; III xi 49; IV ix 27, 36, 46, 56
 oculus I v 45; II ii 2; xi 3; xii 40, 41, 59; III i 6, 9;
 ii 2; vii 21, 25, 26, 35, 37, 38; ix 16; x 10, 14,
 18; xi I, 28, 30, 61, 86, 88, 101, 108, 113,
 124; IV i 7; iv 66; vii 9, 13, 16, 23, 37; viii 2,
 4, 29, 30; ix I, 37
 oculus malus III xi 61
 odire I v 20, 21, 46; II v 6; x 42; xi 15, 17, 23
 odium II i 3; vii 8; III xi 12
 odor II i 2; vi I; vii 3; III i 4-7, 9; ii 3; iii I I; v 2,
 5; vii 9, 13, 30; ix I I, 12; x tit., I, 5, 11, 12;
 xi I 13; IV vii 23, 28, 29, 52, 60, 62; viii 10,
 11; ix 35
 odorare III ix 12, 13; x 11, 12
 odoratus IV ii 5
 odorifer III i 7
 odoriferus III ix 14; IV ix 44

odrus (= hydrus) IV ii 10
 offendens III i 4
 offendere II x 70; III vii 25; x 6; IV vi 12
 offendibilis III x 3
 offensus II x 58
 officialis II iii I 5; x 44; xii 4; III vii 4, 5; IV ix 33
 officium I v 10
 oleaster IV ii 8
 olens III i 3
 oleum II vii I, 2; xi 20; III vi I; vii 40; ix 12; x 6,
 11, 18; xi 54-56, 75, 85, 106, 114, 123, 124,
 128, 131; IV vi 12, 13; vii I, 6, 8, 12, 13, 17,
 19, 20, 28, 29, 32, 33; viii 31; ix 8, 9, 19, 22
 olibanum II xii 39; IV vii 37, 53
 olim IV ii 26
 oliva III i 6; ii I I; IV vi 2; vii 9, 10, 12, 13, 17,
 19, 20; viii 31; ix 19
 olla III x 8, 11, 14; xi 54-56, 113, 116, 117, 122,
 124; IV ii 7; viii 30
 omittere IV vii 45
 omnino I iv 33; II iii I 7; vi 6; vii 8; x 42; III vii I,
 26, 28; IV vii I I
 omnipotens I pr. I; iv 33; III viii 4
 omnis I pr. 2, 3; i I; ii I, 5; iii I; iv I, 2, 4, 10,
 18, 30-33; v 3, 8, 11, 20, 22, 24, 28, 31, 34,
 35, 40, 43, 48; vi I-4, 6; vii I, 3, 4; II i I-3; ii
 I, 3-7; iii tit., I-12, 14-17; iv I; v 2-6; vi I,
 4, 6, 8, 9; vii I-3, 5, 8; viii I, 3, 4; ix 2, 8; x
 3-5, 7, 18, 25, 34, 38, 43, 49, 51, 53, 55, 59,
 67, 69, 70, 77, 83, 87; xi I, 39; xii 21, 31,
 39-46, 48-51, 53, 55-59; III i 3-9; ii 3, 4,
 8-13; iii I I, 13, 20, 25, 26, 31, 33; v I, 3-5;
 vi I, 3; vii I-3, 6, 8-13, 16-19, 21-23,
 25-33, 38, 40; viii I-4; ix I-9, 11-13, 16, 17;
 x I-5, 8-12, 14, 17, 18, 20; xi I, 2, 4-6, 9,
 10, 12-16, 19-22, 24, 26-30, 32, 35, 38, 39,
 48-50, 53, 54, 56, 57, 73, 79, 84, 88, 94,
 104, 109, 112, 113, 115, 116, 118-120, 122,
 124, 126, 128, 131; xii I, 2; IV i I, 3, 8-11; ii
 2, 5-7, 13, 15-17, 26; iii I, 2; iv 54, 57, 60,
 61, 63; v I, 5, 10; vi 2-13; vii 2, 4-6, 9-11,
 13, 18, 20, 21, 23, 26-28, 34, 35, 43, 44, 46,
 47, 49, 51, 53, 60, 62; viii 8, 29; ix 3-6, 8, 9,
 11-13, 15, 16, 18, 20, 23, 25-27, 31, 35, 41,
 44, 45, 48, 56, 57
 operacio III i I; v 36, 40, 48; vii I; II iii 4, 6, 17; v
 6; vi I, 2, 5, 6, 8; vii 6; ix 8; x I; xii 55, 58; III
 iii 18; vi 5; vii 12, 31; ix I I-17; xii I; IV ii 14;
 vii 60
 operans I iv I, 32; v 40; II iii I; vi I; vii 8; xii 55;
 III iv I; v 4-6; vi 3; vii 4, 8, 9, 13, 14, 21; x 5,
 6; xii I; IV ii 5; iv 48; vi 11; vii 6

- operari I pr. 4; ii 1, 4, 5; iii 1, 2; iv 7, 33; v 18, 28, 36, 38, 40, 41, 47, 48; vi 1; vii 1; ii iii 1, 8, 11, 12, 16, 17; v 1, 2; vi 1, 2, 5, 6; vii 2-5; viii 4; x 43, 47; xii 39, 55; iii 8; ii 2; iii 11, 29; v 2, 3, 5, 6; vi 3-5; vii 13, 16-18, 22, 23, 26, 29, 32; ix tit., 10-17; x tit., 2, 5, 9, 11, 12, 18; xi 54, 56-58, 131; iv i 8; ii 5, 14, 16, 18-25; iv 2, 61, 64, 66; vi 1, 2, 9, 10, 12; vii 6, 9, 16, 23, 43, 44, 49, 60; viii 36; ix 11, 27, 28
- operator I iv 32; iii v 3; vii 10, 25; x tit.; xi 13; iv ii 13; vi 9; vii 44
- operatorius III vii 19
- operatus III v 5; x 9, 11; iv ii 14; vii 7
- opertus II xi 10
- opinio II ii 2; iii 4; v 6; vi 6; vii 5; x 11-25, 27-38; xi 3; xii tit., 1, 43, 46; iii iii 25; v 4, 5; vii 21, 34, 36; viii 1; ix 1; x 1; iv i 4-7, 9; iv 4, 45
- opium III vii 16; xi 54, 69, 103, 117, 119, 120, 128
- opopanax III x 16-18; iv ix 5
- oportere I iv 32, 33; v 36; vii 1; ii 3; iv 1; v 3; vii tit., 4; xi 39; xii 41, 49, 53; iii ii 14; iii 26; v 1, 5; vi 3-5; vii 16; ix 16; xi 55; xii 1; iv ii 18; iv 60; v 10, 12; vi 11; vii 34, 35
- opponere II vi 5; viii 3
- opportunitas II xii 53
- opportunus I ii 1; v 36; ii v 3; vi 1; vii 2, 5, 6; iii iii 18; vii 34; iv vii 1, 7
- oppositio I iv 33; ii iii 1, 2, 7, 11; vii 4; iii v 5; iv iv 63, 64
- optatus I v 3, 20, 21, 33, 34; ii iii 7, 8, 13; vi 5, 6; x 51; xii 45, 57; iii v 3; xi 96; xii 2; iv ii 2
- oppressio III vii 11
- oppressus III xi 126
- opprobriose IV ix 27
- opprobriosus I ii 2
- optare II v 2; vi 1
- optatus II vii 5; iii v 3; x 1-3; iv ii 9, 15; iv 60-62
- optime III iii 11, 17, 18, 21; v 3; x 3-5, 9, 10, 14, 19; xi 2, 54-56, 113, 114, 124, 131; iv ii 2, 7, 16, 17; iv 63; vi 10, 12, 13; vii 2, 12, 18, 22, 26, 34, 35, 44, 49; viii 36; ix 9, 18-21, 23, 25, 33, 52, 54
- optimus II x 43; iii i 6; iii 5, 31; vii 15, 26, 27; ix 12; xi 125; iv vi 13; vii 28
- opus I pr. 1, 2; ii 1, 2, 4, 5; iii 1, 2; iv 1, 2, 4, 30-33; v 24, 28, 30, 34-37, 40-43, 47, 48; vi 1; vii 1; ii 3; ii 1, 4, 5, 7; iii tit., 1, 2, 6-12, 14, 16, 17; iv 1; v 2, 3, 5, 6; vi tit., 1, 2, 4-8; vii 1, 2, 4-6, 8; x 20, 39, 41-45, 50, 69-73, 76-79; xi 1, 23, 26, 39; xii 1, 53-59; iii i 1; iii 11, 13, 25, 29; v 2-6; vi 1-4; vii 1, 10, 11, 14-16, 18-22, 25-33, 37-40; viii 1-4; ix 12, 13, 17; x tit., 2, 5, 8, 12, 14; xi 54, 123, 125, 127, 131; xii 1, 2; iv i 3; ii 1-3, 5, 8, 10, 11, 13-15, 26; iii 1, 2; iv 1, 9, 14, 17, 27, 28, 36, 47, 56, 59-65; v 10; vi 1, 9-13; vii 1, 6, 7, 23, 27, 42-44, 46, 48, 61; viii 29; ix tit., 1, 5, 22, 23, 57
- oracio I v 35, 40, 48; ii v 1, 6; iii iii 25; vi 2; vii tit., 1, 13, 16, 17, 19, 21, 22, 24-32, 34, 35, 37, 38; viii tit., 1-4; ix 8, 9, 11-13, 17; x 7; iv ii 1, 3, 20; iv 9, 12, 28; vi 9-13; vii 47, [61]; ix 58-64
- orans II x 43; iii i 9; vii 17; ix 8; iv ix 35
- orare I v 35; ii v 1; iii vi 2; vii 1, 16, 19, 20, 23, 27, 29, 30, 32, 33; viii tit., 1-3; ix 8; iv ii 4; vii 43
- orator III i 6
- oratorium III i 4
- orbis IV i 8
- ordinacio I ii 1; ii iii 11; viii tit.; xii 52, 53; iii vii 31
- ordinamentum IV iv 66
- ordinare I iv 18; ii iii 6, 8, 14; v 2; vi 1; vii 2; iii vi 1; iv i 1, 12; ii 4; iii 1; ix 27
- ordinate IV ii 6
- ordinatim I i 2
- ordinatus I vi 1; vii 1-3; ii vi 1, 2; iii iii 25; iv ii 8; iii 2
- ordo I i 1; ii 5; vi 6; vii 1, 2; ii 3; iii 5; v 5; vi 1, 6; viii 1; xi 2; iii 8; iii 12; v 5; vii 10, 29; vii 4; ix 12; x 10; xi 24; iv i 1; ii 10; iv 61, 66; vi 5, 8, 11; ix 27
- organum III vii 30
- oriens II iii 3; iv 1; xii 39, 49; iii vi 1; xi 93; iv ii 2; iii 1; vii 8
- orientalis II iii 6; xii 57; iii vii 16, 34; viii 2; iv ii 7, 8; iii 1
- origo IV iv 52; vi 13
- oriri IV vii 11, 39, 47
- orizon IV ii 2
- ornacio IV iv 6
- ornamentum II ii 2; iii 11, [15]; iii vii 10, 30, 31, 33
- ornare III vii 30, 31, 33; ix 14
- ornate III vii 33
- ornator II iii 15
- ornatus III vii 12, 30, 37; viii 3; ix 12; iv ii 12; vi 13
- orphanus III vii 9
- ortensis IV vii 48
- ortulanus IV vii 1
- ortus (*garden*) II xi 27; iii ii 3, 10, 11; vii 40; iv vii 1

- ortus (*rising*) III vii 38; x 11; IV vii 20
 os (*bone*) I vi 1; II vi 6; III ii 7; vii 35; x 2, 4; xi 1, 30, 56, 83, 94; IV ii 2; vii 10–12, 49, 62; viii 3, 30; ix 2
 os (*mouth*) I v 22; II xi 8, 17; xii 41; III iii 29; vii 13, 21, 30; x 3, 5, 8, 14; xi 54, 56, 64, 114, 123, 124, 131; IV ii 7, 10, 14, 17; vi 13; ix 2, 19, 21, 42, 55
 ostendens II iii 12
 ostendere I pr. 2, 3, 5; iv 2; vi 1; II i tit., 2; iii 6, 8, 10–12, 17; iv 1; v 2, 3, 6; xii 53; III pr.; vi 1; vii 12, 21; xi 128; xii 1; IV pr.; ii 3; iv 56, 57; v tit.; vi tit., 11; vii 1; ix 27, 44, 51
 ostensus II iv 1
 ostium III v 3
 ovis III vii 33
 ovum III iii 13, 23, 33; xi 124, 129; IV ii 6
 oximel IV vii 27

 paci II xii 39; III vii 25; xi 82; IV vii 8, 11; viii 2; ix 46
 paciens II xii 39; III x 6; xi 72, 77, 102; IV viii 38
 pacificare IV vii 12
 pagina IV vii 1
 palacium III ii 11
 palam I vi 1; IV iii 2
 palatus IV viii 8
 palma (*hand*) I vi 1; II x 32; III vii 27; ix 15; IV ii 6, 10; vii 21
 palma (*tree*) III i 3, 6; IV vii 9, 33
 palpare IV vii 43
 palus III i 9; ii 5
 pandere III vi 3
 panditor III v 3
 panicum IV ix 4
 panis III ix 16; xi 124, 125, 131; IV viii 38
 pannus II i 2; ii 2; iii 15; ix 5; x 14, 15, 18, 41; xi 3–6, 10; III i 3–9; iii 5, 11; v 3; vii 1, 16, 18, 23, 28, 30, 37, 40; ix 11, 12, 14, 17; x 1, 5, 8; xi 1, 53, 105, 111, 124, 125; IV ii 3, 5, 6, 9, 12; vii 12, 16, 41, 43, 49; viii 8; ix 11, 17, 20, 31, 34, 41
 papaver III vii 30; xi 34, 114, 118, 119, 121; IV vii 37
 par IV vii 21
 paradisus IV i 1
 parare II vii 1; III vii 21, 26–28, 33, 37; ix 12, 14; IV ii 8
 parcere II viii 3; vii 21; III viii 4
 pardus II x 14; III i 3; ii 5, 7–11; iii 14, 17–21, 24; x 1, 2; IV ii 21; viii 6
 parens III vii 25, 26
 parentela III vii 15
 parere II v 5; x 45, 72; IV viii 7, 20; ix 38, 47
 paries III vii 11
 pariter II iii 15
 paritura IV vii 7
 pars I pr. 5; i 1; ii 1, 2, 4, 5; iii 1; v 22, 24, 36, 38; vi 1, 6; vii 3; II i 1, 3; iii 1, 3, 14; v tit., 1, 4, 5; vi 1, 4–6; vii tit., 2, 4, 7; viii 1, 3; x 1–8, 64, 76; xi 1; xii 1, 53, 59; III i tit.; ii tit., 6, 11; iii 13–16, 26, 30, 31; iv 1; v 2; vi 1; vii 14, 16–19, 21, 23, 26, 28, 30, 32, 37, 40; ix tit., 1, 8, 12; x 1, 2, 5, 10, 14; xi 7, 28, 37, 39, 43, 45, 46, [47], 48, 49, 51, 113, 115–117, 119–122; xii 1; IV i 3–5, 8–10, 13; ii 1, 4, 5, 7, 10, 13, 17; iii 1; iv 66; v 11; vi 1, 10; vii 8, 21, 23, 28, 33, 37, 53, 56, 57, 60, 62; viii 1, 3, 4, 7; ix 1, 5, 8, 16, 49, 56
 pars (*degree*) II iii 13; III v 5
 pars (*lot*) I v 11; II iii 10, 11, 14, 15
 particeps III i 6
 participare II vii 8; III i 6
 particula III vii 29
 particularis II iii 17; vi 5; III v 6
 partim IV ii 16
 parturiens IV viii 7, 20
 partus IV ix 38
 parum III xi 2, 34, 54; IV ii 16; vii 18, 43; ix 1
 parvissimus IV ix 7
 parvitas III vii 15
 parvulus III vii 7, 29, 37
 parvus II ii 1; vi 8; x 33, 57, 67; xi 39; xii 41, 59; III i 5, 8; ii 10; vii 27; x 1, 8; IV ii 9, 10, 22; vii 15, 43, 56; viii 14
 pascalis IV vii 60
 pascuus III i 9; xi 126
 passer III x 4; xi 7; IV vi 4, 6, 12; viii 9
 passio II xii 39, 43; IV iv 57
 passivus I v 3
 passula (*Spanish pasa*) III vii 19, 27, 31, 33; x 5; xi 125; IV vii 43
 passus IV ii 2
 pasta IV vii 49
 pastor III vii 4
 patefacere I pr. 2; iv 1; v 3; II v 5; vi 1, 8; viii 1; x 1; III vi 1, 2; vii 37; viii 1, 4; xii 1; IV ii 1; iv 4
 patefaciens III vii 33
 patens I iv 32; vi 1; III i 8
 patenter II vi 6
 pater III vii 2, 5, 16; xii 1, 2
 patere I ii 2; vi 6; II vi 1, 6; viii 1; III v 1; vi 5; viii 3; IV i 1, 2, 5, 10; vii 62
 patulus II vii 3
 paucus II x 67; III vii 21; IV iv 58, 64; ix 26, 27

paulatim III x 1, 3, 4; IV ii 17; vii 21; ix 27
 paulative III v 5; x 2
 paupertas II xi 8, 33; III viii 2; ix 9 IV ii 3
 pavo II x 34; xi 33; III i 4, 6; xi 1; IV vi 3, 12
 pavonacius III ii 1 I
 pax I iv 29; v 2; II xi 36; xii 4, 19; III vii 3, 10
 peccatum III vii 2 I
 pecia III ix 16; xi 1 3 I; IV ii 6; vii 43; ix 2
 pecten II x 27, 55, 56; III iii 8; vii 30; xi 1 I I; IV
 vii 23
 pectus II x 20, 22; III ii 5, 6; x 4, 8, 14; xi 1; IV vii
 39; ix 35, 36, 57
 pecunia II xi 32
 pecus III i 7; ix 13; x 8–10, 14, 20; IV ii 25; vi 10
 pediculus IV iv 64
 pedissequus IV vii 43
 pelliparius III i 9
 pellis III i 5, 9; vii 39; ix 17; xi 30, 99, I I I; IV ix
 10, 45
 pelvis III xi 92; IV vii 23, 38
 pena II xii 53; III vii 1 I, 23, 25, 26
 pendencia IV i 8
 pendens II xi 2 I
 penetrans III x 8
 penetrare I ii 1
 penitere I vi 1; III viii 3
 penitus II iii 8; III vi 3; vii 21; ix 16; x 1, 4; xi
 I 14; IV ii 7
 penna IV ii 5; viii 8
 penolus (*Spanish* pinelo) IV ii 9
 pentafilon III vii 27; xi 15, 20
 penultimus II iii 6
 peonia III vii 18; xi 53
 peractus III vii 30; IV ii 10, 12, 17; iv 61, 62; vii
 16, 24; ix 8, 45, 53
 peragere III vii 22
 peragrare IV ix 36, 44, 46
 perambulare IV ii 7; ix 29, 30, 32, 33, 35, 37,
 40–42, 47, 49
 perambulatus IV ii 10
 perceptus II v 4
 percipere II v 5; vi 5; xii 59; III v 1; vii 21, 26,
 28, 31; viii 1; IV i 2, 3, 5; vii 2; viii 6
 percucere I v 24, 26; II vi 1; x 58; xii 46; IV ii 6,
 8; vii 17, 21, 33, 51; viii 26; ix 19, 20
 percuciens I v 18
 percurrere IV ix 38
 percussio I v 25; II i 2; IV vii 34, 51; viii 33, 37,
 38; ix 1, 19
 percussus I v 25, 26; IV viii 37
 perdere I iv 13, 15, 28, 29; II vi 1, 6; xii 53; III xi
 56; IV ii 3
 perdix III i 7

perducere I pr. 2; III vii 21; IV ix 27
 perdurare III vii 21
 peregrinus I pr. 3
 perfecte I i 1; II i 3; v 5; IV iv 1, 9, 45, 61; v 9
 perfectio I vi 6; II v 6; xi 39; III xii 2; IV i 13; v 9
 perfectior I i 1; II vi 1; vii 2; IV iii 1; iv 14; vi 1 I
 perfectus I pr. 1; i 1; v 3; vi 1; II i 3; ii 2; v 5; vi 2,
 8; III vi 5; IV iv 1, 61; v 10
 perficere I v 10, 28; II iii 6; vii 6; III v 5; xii 1; IV i
 2; iv 61; vii 12; ix 36, 37
 perforare III x 4; IV ii 10; vii 10; ix 14
 perforatus I v 24; IV ix 55
 pergamenum III iii 23; IV ix 1 I
 pergens I iv 6; III vii 25
 pergere I iv 5, 9, 15; v 12; III vii 25; IV ii 10, 12;
 vii 15, 16, 21
 perichitans III vii 8
 perichitare I v 28
 periculum II iii 1 I; x 72; xii 13; III vii 20; x 5; xi
 124; IV ii 15; iv 61; viii 7, 20; ix 2, 47
 periodus II xii 53; III xii 2
 perla III i 9; ii 13
 permanencia III viii 3
 permanens I iii 1; III viii 1, 3; x 6
 permanere III iii 26; vii 1; viii 1, 3; xi 124, 130,
 131; IV i 1, 3, 5; ii 2, 14; iii 1; IV iv 8, 51, 64; vi
 12; vii 1–3; viii 9, 11, 21; ix 10, 18, 21, 27,
 45, 51, 53, 54
 permeare IV iv 6; vii 10
 permettere III iii 23; x 1–5, 14; xi 54, 56, 114,
 115, 117; IV ii 10; vi 5, 11, 12; vii 49; ix 3, 5,
 6, 16, 18, 19
 permutacio IV iv 52
 permutans III vii 14
 perniciosus IV vii 50
 peroptime II vi 6; III xi 124; IV vii 12–14, 49; ix
 11, 12, 17
 perpetuus II v 5; xii 2; III v 1; xii 1, 2
 perquirere I pr. 3; II v 3; III x 7; IV iv 66; vi 13;
 vii 43
 perquisitus II viii 1
 perscrutans III vii 15
 perscrutare II i 2
 perscrutari I i 2; vi 6; II iii 17; IV iv 61
 perseverans III vii 16
 perseverare IV ii 8
 Persicus (*plant*) III xi 30; IV vi 8
 persona I iv 8; II x 61; xi 21; III xi 125; IV ix 42
 pertica II ii 2; xi 13
 pertinencia I pr. 2; IV v 4
 pertinens I iv 33; II v 1; III vii 6, 8, 30, 32, 33,
 37, 38; ix 13, 16; IV ii 9; iv 2, 33, 37–44, 61,
 64; vi 9; ix 27, 32, 35, 44

- pertinere II iii 7; xii 40; IV ix 43
 pertingere IV v 9
 pertractatus II v 6
 pertractus II x 38
 perungere IV vii 4, 28; IX I 3
 pervenire I pr. 4; ii 5; iv 33; vi 5, 6; II i 3; ii I; iii 17; vii 8; viii I; III vii 16, 21, 23; IV ii 15, 21; iv 10, 62, 66; v I
 perversus III x I
 pes I v 24, 30; II ii 2; x I I, 13, 15, 16, 20, 22-24, 26, 28, 32, 35, 43, 51, 55, 66, 68, 76; xi 12, 21, 37; xii 50, 51; III i 9; ii 2, 13; iii 7; v 5; vi I; vii 18, 23, 25, 26, 37; viii 3; ix 11, 17; x 2; xi 71, 92, 95; IV ii 3, 8, 9, 11; vi 13; vii 32, 47; ix 5, 29, 48
 pessimus IV ii 5
 petens I v 30; II iii 7; III vii 16, 21, 31; IV ix 27
 petere I iv 10; v 35, 48; II i I; iii 7, 15; v 6; vi I; xi 1, 31; xii 55, 57; III i 3; vii 1-8, 16, 21, 24, 25, 27, 30-34; viii I, 3; ix 11-17; IV ii 2-4, 6, 9, 12, 17, 20-23; iii 2; iv 3-8, 12, 32, 34; vii 61; viii 36; ix 32, 35, 37, 39, 43, 44, 54
 peticio I pr. 2; II iii 8, 11, 14, 15, 17; v 3; vii 8; xi 1, 19; xii 55; III i 4, 9; iii 11; v 2, 3, 5; vi I; vii 1-8, 10, 14, 16, 18, 19, 21-27, 29-34; viii 3; ix 11-14, 16, 17; IV ii 2-8, 10, 11, 16-25; iv 10, 12, 15, 20-27; vii 61; ix 27, 30-33, 35, 36, 43, 44, 57
 petiturus III vii 2, 9
 petitus II vii 8; xi I; III i I; iii 25; vii 9, 16, 21, 31-33; x I; iv iv 61, 66
 petra I v 25
 pharetra II xi I I
 philosophans III vi I
 philosophia I pr. 1; II i 3; III i 4, 6, 8; vi 5; vii 10, 13, 14, 32; IV iv 57, 58; v I; vii 46
 philosophicus III vi I
 philosophus I pr. 1-3; vi I; II i 3; III i 8; vi I, 5; vii 3, 5, 7; ix 9, 10; xii 2; IV iv 61; v 8
 physica I iv 15; v 30; II vi 2; vii 8; III i 9
 phisicus I v 30, 48; II v 3; vi 2; III vii 5; xii 2; IV iv 50; v 7
 pictor III vii 7, 8
 pictura II iii 6, 15; III vii 13
 pictus III i 4, 7; IV ii 3
 pietas I iv 33; II xii 53; III vii 10, 21, 25-27, 29, 32; viii 3; xii I; IV vii 11
 piotus III vii 18, 21; viii 3
 piger II viii 4
 pigmentum III i 5; iii 2; IV vi 4; ix 9
 pigricia II iii 6; xi 30
 pigricies II xi 20
 pila III xi 127
 pillula III iii 23; vii 17-19, 23, 26-28, 30-33; x 5; xi 104; IV vi 12; vii 27, 28; ix 3, 5, 6, 11, 12, 25
 pilus III x 9, 18; xi I, 116; IV ix 21
 pinea III vii 27, 33
 pineum III i 5
 pingere III i 7
 pinguedo III x 3; xi 21, 22, 26-28; IV vi 10; vii 6, 11; ix 13, 20, 22, 24
 pinus III i 4; vii 18; IV ix 37
 piper III i 5, 8, 9; iii I I
 piperatus III vii 31, 33
 piscari I v 23; II xii 35
 piscis I v 22, 23; II x 13; xi 32; xii 36; III ii 5; v I; IV iii I; ix 4, 56
 pistacium III i 4
 pistare III xi 120; IV ii 16; vi 12; vii 19; viii 31; ix 5, 11, 12, 16-18
 pistatus III xi 120; IV ii 17; vi 2-4, 6-8, 10-12; vii 17, 18; viii 27; ix 9, 13, 15
 pix II x 42
 placabilis III vii 21; IV vii 10
 placare IV ix 39
 placatus III vii 9
 placens III vii 21
 placere I iv 20; v 27; vi I; III vii 21; ix 13
 placitare II iii 14
 placitus III x 10; IV iv 24
 plaga III xi 78
 plane III xi 124
 planeta I pr. 5; ii 2, 5; iii 2; iv 1, 33; v 9, 34, 36, 37, 42-44, 46, 48; II i I; ii 5-7; iii tit., I, 4-7, 9, 11, 12; v 2, 3; vi tit., I, 3, 5-8; vii 1-5, 8; ix tit., 8; x tit., I, 9, 10, 39, 80; xi 2, 39; xii 1, 39, 56-59; III pr.; i tit., I, 2, 6, 9, 10; ii I, 14; iii tit., I, 3, 11, 25, 26, 31, 33; v tit., I-6; vi tit., I, 2, 5; vii tit., I, 2, 9, 10, 14, 16, 20, 21, 23, 27-29, 33-35; viii I, 3, 4; ix tit., I, 8, 10, 12, 13, 15; x tit., 6; xi 52, 127; IV ii tit., I, 18; iv 2, 9-11, 14, 15, 17, 29-32, 49, 53, 54, 57, 61, 64; v 5, 11; vi I, 8, 9, 11-13; vii 7, 8, 61
 planicies III iii 26
 planta I iv 13, 15, 17; v 31; vii I; II iii I; viii I; III i tit., 3, 7, 8; ii tit.; iii 26; v I, 5; IV vii 62
 plantans IV ix 53
 plantare IV i 12; iii I; v I I; vii 36
 plantatus I v 31
 planus IV ii 2
 platanus IV ii 17
 platea III xi 125
 plenarie III x 9; IV vii 45
 plenarius III x 12
 plene II iii 8

plenus II xii 59; III viii 1; ix 14; IV ii 3, 5, 9, 16;
 vii 23
 plorare I vi 1
 ploratus I vi 1
 pluere II xii 59
 pluma III xi 97; IV ii 7
 plumbeus II ix 7; xi 10; III ii 12; iii 30; xi 123,
 128, 131; IV ii 7, 16; vi 11; vii 49
 plumbum I v 22; II ix 6; x 3; III i 3; ii 10; x 1, 2,
 4; IV vii 18; viii 27, 29; ix 37, 40
 pluries III vii 19; IV viii 28
 plurimus IV iii 1; iv 9
 plus I pr. 1; ii 2; v 27, 43; II v 4; vi 7; x 75; xii 42;
 III iv 1; v 1; vii 19; ix 12; x 11; xi 106, 114,
 119; iv 1, 2, 5, 9; ii 10; vii 21, 28, 35, 45
 pluvia II x 82; xii 12, 25, 36, 59; III iii 31; vii 10;
 x 2; IV iv 64; viii 6
 pluvialis III vii 31
 pluviosus II xii 59
 pocio IV vii 33
 pocior IV vi 13; ix 27
 poeta III vii 7
 poeticus III vii 32
 policaria (polium; بلوط الارض ?) III vii 19,
 27; IV viii 11
 polire II x 45
 politus IV vii 22, 23
 polium IV vi 6
 polium Indicum III vii 27, 33
 polus II ii 1; iv 1; ix 8; III vii 26
 pomum III iii 8; IV iii 1
 ponderare III viii 3
 ponderosior II vi 6
 ponderositas II xii 53
 ponderosus III iii 30; vii 23; IV iv 31; vii 8
 pondus II xii 40, 46; III i 9; viii 3; x 9-12; xi 21,
 22, 33, 46, 114, 116, 119, 122, 124; IV i 9; ii
 5; iv 50, 66; v 5; vii 34, 35; ix 28
 ponens II vi 6; x 20
 ponere I pr. 3; iv 2, 4-10, 12, 16-18, 20, 23; v
 1, 2, 5, 6, 8, 10, 11, 13, 14, 17, 19, 20, 22,
 24, 28, 41, 42, 46, 48; II i 1; ii 7; iii 8, 10-12,
 14, 15; iv 1; v 2, 5; vii 3; viii 1, 3; ix 2-4, 6-8;
 x 40, 42, 45, 62, 76; xii 4-6, 19, 47, 49-51,
 53, 55, 58; III iii 21, 29; iv 1; v 3, 5; vi 1; vii
 16-21, 23-33, 37, 38; viii 2; ix 11-14, 16; x
 1-4, 8-11, 14; xi 1, (53), 54-56, 92, 113,
 120-124, 126-129, 131; xii 1, 2; IV i 1, 12; ii
 2, 4-7, 9, 10, 14, 16, 17; iii 1; iv 19, 22; v 8;
 vi 11, 13; vii 2, 3, 8, 13, 17, 20, 24, 26,
 28-31, 34, 35, 38, 40-44, 46, 49, 56, 57; viii
 4, 10, 11, 14, 16, 20, 21, 24, 27-31, 37, 38; ix
 1, 3, 4, 7, 9, 12, 13, 17-20, 25, 26, 31, 33,
 34, 41, 46, 49, 54, 55

populacio II v 2; III vii 10, 21
 popolare II ix 7; IV vii 8
 populatus I v 28; III ii 3; vii 10, 21, 40
 populus II vii 6; xi 7, 20, 21; III vii 8, 21; x 14; xi
 126, 127; xii 1; IV v 2; vi 10
 porca III xi 131
 porcino III x 4, 16-18
 porcio IV vii 43
 porcus II ix 7; III i 3; x 2, 3, 18, 20; xi 12, 14, 15,
 20, 26, 27, 29, 30, 33, 34, 36, 37, 39, 43, 131;
 IV vi 2, 11; viii 16
 porrus IV vii 41
 porta III vii 11, 37; xi 127; IV iii 1
 portans III vii 25; IV vii 10, 21
 portare II viii 1; x 41-45, 49-58, 60, 61, 65, 68,
 72; III iii 29; vii 16, 23, 30, 38; ix 11, 17; x 1,
 3; xi 1, 53, 61, 105, 111; IV ii 11; vii 8, 9; viii
 2, 13, 36, 37; ix 11, 15, 38, 41
 portulaca IV viii 33
 positura II vi 1
 positus I v 14, 24; vi 4; II vii 2; xii 41-51; III i 4,
 6; v 2, 3, 5; vii 2; x 14; xi 64, 101, 124; IV ii 3,
 6, 7, 19, 20; vii 7, 44; viii 5; ix 2
 posse I pr. 2, 4, 5; i 1, 2; ii 1, 3, 5; iii 1, 2; iv 1,
 26, 32, 33; v 14, 18, 26, 27, 35, 39, 41, 48; vi
 1, 4-6; vii 2, 4; II i tit., 3; ii 1-3, 5, 7; iii 1, 6,
 8-10, 12, 14, 15, 17; iv 1; v 3-5; vi tit., 1, 2,
 4, 5, 7, 8; vii 5, 8; viii tit., 1; ix 3; x 43, 75; xi
 1, 5, 31, 39; xii 7, 43, 44, 46, 53, 55, 57, 59;
 III pr.; ii 8; iii 18, 26, 31; iv tit., 1; v 1-3, 5, 6;
 vi tit., 1, 3, 5; vii tit., 13, 16, 20, 21, 23-26,
 28, 29, 31, 32; viii 1, 3; ix 12-14, 17; x 5, 8,
 9, 11, 12, 14; xi 25, 54, 55, 61, 68, 80, 99,
 103, 109, 113, 114, 116, 123-126, 128, 130;
 xii 1, 2; IV i 1-3, 5, 7, 10, 11; ii 2, 5, 8, 9, 11,
 13; iii 2; iv 47, 60-62, 64, 66; v 2, 11; vi 11,
 13; vii 1, 4, 32, 33, 37, 39, 40, 49, 51, 53; viii
 5, 6, 9, 11, 26, 31; ix 4, 7, 8, 10, 21, 26-28,
 41
 possessio II iii 7
 possibilis II v 2, 3; III iii 27; xii 2
 posterior III ii 6; ix 1-7; xi 123; IV i 7; ix 49, 55
 posterus II x 20; III v 3; vii 2, 30; IV iv 57
 postpositus IV vii 34
 postremus I i 1; II iii 6
 postura II xi 34
 potabilis II v 2
 potacio IV viii 14
 potans IV viii 14
 potare II x 41; III ix 12; xi 129; IV vii 3
 potencia I pr. 2; ii 1, 2; iii 1, 2; iv 1; v 34, 36, 40,
 43, 46, 48; vi 1; ii 3; ii 6; iii 1, 2, 4-8, 11, 12;
 v 2, 5, 6; vi 1, 6; vii 7, 8; ix 1; x 20, 39, 85; xi

- 7, 39; xii 53, 56, 58, 59; III i 2, 6; iii 26, 31, 33; v 5, 6; vi 1-3; vii 9, 16-18, 21-23, 25, 26, 28-32; viii 1, 3; ix 9; x 1, 2, 8, 14; xi 52, 125, 126; xii 2; IV i 13; ii 2-10, 12, 15, 17; iii 2; iv 2, 11, 55, 61, 63, 64, 66; v 11; vi 2, 9, 12, 13; vii 7, 44, 61; ix 27
- potencior I iii 2; II iii 2; v 2; x 48
- potens I pr. 2; v 36; vi 1; II iii 12; v 4; x 48; xii 56; III vi 1; vii 21, 25; viii 1, 3; x 7; xi 111; IV ii 8, 21; vii 23
- potestas III vii 3, 20, 29; IV vii 23
- potissimus II xi 39
- potus I v 26, 27; II i 2; x 47, 58, 75; xii 39; III vii 13, 25, 26, 40; x 6, 9, 20; xi 2, 7, 12, 33, 56, 114, 117, 118, 124, 125, 128; IV vii 2, 6, 33, 34, 50; viii 31
- practice II v 1
- practicus I i 2, 3; ii 1; IV v 5, 7
- pravitas II i 1
- pravus I iv 21
- preallegatus I ii 4, 5; III ix 8; x 1, 5; xi 54; IV vii 2
- precavere III xi 126
- precedens II iii 8; viii 3; xii 31; III i 1
- precedere II viii 3
- preceps III vii 26
- preceptum I pr. 2; v 39; III v 5; viii 1; IV ii 5; vi 13; ix 27
- preciatus II xi 37; III i 4; vii 21, 25; IV vii 1, 62
- precinctus II ii 2; xi 3; III vii 18; IV ix 29
- precingere III xi 124; IV ii 8
- preciosior III ix 14; IV vii 1
- preciosus II x 3; III i 6; vii 18, 20, 21, 30, 33, 40; xii 2; IV ii 11; vii 39, 62
- precipere I pr. 1; IV vii 23, 37
- precise I v 27
- precium II xi 3, 4, 37; III i 4; vii 13, 15; IV ii 13; vii 1
- predecessus III v 4
- predestinatus I pr. 1
- predicare III i 8; IV vi 10
- predicator III vii 3
- predicere II v 5; viii 3; IV vii 9
- predictus I i 1; ii 1, 3, 5; iv 32, 33; v 4, 9, 13, 21, 22, 26, 27, 34, 38, 47, 48; vi 5, 6; vii 4; II i 1-3; ii 1, 5; iii 2, 4, 6-9, 11, 12, 14, 15, 17; v 1-4, 6; vi 1, 6, 8; vii 4, 5, 8; viii 1, 3, 4; ix 8; x 50, 52, 62; xi 39; xii 21, 53-59; III i 10; ii tit.; iii 11, 15, 18, 25, 27; v 2-6; vi 1, 5; vii 2, 9, 16-19, 21, 22, 24-33, 35, 37-40; viii 1, 2, 4; ix 1-17; x 1-3, 5-12, 14, 19; xi 10, 33, 46, 49, 52-56, 119, 120, 124-128, 131; xii 2; IV i 1, 2, 4, 5, 7-9; ii 2-5, 7, 8, 10, 12, 13, 17; iii 1, 2; iv 62, 66; v 11; vi 10, 12, 13; vii 1, 2, 6, 7, 9, 11, 12, 22, 24-26, 28, 35-37, 39, 43, 44, 49, 61; ix 2, 9, 21-23, 25, 26, 28
- predominari IV i 2
- presse IV v 11
- prefatus I v 13; II v 3; III v 3, 5; vi 1; vii 26, 32, 35; ix 8, 13, 16; xi 126; IV ii 4, 6; vii 5
- preferendus III iii 11
- pregnans II x 72
- prelatus II iii 6, 15; xii 4, 55; III vii 3
- prelibatus III v 6; IV ii 12, 17; vii 11; ix 8
- prelium II iii 14; xii 2; III i 5; vii 9, 11, 13, 23; x 3; IV v 3
- premiari II xi 7
- premonada(?) II x 4
- preparacio II vii 4
- preparare II vii 4, 7; III vii 32; ix 14; IV iv 61
- preparatus III ix 12; x 12
- preponere II iii 2
- prepticium IV ix 41
- presa IV ii 4
- presencia IV vi 13
- presens I iv 1; v 27; II v 1, 5; III viii 3; x 7; xi 128; IV vii 45, 46
- presentare II xi 1; III xi 127
- preses IV ix 33
- pressura II xi 10
- prestare III ix 11
- preteritus II xii 53; III vii 21
- prevalere II xi 31; xii 53; IV vii 62
- prex III vii 21, 25, 27; xii 1; IV ii 5
- prima (domus) I v 1, 4
- primitivus III vi 5
- primitus II vi 1; III v 6; vi 1, 3; viii 1; x 2, 3; IV ii 3, 15; iii 1; iv 62; vii 9
- primus I pr. 2, 3, 5; i 1; ii 1, 5; iii 1; iv 1, 2, 6, 22; v 4, 5, 8, 18, 22, 24, 27, 28, 32, 35; vi 6; vii 1, 2; col.; ii 2, 6, 7; iii 1, 4; v 1, 5; vi 1, 3, 4, 6, 8; vii 2; viii 1-3; ix 2; x 2, 54, 56, 80, 83-87; xi 2, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36; xii 1, 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 29, 32, 35, 39-51, 53; III i 3; ii 1; iii 13-24, 33; v 5; vi 1, 3; vii 1, 18, 29, 32, 38, 40; viii 2, 3; ix 1, 2; x 1, 2, 14; xi 1, 19, 26, 33, 42, 54, 58, 79, 87, 123, 125, 131; xii 2; IV i 1, 3, 4, 8, 9; ii 2, 19; iv 2, 47, 61, 66; v 2, 8, 11; vii 8, 9, 15, 23, 24, 43, 46, 47, 49, 53; viii 2; ix 21, 27-29, 49, 54
- principalior II iii 7
- principaliter II iii 3; ix 1; III vi 5; vii 1
- principans IV iv 63
- principatus IV iv 51
- principians IV i 9
- principium I i 1; vii 2; II iii 6, 11, 14, 16; vii 2; III v 5; vi 4; vii 21, 25; viii 4; xii 1, 2; IV i 2, 3, 9; ii 25; iv 3, 57, 61; v 11; vi 13; vii 9, 15, 39

prior I i 2; II iii 2; v 4; viii 1; xi 1; III vi 1; vii 9; x 4; xi 124; IV i 7; ii 9, 10; iii 1; v 1; vii 9, 16, 41, 56
 prioritas II vi 3
 pristinus III v 3; vii 29; IV ii 10; viii 27, 28; ix 7
 privare II i 3; III vii 25
 privatus I vii 1; II xii 57; IV iii 2
 probacio I vi 6; II xii 58
 probans III xi 96; IV v 1
 probare I iv 1; v 26; II i 2; iii 1; III v 3; xi 123; IV vii 23
 probator II xii 58
 probatus I v 32; II xii 55; IV vii 24
 probitas II xi 11
 procedere I i 1; iv 1; v 48; vi 3; vii 1; II i 1; ii 2; v 5; vi 1; xi 2; xii tit.; III iii 26, 33; v 5; vi 1, 5; vii 31; viii 1, 2; ix 13; xi 124, 126; IV i tit., 1, 2, 10; ii 10; iv 57
 procellosus III vii 21
 processus III ix 3
 procul III vii 21
 prodesse I iv 1; II xii 40; IV i 7; vii 62
 prodicio II xi 38; III vii 9, 11
 prodigus III vii 14
 proditor III vii 4, 9
 producere II v 6; vi 4; IV viii 21
 productio IV vii 53
 profectuosus II iii 6; III i 4; IV vii 62
 profectus II i 1
 proferre III vii 21; IV vii 47
 professor III viii 4
 proficere I pr. 3
 profiscens IV ii 5
 proficuus I v 48; II iii 14; vi 9; xi 1, 39; III iv 1; vii 32; xii 1; IV vii 62
 profunde I vi 5
 profunditas I vi 6; III vii 32; xii 1; IV i 7; ii 7; iii tit., 1, 2; iv 60, 61; vi 10
 profundus I i 1; ii 1; vi 6; vii tit.; II iii 17; vi 5; xi 1, 39; III 1 3; iii 33; vi 1; vii 9, 14, 16, 32, 40; viii 3; xii 1; IV vi 11
 progredi IV ii 2
 progrediens IV ii 11
 progressivus IV ii 17
 progressurus II vi 7
 progressus III ix 1, 5-7
 prohibens III vii 13
 prohibere I v 45; II v 2; x 45, 82; xii 2, 12, 25; III vii 36; viii 3; x 10, 11; xi 128; IV vii 35, 61
 prohibicio III vii 10
 prohibitus II iii 17; III vii 11; viii 4
 proicere I ii 2; iii 1; v 22, 23; II x 16, 64; III v 5; vi 4; vii 16-18, 26, 28-33, 37, 40; viii 2; x 1-4,

8-12, 14, 19; xi 57, 71, 78, 79, 87, 97, 113, 115, 116, 124, 131; IV ii 2-4, 8-10, 16; iii 1; iv 64; vii 11, 12, 19, 21, 39, 41, 46, 49; viii 3, 17, 31; ix 4, 5, 18, 25, 56
 proiciens II xii 48; III v 3; vii 29
 proiectio II vii 2; III i 7; IV iv 29
 proiectus I v 46; III xi 74; xii 2
 prolixitas I v 27; III xi 131
 prolixus II vii 5; xii 54
 prolocutio III vii 15
 prolongare I iv 8; vi 5; III vii 40
 promissio III vii 12, 16, 18, 21; IV ii 26
 promissus III v 3, 4; xii 2
 promittere III vii 9; viii 4
 propalare IV iv 61; ix 26
 propatulus II iii 17
 propheta II v 5; III vii 32
 propheta I pr. 2; II v 5; III vii 32, 35; xii 1, 2; IV v 10; vii 2
 propheticus I vi 1; II v 5
 propinquare III x 1
 propinquior III vii 33; IV iv 31; vii 62
 propinquitas II vi 6; III xi 127
 propinquus I i 1
 propior II vi 6
 proponere II ix 1, 5; xi 2; III vii 16, 19, 21, 22; ix 14; xi 128; IV i 3; ii 14; iv 61, 66; ix 1
 proporcio II ii 1; II i 3; v 2; vi 6; vii 7; IV i 9; iv 61; v 11
 proporcionaliter IV ix 28
 proporcionatus I v 48; III v 1
 propositio I iv tit.; v tit.; III vii tit.
 propositus II ii 1; v 3; II v 6; xi 1; xii 54; III iv 1; v 2; vii 22, 40; xii 2
 proprie I i 1; II v 1, 4; xii 53, 57; III v 1, 5; vi 5; vii 1, 17; IV i 9
 proprietas I pr. 5; i 1; ii tit., 1; II ii 7; iii 1; v 4, 6; vi 4; xi 39; xii 40, 45, 49, 59; III pr.; i 2, 3; ii 1, 14; iii 25, 26, 32, 33; v 1; vii 12; xi 54, 104, 125, 127; xii 1, 2; IV pr.; i tit., 4, 7, 9; iv 62; vii 2, 23, 36, 38, 42, 53, 62; viii 1, 29; ix 1, 2, 19
 proprius I pr. 1; ii 1, 2; iii 1; iv 22, 32; v 24, 38, 48; vi 1; II iii 10; v 4; vi 1; vii 1, 8; x 80; xi 39; III iii 26; v tit., 1, 5; vi 1, 2, 5; vii 21, 26, 34; ix 10, 13; x tit., 12; xi 109, 123; xii 2; IV iv 30, 66; vi 1; vii 3, 7; viii tit.; ix 42
 prosequi II xii 59; III v 3; vii 21; IV i 3
 prosperitas IV ix 27
 prosternere III vii 19, 26; IV ii 4, 9
 prostracio IV ii 9
 prostrare IV ii 5
 prostratus III vii 30

- protectio III viii 4
 protegere III vii 21, 25; xii 1
 protendere II v 2
 protractus II x 76
 protrahere I v 37; II v 2
 provenire I v 37; II vii 3; xi 1
 provocare II xii 11, 30, 36, 59; III vii 13; xi 94, 96; IV vii 50; viii 6
 proxime III x 2
 publicare II iii 2
 puella I v 28; II x 57; xi 18; III v 3; vii 6, 7, 38; IV vii 15, 16, 51
 puer I iv 6; II x 57, 59, 60, 66, 77; xii 33; III iii 29; vii 3, 6-8, 13, 33, 37; xii 2; IV i 5; ix 27
 puericia II iii 3
 pugnare IV iv 66
 pulcher II v 3; xi 19; III i 6, 7; vii 15, 30; xi 92; IV ii 2, 12; vii 12, 15
 pulcherrimus III v 3; IV ii 12
 pulchrior III i 7; vii 38; x 3; IV vii 1
 pulchritudo II v 3; xi 16, 34; III vii 10, 13, 28; IV ii 2, 5, 7; vi 13; vii 1; viii 29
 pulex II v 6; IV vii 18; viii 11, 37
 pulmo II viii 3; III i 9; ii 5
 pulsacio III vii 13
 pulsans III vii 13; IV ix 2
 pulsare III i 7; IV v 5; vii 15, 16, 61; ix 2, 23
 pulverizare III iii 13, 18, 21, 23; v 3; x 1-5, 10; xi 1, 13, 20, 23, 28, 114-117, 119, 121, 124; IV vii 2, 4, 27, 28, 35; ix 3, 5, 20
 pulverizatus III iii 18, 24; v 3; x 3, 8, 11, 14; xi 23, 26, 30, 62, 74, 100, 113, 115, 116; IV vii 32, 49, 50; viii 30; ix 4, 9, 25
 pulvis III iii 17; vii 27, 30; x 2-4; xi 1, 56, 71, 72, 76, 79, 116, 124, 128; IV vii 2, 26, 27; viii 27, 29; ix 1
 punctualis II vii 2
 punctualiter III vii 26, 33
 punctus I iii 1; II v 6; vii 2, 30; IV i 3
 punire III xi 126
 pupilla III ii 2
 pure III xi 124
 purgare III vii 21; IV vii 10
 purgatus II v 4; IV viii 26
 purificare III x 3; IV i 11; vii 26; viii 27
 purissimus I v 24, 32, 33; III x 11
 puritas I 2; III viii 3; xi 98; IV i 1, 11; iv 5; ix 27
 purus II xi 39; xii 39; III vii 18, 32; IV i 1, 3; iv 66; vi 13; vii 3, 22
 pustula III xi 106
 putare IV ix 7
 puteus I iv 3, 5, 16; II ii 4; vii 4; III i 3, 8; vi 1; vii 40
 putredo III xi 128
 putrefacere III xi 113, 117-122, 131; IV iv 64; ix 4
 putrefactio II vi 1
 putrefactus III xi 57; IV ix 4
 putrescere II vi 1; III xi 115, 128, 129
 quadragesimus II xii 53
 quadrangulus II iii 13
 quadratura II iii 1, 7
 quadratus IV ii 9; ix 31
 quadrivium I v 19; II i 3; vii 2
 quadrupes III ii 3
 quali (*Spanish coalla*) IV vi 12
 qualitas I i 1; ii 5; iii 1; v 3; vi 1; vii 2, 3; II iii 1-6, 9, 11, 16, 17; v 2, 5; vi 4-7; vii 7, 8; viii 1, 3; III v 5; vi 1; vii 9, 15, 16, 23, 32; x 1, 6; IV ii 15; iv 11, 34, 35; vii 8, 9
 quamplures I pr. 2, 5; II i 2; III pr.; xi 104; IV ii 16; vii 1, 21, 23, 53
 quamplurimus III v 4; IV ii 26; v 2-4, 8; vi 1
 quantitas I v 27; II vi 8; vii 2, 5, 6; III v 1; xi 131; IV i 1; iii 1; iv 64; viii 8; ix 18
 quarta (domus) I v 9, 13-15, 19-21, 24, 29, 33; II iii 14, 15; xii 43, 44, 48, 57
 quarta (*quadrant*) II iii 1; IV i 1; III vii 16
 quartana III xi 83; IV viii 19, 20
 quartanarius IV viii 19, 20, 24
 quartus I pr. 5; iv 5, 15, 25; v 5; II viii 2; xii 50; III vi 1; vii 34; x 4, 10, 14; xi 22, 29, 36, 38, 45, [47], 49, 120, 121; col.; IV pr.; i 1, 7; ii 5, 7, 10, 23; iii 2; v 8; vi 13; vii 15, 24, 28; ix 27, 28, 32, 42, 52
 quartus (*aspect*) I v 3, 21, 33, 34; II iii 7, 8, 13; vii 4; xii 55-57; III vii 16
 quater II ii 6; IV ii 9
 quercus III i 3
 querencia I vii 1
 querens I iv 10; III iii 11; vii 21, 25, 26, 31; viii 1; x 12
 querere I pr. 3; ii 2; iv 1, 5, 17, 21, 32; v 4, 7, 9, 10, 12, 14, 28, 29, 33; II i 2; ii 1, 2, 4; iii 6; v 5, 6; vii 2; xi 1, 34; xii 14, 53; III v 3, 5; vi 5; vii 2, 15, 17, 19-21, 25; viii 3; xii 1; IV i 10; ii 8; iv 25, 61, 66; vii 23, 52; ix 27, 32, 33, 35, 47, 49, 51
 quesere III vii 24, 25, 27
 quesitus III v 5
 questio II iii 15; III v 1
 quia (كيفية) IV vi 12
 quiditas III vii 31
 quies II xi 22; III iii 18
 quiescere I vi 6; III x 2, 9, 12; xi 32; IV iv 66
 quietacio IV iv 16

quietare III i 7; IX 13; X I, 8, 9, 12; XII 2; IV iv 5
 quietatus II xi I
 quietudo II v 3; VIII 3; XI 38; XII 53; III vi 4; X 9,
 12; XII 2; IV i 9, 12; IV 30
 quietus II III 6, 14; III ix 12; IV ix 6
 quindecies IV ii 6
 quinquies II ii 6; III ix 12; IV ii 8, 10; IX 18
 quinta (domus) I v 8; II III 6; XII I, 44, 45
 quintus I iv 6, 16, 26; II III 2; V 5; VIII 2; XII I, 40,
 43-46, 48; III xi 30, 37, 46; IV i I; II 17; V 8; VI
 13; IX 27, 28, 33, 43, 53
 quipo (κύπρος) IV VIII 28
 quotidie I i I; IV III I

rabiare I iv 3; IV VIII 37
 rabiosus IV VIII 37, 38
 racanus II x 13; III xi 44, I 16; IV ix I I
 racemus IV ix 21
 ratio I i I; II i; V 3; VI 5, 6; VII 4; II III 6, 11, 14; VI
 6, 9; VII 2; IX I; XI I, 39; XII 59; III v I; VII 10,
 14, 29, 32; IV i 4, 8, 9; IV tit., 66; V 4
 raciocinare IV v 4
 racionabilis I iv I; VI I; II xi I; III VII 14, 21, 26;
 IV iv 66; V I I
 racionalis I vi I; VII I; II v 4; XII 59; III III 33; IV I
 8, 10; V I I; VII 62
 radialis III v 5
 radicans III VIII I
 radius I II 2; III I; IV 33; V 41, 46; II v 2; VII 2; XII
 55, 59; III v 5; VI 4; VII 21, 28; VIII 2; XI I 27; IV
 i 12; IV 29; V 9
 radix I I I; II 5; IV I, 2, 30-32; V 35, 48; VI 5, 6;
 VII 4; III I, 3; III 4, 12, 17; IV I; V I, 3; VI tit.,
 7, 8; VII I, 2; VIII I, 2; XI 39; XII I, 53; III i 3; II
 14; V 5; VI 2, 4, 5; VII 2, 16, 17, 27, 29-31, 33;
 IX I-7, 10; XI 92, I 14; IV i 2; II I 3; IV I, 9, 18,
 61; V tit.; VII 7, 18, 32, 44, 45, 56, 58, 62; IX
 12, 15, 27
 ramus I vi 6; III v 3; VII 32; IX 12; X 12; XI I 19; IV
 i 2; II 12; VII 5, 7-9, 35, 47, 56, 57, 61; IX 7
 rana II x 70; III xi 53, 105, 123; IV ix 20, 24
 raptus III ii 6; XI I 30; IV i 9
 rasura III xi 92
 ravanus (= raphanus) III xi 124; IV VII 2, 30, 34
 recedens II XII 39
 recedere II III I; IX 2, 4; III v 3; VIII I; XI I 3; IV IV
 2; VII 9, 10, 12, 13, 19, 20, 22, 52; VIII 10, 26,
 29
 recens III xi 122; IV II 12; IX 9
 receptio I iv 32; V 4, 7, 10; VII 2; II III 4, 14, 15;
 VI I, 5; VII I, 8; XI I; III v 2, 5; VII I; IV i 9; IV
 54; VI 13; VII 6, 44

receptor I vi I; II III 14; IV iv 47
 receptrix III v 5
 receptus I v I I, 14; II III 12, 14, 15; VI I; III VII
 21, 32; IV i 10; IV 51
 recessus II II I
 recipere I pr. 2; i I; II I; IV 32; V 4, 36, 37; VI I;
 VII 2-4; II III 2, 4, 5, 7, 14; V 6; VI tit., I, 3, 8;
 VII 2, 7, 8; X 45, 55; XI I; XII 39; III 19; III
 13-15, 17, 18, 21, 23; V 4; VI 4; VII 16-19,
 21-23, 25-28, 30-33, 38; IX 12, 13; X I-6,
 8-11, 14, 16-20; XI I-10, 12-17, 19-23,
 27-31, 33-39, 42-51, 53, 55-57, 109,
 113-124, 128-130; IV I, 4, 10; II 5, 16, 17,
 20, 21; III I, 2; IV 37, 38, 40, 47; V II; VI 2-8,
 10-13; VII 4, 6, 12-14, 19, 20, 22, 25-33, 35,
 40, 48, 49, 61; VIII 36; IX I-6, 8-13, 15-18,
 20-25, 27, 33, 39, 52, 54
 recipiens III VII 13
 recitare II VII 5; III v 3; VII I, 40; VIII 4; X I, 7, 13;
 XI 53, 128; XII 2; IV II 14; IV 60, 61; VI 10; VII
 I, 6, 24, 43, 46; VIII I
 recitari III VIII 4; IV IV I
 recludere II II I; III VII 21; XI 13 I
 reclusus III vi 4
 recolligere I v 27; II vi I; XI 39; III VII 21, 30, 32,
 38; XI 123; IV VII 33
 recondere IV vi 9
 recte II XII 46; III VII 20; IV II 17; V 10; VII I I
 rectificare I IV 33; III i 4; VII 4, 12, 21, 33; VIII 3;
 X 6; IV IX 30
 rector II XII 55
 rectus I vi I; II III 6; VII 2; XII 44, 46; III II 8, 9; V
 5; VII 10, 21; X 10; IV IV 61; IX 27, 28, 37, 41
 recuperare IV II 13; VII I 5; VIII 14
 recurrere III VII 21; IV I I
 recursus III VII 25, 26
 recusare I iv I
 redactus III xi 56, 128; IV II 16; VIII 27; IX 4
 reddens III VII 2
 reddere II VIII 4; III VII 26, 28; VIII 3; X I I; XI 128;
 IV II 13
 redditus II III 7; XII 55; III VII 32
 redicere III IX I I
 redire II I I; IV 4, 6, 29; V 3, 4, 28, 39; VI 6; III 7; III
 14; IV I; V 6; VI I; IX I; XI 2; XII 22, 54; III v 2; VII
 29, 40; IX 12, 17; X 8, 10; IV II 8; IV 63; IX 7
 redolens III i 7, 8; III I I; VII 30, 33; IX 12; X 12; IV
 II 12; IX 54
 redolere III x I I; IV VII 60
 reducirere II I I; II vi 8; XII 49; III VII 29; X 6; XI
 124; IV i 3; II 10, 11
 redundare III VII 28, 31; IV i 9
 reduplicare IV VII 48

- referre I v 38; II i 2; III xi 110; IV ii 3, 13
 reflectere III vi 4
 reflectio III v 1
 refulgens IV ii 4
 refulgere IV iii 1
 regalis III i 6; ii 6; vii 27
 regens III vii 32
 regere III iii 33
 regimen IV iv 3
 regina IV viii 36; ix tit., 1
 regius I iv 8
 regnare III vii 28; IV iv 66
 regnum I iv 15; II iii 6; xi 4; xii 57; III vii 21, 25,
 28, 29, 31-33; viii 1, 3; IV ii 4; iv 59; v 2
 regraciari I pr. 2
 regula I pr. 3; III xii tit., 2; IV i 9; ii 15; iv 61
 reiterare III vii 16, 17, 20, 24-26, 28, 30, 32, 33;
 ix 12; xi 124; IV ii 2, 16; vii 39
 relinquerre II v 4; xii 54; IV vii 2
 reliquus III v 3; vi 1; IV i 8; vii 8
 relucere IV viii 9; ix 18
 relucescere IV i 1
 remanens II iii 4, 14
 remanere II x 62-64; III vii 21, 25; viii 3; x 9; IV i
 3, 10; viii 4
 remeare II i 3
 remedium III x 5; xi tit.; IV vi 9; vii 34; viii 9
 reminiscencia II v 4
 remissus II iii 1, 2; vi 7; III iii 24; v 1; IV i 1, 10
 remittere I vi 1; III vii 21
 remollire II xii 44
 remotus II xi 1, 39; xii 59; III v 5; vii 11, 16, 18,
 19, 21-23, 30; x 4; xii 1, 2; IV i 9; ii 13, 14; vii
 4, 32
 removens III xii 2
 removere I v 2, 10, 15, 33; III vi 1; vii 21, 32;
 viii 3; x 1-3, 9; xi 54, 102, 118, 119, 122,
 129, 131; IV vii 8, 12, 36, 47; ix 2, 20, 24
 ren II xii 39, 44, 45
 renovare IV ii 12
 reparacio III i 4
 repens IV vii 44
 repente III vii 32
 reperire III iii 26, 27, 29-31; v 1, 2; vii 38; ix 13;
 x 11; xi 1, 41, 129; xii 2; IV i 7, 11; ii 11, 15; iv
 61; v 3-5, 11; vii 1, 8, 33, 51, 53, 56-58; viii
 5, 7, 9, 12, 15; ix 2
 repterus III i 8; iii 27; xi 128; IV ix 1, 2
 replecio II v 4; IV ii 10
 replere IV ii 7
 repletus II v 4; vi 5; III vi 1; vii 16, 32, 37, 40; ix
 12, 13; x 10; xi 127; IV ii 2, 5, 10, 11, 14; vi
 13; ix 5
 reponere I vii 4; III v 3; vii 17, 40; ix 17; x 11,
 14; xi 54, 124, 129, 131; IV ii 5, 7, 10; ix 1, 21
 reportare I iv 25
 repositus III vii 38; x 9; IV vii 44
 reprehendere IV ix 27
 reptilis I iv 5; II vi 1; III ii 5, 11; viii 3; IV iv 64;
 vii 27; ix 1, 2, 10, 23
 reputare II iii 8; v 1, 5; III i 4; v 3; vii 21; x 7; xi
 126, 129; IV i 8; ii 10, 16; iii 2; iv 1, 13, 64; v
 1; vii 62
 requies II xi 38; III vii 30; x 9-12; IV i 1
 requiescere III vii 21; x 11
 requirere II iii 7; vii 2; III vii 3; viii 1; IV ix 28
 res I pr. 2; i 1; ii 1, 2, 5; iii 2; iv 29, 32; v 38, 40,
 47; vi 1, 4, 5; vii tit., 1; II i 3; ii 4; iii 2, 4, 6,
 8-12, 14-17; iv 1; v 1, 3-6; vi 1, 8; vii 2, 4, 8;
 viii tit., 1, 3, 4; xi 1, 5, 37; xii 53, 58; III i 1, 3,
 9; ii 1, 14; iii 11, 25, 26, 33; v tit., 5; vi tit., 1,
 2, 4; vii 9-11, 13-16, 18-23, 25, 26, 30,
 33-35; viii 3; ix 9, 14; x 11; xi tit., 24, 52, 98,
 108, 124, 125, 128; xii 1; IV i 1, 2, 7, 9; ii 2,
 14, 17; iii 2; iv 51, 64, 66; v 11; vii 37, 44, 62;
 viii tit., 1, 14; ix 27, 35, 54
 reservare III iii 13-15, 17, 18; vii 16, 17, 19, 23,
 26-28, 31, 32; ix 16; x 2-4, 11; xi 54, 56,
 123; IV ii 5, 7; iii 2; vi 2, 9-12; vii 9, 26, 27; ix
 23
 residere III x 9; IV i 1; ii 9; vi 13; viii 31
 residuus III iii 7; vii 31; IV ix 25
 resina III vii 18; IV ix 37
 resistencia I iv 32
 resistens II vii 8; III v 5
 resistere II vi 8
 resolutus III xi 67
 respectus II v 5
 respicere I iv 2; II xii 40; IV ii 5; v 11; vii 12
 respiracio III i 9
 resplendens III vii 28
 respondere II i 2; III v 1, 3; vi 1, 5; xi 91; IV ii 11;
 iv 66; vii 1; ix 27, 33
 responsio III vii 12; IV i 9, 10
 responsurus IV ii 2
 responsus III viii 3
 restauracio III xi 127
 restitucio IV ii 13
 restituere III v 3
 restringere II x 50; IV viii 33
 resultare III xi 52
 retardare II iii 10, 14
 rete IV ix 4
 retencio III i 4
 retentivus II x 79; III i 3; IV iv 55
 rethoricus III vii 7

- retinere I iv 22; vi 1; II vii 6; x 81; vii 53; IV iv 21
 retrahere I v 33; vi 1; II v 6; ix 3; x 82, 83; xii 3,
 12, 15, 25; III iii 33; vii 21, 25; viii 3; x tit., 1;
 xi 53; IV iv 47; vii 9
 retro II x 20, 57, 60, 76; xii 57
 retrocedere IV ii 10; vii 16
 retrogradacio II iii 8; III viii 2; IV vii 41
 retrogradare III xi 95
 retrogradus I v 7, 24, 33; II iii 6, 11; vi 5; xii 43,
 45, 46, 48-51; III vii 9, 16, 30; IV ii 8; iv 13
 reumatismus III xi 88
 reus III xi 126
 rivelare I pr. 1, 2; iv 33; II iii 17; xi 1; III vi 3; vii
 37; viii 4; xi 129, 131; xii 1; IV vii 37; ix 26
 reversus III x 14; IV viii 17
 revertere I i 1; iv 2, 21, 26; vi 6; II xii 9, 11; III vii
 31, 38; x 14; xi 124
 reverti III ix 13; IV ii 5, 10; vii 16, 41; viii 27; ix
 20
 revolutio II v 3
 revolvere III vii 27
 rex I pr. 1; iv 7, 8, 15, 19; v 7, 21, 34; II i 1; iii 6,
 11, 14, 15, 17; v 6; x 24, 51, 83; xi 34; xii 3,
 28, 55; III i 6; ii 10, 11; iii 3; vi 2; vii 2-5, 7, 8,
 10, 12, 21, 25-29, 32, 35, 40; x 1, 7, 14; xi
 53, 124-127; IV iv 3; vi 13; vii 12; viii 36; ix
 30, 33, 39
 rictans (*Spanish arrechto*) IV ix 41
 ridens II x 56; III xi 126
 ridere I vi 1; III iii 26
 rigare IV vii 44
 ripa IV ii 8
 risus II xii 49; III iii 26; vii 10, 13, 21; IV vii 50;
 viii 9
 ritmus III vii 14
 rivus I iv 3; II v 4; III i 3, 8; ii 5, 11, 13; iii 33; vii
 9; viii 3
 rixa III vii 13
 robor I v 1; III viii 1; x 6
 roboracio II xi 1; IV i 2
 roborare I iv 1; II ii 5; iii 1; vii 8; III iii 33; vi 1, 2;
 vii 28; IV iv 11, 15, 63
 roboratus I v 33; III v 3; vii 23, 32
 robustus II vii 8; III vii 23; ix 12
 rogacio III vii 25, 29, 32
 rogans III vi 5; vii 25, 29; IV ii 13
 rogare I pr. 2, 4; iv 33; II xii 58; III v 3; vii 16,
 20, 21, 23-27, 29, 31, 32; viii 1, 3, 4; xi 131;
 IV ii 2, 4, 7, 13; iii 2; vi 13; vii 1, 39
 rogator III vii 21
 rogatus III vii 33
 rorare III xi 127
 rosa III i 6, 7; iii 1; vii 27, 33, 40; IV vii 33, 60
 rosaceus II vi 1; III ii 10; vii 30; IV ii 9; vi 13; vii
 33; ix 41
 roseus III iii 11
 rostrum III vii 38; IV ii 5
 rotulum (*Spanish rodilla*) III ii 11
 rotunditas I iii 1; vi 2
 rotundus I iii 1; vi 1; II x 33; III x 1, 3; xi 124; IV
 iii 1; vi 12; ix 11
 rubedo III ii 10; iii 18
 rubeus II ii 2; v 6; ix 2; x 2, 4-6, 45; xi 3, 5, 8,
 27; xii 41; III i 4-6, 9; ii 2, 6, 9; iii 2, 13, 15,
 17, 18, 21-24, 30, 31; vii 23, 37, 40; ix 11,
 13, 14; x 1-4; xi 9, 15, 19, 71, 105, 118; IV ii
 3, 12; vi 4, 5, 7; vii 49; viii 7, 9, 29; ix 2, 3,
 12, 18, 20, 25, 32, 41, 42, 55, 60
 rubicundus IV ix 18
 rubinus II v 6; x 5, 51, 52; III i 6; ii 6; x 1
 rubium IV vii 23
 rubor IV viii 28
 rugitus IV ix 24
 ruma(?) III i 8
 runcinus III i 9
 ruptus III vii 35
 ruta III i 3; xi 39, 115; IV vii 56
 rutella (*رُتَيْلا*) IV ix 20
 sacramentum III vii 11, 37
 sacrificium I v 48; II v 1; III i 4; iii 25; vi 3; vii
 tit., 10, 17, 28, 31, 33, 35, 36, 38; ix 11, 13;
 IV ii 1-5, 8-10, 12, 16, 17; vi 11; vii 60, 61
 sagapinum IV vi 4, 12
 sagitta I v 46; II xi 10, 11; xii 48
 sal III vii 39; x 2; xi 43, 99; IV vii 18, 43, 49, 62;
 viii 11, 28, 33, 37
 salamandra III v 1
 salare IV ii 7
 salire III vii 26; IV ii 3
 salitus III ii 5
 saliva III xi 63, 64
 salix III v 3; vii 30
 salsedo III xi 127
 salsus III ii 9; xi 127
 saltare III i 7; IV vii 38
 saltus III i 8
 salubriter I iv 8
 salus I iv 2, 4, 29; II xi 17; III xii 1; IV ix 28
 salutacio III vii 21, 31
 salutare II x 23; xi 36; III viii 1
 salvacio III vii 29; ix 16
 salvare I iv 4, 6, 18, 22, 27, 33; III vii 18, 20, 21,
 26, 28-30, 32, 33; xii 1, 2; IV vi 13
 salvus I iv 2, 6, 9, 12, 15, 31, 33; v 16; II i 2; iii
 11; III vii 21; IV vii 33

- sambucus III i 3
 sanare I iv 15, 23, 24, 28; v 25, 26, 32; II i 2; v 2;
 vi 2; x 81, 84, 85; III vii 25; xi 60, 63, 70, 76,
 78, 82–84, 86, 90, 126; IV vii 34, 39; viii 2, 5,
 9, 19, 20, 24, 30, 31, 33, 37, 38; ix 1, 5, 7, 19,
 38
 sancire II xii 53
 sanctus I pr. 2; vi 6; II xii 58; III ii 6; vii 27; viii 3;
 xii 1, 2
 sandalus III i 4–6; x 5, 10; IV ii 6, 16; vi 5, 12; ix
 33
 sanguis II iii 3; vi 6; viii 1, 2; x 4, 50, 81; xii 39,
 55; III iii 23; vii 11, 17, 23, 25, 38, 39; x 1–6,
 9, 14, 20; xi 2–7, 9, 10, 12–17, 19–22, 26–29,
 31, 35–37, 44, 49, 50, 54, 67, 77–82, 87, 96,
 106, 109, 113, 114, 116, 122, 127, 130, 131;
 IV ii 6, 17; iii 2; iv 57; vi 2–8, 10–12; vii 23,
 33, 46, 62; viii 14, 33; ix 4, 37, 47
 sanguisuga II x 64
 sanitas I v 33; II xi 39; III xi 126; IV iv 58; vii 62;
 ix 28
 sanus I iv 29; III vi 4; vii 15, 21, 22, 37; xi 73; IV
 vii 9
 sapientia I pr. 2; i 1; vi 1; vii 1; II iii 17; v 5; x 86;
 III i 4, 8; vi 1; vii 21, 28, 32; IV v 11
 sapiens I pr. 3, 4; i 2; ii 1–5; iv 1, 2, 30, 33; v 27,
 37, 40, 48; vi 5, 6; vii tit., 1–4; II i 1, 2; ii 1, 4,
 6, 7; iii 1, 2, 7, 17; iv 1; v 1–6; vi 6; vii 3, 8;
 viii 1, 4; ix 1, 8; x 10–14, 18–22, 25–28,
 30–32, 34, 37, 38, 40; xi 1–3; xii 1, 45, 46,
 52, 53, 55, 58, 59; III iii 11, 25; iv 1; v 3–6; vi
 1–3, 5; vii 1, 3, 14, 16–19, 21, 22, 26, 27, 29,
 32, 34, 35, 38, 40; viii 1–4; ix 12; x 7, 9, 13,
 18; xi 1, 52, 54, 58, 104, 112, 125; xii 1, 2; IV
 i 1, 3–8, 10, 13; ii 1, 5, 10, 15, 26; iv 1, 45,
 49, 60–62, 66; v 1, 6, 8–11; vi 1, 10, 12, 13;
 vii 6, 7, 9, 23, 24, 42, 46, 49, 60, 61; ix 27;
 col.
 sapientissimus I pr. 2
 sapo IV ix 22
 sapor II vi 3; xi 23, 26; xii 53; III i 3–9; ii 2–13; iii
 31; vii 13, 21, 25, 31; IV vii 19
 sarcire I pr. 2
 sarcocolla III ix 13; IV ii 17
 sartago IV ii 16
 sarza (= sarica) IV vii 23; ix 25
 satelles III vii 4
 savina III vii 33
 saxifraga III vii 28
 scabies III xi 63, 72, 106
 scabiosus III xi 73
 scacci III vii 13
 scala IV ii 11; iv 61
 scammonia II vi 1; III i 5; IV ix 14
 scamnum I vii 2
 scatanellum IV ix 2
 scelus III xi 126
 scialta(?) III xi 55, 56, 118–121, 128
 scibilis I vi 1
 sciencia I pr. 1–3; i tit., 1, 2; ii 1, 2, 5; iv 1; v 26,
 27, 36, 40; vi 1, 5, 6; vii 1, 2, 4; II i tit., 1, 3; ii
 1; iii 11, 17; iv 1; v tit., 1–6; vi tit.; vii tit., 2,
 7, 8; viii tit., 4; ix 8; x 40, 79, 86; xi 1, 3, 6, 9,
 12, 25; xii tit., 58, 59; III i 1, 3–5, 8, 9; iii 3,
 33; iv tit., 1; v tit., 2, 3, 6; vi 1–3, 5; vii 9,
 10, 13–15, 21, 22, 28, 32; viii 3; ix 9, 12; x 7;
 xi 54, 127; xii tit., 1, 2; IV i 1, 4, 5, 7, 9; ii 5;
 iii tit., 1, 2; iv tit., 49, 57, 61, 64, 66; v tit., 1,
 2, 10, 11; vi tit., 1, 10; ix 1
 sciens I vii 1; II v 1; III v 6; IV iv 64
 scintillacio II v 3
 scire I pr. 3; i 1, 2; ii 1, 2, 4, 5; iv 33; v 29, 34; vi
 tit., 1, 4, 5; vii 1, 2; II i 1, 3; ii 3, 6; iii 8, 10,
 11, 17; v 3, 4, 6; vi 1, 6, 8, 9; vii 4; viii 1; ix 8;
 xi 39; xii 53, 57, 59; III i 1, 3, 10; iii 26, 33; v
 6; vi 1; vii 14, 16, 20–22, 32; ix 13; x 1, 8, 14;
 xi 24, 99, 123; xii 1; IV i 10; ii 1, 3, 15; iv 1,
 16, 26, 45, 47, 60–64, 66; v 1, 5, 9–11; vi 9,
 10, 12; vii 1, 23, 34; ix 29–49, 51–57
 scissus IV ii 2, 6; vii 51
 scitus IV v 1
 scolarilium III ix 14
 scorpio I v 24–26; II i 2; vi 1; x 72; xi 25; III i 5; ii
 5, 9; xi 121; IV ii 5; iv 64; vi 4, 12; vii 7, 30;
 viii 11, 32, 33, 35
 scriba II iii 6, 15; x 69; xii 17, 55; III vii 7, 14, 32;
 IV ix 63
 scribania II iii 14; xi 9; xii 18; IV v 4
 scribens III iii 9
 scribere I v 6, 26, 27; II i 1; ix 2, 5; x 71, 76; xii
 39, 46; III iii 13, 18, 21, 23; IV i; v 3, 4; vii 9,
 32; xi 1, 54; IV ii 5, 6, 8; vii 7, 23; ix 11, 33,
 35–41, 56, 57, 65
 scriptor III vii 14
 scriptura I vi 1
 scriptus I iv 33; v 27; II v 1; x 19, 27, 55; III v 3;
 IV ii 8; vi 13; vii 23
 sculpere II xii 44, 46; III xi 125; IV viii 36; ix 35,
 47, 56
 sculptus IV ix 33
 scutella I v 26; III vii 38; IV vii 2
 scutum IV viii 30
 sebestan (سبستان) IV vii 42
 secretarius III vii 7
 secreta I v 10, 11; II vi 6; III vii 23
 secretior II iv 1

- secretus I pr. 1-3; i 2; ii 1; iv 33; v 27; vii 2; II i 1, 2; ii tit.; iii 17; v 3; vi 6; vii 3, 4; xi 39; xii tit., 53, 58; III i 3; iv tit.; v 3, 5, 6; vi 1, 3; vii 9, 14, 15, 32, 33, 37, 38, 40; viii 4; xi 129, 131; xii 1; iv i 4, 5; ii 2, 13; iii tit., 1, 2; iv 4, 60, 64; v 10; vi 10-12; vii 37; ix 26, 27
- seculum II xii 59; III i 1; vii 21, 25; viii 1; IV i 3; vii 62
- secunda (domus) I v 11, 12; II iii 8, 12
- secundum (= o; o, I^o) I iv 2-29
- secundus I pr. 5; i 1; iv 3, 23; v 4, 9, 13, 23, 25, 32; II i 2; ii 2, 3, 7; iii 1; v 1; vi 1, 2; viii 1, 2; ix 3, 5, 7; x 48, 50, 82; xi 2, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, 37; xii 1, 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30, 33, 36, 39-44, 51, 59; col.; III iii 13-24; vi 1, 3; vii 16; x 2; xi 20, 27, 34, 43; IV i 1, 5, 8, 9; iv 66; v 8; ix 2, 27, 28, 30, 50
- secure I iv 2; III x 5; xi 104; IV iv 6
- securus II x 54; III vii 25; viii 3; x 2, 3; xi 53; IV iv 8; vii 1, 32; ix 27
- sedare I v 25, 26; III x 9; IV vii 34
- sedatus II i 2
- sedens II x 11, 12, 15, 24, 43, 51, 53, 60, 68; III iii 5; v 5; IV ii 12; ix 31, 43, 44
- sedere I v 30, 31; II v 4; x 43; III vii 32, 37; ix 14, 16, 17; x 9-12; IV ii 4
- sedes IV vi 13
- sedina (شاذنج) II x 2, 5, 54
- sella II x 68
- semel II ii 6; III vi 1; vii 17, 32; IV i 9; viii 9
- semen II viii 1, 2; III ii 7; vii 16-18, 27, 33; xi 33-35, 56, 104, 114, 116-119; IV v 11; vi 10; vii 23, 37, 44, 46, 62; viii 38
- seminare II xi 6, 7, 18; IV vii 46
- seminatus I iv 3; v 31
- semita I pr. 3; vi 6; II ii 5; xii 59
- senab (cf. xenab) III ix 13
- senciens IV vii 52; ix 5, 6
- senectus II iii 3; v 2; x 41; xi 20; III vii 9; IV vii 9
- senex II iii 15; x 12; xi 17, 35; xii 32; III vii 2, 16
- senior II xii 55; III vii 2, 21
- sensatus III vii 5, 19, 32; IV i 7
- sensibilis I iv 32; vi 1; II ii 1; v 4, 5; III v 1; IV i 10
- sensibilitas II viii 3; III v 1; vii 26; IV i 12
- sensitivus II v 4; III i 8; v 1
- sensitudo I iv 32
- sensualitas III vii 10
- sensus II i 1; ii 1, 5; vi 1, 3-6; vii 1, 4; II i 1; ii 3; iii 4; v 2, 5; vi 3-5; viii 3; xi 1; xii 8, 53, 59; III i 8; iii 33; v 1; vi 2-4; vii 9-12, 14-16, 20, 21, 25, 26, 32; viii 1, 3; xi 56, 57, 128; IV i tit., 1-11, 66; vii 7, 37, 62; viii 14
- sentencia II vi 6
- sentire I vi 1; II v 4; III v 1; IV ix 3, 5, 38
- separacio II ii 7; III xi 24; IV iv 32; ix 32
- separare I pr. 2; iv 22, 31; v 19, 20, 42; II iii 1, 6, 7; v 1, 4; vi 1; ix 4; x 75; xi 27; xii 7; III v 1; vii 23, 25; viii 3; x 6; xi 125; xii 2; IV i 4, 7, 11; iv 4; vii 42; viii 14; ix 40, 42, 57
- separatus I iii 1; v 8, 17; vi 1; II iii 4; v 4, 5; vi 3, 8; III v 1; vii 18, 23; ix 1; IV i 8
- sepcies II ii 6; III vi 1; ix 12; xi 106; IV vii 11
- sepe II vii 8; III iii 28; xi 63; IV ii 12, 16; iv 9; vi 1
- sepelire III v 3; vii 40; ix 17; x 8, 14; xi 124; IV ii 7, 10; iii 2; vii 14, 44, 45; ix 20, 21, 40, 55
- sepissime I v 32; IV ii 16; vii 21
- sepius III iii 28; vii 19
- septentrio II iii 3; xi 15
- septentrionalis II ii 4; III vi 1; IV iii 1
- septima (domus) I v 1, 4, 9, 13, 15, 19, 24, 33; II xii 55, 57; III iii 11; v 3
- septimus I iv 8, 18, 28; v 27; III vii 17; x 10; xi 39, 48; IV ii 7; v 8; vi 13; ix 27, 28, 35, 45, 55
- septuagesies IV ii 12
- sepultura III v 3
- sepultus III x 8; IV vii 44
- sepum (= sebum) III viii 2; x 1, 4, 8-10, 14, 16; IV vi 10; vii 62; ix 4, 5
- sequens II vi 7; III ix 12; IV iii 2; vii 9, 16, 33, 43; xi 51
- sequestracio II vii 5
- sequestrare III vii 21
- sequestratus III vii 27
- sequi I ii 1; iii 1; v 36; vii 1; II vi 1, 3, 8; vii 4; viii 1; x 59; xi 2; III i 1; iii 11, 12; v 1; vii 10, 20, 31; viii 1; col.; IV i 9; v 4, 5, 8, 9, 11; vi 9, 13; vii 15, 48
- seriatim II xii 1
- sericosus III i 4
- sericus II iii 15; xi 10; III iii 11, 26; vii 23, 27, 30; ix 14; x 8; xi 1, 53, 105, 124; IV vii 10; ix 34, 41
- seriosior III i 2
- sermo II v 2; vii 5; III v 5; IV vi 10
- sermocinacio III i 8
- sermocinans III vii 7, 14
- sermocinator III vii 10
- serpens II vi 1; x 58, 78; xii 59; III ii 11; v 5; xi 37, 64, 111; IV vi 8; vii 7, 25, 26, 38, 57; viii 2, 11, 15, 32, 33, 35, 37; ix 2, 20, 32, 46
- serva III vii 6
- servacio III vii 10
- servare III vii 13; IV ii 10
- servatus IV ix 27
- servicium I pr. 4; III vii 18, 21

- serviens II iii 12; xii 32, 55; III vii 18; IV iv 51, 65
 servire I i 1; vi 1, 3; II vii tit.; x 69; III iii 25; vi 3;
 vii 21, 32; viii 1; IV iv 30, 33-35, 50, 53, 65
 servus I iv 2, 5, 13, 23; v 9; II iii 12; v 1; III vii 2,
 6, 7; IV ii 17
 sexta (domus) I v 33; II iii 10, 12; xii 43, 44
 sextilis (aspect) I iv 31; v 1-3, 7, 11, 13; II iii 7, 8,
 12-15; xii 57
 sextus I iv 7, 17, 27; II viii 2; III ix 12; xi 31, 38,
 [47]; IV v 8; vi 2, 9, 13; ix 27, 28, 34, 44, 54
 sexus III ii 8
 siccare III iii 23; x 2, 5; xi 124; IV i 2; vi 5, 12; vii
 35, 51; ix 3, 5, 6, 25
 siccatus IV vi 2-4, 6-8, 10, 11; vii 33; ix 1
 siccitas I iii 2; vii 3; II vi 1; viii 1-3; xi 39; III vii
 11; xi 81
 siccus I iii 2; v 28; II iii 1; viii 1-3; III i 5; v 3; vii
 9, 11, 12, 16, 23, 28, 32, 33, 40; ix 12, 14, 23;
 xi 100, 121; IV ii 16; iv 64; v 12; vi 6; vii 2,
 32-34, 60; ix 9
 sigillans II xii 39
 sigillare I v 25; II i 2; x 42, 64, 66, 67, 73, 76, 79;
 III x 1; xi 125; IV ix 29
 sigillatus II xii 39
 sigillum I v 25; II i 2; v 2; x 42, 64, 76, 79; xii 39;
 IV ix 33, 35, 38, 43, 45, 47, 51, 53, 56
 signare II iii 6; III xi 125
 signator III vii 30
 significatio I ii 5; II iii 4; v 3; III v 6; vii 9
 significans II iii 12
 significare I iii 1; II ii 6; iii 6, 10, 11; iv 1; v 3; III
 v 3; vi 1; vii 9-15, 36; viii 2; IV iv 56; viii 1
 significator III vii 32; IV iv 19
 signum I v 27; II ii 5; iii 6; x 32, 50, 68, 69,
 75-79; III ii 10; ix 1-7; xi 98; IV v 8; vi 13; ix
 27
 signum (zodiacal sign) I pr. 5; ii 5; iv 2, 3, 5, 6,
 33; v 3, 7, 8, 19-21, 28; II i 1; ii 1-4, 6; iii 2, 4,
 6, 8-12, 16; iv 1; vi 3; ix 2; xi tit., 2, 39; xii
 tit., 1, 39, 44, 55, 57, 59; III pr.; i 1; ii tit., 1,
 14; iii tit., 11, 12; v 5; vii 38; IV ii 1-3, 6, 10,
 12, 16, 34; iv 52, 63, 64
 silentium II viii 1
 silvestris III xi 34, 39; IV vii 37; ix 19
 simbolitas II vii 2
 simia II xi 28, 31; III i 3, 8; ii 4; vii 37; xi 14, 28,
 44, 51, 56; IV vi 2; ix 14, 45
 simulare II vii 8; IV i 9
 similis I pr. 3; ii 1; v 26, 36, 39, 48; vi 1; II ii 1, 2,
 4; iii 2, 11, 14, 15; v 3, 4; vi 1, 5-7; vii 3-8;
 viii 1-3; x 13, 23, 27, 32, 55, 67; xi 5-8, 10,
 12, 36; xii 55, 57, 59; III i 1, 3-5, 7-9; ii 12; iii
 11, 15; v 1, 3, 5; vii 3-8, 29, 32; ix 12, 13; xi
 33, 110; IV i 3, 12; iv 64; v 5; vii 15, 21, 33,
 44, 58; viii 8, 12; ix 12, 27, 41
 similiter I ii 1, 3; iii 2; iv 2, 3, 32, 33; v 3, 10, 15,
 19, 24, 28, 48; vi 1, 5; II i 3; ii 6; iii 3, 6, 8, 11,
 12, 15; v 2-4; vi 1, 4, 6, 9; vii 2; x 65; xii 57;
 III i 10; iii 26, 31; v 3, 5; vii 4, 35, 36; viii 1, 2;
 ix 13, 17; x 9; xi 1, 41, 55, 90, 98, 99, 125; IV
 i 1; ii 4; iv 16, 57, 63, 66; vii 16, 42, 44, 62
 similitudo I ii 1; v 1, 14, 18; vi 1; II i 3; iii 11; v
 4, 6; vi 1, 6-8; vii 1, 2, 4, 5; x 22, 66, 68, 74,
 76; III i 1; v 1, 3; vii 16, 18, 20, 21, 29, 32, 38;
 x 11; xi 54, 124, 129, 131; IV iv 51, 66; vii 7;
 viii 2; ix 35, 43, 52-54
 simplex I vi 3, 4; vii 2, 3; II v 4; vi 1, 2, 8; viii 1,
 2; xi 58; III xii 2; IV i 3, 11; iv 66; viii 1
 simpliciter III viii 1; IV vii 34
 sindon III xi 124
 singillatim IV i 4; ii 10
 singularis II v 5
 singulariter I vii 2
 singulus II xii 39; III ix 17; x 6; IV ii 7; vi 1
 sinister I v 24; II iii 7; x 33; xii 45, 51; III i 4, 9;
 vii 37; ix 1-7; xi 96; IV ii 5; vii 12; viii 4; ix 1
 sinistra (manus) I v 24; II ii 2; x 11, 14, 18,
 20-23, 25, 27, 30, 32-34, 38, 48, 49, 53, 55,
 68; xi 21, 24, 30; xii 48, 49; III vii 27, 30, 36;
 IV ii 3, 7
 sinus II x 60
 sisamum III vi 1; vii 40; xi 54, 129; IV vii 32
 siseleos (سسالويس) III vii 27
 situare III vi 1; ix 14, 16, 17; x 10; IV ii 4, 6, 7,
 10; vii 29; ix 17
 situatus II iii 6; v 2; viii 1; III vii 27; viii 1; IV ii
 10; vii 7, 62
 situs II v 5; xi 2, 39; III vii 38
 smaragdus II x 3, 7, 68-72, 79; III i 4; ii 10; IV
 viii 2
 sociare I iv 21; II xii 32; III iii 25
 societas I iv 6; II xii 26, 33, 55; III vii 15, 21, 25,
 31; IV vii 8
 socius I iv 2, 7-13, 15, 16, 20, 21, 23, 25, 28; III
 ix 12, 14, 17; x 3, 4; IV vi 10; vii 21
 sodomita II xi 23
 Sol (gold) III xi 68, 75, 85
 solacium III vii 11, 30, 31; IV vii 10
 solaris I v 41, 46; III vii 21; xi 127; IV i 7; iv 58; vi
 9
 solere I v 48; II ix 6; III i 4, 6, 7; vi 1, 2; vii 38, 39;
 viii 1; ix 8, 12; xi 124
 solidare III xi 68
 solidus III xi 124
 sollicitare IV v 10
 sollicitudo II xi 1; III vii 9, 21

- sollicitus II i 1; III vi 3; VII 21, 29
 solus III v 5
 solus I i 1; II ii 6; v 2; III vii 16, 21; VIII 4; IX 12; IV
 i 11; VI 1; VII 10
 solutus III xi 85, 97
 solvere III v 3; XI 99; XII 1; IV ix 41
 somnians III xi 84
 somnium II v 3, 4; VII 6; X 52; III i 4, 8; III 29; VI
 1; VII 3, 13, 21; X 1; XI 84; IV iv 6
 somnus III v 3; VI 5; IV iv 66; VIII 4; IX 33
 sonalium IV ix 2
 sonare I vi 1; II x 45; III i 7; IV VIII 7
 sonitus IV ix 23
 sonus I ii 1; VI 1; II v 2; III i 7; III 33; IV VII 15
 sophisticæ I VII 1
 sophisticus IV VIII 28
 sordes II XII 53
 sordicies I ii 1; VI 4; III VII 1; IV VII 10
 sordidus II XI 15
 soror III VII 6
 spacium III III 21; v 3; XI I 17; IV ii 10, 12; VII 15,
 16, 20, 55; VIII 24; IX 17, 19
 spargere I ii 1
 sparsus II x 76; III III 8; X 2
 spatula III ii 4; X 4, 8; IV VII 39; IX 45, 57
 specialiter III III 26; VII 23; IX 12; IV VII 53; IX 23
 species I v 48; II vi 1; VIII 1; X 7; XI 1; III VII 13; IV
 i 1; VIII 15
 species (*spices*) III i 3-9; VII 27, 30; IX 14; IV iv
 50; IX 44
 specificus III x 1
 speculativus II v 5
 speculum IV iv 32; II v 3-5; X 22, 25, 38, 53; III vi
 4; VII 30; IV v 5; VII 22, 23, 38
 spera I ii 5; III 1; II vi 6, 8; III v 5; IX 1; IV i 9
 spera (octava) I pr. 5; II 5; II iv tit., I, v 2; VI 3
 spericus I III 1; III x 2, 4
 sperma II v 4; VI 1; III i 7; XI 46, [47], 90,
 129-131; IV v 11; VII 23
 spes III VII 9
 spica IV VII 52
 spica nardi III i 8; VII 26, 27, 33; IV VI 5, 12; VII
 52
 spina I v 24; II x 77; III ii 11; XI 53; IV IX 14, 23,
 56, 57
 spinacium (*Spanish espinazo*) I v 24
 spiritualis I VII 4; II XII 52, 59; III i 1; X 2, 7,
 10-12, 14; XI 24, 52; XII 1; IV i 2, 3, 7; II 4; III
 1; IV 61, 66; V 10; VI 2, 9-11
 spiritus I pr. 5; i 1; II 1, 3, 5; III 1; IV 1, 32; v
 35-37, 39-46; VI 1, 3; VII 1; II III 8; v 1-6; VI 1,
 3; VIII 4; X 47; XI 1; XII 53, 59; III pr.; i 6; III 25,
 33; v tit., I, 4-6; VI tit., I-5; VII 16-22, 25,
 26, 31, 32; VIII tit.; IX tit., I, 8-14, 17; X tit.,
 I, 2, 4, 6-12, 14, 16; XI 3, 6, 8, 13, 24, 32, 39,
 116, 117, 120, 127, 128; XII 1, 2; IV pr.; i tit.,
 I, 2, 8-10, 12; II tit., 2, 4, 7, 15; III 1, 2; IV II,
 29, 30, 48, 61, 64-66; v 10-12; VI 1, 10-13;
 VII 6-9, 23, 62; IX 28, 58-64
 spissitudo I v 46; IV VII 27
 spissus I vi 1; IV II 9; IX 12
 splen II XII 42; III 13; III 28; XI 56; IV VIII 30
 splendidus III vi 1
 splendor III VII 28
 spodium (*σπόδιον*) IV VIII 31
 spoliare IV IX 23
 sponsa II XI 22; III VII 13
 sporta III IX 12, 13, 16, 17
 spuma III VII 38; IV VII 49
 spumare IV IX 18
 spumatus IV VI 8
 sputum IV VII 23
 squilla III XI 60; IV IX 3, 9, 16
 squinantus (*Spanish esquinante*) III VII 23, 27,
 32, 33
 stabilior I IV 18; II XI 39
 stabilis I IV 12, 13; II XII 2; III VII 13; IV v 11
 stabilitas I i 1
 stabulum III VII 4
 stagnum III XI 131; IV VIII 12
 stanneus I v 30
 stannum II IX 4; X 7; XII 51; III i 4; IV IX 36, 48
 stans I v 30; II ii 2; X 20; IV ii 2; VII 15
 stare I ii 1; II IX 3, 7; X 45; III VII 29, 30; IX 12; X 9;
 IV i 1; II 11; VII 32, 38, 49, 55, 56; VIII 4; IX 9,
 13, 16, 19
 statim I v 25, 26, 32; VI 1; II 2; IX 5; X 50, 58; XII
 39; III v 3; VI 1; VII 28, 35, 37; VIII 3; X 1, 3,
 11, 12; XI 116, 126; IV ii 2, 6, 7, 10, 11, 13,
 14; VII 25, 43, 50, 55, 56; VIII 2, 7, 11, 16, 30,
 32-34, 37; IX 2, 11, 46, 48
 statuere II XII 53
 status II III 8, 12; III VII tit., 16, 18, 23, 25, 26,
 29-32
 statutus III XI 126
 stella I III 1; v 41; II II 1, 3; III 5, 7, 17; v 1, 3; VI 1,
 4-6, 8; VII 1, 2; IX 1, 4; XII 53, 59; III v 2, 4; VII
 20, 26-28; VIII 1, 3; IV iv 16, 33, 47, 53, 61,
 63, 64; v 5; VI tit.; VII 23, 53; IX 44, 51
 stella fixa I II 2, 3; III 1, 2; VII 1; II II 1, 7; III 5; IV
 tit., I, v 2, 3; VI 3, 5, 6, 8; IX 2, 8; XII 52; III 1;
 VIII 1; XI 52, 127; IV iv 13-15, 33, 53, 61, 64;
 VII 7
 sterces III x 2; XI 23, 57, 74-76, 79, 84, 85, 88,
 92, 97, 129; IV VII 23, 25, 33-35; VIII 21, 27,
 30; IX 12, 17

- stillare IV ii 6
 stilus I v 22
 stimulatius IV vii 3
 stipticus (*Spanish estiptico*) III ii 7, II
 stola III ix 12
 stomachus II vi 6; x 67, 84; xii 46; III i 7; ii 5; v 5;
 x 6, 9; xi 124; IV vii 2, 13; viii 5, 8, 31
 stora (= storea) IV ii 3
 storax III i 3; iii 26; vii 18, 26, 28, 33; IV ii 2, 4,
 5, 8, 9, 16; vi 6, 8; vii 60, 61; ix 29, 32, 47, 55
 stramen III xi 124; IV ii 4
 strapunta IV ix 10
 strictior III vi 3, 5
 strictus I v 22
 stridor I ii 1
 stringere III x 8
 strucio (= struthio) III i 3
 strucio (= struthius) III xi 28; IV viii 8, 25
 studens I i 2; II iii 17; xi 39; xii 58; III iv 1; IV v 1
 studere I i 1, 2; vi 1; II i 1; ii 1; v 1; viii 4; xi 1; III
 v 4; IV i 3; iv 60
 studium I pr. 1; i 1; II iii 14, 17; viii 4; xi 1; III v
 4; IV i 7
 stulticia III vii 11
 stultus IV i 6; vii 44
 stupefacere III xi 128
 stupefactus III v 3; IV i 10
 suaviter IV vii 15
 subalternus IV i 1
 subdere I v 36; IV iv 65; vii 16
 subditus I v 8
 subintrare IV viii 8, 29
 subitus IV vii 29; viii 2; ix 27
 subiungere I vii 1; II vi 5, 6; III iii 3; v 5
 sublimare III i 8
 sublimatus III vii 27; xi 67, 113
 sublimior I v 34; III v 1
 sublimis I v 41; II iii 11; v 5; III i 6; ii 8; vii 3, 12,
 16, 21, 25, 27, 31, 32; xii 1; IV vi 13
 sublimitas III vii 25
 submergere III iii 27
 submissus IV vii 62
 subrigare IV ii 9
 subsequens II ix 3; IV ii 10; vii 1, 9, 47
 subsequenter I vii 1; II iii 6; vi 6; III v 3; vi 1; vii
 9, 29; ix 10; x 2; IV ii 4
 subsequi I vii 1
 substancia II iii 14, 15; IV i 9, 11; iv 51, 62, 64,
 66
 subterraneus I iv 5, 16
 subterrare I v 1, 4, 5, 8, 9, 12–21, 24, 28, 29,
 31; IV ix 42, 45, 46, 49, 51
 subtilior II viii 1; III xi 127; IV i 1, 2; vii 33; ix 8
 subtilis I v 22; vi 1, 2; II v 1; xi 5, 39; III i 8; iii 33;
 vii 32, 33; x 8, 14; IV iv 66
 subtilissime III xi 124
 subtilissimus II v 2; III vii 33; xi 127
 subtilitas I ii 4, 5; vi 1, 6; II iii 15; v 2, 3; vi 6; vii
 3; viii 1; xi 5, 10, 12; xii 53; III vi 1; vii 10, 14,
 28, 32; IV i 2; iv 66
 subvenire II v 6; vi 1; IV vii 34; ix 27
 succedens II iii 6, 9; III vii 16
 succedere I iv 18
 successive III vii 31; x 2; IV ii 2; vii 25; viii 28; ix
 I
 succiditas III vii 16, 21; x 3; IV ii 13; iv 26; vii 11;
 viii 29
 succidus III i 3; ii 9; vii 20; IV viii 29
 succus III x 4, 20; xi 39, 113, 115, 117, 119,
 120, 124; IV ii 5, 17; vii 33; viii 28, 37; ix 1, 3,
 6–9, 25
 sudare III xi 124
 sudor III viii 2; xi 35, 38, 39, 43, 45, 46, 92, 124
 suere II xi 9
 sufficere III iii 15; vii 33
 sufficiencia II v 5
 sufficienter III x 2
 sufflare IV ii 4
 suffumigatio I pr. 5; ii 1, 3; v 48; II v 1; III iii
 tit., 11; v tit., 2–5; vii tit., 1, 17–20, 23,
 25–28, 30–33, 38; viii 2; ix 11–13, 16, 17; x
 tit., 10, 11, 14, 17, 18; xi 17, 18, 113; IV pr.;
 ii tit., 4, 5, 18, 26; iii 2; iv 9, 28; vi tit., 1–9,
 11, 12; vii 23, 60, 61; ix 6, 25
 suffumigare I v 48; III iii 25; vii 1, 27, 32, 38; ix
 11–13, 16, 17; x 9, 11, 12, 20; xi 3, 4, 6, 9,
 10, 13, 15, 19–22; IV ii 3, 5, 6, 12; iii 2; vi 10;
 vii 23, 25–27, 60; viii 11; ix 5, 25, 29–38,
 40–49, 51–54, 56
 suffumigatus III x 12; IV ii 7
 suffumigosus III vii 16
 sulfur II x 4; III i 5; x 1, 3, 4, 18; xi 57; IV vii 49;
 viii 27–29, 31; ix 22, 36, 49
 sulfureus II ix 3
 sumere I iv 2, 7; IV vii 29, 33
 summa II ii 6; IV vii 15
 summitas I v 22; III v 5; x 19; xi 72, 83; IV ii 7; iii
 I
 summus I pr. 1; i 1; iv 1; III v 1; IV i 1; viii 3
 sumptus III v 5; xi 110
 superacio I iii 1
 superare II vii 8; x 51; IV i 7; iv 20; v 11
 superbia III vii 25; IV iv 59
 superbus III vii 9
 superficies I iii 1; II vii 2, 3; III v 5; IV ii 7; viii 29
 superfluitas II v 5; III vii 21; IV iv 66

superfluus II xii 47; III ii 10; xi I 22
 superior I iv 6, 33; v 20, 27; II iii 12; v 2, 5; vi 1, 6, 7; x 39; xii tit., 28, 44, 52; III ii 6; v 1, 3, 5, 6; vi 1, 4; vii 1, 16, 19, 25-29, 31; ix 1-7, 12, 16; x 3, 8-12; xi 1, 125, 129, 131; IV i 1, 9; ii 4, 6, 10; vi 3, 5, 8
 supernus IV iv 61
 superponere III xi 76
 superproicere III xi 106
 supervenire III x 2; IV ix 52
 supplicatio III vii 26
 supplicans III vii 21; IV ix 35
 supplicare III vii 29, 31; viii 4; IV ii 4; iii 2
 suppositus III iii 25
 supradictus I iv 33; v 7, 25, 29, 34; vi 6; II ii 4; iii 1, 3; vi 5, 7; vii 5; xii 38, 51, 58; III v 2; vi 1, 2; vii 2, 32; ix 4; x 10, 11, 18, 20; xi 1, 20, 52, 112, 116, 120, 124; IV i 1; ii 16, 26; iii 2; iv 45, 60, 61, 63, 64; v 10; vi 8, 11, 12; vii 9, 10, 47, 49, 61; viii 9; ix 2, 3, 8, 31, 37, 45, 57, 65
 supraexistens III viii 3
 supremus II vi 6; IV vii 61
 surdus III vii 25; xi 37; IV vii 34
 surgens II x 58
 surgere II i 2; III ix 17; IV ii 9, 10; vii 1
 sursum II xi 37
 susceptus III vii 21
 suscipere III vii 17, 32; xi 57, 89, 113; IV i 1, 9; ii 5, 7; vi 10; vii 33, 34, 61
 suspendere III xi 104; IV vii 10, 23; viii 8
 suspensus III v 3; IV vii 23
 sustentatio IV iv 65
 sustentamentum III vii 10
 sustentans II x 37, 74
 sustentator III vii 13, 14, 21, 32
 sustinens III vii 21
 sustinere II xi 27; III vii 9, 21, 26, 32; IV ii 10; iv 65; vii 43
 suus I pr. 2, 3, 5; i 1; ii 1, 5; iii 1, 2; iv 1, 16, 32, 33; v 1, 7-9, 19, 24, 30, 36, 37, 41, 44, 46, 48; vi 1, 4-6; vii 1; II i 1-3; ii 4, 5; iii 1, 2, 4-12, 14, 17; v 3, 5, 6; vi 1, 2, 4-9; vii 1, 2, 4; viii 3; ix 1; x 1, 7, 13, 18, 20, 40, 43, 44, 47, 49, 51, 60; xi tit., 1, 16, 36, 39; xii tit., 17, 19, 30, 43, 46, 47, 51, 53, 58, 59; III pr.; i 3, 5, 7-10; ii 1; iii 26, 27, 29, 33; v 1, 3, 5, 6; vi 1, 2, 4, 5; vii 1, 2, 9-11, 13, 15-17, 20, 21, 25, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 37, 38, 40; viii tit., 1-4; ix 1-7, 9, 11, 12, 15; x 1-3, 5, 6, 9-11, 14; xi 1, 39, 53, 58, 93, 98, 102, 105, 113, 123, 125, 128, 129, 131; xii 2; IV i 1, 8, 9, 11, 12; ii 3, 6, 10, 11; iv 11, 19, 31, 32, 35, 36, 47, 56, 61-66; v 11, 12; vi 1, 10-13; vii 5, 7-9,

13, 15, 16, 21, 23, 33, 43, 44, 47, 60; viii tit., 8, 9, 17, 22, 27-29, 36; ix 1, 2, 14, 23, 27, 29, 31, 35, 37, 42, 45, 47, 52, 54, 55
 sydrac IV vi 10
 syrupus III xi 60
 tabula I v 26, 32; II x 27, 55; IV ii 12; vii 24; ix 39, 48
 tabula (*astronomical*) II iv 1
 tacere IV iii 2; vi 9
 tacitus III v 1
 tactus (*participle*) II iii 12; vi 6, 7; III v 5; vi 4; vii 16, 29; ix 1, 2; IV ii 6, 7, 10; vi 9
 tactus (*noun*) III x 5
 tamariscus III vii 32, 37
 tamburus (*Spanish tambor*) IV vii 15; ix 23
 tangere III vii 37; x 1; IV ii 2; vii 55; viii 8, 27; ix 11
 tarantula II x 58; xii 23, 24; III iii 31; IV viii 35, 37, 38; ix 1, 19, 25
 tardans III ii 13
 tardare II iii 11
 tardior II vi 6
 tarditas II iii 6, 8; vi 6; IV iv 27, 31
 tardus I iv 33; II iii 6, 8, 9; vi 6, 7; III viii 3
 tartagus (*Spanish tartago*) III ix 11; IV vii 25
 tartarum III xi 97
 taurus II x 36, 76; IV iii 1; ix 52
 taxillus III vii 13
 tedium IV vii 45
 tela III xi 124; IV viii 24; ix 20
 telsam (تلسم) I ii 1
 temperamentum III v 1
 temperancia IV ix 28
 temperare IV vii 23
 temperate III v 5
 temperatus III vii 10
 tempestas I v 31; III vii 20; IV vii 21-23
 tempus I ii 1, 2; iii 1; v 36; II i 1; iii 3, 9; v 3, 6; vi 1, 4, 5; vii 1, 2, 4-6; viii 1, 2; xi 1, 39; xii 11, 36, 44, 47, 51, 58, 59; III i 1; iii 11, 18, 25, 26; v 5; vi 1; vii 20, 21, 25, 31, 38; viii 4; ix 13; x 7; xi 53, 117, 126, 127; xii 2; IV i 3, 5, 11; ii 14; iv 30, 57, 63, 64, 66; vii 1, 7, 54, 58; viii 24; ix 6, 12, 27, 28
 tenax III x 11
 tendens II xi 32
 tendere II x 43; IV vii 19
 tenebra I v 42, 44; vi 1; III iii 33; IV ii 2, 7; iv 3
 tenebrare IV vii 37
 tenebrosus II vi 3; vii 4; III vii 16; IV i 1
 tenens I v 32; II v 6; x 11, 13-18, 20, 22, 23, 25, 27, 31, 33, 48, 49, 53, 55-57, 66, 73, 76; xi 3,

- 5, 17, 18, 20, 21, 24, 25, 29, 30, 32, 33; xii 45-47, 50, 55; III iii 4, 6; vii 14, 18, 32, 36; x 2; IV vii 11; ix 31, 32, 37, 39, 43-48, 52, 54, 55
- tenerē I pr. 4; iv 30; v 10, 11, 26; II ii 2; iii 7, 12; v 4; vi 6; x 46; xii 39, 42; III i 6; vi 1, 3; vii 16, 29, 33, 39; x 4, 11, 12, 14; xi 93, 98, 114; xii 2; IV ii 6, 8, 11, 13; iii tit.; vi 12, 13; vii 11, 47; ix 7, 13, 26, 28, 30, 36
- tenor III viii 3
- tentare I iv 1
- tentativus III xii 2
- tenuis III ii 6
- tepidus IV vii 46
- ter II ii 6; III ix 17; x 4; xi 85, 95, 106; IV ii 12; ix 1, 18
- tercia (domus) II iii 10
- tercius I pr. 5; i 1; iv 4, 14, 24; II ii 2; v 1, 4; viii 1, 2; ix 4, 6; x 81; xi 2, 5, 8, 11, 14, 17, 20, 23, 26, 27, 29, 32, 35, 38; xii 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22, 25, 28, 31, 34, 37, 40-42, 44, 51; III pr.; i 1; iii 13-24; vi 1; x 3; xi 7, 21, 28, 35, 44; col.; iv 1, 6, 8; v 8; vi 2, 9; vii 15; ix 27, 28, 31, 41, 51
- terebentinus III vii 27
- terere III vii 16-19, 23, 26-28, 30-32; x 1-3, 5; xi 53, 129
- tergere IV vii 12
- tergum IV vii 41
- terminacio IV iv 66
- terminare I iv 3, 5, 8, 11, 13, 15, 17, 18, 20, 21, 26; II v 2; xii 59; IV i 10, 11; iv 64
- terminatus I pr. 2; II v 2; III xii 2; IV vii 7
- terminus I iv 1; III xii 2; IV ii 10
- terminus (astrological) I iv 33; II iii 6, 14; vi 5; xi 39; III vii 16
- terra I ii 1; iii 1; iv 4, 7; v 26, 37, 39, 41; vi 1; vii 3; II ii 4; iii 1, 8, 15; v 2, 3; vi 1, 6; vii 5; viii 1-3; x 87; xi 6, 7, 39; xii 11, 12, 40-51, 53; III i 1, 3, 9; ii 3, 5, 9, 11; iii 26, 30, 33; v 1, 3, 5; vi 1; vii 2, 8, 9, 12, 16, 17, 19, 21, 22, 25-30, 32, 33, 40; viii 3; x 8, 14; xi 106, 123; IV i 1, 2; ii 4-10, 26; iv 6, 48, 61, 64; v 5, 11, 12; vii 3, 40, 44, 46, 53, 57, 59; viii 5, 7, 8, 17; ix 2, 5, 6, 20, 48, 55
- terra aurifabrorum III x 1-3, 8
- terre cofanus (Spanish cofanus) IV ix 9
- terrenalis IV iv 61, 63
- terrenus I iii 2; II i 3; III i 1; iii 25, 33; IV iv 61, 64; v 11; vi 1
- terrere II x 49; III v 5; vii 21, 37
- terrestris II i 3; viii 3; xii 53; III i 1; v 1; IV i 2; ix 5
- terreus I v 3; II xii 57; III x 2, 3, 8, 14; xi 127; IV ii 9
- terribilis IV ii 15
- terror III vii 11
- testa III xi 124, 129; IV ix 5
- testiculus III xi 100; IV vi 7
- testudo III xi 56; IV vi 7; viii 30; ix 5, 20
- theorice II v 1
- theoricus I ii 2; IV v 5, 7
- thesaurus I iv 3, 5, 16, 29; vi 1; II xii 32, 57; III vii 32; IV ii 3, 10, 11
- thuribulum III v 5; vi 1; vii 16-19, 23-30, 32, 33, 37; ix 12, 13; x 10, 14; IV ii 2-4, 6, 7, 9, 10, 12, 16, 17
- thus III vii 19, 31; xi 100; IV vi 6, 12; vii 60; ix 43
- thymus II vi 1; IV vi 5
- tibia II viii 3; xi 4, 8; xii 51; III ii 10; xi 76; IV viii 9, 17; ix 14
- timens III vii 21
- timere II x 46, 49, 53, 71; xii 44; III viii 3; xi 53; IV iv 3, 62; vii 10; ix 12, 39
- timidus II x 83; III vii 14, 27; IV vii 10
- timor III vii 23; IV ii 14; vii 10, 35
- timorosus IV vii 35
- tinctura I v 48; II vi 1, 4; viii 1, 2; III iii tit., 1, 2, 12-18, 20-25; vii 13
- tinctus III vii 1; IV ii 3
- tingere III xi 85; IV viii 29
- tirare III x 10, 11; IV iv 64; vi 1
- tobalia III i 9
- tollere I ii 1; III x 4; IV vii 14
- tonitruum III x 2
- torculum III xi 120
- tornus III x 1-4
- tortuose I iv 33; v 19; II xii 48
- tortuosus II xi 12; xii 42, 44; IV ix 27
- totaliter III v 3, 5; vii 38; xi 115; IV ii 14, 16; iii 2; vii 9, 12; ix 24
- totus I pr. 1; i 1; ii 2; iii 1; v 35, 48; II ii 5; iii 6, 12, 14; v 1, 4; vi 4-6; vii 7; xi 1, 7; xii 40, 44, 51, 53; III i 1, 6; v 3, 5; vi 4; vii 1, 17, 19, 21, 22, 25, 27, 29; ix 16; x 1, 3-5, 9, 11; xi 1, 55, 124, 126, 127, 130; IV i 9; ii 2, 3, 5, 9, 10, 17; iv 45, 64; v 11; vi 13; vii 8, 23, 37, 43, 49, 62; viii 17, 24, 27; ix 12, 16, 18, 19, 32, 55
- toxicum III xi tit.; IV vi 12
- tractans IV iv 1
- tractare I pr. 5; v 14; III pr.; v 4; vii 26; ix 1
- tractatus II ix 1; III viii 4
- tractus II x 22, 53
- tradere II iii 6; iv 1; viii 4; xi 126; IV ii 11, 15, 20; vii 31
- traditus III vii 21; x 8
- trahens I v 45; III ii 11

trahere I iii 2; v 30, 37, 39; II iii 8; vi 6; x 25, 45;
 xii tit., 52, 53; III v tit.; vi tit.; vii 22; viii tit.;
 IV iv 61; viii 8, 29; ix 54
 trames I v 48; vii 1; II i 3; iii 6; vi 7; vii 2; viii 4;
 xi 1; III vii 21, 29; IV ii 10, 14; iv 32, 61; v 1; ix
 37
 tranquillitas III vii 32; x 11, 12
 transferre I pr. 1; II ii 4; x 10; xii 59; III viii 4; ix
 1; xi 130; IV ii 7, 10, 26; iv 61; vii tit., 1
 transformare I vi 1; II vi 1
 transgressor III v 5; IV ii 5; vi 13
 transiens II iii 7; IV vii 53
 transire II iii 4; III i 1; ix 13; x 14; xi 73, 123, 126;
 IV i 8; ii 7; viii 18
 transitus IV vii 40
 translatus II x 10; IV ii 1
 transmittere II v 5; III vii 25, 26, 31, 32; x 1, 11;
 IV ii 5, 8
 transmutare I ii 1; vii 3; II v 2; III vii 32
 tremescere III x 1
 triangulus II iii 13
 tribuere II iii 15; III vii 12, 21, 27, 29; IV i 1; iii 2;
 vi 10; viii 31
 tributus II xi 19
 tricesimus IV ii 7
 tricia II x 60
 triduum III x 4; xi 129; IV viii 31; ix 18
 trinus (*aspect*) I iv 31; v 1-3, 7, 11, 13, 33; II iii
 7, 8, 12-15; vii 4; xii 57; III v 3
 tripes III ix 12
 triplicitas I v 15; II ii 4; iii 9; xii 1; III vii 16
 tripulus IV vii 49
 tripudiare I v 32, 41; III i 7
 tripudium III vii 21
 tristans IV vii 8
 tristare IV vii 9
 tristicia I vi 1; II v 5; xi 24; III vii 16, 21, 26, 29,
 31; IV iv 6, 8; vii 14, 20
 tristis II x 85; xi 38; III ii 9; iii 29; vii 16; xi 126;
 IV vii 8; viii 14
 triticum I iv 3; II xii 40, 46; III i 6; viii 40; xi 131;
 IV v 11
 tritus III vii 39
 triumphator III vii 21
 trociscus II xii 39; III xi 114, 116; IV ii 5, 16; vi 2,
 8; vii 26
 trufans III xii 2
 trumba IV vii 15
 tucia (توتيا) III i 4; iii 30, 31; IV viii 29; ix 3
 tuere IV viii 2
 tueri III vi 2; xii 2; IV vi 12; ix 28
 turbidus II viii 1; III x 1
 turbith (تريد) IV vi 4

turbo II v 3
 turdus IV ii 7
 turpis II v 3; xi 17; III ii 12; vii 13; IV ix 27
 turpitude III vi 1; vii 19, 21; viii 2; IV iii 1
 turris IV iii 1
 turta III ix 12
 turtur III vii 30; IV ii 5
 tutus III x 3
 tuus I iv 33; v 11, 14, 18, 34, 42, 47, 48; II ii 3; iii
 6, 8, 10, 11, 14-17; iv 1; v 3; vi 1; vii 8; viii 4;
 x 49; xi 1; III iii 11; v 3, 5, 6; vii 1, 16-33; viii
 1, 3; ix 11-14, 16, 17; x 1, 2, 9, 10; xi 1, 56,
 92, 104, 109, 125; xii 1; IV i 3; ii 2-10, 12, 16,
 17, 21, 24, 25; iii 2; iv 10, 14, 15, 20-27, 66;
 vi 13; vii 1, 3, 4, 12, 22, 23, 32, 39; ix 4, 5, 7,
 9, 14, 26, 31, 33, 45, 46, 56-64
 tyriaca II vi 2; vii 8; IV vii 35
 uber III ii 5
 ullus III vii 26; x 9; xi 114; IV iv 65; vii 51
 ulterior III xi 113
 ultimus I v 24, 33; vi 1; vii 1; II ii 2; vii 5; viii 1;
 xii 43, 53; III vii 16; IV i 9; ii 22, 24, 25
 umbilicus II xii 42; III xi 105
 umbra III vi 4; IV vi 12; vii 13; viii 18; ix 1, 3, 5,
 25
 umbrosus III vi 4
 uncia IV iv 64
 unctio IV vi 10, 11, 13; vii 4
 unda III vii 21
 undecima (domus) I v 4, 5, 10, 11; II iii 6, 14
 undecimus I iv 12; II xii 47; IV ix 39
 ungere III x 11, 12; xi 54, 56, 106, 131; IV iii 2;
 vi 10, 13; vii 1, 12, 17, 19, 20, 23, 32, 33; viii
 14, 37; ix 7-9, 17, 19
 unguentum III x tit.
 unguis III ii 13; xi 71
 ungula II xi 7; III ii 2, 3; vii 27; xi 28; IV vii 27; ix
 31
 unicio IV v 11
 unicus I i 1; II xi 6; III viii 3
 unio IV iv 32
 unire I iv 32; III x 1, 6; IV iv 60, 66; v 11; vi 13
 unitas I i 1; iv 32; v 41; II xii 53; III i 4; IV i 3, 10
 unitus III vii 21; x 3; IV iv 4
 universalis II iii 4; v 5; III v 5; vii 25; IV i 8, 9; vii
 35
 universaliter III vii 6
 universus I pr. 3; III iii 27, 33; vii 8, 21, 22,
 24-26; viii 1; xii 2; IV i 9; vi 13
 unus I i 1; ii 1, 2, 4; iii 1; iv 1, 3, 20, 32; v 6, 8, 9,
 13, 16, 18, 22, 25, 26, 38, 42, 43; vi 1, 6; vii

- 3; ii 2, 3; ii 1, 2, 5-7; iii 2, 6, 8, 11, 14, 15; iv 1; v 2, 3, 5; vi 1-7; vii 2, 4, 6, 8; viii 1; x 13, 15, 17, 28, 35, 36, 38, 49, 64, 70, 71, 76; xi 4, 8, 25, 27, 39; xii 42, 44, 46, 49, 52, 55, 59; iii 5; iii 13, 21, 23, 25-27, 31; v 1, 3, 5, 6; vi 1; vii 14-16, 18, 19, 23, 25, 27, 29-33, 35, 37, 38; ix 12, 13; x 1-4, 8-11, 14, 19, 20; xi 1, 5, 38, 52, 53, 57, 58, 92, 104, 113, 114, 116, 117, 120-122, 124-126, 129, 131; xii 2; iv 1 4, 5, 9, 10, 13; ii 1-10, 12, 14, 16, 17, 20, 22, 25; iii 2; iv 1, 15, 51, 57, 64, 65; v 8, 11; vi 1, 12, 13; vii 7, 9, 11, 12, 16, 19, 28, 34, 38, 39, 41, 43-45, 48, 49, 52, 57, 60, 62; viii 4, 8, 23, 31, 33, 36, 37; ix 2-5, 8, 11-13, 16, 18, 21, 23, 27, 37, 46, 47, 49, 52-54, 56
- upupa ii ix 30; iii xi 1, 56; iv vi 7, 10, 12; viii 3
- urceum/urceus i v 22; ii xi 17; xii 50; iii v 3; vi 1; vii 30; ix 12-14; x 1; iv ii 9
- urina iii vii 16; x 6; xi 8, 38, 42, 43, 73; iv vii 23, 25; ix 5
- urinalis i v 30
- ursa ii xi 15
- ursus ii v 4; xi 28; xii 14-16; iii 3, 5, 6; xi 50, 114; iv ii 5; vi 11; vii 25; viii 2
- usitatus ii xii 59
- usus iii iii 14, 15, 17, 18; v 3; vii 17, 19, 23, 26, 28, 32; x 2, 8; xi 56, 123; iv ii 7; iii 2; vi 2; vii 26, 27; ix 23
- uti ii xii 53; iii iii 25; ix 9; x tit.; iv v 11; vii 44, 62
- utilior ii iii 6-8; iv ii 2, 15
- utilis ii iii 17; iv i v 1; vi 12; ix 27
- utilitas i v 48; ii iv 1; viii 1; iii xii 1; iv vii 1
- utiliter ii xii 54
- uva ii xi 18; iii xi 120; iv vii 24; ix 21
- uxor i iv 2, 4-6, 11, 15-17, 22, 24-26, 29; v 4, 28; ii xii 5; iii vii 8, 31
- vacans iii v 4
- vacca ii xi 28; iii 6, 9; vii 38; ix 11, 13; iv ix 52
- vaccinus ii xi 7; iii vi 1
- vacuus iii ix 16; xi 131; iv vii 43; ix 55
- vadere i iv 2, 6, 8, 9, 12, 29; ii iii 6; vi 6; vii 2, 3; x 74; iii vii 16; ix 11, 17; iv ii 4, 6, 9, 11, 16, 17; vii 15, 16, 21, 22; ix 20, 33
- valde i iii 1; iv 1; vi 1; ii iii 17; v 1; vi 5, 7; vii 4; x 20; xi 39; xii 43, 57; iii 5; iii 25, 27, 33; v 2, 5; vi 1; vii 12; x 3, 9; xi 125; iv ii 2, 10; v 12; vi 12; vii 19; viii 5
- valens iii vii 23
- valere i pr. 3; i 1; ii 5; iv 26; v 22; vi 5, 6; ii v 3, 5; x 67, 84; xii 42, 51, 57, 59; iii v 5; vi 1; vii 16, 20, 21, 25; x 9, 12; xi 57, 59, 104, 107, 131; iv ii 12; iii 1, 2; iv 61, 66; vi 10, 13; vii 1, 2, 23, 37, 51, 52; viii 6, 33; ix 26, 45
- valeriana iii xi 92, 110
- validior i iv 9
- validus ii vi 1; iii vii 32
- vanus ii v 3, 4; x 52
- vapor ii v 3; iii xi 127; iv ix 12
- varius iii 5; ii 10
- vas i v 22; vii 2; iii vi 1; ix 12; x 1-3, 8-11, 14; xi 92, 123, 127, 128, 131; iv ii 11, 17; vi 9; vii 13, 23, 26, 27, 29, 35, 49; viii 14; ix 1, 8, 17, 18, 21, 46, 54, 55
- vasallus iii vii 28
- vasculum iii xi 109
- vastare iv viii 27
- vecia (= vicia) iv viii 38
- vegetabilis ii 1; ii iii 1; iii iii 33; viii 1; xii 2; iv 1, 2; v 8
- velamentum iv vi 13
- velare i pr. 3; iii vii 37
- velle i pr. 3; i 1; ii 5; iv 1-3, 5, 8, 9, 19, 20, 26, 28, 33; v 1, 4, 5, 7, 13, 14, 17, 19, 21, 23, 27, 28, 30, 33-35, 37, 39, 45, 48; vi 1, 6; vii 1; iii 1, 3; ii 3, 4, 6, 7; iii 6-8, 12, 15, 16; v 2, 4, 6; vi 1; vii 4, 6; viii 1, 4; ix 2-5; x 16, 42-45, 47-52, 57, 59, 64; xi 1, 7, 39; xii 10, 14, 16, 20, 23, 24, 27, 30, 36, 53-56, 59; iii 1; iii 11, 13, 23, 25; v 5, 6; vi 1, 4; vii 1, 16-18, 23-27, 29-34, 38, 40; viii 3; ix 10-17; x 2, 5-7, 9, 11, 12, 14, 19, 20; xi 1-3, 5, 7-10, 15-17, 19, 20, 23, 26-31, 33-39, 42-46, [47], 48-51, 54-57, 65, 66, 71, 82, 92, 104, 115-118, 125, 128-131; iv ii 2-10, 12, 15-17, 19-25; iii 2; iv 2, 20-26, 49, 50, 63, 64, 66; v 1; vi 1, 10-13; vii 2, 12, 15, 18, 21, 23-26, 36, 38, 48, 50, 61; viii 8, 27, 31; ix 1, 3-5, 8, 11, 14, 17, 19, 22-24, 29-31, 33-35, 37, 40-42, 49, 51, 53-56
- velocitas iv ii 8; iv 36
- velociter i iv 6; v 31; ii xi 1; iii vii 26; xi 122; iv v 12
- velox i v 16, 17; ii iii 6, 8; iii 18
- vena iii x 2
- venacio i iv 4, 7; ii xii 29, 37; iv ix 48
- venare iv ix 48
- venator ii x 45
- venatorius iii ii 8
- vendens iii vii 13
- vendere iii ii 12; iv ii 13; v 4; ix 44
- vendicio ii iii 7; iii 1; vii 14; iv ii 13
- venenosus i iv 5; ii 2; iii xi 124; iv iv 50; vii 7; ix 10

- venenum I ii 1; II v 2; vi 1; III x 1, 5; xi 121, 123, 124; IV vii 33–35
- veniens IV vii 15
- venire I i 1; ii 1; iv 21; v 26, 30; II i 1; v 3–5; ix 3, 5; x 54, 78; xii 9; III v 3; vii 17, 18, 25, 26, 29, 37, 40; ix 11–13, 15, 17; x 9–12; IV i 12; ii 2, 3, 6, 8–10; iv 63; vii 23, 28, 29; ix 48, 55, 58–64
- venter II xii 43, 49; III ii 7, 8; vii 11; x 8, 14; xi 82; IV vii 43, 44, 46
- ventositas IV viii 31
- ventosus III vii 4
- venturus IV vii 1
- ventus II iii 3; vi 1; vii 5; III vi 1; vii 31; IV ii 4; vii 8, 23; ix 6
- ver II iii 3; viii 1, 2; IV vii 54, 58
- veracior II ii 7; vi 1; viii 1
- veraciter II v 4; vi 3; vii 6; viii 1; III xi 126; IV ii 11
- verax III vii 16
- verberare II vi 1; IV vii 2
- verbum I pr. 3; ii 2; v 5, 27, 35, 39, 40; vi 1, 5, 6; vii 4; II i 1; v 1, 2; vii 2, 6; III v 3–5; vii 9, 10, 13, 16, 17, 21, 25–28, 30, 32, 33, 37; viii 4; ix 13, 17; x 2–4, 7, 8, 11, 12; IV i 8, 9; ii 2, 3, 5, 10, 16; iii 2; iv 45, 61–63; vi 9, 10, 13; vii 6, 12, 47
- vere II vii 5
- verecundari I vi 1
- verecundia II xi 3, 25; III vii 11, 21
- verecundiose III vii 27
- verecundus III vii 27
- verendus III ii 9
- veridicus I iv 1; II iii 6; v 1, 3, 4; vi 3; III v 4; vii 9, 10, 16, 18, 21, 31, 32; IV vii 1
- verificare I v 36; II xi 1
- verissime III xi 100
- verissimus III xi 93; IV vii 21
- veritas I i 1; v 23; vii 4; II iii 7; v 4, [5]; vi 4, 8; xi 1, 21; xii 53; III vii 5, 10, 11, 18, 21, 28; xi 125; xii 2; IV iv 57; vii 1
- vermis II xi 39; III i 4; ii 10; iii 31; viii 3
- versare II v 1, 5; III vi 3; IV ii 9; v 11
- versificare III i 8
- versus III v 1; vii 14
- vertere III vii 16, 20, 21, 26, 28, 29, 32
- veru III xi 123
- verus I i 1; iv 1; vi 1; vii 1; III x 18; xii 2; IV ii 14; vii 41
- vesci IV i 2
- vespa II vi 1; IV iv 64; vii 17, 32; viii 33; ix 1
- vespertilio III viii 2; xi 48, 56, 114
- vester III vi 1; vii 26; ix 11, 13, 17; IV iv 65; ix 27, 28
- vestmentum II ii 2; x 18, 44; xi 19; III iii tit., 11; v 3, 5; vii 16; ix 12, 14; xi 71; IV vii 23, 60; ix 35
- vestis II ii 2; vi 4; x 21, 25, 30, 34, 38; xi 15; III v 2; vii 27, 29, 30, 37; IV ii 3
- vetare II v 2; III x 9
- vetula IV vii 43
- vetus I i 1; II xi 18; III vii 17, 18; viii 2; xi 114, 119; IV ii 16; vii 28
- vexare II v 2; IV vii 2
- via I pr. 2, 3; iv 17; vi 6; II ii 4; v 5; vii 8; viii 1; III v 6; vii 4, 11, 25, 29, 38
- via combusta I iv 33; v 19; II iii 6
- viator I iv 12, 14, 16; II iii 2
- vicarius II xii 4
- vicesies IV ii 3, 4
- vicesimus I v 21–29; IV iii 2; ix 48–56
- vicinus III vii 25, 26
- viciosus III i 7; vii 6
- vicis I v 6; II ii 6; III v 1; xi 76, 96, 120; IV vii 12; viii 37; ix 21
- vicissim III v 1; vii 36
- vicium II iii 11; III vii 18, 21, 31; IV v 11
- victoria I ii 1; iv 25; II iii 6; vii 8; xi 15; xii 57; III vii 23, 26; IV iv 7, 66; ix 36
- victus II iii 15; xi 36; III vii 15, 21
- vicus I iv 9, 20, 22; v 28; III vii 25
- videns II x 49, 53; III vii 21, 26; viii 4; IV ii 13; vii 13; ix 12, 39
- videre I iv 2; v 10, 11, 15, 19, 23, 27, 30; vi 1, 4; II ii 1; iv 1; v 1, 3–5; vi 1, 5; x 23, 47, 52; xi 34; xii 39, 59; III ii 8; iii 26, 29; v 3, 5; vi 1; vii 20, 21, 24, 26, 32; viii 1; ix 13; x 1, 2, 14; xi tit., 4, 54, 56, 58, 80, 96, 98, 101, 108, 113; xii 2; IV i 2, 4, 7; ii 2–4, 16; iii 1, 2; iv 62, 66; v 12; vi 9, 11, 13; vii 2, 7, 23, 46; viii 2, 9, 15, 34, 35; ix 7, 12, 13, 18, 20, 33, 41
- vigens IV i 4
- vigere IV vii 51
- vigilacio III x 12
- vigilare II v 5; III vi 5; x 9–12; xi tit.; IV iv 66; v 1
- vigor II ii 6, 7; iii 1; v 4; III vii 23; IV ii tit.; iv 14, 15, 66; vi 13; vii 44, 53
- vigorare IV iv 8, 63; vii 13; ix 7
- vigrosior III iii 11
- vigorosus II xi 1; IV iv 62
- vilior I vii 1
- villipendere III vii 28; IV i 7
- villipensor III vii 18
- vilis II xi 16
- vilissimus IV i 8

- villa I iv 5, 7, 12, 18, 20, 26; II xii 16; III vii 8
 vincens II xi 39; III v 6; x 1; IV i 1
 vincere I ii 1; II iii 8; vii 8; x 51, 52; xi 39; xii 2;
 III v 1; vii 23; IV i 1, 7; iv 20, 24; v 11; ix 36
 vincere I iv 27
 vincio IV iv 7
 vinculum III vii 37
 vindicatio III vii 26
 vindicare III vii 25, 26
 vindicator III vii 23
 vindicta I iv 7, 19, 26; III vii 13, 25, 26
 vinea IV vii 24, 25
 vinum II v 2; xii 44; III ii 12; vi 1; vii 17-19, 26,
 27, 30, 32, 33, 39, 40; ix 12-14; x 9; xi 114,
 118, 119, 124; IV ii 7, 16; vii 2, 3, 19, 26, 27,
 31, 37, 40, 49, 54; viii 14, 31; ix 7, 8, 16-18
 viola III iii 11
 violaceus IV vii 33
 violator I ii 1
 violatus III ii 8
 violencia I ii 1; III vii 5
 violentus III vii 12
 violeta III iii 11
 vir I iv 2, 4, 5, 11, 15, 17, 24, 26, 29, 33; v 4; II
 iii 12; xi 5, 7, 8, 10-12, 15-17, 19-25, 28-38;
 xii 5, 7, 46; III ii 9; iii 31; vi 1; vii 3, 16, 21,
 25, 30; x 4, 8, 10, 13, 19; xi 126; xii 1; IV ii 5;
 vii 43; viii 31, 37; ix 39, 41
 virga II x 81; III x 10, 17; xi 72, 99, 128; IV vii
 23; viii 37; ix 37
 virgo II x 20; xi 18; III vii 38; IV vii 15, 16, 51; ix
 21
 viridis II x 38, 78; xi 4, 13; III i 7; ii 4, 8, 9, 12,
 13; iii 2, 4, 11, 13, 17, 18, 22, 23; ix 11; xi 44,
 85, 105, 113, 117, 120; IV ii 2, 3; vii 9, 33, 34;
 viii 12; ix 6, 11, 16, 19, 28
 virilis II v 2; vi 1
 virtualiter III v 1
 virtuosus II v 5; IV ii 26; iii 1; vi 12
 virtus I ii 2, 3; iii 1, 2; iv 1, 32; v 34, 35, 37, 38,
 41, 42, 44, 46; vi 1; vii 2; II i 3; iii 2, 7, 8; v 2,
 4-6; vi tit., 1, 3, 7, 8; vii 7, 8; ix 1, 7, 8; x 40,
 41, 47; xi 1; xii tit., 52, 53, 59; III i 1, 3-9; iii
 25, 29, 33; v tit., 1, 4, 5; vi tit., 1, 2, 4, 5; vii
 tit., 16, 20-22, 25-28, 31, 32, 34; viii 1, 3; ix
 1, 12; x 1, 8, 10-12, 14; xi 39, 52, 96, 110,
 126, 127; xii 2; IV i tit., 1, 2, 11; ii 2-10, 12,
 14, 15, 17; iii 1, 2; iv 2-4, 8, 11, 57, 61-64; v
 11; vi 10-13; vii 6, 20, 61; viii tit., 7, 9, 14,
 22; ix tit., 1, 25
 vis I pr. 3; ii 1, 5; iii 1; v 36, 43; vi 1; II i 1, 2; ii 5;
 iii 4, 7, 11; v 2-5; vi tit., 1, 3, 6, 8; vii 1, 3, 8;
 xi 26; xii 52, 56; III v 2, 5; vi 3, 4; vii 1, 9, 12,
 17, 19, 21, 23, 30-32; ix tit.; IV i 1; v 10; ix 27
 viscus III ii 7
 visibilis II v 4; III viii 3
 visio I v 41; vi 6; IV iii 2; iv 66; vi 13
 visitacio I v 34
 visus I ii 1; II v 4; vi 5; III i 7; vii 26; x tit.; xi tit.,
 113; IV i 3; ii 3, 11; v 11; vii 9, 13, 37; viii 6,
 30; ix 7
 vita I v 36; vi 1; II iii 3; v 5; x 43; xi 18, 22; xii
 53, 58; III i 6; iii 33; v 2, 3; vii <11>, 20, 21,
 25-27, 29; viii 1-4; xii 2; IV iv 65; vi 13; vii 1,
 62; ix 27, 28
 vitalis I vi 1
 vitans III vii 10
 vitare III vii 25
 vitis III i 3; vii 32; IV vii 24; ix 3
 vitreatus III xi 124
 vitreus III vi 1; x 11; xi 92; IV ii 17; vii 13, 26,
 27; ix 1, 17-20
 vitriolus IV vii 4
 vitrum II x 4-7; III i 5; ii 12; IV vi 13; viii 29; ix 2
 vitulus II xi 8, 9; III vii 33; ix 11; IV ii 22
 vivens I v 36; II vi 1; III i 9; ii 6; vii 21; viii 1, 3; IV
 iv 65
 vivere III iii 26; vii 12, 13, 21; viii 1, 3; x 7; xi
 58, 129; IV vii 8, 62
 vivificare IV vi 13
 vivus II x 7; III i 8; viii 3; xi 113; IV i 13; ii 17; iv
 65; vi 10; vii 15, 18, 23; viii 23
 vocans III vi 3
 vocare I v 3; vi 5; xii 1, 38; III iii 26, 27; vi 1; xi
 91; xii 2; IV iii 1; vii 23; viii 38
 vocatus II vi 1; IV vii 54; viii 37
 vociferans III xi 125
 vociferare IV v 3; vii 52; ix 2
 volans II x 62; IV iv 16
 volatus III i 8; IV i 2
 volens II iii 6; x 23; III vi 3; IV ii 14; ix 41
 volumen I v 5, 40; IV iv 1, 61; vi 2
 voluntas I i 1; IV i; v 35, 40, 42-45; II i 1; iii 17;
 xi 1, 24, 29, 35, 37; xii 6, 52, 53; III iii 33; v 1,
 2; vi 4; vii 1, 10, 13-16, 18, 21-23, 25-27,
 29, 31, 32; viii 1, 3; x 7-9, 11, 12, 16, 18; xi
 6, 8, 11, 13; xii 1; IV iv 8, 15, 28, 56, 62; vi
 13; vii 12-14, 20, 23, 42; ix 27, 28, 32, 42,
 43, 57
 voluptas III vii 21
 volvere III vii 19, 33; IV ii 2
 vox I vi 1; II i 2; III i 3, 7, 8; ii 3, 4; vii 6, 40; viii
 3; ix 16; IV iii 1; vii 21, 22, 58; viii 25; ix 2
 vulgaris II v 2
 vulneracio III vii 11
 vulnerare IV vii 33; ix 20
 vulnus III vii 23; IV viii 31, 37

vulpes II x 46; III xi 10, 13, 14, 19, 34, 56; IV vi 8; vii 25; viii 8
 vulpinus IV ix 48
 vultur II x 45; III xi 22; IV viii 4, 13
 vultus II iii 6; x 11, 16, 20, 28, 35; xi 10, 13; III i 1; ii 2; iii 7; ix 16; x 5; xi 54, 56, 131; IV vii 60
 vulva II x 85; III x 10; xi 98, 111

xenab(سناب; cf. senab) III vii 40; IV vi 4; vii 27

ydropicus IV viii 22
 yembut(ينبوت) IV viii 37
 yetelegehuz (سلجموس) I ii 5
 yles(هيلاج) IV iv 61
 ymaginacio II ii 3; IV i 12; iv 66
 ymaginativus II v 3
 ymaginatus II vi 4

ymago I pr. 5; ii 1, 2, 5; iii 1; iv tit., 1-29, 32, 33; v tit., 1, 2, 4-25, 28-34, 36, 37, 40, 41, 48; vi 1; vii 4; II i 2; iii 17; v 2, 6; vi tit., 1, 8; vii tit., 1-5, 7, 8; ix tit., 1; x 41-44, 46-48, 50-58, 63-68, 71-77, 80-87; xi 2, 39; xii 2-37, 39, 45, 58; III i 1, 9; iii 25, 31; v 3-5; vi tit., 1, 3, 4; vii 40; viii 2, 3; ix 11, 14; x 4, 8, 11-14, 19; xi tit., 1, 125, 126; IV pr.; ii 5, 8, 10, 11, 26; iii 1; iv tit., 13, 18, 61-64; vii 7, 24, 60, 61; ix tit., 1, 9, 15, 25, 26, 29, 30, 32, 34-36, 40-43, 46-49, 51-57
 ypericon (cf. eupericon) III vii 33; ix 11
 yrna (= urna) III x 9

zinziber III i 8, 9; iii 11
 zodiacus I ii 5; II ii 1; III v 5
 zona III vii 18
 zucarum III vi 1; ix 12; x 8

ma orbis se hinc : f : f :

omnia
 Saturni
 in omni
 monitione
 ceteris hinc
 forma ho
 minis rudi
 volens hinc
 deus et ca
 mudi pcedit
 a supra
 dicitur
 pedibus
 dextra ma
 in hastam
 sinistra
 vero in
 crumpe
 dicitur
 et foz

omnia Saturni
 2m opinionem dicit
 eum hinc forma hominis
 cetera suas manus sup
 caput ipsius erigens et
 in eis vni pitem tenet
 et infra omni pcedit leges
 s. ratione similitudinem hinc
 vnde figurata et e
 talis forma

omnia Saturni secundum opinionem
 dicitur hinc forma hominis
 super altam dicitur dicitur pedibus cetera
 et e talis forma : f

omnia Saturni secundum opinionem dicitur
 ipsius figurata est forma hominis
 dicitur cetera in dextra omni falcem
 i sinistra in manu hastam habentis et
 infra vni pitem tenet et
 e talis forma

Pl. 3 Formae Saturni
 Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 378 (p. 65)

Photo: A. Rzepecki

omnia lo
uis 2m
apmones
formus est
forma hris
supra aquin
lun fides
in vno pino
mvalis et
pedes supra
imulos aq
et caput p
m m quo
voluit sua
dextra ten
ho et q
talis for

omnia lo
uis 2m
apmones
apozam est
forma hris
coaptes pi
vno instig
amne ca
tamis su
pra dca
conon i
ens ma
m lau
camul
dardam
sursu et
nens et
het est ens for

omnia loms scdm apmones, dicitur
est forma hominis leoninus vultum hris
et pedes unis et infra ens pedes draconis
tenentis coram hostiam septem capra hris
et in ens dextra dardam intem ac si ipm
scere vellet in caput draconis et est talis

omnia loms scdm alios sapientis p
lozphus est forma hominis supra
aquilam captaus in sua dextra p
nens in sinistra manum vno mect hris
et omnia ens reformata sunt erecta et
het est forma ens : p

Photo: A. Rzepecki

Pl. 4 *Formae Iouis*
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 379 (pp. 65–66)

omnia Martis
 2m apmonez
 donus est forma
 hominis coronati et
 ceterum in dextera ha
 berat :

omnia
 Martis
 secundum
 monachum
 aliorum a
 prius est
 forma ho
 minis sup
 iconometri
 tenens in
 dextera mi
 ni ceterum
 habet
 in sinistra
 vero caput
 hominis et
 ceterum et
 omnia velle
 sunt de lo
 zis et for
 re et talis est forma

omnia Martis 2m apmonez
 Est forma hominis modis pedibus e
 rati et a dextera omnia ante se vnguem for
 mosam in pedibus statim tenens que e
 forma vinctus et omnia capilli retro apert
 et manibus ponens omnia dextram sine sinist
 ra et supra omnia corpus sinistra extendendo
 et ad dextram vnguem apertis se et intus et
 hoc sapienter dicit quod hoc figura magistra

omnia Solis secundum apmonez dicitur
 est forma militis in pedibus eleuatis
 quibus supra dicitur a dextera omnia tenens
 milium in dextera tenens in sinistra vero ha
 berat supra pedibus ligatus et supra caput
 omnia similitudinem fiamme hinc et talis e
 forma

putat hanc
 et apud mag
 vnde et de
 ea dicitur
 vnde dicitur
 pueri

Pl. 5 Formae Martis et Solis
 Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 380 (p. 66)

Photo: A. Rzepecki

forma solis secundum
opinionem veterum
est forma hominis in pede
hinc exati plus volens
fuita punitate illos ho
videt a motu sinistra
manu elapsum te
natis et sub eius
pedibus firmis
dracomo habens
et talis est for

forma solis 2m opinionem
hominis sapientis est forma
romis ceteri sup curiam q
capit tribuit et in dextra eius
tulum in sinistra vero elapsum et
omnes eius vestes sunt croceae et e
talis forma

forma solis 2m opinionem
forma regis sedentis et i
habet coronam et formam
habentis et sub eius pedibus
quid ante dextram et e
habet figura

forma veneris secundum
est forma mulieris in
bentis et hoc est forma

8

Pl. 6 Formae Solis et Veneris
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 381 (p. 66)

Photo: A. Rzepecki

orna
 Venus
 scdm
 opm
 dicit
 sicut
 dicitur
 Est
 forma
 vni
 cuius
 tenet
 manu
 dext
 et in
 sinistra
 pectus
 sicut
 imitans
 cubu
 le hystorun
 et ysis
 formi
 mstru
 et est
 talis

forma: 6

orna
 Venus
 scdm
 opm
 dicitur
 Est
 for
 ma
 vni
 cuius
 tenet
 manu
 dext
 et in
 sinistra
 pectus
 sicut
 imitans
 cubu
 le hystorun
 et ysis
 formi
 mstru
 et est
 talis

orna
 Venus
 scdm
 opm
 dicitur
 Est
 for
 ma
 vni
 cuius
 tenet
 manu
 dext
 et in
 sinistra
 pectus
 sicut
 imitans
 cubu
 le hystorun
 et ysis
 formi
 mstru
 et est
 talis

orna
 Venus
 scdm
 opm
 dicitur
 Est
 for
 ma
 vni
 cuius
 tenet
 manu
 dext
 et in
 sinistra
 pectus
 sicut
 imitans
 cubu
 le hystorun
 et ysis
 formi
 mstru
 et est
 talis

- 2 forma 8 dicitur
- 3 forma 9 dicitur
- 4 forma 10 dicitur
- 5 forma 11 dicitur
- 6 forma 12 dicitur
- 7 forma 13 dicitur
- 8 forma 14 dicitur
- 9 forma 15 dicitur
- 10 forma 16 dicitur
- 11 forma 17 dicitur

o///

Photo: A. Rzepecki

Pl. 7 Formae Veneris
 Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 382 (p. 67)

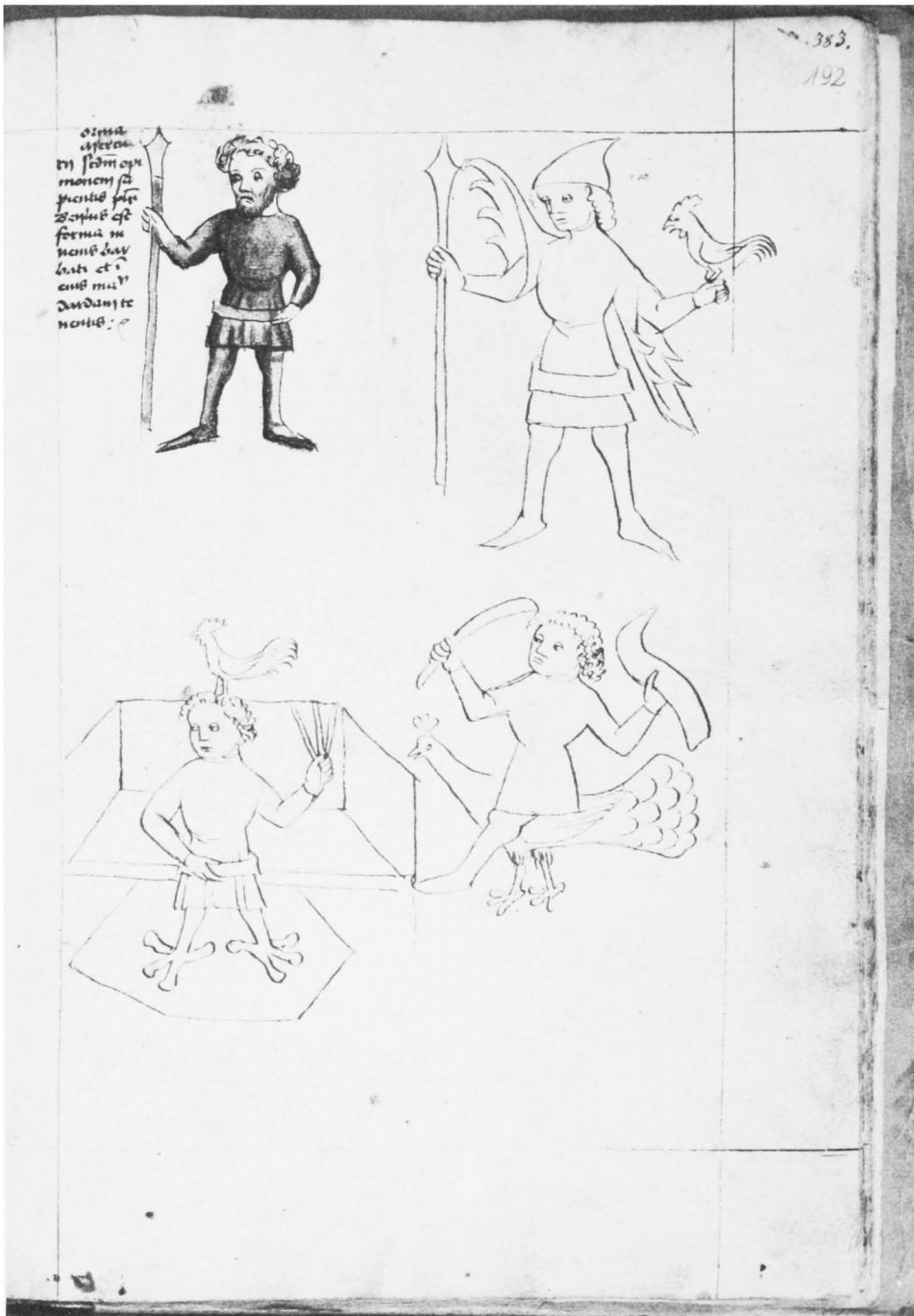

Photo: A. Rzepecki

Pl. 8 *Formae Mercurii*
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 383 (p. 67)

Photo: A. Rzepecki

Pl. 9 *Formae Lunae*
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 384 (pp. 67–68)

Pl. 10 Aries, First, Second and Third Decans; Taurus, First Decan
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 385 (pp. 75-76)

Photo: A. Rzepecki

Photo: A. Rzepecki

Pl. 11 Taurus, Second and Third Decans; Gemini, First and Second Decans
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 386 (p. 76)

Pl. 12 Gemini, Third Decan; Cancer, First, Second and Third Decans
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 387 (pp. 76-77)

Photo: A. Rzepecki

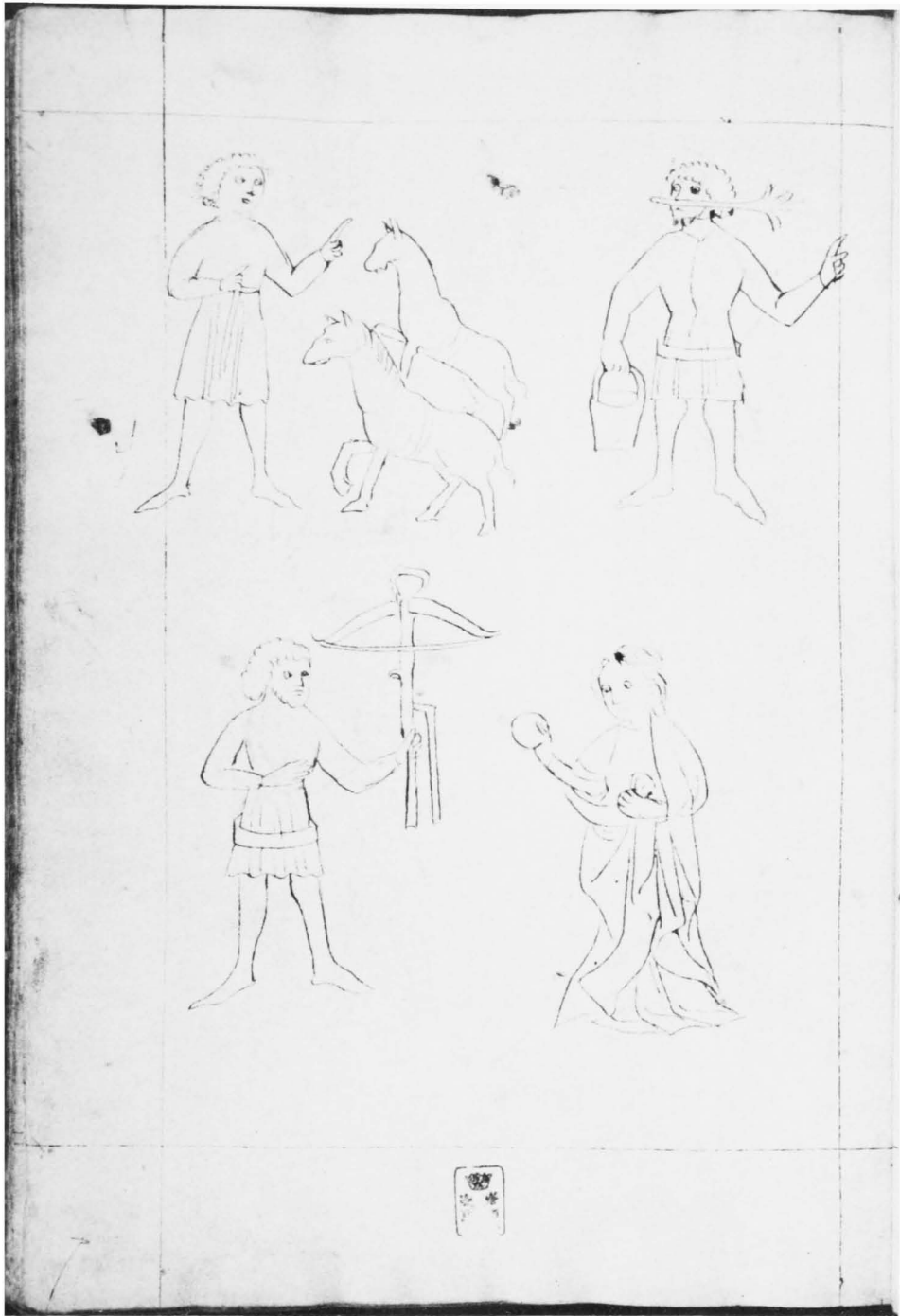

Photo: A. Rzepecki

Pl. 13 Leo, First, Second and Third Decans; Virgo, First Decan
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 388 (p. 77)

Pl. 14 Virgo, Second and Third Decans; Libra, First and Second Decans
Kraków. Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 389 (p. 77)
Photo: A. Rzepecki

Photo: A. Rzepecki

Pl. 15 Libra, Third Decan; Scorpio, First, Second and Third Decans
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 390 (pp. 77-78)

Pl. 16 Sagittarius, First, Second and Third Decans; Capricorn, First Decan
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 391 (p. 78)

Photo: A. Rzepecki

Photo: A. Rzepecki

Pl. 17 Capricorn, Second and Third Decans; Aquarius, First and Second Decans
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 392 (p. 78)

Pl. 18 Aquarius, Third Decan; Pisces, First, Second and Third Decans
Kraków, Biblioteka Jagiellońska, MS 793, p. 393 (pp. 78–79)

Photo: A. Rzepecki